

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Державна наукова установа
«УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ ТА ІНФОРМАЦІЇ»**

**ЗБІРНИК
РЕФЕРАТІВ ДИСЕРТАЦІЙ,
НДР ТА ДКР**

№ 04'2019

**Київ
2019**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ
ТА ІНФОРМАЦІЇ
(УКРІНТЕІ)

ЗБІРНИК РЕФЕРАТІВ ДИСЕРТАЦІЙ, НДР ТА ДКР

№ 04'2019

Видається з квітня 2003 року

Виходить 12 разів на рік

Київ - 2019

УДК 082.1:82-991

Реєстраційне свідоцтво: Сер. КВ №22631-12531ПР, від 24.03.2017 р.

Редакційна колегія: Л.М. Миронова, Т.А. Юрченко

Періодичні видання УкрІНТЕІ:

Бюлетень реєстрації НДР та ДКР (6 випусків на рік) – містить назви розпочатих науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, зареєстрованих в УкрІНТЕІ, які систематизовано за рубриками. Посилаючись на номер державної реєстрації, можна одержати додаткові відомості про наукову роботу, зазначену в реєстраційній картці.

Збірник рефератів дисертацій, НДР та ДКР – періодичне видання, в якому подано інформацію щодо виконаних науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт, докторських та кандидатських дисертацій, які надходять до УкрІНТЕІ від наукових установ – виконавців робіт. Збірник рефератів призначено для фахівців наукових, проектних, конструкторських, технологічних установ та організацій, вищих учбових закладів. Це дозволяє вести облік робіт аналогічного напрямку та встановлювати контакти з організаціями, які виконують близькі за тематикою роботи. Перед кожним документом наведено інвентарний номер документа, який має такий вигляд 0200U000257: перші дві цифри позначають тип документа (02 – інформаційна картка зі звітом, 03 – інформаційна картка без звіту, 04 – облікова картка кандидатської дисертації, 05 – облікова картка докторської дисертації); наступні дві – рік надходження роботи до фондів УкрІНТЕІ; останні – порядковий номер документа; далі – назва теми, вид звітнього документа, назва організації – виконавця робіт, прізвище керівника робіт, реєстраційний номер теми, індекс УДК, кількісна характеристика. Реферат публікується в авторській редакції. В кінці реферату вказано умови розповсюдження. Дані відносно договірної ціни надає організація-виконавець. За інвентарним номером, наведеним у бібліографічному описі, в УкрІНТЕІ можна замовити копію потрібного документа, для одержання якого необхідно надіслати лист-замовлення, наведений в кінці збірника та перерахувати відповідну суму на наш розрахунковий рахунок.

Передплата на видання здійснюється через УкрІНТЕІ.

Розрахунковий рахунок УкрІНТЕІ: р/р **312 572 741 97044** в ДКСУ код ЄДРПОУ 40814998, МФО 820172, ПІН 408149926502

Тел./факс: **(044) 521-00-39; (044) 521-09-48**

Е-mail: sale@uintei.kiev.ua

Додаткову інформацію можна одержати за адресою:

УкрІНТЕІ, вул. Антоновича, 180, м. Київ, 03150. Відділ створення електронних інформаційних ресурсів, відділ маркетингових досліджень, презентаційної та видавничої діяльності.

Тел./факс: **(044) 521-00-68, тел. (044) 521-00-39.**

Е-mail: nddkr@uintei.kiev.ua

Підписано до друку 30.04.2019 р. Формат 60x84 1/8.

Ум.- друк. арк. 19,20

Обл.- вид. арк. 21.32. Тир. 40 прим.

Ціна договірна. Зам. 0404

Видавництво УкрІНТЕІ. 03150, Київ, вул. Антоновича, 180

00/26 СУСПІЛЬНІ НАУКИ

02 ФІЛОСОФІЯ

02.31 Філософія і методологія науки

02.04.19.0001/0218U005299

Систематизація фахових журналів вищої школи на основі наукометричних досліджень: Заключний звіт /Інститут фізичної оптики імені О.Г. Влоха Міністерства освіти і науки України; Керівник Мись Оксана Григорівна. – ДР 0116U006968. УДК 025.4.03. 96 с.

Здійснена систематизація журналів і збірників, які видаються установами МОН України, з усіх галузей знань за категоріями. Розроблено дорожню карту розвитку вітчизняних видань. Результати аналізу були прийняті за основу при підготовці "Порядку формування Переліку наукових фахових видань України", затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 32 від 15.01.2018. В рамках виконання проекту на основі теорії графів було проведено наукометричний аналіз журналу "Condensed Matter Physics".

02.41 Соціальна філософія

02.04.19.0002/0419U001158

Буряк-Стефанова Наталія Борисівна. Феномен релігії у філософії Еріха Фромма: соціально-філософський аналіз: Дис... к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 28.02.2019.

УДК 1:316.3]:2(043.3).

197 с. – Бібліогр.: 211 назв.

Дисертацію присвячено спробі здійснити соціально-філософський аналіз феномену релігії у теорії Еріха Фромма. Авторкою досліджено антропологічний вимір релігієзнавчої концепції Е. Фромма, проаналізовано психоаналітичні засади фроммівської релігієзнавчої концепції, а також розглянуто основні типи релігійної орієнтації у контексті його концепту релігії. У контексті дослідження потенціалу релігійної концепції Е. Фромма у розв'язанні протиріч цивілізаційного розвитку, було проаналізовано релігійний вимір сучасних глобалізаційних викликів в понятійному апараті гуманістичного психоаналізу Е. Фромма, а також було здійснено аналіз проблеми відчуження людини з використанням підходів фроммівської релігієзнавчої концепції. В межах розробки проблеми розв'язання протиріч розвитку українського суспільства у світлі концепції релігії Е. Фромма, було досліджено актуальні проблеми релігійної ідентифікації й ідентичності сучасного українського суспільства в контексті фроммівської філософії релігії. Також у роботі було проаналізовано герменевтичний та евристичний потенціал філософії релігії Е. Фромма в дослідженні діалектики сакральної та громадянської релігії в сучасній Україні. Зазначені дослідницькі кроки здійснено з урахуванням поточної соціокультурної ситуації в Україні, зокрема, враховуючи її постколоніальний характер та споріднені із цим статусом проблеми відтворення релігійної ідентичності українців, мінімізації можливостей використання релігії з метою ускладнення процесів консолідації суспільства.

02.04.19.0003/0419U001167

Рудан Наталя Сергіївна. Генезис та еволюційні трансформації економічної культури: соціально-філософський аналіз: Дис... к.філос.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського". – Захищена 11.02.2019.

УДК 130.2+330.

224 с. – Бібліогр.: 175 назв.

Робота присвячена концептуалізації еволюційних трансформацій економічної культури. Дисертант розглядає культуру з позицій соціальної філософії і вважає, що за допомогою культури відбувається фіксація і структурування історичного досвіду народу, вона є сферою соціальної діяльності, яка пов'язана з творчістю людини, з повсякденною практикою, з комунікацією між людьми. Культура є маркером і основою цивілізації, що визначає хід, характер і мотивації діяльності в процесах історичного становлення націй.

02.91 Історія філософії

02.04.19.0004/0419U001152

Чорноморець Євгенія Матіївна. Теоретичні основи християнсько-неоплатонічної естетики Максима Сповідника: історико-філософський аналіз: Дис... к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 05.03.2019.

УДК 1 (091)+141.

269 с. – Бібліогр.: 271 назв.

У дисертації вперше в українській науковій думці здійснено цілісний історико-філософський аналіз основних засад та особливостей християнсько-неоплатонічної естетики Максима Сповідника та її вплив на формування теоретичного обґрунтування візантійського іконошанування. Виявлено, що вчення Сповідника про символ суттєво залежить від неоплатонізму Ямвліха і Прокла. Особливе значення мають вчення про синфемі як матеріальні ("втлені") символи, про теурга як носія божественної діяльності. Ці теорії були творчо переосмислені Максимом при творенні його теорії естетичної герменевтики, святості, обоження, трансценденції, містагогії. Усі ці теорії значно вплинули на формування теорій, що обґрунтовували іконошанування у творчості Іоанна Дамаскіна, а, отже, вплинули на візантійське розуміння символізму в цілому. Доведено, що використання теорій щодо онтологічних основ символізму іконошанувальниками мало принципово неоплатонічний характер та було частиною полеміки з християнським платонізмом, який заперечував сакральну роль чуттєвих символів та відстоював необхідність чистого спиритуалізму.

03 ІСТОРІЯ. ІСТОРИЧНІ НАУКИ

03.09 Загальна історія

03.04.19.0005/0519U001052

Герасимов Тимофій Юрійович. Повсякденне життя міського населення Правобережної України в роки Першої світової війни (1914 - лютий 1917 рр): Дис... д.і.н. /Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. – Захищена 08.02.2019.

УДК 94:394:316.334.56(477.4)"1914/1917"(043.3).

504 с. – Бібліогр.: 1415 назв.

На підставі залучення широкої джерельної бази здійснено комплексний аналіз повсякденного життя міського населення Правобережної України, перебіг якого зумовлювалися Першою світовою війною. Проведений автором історіографічний аналіз літератури дав можливість зробити висновок про відсутність наукової роботи, яка б створила цілісну картину міської повсякденності досліджуваного регіону в 1914-1917 рр. З'ясовано особливості розвитку міст Правобережної України та повсякденного життя їхніх мешканців напередодні Першої світової війни з урахуванням специфіки географічного розташування, модернізаційних процесів економічного й світоглядного характеру та військових

приготувань Російської імперії до війни з державами Троїстого союзу. Висвітлено вплив Першої світової війни на масову свідомість міського населення Правобережжя шляхом дослідження еволюції суспільних настроїв містян упродовж 1914-1917 рр., виявлення найбільш поширених проявів девіантної поведінки у міському соціумі, характеристики наслідків проникнення до міст іноземних і російських військово-службовців, біженців, а також - загострення національного питання в регіоні в контексті репресивної політики царату проти австро-німецького та єврейського населення. Проаналізовано спроможність містян регіону задовольняти свої фізичні та духовні потреби в умовах воєнної доби. Розглянуто проблеми житлово-комунальної сфери та міської інфраструктури Правобережжя.

03.04.19.0006/0419U001164

Гуцал Віталій Анатолійович. Професор І. Винокур у науково-освітньому і громадському житті України (1948 - 2006 рр.): Дис... к.і.н. /Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. – Захищена 08.02.2019.

УДК 94:902 (477)(092)(043.3).

169 с. – Бібліогр.: 900 назв.

У дисертації вперше реконструйовано життєвий і творчий шлях відомого археолога, історика, краєзнавця І. Винокура. Комплексний аналіз наукового доробку вченого дав підстави стверджувати, що його головна заслуга полягає в обґрунтуванні безперервності історичного розвитку України в період від рубежу нової ери до XII - XIII ст., у результаті чого історія українського народу може сягати перших століть нової ери. З'ясовано, що музейницька і краєзнавча діяльність становили невід'ємну частину його громадської роботи, яка мала позитивний вплив на розвиток вищої історичної освіти, пам'яткоохоронної сфери та краєзнавчого руху в Україні.

03.04.19.0007/0218U005178

Південна Україна середньовіччя та модерної доби у висвітленні грецьких та тюркських джерел: Заключний звіт /Інститут історії України НАН України; Керівник Галенко Олександр Іванович. – ДР 0115U000107. УДК (093)[512.1:14](477.7).

93 с.

Брак джерел до історії Південної України гальмує переосмислення історії України, актуальність якого зумовила збройна агресія Росії. Україна упродовж усієї історії була прикордонням. Спочатку тут знаходилося прикордоння Середземномор'я та Євразійського Степу, а згодом і Русі. Проте Україна вважається спадкоємцем лише Русі, а це надзвичайно обкрадає її історію, залишаючи за її межами весь південь до його включення у Російську імперію. Між тим, український Південь почав згадуватися у писемних джерелах за півтора тисячоліття до Русі, а його опанування є подією світового значення. Саме завдяки українській козащині та колонізації кочовиська степової Євразії перетворилися отут на європейську та й світову житницю, а згодом і на промисловий центр світового значення. При цьому українці змагалися на виживання як з природою степу, так і з незрівнянно більшою воєнною силою степових спільнот, останніми з яких були Османська імперія та Кримський ханат. Те, що українська нація, а зрештою і Українська держава творилися на території трьох цивілізацій і при цьому вони розсунули східний кордон Європи, потіснивши ісламський Близький Схід та степову Євразію з повним правом можуть вважатися видатними досягненнями. Інша річ, що спадщина зниклих цивілізацій Півдня України залишається неоціненою самими українцями, не кажучи про всіх інших. Тому не дивно, що українцям виявилось важко знаходити в історії аргументи,

відстоюючи європейський вибір перед лицем ідеологічної і воєнної агресії Росії. Та відстоювати свій вибір українцям доведеться ще й перед самими собою, визначаючи, що у їхній культурній спадщині суперечить європейським цінностям, і про що ще навіть неусвідомлену задачу як раз і нагадує проросійський і антиєвропейський сепаратистський заклот саме на Півдні (історично Донбас теж належить степовому Півдню). От чому перед історією України стоїть велика і складна місія пізнання усіх причетних до неї цивілізацій, отже насамперед отих незнаних, що панували на Півдні. Переклад повідомлень про Україну з османської хроніки Муштафи Наїми (1655-1716) "Гюсейнові городи у витягу історій із заходу та сходу" прямий переклад з османсько-турецької мови і студії) стосується славного і переламного часу української історії - першої половини XVII ст. Саме у цей час, ще задовго до московської експансії, відчутно проявляються успіхи української колонізації та кінець безроздільної гегемонії Османів у Надчорномор'ї. "Видання Архива протоієрея Трифлія Карацоглу: Першоджерела з історії греків та Надзав'я XVIII ст." (Київ: Інститут рукопису НБУВ, 2016, 318 с.) вводить до наукового обігу 52 одиниці зберігання. Вони складаються з нарративних джерел, а також актові джерела та листування. Ці джерела складені грецькою, урумською (писані караманлійським письмом) та російською (з українськими елементами) мовами. За результатами дослідження видано 2 монографії, 71 наукову статтю загальним обсягом 97 др. арк.

03.04.19.0008/0218U005338

Новітня історія транскордонного співробітництва у Карпатському регіоні: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Устич Сергій Іванович. – ДР 0118U000675. УДК 94(100)(477+439+436.7+498)-048.84.

311 с.

В реалізації грантового проекту здійснено розробку теоретичних засад соціологічного аналізу ТКС, а також проведена соціальна апробація отриманого знання через його імплементацію в пілотному емпіричному соціологічному дослідженні транскордонного співробітництва населення Закарпатської області та сусідніх Кошицького і Пряшівського країв Словаччини. Метою проведення науково-дослідної роботи є вирішення методологічних та методичних проблем вивчення громадської думки населення прикордонних регіонів України про минулі та сучасні транскордонні процеси, що сприятиме підвищенню ефективності транскордонного співробітництва в Карпатському регіоні.

03.19 Історія окремих країн

03.04.19.0009/0419U001160

Падалка Сергій Сергійович. Хабарництво на Правобережній Україні: суспільно - історичні передумови, особливості та засоби протидії (друга половина XIX - початок XX ст.): Дис... к.і.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 15.03.2019.

УДК 94: [323.1 + 314.1] (477/4) "19/20"(043.3).

279 с. – Бібліогр.: 722 назви.

Дисертаційна робота є одним з перших спеціальних досліджень, присвячених з'ясуванню суспільно-історичних передумов поширення, а також особливостей та засобом протидії хабарництву на Правобережній Україні. На основі аналізу архівних матеріалів, опублікованих джерел та відповідної літератури розглянуті зміни в передумовах поширення зловживань хабарництвом, зокрема поглиблення процесу концентрації політичної і економічної влади, відродження традиції "столоначальництва" в управлінні, загострення

соціальних протиріч. Досліджено особливості проявів основних видів хабарництва в промисловості на транспорті, на селі, в соціальній сфері. Вивчено низку обставин формування суспільного уявлення про хабарника і хабарництво. Розглянуто зміни в способах формування суспільної нетерпимості до хабарництва і хабарників на Правобережжі України. З'ясовані адміністративно - правові інструменти та громадські засоби протидії доному соціальному явищу. Проаналізовано роль сатири та пропаганди в попередженні його поширення. Показана негативна соціально - економічна роль хабарництва в художній і науковій літературі.

03.04.19.0010/0419U001161

Приходько Микола Миколайович. Українська держава часі гетьмана Павла Скоропадського у контексті європейської геополітики:

Дис... к.і.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 15.03.2019.

УДК 94(477)"1918":327.82(4)(043.3).

228 с. – Бібліогр.: 285 назв.

У дисертаційному дослідженні проведено аналіз чинників впливу на процеси формування дипломатичної служби Гетьманату П. Скоропадського; оцінка внеску дипломатичного корпусу в становлення Української Держави в 1918 році. Висвітлено передумови та характеристики процесу державотворення, що стали вихідними для формування дипломатичного корпусу гетьмана П. Скоропадського. В дисертаційному дослідженні здійснена переоцінка впливу уряду гетьмана П. Скоропадського на процеси налагодження відносин Української Держави з суб'єктами європейської геополітики. Розкриті основні передумови формування зовнішньополітичних традицій Української Держави, зокрема у її відносинах із країнами Західної Європи.

03.04.19.0011/0218U005181

"Русский мир" на Донбасі та в Криму: історичні витоки, політична технологія, інструмент агресії:

Заклучний звіт /Інститут історії України; Керівник Якубова Лариса Дмитрівна. – ДР 0117U006093. УДК 94(477).

62 с.

Запропоновані нові теоретико-методологічні підходи до аналізу сучасного стану міжнетнічних відносин у регіонах та перспектив українського націєтворення в світлі подій так званої "Русской весны". У процесі виконання проекту на широкому історичному тлі досліджені причини та контекст перетворення ідеологеми "русский мир" на основоположний конструкт державної доктрини Російської Федерації, державні практики регулювання міжнаціональних взаємин на Сході України та в Криму, особливості та проблеми інтеграції регіональних ідентичностей в загальнонаціональний та загальнодержавний контекст, що дозволило не лише встановити властиві регіонам форми міжнетнічної та соціальної взаємодії, а й окреслити сучасні тенденції, перспективи й потенційні загрози.

03.04.19.0012/0218U005221

Актуальні проблеми дослідження історії Західної України в новітній період:

Заклучний звіт /Приватний вищий навчальний заклад "Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука"; Керівник Жив'юк Андрій Анатолійович. – ДР 0114U006028. УДК 930.24.

16 с.

У процесі проведення наукового дослідження розв'язано важливе для розвитку незалежної української держави завдання: з'ясовано механізми функціонування в Західній Україні радянського тоталітарного режиму та їх вплив на

пострадянський розвиток держави і суспільства в Україні. Об'єкт дослідження була історія західних українських земель у новітній період (XX - початок XXI ст.). Мета роботи - вивчення актуальних проблем новітньої історії західноукраїнських земель. Методи дослідження ґрунтувалися на принципах історизму, багатофакторності, об'єктивності, системності, історичного антропологізму, опори на історичні джерела, застосуванні загальнонаукових та спеціальних методів - аналізу і синтезу, індукції і дедукції, критичного аналізу джерел та історіографії, історико-порівняльного, просопографічного, діахронного та ін. Отримані теоретичні та практичні результати, можуть бути використані для формування стратегії суспільного розвитку України. Сфера використання результатів дослідження - вища та загальноосвітня школа, громадянське суспільство в Україні. Новизна дослідження полягає в розширенні і оновленні джерельної бази для вивчення новітньої історії західноукраїнських земель завдяки системній публікації документів з державних та відомчих (СБ України, МВС України) архівів. Сфера використання результатів дослідження - вища та загальноосвітня школа, громадянське суспільство в Україні. Використання отриманих у дослідженні результатів сприятиме формуванню національної історичної пам'яті, демократичних цінностей, громадянського суспільства в Україні.

03.04.19.0013/0218U005436

Дослідження матеріальної та змістовної частини кримськотатарських рукописів в Україні:

Заклучний звіт /Національний університет "Острозька академія"; Керівник Якубович Михайло Михайлович. – ДР 0118U001441. УДК 091 (091) (477.75).

14 с.

Реферат Проект присвячено каталогізації й оцифровці кримськотатарських рукописів, збережених у бібліотеках України. Після окупації Криму в 2014 році особливо актуальним стало питання збереження тієї культурної спадщини Золотої Орди й Кримського ханства, яка залишилася на материковій частині України й потребує належної наукової оцінки. Йдеться передусім про рукописи із Львівського музею історії релігій, Львівської національної наукової бібліотеки ім. В. Стефаніка, бібліотеки Львівського національного університету ім. І. Франка, Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського та ін. На даний момент, завдяки попереднім дослідженням, виявлено майже 30 рукописів, створених у Криму як кримськими авторами, так і переписаними в Криму з інших джерел у період XV-XVIII ст. Кінцеве завдання проекту - оцифровка, опис та створення каталогу існуючих на материковій Україні рукописних пам'яток кримськотатарської культури. Проект реалізовується через наступні завдання: опрацювання кримськотатарської рукописної спадщини, яка до цього не була предметом вивчення науки; введення нових джерел в науковий обіг; розкриття змістовної частини джерел, порівняння з іншими текстами тих періодів, перше в науці визначення значення, яке кримськотатарська рукописна спадщина має для вивчення інтелектуальної історії українського степу та мусульманського світу в цілому; підготовка всеосяжного каталогу з біо- та бібліографічними описами джерел, які вперше постають предметами наукового вивчення, коротким викладом змісту кожного документу; ілюстрування відповідними матеріалами.

03.04.19.0014/0218U006291

Соціум УСРР - УРСР в умовах державного терору радянської доби 1917-1950-х рр:

Заклучний звіт /Інститут історії України НАН України; Керівник Рубльов Олександр Сергійович. – ДР 0114U007377. УДК 069.8:303.824+316.485.26 (477) "1917/1950".

134 с.

Задум покладений в основу виконання науково-дослідної роботи - на основі вивчення широкого кола архівних джерел, у тому числі документів комуністичної спецслужби, та наукової літератури, комплексно дослідити і подати всебічний аналіз питанням формування та функціонування тоталітарного режиму у 1917-1950-х рр., його впливу на українське суспільство, реакції населення на соціально-економічні та політичні реформи більшовицького керівництва СРСР та радянської України. Виявленні співробітниками відділу документи стали вагомим підґрунтям для реалізації процесу декомунізації українського суспільства. Опубліковані документи ДПУ-НКВС радянської України, відкритих судових засідань наочно демонструють механізм маніпуляції очільників Комуністичної партії громадською думкою. Водночас, документи радянських спецслужб розкрили типи настроїв населення, моделі поведінки та практики виживання населення в умовах "Великого терору" 1937-1938 рр., початку Другої світової війни

03.04.19.0015/0218U006348

Галичина наприкінці XIX - першій половині XX ст.: суспільство, культура, історична пам'ять: Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Голубко Віктор Євстафійович. – ДР 0115U003559. УДК 94(477.8)"19/195".

30 с.

Об'єктом дослідження є територія Галичини. Це історична назва українських етнічних земель, розташованих на північ від Карпатських гір, у басейні річок Дністра (верхня і середня течія), Західного Бугу (верхня течія), Пруту (верхня течія), Сяну (верхня течія), зі сходу обмежена річкою Збруч. На даний час територія Галичини перебуває у складі України і Польщі. У межах України це три області - Львівська, Івано-Франківська, Тернопільська (крім північної частини з містами Кремінцем і Почаєвом, які до Першої світової війни входили до Російської імперії і були частиною Волинської губернії). У межах сучасної Польщі це Підкарпатське, Люблінське і Малопольське воєводства. Історично назва Галичина стосувалася українських етнічних земель і лише пізніше поширилася на польські етнічні землі. Територія Галичини в українських етнічних межах становить 55 700 кв. км. Сучасна Галичина у кордонах України 49,5 тис. км.кв., що становить 8,2% площі держави. Тут проживає понад 10% населення України (понад 5 млн. людей). Мета роботи - розкрити місце Галичини у європейському загальноісторичному процесі кризь призму взаємовпливів у економічній, політичній, соціокультурній та духовній сферах. Результати дослідження використано при підготовці навчального посібника "Історичне краєзнавство", а також викладено в індивідуальних статтях викладачів кафедри. Отримані результати досліджень можна використати для підготовки лекційних курсів для студентів історичного факультету, написанні узагальнюючих праць з історії західноукраїнських земель. Галичина, Європа, Галицька ідентичність, мультикультурне середовище, Україна, рецепція європейських цінностей Об'єктом дослідження являється територія Галичини. Это историческое название украинских этнических земель, расположенных к северу от Карпатских гор, в бассейне рек Днестр, Западный Буг (верхнее течение), Прута (верхнее течение), Сана (верхнее течение), с востока ограничена рекой Збруч. В настоящее время территория Галичины находится в составе Украины и Польши. В границах Украины это три области - Львовская, Ивано-Франковская и Тернопольская (за исключением северной части с городами Кременец и Почаев, которые до Первой мировой войны входили в состав Российской империи и являлись частью Волынской губернии). В границах современной Польши это Подкарпатское, Люблинское и Малопольское воевод-

ства. В историческом смысле название Галичина касалось украинских этнических земель и лишь спустя распространилось на польские этнические земли. Территория Галичины в украинских этнических границах составляет 55700 кв.км. Современная Галичина в границах Украины 49,5 тыс. км. кв., что составляет 8,2% территории государства. Здесь проживает более 10% населения Украины (свыше 5 млн. людей). Цель работы - раскрыть место Галичины в общеевропейском историческом процессе в контексте взаимовлияния в экономической, политической, социокультурной и духовной сферах. Результаты исследования использованы в процессе подготовки учебного пособия "Историческое краеведение", а также представлены в индивидуальных статьях преподавателей кафедры. Полученные результаты можно использовать при подготовке лекционных курсов для студентов исторического факультета, обобщающих работах по истории западноукраинских земель. Галичина, Европа, Галицкая идентичность, мультикультурная среда, Украина, рецепция европейских ценностей.

03.41 Археологія

03.04.19.0016/0218U005364

Межиріччя стоянка мисливців на мамонтів: археологічні дослідження та музеєфікація:

Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Шидловський Павло Сергійович. – ДР 0118U001345. УДК 902:902(4/9).

151 с.

Об'єкт дослідження - пізньопалеолітичне поселення Межиріччя (15-14,5 тисяч рр. тому) - унікальна археологічна пам'ятка національного значення (230017-Н), розташована в с. Межиріччя Канівського району Черкаської області. Мета проекту - проведення стаціонарних досліджень четвертого житла з кісток мамонта з метою отримання даних про конформні особливості та ступінь збереженості культурних решток всередині житла, проведення реставраційних робіт з метою створення підґрунтя для майбутньої музеєфікації об'єкту. Впровадження результатів в пам'яткоохоронній галузі уможливило збереження житла з кісток мамонта, що дасть змогу в більшій мірі актуалізувати археологічну спадщину в сучасній Україні, унаочнити особливості побутової культури первісних мисливців, що дозволить експонування пам'ятки для відвідувачів, позитивно вплине на розвиток туристичної галузі та місцевої інфраструктури; в науковій галузі - при проведенні реставраційних досліджень були розчищені ділянки всередині та поза межами житла, що дозволило з'ясувати структуру об'єкта, особливості матеріальної та поведінкової культури мешканців, характер адаптації мисливської групи до прильодовикових умов часу останнього плейстоценового зледеніння Європи; в результаті археологічних досліджень були отримані серії артефактів - вироби з кременю, кістки, бивню, що стануть джерелом наукового дослідження побуту та матеріальної культури первісного населення та дозволить застосувати низку наукових методів для розкриття аспектів життєдіяльності давнього суспільства, а саме: типолого-статистичного, технологічного, трасологічного, археозоологічного тощо. в освітній галузі - відбулось навчання під керівництвом висококваліфікованих професіоналів групи магістрантів та аспірантів Київського національного університету імені Тараса Шевченка неруйнівним методам фіксації археологічних об'єктів та методам реставрації кісткових решток.

03.04.19.0017/0218U006090

Розвиток системи охорони та дослідження археологічної спадщини: український та європейський досвід: Заключний звіт /Инсти-

тут археології Національної академії наук України; Керівник Корвін-Піотровський Олексій Генріхович. – ДР 0117U003735. УДК [902.2:351.853](4).

93 с.

Рамкова конвенція Ради Європи про значення культурної спадщини для суспільства 2005 року визнає право на користування культурною спадщиною невід'ємною частиною прав людини. Однак ситуація з охороною культурної спадщини в країні є вкрай незадовільною. Особливих безповоротних втрат зазнає археологічна спадщина, яка має суттєві особливості, що ускладнюють її збереження. На сьогодні принципи її охорони регулюються Законами України: "Про охорону культурної спадщини" та "Про охорону археологічної спадщини". Обидва потребують вдосконалення. Створення ефективної системи охорони археологічної спадщини та її оформлення у вигляді нормативно-правових актів, потребує попередньої аналітичної роботи: дослідження історичної ретроспективи створення системи охорони археологічної спадщини в Україні з наголосом на перевагах та недоліках системи; ретельного моніторингу та аналізу діючої системи органів охорони: результативності діяльності системи; функціональних обов'язків та реальних можливостей інспекторів; ефективності впровадження в дію існуючих законодавчих норм, узгодженості функціонування системи на всіх її рівнях, визначенні кількісних показників заходів, застосованих проти порушників чинного законодавства тощо; ретельного аналізу існуючих нормативно-правових актів у сфері, їх взаємодоповнюваності, (не)конфліктності, рівні розробки підзаконних актів; аналізу законодавства та практик по його втіленню у країнах Європи, висновків щодо можливості застосування цих норм та практик в Україні; розгляду можливих варіантів реформування системи та підготовки концепції реформи; експертного обговорення, доопрацювання та публічної презентації концепції.

03.81 Допоміжні історичні дисципліни

03.04.19.0018/0218U006175

Комплексне опрацювання архівно-бібліотечно-музейних фондів для укладання Енциклопедії "Наукове товариство ім. Шевченка" (4 том): Заключний звіт /Наукове товариство ім. Шевченка; Керівник Купчинський Олег Антонович. – ДР 0117U003687. УДК 929, 930.25.

57 с.

Метою роботи є опрацювання архівно-бібліотечно-музейних фондів для укладання 4-го тому Енциклопедії "Наукове товариство ім. Шевченка". Це дасть уявлення про здобутки першої української наукової установи як до створення Академії наук України, так і в період її функціонування, дасть змогу проаналізувати досягнення національної науки в останніх десятиліттях XIX - частково й протягом XX та початку XXI ст. Енциклопедія НТШ важлива і з погляду пропаганди українських наукових здобутків.

04 СОЦІОЛОГІЯ

04.51 Соціологія сфер соціального життя, соціальних явищ і інститутів

04.04.19.0019/0218U005225

Тендеції змін соціальних зв'язків і соціальних відносин в сучасному суспільстві: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Онищук Віталій Михайлович. – ДР 0113U002695. УДК 316.33+316.34+316.42+316.4+303.22+303.732+303.1+303.7.

89 с.

Здійснено теоретико-методологічний аналіз та підбрано соціологічний інструментарій щодо вивчення соціальних чинників формування нових конфігурацій віртуальних спільнот і ідентичностей у мережевому суспільстві. Досліджено типи нових колективних спільнот, що мають місце в мережевому та інформаційному суспільстві. Виокремлено і проаналізовано типи практик "повсякденної дипломатії" як приклад практик кооперації у мережевому суспільстві. Розроблено та запроваджено навчальні програми та методичне забезпечення магістерської підготовки студентів закладу вищої освіти по тенденціям змін соціальних зв'язків і соціальних відносин в сучасному суспільстві.

04.04.19.0020/0218U005627

Психологічний дистрес в українському суспільстві: фактори та розповсюдженість:

Заключний звіт /Інститут соціології НАН України; Керівник Демб'юцький Сергій Сергійович. – ДР 0117U006175. УДК 316.6.

25 с.

1) Уточнено вимірювальні властивості соціологічного тесту SCL-9-NR. 2) Запропоновано концептуальну схему процесу стресу, що розглядає психологічний дистрес в якості показника індивідуального благополуччя. 3) Досліджено чинники та розповсюдженість психологічного дистресу в українському суспільстві.

05 ДЕМОГРАФІЯ

05.11 Загальні проблеми народонаселення

05.04.19.0021/0218U005481

Проведення оцінки диференціації соціально-економічного розвитку районів міста: Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0118U006472. УДК 314.17:351.84.

90 с.

Об'єкт дослідження: соціально-економічний розвиток районів м. Києва. Мета роботи: виявлення можливих диспропорцій соціально-економічного розвитку районів м. Києва та підготовка пропозицій щодо запобігання та зменшення поглиблення територіальної неоднорідності економічного простору столиці. Результат проведених робіт: підготовлено аналітичну записку щодо оцінки диференціації соціально-економічного розвитку м. Києва за 2016–2017 роки та пропозиції щодо запобігання поглибленню внутрішньорегіональної диференціації у м. Києві на 2018–2019 роки. Отримані результати дадуть змогу відстежувати динаміку і визначити причини виявлених диспропорцій з метою запобігання поглибленню територіальної неоднорідності економічного простору м. Києва, а також вчасно реагувати на негативні процеси у районах та приймати відповідні управлінські рішення на місцевому рівні, спрямовані на їх усунення.

06 ЕКОНОМІКА. ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

06.03 Економічні теорії

06.04.19.0022/0218U005268

Розробка Стратегії соціально-економічного розвитку Кирилівської селищної об'єднаної територіальної громади на період до 2023 року: Заключний звіт /Національний інститут стратегічних досліджень; Керівник Власюк Олександр Степанович. – ДР 0117U007429. УДК 330.111.66'3 : 332.012.33(477.64) К"2023".

28 с.

Обґрунтовано методологічні засади розроблення стратегії соціально-економічного розвитку Кирилівської селищної об'єднаної територіальної громади; досліджено динаміку соціально-економічних показників розвитку Кирилівської селищної об'єднаної територіальної громади; визначено проблемні питання розвитку громади; проведено SWOT-аналіз проблем розвитку громади для подальшого формування стратегічних цілей розвитку громади. Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.04 Політична економія

06.04.19.0023/0218U005313

Механізм економіко-екологічної реабілітації суб'єктів господарювання від надзвичайних ситуацій, бойових дій як складова національної безпеки: Заключний звіт /Житомирський державний технологічний університет; Керівник Грицишен Дмитрій Олександрович. – ДР 0116U005482. УДК 330:338:657.1:351.

274 с.

Досліджено теоретичні основи та удосконалено організаційно-методичні положення бухгалтерського обліку наслідків бойових дій та окупації державних територій. Наукові результати проекту мають фундаментальне значення - направлені на вирішення спектру проблем забезпечення національної безпеки на мікроекономічну рівні; та прикладне - економічне обґрунтування і розробка організаційно-методичних положень бухгалтерського обліку наслідків бойових дій та окупації державних територій. Уточнено механізм впливу міжнародних фінансових інститутів на розвиток фінансового потенціалу держави через визначення основних інструментів такого впливу та виявлення конфлікту інтересів зацікавлених сторін. Визначено проблеми та перспективи використання потенціалу банківських установ у подоланні наслідків та стимулюванні економічного зростання по завершенню військових конфліктів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.04.19.0024/0218U006411

Перспективи впровадження біотехнологій в галузях економіки України: Заключний звіт /Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України; Керівник Кизим Микола Олександрович. – ДР 0115U007011. УДК 330:338.2+573.6.086.83.

320 с.

Об'єктом дослідження є процес розробки та впровадження біотехнологій у галузях економіки України. Мета дослідження - розробка науково-методичного підходу до оцінки готовності підприємств та галузей економіки України до впровадження біотехнологій. Визначено місце біоекономіки у науково-технічному та економічному розвитку країн світу. Уточнено класифікацію біотехнологій на основі матричного підходу. Розроблено науково-методичні положення з обґрунтування перспектив впровадження біотехнологій в галузях економіки України, які ґрунтуються на аналізі стану публікаційної та патентної активності України у співставленні з країнами світу. Запропоновано методичний підхід до оцінки готовності галузей промисловості та підприємств України до впровадження біотехнологій. Обґрунтовано як головні напрямки впровадження біотехнологій в економіці України їх використання у сільському господарстві та харчовій промисловості, меншою мірою - в енергетиці і медицині. Запропоновано механізм стимулювання підприємств до впровадження біотехнологій. Результати наукових досліджень використовуються в практичній діяльності органів державного управління, науковими закладами НАН України. Прогнозні пропозиції щодо перспективних напрямів дослідження

- науково-технічний, інноваційний і соціально-економічний розвиток держави та галузей економіки України на основі впровадження новітніх біотехнологій.

06.35 Наука управління економікою. Обліково-економічні науки

06.04.19.0025/0218U005321

Фінансова стійкість економічних систем у кризових умовах господарювання: Заключний звіт /Чернігівський національний технологічний університет; Керівник Льчук Валерій Петрович. – ДР 0115U001149. УДК 336:338.246.8:330.342.

220 с.

В ході виконання науково-дослідної роботи було здійснено дослідження теоретичних засад фінансового забезпечення функціонування і розвитку суб'єктів підприємництва в кризових умовах господарювання, методи і механізми фінансового забезпечення інноваційного розвитку суб'єктів господарювання в нестабільних умовах функціонування. Значна увага приділяється територіальним і галузевим аспектам, фінансовим особливостям та складовим сталого розвитку суб'єктів підприємництва реального сектору економіки, а також проблемам мінімізації ризиків фінансового забезпечення підприємств у кризових умовах господарювання. Були сформульовані концептуальні засади й визначено реалії та перспективи стратегії і тактики розвитку підприємств реального сектору економіки в нестабільних умовах. Також було досліджено теоретико-прикладні засади розвитку фінансових посередників в умовах невизначеності навколишнього середовища. Визначено теоретичні засади функціонування і розвитку фінансових посередників, розкрито особливості діяльності банківських установ в умовах стохастичності зовнішнього середовища, простежено сучасні та глобальні тренди функціонування страхових компаній та недержавних пенсійних фондів, охарактеризовано сучасний стан та перспективи розвитку інвестиційних посередників. Значна увага приділяється питанням активізації розвитку кредитних установ на ринку фінансових послуг України.

06.04.19.0026/0218U006303

Організація і забезпечення системи планування маркетингової діяльності промислового підприємства: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Решетілова Тетяна Борисівна. – ДР 0114U006107. УДК 339.138.

109 с.

Методика поліпшення системи планування маркетингової діяльності українських промислових підприємств включає: можливі стратегії інноваційного розвитку для невеликих виробничих підприємств; процес прийняття маркетингових рішень; методи формування товарного асортименту; методи планування маркетингових комунікацій промислового підприємства. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.04.19.0027/0218U006391

Інструменти управління розвитком суб'єктів господарювання реального сектору національної економіки: Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Харічков С.К. – ДР 0114U005504. УДК 332.025.12 +338.24.

218 с.

Роботу присвячено вирішенню наукової проблеми обґрунтування концептуальних положень щодо впровадження сучасних інструментів управління розвитком суб'єктів господарювання реального сектору національної економіки.

Сформовано систему інструментів управління розвитком суб'єктів господарювання реального сектору національної економіки та методичні рекомендації щодо їх впровадження

06.51 Світова економіка. Міжнародні економічні відносини

06.04.19.0028/0218U005218

Розвиток економіки та фінансів України в контексті європейської інтеграції: Заключний звіт /Приватний вищий навчальний заклад "Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука"; Керівник Борейко Володимир Іванович. – ДР 0114U006026. УДК 338.242.

18 с.

У процесі проведення наукового дослідження розв'язано важливе для розвитку національної економіки завдання: обґрунтування механізмів інтеграції України до європейського економічного простору. Об'єктом дослідження були процеси інтеграції України до європейського економічного простору. Мета дослідження розроблення економічних та фінансових механізмів інтеграції України до Європейського Союзу. Методи дослідження: загальнонаукові та емпіричні методи: аналізу і синтезу, індукції і дедукції, факторного аналізу, наукового абстрагування, моделювання та логічного узагальнення. Отримані теоретичні та практичні результати, можуть бути використані Україною для формування стратегії свого розвитку. Новизна дослідження полягає в удосконаленні бюджетних, податкових та банківсько-кредитних механізмів управління національною економікою, які можуть бути використані для інтеграції України до Європейського Союзу. Сфера використання результатів дослідження - національна, галузева та регіональна економіки.

06.04.19.0029/0218U005316

Аналіз державної політики щодо ліквідації сировинного дефіциту металургійної галузі: Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки Мінекономіки України; Керівник Гужва Ігор Юрійович. – ДР 0118U003738. УДК 339.984.

22 с.

Науково-дослідна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 12 найменувань. Основний текст роботи викладено на 22 сторінках машинописного тексту, що містить 1 таблицю і 7 рисунків. У першому розділі досліджено сучасний стан та тенденції на ринку брухту чорних металів, проаналізовано динаміку обсягів їх заготівлі, рівень забезпечення ними металургійних підприємств, динаміку фізичних обсягів експорту та імпорту, виявлено ефект для металургійної галузі від підняття вивізного мита на експорт брухту чорних металів. Зокрема встановлено, що впродовж 2017 р. вітчизняна заготівля брухту чорних металів зросла на 7,8% порівняно з попереднім роком, з 3,51 до 3,79 млн. т. Зростання ціни призвело до розмивання частки вивізного мита у ньому за фіксованою специфічною ставкою у 30 євро/т в середньому з 18,9% у 2016 р. до 13,5% у 2017 р. Водночас, за підсумками 2017 р. підняття вивізного мита на експорт брухту чорних металів до 30 євро/т мало позитивний ефект для металургійної галузі (скорочення рівня дефіцитності з 20 до 9%) і державного бюджету (триразове зростання надходжень від сплати мита). Другий розділ містить результати економіко-математичного моделювання перспектив ліквідації сировинного дефіциту в металургійній галузі України. Використання системи GTAP дало можливість обґрунтувати, що найперспективнішим сценарієм є введення адвалер-

ного мита, ставка якого визначатиметься як відсоток від вартості експортних поставок. На основі проведеного аналізу, можна вважати за доцільне встановлення адвалерного мита на експорт брухту чорних металів з України на рівні 20%. У третьому розділі проведено економіко-правовий аналіз запровадження обмежень на експорт брухту чорних металів з України. Виявлено, що попередні та чинні заходи з обмеження експорту брухту чорних металів в Україні, якими вивізне мито підвищене з 10 до 30 євро/т, були прийняті у повній відповідності до норм міжнародного торгового права в рамках СОТ й інших міжнародних зобов'язань України щодо регулювання зовнішньої торгівлі.

06.04.19.0030/0218U005471

Карпатський єврорегіон як інструмент транскордонної діяльності в галузі туризму: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Габчак Н.Ф.Мельник А.В. – ДР 0115U001753. УДК 339.994:338.48(477).

254 с.

На досліджуваній території проаналізовано особливості фізико- та економіко-географічного положення країн Карпатського Єврорегіону, досліджено пріоритетні напрями розвитку туризму, визначено роль транскордонних кластерів, проаналізовано окремі елементи історико-культурної спадщини Закарпаття, виокремлено пріоритетні напрями розвитку туризму Карпатського Єврорегіону, з'ясовано проблеми та перспективи туристичної галузі Карпатського регіону

06.04.19.0031/0218U006229

Митна компонента інтенсифікації зовнішньої торгівлі в Україні: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Луцик Анатолій Ігорович. – ДР 0117U003882. УДК 339.543.

86 с.

Об'єкт науково-дослідної роботи - теоретичні та організаційні аспекти інтенсифікації зовнішньої торгівлі України. Предметом науково-дослідної роботи є вплив процесів інтенсифікації зовнішньої торгівлі на діяльність митних брокерів стосовно надання посередницьких послуг. Мета роботи - з'ясування змісту та значення митної компоненти інтенсифікації зовнішньої торгівлі в Україні. Методи дослідження - загальнонаукові методи економічних досліджень (систематизації, групування й узагальнення, аналізу та синтезу, дедукції й індукції, формалізації) та спеціальні економічні методи (таблично-розрахункові, графічні, економіко-статистичні). Узагальненням науковим результатом роботи є розробка методичних рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності митних брокерів за рахунок покращення якості надання посередницьких послуг в умовах інтенсифікації зовнішньої торгівлі. До основних результатів дослідження, що характеризують наукову новизну належать такі: розкрито сутність інтенсифікації зовнішньої торгівлі та виявлено її вплив на діяльність митних посередників; проведено аналіз впливу митно-тарифних інструментів на обсяги та структуру зовнішньоторговельних потоків; з'ясовано значення угод про вільну торгівлю на структуру та динаміку митних платежів Практична цінність результатів дослідження полягає в тому, що запропоновані методичні та практичні рекомендації будуть використані у діяльності ТОВ "ВІТА-ЕДВАНС" в контексті оптимізації надання послуг у сфері зовнішньоекономічних відносин за умов інтенсифікації зовнішньої торгівлі.

06.04.19.0032/0218U006273

Механізми соціалізації державної економі-

чної політики: Заключний звіт /Донецький державний університет управління; Керівник Чечель Анна Олександрівна. – ДР 0107U010126. УДК 351.82:316.614:338.2.

214 с.

Метою дослідження є розробка структури державного регулювання економіки з метою забезпечення узгодження інтересів людини, суспільства, регіонів, бізнесу. Теоретичною й методологічною основою роботи є праці вітчизняних і зарубіжних учених у сфері державного управління, державного управління та регулювання економіки, сталого розвитку, законодавчого забезпечення державотворчих процесів тощо а також досвід відомих практиків, що працюють над творенням державної політики і економічної, соціальної сферах, мають необхідний досвід децентралізації та виступають експертами у питаннях побудови нової соціально-економічної інфраструктури нашої держави. Методологічним апаратом є інтеграційний, системний, організаційний, комплексний підходи, теорія прийняття рішень, на основі яких розроблено модель багаторівневої системи соціальної відповідальності, методику визначення рівня конкурентоспроможності території з урахуванням екологічної складової, сформульовано конкретні пропозиції для органів влади різних рівнів для оздоровлення її управлінської вертикалі, реформування територіальної організації влади, подальшого розвитку системи соціальної відповідальності. Інформаційною емпіричною базою дослідження є дані соціологічного дослідження та експертних опитувань щодо стану та перспектив розвитку соціальної відповідальності в Україні; Державного комітету статистики України щодо джерел техногенного забруднення територій, власні дослідження, за результатами яких виявлено країни з подібними проблемами управління та досвід яких можливо адаптувати до вітчизняних реалій. Досліджено теоретико-методологічні аспекти економічної політики держави. Визначено роль інституту президентства та проаналізовано конституційне забезпечення діяльності глави держави в Україні. Сформульовано конкретні задачі оздоровлення найвищого щабля вертикалі української виконавчої влади. Досліджено економічну політику держави в контексті застосування інструменту соціальної відповідальності. Сформовано багаторівневу модель соціальної відповідальності, у якій виокремлено роль держави як ключової ланки соціального діалогу. Проаналізовано процеси формування нової інфраструктури органів місцевого урядування в ході реформи децентралізації та сформульовано конкретні задачі для органів місцевого самоврядування, вирішення яких дозволить підвищити ефективність роботи системи державно-правової регламентації організації та діяльності системи місцевого самоврядування в Україні. Розроблено науково-методичний підхід до визначення рівня конкурентоспроможності території з урахуванням екологічної складової та виписано "дорожню карту" відновлення та розвитку громади з точки зору її економіко-екологічної привабливості для інвесторів. Результати дослідження запроваджені у навчальний процес і практичну діяльність органів державної і регіональної влади. Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.58 Відтворювальна структура економіки. Нагромадження і споживання. Добробут

06.04.19.0033/0218U005327

Інноваційні чинники сталого продовольчого забезпечення та розвитку біоекономіки в Україні: Заключний звіт /Черкаський державний університет ім.Богдана Хмельницького; Керівник Кирилюк Євгеній Миколайович. – ДР 0116U006934. УДК 338.244.4: [338.439. 66] (477).

182 с.

Метою НР є отримання нових наукових знань, результатом яких стануть концепції, теорії, нові методи розв'язання проблеми продовольчого забезпечення та сприяння розвитку біоекономіки в Україні. Виявлено вплив різних етапів науково-технічного прогресу на процеси сталого продовольчого забезпечення та розвитку біоекономіки в Україні. Системно розкрито наслідки впливу "хімічної (зеленої) революції" та "генетичної революції" на процеси сталості продовольчого забезпечення. Визначено причини підвищення рівня монополізації агропродовольчого ринку. Доведено, що вигоди від широкого впровадження генетичних технологій у сільське господарство отримують, передусім, окремі країни - на практиці природним бар'єром на шляху поширення цих технологій є приватна власність на результати біотехнологічних досліджень. Встановлено причини нерівномірності розвитку як світового, так і вітчизняного агропродовольчого ринку, та виникнення диспропорцій, які гальмують тенденції сталого продовольчого забезпечення. Визначено особливості модифікації сільськогосподарської продукції та наповнення аграрного ринку внаслідок "хімічної (зеленої) революції" та "генетичної революції". Встановлено специфіку поділу агропродовольчої системи на три типи технологічних систем і диференціацію аграрного ринку на три сегменти: ринок традиційної, генетично-модифікованої та органічної продукції. Виявлено принципові відмінності у системі організаційно-економічних відносин підприємств - виробників традиційної, генетично-модифікованої та органічної продукції. Обґрунтовано нові напрями товарних нововведень на основі генетично-модифікованої та органічної сировини, багато з яких визначатимуть розвиток агропродовольчого ринку в Україні на найближчі десятиліття. Виявлено тенденції загострення суперечностей і проблем, що існують у межах агропродовольчої системи в результаті монополізації виробничого циклу в секторі генетично модифікованої продукції. Встановлено ризики змішування потоків генетично-модифікованої і традиційної продукції, відсутності організаційного оформлення належності товаровиробників до генетично модифікованого сектору. Розкрито загрози концентрації процесів вертикальної інтеграції (як практично єдиної організаційної форми проникнення сучасних наукоємних технологій у всі ланки виробництва і збуту аграрної продукції) на рівні транснаціональних корпорацій. Здійснено порівняльний аналіз впливу традиційних інтенсивних технологій як наслідку "хімічної (зеленої) революції" та сучасних генетичних технологій на процеси сталості продовольчого забезпечення та збереження біорізноманіття. Виявлено бар'єри (інституційного, техніко-технологічного, фінансово-економічного, інтелектуального, ціннісно-гуманістичного характеру) на шляху поширення сучасних біотехнологій в Україні та обґрунтовано організаційно-економічні рішення щодо їх нівелювання. Запропоновано індикатори оцінки розвитку біоекономіки в країні, що включають інституціональні, ресурсні, фінансово-економічні, соціальні та екологічні групи індикаторів. Обґрунтовано основні напрями державної політики в сфері сучасних біотехнологій, спрямовані на розвиток і, в подальшому, на комерціалізацію науки, розширення фінансових механізмів інвестування, захист прав товаровиробників і споживачів. Доведено визначальну роль міжнародних організацій в розвитку ринку біотехнологій, що включає моніторинг наукових розробок і виробництва, уніфікацію вимог і правил торгівлі та маркування, інформаційний обмін, охорону інтелектуальної власності, проведення наукових досліджень. Визначено специфіку та параметри впливу окремих чинників, що визначають ціну органічної продукції (відмінності в урожайності та продуктивності, характер сівоозміни, ризик знищення врожаю та втрати при зберіганні, витрати на НДДКР). Встановлено ключові проблеми і

загрози, пов'язані із якісними показниками продовольчого забезпечення в Україні. Виявлено проблеми у сфері якості, зумовлені інтенсифікацією систем тваринництва в сучасних умовах. Обґрунтовано, що неякісне продовольче забезпечення має глибинні першопричини соціально-економічного характеру. Запропоновано комплексний підхід до їх розв'язання і нівелювання, який не обмежується підвищенням ефективності системи державного нагляду (контролю) та успішною гармонізацією вітчизняної системи технічного регулювання із європейською. Доведено помилковість уявлень про обов'язкову шкідливість процесів генетичної модифікації у тваринництві. Проаналізовано європейську та національну системи технічного регулювання у сфері виробництва й обігу продовольства та обґрунтовано шляхи удосконалення останньої. Виявлено проблеми, які знижують ефективність в Україні санітарних і фітосанітарних заходів у сфері виробництва й обміну продуктів харчування, продовольчої сировини тваринного походження та кормів. Забезпечено подальший розвиток інноваційного процесного підходу до гарантування безпечності продовольства в Україні. Визначено специфіку сучасних європейських систем сертифікації якості продукції тваринництва, які можуть стати прототипом сучасної української системи сертифікації. Виявлено тенденції розвитку загальноєвропейської системи обов'язкового маркування благополуччя тварин при виробництві окремих видів тваринницької продукції та поширення добровільних систем сертифікації за програмами захисту тварин та показано можливості їх впровадження в Україні. Визначено організаційно-економічні чинники і розроблено методичні підходи до гарантування якості та безпечності вітчизняної харчової продукції в умовах функціонування зони вільної торгівлі з ЄС. Запропоновано сучасні підходи і напрями поліпшення знань про вплив низки речовин і складників, які містяться у продуктах харчування, на здоров'я людини. Обґрунтовано систему заходів зі збільшення місткості внутрішнього ринку продуктів харчування зі значною часткою доданої вартості, розвитку конкурентного середовища, удосконалення системи ціноутворення на високоякісну продукцію тваринництва, інфраструктурного забезпечення її збуту, прийняття основ державної політики у сфері здорового харчування. Обґрунтовано комплекс методів та інструментів стимулювання експорту сільськогосподарської продукції і продовольства із високою часткою доданої вартості, більшість із яких належать до "зеленої скриньки" СОТ та не можуть обмежуватися. Запропоновано концептуальну схему Державної програми сприяння експорту сільськогосподарської продукції із високою часткою доданої вартості, спрямовану на створення нової конкурентної моделі розвитку аграрного сектору. Здійснено сценарний прогноз розвитку ринку органічної продукції (рослинництва і тваринництва), на основі якого обґрунтовано ключові елементи організаційно-економічного механізму розвитку великотоварного органічного сектору тваринництва (який залишається нерозвиненим), та стимулювання експорту органічної продукції. Вказано на продуктові, техніко-технологічні й біотехнологічні інновації, які дозволяють нівелювати негативний вплив інтенсифікації та хімізації виробництва, і запропоновано економічні інструменти сприяння впровадженню цих інновацій. Обґрунтовано доступні для України інноваційні рішення у сфері виробництва і переробки продукції рослинництва й тваринництва, які поєднують розвиток сучасних біотехнологій із удосконаленням ведення органічного виробництва та захистом навколишнього середовища. Запропоновано економічні механізми сприяння реалізації біотехнологічних рішень, які, по-перше, зменшують ризики попадання в організм людини разом із продуктами харчування хімічних елементів і сполук, які викликають різного роду захворювання (у т. ч. ракові), тобто роблять їжу безпечнішою;

по-друге, дозволяють підвищувати якість продукції тваринництва завдяки збільшенню вмісту ω -3 ПНЖК та інших корисних для людського організму речовин, зменшенню рівня підшкірного і внутрішньом'язового жиру, посиленню генетичної стійкості тварин до хвороб; по-третє, підвищують ефективність функціонування агропродовольчої системи загалом. У результаті забезпечення населення країни якісними продуктами харчування можна поєднати з припиненням тенденцій руйнування довкілля.

06.61 Територіальна структура економіки. Просторова (регіональна) економіка

06.04.19.0034/0218U005176

Соціальні та економічні трансформації ринку: регіональний та галузевий аспект: Заключний звіт /Черкаський державний технологічний університет; Керівник Фінагіна Олеся Валентинівна. – ДР 0115U000972. УДК 332.1:330.3.

158 с.

Визначено сутність, теорії та методології інституціоналізації соціальних та економічних трансформацій ринку; розроблено загальні регіональні та галузеві стратегії трансформації ринку; досліджено модель трансформаційних процесів в Україні та за кордоном; розроблено математичну модель для оцінки економічної ефективності механізму інституціоналізації соціальних та економічних трансформацій ринку регіонального та галузевого аспекту; досліджено особливості інвестиційно-інноваційного потенціалу та сучасних тенденцій розвитку регіону.

06.04.19.0035/0218U005355

Модернізація економіки промислових регіонів України в умовах децентралізації управління: Заключний звіт /Інститут економіки промисловості Національної академії наук України; Керівник Ляшенко Вячеслав Іванович. – ДР 0115U001640. УДК 332.122:338.45:338.244.47(477).

210 с.

Визначено передумови та проблеми інноваційної модернізації української промисловості, проаналізовано причини наявних слабких модернізаційних процесів та відсутності прогресивних структурних зрушень в економіці. Вперше обґрунтовано гіпотезу щодо можливості використання економічного районування території України відповідно до вимог європейської класифікації NUTS-1. Обґрунтовано необхідність розвитку цифрових платформ в Україні як перспективної форми децентралізації управління на тлі фундаментального тренду з цифровізації. Вперше розроблено концепцію "Інноваційного ліфта": від школи до Європи". Запропоновано алгоритм розбудови регіональних інноваційних систем в умовах децентралізації управління на базі існуючих економічних районів України та ареалів дії наукових центрів. Досліджено та визначено вплив державної та регіональної політики дерегуляції на створення сприятливих умов для підприємницької діяльності. Запропоновано альтернативну концепцію сталого розвитку України (країни, регіонів, основних ВЕД) з позицій безпеки. Обґрунтовано гіпотези: про існування оберненої залежності між часткою оплати праці у випуску та рівнем тінізації економіки; щодо пропорційної залежності обсягу тіньової зайнятості від тіньового авантаження капіталу. Обґрунтовано концептуальні засади експортно-орієнтованого розвитку промислових регіонів України. Розвинуто концептуальні положення щодо становлення та реалізації публічно-приватного партнерства в умовах децентралізації управління. Дістав подальшого розвитку науково-методичний підхід до оцінки рівня модернізації регіонів, економічних районів і міст.

06.71 Галузева структура економіки. Галузе- ві і спеціальні економічні науки

06.04.19.0036/0218U005217

Вдосконалення фінансового механізму системи АПК в умовах активізації глобалізаційних процесів: Заключний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Шірінян Лада Василівна. – ДР 0112U001652. УДК 338.436.

79 с.

У роботі розглянуто науково-теоретичні засади і практичні аспекти функціонування фінансового механізму системи АПК. Розроблено рекомендації щодо ключових напрямів його удосконалення з урахуванням стрімких змін у зовнішньому середовищі. Особливу увагу приділено теорії фінансового механізму, аналізу його ефективності на підприємствах-лідерах системи АПК. Перспективи удосконалення фінансового механізму системи АПК в умовах активізації глобалізаційних процесів визначено по ключових напрямках, реалізація яких дозволить підвищити якість складових фінансового механізму.

06.04.19.0037/0218U005239

Фінансове забезпечення інтеграційного розвитку та якості власності авіапідприємств в умовах глобалізації: Заключний звіт /Національний авіаційний університет; Керівник Пілецька Саміра Тимофіївна. – ДР 0115U004661. УДК 658.5.

76 с.

Об'єкт дослідження - сукупність фінансово-економічних відносин щодо економічної інтеграції та якості власності авіапідприємств в умовах глобалізації. Мета роботи - обґрунтування методичних рекомендацій щодо удосконалення фінансового забезпечення економічної інтеграції та якості власності авіапідприємств України. Методи дослідження - загальнонаукові методи аналізу і синтезу, індукції та дедукції, системний підхід. Головним результатом дослідження є обґрунтування науково-методологічного підходу до фінансування економічної інтеграції та підвищення якості власності на авіапідприємствах в контексті глобалізації сфери високих технологій; запропонована методика оцінки ефективності фінансового забезпечення економічної інтеграції та якості власності авіапідприємств в умовах глобалізації. Результати НДР впроваджені в навчальний процес ВНЗ для забезпечення сучасного і актуального характеру навчання та досягнення взаємозв'язку наукових досліджень з процесом навчання майбутніх бакалаврів, магістрів, спеціалістів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.04.19.0038/0218U005482

Підготовка Паспорту міста Києва станом на 01.01.2018: Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0118U006471. УДК 338.

257 с.

Об'єкт дослідження - соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток м. Києва. Мета роботи: дослідження тенденцій розвитку та висвітлення основних показників, що характеризують соціально-економічний та суспільно-політичний стан м. Києва. Результат проведених робіт: збір статистичних та інформаційних матеріалів, отриманих від департаментів, управлінь, інших структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районних у м. Києві державних адміністрацій та територіальних структурних підрозділів центральних органів влади про соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток

м. Києва на початок 2018 року; їх аналіз та узагальнення; формування Паспорту м. Києва станом на 01.01.2018.

06.04.19.0039/0218U006227

Економічне обґрунтування та прогнозування розвитку ринків основних видів агропродовольчої продукції для ТзОВ НВА "Перлина Поділля": Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Гринчуцький

Валерій Іванович. – ДР 0116U008540. УДК 338.439.5.

80 с.

Об'єкт дослідження - теоретичні основи та практичні аспекти сучасного стану розвитку ринків окремих видів агропродовольчої продукції. Мета роботи - обґрунтування теоретичних засад і розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення функціонування організаційно-економічного механізму розвитку ринків окремих видів агропродовольчої продукції для вітчизняних суб'єктів господарювання. Методи дослідження - теоретичного та історичного узагальнення, групування і порівняння для обґрунтування теоретичних положень; монографічний метод для детального вивчення стану та розвитку організаційно-економічного механізму ринків окремих агропродовольчої продукції у регіоні, в тому числі фінансових аспектів проблеми; спостереження, формалізації, аналізу, синтезу для дослідження становлення та розвитку категорії організаційно-економічного механізму розвитку ринків агропродовольства; оцінки ризиків - для розробки прогнозу основних ризиків функціонування і розвитку ринків основних видів агропродовольства та його регіонального виробництва; прогнозування - для прогнозування розвитку регіональних товарних параметрів агропродовольчого ринку; експертних оцінок - для визначення рівня обсягів виробництва і збуту агропродовольчої продукції на ринку, балансовий - для розробки прогнозу надходження, використання, критичного та раціонального рівнів виробництва основних видів агропродовольчих товарів; кореляційно-регресійного аналізу - для розробки комплексної оцінки ефективності функціонування ринків окремих видів агропродовольства. Обґрунтовано теоретичні положення та розроблено практичні рекомендації щодо розвитку ринків окремих видів агропродовольчої продукції на основі розвитку виробничого потенціалу суб'єктів господарювання в аграрному секторі економіки. Узагальненим науковим результатом роботи є розробка науково-практичних рекомендацій підвищення ефективності розвитку агропродовольчого ринкового потенціалу в сучасних умовах розвитку. Ступінь впровадження - на рівні розробок. Запропоновані методичні розробки та практичні рекомендації удосконалення розвитку агропродовольчого виробництва у контексті ринкової оптимізації основних параметрів економічного розвитку можуть бути використані не лише ТОВ НВА "Перлина Поділля", але й іншими суб'єктами господарювання, що знаходяться в тих самих організаційно-економічних умовах діяльності.

06.04.19.0040/0218U006393

Розробка методичних рекомендацій проведення економічних досліджень по господарським операціям з проведення розрахунків по водопостачанню та водовідведенню: Заключний звіт /Дніпропетровський науково-дослідний інститут судових експертиз Міністерства юстиції України; Керівник Порошин Дмитро Юрійович. – ДР 0117U005014.

УДК 338.552:351.778.31.

67 с.

Звіт про НДР: 67 с., 21 джерело. Об'єкти дослідження - договірні документація, первинні документи бухгалтерського обліку, документи синтетичного та аналітичного обліку

господарських операцій, пов'язаних з дослідженням розрахунків за спожиті послуги з водопостачання та водовідведення. Метод дослідження - документальної перевірки та зіставлення, системний аналіз сукупності елементів, що складають систему бухгалтерського обліку підприємств, спостереження та структурний аналіз практики виконання судово-економічних експертиз з питань, пов'язаних з дослідженням питань щодо порядку розрахунків за спожиті послуги з водопостачання та водовідведення. У роботі вказані нормативні акти, вимогами яких регламентується порядок відображення в документах бухгалтерського обліку господарських операцій по розрахунках за спожиті послуги з водопостачання та водовідведення. Мета роботи - створення нормативно обґрунтованої методики виконання судово-економічних експертиз з питань, пов'язаних з дослідженням розрахунків за спожиті послуги з водопостачання та водовідведення. Даною науковою розробкою: - проаналізовано законодавчі та інші нормативні акти з питань щодо спожитих послуг з водопостачання та водовідведення; - узагальнено методичні підходи щодо вирішення судово-економічною експертизою питань, пов'язаних з дослідженням порядку розрахунків за спожиті послуги з водопостачання та водовідведення. Результати науково-дослідної розробки пропонуються використовувати у експертній практиці як методичні рекомендації при проведенні судово-економічних експертиз, пов'язаних із розрахунками за спожиті послуги з водопостачання та водовідведення. Ключові слова: розрахунки, споживання, водопостачання, водовідведення, тариф, споживачі, ціни на послуги з водопостачання та водовідведення.

06.73 Фінансова наука. Грошові та податкові теорії. Кредитно-фінансові інститути

06.04.19.0041/0519U001049

Білоусова Олена Станіславівна. Фінансова взаємодія держави та підприємств для розвитку економіки: Дис... д.е.н. /Державна установа "Інститут економіки та прогнозування НАН України". - Захищена 28.02.2019.

УДК (336.1+658.1)-043.5:330.34.

421 с.: 30 табл., 4 іл. - Бібліогр.: 545 назв.

Об'єкт дослідження: сукупність відносин, які виникають у процесі фінансової взаємодії держави та підприємств і спрямовані на розвиток національної економіки. Мета: розвиток теоретико-методологічних засад ефективної фінансової взаємодії держави та підприємств і розробка практичних рекомендацій щодо її забезпечення на етапі переходу від малої та переважно сировинної до інноваційної, конкурентоспроможної економіки. Методи дослідження: історико-логічний, системний, структурно-функціональний, економіко-математичний, статистичні порівнянь, кількісного аналізу. Теоретичні і практичні результати: запропоновано вирішення важливої наукової проблеми - забезпечення ефективної фінансової взаємодії держави та підприємств на етапі переходу до інноваційної, конкурентоспроможної економіки, який відбувається під впливом синергетичного ефекту активізації інноваційних факторів і факторів ефективності завдяки розширенню участі держави в інноваційно-інвестиційних процесах із застосуванням інструментів державного стимулювання та регулювання діяльності підприємств, створенню інформаційної бази для обґрунтування та вибору інноваційно-інвестиційних рішень, а також стимулюванню участі підприємств у співфінансуванні державних інвестиційних проектів. Наукова новизна: обґрунтовано концепцію фінансової взаємодії держави та підприємств; визначено засади формування інформаційної бази для прийняття інвестиційних рішень; доведено доцільність надання інноваційних бюджетних трансфертів підпри-

ємствам і визначено умови їх отримання; удосконалено напрями стимулювання підприємств шляхом доповнення додатковими преференціями за їх пайову участь у фінансуванні державних інвестиційних проектів в економічно слабких регіонах; набули подальшого розвитку основні завдання державного фінансового аудиту. Результати використані у практичній роботі органів державної влади, а також у навчальному процесі. Галузь використання: фінансова політика України.

06.04.19.0042/0218U005229

Державні фінанси в системі механізмів і чинників фінансової стабільності: Заключний звіт /Харківський інститут фінансів Київського національного торгівельно-економічного університету; Керівник Матросова Людмила Миколаївна. - ДР 0115U003012. УДК 336.11.

349 с.

Звіт про НДР включає вступ, 3 розділу, висновки, 15 таблиць, 15 рисунків, 120 джерел, 324 сторінки. Об'єкт дослідження: економічні відносини, які виникають у процесі забезпечення стабільності фінансової системи. Предмет дослідження: теоретичні аспекти і науково-методичний інструментарій ефективного функціонування системи державних фінансів в контексті забезпечення фінансової стабільності. Мета науково-дослідної роботи: визначення шляхів підвищення ефективності функціонування системи державних фінансів як механізму забезпечення фінансової стабільності в умовах глобальної невизначеності. Методи дослідження: емпіричні і теоретичні дослідження (аналіз, синтез і групування), логічне узагальнення, функціональний і системний аналіз, порівняльний, позитивний і статистичний аналізи, методи економіко-математичного моделювання, кореляційно-регресійний аналіз. Теоретичні та практичні результати дослідження: узагальнення теоретичних підходів до визначення основних принципів та організаційних засад функціонування системи державних фінансів в умовах глобальної невизначеності; визначення особливостей функціонування державних фінансів в контексті трансформаційних та глобалізаційних процесів, розвиток теоретико-методичного інструментарію оцінювання рівня фінансової безпеки держави; розробка загальних рекомендацій та пропозицій щодо можливості використання механізмів і чинників фінансової стабільності при розробці прогнозних показників соціально-економічного розвитку.

06.04.19.0043/0218U005319

Фінансові та фінансові інструменти модернізації електроенергетики в умовах нестаціонарної економіки: Заключний звіт /Чернігівський національний технологічний університет; Керівник Абакуменко Ольга Вікторівна. - ДР 0116U006959. УДК [336.02+336.228]:621.3:330-026.16.

405 с.

Звіт про НДР: 396 с., 32 рис., 67 табл., 426 джерел. Об'єкт дослідження - процес керованої модернізації електроенергетики України в умовах нестабільного відновлення економіки та обмеженого доступу країни до світових фінансових ринків. Мета дослідження - обґрунтування оптимальної комбінації фінансових та фінансових інструментів, яка сприятиме досягненню позитивних макро- та мікроекономічних ефектів модернізації електроенергетики як для інвесторів, так і для суспільства й держави в цілому. Дослідження проводилося з використанням таких методів: аналіз, синтез, узагальнення, класифікація - для обробки емпіричних даних; порівняльно-правовий метод - для оцінки правової бази; евристичні методи - для розробки та обґрунтування пропозицій. Основні результати та їх наукова новизна:

Вперше запропоновано класифікаційну групу перспективних фінансових інструментів (напр. дооцінка вартості активів); розроблено методичку інтегральної оцінки впливу альтернативної енергетики на навколишнє середовище в умовах нестаціонарної економіки; обґрунтовано методичний інструментарій оцінки впливу очікуваної/відкладеної модернізації електроенергетики на енергетичну та фінансову безпеку України. Удосконалено: систематизацію критеріїв (ефективне використання ресурсів, досягнення кінцевого результату, забезпечення додаткового позитивного впливу на інші галузі та економіку) та детермінант (міжнародна конкурентоспроможність, ринковий механізм, мультивекторність цілей, довгострокові тренди структурних технологічних трансформацій, ефективний інформаційний обмін з кінцевими бенефіціарами послуг) результативності фінансових та фінансових інструментів у комплексних механізмах модернізації електроенергетики; механізм накопичення фінансових ресурсів модернізації електроенергетики із використанням специфічних фінансових інструментів ("енергетичних" облігацій та цільових банківських рахунків накопичення амортизаційного фонду підприємств комплексу); механізм ескалації розвитку альтернативної енергетики через трансформацію "зеленого" тарифу; модель TIMES-Україна набором специфічних фінансових і фінансових інструментів. Набули подальшого розвитку: рекомендації з вдосконалення форм первинних спостережень та статистичних бюлетенів в галузі електроенергетики; пропозиції зміни нормативно-правових актів для удосконалення політики в сфері електроенергетики; бачення стратегічних орієнтирів гармонізації податкового законодавства України до норм ЄС. Ключовою відмінністю запропонованих теоретичних положень і практичних рекомендацій є їх відповідність реаліям і потребам вітчизняної практики. Результати роботи призначені для використання в галузі електроенергетики, передусім, центральними органами державної влади. Проведене дослідження засвідчило потребу негайного втручання держави в процес технічного і технологічного оновлення основних фондів електроенергетики. Наявні потужності генерації не відповідають існуючим потребам ні за ефективністю, ні за вартістю продукції, ні за рівнем екологічної стійкості, а найближчими роками (в міру вичерпання ресурсу атомних електростанцій) - і за обсягом виробництва. Без розробки та реалізації відповідних державних рішень галузь буде стрімко занепадати. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.04.19.0044/0218U005324

Нова парадигма фінансово-кредитного забезпечення інноваційної діяльності малого та середнього бізнесу: Заключний звіт /ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана"; Керівник Дибя Олександр Михайлович. – ДР 0116U007401. УДК 334.012.61-022.51/55:336.012.3:330.341.1.

349 с.

Метою проекту була розробка нової парадигми фінансово-кредитного забезпечення інноваційної діяльності МСБ на засадах ППП для стимулювання його інноваційної активності й підвищення конкурентоспроможності у світовому економічному просторі. Було 1) розроблено систему критеріїв ідентифікації інноваційної компоненти у інвестиційних проєктах; 2) розроблено модель інформаційної інтернет-платформи з підтримки; 3) розроблено систему ключових показників ефективності МСБ; 4) на основі методів описативної статистики та факторного аналізу запропоновано методичний інструментарій оцінки результативності фінансово-кредитних інструментів; 5) розроблено положення кодексу етики ведення МСБ.

06.04.19.0045/0218U005456

Структурні зміни у світовій торгівлі як чинник розвитку внутрішнього ринку України:

Заключний звіт /Державна установа "Інститут економіки та прогнозування НАН України"; Керівник Осташко Тамара Олексіївна. – ДР 0115U002690. УДК 339.5:339.3.

322 с.

Виявлено, що протягом 2012-2016 рр. структурні зміни у світовій торгівлі на користь кінцевої промислової продукції та її окремих високотехнологічних видів не перетворилися на вагомий чинник розвитку внутрішнього ринку України. Запропоновано пріоритетні напрями активізації розвитку внутрішнього ринку.

06.04.19.0046/0218U006008

Аналітично-контрольні аспекти регулювання фінансово-господарської діяльності суб'єктів державного та приватного сектору економіки: Заключний звіт /Університет державної фіскальної служби України; Керівник Лісовий Андрій Васильович. – ДР 0114U002195. УДК 338.242.

346 с.

Звіт про НДР: основною складовою звіту є колективна монографія, підготована за результатами науково-дослідної роботи. Монографія містить 346 стор., 11 рисунків, 12 таблиць. Список джерел включає 336 найменувань, Мета роботи: формування теоретичних засад і методичного інструментарію регулювання фінансово-господарської діяльності суб'єктів державного та приватного сектору економіки. Об'єкт дослідження: система державного фінансового контролю як інструмент регулювання діяльності суб'єктів економіки. Предмет дослідження: аналітично-контрольні аспекти регулювання фінансово-господарської діяльності суб'єктів економіки. Відповідно до мети дослідження в монографії реалізовані такі завдання, як аналіз сутності і видів регулювання економічних процесів; уточнення змісту і напрямів регулювання фінансово-господарської діяльності суб'єктів економіки; визначення особливостей державного регулювання в основних секторах економіки; розкриття проблем термінології податкового контролю і дослідження аналітичних аспектів контролю податкових надходжень, проблем методики до перевірконого аналізу платників податків, а також особливостей контролю окремих видів податків (ПДВ та податку на доходи фізичних осіб); характеристика бюджетного контролю як різновиду державного фінансового контролю; дослідження теоретичних підходів до аналізу ефективності бюджетних програм; оцінка ризиків та аналіз діяльності підприємств державного сектору економіки; визначення теоретично-методичних аспектів митного контролю; оцінка ефективності митного пост-аудиту. Найсуттєвіші результати проведеного дослідження, що містять наукову новизну, полягають у наступному: - Удосконалено понятійний апарат податкового, бюджетного та митного контролю. - Запропоновано логічну концепцію аналітичного забезпечення в податковому і бюджетному контролі, засновану на єдиних принципах і ризик-орієнтованому підході. - Досліджено проблеми оцінки ефективності діяльності митних органів з урахуванням досвіду закордонних країн у цій сфері, розроблені рекомендації щодо вдосконалення методики такої оцінки. Результати дослідження використано при підготовці наукових статей (29 публікацій) і презентацій на наукових конференціях в Україні і за її межами. На основі накопиченого матеріалу розроблено і удосконалено зміст 10 навчальних дисциплін, що викладаються кафедрою аудиту і економічного аналізу.

06.75 Економічні проблеми організації і управління економікою країни

06.04.19.0047/0218U005055

Формування маркетингового потенціалу інновацій машинобудування в умовах підвищення ризикованості ринкового середовища:

Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Окландер Михайло Анатолійович. – ДР 0115U000409. УДК 658.8.012.12 : 338.12.017.

298 с.

Об'єкт дослідження – маркетингові дослідження інновацій машинобудівного підприємства. У роботі обґрунтовано, що в межах маркетингових інформаційних систем потребують розвитку концепція формування та методологія функціонування маркетингових досліджень інновацій, які охоплюють весь інноваційний цикл. Показано, що розроблення теоретичного фундаменту формування маркетингового потенціалу інновацій машинобудування в умовах зростання підприємницьких ризиків є основним джерелом підвищення ефективності господарської діяльності.

06.04.19.0048/0218U005358

Механізми забезпечення інвестиційної активності підприємств для виробництва продукції з високою доданою вартістю:

Заключний звіт /Інститут економіки промисловості НАН України; Керівник Брюховецька Наталя Юхимівна, Булеев Іван Петрович. – ДР 0115U001639. УДК 330.322:336.226.322:338.45.

282 с.

Розроблені концептуальні основи, науково-методичні положення і практичні рекомендації щодо формування механізмів забезпечення інвестиційної активності підприємств для виробництва продукції з високою доданою вартістю. Сферою використання результатів роботи можуть бути законодавча, управлінська, науково-дослідна та освітня діяльність.

06.04.19.0049/0218U006067

Створення інформаційно-координаційного центру з формування пропозиції щодо використання перспективних матеріалів з продовженням строком експлуатації "Ресурсні матеріали":

Заключний звіт /Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України; Керівник Рагуля Андрій Володимирович. – ДР 0116U007360. УДК 621.762+620.9:004.18.

57 с.

Були підготовлені пропозиції щодо участі у відкритих і майбутніх конкурсах програми Horizon 2020 і спільних ініціатив за напрямками: розумний, зелений і інтегрований транспорт, безпечна, чиста та ефективна енергетика, нанотехнології, сучасні матеріали і передові технології виробництва та переробки. Проаналізовані можливі варіанти фінансування проектів від ЄС.

06.04.19.0050/0218U006412

Обґрунтування структурних змін в енергетичному секторі і можливостей його модернізації:

Заключний звіт /Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України; Керівник Шпілевський Володимир Вікторович. – ДР 0117U001757. УДК 330.338.2.

189 с.

Мета роботи - обґрунтування напрямів структурних перетворень в енергетичному секторі України і визначення

можливостей його модернізації з урахуванням змін в національній економіці. Об'єкт дослідження - структурні зміни в енергетичному секторі країни в контексті формування та реалізації можливостей його модернізації. Методи дослідження - теоретичного узагальнення, аксіоматичний, аналізу, синтезу, класифікації, формалізації та моделювання, кластерного аналізу, сценарного підходу. У науковій роботі проаналізовано тенденції розвитку і структурні зміни в національній економіці та в енергетичному секторі України; узагальнено форсайт-прогнози технологічного розвитку світової і вітчизняної енергетики; здійснено порівняння тенденцій структурно-технологічного розвитку національної енергетики та світових тенденцій; визначено перспективні напрями структурних перетворень в національному енергетичному секторі; проведена оцінка поточного стану і визначення можливостей розвитку галузей техніко-технологічного забезпечення модернізації вітчизняної енергетики; обґрунтовано напрями структурно-технологічної модернізації енергетичної сфери країни на основі розвитку національних галузей її техніко-технологічного забезпечення. Розроблено методичні підходи до визначення напрямів структурних перетворень в енергетичному секторі країни та до оцінки можливостей техніко-технологічного забезпечення структурної модернізації національної енергетичної сфери. Запропоновано комплекс теоретичних засад і методичних підходів до структурно-технологічної модернізації енергетичного сектору країни на основі визначення її пріоритетів з урахуванням можливостей вітчизняного технологічного забезпечення. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.77 Економіка праці. Трудові ресурси

06.04.19.0051/0218U005118

Вдосконалення мотиваційного механізму підвищення продуктивності праці в умовах інноваційного розвитку:

Заключний звіт /Центральноукраїнський національний технічний університет; Керівник Семикіна Марина Валентинівна. – ДР 0114U007217. УДК 331.51.01.

198 с.

У науково-дослідній роботі удосконалено функціональні складові механізму мотивації професійного розвитку персоналу підприємств, механізму формування мотивації молоді до інноваційного підприємництва, розроблено рекомендації з удосконалення мотивації праці, що сприятиме зростанню продуктивності праці, формувати мотиваційну систему та організацію праці, спрямованих на всебічний розвиток людини як єдиного джерела знання, що сприятиме підвищенню рівня продуктивності праці і, як наслідок, розвитку підприємства в цілому. Також запропоновано схему організаційно-економічного механізму управління кумулятивними витратами на утримання і розвиток персоналу підприємств. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.04.19.0052/0218U005159

Регулювання соціально-трудова відносин засобами мотиваційного менеджменту:

Заключний звіт /Центральноукраїнський національний технічний університет; Керівник Семикіна Марина Валентинівна. – ДР 0118U003748. УДК 331.104.

118 с.

Науково-дослідну роботу присвячено дослідженню теоретичних та прикладних аспектів регулювання соціально-трудова відносин методами мотиваційного менеджменту. Обґрунтовано основи методології вивчення соціально-трудова відносин. Запропоновано модель оптимізації соціально-трудова відносин, яка дозволяє обґрунтовувати укладання трудових угод між роботодавцями та найманими

працівниками на партнерських засадах. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.04.19.0053/0218U005283

Науково-практичні методи заохочення до продовження праці осіб третього віку :

Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Кратт Олег Адольфович. – ДР 0118U001914. УДК 331.582.4.

37 с.

Обґрунтовано необхідність стимулювання продовження праці осіб третього віку. Запропоновано інструментарій оцінки готовності до продовження праці у пенсійному віці. Розроблено аутентичні анкети щодо оцінки впливу соціально-психологічних та організаційних чинників на готовність до продовження праці. Запропоновано рекомендації щодо стимулювання зайнятості осіб третього віку на мікро, мезо та макрорівні.

06.81 Економіка й організація підприємства. Управління підприємством

06.04.19.0054/0218U005059

Розвиток обліку, аналізу та контролю на підприємствах України:

Заключний звіт /Вінницький національний аграрний університет; Керівник Гуцаленко Любов Василівна. – ДР 0113U004590. УДК 657.6:631.11(477).

141 с.

Розроблено практичні рекомендації щодо формування системи обліку, аналізу та контролю на підприємствах України. Вдосконалено систему формування облікової політики підприємств, дієвості внутрішньогосподарського контролю та здійснено аналіз з метою забезпечення фінансової безпеки підприємств. Застосування результатів наукової роботи дозволить підвищити ефективність діяльності підприємств аграрного сектору та забезпечити прийняття ними оперативних та стратегічних управлінських рішень.

06.04.19.0055/0218U005233

Механізми розвитку соціально-економічної системи в контексті євроінтеграції :

Заключний звіт /Національний університет водного господарства та природокористування; Керівник Безтелесна Людмила Іванівна. – ДР 0112U002525. УДК 332.012.2.

226 с.

Об'єкт дослідження - соціально-економічна система. Предмет дослідження - розвиток соціально-економічної системи. Мета дослідження - розроблення теоретико-методологічних і методичних основ трансформації існуючих та проектування становлення нових механізмів забезпечення розвитку соціально-економічної системи в контексті євроінтеграції. Методи дослідження. У роботі використовувались наступні методи наукового пізнання: методи аналізу і синтезу; статистичні методи; математичне моделювання та інші.

06.04.19.0056/0218U006218

Розробка методів проектного управління інноваційним розвитком енергетичних систем:

Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Тибінь Анатолій Михайлович. – ДР 0112U007887. УДК 658.5:621.31.

57 с.

Об'єкт дослідження: проектне управління інноваційним розвитком енергетичних систем. Мета роботи: розробка теоретико-методологічних і науково-практичних основ

управління проектами інноваційного розвитку енергетичних систем. Методи дослідження: системний, програмний та проектний підходи. Результатом роботи є формалізація теоретико-методологічних основ та науково-методологічних підходів до управління проектами інноваційного розвитку енергетичних систем. Взаємозв'язок з іншими роботами: окремі результати доповідалися на раді директорів ПАТ "Хмельницькобленерго", науково-практичних конференціях, публікувалися в наукових виданнях. Рекомендації по використанню результатів роботи: на підставі проведеного аналізу можуть бути запропоновані науково-методичні підходи до формування проектів інноваційного розвитку енергетичних систем. Галузь застосування: для системи управління підприємствами обленерго. Значущість роботи і висновки: створює теоретико-методологічну базу для прийняття рішень з управління інноваційним розвитком енергетичних систем. Прогнозні припущення про розвиток об'єкту дослідження: подальше поглиблення обґрунтування стратегічного управління проектами та програми розвитку енергетичних систем.

06.04.19.0057/0218U006224

Маркетингове дослідження ринку скла для громадського транспорту Тернополя і прогноз його розвитку на 2018 р:

Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Борисова Тетяна Михайлівна. – ДР 0117U005102. УДК 658.8.

58 с.

Об'єкт дослідження - процес економічного та соціального розвитку приватного підприємства умовах інтелектуалізації, інформатизації та загострення екологічних проблем. Мета проекту - розробка практичних рекомендацій щодо розвитку приватного підприємства в умовах екологоорієнтованого логістичного управління розвитком міста, зокрема його транспортної сфери. Методи дослідження - діалектичний метод пізнання, фундаментальний аналіз, ретроспективний аналіз та метод аргументації; методи стратегічного аналізу, абстрактно-логічний, порівняльно-статистичний аналіз, таблично-графічні методи, монографічний, кореляційний і регресійний аналіз, соціологічних та експертних опитувань, методи групування та анкетування, індексний метод, індукції та дедукції. Результати дослідження та їх наукова новизна: отримали подальший розвиток шляхи покращення якості товарів та послуг приватного підприємства на основі емпіричного дослідження методом опитування. Отримані результати сприяють формуванню нової концепції розвитку муніципального транспорту з позиції його сталості із врахуванням екологічної компоненти на довгострокову перспективу, що дозволить забезпечити соціальний, екологічний та економічний ефекти як на місцевому і національному, так і глобальному рівнях.

06.04.19.0058/0218U006226

Розробка механізму удосконалення системи управління фінансовим потенціалом підприємства:

Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Гринчуцький Валерій Іванович. – ДР 0117U003878. УДК 658.15.

49 с.

Об'єкт дослідження - процеси управління фінансовим потенціалом ПП ВКФ "Асторія-БЯВ". Мета роботи - дослідження сутності фінансового потенціалу, визначення умов та факторів його формування, узагальнення існуючих методик його оцінки, вироблення пропозицій щодо побудови й впровадження на підприємстві механізмів удосконалення системи управління фінансовим потенціалом та формування стратегії управління фінансовим потенціалом. Методи

дослідження - теоретичного узагальнення, системного та порівняльного аналізу, статистичного аналізу, графічний, експертних оцінок. Досліджено сутність фінансового потенціалу підприємства, виділено основні елементи та охарактеризовано фактори впливу на його формування; виявлено можливі підходи, охарактеризовано основні напрямки та визначено ефективні методи оцінювання фінансового потенціалу підприємства та його окремих складових. На основі результатів оцінки фінансового стану та дослідження фінансового потенціалу сформульовано пропозиції щодо побудови механізму удосконалення системи управління фінансовим потенціалом підприємства. За умови впровадження цього механізму можлива ефективна адаптація підприємства до постійних змін його внутрішнього та зовнішнього середовища на основі досягнення ним достатнього рівня фінансової гнучкості, обґрунтованої якнайповнішим використанням наявних фінансових можливостей та досягненням цілей фінансового розвитку у коротко- та довготерміновій перспективі. Запропоновано підхід до формування фінансової стратегії з урахуванням пріоритетності стратегічних заходів з основних напрямків діяльності підприємства з метою підвищення прибутковості і нейтралізації фінансових ризиків та побудовано механізм формування стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства.

06.04.19.0059/0218U006275

Обліково-аналітичне забезпечення управління економічною безпекою підприємства:

Заключний звіт /Українська академія друкарства; Керівник Шира Тарас Богданович. – ДР 0116U008317. УДК 658:65.012.8.

24 с.

На основі узагальнення доробку зарубіжних та вітчизняних вчених, власних наукових досліджень та розробок, сформовано концептуальні основи для побудови обліково-аналітичної системи забезпечення управління економічною безпекою підприємства. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10 ДЕРЖАВА І ПРАВО. ЮРИДИЧНІ НАУКИ

10.01 Загальні питання

10.04.19.0060/0218U005303

Розробляння нормативно-технічної документації щодо єдиного формату електронного документа: Заключний звіт /Фізична особа - підприємець Мовчан Юлія Віталіївна; Керівник Мовчан Юлія Віталіївна. – ДР 0118U005083. УДК 006.72 : [002.1 : 004.63].

88 с.

Об'єкт дослідження - нормативно-технічна документація щодо єдиного формату електронного документа. Мета роботи - системне та комплексне дослідження нормативно-технічного та нормативно-правового регулювання формату електронного документа відповідно до норм та технічних стандартів Європейського Союзу з метою оцінки їх відповідності вимогам законодавства України та вироблення рекомендації щодо розробки відповідного нормативно-правового акта, що регулює формат електронного документа в Україні. Основні результати роботи: визначено зміст основних міжнародних технічних стандартів та стандартів Європейського Союзу щодо форматів електронних документів; визначено перелік та зміст стандартів у формі ДСТУ, які необхідно врахувати та послатися при розробці нормативно-правового акта, що регулює формат електронного документа в Україні; надано науково-обґрунтований експертний висновок щодо усунення недоліків у чинному технічному регу-

люванні; зроблено рекомендації по розробці конкретних положень нормативно-правового акта, що регулюватиме формат електронного документа в Україні.

10.07 Загальна теорія держави і права

10.04.19.0061/0218U006001

Філософські та теоретичні концепції держави і права:

Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Сливка Степан

Степанович. – ДР 0113U001356. УДК 321.01; 340.11:1; 321.01; 341.01.

148 с.

Актуальності у XXI столітті набуло виявлення і дослідження тенденцій розвитку державно-правових явищ, сприяння формуванню нових підходів, вдосконалення і розвитку власного понятійного апарату, вирішення інших теоретичних, а з ними й практичних проблем правового життя суспільства. Особливої уваги впродовж звітнього періоду приділялося філософсько-правовим дослідженням проблем філософії права, канонічного права, девіантної правосвідомості та девіантної поведінки; правової комунікації і комунікативної культури юриста, буття людини у природно-правовому просторі. Теоретико-правові дослідження кафедри звітнього періоду також представлені розробкою проблем теорії держави і права, дослідженнями правової та соціальної держави, комплексним аналізом таких юридичних категорій як правова соціалізація, правова глобалізація, правосвідомість, правовий менталітет. За обраним кафедрою теорії та філософії права напрямом наукових досліджень працівниками кафедри опубліковано велику кількість наукових праць, серед яких: 18 монографій, 2 підручники, 16 навчальних посібників, більше 230 наукових статей у фахових та науковометричних виданнях як в Україні, так і за кордоном, а також понад 360 матеріалів та тез доповідей на всеукраїнських та міжнародних конференціях.

10.09 Історія держави і права

10.04.19.0062/0218U005505

Історико-правові засади українського державотворення (інституційні та ідеологічні аспекти). Правовий механізм радянської західних областей України: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Макаруч Володимир Степанович. – ДР 0114U005463. УДК 321(091); 34(091).

72 с.

Викладено теоретичні висновки, практичні рекомендації та інші результати досліджень, які ґрунтуються на вивченні українського державотворення як політико-правового феномену. Обґрунтовано необхідність визначення історико-правових засад цілісної концепції українського державотворення як національного. Зроблено висновки про важливість дослідження еволюційних аспектів міжнародного права та міжнародно-правових проблем, їхній вплив на процесі українського державотворення. Відображено основні аспекти історико-правових особливостей еволюції суспільних відносин в Україні, зокрема, через дослідження науковців проблем прав людини і церковно-державних відносин, зародження в українській правовій думці ідеї гендерної рівності, становлення інституту державної мови в Україні тощо. Проаналізовано сукупність правових засобів, за допомогою яких СРСР здійснював правовий вплив на суспільні відносини західноукраїнських земель 1939 - середини 1950-х рр. у напрямку відтворення в краї політичних та економічних структур тогочасного радянського суспільства.

10.15 Державне (конституційне) право і управління

10.04.19.0063/0218U005191

Державно-владні інституції в організаційно-правовому механізмі реалізації Конституції України: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України; Керівник Данильян Олег Геннадійович. – ДР 0114U004238. УДК 342.4. 557 с.

Звіт про НДР: обсяг - 2 книги, 557 с., джерел - 355, додатків - 1. Наукова новизна дослідження полягає у комплексному загальнотеоретичному вивченні проблем конституційно-правового врегулювання статусу органів державної влади на етапі демократичного транзиту; з'ясуванні чинників та передумов, що впливають на систему здійснення державної влади в Україні в контексті демократичних перетворень; аналізу етапів впровадження нової системи взаємодії між вищими органами державної влади в контексті ухвалення Конституції України, проведення конституційної реформи та підготовки системного оновлення конституційного тексту; розробки пропозиції щодо оптимальної моделі подальшої трансформації системи здійснення державної влади саме в контексті реалізації Конституції України. Ключові слова: органи державної влади, верховенство права, демократія, права людини і громадянина, політичний процес, органи місцевого самоврядування. Умови одержання звіту: за договором. Київ-171, вул. Антоновича, 180, УкрІНТЕІ.

10.04.19.0064/0218U005193

Проблеми правового регулювання територіальної організації влади в Україні: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України; Керівник Любченко Павло Миколайович. – ДР 0114U004240. УДК 342.25. 600 с.

Звіт про НДР: обсяг - 600 с., джерел - 574, додатків - 2. В результаті комплексного дослідження правового регулювання територіальної організації публічної влади в Україні було запропоновано нову концепцію організації та функціонування публічної влади на основі принципів децентралізації, субсидіарності, повсюдності місцевого самоврядування, оновлені підходи щодо визначення статусу адміністративно-територіальних одиниць, узагальнено сучасні найбільш прогресивні моделі територіальної організації публічної влади в інших державах. Ключові слова: органи публічної влади, адміністративно-територіальний устрій, державна влада, органи влади Автономної Республіки Крим, місцеве самоврядування, правове регулювання, децентралізація, субсидіарність, легітимність, територіальна основа, юрисдикція. Умови одержання звіту: за договором. Київ-171, вул. Антоновича, 180, УкрІНТЕІ.

10.04.19.0065/0218U005298

Юридичні механізми забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб в контексті захисту національної безпеки та євроінтеграції України: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Рогач Олександр Янович. – ДР 0116U007383. УДК 342.7 + 341.43. 171 с.

Здійснено порівняльний аналіз поняття "внутрішньо переміщена особа" з поняттям "біженець", а також порівняння поняття "внутрішньо переміщена особа" за законодавством таких держав, як Україна, Хорватія, Грузія, Молдо-

ва та РФ. Саме зазначений комплексний підхід дав змогу більш глибоко та по-новому розкрити зміст та правову природу терміну "внутрішньо переміщена особа". Визначено зміст засад Керівних принципів ООН з питання про переміщення осіб всередині країни та визначено відповідність положень Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" вказаним принципам. Запропоновано зміни до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" з метою уникнення колізійності та приведення його у відповідність до міжнародних стандартів.

10.17 Адміністративне право

10.04.19.0066/0419U001181

Горбач Андрій Миколайович. Адміністративно-правові відносини: теорія і практика: Дис... к.ю.н. /Науково-дослідний інститут публічного права. – Захищена 24.12.2018.

УДК 342.956:35.

207 с. – Бібліогр.: 208 назв.

У дисертації наведено нове розв'язання наукового завдання стосовно оновлення теоретичних і практичних засад інституту адміністративно-правових відносин. Визначено поняття наукової категорії адміністративно-правові відносини. Здійснено класифікацію адміністративно-правових відносин за критерієм владного адміністративно-правового статусу (компетенції) суб'єктів публічної адміністрації. Розкрито юридичну природу адміністративно-правових відносин, яка базується на філософсько-правових та спеціально-юридичних чинниках. Визначено адміністративно-правовий статус суб'єктів адміністративно-правових відносин. Розкрито зміст адміністративно-правових відносин як інституту адміністративного права України. Удосконалено наукове розуміння адміністративно-правових відносин.

10.04.19.0067/0218U006003

Державно-правові засоби консолідації українського суспільства: Заключний звіт /Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Керівник Скрипнюк Олександр Васильович. – ДР 0117U001558. УДК 342.9.

89 с.

Досліджено політико-правові проблеми консолідації українського суспільства, запропоновано модель державно-правові засобів її досягнення. Запропоновано авторське бачення правових форм та шляхів розв'язання суспільних суперечностей та конфліктів, забезпечення толерантності та соціальної справедливості у суспільному житті. Розглянуто актуальні правові проблеми утвердження системи спільних цінностей та виявлено соціально-етичні чинники консолідації українського суспільства.

10.04.19.0068/0218U006004

Політичні та міжнародно-правові механізми деокупації та відновлення територіальної цілісності: світовий досвід і Україна: Заключний звіт /Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Керівник Кресіна Ірина Олексіївна. – ДР 0117U001556. УДК 342.9. 79 с.

Вперше в Україні авторами проекту деокупація визначена як комплекс заходів, який передбачає не лише встановлення контролю над усією територією країни, а й інтеграцію мешканців окупованих територій в українське суспільство. Відновлення контролю містить три складових: військову, адміністративну та економічну. Військовий аспект передбачає відновлення контролю за державним кордоном і

фізичну присутність органів державної влади (насамперед силових, що гарантують безпеку) на звільнених від окупації територіях. Компромiсним варіантом є введення миротворчої операції на Донбасі, основною перевагою якою є припинення збройного протистояння. Водночас слід мати такі недоліки цього кроку як: процедурні (ймовірність блокування цієї ініціативи РФ у міжнародних організаціях); значні часові, людські і матеріальні ресурси, необхідні для її планування та реалізації; немигучість виконання Україною Мінських домовленостей, що мають неоднозначну оцінку серед громадян; необхідність враховувати інтереси міжнародних партнерів.

10.04.19.0069/0218U006005

Громадянське суспільство як чинник національного консенсусу: сучасні виклики та імперативи:

Заключний звіт /Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Керівник Онiщенко Наталія Миколаївна. – ДР 0117U001557. УДК 342.9.

95 с.

Вперше в Україні досліджено взаємовідповідність правової держави, громадянського суспільства та громадського життя. Запропоновано системний підхід до вирішення проблеми функціонування та розвитку ефективного громадянського суспільства, критерії якого не можна обмежувати як кількісними показниками відповідних громадських організацій та інших інститутів громадянського суспільства, так і значною правовою урегульованістю відносин, пов'язаних з діяльністю відповідних інститутів громадянського суспільства. Проаналізовані основні аспекти взаємозв'язку громадянського суспільства та демократичної, правової, соціальної держави.

10.21 Фінансове право

10.04.19.0070/0419U001182

Бабенко Антон Юрійович. Фінансово-правова відповідальність за порушення митного законодавства:

Дис... к.ю.н. /Науково-дослідний інститут публічного права. – Захищена 18.12.2018. УДК 343.10.

197 с. – Бібліогр.: 277 назв.

У дисертації комплексно, з урахуванням сучасних методів дослідження, здобутків вітчизняної та зарубіжної правничої науки, а також норм чинного законодавства України, розкрито сутність фінансово-правової відповідальності за порушення митного законодавства, охарактеризовано особливості нормативного регулювання процедурного забезпечення застосування фінансово-правової відповідальності за порушення митного законодавства. Запропоновано напрями удосконалення законодавства щодо фінансової відповідальності за порушення митного законодавства, які доцільно відобразити у єдиному конститутивному фінансово-правовому акті - Законі України "Про фінансову відповідальність".

10.23 Господарське право

10.04.19.0071/0218U005308

Правове та законодавче забезпечення економічної безпеки України: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку; Керівник Білоусов Євген Миколайович. – ДР 0116U004371. УДК 346.51-049.5.

347 с.

Звіт про НДР: обсяг - 336 с., 3 розділи, 276 джерел. Метою науково-дослідної роботи в рамках запропонованої фундаментальної теми дослідження є характеристика теоретичних засад економічної безпеки, її сутність та складові. Основну увагу приділено ролі та мі-

сцю економічної безпеки в економічній системі держави, виявленню загроз та шляхам досягнення належного рівня забезпечення економічної безпеки в трансформаційній економіці України. Методи дослідження: для досягнення поставленої мети у процесі дослідження будуть застосовані загальнонаукові та спеціальні методи пізнання: діалектичний, формально-логічний, порівняльно-правовий, системно-структурний, правового моделювання та ін. У межах зазначеної проблематики проведено комплексне дослідження поняття та змісту категорії "економічна безпека", поняття та змісту конкретного виду безпеки, його місця в системі економічної безпеки України; вивчено проблеми функціонування (стан та перспективи) системи економічної безпеки держави, проведено аналіз загроз економічній безпеці в галузях національної економіки та запропоновані засоби їх подолання; розроблено комплекс дій нормативно-правового, інституційного та організаційного - економічного характеру, що підвищують рівень забезпечення економічної безпеки держави та містять механізм протидії внутрішнім та зовнішнім загрозам, зокрема формулювання законодавчих пропозицій щодо модернізації та удосконалення чинного законодавства України в сфері забезпечення економічної безпеки України. Форма впровадження результатів: (відповідно до проведених процедур закупівель і показників паспорту бюджетної програми) наукові розробки, рекомендації та висновки виконаної науково-дослідної роботи використані при розробці та експертизі проектів правових актів, монографії, збірники матеріалів конференцій, семінарів, "круглих столів" тощо. Протягом трьох років після завершення теми буде відслідковуватись впровадження означених напрацювань у практичній діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, які займаються правовим забезпеченням інноваційної політики держави. Ключові слова: правове забезпечення, економічна безпека, інноваційні відносини, національна інноваційна система, інноваційна продукція. Умови одержання звіту: за договором. 03150, Київ, вул. Антоновича, 180, УкрІНТЕІ.

10.04.19.0072/0218U005309

Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу:

Заключний звіт /Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України; Керівник Глібоко Сергій Васильович. – ДР 0117U005075. УДК 346.543(477):061.1ЄС.

439 с.

Звіт про НДР: обсяг - 439 с., 11 розділів, 434 джерела. Метою роботи є комплексне міжгалузеве дослідження проблем сучасного правового регулювання ринків фінансових послуг, у тому числі інвестиційних, побудова концепції та правового механізму забезпечення гармонізації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу. Методи дослідження: діалектичний, формально-логічний, системно-структурний, порівняльно-правовий, аналізу, синтезу, інші. В рамках зазначеної тематики проведено порівняльний аналіз класифікації ринків фінансових послуг в Україні та ЄС, здійснено систематизацію фінансових послуг, на підставі цього виявлено недоліки правового регулювання та шляхи і засоби його удосконалення, що дозволить адаптувати законодавство України в цих сферах до законодавства ЄС. Виявлено та досліджено проблеми і запропоновані шляхи їх усунення щодо належного врахування публічних та приватних інтересів інвесторів України на законодавчому рівні. Досліджено правовий механізм регулювання оптимальної в сучасних умовах інвестиційної моделі економіки України та надано концептуальні пропозиції щодо удосконален-

ня та наближення такого механізму до європейської моделі регулювання ринків фінансових послуг шляхом застосування методів, форм і засобів регулювання таких галузей юридичних наук, як господарського, цивільного, трудового, фінансового, інших, з урахуванням інструментів окремих економічних наук. Підготовлено проекти нормативних актів, концептуальних теоретичних положень, методичних вказівок для суб'єктів ринків фінансових послуг, сфери виробництва та сільського господарства, тощо, що наблизить результати дослідження до реальних потреб економіки. Форма впровадження результатів: (відповідно до проведених процедур закупівель і показників паспорту бюджетної програми) наукові розробки, рекомендації та висновки виконаної науково-дослідної роботи використані при розробці та експертизі проектів правових актів, монографії, збірники матеріалів конференцій, семінарів, "круглих столів" тощо. Протягом трьох років після завершення теми буде відслідковуватись впровадження означених напрацювань у практичній діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, які займаються правовим забезпеченням інноваційної політики держави. Ключові слова теми: правове забезпечення, інвестиційна модель, фінансові послуги, страхування, соціальні правовідносини, гармонізація до права ЄС, інвестування в аграрний сектор. Умови одержання звіту: за договором. 03150, Київ, вул. Антоновича, 180, УкрІНТЕІ.

10.27 Цивільне право

10.04.19.0073/0218U005329

Економіко - правове забезпечення управління розвитком регіону: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Рошканюк Вадим Михайлович. – ДР 0115U007024. УДК 347.

55 с.

Здійснено аналіз історичних витоків та генези нормативно-правового забезпечення управління регіональним розвитком в Україні, ЄС, США; досліджено сучасні зарубіжні механізми державного регулювання регіонального розвитку; охарактеризовано основні інститути, які беруть участь у процесах формування та реалізації регіональної політики. Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що вони носять як науково-теоретичну, так і практичну цінність. Результати роботи використовуватимуться у науковій та практичній діяльності викладачів, аспірантів, докторантів. Основні положення та висновки науково-дослідної роботи стануть підґрунтям для подальшої розробки теоретико-правових положень розвитку економіко-правового забезпечення регіонального розвитку в Україні відповідно до європейських стандартів, що дасть можливість сформулювати низку пропозицій щодо вдосконалення вітчизняного законодавства.

10.04.19.0074/0218U006221

Здійснення та захист житлових прав в Україні: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Калаур Іван Романович. – ДР 0112U008460. УДК 347.254(477).

115 с.

Об'єкт дослідження - суспільні відносини в сфері реалізації житлових прав. Мета роботи - розробка теоретичних положень та практичних рекомендацій по удосконаленню законодавства у сфері здійснення та захисту житлових прав. Методи дослідження - комплекс загально-наукових та спеціальних методологічних принципів пізнання соціально-правових явищ, які конкретизуються у вигляді методів: порівняльно-правового, діалектичного, системного, логічного, соціологічного та ін. Вихідним методологічним спосо-

бом дослідження виступав діалектичний метод, що обґрунтовує взаємозв'язок і взаємообумовленість всіх соціально-економічних процесів, у тому числі і тих, що проходять при реалізації права власності на житло. Порівняльно-правовий метод дав можливість виявити специфіку правового регулювання житлових прав, пов'язаних з їх захистом у різних країнах на певних історичних етапах. Узагальненим науковим результатом роботи є підготовка наукових статей, тез доповідей, які пройшли апробацію на наукових та науково-практичних конференціях різного рівня, а також семінарах та круглих столах. Ступінь впровадження - на рівні пропозицій. Запропоновані науково-практичні рекомендації можуть бути використані експертами по удосконаленню законодавства у сфері здійснення і захисту житлових прав.

10.77 Кримінальне право

10.04.19.0075/0218U005467

Кримінально-правова охорона та захист прав і свобод людини і громадянина відповідно до європейських стандартів: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Семерак Олександр Созонович. – ДР 0115U007118. УДК 343.

53 с.

В процесі виконання науково-дослідної роботи досліджено основні проблеми кримінально-правового захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні та країнах ЄС. Окреслено шляхи та етапи вдосконалення кримінального законодавства в контексті вимог, щодо адаптації кримінального законодавства України до європейських стандартів. На підставі вивчення досвіду окремих країн континентальної Європи розроблено пропозиції вдосконалення кримінального законодавства України з врахуванням позитивного досвіду держав ЄС. Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що вони носять як науково-теоретичну, так і практичну цінність. Результати роботи використовуватимуться у науковій та практичній діяльності викладачів, аспірантів, докторантів.

10.81 Кримінологія

10.04.19.0076/0218U006350

Безпека від злочинних посягань в регіонах України: моніторинг тенденцій та факторів впливу: Заключний звіт /Державний науково-дослідницький інститут МВС України; Керівник Бова Андрій Андрійович. – ДР 0117U004108. УДК 343.92(477).

15 с.

Метою дослідження є оцінка поточного стану безпеки від ряду злочинних посягань в регіонах України на підставі моніторингу інформації. Для цього проаналізовано офіційні статистичні дані за 2013-2017 роки щодо соціально-економічної ситуації та криміналізації українського суспільства, матеріали ЗМІ, наукову літературу з питань безпеки від таких злочинних посягань, як крадіжки, крадіжки із квартир, незаконні заволодіння транспортними засобами, грабежі, розбійні напади, очевидні умисні вбивства та замах на них, факти смерті та зникнення безвісти осіб, наркозлочини, регіональні дані щодо стану та динаміки дорожньо-транспортних пригод у регіонах України тощо. Приділено увагу вивченню одного з методів пізнання злочинності - методу картографування, що передбачає нанесення на географічну карту регіону чи країни інформації про різні тенденції соціально-економічного становища, будь-які злочинні прояви та інше в тій чи іншій області, що дає змогу охарактеризувати осередки злочинності в часі та просторі, зв'язок криміногенної ситуації із соціально-економічним становищем та географією.

10.04.19.0077/0218U006351

Злочинність неповнолітніх в Україні: кримінологічна характеристика та заходи запобігання:

Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Кулик Олександр Георгійович. – ДР 0117U004110. УДК 343.851.5:373.1.

43 с.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що формуються у сфері діяльності державних та недержавних, громадських органів, установ, організацій щодо попередження злочинності неповнолітніх в Україні. Предмет дослідження - злочинність неповнолітніх в Україні: кримінологічна характеристика та заходи запобігання. Метою дослідження є кримінологічна характеристика злочинності неповнолітніх в Україні у 2002 - 2017 роках, а також розробка пропозицій щодо заходів запобігання злочинності неповнолітніх. Для характеристики криміногенної ситуації було залучено дані Національної поліції України, Генеральної прокуратури України, Державної судової адміністрації, Державної статистики.

10.85 Криміналістика

10.04.19.0078/0218U005227

Кількісне визначення синтетичних канабіноїдів із застосуванням методів газо-рідинної хроматографії, рідинної хроматографії з Q-TOF та CAD - детектуванням, отриманих за допомогою препаративної рідинної хроматографії (на прикладі 5FABICA, MMB-2201, 5F-MDMB-PINACA): Заклучний звіт /Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України; Керівник Шалига Микола Васильович. – ДР 0117U003177. УДК 343.98.

93 с.

Звіт про НДР: 93 с., 9 рис., 60 хроматограм і спектрів, 1 додаток, 61 джерело. Об'єкти дослідження - трав'яні суміші, що містять у своєму складі синтетичні канабіноїди. Мета роботи - кількісний аналіз речовин, які містять синтетичні канабіноїди (СК), без застосування їх стандартних еталонів. Методи дослідження - ідентифікація СК проводилась з використанням рідинної хроматографії з високою роздільною здатністю з квадрупольним аналізатором та часопрелітним детектором (LC-QTOF-MS). Розроблено метод кількісних вимірювань за допомогою високоефективної рідинної хроматографії із коронорозрядним детектуванням зарядженого аерозолю (LC-CAD) з уніфікованим калібруванням для кількісних визначень СК. Результати дослідження - розроблена методика кількісного дослідження синтетичних канабіноїдів за допомогою високоефективної рідинної хроматографії із коронорозрядним детектуванням зарядженого аерозолю (LC-CAD) з уніфікованим калібруванням за єдиним стандартним зразком. Рекомендації по застосуванню - судово-експертне дослідження об'єктів, які містять синтетичні канабіноїди. Робота передається за кордон за договірною ціною.

10.04.19.0079/0218U005228

Методика трасологічної експертизи (загальна частина):

Заклучний звіт /Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України; Керівник Ковальов Костянтин Миколайович. – ДР 0117U006101. УДК 343.98.

20 с.

Методика трасологічної експертизи (загальна частина): 127 с., 12 джерел. Об'єкти дослідження: сліди низу взуття; сліди структури матеріалу; сліди знаряддя зламу; замки та їх складові; пломби. Наведений перелік об'єктів судової тра-

сологічної експертизи та зразків для порівняння не є вичерпаним. Мета роботи: методика судової трасологічної експертизи (загальна частина) (далі - Методика) розроблено для використання працівниками Експертної служби МВС України у практичній діяльності, як загальнообов'язкову під час проведення судової трасологічної експертизи, а також підготовки судових експертів і курсантів навчальних закладів системи МВС. Галузь використання - результати НДР будуть впроваджені в експертну практику судової трасологічної експертизи, яка проводиться фахівцями експертних установ Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України та Служби безпеки України. Робота передається за кордон за договірною ціною.

10.04.19.0080/0218U006405

Міжнародно-правові аспекти захисту суверенітету та територіальної цілісності України:

Заклучний звіт /Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Керівник Денисов Володимир Наумович. – ДР 0115U001440. УДК 341.29.009(100).

45 с.

Метою роботи є комплексний аналіз міжнародно-правових засобів захисту суверенітету та територіальної цілісності України в умовах триваючого порушення Російською Федерацією міжнародно-правових зобов'язань щодо України. Планується вивчення як відповідних питань права міжнародної безпеки, міжнародного права прав людини, мирного вирішення міжнародних спорів, міжнародного морського права, міжнародного права охорони культурних цінностей, міжнародного економічного права, так і вивчення конкретних фактичних та юридичних обставин, пов'язаних з порушенням Російською Федерацією принципів та норм міжнародного права.

10.87 Міжнародне право

10.04.19.0081/0519U001056

Орехов Сергій Миколайович. Правове регулювання охорони довкілля в Європейському Союзі: Дис... д.ю.н. /Інститут законодавства Верховної Ради України. – Захищена 28.02.2019.

УДК 341:018.

412 с. – Бібліогр.: 520 назв.

Дисертація є першим комплексним дослідженням виникнення та еволюції системи правового регулювання охорони довкілля в системі права Європейського Союзу, її співвідношення та взаємодії з природоохоронними міжнародними стандартами та національною практикою, її впливу на євроінтеграційні процеси в Україні

10.04.19.0082/0218U005192

Правові засади системної співпраці в рамках угоди про асоціацію між Україною і Європейським Союзом:

Заклучний звіт /Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України; Керівник Трагнюк Олеся Янівна. – ДР 0114U004239. УДК 341.171.

219 с.

Звіт про НДР: обсяг - 219 с., джерел - 184. Наукова новизна дослідження полягає у комплексному загальноноеторичному визначенні нових актуальних підходів до вивчення низки сучасних проблем, пов'язаних із імплементацією Угоди про асоціацію та адаптації національного законодавства до *acquis communautaire*, а також у формулюванні окремих рекомендацій щодо удосконалення цього процесу. Теоретичні результати дослідження полягають у уточненні концептуальних підходів та виявленні стану та сучасних тенден-

цій розвитку механізмів імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, визначенні місця рішень органів асоціації у національному правопорядку України та напрямків і перспектив адаптації національного законодавства до права ЄС в окремих сферах співробітництва. Ключові слова: Угода про асоціацію, Україна, Європейський Союз, імплементація, адаптація, законодавство. Умови одержання звіту: за договором. Київ-171, вул. Антоновича, 180, УкрІНТЕІ.

10.89 Міжнародне приватне право

10.04.19.0083/0218U005331

Гармонізація та уніфікація приватного права України та ЄС: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Булеца Сибілла Богданівна. – ДР 0115U001918. УДК 347.

66 с.

В процесі виконання науково-дослідної роботи досліджено та обґрунтовано доцільність уніфікації приватного законодавства, що регулює приватно-правові відносини в Україні та країнах ЄС. Окреслено шляхи та етапи вдосконалення приватного законодавства в контексті вимог, щодо адаптації приватного законодавства України до європейських стандартів. На підставі вивчення досвіду окремих країн континентальної Європи розроблено пропозиції стосовно адаптації та гармонізації приватного законодавства України з приватним законодавством держав ЄС. Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що вони носять як науково-теоретичну, так і практичну цінність. Результати роботи використовуватимуться у науковій та практичній діяльності викладачів, аспірантів, докторантів. Основні положення та висновки науково-дослідної роботи стануть підґрунтям для подальшої розробки теоретико-правових положень розвитку приватного законодавства України відповідно до європейських стандартів, що дасть можливість сформулювати низку пропозицій щодо вдосконалення вітчизняного приватного законодавства. Матеріали науково-дослідної роботи можуть використовуватися під час проведення занять з відповідних галузевих дисциплін. Результати НДР відображені у фахових наукових статтях, тезах доповідей на вітчизняних та міжнародних конференціях, підручниках та навчальних посібниках, матеріалах навчально-методичних рекомендацій тощо.

11 ПОЛІТИКА. ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

11.15 Теорія політичних систем. Внутрішня політика

11.04.19.0084/0519U001041

Тімашова Вікторія Михайлівна. Конституювання й функціонування політичної сфери транзитного суспільства: теоретико-методологічний аналіз: Дис... д.політ.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 28.02.2019.

УДК 321/01(477)(043.3).

389 с. – Бібліогр.: 422 назви.

У дисертації здійснене авторське теоретичне осмислення сучасної політичної сфери транзитного суспільства через призму світових політико-сферних проблем в історичному та політологічному вимірі - від стародавньої китайської стратегією "закон - довіра - влада" і до поточного часу. Виявлено генезу сферного феномену та сформульовано авторську дефініцію політичної сфери. Вказано на логіко-локус розміщення політичної сфери на соціологічному полі країни та визначено її трисекторну внутрішню конструкцію. Розведено поняття "політична сфера життя людини"

та "галузі життєдіяльності людини". З позицій системного підходу уточнені структура і функції, що відповідають архітектоніці політичної сфери як взаємодії політичних відносин, політичних інститутів, політичної ідеології та супутніх елементів (політичної системи, політичної культури, політичного права та інших). З'ясовано логіку локалізації політичної сфери в контексті з іншими сферами суспільного життя, що зумовлює міру та інтенсивність впливу політичної сфери на життєдіяльність людей у будь-якій країні, тип політичного режиму, модель громадянського суспільства, форму політичного правління країною тощо. Отримало подальший розвиток сучасне бачення теоретико-методологічного потенціалу синергетики в аплікації до проблем конституювання і функціонування політичної сфери транзитного суспільства.

11.04.19.0085/0419U001090

Куницький Микола Прокопович. Детермінанти та прояви політичної поведінки в умовах демократичної трансформації суспільства: Дис... к.політ.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 28.02.2019.

УДК 321.011.5:316.62.

245 с. – Бібліогр.: 376 назв.

У дисертації досліджується політична поведінка в умовах демократичних змін суспільства, виокремлюються особливості взаємозумовленості детермінант і зовнішніх проявів політичної поведінки суб'єктів влади та окремих груп українського суспільства. Виявлено, що поведінка як феномен, який відтворює причинно-наслідкові зв'язки детермінант та їх проявів, може мати властивість зворотного зв'язку від наслідку до причини, набуваючи при цьому властивості детермінанти - поведінка може бути одним із чинників формування особливостей політичної культури, вплинути на характер політичної соціалізації, обумовити зміни сприйняття політичної реальності у політичній свідомості. Синтезовано детермінанти, які визначають особливості політичної поведінки в умовах демократичних змін суспільства. Політичну поведінку в умовах демократичної трансформації українського суспільства розглянуто через призму мотивації еліти та не еліти й визначено, що наближеність до життя за демократичними стандартами зумовлюється збалансованістю між актуальною і потенційною мотивацією; між демократією як мотивом-метою і мотивом-цінністю у політичній поведінці. Для вирішення цієї проблеми пропонуються шляхи формування солідарної політичної поведінки - поведінки, яка зменшує окреслений розрив та балансує визначені мотиви.

11.04.19.0086/0419U001179

Іванова Анастасія В'ячеславівна. Політична толерантність як імператив процесу забезпечення соціально-політичної стабільності: Дис... к.політ.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 29.03.2019.

УДК 321:(316.647.5+316.645).

213 с. – Бібліогр.: 223 назви.

Об'єкт - процес забезпечення соціально-політичної стабільності в умовах демократичного транзиту; мета - формування основних концептуальних засад створення ефективних моделей та механізмів впровадження інституту політичної толерантності як імперативу утвердження демократії та забезпечення соціально-політичної стабільності; методи - історичний, діалектичний, системний, порівняльний, соціологічні методи, моніторинг, прогнозування, моделювання; новизна - систематизовано досвід та визначена політико-правова цінність інституалізації толерантних форм політичної участі в умовах демократизації; результати - за-

пропонована модель формування інституту політичної толерантності, яка базується на взаємозв'язку політичної поведінки та об'єктивного володіння політичними знаннями учасників політичного процесу; впроваджено у галузі - професійна підготовка, теорія політики, політична практика. Ключові слова: інститут політичної толерантності, інтолерантність, демократичний транзит, політичний процес, політична стабільність.

11.25 Теорія міжнародних відносин. Зовнішня політика і дипломатія

11.04.19.0087/0419U001176

Курандо Олексій Сергійович. Доктрина Обами у зовнішній політиці США: Дис... к.політ.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 29.03.2019.

УДК 327.01(73):929Обама"2009/2017"(048.5).
207 с. – Бібліогр.: 310 назв.

Об'єкт - зовнішня політика США у 2008-2016 рр.; мета - дослідження "доктрини Обами" та її впливу на політику США за основними зовнішньополітичними напрямками; методи - історичний, соціологічний, нормативно-ціннісний, порівняльний, критичний; новизна - проаналізовано концептуальні основи політики Барака Обами та відповідно створено авторську версію еволюції зовнішньої політики США з урахуванням відповідності "доктрини Обами" історично вкоріненним в США принципам "великої стратегії"; результати - подані пропозиції для удосконалення зовнішньополітичної стратегії України відповідно до законів міжнародної системи та розуміння ролі України в цій системі, впроваджено у науково-дослідній сфері, навчальні курси з політології, галузі - професійна підготовка, теорія політики, політична практика. Ключові слова: доктрина Обами, зовнішня політика, США, велика стратегія, "розумна сила".

11.04.19.0088/0218U005226

Дослідження феномену тоталітаризму, його проявів та шляхів подолання: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Петровський Едуард Петрович. – ДР 0113U002696. УДК 122/129, 304, 314/316, 32, 34, 92, 93/94.

218 с.

Роботу присвячено виявленню типологічних рис тоталітарної системи за різними науковими фахами (історія, філософія, соціологія, політологія тощо), осмисленню тоталітаризму як системного явища, його типології в ХХ столітті й проявів у ХХІ столітті на пострадянському просторі та в інших сучасних країнах; пошуку шляхів подолання спадщини тоталітаризму в сучасному суспільстві, сприяння формуванню громадянського суспільства і правової держави в Україні.

11.04.19.0089/0218U005403

Політичні, державно-управлінські й регіональні процеси в країнах Центральної та Східної Європи: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Лендьял Мирослава Олександрівна. – ДР 0115U001922. УДК 323.2(4-01).

198 с.

Найбільш візуалізованим результатом політичних трансформацій у країнах Центральної та Східної Європи стала зміна інституційного каркасу влади. Встановлено вплив на конфігурацію партійних систем досліджуваних країн таких чинників як: характер трансформаційного конфлікту; форма правління та виборча система; соціополітичні розмежування. Охарактеризовано сутнісні ознаки полі-

тичної участі й культури громадян країн ЦСЄ та виявлено якісні характеристики процесу регіоналізації. Сформульовано потенціал місцевої демократії у громадах Центрально-Східної Європи і закономірності демократичних перетворень у етнополітичній сфері. Узагальнено результати політичних трансформацій в Україні на фоні тенденцій у Центрально-Східній Європі.

13 КУЛЬТУРА

13.11 Культура в сучасному світі

13.04.19.0090/0218U006038

Етнокультура, ідентичність та етносоціальні процеси в Україні: європейський вимір. Слобідська Україна: Заключний звіт /Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т. Рильського НАН України; Керівник Скрипник Ганна Аркадіївна. – ДР 0115U002106. УДК 316.347+[316.7](477.54/.62).
39 с.

Мета роботи "Етнокультура, ідентичність та етносоціальні процеси в Україні: європейський вимір. Слобідська Україна" полягає у створенні об'єктивної картини побутування народної традиції у середовищі сільського та міського населення Слобожанщини. Питання ідентичності сьогодні є однією з ключових проблем у житті українського етносу, тим більше, що впродовж останніх років вона не лише не вичерпалась, а навпаки - ще більше актуалізувалась. Дослідження теми викликане необхідністю реагування наукової спільноти на сучасні політичні реалії українського суспільства (сепаратизм, проросійські громадянські орієнтації населення Південного Сходу країни, загострення військового конфлікту на його території), що виникли внаслідок неадекватної уваги державних інституцій до провадження етнонаціональної політики в країні. Основні завдання: - розробка концепції видання колективного дослідження; - підготовка інструментарію дослідження (розробка запитальників за різноманітними напрямками); - науково-організаційна робота (визначення авторів за темами досліджень); - експедиційна робота - записи етнографічних матеріалів в історико-етнографічному регіоні Слобожанщина, особливо у тих зонах, які виявилися найменш дослідженими; - розшифрування зафіксованих матеріалів та переведення їх у цифровий та паперовий формат; - апробація дослідження шляхом публікації статей у фахових наукових виданнях; - написання розділів колективної монографії "Етнокультура, ідентичність та етносоціальні процеси на Слобожанщині: Європейський вимір".

13.17 Міжнародне співробітництво в галузі культури

13.04.19.0091/0218U006039

Фольклорна культура слов'ян європейських країн: сучасні трансформації та динаміка жанрово-стильової системи: Заключний звіт /Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т. Рильського НАН України; Керівник Вахніна Леся Костянтинівна. – ДР 0115U002107. УДК 398:801.81(4=16).

39 с.

У плановій темі здійснено спробу аналізу динаміки змін, що відбулися в народних традиціях України європейських країн за останні роки на матеріалі локальних традицій з визначенням їх типології. Важливим є питання залучення до збирацької діяльності, особливо текстів і мелодій аутентичних народних пісень, музичних керівників фольклорних колективів, проведення серед виконавців етносоціологічних досліджень в місцях компактного поселення. Адже використання фольклору в практичній площині організації нових

етнічних фестивалів сприятиме як збереженню народних традицій в період глобалізаційних викликів, так і позитивному впливу на підтримання толерантності в міжетнічних взаєминах народів України, а також міжкультурному діалогу на порубіжних теренах.

13.61 Охорона пам'ятників історії і культури

13.04.19.0092/0218U005311

Пам'ятки археології та архітектури Чернігівського Дитинця: Заключний звіт /Національний архітектурно-історичний заповідник "Чернігів стародавній"; Керівник Непотенко Інна Василівна. – ДР 0113U005600. УДК 94(477.51-25):[904+725.94].

56 с.

Об'єкт дослідження - Болдиногирська гряда. Мета роботи - реконструювати процес забудови історичних територій міста Чернігова; з'ясувати особливості архітектурних рішень забудови міської території; визначити культурну та суспільну значущість архітектури Чернігова. Методи дослідження - історіографічний аналіз, проблемно-хронологічний, історико-порівняльний і методи джерелознавчої критики. Дослідження у регіональній площині маловивчених проблем (семантична структура міста, просторово-ідентифікаційний образ і вплив на його формування архітектури Чернігова тощо) та концептуальне переосмислення усталених парадигм. Проблемне поле визначене розглядом окремих архітектурних пам'яток Болдиногирської гряди та цілісного історичного комплексу. Оприлюднення у наукових виданнях апробованих на міжнародних та всеукраїнських конференціях матеріалів та введення до наукового обігу низки раніше неопублікованих документів. Використання наукових здобутків з метою створення методичних матеріалів задля здійснення популяризаційних заходів заповідника (розроблення і впровадження лекцій, екскурсій тощо) і комплексу заходів з охорони історичного середовища Чернігова та нерухомих пам'яток культурної спадщини в межах сформованої пам'яткоохоронної системи (обліку, архітектурно-технічних робіт).

13.04.19.0093/0218U005312

Пам'ятки археології та архітектури Чернігівського Дитинця: Заключний звіт /Національний архітектурно-історичний заповідник "Чернігів стародавній"; Керівник Непотенко Інна Василівна. – ДР 0113U005559. УДК 94(477.51-25):[904+725.94].

67 с.

Об'єкт дослідження - Чернігівський Дитинець. Мета роботи - реконструювати процес забудови історичних територій міста Чернігова; з'ясувати особливості архітектурних рішень забудови міської території; визначити культурну та суспільну значущість архітектури Чернігова. Методи дослідження - історіографічний аналіз, проблемно-хронологічний, історико-порівняльний та методи джерелознавчої критики. Вивчення на регіональному рівні малодосліджених проблем (роль архітектури у суспільному житті, кореспондування архітектурних рішень з просторовою організацією тощо) та переосмислення усталених концептуальних підходів. Тематика досліджень визначена розглядом як окремих архітектурних перлин Дитинця, так і проблем, пов'язаних зі збереженням культурної спадщини унікального історичного ареалу. Оприлюднення у наукових виданнях апробованих на міжнародних та всеукраїнських конференціях матеріалів та введення до наукового обігу низки раніше неопублікованих документів. Використання наукових здобутків з метою створення методичних матеріалів задля здійснення популяризаційних заходів заповідника (розроблення лекцій, екскурсій тощо) і комплексу заходів з охорони істо-

ричного середовища Чернігова та нерухомих пам'яток культурної спадщини в межах сформованої пам'яткоохоронної системи (обліку, архітектурно-технічних робіт).

13.71 Архівна справа. Архівознавство

13.04.19.0094/0218U005208

Віденський архів гетьманського роду Розумовських (середина XVIII - початок XX ст.: склад, репрезентативність, археографія: Заключний звіт /Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України; Керівник Потапенко Світлана Петрівна. – ДР 0117U007575. УДК 930.25: (436.1) 929.52 Розумовські "17/19".

308 с.

Проаналізовано історіографічну ситуацію навколо історії родини Розумовських та їхніх приватних документальних зібрань. Проведено комплексний джерелознавчий аналіз документів Віденського архіву Розумовських. Типологізовано документи колекції за видом, тематикою, авторством, хронологічними межами. Описано документи Архіву на засадах камеральної археографії. Встановлено значення колекції для національної історико-культурної спадщини України. Популяризовано знання про родину останнього гетьмана Козацької України. Подано до друку видання: Віденський архів гетьманського роду Розумовських (т.1) / Упоряд., вступ, передмова, коментарі С. П. Потапенко. - К., 2017.

13.04.19.0095/0218U006311

Історія Національної академії наук України в документах: Заклучний звіт /Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського; Керівник Онищенко Олексій Семенович. – ДР 0114U007035. УДК 930.253.061.12(477).

182 с.

Об'єкт дослідження - історія формування Архівного фонду (АФ) НАН України, склад і зміст джерельної бази, історія, встановлення напрямів діяльності НАН України. Мета роботи - наукова реконструкція документальної бази з історії НАН України шляхом виявлення і введення до наукового обігу маловідомих і раніше не досліджуваних документів з історії НАН України та розвитку української науки, їх описання, взяття на облік, розроблення до них науково-довідкового апарату та підготовка на їх основі збірників документів з історії НАН України; розробка документів особового походження провідних вчених як складової частини АФ НАН України та підготовка на їх основі наукових видань; створення документної бази даних з історії розвитку та діяльності НАН України у вигляді колекції документів з різних архівосховищ України; забезпечення науково-методичного та нормативного супроводу процесів функціонування архівної системи НАН України, формування її АФ, діяльності Експертно-перевірної комісії НАН України на сучасному етапі: вдосконалення методів і форм управління, створення нормативно-методичної бази, наукове описування архівних фондів установ та документальної спадщини видатних вчених, розробка науково-пошукового апарату на документи АФ НАН України, забезпечення їх використання у наукових, соціальних та культурних цілях; підготовка низки індивідуальних наукових праць за результатами досліджень. Методи дослідження: загальноісторичні - історико-порівняльний, історико-архівознавчий, історико-статистичний, хронологічний, наукової експертизи; аналітико-синтетичної обробки інформації з дотриманням принципів історизму, комплексності та всебічності; методи спеціальних історичних дисциплін - історіографічного, джерелознавчого аналізу, синтезу та системного підходу,

біобібліографічної евристики та ін. Результати та їх новизна Опрацьовано теоретичні і методологічні питання введення в наукове та соціокультурне середовище джерел з історії української науки. Досліджено архівні ресурси з історії НАН України та встановлено основні етапи історії формування, змісту і складу документів АФ НАН України періоду 1956-1965 рр. як складової національного культурного надбання та звітної документації НАН України за 1918-1991 рр. Основні характеристики та показники виконаних робіт Значимість виконаної роботи полягає у тому, що ІА НБУВ розроблено цілісний комплекс науково-методичних документів з питань функціонування АФ НАН України та наукових праць, що висвітлюють документний склад АФ НАН України. Розроблено та введено до наукового та соціокультурного середовища документальні масиви архівної та рукописної спадщини з історії української науки, які зберігаються в ІА НБУВ та у різних наукових та архівних установах. Створено спеціальні моделі опису комплексів архівних джерел. Опубліковані видання: "Історія Національної академії наук України. 1956-1960" у двох частинах, "Організація діловодства та архівного зберігання документів у Національній академії наук України : збірник нормативних та методичних документів", "Особові архівні фонди вчених НАН України в Інституті архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : путівник", "Архівна спадщина академіка Георгія Степановича Писаренка", "Документи С. Я. Парамонова у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : джерелознавче дослідження : науковий каталог". За результатами виконаних наукових досліджень підготовлено та опубліковано наукові видання - 12 загальним обсягом: електронні видання - 73,43 Мб, друковані видання - 269,46 др. арк.; опубліковано 230 статей у наукових виданнях загальним обсягом 94,64 др. арк.; виголошено 208 доповідей на 112 наукових заходах. Співробітники Інституту взяли участь у підготовці 21 наукового і науково-методичного видання. Про роботу Інституту у 2015-2017 рр. отримано 47 позитивних відгуків. Впровадження отриманих результатів уможливило об'єктивно та всебічно відтворити віхи розвитку вітчизняної науки, забезпечує поповнення складу НАФ та сприяє значному збільшенню джерельної бази історичних досліджень. Результати роботи можуть бути використані науковими установами НАН України з метою відтворення історії, персонального складу, напрямів діяльності та наукового здобутку своєї установи за відповідний період, ВНЗ, закладами культури при підготовці спецкурсів, створенні інформаційно-аналітичних електронних баз даних, підготовці довідкових видань (енциклопедій, довідників), а також широким колом дослідників, які вивчають історію вітчизняної науки.

14 НАРОДНА ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА

14.01 Загальні питання народної освіти і педагогіки

14.04.19.0096/0218U005284

Концептуальна платформа реформування закладу вищої освіти на засадах прагматизму: Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Крафт Олег Адольфович. – ДР 0118U005137. УДК 3784.001.73:16574.

45 с.

Протягом останньої чверті століття відбулася реорганізація української вищої освіти. Результати перетворень мають неоднозначний характер. Для визначення природи результатів вибрано метод абдукції, який складається з індуктивної та дедуктивної процедур. Індукція дозволила виявити факти, які характеризують діяльність закладів вищої

освіти. Перший - низький рівень освітнього прагматизму діяльності закладів, який демонструє незатребуваність їх освітнього потенціалу. Другий - сутність формування попиту на послуги вищої освіти. Третій - остаточну кількість станів закладу освіти. Четвертий - невідворотність трансформації станів закладу освіти, продиктована зміною зовнішніх параметрів. Висунуті гіпотези дозволили з'ясувати природу фактів і сформулювати емпіричні правила діяльності закладів вищої освіти.

14.07 Загальна педагогіка

14.04.19.0097/0218U005160

Теоретико-методичні основи забезпечення професійної підготовки майбутніх фахівців аграрного профілю у ВНЗ I - IV рівнів акредитації: Заключний звіт /Вінницький національний аграрний університет; Керівник Джеджула Олена Михайлівна. – ДР 0112U006697. УДК 37.013:378.147.001.76:63. 50 с.

Об'єкт дослідження - професійна підготовка майбутніх фахівців аграрного профілю у ВНЗ I - IV рівнів акредитації. Мета роботи - теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка педагогічних умов та інноваційних методик професійної підготовки майбутніх фахівців аграрного профілю у ВНЗ I - IV рівнів акредитації. Методи дослідження - теоретичні (аналіз, синтез, систематизація теоретичних і дослідних даних; емпіричні - педагогічний формувальний експеримент). Наукова новизна дослідження полягає у тому, що: вперше: теоретично обґрунтовано і перевірено педагогічні умови формування готовності до інноваційної діяльності майбутніх технологів у коледжах аграрного профілю; запропоновано педагогічну модель формування готовності до інноваційної діяльності майбутніх технологів у коледжах аграрного профілю, обґрунтовано та експериментально перевірено організаційно-педагогічні умови формування комунікативної компетентності майбутніх менеджерів-аграріїв, розроблено та обґрунтовано модель формування комунікативної компетентності майбутніх менеджерів-аграріїв. Результати дослідження можуть бути використані для розробки цілісної системи формування готовності до інноваційної діяльності майбутніх технологів та викладачами комунікативно-орієнтованих та фахових дисциплін для формування комунікативної компетентності майбутніх менеджерів-аграріїв, а також студентами для самостійної роботи у ВНЗ.

14.04.19.0098/0218U005356

Теоретико-методичний супровід діалогічної взаємодії релігійних ідентичностей у культурно-освітніх практиках народів Північного Приазов'я: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Москальова Людмила Юріївна. – ДР 0116U006913. УДК 37.013.42:2-485.5(477.7).

342 с.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати діалогічні конструкції консенсуальної етики релігійних ідентичностей у культурно-освітніх практиках народів Північного Приазов'я, розробити та експериментально перевірити методику супроводу комунікаційної взаємодії репрезентантів релігійних культур. Авторами концептуалізовано діалогічну взаємодію та закономірності розвитку консенсуальної етики релігійних ідентичностей у культурно-освітніх практиках народів Північного Приазов'я; розроблено пропозиції щодо реалізації та організованого проведення діалогу між представниками різних релігійних культур; створено банк практик тренінгової, консультативної, корекційної допо-

моги для процесу діалогічної взаємодії між різними релігійними ідентичностями у культурно-освітніх практиках; розроблено методіку супроводу комунікаційної взаємодії репрезентантів релігійних культур, в основі якої - алгоритми й процедури, способи та прийоми, правила практичного ведення діалогу, відповідно до видів мислення людини, що урізноманітнюється за ступенем новизни й оригінальності; продуктивне (творче) та репродуктивне (відтворювальне); за характером завдань, що виконує людина (теоретичне й практичне) тощо; проведено I Всеукраїнський форум-презентацію "Етика релігій і конфесійне ціннісне розмаїття". Робота розповсюджується за договірною ціною.

14.09 Історія народної освіти і педагогіки. Персоналія

14.04.19.0099/0218U005322

Обґрунтування рекомендацій щодо удосконалення системи мовної підготовки особового складу Збройних Сил України: Заключний звіт /Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського; Керівник Гребенюк Михайло Володимирович. – ДР 0117U001794. УДК [378.091.26:811]:355:08(477).

80 с.

Об'єктом дослідження є система мовної підготовки та мовного тестування особового складу ЗС України. Для реалізації поставлених завдань використовувались такі методи, як аналіз сучасних методик навчання іноземним мовам; аналіз та обґрунтування тематики та кількості навчального часу для вивчення дисципліни "Іноземна мова"; обґрунтування рекомендацій щодо вимог до володіння іноземними мовами. Основні результати дослідження: обґрунтовано проекти керівних документів щодо організації мовної підготовки особового складу ЗС України; розроблено проект нової Концепції мовної підготовки особового складу ЗС України; обґрунтовано рекомендації щодо вимог до володіння іноземними мовами (за категоріями особового складу). Реалізація запропонованого проекту дозволить підвищити ефективність процесу вивчення іноземних мов особовим складом ЗС України та порядку проведення мовного тестування.

14.25 Загальноосвітня школа. Педагогіка загальноосвітньої школи

14.04.19.0100/0519U001047

Островська Галина Олександрівна. Формування професійної готовності майбутніх учителів зарубіжної літератури до вивчення біографії письменників у загальноосвітній школі: Дис... д.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 07.03.2019.

УДК 378.091.3(092):821.

538 с.: 20 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 478 назв.

У дослідженні вперше здійснено наукове обґрунтування поняття "професійна готовність учителя літератури до вивчення з учнями біографії письменників", визначено місце готовності у структурі професійної компетентності майбутніх учителів-філологів, конкретизовано спеціальні компетенції цієї готовності. Представлено науково обґрунтовану та апробовану методичну систему підготовки майбутніх учителів літератури до вивчення з учнями біографії зарубіжних письменників та технологію формування їхньої готовності до зазначеного виду професійної діяльності; описано критерії та рівні цієї спеціальної методичної компетентності учителя. Запропоновано антропоцентричну модель навчання студентів, авторську систему вправ з набуття необхідних спеціальних практичних навичок, шляхи виявлення автобіографічних паралелей; введено поняття "аксіосфера уро-

ку" та визначено її складові. Методика відповідає сучасним тенденціям в освіті і передбачає конструювання студентами власних знань та ціннісного ставлення до життя, автора твору, учнів, мистецтва слова, співвіднесення власних цінностей і професійної підготовки з суб'єктами дослідження та навчання, формує готовність майбутнього учителя літератури розпізнавати закладену в біографіях і творах письменників професійно вагому проблематику (етичну, мистецьку, суспільну), здійснювати ефективний відбір, інтерпретацію та моделювання біографічних матеріалів у повідомлення, завдання для учнів, аксіосферу уроку літератури; використовувати інноваційні педагогічні технології у презентації життєпису митця.

14.04.19.0101/0419U001150

Прокопчук Марія Миколаївна. Формування мовних компетенцій в учнів основної школи (англійська мова після німецької): Дис... к.пед.н. /Київський національний лінгвістичний університет. – Захищена 12.03.2019.

УДК 371.315:811.111.

287 с.: 16 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 303 назви.

Дисертацію присвячено розв'язанню проблеми формування мовних компетенцій в учнів основної школи (англійська мова після німецької). У роботі вивчено сучасний стан розвитку наукової думки з проблеми формування мовних компетенцій у другій іноземній мові; досліджено психолого-педагогічні передумови формування мовних компетенцій в учнів молодшого підліткового віку, які вивчають англійську мову як другу іноземну після німецької мови; розглянуто мовні компетенції другої іноземної мови на початковому етапі основної школи як об'єкт навчання, визначено їхню структуру та зміст; уточнено психолінгвістичні, психолого-педагогічні та методичні аспекти інтерференції та переносу; здійснено порівняльний аналіз фонетичного, лексичного, граматичного, графічного рівнів англійської та німецької мов у межах чинної програми. У межах дослідження проаналізовано принципи добору фонетичного, лексичного, граматичного навчального матеріалу; уточнено додаткові методичні критерії залучення навчального матеріалу; теоретично обґрунтовано і практично розроблено систему вправ для інтегрованого формування мовних компетенцій другої іноземної мови з навчально-стратегічною компетенцією в учнів основної школи; запропоновано модель організації навчання. На основі описаних теоретичних положень розроблено підсистему вправ для формування у старшокласників лінгвосоціокультурної компетентності в англійському читанні на уроках країнознавства, а також укладено модель організації навчання на її основі, створено авторську програму до курсу за вибором "Країнознавство" для 11 класу. Ефективність розробленої методики було доведено в ході експерименту та підтверджено статистичними методами. За результатами експериментального навчання сформульовано методичні рекомендації щодо організації роботи з формування у старшокласників лінгвосоціокультурної компетентності в англійському читанні на уроках країнознавства.

14.04.19.0102/0419U001157

Трифаніна Любов Сергіївна. Формування інформаційної культури молодших підлітків в умовах загальноосвітнього навчального закладу: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 06.03.2019.

УДК 37.018: 007-053.6 (043. 3).

298 с.: 33 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 247 назв.

Дисертаційне дослідження присвячено проблемі формування інформаційної культури молодших підлітків в умовах закладу загальної середньої освіти. Розкрито сутність

та особливості формування інформаційної культури молодших підлітків в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти. Визначено критерії, показники та виявлено рівні сформованості інформаційної культури молодших підлітків. Визначено педагогічні умови формування інформаційної культури молодших підлітків. Окреслено сутність та виявлено дієвість технологічного забезпечення впровадження педагогічних умов формування інформаційної культури молодших підлітків в освітній процес закладу загальної середньої освіти.

14.04.19.0103/0218U005527

Оцінювання ризиків освітніх послуг відповідно до вимог стандартів і рекомендацій ESG та міжнародних стандартів ISO 9001:2015: Заключний звіт /Київський національний університет технологій та дизайну; Керівник Хімичева Ганна Іванівна. – ДР 0116U008731. УДК 371.1.

86 с.

Об'єкт дослідження - вимоги Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі (ESG), міжнародні стандарти ДСТУ ISO 9001:2015 та ISO 31000:2009, методи оцінювання ризиків освітніх послуг. Мета роботи - вибрати та обґрунтувати методи оцінювання ризиків освітніх послуг, зокрема навчального процесу закладів вищої освіти. Методи дослідження - методи експертних оцінок, порівняльні методи, методи систематизації, PEST та SWOT-аналізу, що дали змогу дослідити чинники, які викликають ризики та розробити організаційно-технічні заходи по їх попередженню та зниженню. Результатами НДР є класифікація ризиків, яка дозволила виявити причини ризиків та розробити коригуючі і попереджуючі дії по їх зменшенню. Крім того, за допомогою методу картографування складено карту ризиків навчального процесу та визначено їх ранги. Наукова новизна НДР: розроблено модель ключового навчального процесу, що дозволяє визначати ризики з урахуванням взаємодії усіх його елементів; проведено класифікацію ризиків навчального процесу; доведено, що застосування PEST-аналізу є передумовою впровадження інтегрованої СУЯ ЗВО, а використання SWOT-аналізу мінімізує вплив ризику, за рахунок поєднання показників внутрішнього та зовнішнього середовища; розроблено інструментарій, який дозволяє проводити моніторинг ризиків навчального процесу і освітньої діяльності в цілому. Отримані результати загальних та спеціальних компетентностей доцільно використовувати в навчальному процесі, в описі освітніх програм, в навчальних і робочих програмах, в основі яких є інформаційні системи та технології. Робота розповсюджується за договірною ціною.

14.35 Вища освіта. Педагогіка вищої школи

14.04.19.0104/0419U001151

Лазаренко Світлана Вікторівна. Методика самостійного оволодіння англомовною лексико-граматичною компетентністю у читанні майбутніми військовими фахівцями з інформаційно-телекомунікаційних технологій: Дис... к.пед.н. /Київський національний лінгвістичний університет. – Захищена 12.03.2019.

УДК 378.14[373.4+36+276.6]:811.111:355.

431 с.: 25 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 216 назв.

У дисертації вирішується проблема самостійного оволодіння англомовною лексико-граматичною компетентністю у читанні майбутніми військовими фахівцями з інформаційно-телекомунікаційних технологій з використанням мобільних додатків. Конкретизовано мету і зміст самостійного оволодіння англомовною лексико-граматичною компетентністю у

читанні майбутніми військовими фахівцями з інформаційно-телекомунікаційних технологій. Уточнено поняття асинхронної самостійної роботи, інформального навчання та самостійного оволодіння курсантами англомовною лексико-граматичною компетентністю у читанні. Реалізовано принцип інформальності в освітньому процесі, запропонованого автором дослідження. Визначено принципи і критерії відбору навчального матеріалу з інформаційних каналів мобільного додатку Google Play Преса. Укладено лексичний мінімум майбутнього військового фахівця з інформаційно-телекомунікаційних технологій, який налічує 212 лексичних одиниць та відібрано граматичний мінімум із веб-текстів загальною кількістю ? 17,000 слів.

14.04.19.0105/0419U001172

Кузько Маріанна Сергіївна. Професійна підготовка майбутніх геологів на бакалаврському рівні із застосуванням ситуативного моделювання: Дис... к.пед.н. /Інститут вищої освіти НАПН України. – Захищена 14.03.2019.

УДК 55:378.147.091.3.

282 с.: 18 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 372 назви.

Дисертація є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми професійної підготовки майбутніх геологів на бакалаврському рівні із застосуванням ситуативного моделювання. На підставі проведеного наукового пошуку виявлено основні недоліки професійної підготовки майбутніх геологів на сучасному етапі, дано визначення та розкрито дидактичний потенціал ситуативного моделювання в професійній підготовці майбутніх геологів, встановлено критерії та показники якості професійної підготовки майбутніх геологів на бакалаврському рівні. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено дієвість методики ситуативного моделювання в професійній підготовці майбутніх геологів, визначено педагогічні умови її реалізації в освітньому процесі. Результати педагогічного експерименту довели дієвість розробленої методики та її загальний позитивний вплив на якість професійної підготовки майбутніх геологів.

14.04.19.0106/0419U001173

Ткачук Олена Геннадіївна. Формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх лікарів у освітньому процесі з фізичного виховання: Дис... к.пед.н. /Інститут вищої освіти НАПН України. – Захищена 14.03.2019.

УДК 37.037.1:61-057.875.

274 с.: 20 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 326 назв.

Збереження здоров'я та забезпечення повноцінного життя особистості є однією з ключових цілей суспільства. Саме компетентним лікарям належить важлива роль у вихованні відповідального ставлення до здоров'я як власного, так і пацієнтів. Актуальність дослідження зумовлена суперечностями: між суспільною потребою у підвищенні рівня здоров'я громадян України та недостатнім рівнем усвідомлення ними, цінності власного здоров'я та необхідності підвищення рівня фізичної працездатності; між соціальним запитом на компетентного фізично здорового і психологічно стійкого лікаря та недостатнім теоретичним і методичним забезпеченням формування здоров'язбережувальної компетентності у процесі їх професійної підготовки. Тому увага до професійної підготовки майбутніх лікарів цілком виправдана, адже саме вони покликані сприяти зміцненню та підвищенню рівня здоров'я, як власного так, і оточення, створювати для них здоров'язбережувальне середовище, володіти здоров'язбережувальними технологіями тощо.

14.04.19.0107/0218U005223

Виховання учнівської і студентської молоді

на ідеях миру в навчально-виховному процесі школи і ВНЗ: Заключний звіт /Приватний вищий навчальний заклад "Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука"; Керівник Дем'янчук Анатолій Степанович. – ДР 0114U006025. УДК 371.485.

16 с.

У процесі проведення наукового дослідження вирішено важливе для розвитку вітчизняної педагогічної науки завдання: обґрунтування, перевірка і апробація системи виховання учнівської і студентської молоді на ідеях миру в навчально-виховному процесі школи і ВНЗ. Об'єктом дослідження був виховний процес школи і ВНЗ в умовах сучасної гуманістичної освітньої парадигми. Мета дослідження - розроблення і експериментальна перевірка педагогічних умов, форм, методів і технологій виховання учнівської і студентської молоді на ідеях миру на сучасному етапі розвитку школи і ВНЗ. Методи дослідження: психолого-педагогічне спостереження, бесіди, анкетування, інтерв'ювання, тестування, самооцінка, експертна оцінка, вивчення документів і продуктів діяльності; педагогічний експеримент для перевірки ефективності авторської системи; методи математичної статистики для кількісного та якісного аналізу результатів експериментального дослідження. Отримані теоретичні і практичні результати можуть бути використані в освітньому процесі закладів середньої і вищої освіти. Новизна дослідження полягає у впровадженні удосконаленої моделі гуманістичного виховання студентської та учнівської молоді на ідеях миру. Сфера використання результатів дослідження - середня і вища освіта.

14.04.19.0108/0218U006355

Формування професійної компетентності педагогічних працівників навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності: Заключний звіт /Інститут державного управління у сфері цивільного захисту; Керівник Михайлов Віктор Миколайович. – ДР 0116U002992. УДК 351+378.

89 с.

Об'єкт дослідження: професійна діяльність педагогічних працівників навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності. Мета дослідження: науково обґрунтувати застосування інноваційних методів навчання педагогічних працівників навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності для формування їх професійної компетентності. Методи дослідження: системний аналіз, систематизація, моделювання, анкетування, метод узагальнення. Основні результати: Практикум для педагогічних працівників навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності з проведення практичних занять за методом аналізу конкретних навчальних ситуацій, звіт про НДР. Робота передається за кордон за договірною ціною.

15 ПСИХОЛОГІЯ

15.21 Загальна психологія

15.04.19.0109/0519U001044

Яблонський Андрій Іванович. Теоретичні і методологічні засади психологічної експертизи змісту загальної середньої освіти:

Дис... д.психол.н. /Інститут психології ім. Г. С. Костюка Академії педагогічних наук України. – Захищена 26.02.2019.

УДК 159.98:37.015.3.

382 с.: 6 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 657 назв.

У дисертації запропоновано теоретичне узагальнення і розв'язання важливої наукової проблеми - здійснення психо-

логічної експертизи змісту загальної середньої освіти як специфічної, інтегративної системи психодіагностичних процедур. Розкрито феноменологію та сутність експертизи, визначено психологічний зміст понять "психологічна експертиза" та "психологічна експертиза змісту загальної середньої освіти". Здійснено теоретичний аналіз психологічної експертизи середньої освіти та визначено її місце в системі психодіагностичних методів. Обґрунтовано теоретичні засади експертної діяльності у сфері освіти; визначено об'єкт і предмет, основні функції і завдання, підходи і принципи організації, компоненти та критерії експертного оцінювання. Розроблено теоретико-методологічні й концептуальні засади психологічної експертизи змісту загальної середньої освіти, на основі яких сконструйовано технологічну план-карту з обґрунтуванням емпіричних рефренів кожного її предмета-параметра. Розроблено і обґрунтовано комплекс моніторингових показників психологічної експертизи змісту загальної середньої освіти. Уточнено та розширено зміст низки психологічних категорій у контексті заявленої теми: "експертиза", "об'єкт і предмет експертизи", "експертна діяльність психолога у сфері освіти", "психологічно безпечне освітньо-розвивальне середовище", "зріла Я-концепція випускника школи"; удосконалено типологію об'єктів психологічної експертизи середньої освіти; критерії експертного оцінювання змісту освіти; науково-психологічні положення про особистісний, соціальний, емоційний та інтелектуальний складники Я-концепції випускника школи; теорія і методика фахової підготовки майбутніх психологів до реалізації експертної діяльності в освіті.

15.81 Прикладна психологія

15.04.19.0110/0519U001045

Ткач Богдан Миколайович. Нейропсихологічні основи діагностики та корекції особистості з девіантною поведінкою: Дис... д.психол.н. /Інститут психології ім. Г. С. Костюка Академії педагогічних наук України. – Захищена 05.03.2019.

УДК 159.91:316.624 (043.5).

332 с.: 15 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 718 назв.

Дисертацію присвячено розробленню концептуальних, теоретико-методологічних й методико-прикладних засад проведення нейропсихологічної діагностики та корекції особистості з девіантною поведінкою. У роботі розкрито і поглиблено теоретико-методологічні підходи до вивчення девіантної поведінки. Зокрема, здійснено оцінку з позиції нейропсихології стану розроблення соціоцентричного та персонцентричного розуміння феномена девіантної поведінки, окреслено сучасне бачення проблеми її соціогенезу та біогенезу, а також виявлено нейропсихологічні механізми формування сучасним суспільством артифіціальних девіацій у особистості. Представлено концепції та моделі нейропсихологічного підходу до вивчення девіантної поведінки. Розглянуто нейропсихологічні причини основних форм девіантної поведінки: агресії, сексуальних девіацій, суїцидальної та адиктивної поведінки. Описано методологічні засади нейропсихологічного дослідження особистості з девіантною поведінкою. Представлено розроблену програму експериментального дослідження осіб з девіантною поведінкою. Розроблено концептуальні положення та стратегії нейропсихологічної діагностики особистості з девіантною поведінкою. З'ясовано структуру девіантного субстрату/діяльності, наведено характеристику вибірки та девіантної реальності. На основі результатів нейропсихологічного дослідження осіб з девіантною поведінкою, які не були учасниками бойових дій, а також дослідження агресивності у постраждалих учасників АТО, визначено структуру девіантної особистості та її функціональних характеристик. Розкрито особливості нейропсихологічних механізмів актуалізації девіантної поведін-

ки залежно від нейроперсоналогічних характеристик особистості з девіантною поведінкою. Представлено нейропсихологічну концепцію девіантної поведінки. Запропоновано принципи надання нейропсихологічної допомоги девіантній особистості та соціуму. Зокрема, представлено принципи бригадної нейропсихологічної допомоги девіантній особистості. Розроблено і апробовано психологічний квест "Подорож героя" та програму "Щастя" для нейропсихокорекції особистості з девіантною поведінкою.

15.04.19.0111/0419U001148

П'янківська Людмила Володимирівна. Психологічна профілактика синдрому "емоційного вигорання" у курсантів вищих навчальних закладів МВС України: Дис... к.психол.н. /Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського. – Захищена 21.02.2019.

УДК 159.944:364.08-057.36(043.5).

281 с.: 24 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 251 назва.

Дисертаційна робота присвячена проблемі психологічної профілактики синдрому "емоційного вигорання" у курсантів. Установлено, наявність синдрому вигорання у майбутніх офіцерів поліції, які навчаються у закладах вищої освіти МВС України. Охарактеризовано особливості впливу середовища закладу вищої освіти МВС України на курсантів. Визначено та обґрунтовано чинники, що сприяють появі у них синдрому "емоційного вигорання". З'ясовано причини й умови, що породжують стан депривації у курсантів та призводять до емоційного вигорання. Всебічно відображено результати емпіричного дослідження синдрому "емоційного вигорання" у майбутніх офіцерів поліції. Доведено наявність зв'язку між професійною дезадаптацією, життєстійкістю, індивідуально-типологічними особливостями, копінг-стратегіями поведінки і сталими функціональними станами особистості курсанта з синдромом "емоційного вигорання". Наведено авторську комплексну тренінгову програму "Психологічна профілактика синдрому "емоційного вигорання" у курсантів", перевірено її результативність. Охарактеризовано особливості психопрофілактичної роботи в закладах вищої освіти МВС України. Розроблено методичні рекомендації щодо психологічної профілактики емоційного вигорання у курсантів закладів вищої освіти системи МВС України. Ключові слова: синдром "емоційного вигорання", симптом, виснаження, редукція професійних обов'язків, соціальна депривація, психогігієна, психологічна профілактика, екстремальна ситуація, професійна дезадаптація, життєстійкість, функціональний стан, копінг-стратегії поведінки.

15.04.19.0112/0218U005402

Особливості психологічного розвитку особистості в умовах системних змін у суспільстві: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Михайлишин Уляна Богданівна. – ДР 0115U001921. УДК 159.923.2.

81 с.

Розвиток особистості пов'язаний з ціннісними переконаннями, життєвою компетентністю, формуванням мотиваційно-ціннісної сфери, інтелектуальною діяльністю, психологічним благополуччям, особливостями допінг-стратегій особистості. Виявлено та проаналізовано соціально-психологічні чинники збереження цінностей в студентських групах. Обґрунтовано систему критеріїв ефективності процесу полікультурного виховання у системі діяльності загальноосвітнього навчального закладу та критерії полікультурної компетентності учнів ЗНЗ як результату полікультурного виховання.

16 МОВОЗНАВСТВО

16.01 Загальні питання мовознавства

16.04.19.0113/0218U005286

Дослідження нових напрямів розвитку професійно-спрямованої комунікативної компетенції студентів немовних спеціальностей вищих навчальних закладів: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Литвиненко Галина Іванівна. – ДР 0112U006016. УДК 811.11.

49 с.

Продовжено дослідження творчих видів професійно-орієнтованої комунікативної діяльності студентів в процесі вивчення іноземних мов як інструменту упорядкування та активізації їх самостійної та позааудиторної роботи. Досліджено принципи оцінювання комунікативної діяльності студентів та запропоновано критерії і методи оцінювання відповідних знань та вмінь. Розпочато дослідження особливостей навчання дорослих різних видів англомовної письмової комунікації. Запропоновано деякі підходи та гіпотези щодо навчання цього виду комунікації.

16.04.19.0114/0218U005569

Мовознавча енциклопедія в мультилінгвальному контексті: Заключний звіт /Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара; Керівник Корольова Валерія Володимирівна. – ДР 0118U006012. УДК 81(031)=00.

62 с.

Мета пропонованого проекту полягає в укладанні багатомовного словника лінгвістичних термінів. Під час роботи використано порівняльний та описовий методи дослідження. Результатом дослідження є лексикографічна праця як допомога фахівцям-філологам у вивченні професійної літератури з урахуванням термінологічної специфіки. Словник стане ефективним методичним інструментом у процесі підготовки спеціалістів європейського рівня, здатних працювати в масштабах світового ринку. Застосовуватиметься в галузі суспільних і гуманітарних наук. Робота розповсюджується за договірною ціною.

16.04.19.0115/0218U006223

Сучасні тенденції у сфері лінгвістики, мовної комунікації та методики викладання іноземних мов: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Лиса Наталія Степанівна. – ДР 0112U008454. УДК 81'243.

395 с.

Об'єкт дослідження - лінгвістика, мовознавство, методики викладання іноземних мов. Мета роботи - вивчення існуючих напрямів сучасної лінгвістики, мовознавства, методики викладання іноземних мов та української мови як іноземної, аналіз особливостей міжкультурних контактів в економічній сфері, аналіз та систематизація основних вимог до підвищення якості навчання та викладання іноземних мов з використанням сучасних методів та технологій. Методи дослідження - теоретичного та історичного узагальнення, групування і порівняння для систематизації теоретичних концепцій з метою уточнення основних понять; причинно-наслідкового зв'язку для виокремлення процесів віртуалізації; спостереження, формалізації, аналізу, синтезу, індукції і дедукції. Висвітлено нові тенденції наукових досліджень з проблем комунікативної, когнітивної, контрастивної, гендерної та функціональної лінгвістики, методики викладання іноземних мов, перекладознавства. У фокусі наукового осмислення презентованої роботи постає, з одного боку, суто мовна проблематика, з іншого - мовленнєва. Сферу дослідників охоплюють також питання формування мотивації на

вчання та пізнавальної діяльності, міжкультурної та професійної комунікації. Практичне значення одержаних результатів результати наукових досліджень можуть бути використані на практичних заняттях з англійської, ділової та мови професійного спілкування, при написанні наукових статей, словників, а також при підготовці кадрів вищої кваліфікації.

16.21 Загальне мовознавство

16.04.19.0116/0419U001159

Близнюк Катерина Ростиславівна. Лексико-семантичне поле "патріотизм" в українській, англійській і польській мовах: Дис... к.філол.н. /Донецький національний університет імені Василя Стуса. – Захищена 04.03.2019.

УДК [811.161.2:811.162.1:811.111]'373.

263 с. – Бібліогр.: 272 назви.

Дисертація є першим в українському мовознавстві зіставним дослідженням лексико-семантичних полів "патріотизм" в українській, "patriotism" в англійській (американський варіант) і "patriotyzm" у польській мовах. Із застосуванням методу компонентного аналізу побудовано матриці лексико-семантичних полів. Дослідження їхньої ядерно-периферійної організації показало, що в усіх трьох мовах патріотизм асоціюють із любов'ю та відданістю власним народу і Батьківщині. Для українців важливими складниками патріотизму є піднесення, збудження й пристрасть, для поляків - гонор, честь і гідність, а для англомовних американців - релігія. Сфера вживання - вища школа.

16.04.19.0117/0218U006313

Компаративний аспект опису мов та літератур: Заключний звіт /Маріупольський державний університет; Керівник Гусева Олена Іванівна. – ДР 0110U007581. УДК 81'373.

43 с.

Звіт про НДР: 43 с., 10 джерел. Предмет дослідження: слов'янські мови та літератури у компаративному аспекті
Об'єкт дослідження: інновації в мові і літературі, тенденції розвитку мовних систем, характерні риси сучасних літературних напрямів. Мета роботи: Концептуальна оцінка інновацій в системі мови і в мовній практиці, узагальнення досвіду сучасних лінгвістичних і літературознавчих досліджень
Методи дослідження. Теоретико-методологічну основу дослідження становить система філософсько-світоглядних, загальнонаукових методів. Відповідно до поставлених в роботі завдань, специфікою предмета дослідження були обрані наступні спеціальні методи: а) описово-узагальнюючий, що дозволив простежити динаміку мовних і літературних явищ; б) порівняльний для вивчення загальних і відмінних рис міжмовних корелятивів і варіантних відповідностей, а також "західного" та "східного" гілок когнитивізму; в) контент-аналіз в його змістовному варіанті та ін. Ключові слова: концепт, наївне знання, ментальна структура, мовний знактермін, динаміка слова, запозичення, варіант, інтернаціональна лексика, модернізм, естетичні символ, постмодернізм. Робота передається за кордон за договірною ціною.

16.31 Прикладне мовознавство

16.04.19.0118/0218U005330

Парадигма перекладу у системі міжнародних відносин: концепти взаємодії національних культур: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Зиморя Іван Миколайович. – ДР 0115U004634. УДК 81'243:81'25.

135 с.

За результатами проведених досліджень розкрито роль перекладу у контексті взаємодій національних культур; особливості просодії англійського мовлення словаків; лінгвопрагматичні особливості німецької християнсько-богословської терміносистеми; специфіку англійських та українських термінів пластичної хірургії; лексико-грамматичні аспекти англо-українського та українсько-англійського перекладу; лінгвокраїнознавчі аспекти викладання іноземної мови; теоретико-практичні основи навчання іноземних мов у поліетнічному середовищі; тенденції сучасного розвитку полікультурної освіти в США.

16.04.19.0119/0218U005425

Інтердисциплінарні парадигми іноземної філології: аспекти міжкультурної взаємодії: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Жовтани Руслана Ярославівна. – ДР 0115U001747. УДК 81'243.

91 с.

За результатами проведених досліджень розкрито роль літературознавства, прагматичної лінгвістики, методики викладання іноземних мов, перекладознавства, у контексті взаємодій національних культур, а саме розкрито парадигму міжкультурної комунікації як компоненту змісту навчання іноземних мов. З точки зору сучасної методики викладання іноземних мов визначено, що одним з найефективніших комунікативних методів навчання вважається кейс-метод або метод аналізу ситуацій, який ґрунтується на твердженні про наявність тісного взаємозв'язку мови та культури, в якому літературний процес є також відображенням своєрідної національної спадщини народу.

16.41 Мови світу

16.04.19.0120/0218U005466

Українські карпатські говори у взаємозв'язках із літературною мовою та іншими мовами й діалектами: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Сабадош Іван Васильович. – ДР 0115U004632. УДК 811.161.2.

59 с.

Досліджено мовні особливості карпатських говорів, простежено їх взаємозв'язки із літературною мовою та іншими мовами й діалектами. Проаналізовано лексичні одиниці, які позначають та характеризують процеси та явища закарпатської весільної та поховально-поминальної обрядовості, охарактеризовано роль говорів у створенні літературно-художніх творів, вивчено вплив запозичень з угорської мови на формування карпатських говорів.

16.04.19.0121/0218U006349

Комунікативно-прагматичні та лінгводидактичні аспекти дослідження української мови: Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Кочан Ірина Миколаївна. – ДР 0115U003719. УДК 811.161.

32 с.

Досліджено українську мову в аспекті прагматики, основних видів комунікації, дидактичних підходів до її викладання іноземним студентам, а також студентам різних спеціальностей крізь призму функціонування мови у різних сферах нашого життя.

17 ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧИСТЬ

17.09 Історія літератури

17.04.19.0122/0218U005426

Шляхи оновлення української літератури в її історичному розвитку: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Барчан Валентина Володимирівна. – ДР 0115U004633. УДК 821.161.2-1/-9.09.

52 с.

Розглянуто шляхи оновлення української літератури. Серед них виділено: поповнення літературного пласту творами митців, заборонених у тоталітарний час; введення в обіг художніх надбань класичної літератури національно-патріотичної, історичної тематики й проблематики; оприлюднення та дослідження літературної та літературознавчої спадщини митців, науковців-емігрантів; введення в читальський та дослідницький актив кращих зразків крайової літератури; застосування нових методологій.

18 МИСТЕЦТВО. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

18.07 Теорія і методологія мистецтва і проблеми мистецтвознавства

18.04.19.0123/0218U005455

Мистецька спадщина художників Києво-Печерської лаври першої половини XIX ст. (розписи Успенського та Софійського соборів): Заключний звіт /Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник; Керівник Пивоваров Сергій Володимирович. – ДР 0116U005207. УДК 27-526.62:7.04(477-25).

183 с.

Звіт про НДР: 183 с., 1 частина, 58 рисунків, 2 додатки, 130 джерел. Об'єкт дослідження - мистецька спадщина лаврських художників першої половини XIX ст. Мета роботи - розкрити процес створення лаврськими художниками розписів в Успенському соборі Києво-Печерської лаври та Київському Софійському соборі в першій половині XIX ст. Методи дослідження. Основу методики складають історико-культурний підхід, принцип об'єктивного історизму, комплекс теоретичних та емпіричних методів: дедукції та порівняння; системний аналіз, синтез та узагальнення; контекстуальний, герменевтичний, синхронічний, біографічний методи; мистецтвознавчий аналіз та емпіричне спостереження. У НДР вперше спростована негативно упереджена оцінка мистецької спадщини лаврських художників в Успенському та Софійському соборах; розкрито історичний та художній зв'язок розписів соборів першої половини XIX ст.; за маловивченими архівними джерелами встановлені імена художників і майстрів, які виконали монументальне живописне оздоблення зазначених храмів; визначено авторство, датування, основні тематико-сюжетні лінії розписів першої половини XIX ст. в Успенському та Софійському соборах; обґрунтовано значення живописних робіт лаврських художників 1840-1850 рр. у становленні збереження пам'яток української сакральної культури; уточнено імена благодійників та суспільних діячів, історичні обставини, що вплинули на процес створення розписів соборів. Отримані в процесі дослідження результати можуть бути використані в науково-дослідній, науково-фондовій роботі Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника, для написання наукових монографій, статей з історії Києво-Печерської лаври, українського образотворчого мистецтва і художньої

культури, для вдосконалення музейних фондкових картотек і створення каталогів. Матеріали дослідження можуть слугувати джерелом інформації для мистецтвознавців, істориків, культурологів, працівників інших музейних установ України, викладачів та студентів навчальних закладів культури і мистецтв. Доцільним є продовжити дослідження історії монументального живопису Успенського собору Києво-Печерської лаври у другій половині XIX ст. Умови одержання звіту: за договором. Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник, 01015, Київ, вул. Лаврська, 9, корп. 8. Робота розповсюджується за договірною ціною.

18.11 Мистецтво в сучасному світі

18.04.19.0124/0218U006040

Українська музика: історичний, теоретичний та культурологічний дискурс: Заключний звіт /Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т. Рильського НАН України; Керівник Калениченко Анатолій Павлович. – ДР 0115U002105. УДК 78.03(477).

24 с.

Планова тема відділу музикознавства та етномузикології "Українська музика: історичний, теоретичний та культурологічний дискурс" є комплексним дослідженням, узагальнює інноваційні напрацювання у вигляді 8-томної академічної "Української музичної енциклопедії" (V том, літера "П"), 7-томної академічної фундаментальної праці "Історія української музики" (IV том), колективної та низки індивідуальних монографій, 2-х збірників "Музична україністика: сучасний вимір" тощо; заповнює існуючі численні прогалини. Поряд із заповненням "білих плям", виконання теми дозволило створити об'єктивну панораму української музичної культури. Наприклад, період 1930-1941 рр. за радянських часів розглядався у папегіричному ключі, а за доби Незалежності - в різко негативному. Виконання теми дозволило дати об'єктивне (негативно-позитивне) визначення і комплексне історико-теоретичне і культурологічне висвітлення історії української музики названого періоду. Все це виводить українське музикознавство на новий, якісно вищий рівень.

18.31 Образотворче мистецтво

18.04.19.0125/0218U005195

Дослідження характеристик інформаційного простору утвореного потоками новин електронних ЗМІ: Заключний звіт /ГО "Інститут соціального і економічного розвитку"; Керівник Хатян Олег Анатолійович. – ДР 0118U100003. УДК 004.92, 004.912.

41 с.

Науково-дослідна робота присвячена опрацюванню методів, засобів та побудові інформаційної технології, яка дозволяє в автоматичному режимі надавати кількісні та якісні оцінки інформаційних потоків (ІП), що утворені електронними ЗМІ. Аналіз інформаційного простору утвореного електронними ЗМІ мережі Інтернет (як ЗМК) шляхом інтерпретації події реального світу утворюють потужний загальний ІП, в якому соціальна та галузева спрямованість та топологія простору подій обумовлює наявність складових тематичних інформаційних потоків (ТІП). Такі ТІП є провідниками інформаційних загроз через впливи, що спрямовані на шкоду особі, суспільству та державі, які визначені нами як PR-вплив (свідомо спрямований вплив), шляхом деформації уявлення щодо подій, процесів співвідношень реального світу. Дослідження сучасної теоретичної та практичної бази, систем та методів протидії інформаційному впливу в ІП показали неможливість на сьогодні автоматизованого та неупередженого виявлення та оцінки спрямованих

інформаційних впливів. Що зумовило необхідність розробки методів і засобів виявлення та оцінки PR-впливів в ІІ утворених електронними ЗМІ мережі Інтернет, а у підсумку інформаційної технології виявлення PR-впливу. В роботі удосконалено інформаційно-комунікативну модель суспільної комунікації, що дозволило деталізувати вивчення основних властивостей та характеристик потоків, у тому числі лінгво-статистичних показників, опрацювати методи лінгвістичної фільтрації повідомлень, застосувати методологічний апарат онтологій, сформувані методологічну основу побудови алгоритму стислого подання контенту ІІ/ТІІ шляхом змістовно-сміслового групування документів. Нами виявлені найбільш важливі показники лінгво-статистичних оцінок якості текстів та ІІ/ТІІ (емоційності, маніпулятивності, не фактажності, позитиву та негативу), що дозволяє виявляти особливості потоків новин електронних ЗМІ, їх характеризувати, оцінювати та відокремлювати визначне змістове наповнення. Крім того, на основі зазначених показників теоретично розроблена ознака наявності PR-впливу ІІ/ТІІ, яка дозволяє лінгво-статистично оцінювати як окремих текстовий документ, так і узагальнену за довільним принципом групу документів на предмет наявності прихованої мети. Зазначений комплекс досліджень закладає основу створення інформаційної технології дослідження ІІ утворених електронними ЗМІ.

18.71 Народне мистецтво

18.04.19.0126/0218U006347

Просторово-часова організація ландшафтів Волино-Поділля, Українських Карпат і Кримських гір: Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Мельник Анатолій Васильович. – ДР 0115U003692. УДК 911.52(477.82/.83:292.452:292.471:23).

51 с.

Результати вивчення динаміки антропогенних навантажень під впливом ведення сільського та лісового господарств, видобутку корисних копалин, туризму і рекреації можуть бути використанні при організації природокористування на рівні адміністративних районів і областей.

19 МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ. ЖУРНАЛІСТИКА. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

19.21 Масова комунікація

19.04.19.0127/0218U005219

Розвиток мас-медійного простору України в плюралістичному суспільстві: Заключний звіт /Приватний вищий навчальний заклад "Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука"; Керівник Фінклер Юрій Едуардович. – ДР 0114U006031. УДК 007(47.74).

19 с.

Дослідження проблеми дозволило зафіксувати пріоритет свободи висловлювання над тотальним контролем мас-медіа. Об'єктом дослідження було плюралістичне суспільство України. Мета дослідження полягала у дослідженні організаційних та творчих процесів, притаманних сучасним Українським мас-медіа, які функціонують у плюралістичному суспільстві. Методи: дослідження поточних контентів ґрунтувалося на застосуванні аналітико-синтетичного методу, історичного досвіду - здійснювалося за допомогою історичного методу. Метод контент-аналізу було застосовано при визначенні змістового наповнення матеріалів. Аналітичний метод було використано при розкритті типологічних чинників контенту медіа. Застосування індуктивного

методу дало можливість здійснити загальну типологію контенту. Керування психологічною, політичною та соціологічною напругою при висвітленні проблем українських медіа зумовило використання синергетичного підходу до визначення ролі і місця цього контенту в журналістиці України. Отримані теоретичні та практичні результати, можуть бути використані сучасними мас-медіа для формування загальнонаціонального та регіонального контенту а також стратегії розвитку. Новизна дослідження полягає у розкритті специфіки мас-медійного простору України у плюралістичному суспільстві Сфера використання результатів дослідження - національна система соціальних комунікацій.

19.45 Засоби масової інформації

19.04.19.0128/0218U005255

Дослідження та розробка засад стабілізуючої ролі ЗМІ у кризових ситуаціях як чинника інформаційної безпеки держави: Заключний звіт /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; Керівник Хавкіна Любов Марківна. – ДР 0116U000935. УДК 070:351.746.1.

89 с.

Об'єкт дослідження - соціокомунікаційні, медійні параметри виконання ЗМІ стабілізуючої ролі у кризових ситуаціях. Дослідження передбачало визначення соціокомунікаційних параметрів виконання ЗМІ та іншими КМК стабілізуючої ролі у кризових ситуаціях як чинника інформаційної безпеки держави в умовах інформаційної (гібридної) війни, можливостей та шляхів оптимізації суспільної думки за допомогою журналістської практики та медіаосвіти, організації спеціалізованих заходів тощо. Задля цього проводилися соціологічні дослідження з метою виявлення кризових аспектів суспільної думки та моніторинги медіаконтенту. Розроблявся оптимальний для ситуації в сучасному українському соціумі алгоритм заходів оптимізації та гармонізації суспільної думки з використанням можливостей інформаційного простору. Практично апробовано методу оптимізації зв'язків з громадськістю, структурно-семантичного вдосконалення медіасередовища і наявного в ньому контенту - в напрямках освітньо-виховного процесу, взаємодії з журналістами-практиками, участі у професійно орієнтованих заходах, призначених для формування нового інформаційного поля засобами ЗМІ та журналістської освіти тощо. Залучено спеціалізовані та неспеціалізовані ЗМІ до соціалізаційно-адаптаційної практики з метою поширення соціально відповідальних стабілізаційних настанов, формування і трансформування суспільної думки, дезорієнтованої з огляду на кризові умови і масштабні суспільні зрушення в країні. Організовано і практично реалізовано цілкову соціалізаційно-адаптаційну, освітньо-орієнтаційну допомогу - в межах співпраці із середніми й вищими навчальними закладами, іншими освітніми, журналістськими, громадськими тощо організаціями. Втілено програму гармонізації професійного та суспільного самовизначення і само-реалізації, зокрема осіб з інвалідністю, переміщених осіб, постраждалих в ситуації АТО тощо, здійснюваної за допомогою ЗМІ та специфічних каналів соціальної комунікації (інтернет-ресурси, спеціальні заходи та ін.). Здійснено низку наукових та практично орієнтованих публікацій, ефірів і заходів, освітніх практик, здатних стабілізувати суспільну думку, інформувати та гармонізувати соціум.

20 ІНФОРМАТИКА

20.23 Інформаційний пошук

20.04.19.0129/0218U005491

Розробка і впровадження системи автоматизованого пошуку інформації в інтернет-ресурсах:

зованого відтворення у цифровому форматі корпоративних відносин та забезпечення засобами ідентифікації, комунікації і співпраці типових суб'єктів НАН України: Заключний звіт / Центр практичної інформатики Національної академії наук України; Керівник Платонов Олександр Дмитрович. – ДР 0115U000363. УДК 004.738.5.

131 с.

Об'єкт досліджень - типові робочі процеси типових суб'єктів НАН України з питань поточного обліку типових результатів наукової, науково-організаційної та координаційної діяльності НАН України в цілому і кожного її суб'єкта зокрема згідно вимог нормативних актів НАН України та організаційно-розпорядчих документів наукових установ НАН України для потреб: створення Цифрової системи та Цифрового ресурсу НАН України як цілісної наукової установи, представлення накопичених у Цифровому ресурсі результатів на Головному порталі НАН України, автоматизації роботи суб'єктів з питань формування звітів, а також автоматизації підготовки даних для атестації наукових працівників і оцінювання діяльності наукових установ і їх наукових підрозділів. Метою роботи є розроблення і практична реалізація тих засад Цифрової системи НАН України, які визначають можливість переведення типової роботи типових суб'єктів НАН України у цифровий формат на основі усталених уявлень про виробничі повноваження суб'єктів (колективні суб'єкти і фізичні особи) та такі типові результати роботи цих суб'єктів, які не залежать від специфіки об'єктів і предмету наукових досліджень і розробок. Робота розповсюджується за договірною ціною.

20.51 Інформаційне обслуговування

20.04.19.0130/0218U006324

Комп'ютерно-інформаційне забезпечення формування баз даних документів міської влади про надання, вилучення та перехід прав на земельні ділянки: Заключний звіт / КН-ДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U005518. УДК 002.55.

36 с.

Об'єкт дослідження: інформаційний фонд бази даних ПК "Кадастр" земельно-кадастрової документації щодо надання або вилучення в установленому законом порядку земельних ділянок, що проводиться органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування поточного та минулих років. Мета роботи: формування актуального інформаційного фонду документів міської влади для забезпечення вирішення питань, пов'язаних з наданням, вилученням та переходом прав на земельні ділянки; створення та зберігання в електронному вигляді графічних та цифрових зображень оригіналів чи копій правовстановлюючих документів, які супроводжують процес оформлення прав власності або користування землею. Результат проведених робіт: доповнено інформаційний фонд бази даних документів ПК "Кадастр" розпорядчими та робочими документами міської влади про надання, вилучення та перехід прав на земельні ділянки; здійснено вивірку та коригування інформаційних фондів баз даних земельно-кадастрової документації щодо надання або вилучення в установленому законом порядку земельних ділянок, що проводиться органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування поточного та минулих років.

20.53 Технічні засоби забезпечення інформаційних процесів

20.04.19.0131/0218U005405

Створення ІТ-систем для використання інноваційних інформаційно-комунікативних технологій на базі гемологічної інформаційної платформи: Заключний звіт / Державний гемологічний центр України; Керівник Манохін О.Г. – ДР 0117U002153. УДК 004.422.

82 с.

Об'єкт розробки - розвиток елементів гемологічної платформи - інформаційних ресурсів Порталу ДГЦУ, комплексна автоматизована система електронного документообігу ДГЦУ, інтеграція інформаційних ресурсів гемологічної платформи з іншими сучасними інформаційно-аналітичними системами. Ця тема є тематичним продовженням роботи за темою "Створення єдиної гемологічної інформаційної платформи засобів і продукції українського сегмента світового ринку товарів і послуг у сфері гемології", виконаної в ДГЦУ у 2012-2016 рр. Мета роботи - розвиток існуючих інформаційних ресурсів гемологічної інформаційної платформи ДГЦУ та створення нових прикладних ІТ-систем у сфері телекомунікації, комп'ютерних та інформаційних послуг. Методи дослідження та апаратура. У процесі роботи над проектом на різних етапах розроблення застосовувалися методи формалізації, аналізу і синтезу, моделювання й інші теоретико-емпіричні методи, які використовують в автоматизації технологічних процесів. Результати та їх новизна. У роботі описується структура сучасного інформаційно-аналітичного середовища - гемологічної платформи, на базі якої розгорнуті різноманітні інформаційні ресурси та сервіси гемологічного напрямку. Розглядається питання створення елементів гемологічної платформи - інформаційних ресурсів Порталу ДГЦУ, питання подальшого розвитку комплексної автоматизованої системи електронного документообігу та інтеграція інформаційних ресурсів гемологічної платформи з іншими сучасними інформаційно-аналітичними системами. Обговорюються питання створення єдиного інформаційного простору ДГЦУ, що являє собою сукупність різних інформаційних ресурсів (баз і банків даних з єдиними довідниками, каталогами, словниками, технологіями їх ведення і використання), інформаційно-телекомунікаційних систем та мереж, які функціонують на основі єдиних принципів і за загальними правилами забезпечують інформаційну взаємодію організацій і громадян, а також задоволення їх інформаційних потреб. Галузь застосування та ступінь впровадження. Результати досліджень і розробок буде впроваджено в повсякденну діяльність ДГЦУ, це практично вплине як на весь внутрішній документообіг організації, так і на її відносини зі сторонніми організаціями. Розгортання на Порталі ДГЦУ різноманітних тематичних інформаційних ресурсів гемологічного напрямку дасть можливість збільшити кількість інформаційних послуг, пропонованих громадянам, а також створить передумови для подальших досліджень в напрямку створення експертних систем в гемології. Робота розповсюджується за договірною ціною.

20.04.19.0132/0218U006228

Інтелектуальна система захисту від кібератак: Заключний звіт / Тернопільський національний економічний університет; Керівник Саченко Анатолій Олексійович. – ДР 0117U005571. УДК 004.56.5+004.89.

55 с.

Об'єкт дослідження - процес обробки інформації при виявленні та класифікації кібератак в інформаційних телекомунікаційних мережах. Мета - розроблення системи захисту від кібератак на базі штучних нейронних мереж та штучних

імунних систем для підвищення достовірності виявлення і класифікації кібератак. Методи дослідження - теорії штучних нейронних мереж, нейрообчислень і штучних імунних систем. Результати дослідження та їх новизна: розроблено інтелектуальну систему захисту від кібератак на основі інтеграції нейронних мереж та штучних імунних систем, яка здатна виявити невідомі типи атак і адаптуватися до них за рахунок здійснення операцій клонування і мутації, що в результаті дозволяє підвищити достовірність виявлення і класифікації кібератак і, отже, зменшити фінансові втрати компаній від кібератак. Результати пройшли апробацію на міжнародних, а також національних конференціях.

21 РЕЛІГІЯ. АТЕЇЗМ

21.01 Загальні питання наукового атеїзму і релігієзнавства

21.04.19.0133/0218U005248

Релігійний феномен у змінах його структурних складових і перспективах десакралізації: Заключний звіт /Інститут філософії імені Г.С.Сковороди НАН України; Керівник Колодний Анатолій Миколайович. – ДР 0114U003995. УДК 2 - 637.

33 с.

Дослідження ставило за мету виокремити структурні елементи релігійного феномену, з'ясувати особливості внутрішньої і зовнішньої структури релігії, виявити ті зміни, які відбуваються в структурі релігії за умов глобалізації, постмодерну і секуляризації, насамперед зміни у віро повчальному елементі релігії й ті трансформації у структуруванні релігійних організацій, які все більше соціалізуються; проаналізувати стратегії і тактики релігійних організацій щодо свого структурування, які коригуються їхнім функціонуванням в суспільстві, в ситуації ускладнення як самого релігійного буття, так і суперництва між різними релігіями в складних умовах соціально-політичного життя країни. В результаті з'ясовано, що внаслідок десакралізації релігійних спільнот вони все більше структуруються і у великому різноманітті нових своїх інституцій входять у світську сферу суспільного буття, що зумовлює втрату ними низки чисто конфесійних функцій, зближення між собою функцій різноконфесійних організацій і появу на цій основі міжконфесійних співпраці, перебирання на себе релігійними організаціями низки власне світських функцій, подальше витіснення релігійних чинників із повсякденності вірян. На основі виконання планової теми встановлено (це відзначили рецензенти), що, по-перше, при своєму функціонуванні конфесії в переважній своїй більшості прагнуть до розширення сфер свого впливу, до масштабування через творення своїх різноманітних структурних елементів своєї присутності в соціумі, до урізноманітнення соціальних ролей, які відіграють вони як в суспільному, так і в індивідуальному житті вірян, а інколи й до підміни собою інших, нерелігійних інституцій, складаючи їм подеколи навіть певну конкуренцію. По-друге, з'ясовано, що суспільство слабо собі уявляє справжні ресурси релігійних інституцій, недооцінює можливі масштаби впливу на своїх вірних та досвід, який мають конфесії в інтеграції одновірців, в солідаризації з іншими релігійними течіями, користуючись тільки одним аргументом: вони духовні й віруючі люди. По-третє, розуміючи, що сучасні виклики, які постали перед релігійними інституціями, надзвичайно поляризували конфесійне середовище, загострили атмосферу звичних релігійних вимог і норм поведінки, активізували богословську і буденну свідомість в пошуках правильних - істинних, канонічних, класичних, богоугодних відповідей на гарячі питання сьогодення і повсякдення, спрогнозовані подальші процеси у розвитку конфесійного життя України, передбачені основні напрями

подальшого структурування різних релігійних течій, перебирання на себе їх новими структурними виявами навіть державних чи громадських організацій функцій, зміни їхніх форм і змісту з метою не тільки залучення нових вірних, але й зміцнення у вірі і силі Церкви традиційних віруючих. Сучасне секулярне суспільство в Україні надто чутливе до зростання присутності Церкви в світському житті. Воно не-свідомо чи свідомо протистоїть невиправданій "інтервенції" релігії на відвойовані Просвітництвом основні права і свободи людини. Як відповідь на збільшення релігійного впливу на суспільство, зокрема політику, освіту, культуру, українці шукають реанімаційних заходів від надмірного релігійного засилля в альтернативних релігійному світогляду системах поглядів (атеїзм, агностицизм тощо), в нерелігійних за направленістю заняттях спортом, мистецтвом, літературою, благодійництвом, туризмом та ін. Запропоновані шляхи і форми гармонійного співіснування, взаємодії двох світів, які представлені в українському суспільстві - світського та релігійного з чітким розмежуванням функціональностей одного та іншого. На основі дослідження теми із структурування релігії обґрунтоване нове бачення складових цього феномену з розкриттям особливостей виявів кожного складового її елементу. Наслідки дослідження, які представлені у видрукованих і підготовлених до друку індивідуальних і колективних монографіях чи наукових збірниках Відділення, у надрукованих статтях виконавців теми в часописах і різних збірниках, а також у виголошених на наукових конференціях доповідях, виступах на радіо та телебаченні впливають на суспільну свідомість не тільки еліти українського соціуму, від якої залежить прийняття нових законів та впровадження їх у життя, але й буденну релігійну свідомість вірян різних конфесій. Дослідження виявило особливості трансформації, оновлення у своїх складових релігійного феномену в наш час. Доведено на конкретному дослідницькому матеріалі, що, виходячи з тенденції змирнення релігії, релігійні інституції самі розширюють традиційні релігійні функції, збагачують свою структуру новими складовими, масштабують свою присутність в суспільстві, добровільно виходять за рамки, встановлені традицією і колишньої позицією жорсткого відокремлення церкви від держави і суспільства. Церква активно переорієнтовує свою діяльність на різні сфери суспільного життя, збагачуючи функціональну природу релігії через створення нових своїх структур, а відтак збільшуючи можливості і перспективи включення релігійного чинника в різні сфери суспільного життя. В нових умовах і релігійні інституції, і держава, і суспільство мають чітко визначитися в кордонах своєї присутності і діяльності, аби церкви (релігійні спільноти) не перетворилися своїми складовими на елемент державного управління і не розчинилися в суспільстві як звичайна соціальна одиниця, а держава не клерикалізувалася сама і не сприяла клерикалізації суспільства. Церква має зберегти свою ідентичність як духовної структури, розумно розширюючи свою функціональність, свої організаційні структури, не підміняючи і солідарно співпрацюючи з державними і громадськими організаціями.

21.31 Філософія і релігія

21.04.19.0134/0519U001043

Ішук Наталія Василівна. Сучасна православна теологія діалогу: філософсько-релігієзнавчий аналіз: Дис... д.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 25.02.2019.

УДК 261.5 : 261.4.

465 с. – Бібліогр.: 546 назв.

У дисертаційному дослідженні здійснено комплексний аналіз системи православної теології діалогу, визначено її базові принципи та конкретні форми вияву в контексті ан-

тропологічного та соціально-етичного вчення православних церков. З урахуванням ідей комунікативної філософії, соціальної філософії, теорії складних систем, теорії розв'язання конфліктів проведено комплексне релігієзнавчо-філософське дослідження особливостей сутності й специфіки теології діалогу як дискурсу сучасної теології, що дозволило визначити чинники та механізми його самовиявлення у сучасному суспільстві.

21.41 Релігії, церкви і суспільство

21.04.19.0135/0419U001144

Мелехова Оксана Сергіївна. Європейські моделі державно-церковних відносин та їх адаптації в Україні: Дис... к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Захищена 25.02.2019.

УДК 261.7.

210 с. – Бібліогр.: 336 назв.

У дисертації вперше у вітчизняному релігієзнавстві здійснено цілісний аналіз історичних трансформацій європейських моделей державно-церковних відносин і досвіду їх впровадження в Україні на початку ХХІ століття. На основі опрацювання значного обсягу джерел доведено, що як становлення уявлень про світський характер держави, так і формування різновидів сепаратистської та партнерської моделей державно-церковних відносин зумовлене історичним розвитком європейської християнської цивілізації, з урахуванням особливостей конфесійного та політичного різноманіття культури домодерну, модерну та постмодерну. Доведено, що конкретні форми державно-церковного партнерства значною мірою зумовлені національними і конфесійними традиціями. Міжнародне право, що забезпечує захист свободи совісті, сприяє конституюванню світського характеру держави та розвитку автономії церковного життя, але не стає перешкодою для формування і розвитку партнерських державно-церковних відносин, необхідність у яких в Україні зумовлена процесами поступового подолання наслідків тоталітаризму, більшого забезпечення реалізації та захисту прав людини, особливо під час соціально-політичних випробувань військового та соціо-економічного характеру.

21.91 Історія атеїзму, релігій і церков

21.04.19.0136/0218U005454

Вчення про Спасіння у Києво-Печерському монастирі (давньоруська доба): Заключний звіт /Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник; Керівник Кондратюк Аліна Юріївна. – ДР 0116U005204. УДК 264-4(477-25).

364 с.

Об'єкт: Ранній Києво-Печерський монастир XI-XIII ст. Мета - дослідити відображення вчення Церкви про Спасіння у найдавнішій частині Києво-Печерського патерика та у пам'ятках Києво-Печерської лаври - Троїцькій надбрамній церкві та Успенському соборі. Мається на увазі інформація, закладена у топоніміці, часі закладення та освяченні, в архітектурі цих пам'яток тощо. Методи - аналітичний - вивчення стану розробки теми; системний - вивчення найдавніших пам'яток Києво-Печерської лаври у релігієзнавчому та культурологічному аспектах. При цьому автор виходить з оцінки християнства, як явища передусім духовної культури, запровадження якого мало на Русі свою етнічну специфіку, зумовлену самобутністю духовного життя східнослов'янського суспільства. У роботі вперше у науці розглядається вчення про Спасіння, яке вміщує Києво-Печерський патерик та найдавніші пам'ятки Києво-Печерського монастиря: Троїцька надбрамна церква та Успенський собор саме в контексті концептуальної ідеї освячення-обоження людини, а,

значить і у світлі вчення ісихазму. Результати дослідження можуть бути використані у науково-методичній та науково-просвітницькій роботі Заповідника. Вони дають змогу відповісти на багато спірних питань не лише з історії раннього Києво-Печерського монастиря, а й історії Русі-України. Тож, робота буде корисною для широкого кола фахівців, а найбільше - вчених-медієвістів, які займаються вивченням історії та культури Київської Русі. Умови одержання звіту за договором НКШКЗ, 01015, Київ-15, вул.Лаврська,9, корп. 8 Робота розповсюджується за договірною ціною.

26 КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬНИХ НАУК

26.03 Суспільно-політична думка

26.04.19.0137/0218U005275

Механізми впливу інститутів громадянського суспільства на євроінтеграційні процеси в Україні: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Дегтярьов Сергій Іванович. – ДР 0116U006811. УДК 32.019.51:339.923:94(477)(047.31).

178 с.

Об'єктом наукової роботи є процес інтеграції України до Європейського Союзу. Предмет дослідження - механізми впливу інститутів громадянського суспільства України на процес євроінтеграції. Мета проекту полягає в розробці комплексу механізмів впливу інститутів громадянського суспільства на євроінтеграційні процеси в Україні. Методи, що застосовуються під час роботи над темою: історико-порівняльний, ретроспективний, дедуктивний та інші. Будуть використані також оновлені методики лінгвістичного аналізу політичного дискурсу країн ЄС. В результаті виконання проекту очікується наступне: будуть описані основні методологічні підходи до вивчення впливу громадянського суспільства на процеси європейської інтеграції; вивчені історичні передумови євроінтеграційних процесів в Україні, у тому числі в контексті політики пам'яті; запропоновані механізми взаємодії держави і громадянського суспільства при виконанні євроінтеграційних зобов'язань та проведенні політичної модернізації України; створено систему індикаторів оцінки ефективності механізмів впливу тощо. В результаті проведення дослідження передбачається підготовка практичних рекомендацій для органів державної влади та місцевого самоврядування, громадських організацій. Прогнозується, що отримані у процесі дослідження результати будуть корисними як з точки зору практичного застосування, так і з позиції методології. Вироблені методики і рекомендації будуть сприяти налагодженню "діалогу" між органами державної влади, місцевого самоврядування та інститутами громадянського суспільства з метою удосконалення заходів, спрямованих на інтеграцію України до європейського суспільного, політичного та економічного простору.

26.11 Глобальні проблеми

26.04.19.0138/0218U006138

Інституційні трансформації суб'єктів господарювання в умовах інноваційної економіки: чинники та напрями: Заключний звіт /Харківський інститут фінансів Київського національного торговельно-економічного університету; Керівник Пісін В.М. – ДР 0115U003010. УДК 330.341.1.

189 с.

Звіт про НДР включає вступ, 4 розділу, висновки, 12 таблиць, 15 рисунків, 110 джерел, 189 сторінки. Об'єктом даного дослідження є сутність інституційних трансформацій та складові інституціональних механізмів реалізації та регулювання інноваційного розвитку соціально-економічних

систем на сучасному етапі розвитку глобального інноваційного середовища. Предметом дослідження стали сучасні підходи формування інституційного механізму, обґрунтування проблем та напрямів інноваційного розвитку, дослідження проблем інституційних перетворень в умовах трансформації економіки, які залишаються невирішеними на макро-, мезо- та мікрорівнях середовища. Мета роботи: вивчення передумов, механізмів й наслідків інноваційного розвитку суб'єктів господарювання в умовах трансформації; обґрунтування теоретико-методологічних засад визначення економічного змісту, видів інтелектуальних послуг та їх ролі в інноваційному розвитку національної економіки. В мережах науково-дослідницької роботи досліджено сучасні підходи до формування інституційного механізму, обґрунтовано проблеми та напрями інноваційного розвитку держави та її регіонів, визначено проблеми інституційних перетворень в умовах трансформації економіки, систематизовано складові інституціональних механізмів реалізації та регулювання інноваційного розвитку соціально-економічних систем, розглянуто питання оцінки та прогнозування глобалізаційних процесів, оцінено вплив глобалізації на розвиток економіки країни, надані рекомендації щодо послаблення негативних наслідків глобалізаційних процесів. В звіті на основі аналізу та узагальнення існуючих підходів різних наукових шкіл систематизовано складові інституціональних механізмів реалізації та регулювання інноваційного розвитку соціально-економічних систем. Також розглянуто питання оцінки та прогнозування глобалізаційних процесів. Оцінено вплив глобалізації на розвиток економіки країни, надані рекомендації щодо послаблення негативних наслідків глобалізаційних процесів. Досліджуються питання сучасних інститутів інноваційного розвитку, зокрема інфраструктурних елементів національної інноваційної системи на рівні регіону. До них належать інститути трансфертного обслуговування інноваційного процесу: інноваційні кластери, технополіси, науко-гради, технопарки, бізнес-інкубатори, технологічні платформи, інформаційно-технологічні центри, інформаційно-виробничі комплекси, центри трансферу технологій, інжинірингові центри тощо). У дослідженні поставлено питання щодо створення реально працюючого механізму комерціалізації науки, виходу на глобальний ринок комплексних наукових продуктів і сервісів та захисту інноваційних підприємств. Приділено увагу характеристиці процесів управління інтелектуальним капіталом та здійснено моделювання його впливу на інноваційний розвиток підприємства. Активізація інноваційного розвитку стимулюється за допомогою сучасних систем оплати праці, недопущення дискримінації у сфері трудових відносин, підвищення рівня професіоналізму та ефективності сучасних керівників, підвищення ролі корпоративної культури та лідерів у колективах. В результаті проведеного дослідження можна відзначити, що в умовах незавершеності багатьох перетворень, недостатньої зрілості більшості інститутів ринку і підприємництва все більшого значення набуває цілеспрямована інноваційна політика. Але для реалізації державою структурних змін необхідно пройти інституційні та законодавчо-правові перетворення, тобто повинна відбутися реіндустріалізація. Таким чином, реіндустріалізація це новація, спрямовані на вдосконалення відносин власності, стимулювання переходу промислових підприємств до сучасних форм організації і ведення бізнесу, посилення міжрегіональних економічних взаємодій, подолання тенденцій монополізації і розвиток конкуренції між суб'єктами ринку. Будь-які інституційні трансформації повинні будуватися на певних приййомах та методах прийняття управлінських рішень і цьому питанню приділена значна увага у рамках дослідження. У роботі були використані наступні методи: методи системного аналізу та дослідження операцій, метод порівнянь і аналогій,

метод узагальнень, метод експертних оцінок та ін. Ключові слова: інституційна обумовленість, інноваційний розвиток, глобалізація, глобальний розвиток, інституційний розвиток, національна економіка, інтелектуальний капітал, фриланс, індекси глобалізації, прогнозування, інноваційний потенціал, регіональна інноваційна політика, заробітна плата, дискримінація, активізація розвитку суб'єктів.

27/43 ПРИРОДНИЧІ І ТОЧНІ НАУКИ

27 МАТЕМАТИКА

27.31 Диференціальні рівняння з частинними похідними

27.04.19.0139/0218U006179

Математичне моделювання автоколивних та автохвильових процесів на основі нелінійних еволюційних систем рівнянь з дробовими похідними: Заключний звіт /Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України; Керівник Дацко Богдан Йосипович. – ДР 0112U007388. УДК 517.957; 517:958:57; 519:62/64.

225 с.

Об'єкт дослідження - системи природи з ерідитарними властивостями та аномальною дифузією, нелінійні математичні моделі з диференціальними операторами дробового порядку, автоколивні та автохвильові системи з дробовими похідними. Мета роботи: Побудова математичних моделей та розробка методів для дослідження автоколивних та автохвильових процесів в дисипативних нерівноважних середовищах зі складною структурою. Розвиток теорії лінійної стійкості та дослідження умов виникнення різних типів нестійкостей та розв'язків в автоколивних та автохвильових системах з диференціальними операторами дробового порядку. Метод дослідження: Побудова та дослідження математичних моделей з використанням методів математичної фізики, функціонального аналізу, нерівноважної термодинаміки, числових методів математичної фізики та дробового числення. В ході виконання проекту побудована загальна теорія стійкості для автоколивних та автохвильових систем з похідними дробового порядку. Досліджено умови виникнення різних типів нелінійної динаміки і граничних циклів, в залежності від параметрів системи і співвідношення між порядками дробових похідних. Встановлено, що порядки дробових похідних і співвідношення між ними можуть істотно змінювати умови стійкості та динаміку нелінійних систем дробового порядку. Знайдено нові класи нелінійних автохвильових розв'язків та нові типи граничних циклів, які не існують в відповідних системах цілого порядку. На основі методів малого параметра досліджено просторово-неоднорідні розв'язки в околі точки біфуркації в системах реакції дифузії з класичними та дробовими похідними. Досліджено просторово-часову еволюцію нелінійних розв'язків в таких системах в залежності від типу нелінійності та стану нерівноважності системи. Досліджено складні просторово-часові розв'язки в нелінійних системах реакції-дифузії з дробовими часовими похідними в області стійкості однорідних розв'язків. При умовах субкритичної біфуркації виявлено нові типи усталених автохвильових розв'язків. Розроблено якісно нові математичні моделі довготривалої пам'яті та моделі навчального процесу. Показано, що математичний опис динаміки пам'яті людини потребує формалізму похідних дробового порядку. Результати дослідження можуть бути використані для подальшого розвитку математичних моделей в наукових інститутах НАНУ.

27.35 Математичні моделі природничих наук і технічних наук. Рівняння математичної фізики

27.04.19.0140/0218U006178

Математичне моделювання та експериментальні дослідження процесів формування низькорозмірних твердотільних функціональних матеріалів з допомогою інтенсивних лазерних та іонних потоків: Заключний звіт /Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України; Керівник Кияк Степан Григорович, Попович Дмитро Іванович. – ДР 0115U003057. УДК 517.958:52/59.

124 с.

Об'єкт дослідження - низьковимірні функціональні матеріали і структури на їх основі створені дією інтенсивних іонних та лазерних потоків. Мета дослідження - розробка фізико-математичних моделей іонно-променевої та лазерної модифікацій матеріалів, що включає: встановлення та порівняльний аналіз механізмів конверсії типу провідності в тонких шарах $Cd_xHg_{1-x}Te$ при іонній імплантації та іонному травленні матеріалу в процесах формування фоточувливих структур для оптоелектронних приладів ПЧ діапазону спектра; розробку лазерної реактивної технології одержання модифікованих нанопорошкових окисних матеріалів і структур на їх основі, вивчення їх фізико-хімічних властивостей і газосенсорних характеристик та створення на їхній базі газових сенсорів з високою чутливістю, швидкодією і селективністю. Методи досліджень: математичне моделювання процесів формування структури та електронних властивостей низьковимірних твердотільних структур; експериментальні методи електронно-мікроскопічних, рентгеноструктурних, Оже-спектроскопічних та оптичних досліджень. Встановлені закономірності формування, морфології росту, структури та електронних властивостей нанокластерів ZnO , в т.ч. при адсорбції на них газів, з використанням методів теорії функціоналу густини та молекулярної динаміки. Вивчені процеси лазерної абляції металічних мішеней та встановлено механізм формування металоокисних нанопорошків та структур на їх основі типу "ядро-оболонка" в хімічно-активному середовищі. Встановлені кореляції між хімічним складом, мікроструктурою і електронними властивостями лазерномодифікованих та легуваних нанопорошкових матеріалів ZnO і структур на їх основі та їх газочувливістю для цілей газової сенсорики. Вивчені процеси і особливості лазерного поверхневого легування нанопорошкових матеріалів домішками Pt, Au, Ag, Sn, Ti, Ni та їх вплив на чутливість і селективність відклику сигналу при адсорбції газів. Проведені електрофізичні і оптичні дослідження дефектної структури плівок $HgCdTe$, вирошених молекулярно-променевою епітаксією. Показано, що особливістю даних плівок є наявність нейтральних дефектів, що формуються на стадії росту і властивих матеріалу, вирошеному саме методом молекулярно-променевої епітаксії. Припускається, що цими нейтральними дефектами є наноконплекси Te , які були виявлені за допомогою іонного травлення. При іонному травленні вони активуються міжвузловою ртуттю і формують донорні центри з концентрацією - 10^{17} см⁻³. При легуванні $HgCdTe$ миш'яком з високотемпературним крекінгом присутній в потоці миш'яку димер As_2 блокує наноконплекс Te з формуванням донорних комплексів As_2Te_3 . Результати електрофізичних досліджень порівнюються з даними досліджень мікрораманівської спектроскопії. Вивчено вплив параметрів колоїдного синтезу на фотолюмінесцентні властивості квантових точок на основі $CuInX_2$ ($X=S, Se$) та розроблено стійкі протоколи синтезу наночастинок у формі "ядро-оболонка" із розмірами 3-20 нм та

високим квантовим виходом. Зсуву максимуму люмінесценції досягнуто катіонним обміном $(Cu^+, In^{3+}) \rightarrow Zn^{2+}$, частковим або повним заміщенням аніонів сірки на аніони селену та керуванням розмірами ядра для досягнення режиму конфайнменту. Розроблено двокроковий метод формування оболонки ZnS , яка дає змогу зберігати фотолюмінесценцію при радикальній полімеризації у стиролі, лаурилметакрилаті і може бути поширеною на інші матеріали/композити. Побудовано фізико-математичну модель проходження світла через спектральний конвертер та фотовольтаїчне вікно на базі методу Монте-Карло для безкадмієвих квантових точок. Змодельовано ефект підсилення струму короткого замикання для деяких поширених та перспективних типів сонячних елементів.

27.37 Варіаційне обчислення і математична теорія оптимального керування

27.04.19.0141/0218U006346

Математичне та комп'ютерне моделювання природничих, інформаційних і соціально-економічних процесів. Методи реалізації моделей: Заклучний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Цегелик Григорій Григорович. – ДР 0115U003554. УДК 004.272.26; 519.6; 004.89.

101 с.

Побудований апарат неklasичних мінорант і діаграм Ньютона функцій однієї, двох і багатьох дійсних змінних та його використання для: розробки чисельних методів оптимізації як гладких, так і негладких й розривних функцій однієї, двох і багатьох змінних; чисельного методу відшукання нулів будь-якої функції; побудови нових квадратурних формул і чисельного методу розв'язування задачі Коші для звичайних диференціальних рівнянь першого порядку. Розв'язано актуальне науково-практичне завдання розробки нових математичних моделей та ефективних числових алгоритмів щодо аналізу та проектування балансів навантаження у бізнес-сервісних інформаційних системах реального часу, реалізованих із використанням технології Cloud Computing, яка на даний час є найперспективнішим підходом щодо розробки розподілених інформаційних систем з точки зору масштабування та продуктивності операційної діяльності. Як результат, розроблено нові математичні моделі функціонування та оптимізації хмарної БСІС та запропоновано ефективні обчислювальні алгоритми розрахунку параметрів функціонування ІС за розробленими моделями.

27.47 Математична кібернетика

27.04.19.0142/0218U006398

Розробка комплексу лабораторних робіт на основі системи графічного програмування LabVIEW: Заклучний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Ляченко Олександр Володимирович. – ДР 0116U001826. УДК 519.67+004.4.

117 с.

Розроблені віртуальні лабораторні стенди для дослідження способів енергозбереження в системах компенсації реактивної енергії, насосної установки, систем освітлення, асинхронних двигунів. Робота передається за кордон за довірливою ціною.

28 КІБЕРНЕТИКА

28.15 Теорія систем автоматичного керування

28.04.19.0143/0218U005250

Розробка і виготовлення дослідного зразка модульної станції катодного захисту: Заключний звіт /Харківський національний університет радіоелектроніки; Керівник Сотников Олег Михайлович. – ДР 0116U005363. УДК 681.521.3;681.513.5.

26 с.

Станція катодного захисту призначена для електрохімічного захисту трубопроводів та інших підземних споруд від корозії. Станція повинна бути побудована на базі імпульсних перетворювачів з'єднаних в паралель в подальшому силових осередків, з можливістю працювати як на роздільні навантаження, так і на загальне навантаження. Станція призначена для збору і обробки інформації про корозійних процесах і протикорозійного захисту, а так же передачі цієї інформації по цифровому інтерфейсу RS-485 Робота розповсюджується за договірною ціною.

28.17 Теорія моделювання

28.04.19.0144/0218U005365

Удосконалення автоматизованої системи керування процесом сушіння зерномаси для забезпечення енергозберігаючих режимів функціонування технологічного обладнання:

Заключний звіт /Херсонський національний технічний університет; Керівник Поливода Оксана Валеріївна. – ДР 0118U001691. УДК 519.711.3.

42 с.

Відпрацьовано практичні рекомендації щодо удосконалення автоматизованої системи керування процесом сушіння зерномаси для забезпечення енергозберігаючих режимів функціонування технологічного обладнання

28.04.19.0145/0218U005428

Логіко-алгебраїчні методи обчислення великих масивів інформації: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Лавер Олександр Георгійович. – ДР 0115U001906. УДК 519.711.3.

87 с.

Досліджено взаємозвязки структури і емісійних властивостей об'ємних стеклов GeS₂, одержаних з різних технологічних умов. Проаналізовано задачу створення інформаційних технологій формування системи управління систем комунікацій для ЗМІ. Розглянута проблема розроблення інформаційних технологій прогнозування в системах керування друкарськими технологічними процесами. Опрацьована статистика чисельності біженців, нелегальних мігрантів та факторів, які сприяють міграційним процесам, як по континентах земної кулі так і по окремих її регіонах.

28.21 Теорія інформації

28.04.19.0146/0218U005504

Інфокомунікаційні системи та мережі: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Климаш Михайло Миколайович. – ДР 0114U005457. УДК 004.72; 621.391.

369 с.

У роботі вперше застосовано науковий підхід до задачі адаптації мережевої інфраструктури для потреб розподілених інфокомунікаційних сервісних платформ. Завдяки удосконаленій методиці моніторингу інформаційно-

телекомунікаційної інфраструктури досягнуто підвищення ефективності розподілу обмежених мережних ресурсів для покращення якості надання електронних послуг. Завдяки новій методиці синтезу мережі як комплексу розподілених функцій віртуалізації забезпечено можливість збільшення частки вітчизняних виробників у вартості мережевої інфраструктури розподілених сервісних систем. Новий метод диференційного мультипотокowego керування трафіком дав змогу отримати покращену технологію передавання інформаційних потоків у мережній інфраструктурі із застосуванням програмно-конфігурованих елементів телекомунікаційних систем та їх компонентів. Розроблені методи моніторингу інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури дали змогу на створеному макеті забезпечити спільне використання інфраструктури з ідентифікацією потоків окремих користувачів на основі нової класифікації сервісів. Запропоновано методи побудови програмно-конфігурованих дата-центрів як інформаційних центрів мережної системи. Вперше розроблено технічне керівництво з розгортання програмно-конфігурованої телекомунікаційної інфраструктури. Робота розповсюджується за договірною ціною.

28.29 Системний аналіз

28.04.19.0147/0218U005222

Математико-статистичні моделі, їх системний аналіз та інформаційне забезпечення:

Заключний звіт /Приватний вищий навчальний заклад "Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'ячука"; Керівник Джуль Йосип Володимирович. – ДР 0114U006030. УДК 519.281; 528.11:52.08.

13 с.

В результаті виконання робіт за темою дослідження було розв'язано важливе для розвитку теорії математичного моделювання завдання: обгрунтування нових неklasичних підходів до математичного моделювання. Об'єктом дослідження були статистичні розподіли похибок вимірів великого обсягу та залишкові похибки математичних моделей в економічних, педагогічних, космічних, астрономічних, метрологічних, гравіметричних, геофізичних, медичних та інших дослідженнях. Мета дослідження: створення неklasичної теорії похибок вимірів і розробка на її основі сучасного інформаційного забезпечення інтелектуального аналізу даних. Методи дослідження: математико-статистичні методи побудови оцінок і перевірки гіпотез. Новизна дослідження полягає в розробці Некласичної теорії похибок вимірів, необхідним структурним елементом якої є Класична теорія похибок, яка розроблена німецьким математиком К. Ф. Гауссом. Сфера використання результатів дослідження - економічна, педагогічна, космічна, астрометрична, метрологічна, гравіметрична, геофізична, медична.

28.04.19.0148/0218U005243

Оптимізація обчислювальних витрат в завданнях компютерної графіки: Заключний звіт /Національний авіаційний університет; Керівник Литвиненко Олександр Євгенійович. – ДР 0116U008657. УДК 51-3:519.876.5:004.4(047.31).

95 с.

Об'єкт дослідження - створення графічних об'єктів на основі рішення обчислювальних завдань. Предмет дослідження - зменшення кількості обчислювальних операцій при створенні 3D-об'єктів засобами комп'ютерної графіки. Методи досліджень. Для досягнення поставленої в роботі мети використані такі методи дослідження: аналізу - для визначення наукового завдання; лінійної алгебри - для отримання

формального рішення при визначенні точки перетину об'єкта сцени та променю; методи інтегральних обчислень при рішенні завдання освітленості сцени; імітаційного моделювання - для перевірки адекватності математичних моделей та оцінювання ефективності. Межі дослідження. В роботі вважається, що комп'ютерні засоби обладнані відповідним апаратним та програмним забезпеченням, що дозволяє виконувати необхідні розрахунки. Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що в дослідженні: - на основі аналізу існуючого програмного забезпечення розроблено методику створення фотореалістичних анімованих зображень, яка відрізняється від існуючих послідовністю використання операцій в програмних пакетах та мінімальними часовими витратами; - вперше розроблено часткову методику визначення пучка променів, що відбиваються від примітиву об'єкта сцени, який подається у баріцентричних координатах, що є інваріантними до афінних перетворень об'єкта та можуть надавати додаткову інформацію про текстові координати синтезованої моделі; - проаналізовано можливі типи геометричних примітивів та визначено, що трикутник є таким, при застосуванні якого в моделюванні відбувається найменша кількість розрахунків при найбільшій правильній геометрії; - удосконалено методику визначення освітлення синтезованого об'єкта сцени на основі рішення інтегрального рівняння освітленості типу Фредгольма 2 роду на основі приведення к інтегралу визначення кількості променів, що відбиваються об'єктом на основі методу Монте-Карло; - запропоновано засоби паралельних обчислень для зменшення часу розрахунку запропонованої моделі освітленості. Одержано чисельні показники оцінки ефективності запропонованих моделей. Робота розповсюджується за договірною ціною.

28.04.19.0149/0218U005323

Математичне та програмне забезпечення для контролю забруднення атмосфери автотранспортом:

Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Войтюк Грина Федорівна. – ДР 0116U005507. УДК 519.87.

250 с.

Об'єкт дослідження - процеси поширення забруднень атмосфери автотранспортом, що моделюються на основі даних спектроаналізаторів, представлених в інтервальному вигляді. Метою проекту є розв'язування протиріччя між збільшенням кількості автотранспорту міст та потребами зменшення забруднення шкідливими викидами автотранспорту на основі побудови математичних моделей та програмного забезпечення для прогнозування забруднення території міст і розробки методів регулювання екологічної ситуації. Результати роботи та їх новизна: нові методи структурної і параметричної ідентифікації різницевого операторів на основі інтервальних даних, які, на відміну від існуючих, забезпечують знаходження допустимих коридорів полів концентрацій шкідливих викидів та включають адаптивне настроювання процедури пошуку структури та параметрів різницевого оператора, чим знижується обчислювальна складність їх реалізації; нові математичні моделі у вигляді інтервальних різницевого операторів, які з гарантованою точністю прогнозують процеси поширення шкідливих викидів автотранспорту в атмосфері

29 ФІЗИКА

29.01 Загальні питання фізики

29.04.19.0150/0218U005145

Математичне моделювання фізичних процесів у мікροструктурах: Заключний звіт /Миколаївський національний університет кораблебудування іме-

ні адмірала Макарова; Керівник Мочалов Олександр Олександрович. – ДР 0115U007097. УДК 53.092+519.

71 с.

Мета роботи - вдосконалення теорії металів: на основі фізико-математичного моделювання сформулювати умови фазово-структурних змін у металах на мікрорівні. Розробка концептуальних та математичних моделей процесів деформації та теплопереносу металів із ГПК, ОЦК та кубічною решіткою. Створення та адаптація для використання в експериментальних дослідженнях нових моделей, процесів та методів для дослідження параметрів та властивостей твердих тіл. Формування та удосконалення теоретичних засад структурних змін у металах в умовах широкого діапазону деформацій з урахуванням термодинамічних, часових та електронних факторів. Методи дослідження - на базі теоретико-експериментального підходу: розробка математичних моделей на базі потенціалів взаємодії та методу структурних одиниць, за допомогою яких вивчається вплив динаміки деформації та теплових впливів на структурні зміни в металах. Використання емпіричних даних у рівняннях моделі з метою урахування динамічних аспектів процесу деформації, та для підтвердження адекватності моделей. Створені та адаптовані для використання в експериментальних дослідженнях моделі та методи дослідження властивостей твердих тіл: теоретичного метод оцінки коефіцієнта об'ємного стиснення металу, метод розрахунку енергетичних властивостей кристалічних решіток в широкому діапазоні параметрів, метод структурних одиниць. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.04.19.0151/0218U005476

Створення аналітичного та комунікаційно-презентаційного середовища для ефективного функціонування цільової комплексної програми фундаментальних досліджень НАН України "Фундаментальні проблеми створення нових наноматеріалів і нанотехнологій": Заключний звіт /Технічний центр Національної академії наук України; Керівник Уваров Віктор Миколайович. – ДР 0118U004237. УДК 53:001.89;53.002;53:001.2/.4;669:001.89;669:061.2/.4.

78 с.

Проведено науково-організаційний супровід цільової комплексної програми фундаментальних досліджень НАН України "Фундаментальні проблеми створення нових наноматеріалів і нанотехнологій" в якості міждисциплінарної, міжгалузевої програми, спрямованої на розвиток новітніх технологій та отримання нових класів матеріалів, які мають перспективу застосування у різних галузях науки та техніки.

29.04.19.0152/0218U005477

Розробка та впровадження інформаційного супроводження цільової комплексної програми фундаментальних досліджень НАН України "Фундаментальні проблеми створення нових наноматеріалів і нанотехнологій": Заключний звіт /Технічний центр Національної академії наук України; Керівник Беспалов Сергій Анатолійович. – ДР 0118U004238. УДК 53:001.89;53.002;53:001.2/.4;669:001.89;669:061.2/.4.

124 с.

Створено електронну версію, організовано та підготовлено до друку Каталог перспективних науково-технічних розробок НАН України англійською мовою

29.03 Загальні проблеми фізичного експерименту

29.04.19.0153/0218U005204

Розроблення і створення систем діагностики температури і магнітного поля та засобів їх метрологічного забезпечення, матричних термочутливих елементів неохолоджуваних тепловізорів для використання в спеціальній техніці, комунальному господарстві, медицині, екології та впровадження їх у виробництво: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Мітін Вадим Федорович. – ДР 0114U002571. УДК 53.08; 351.787; 544.77; 538.946.

22 с.

Була розроблена лабораторна технологія виготовлення сенсорів температури різних типів (кремнієвих діодних та германієвих резистивних) на діапазони температур 0,02 - 300 К; 0,3 - 300 К; 1,5 - 400 К; 50 - 400 К та 250 - 500 К, магнітного поля і багатофункціональних сенсорів для одночасного вимірювання температури і магнітного поля. Робота передається за кордон за договірною ціною.

29.04.19.0154/0218U005256

Проведення мікроскопічних досліджень синтезованих наноматеріалів: Заклучний звіт /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; Керівник Петрушенко Сергій Іванович. – ДР 0118U002098. УДК 53.086.

17 с.

Об'єкт дослідження: мікроструктура функціональних наночастинок. Предмет дослідження: мікроструктура об'єктів, що складають колоїдні розчини наночастинок ReVO_4 та порошки CaWO_4 , Re_2O_3 , ReSiO_5 у зразках, які надані замовником. Мета роботи: отримання інформації про мікроструктуру наночастинок, які одержані хімічними методами. Методи досліджень: вихідні зразки для дослідження були надані замовником. Отримані зразки були поміщені на стандартні електронно-мікроскопічні сіточки та вивчалися методами просвітлювальної електронної мікроскопії. У ході виконання роботи були отримані електронно-мікроскопічні зображення наночастинок замовника, за якими були визначено їх розмір та внутрішню будову. Результати виконання науково-дослідної роботи будуть використані замовником (ІСМА НАН України) під час виконання власних досліджень.

29.04.19.0155/0218U005490

Вплив електромагнітного поля на структуру, оптичні і електрохімічні характеристики парамагнітних рідких кристалів і розчинів: Заклучний звіт /Інститут магнетизму НАН та МОН України; Керівник Крупа М.М. – ДР 0116U002331. УДК 538.22; 539.215; 536.7.

88 с.

В данном отчете приведены результаты исследований влияния электромагнитного поля на жидкокристаллические образцы с магнитными наночастицами, на парамагнитные растворы и воду, на фазовую структуру и магнитные свойства магнитных наночастиц аморфных кобальтовых сплавов. Изготовлены экспериментальные образцы жидких кристаллов с магнитными наночастицами, в которых получено поворот плоскости поляризации (до 10 градусов на 100 мкм) под действием магнитного поля до 4 кЭ, что объясняется деформацией вектора директора. Полученные выражения для оценки влияния магнитного поля на деформацию вектора директора. Показано, что постоянное магнитное поле вызывает изменение высокочастотной магнитной

восприимчивости магнитных наночастиц и парамагнитных растворов, в нанозернах $\text{Sr}_2\text{FeMoO}_6$ - стимулирует переход с метастабильного состояния в стабильное суперпарамагнитная состояние, и влияет на процесс очистки воды. Изготовленные экспериментальные образцы и измерены характеристики высокочувствительных датчиков магнитного поля, в которых реализовано параметрическое усиление измерительных электромагнитных сигналов счет нелинейно зависимости магнитных характеристик наноструктурированных аморфных и поликристаллических материалов. По результатам исследований получен патент Украины на изобретение №114105 на устройство для очистки воды.

29.04.19.0156/0218U006068

Моделювання та обчислювальний експеримент в дослідженні фізико-механічних властивостей, властивостей інтерфейса та структуроутворення в гетерофазних композитах, включаючи евтектичні: Заклучний звіт /Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України; Керівник Галанов Борис Олександрович; Каргузов Валерій Васильович. – ДР 0115U002253. УДК 538.951:405; 53.072; 539.375.5.

316 с.

Розроблено сукупності моделей для визначення властивостей, закономірностей та механізмів руйнування гетерофазних композитних матеріалів конструкційного і функціонального призначення при квазістатичному та ударному навантаженні шляхом комп'ютерного моделювання на макрорівні, мезорівні, мікрорівні. Проведено серії спрямованих обчислювальних експериментів з дослідження властивостей означених матеріалів та їх поведінки у екстремальних умовах експлуатації.

29.04.19.0157/0218U006120

Розробка системи реєстрації і обробки фазоконтрастних рентгенівських зображень, отриманих в тому числі з використанням імпульсних лазерів: Заклучний звіт /Інститут прикладної фізики НАН України; Керівник Лебедь Олександр Анатолійович. – ДР 0117U003698. УДК 53.082; 53.083; 53.087.

42 с.

Розроблено систему автоматизованої реєстрації і обробки тінювих та фазових рентгенівських зображень для рентгенографічних дослідних установок, в яких використовується технологія лінійного фазового контрасту. Спроектована система лінійного позиціонування передбачає певну геометрію експерименту. Було оптимізовано відстані джерело-об'єкт та об'єкт-детектор для досягнення необхідного рівня просторової когерентності з урахуванням обмежуючого фактора, що стосується зменшення інтенсивності рентгенівського випромінювання за рахунок його поглинання в повітряному середовищі. Було проведено визначення та аналіз характеристик рентгенівського випромінювання, отриманого при зворотному комптонівському розсіюванні імпульсного лазера на швидких електронах.

29.04.19.0158/0218U006129

Розробка детекторних систем для експериментів на прискорювачах та технологій для фізики прискорювачів.Етап 3: Випробування рентгенівського багатоматричного детектора в експерименті по дослідженню рентгенівських фазоконтрастних зображень на каналі квазіхмонороматичного рентгенівського випромінювання Інституту прикладної фізики НАН України: Заклучний звіт /Ін-

ститут прикладної фізики НАН України; Керівник Нагорний Дмитрій Анатолійович. – ДР 0117U005015. УДК 53.082; 53.083; 53.087.

31 с.

За результатами аналізу умов експерименту з лінійної фазоконтрастної рентгенографії було сформульовано технічне завдання та виготовлена система лінійного переміщення детектора й зразка. Виготовлена необхідна модель фантома. Проведено випробування багатоматричного детектору в експерименті, пов'язаному з формуванням лінійних фазово-контрастних рентгенівських зображень.

29.04.19.0159/0218U006298

Розроблення і створення засобів реєстрації деформації в компонентах електронних приладів, непрозорих матеріалах та механічних конструкціях:

Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Сердега Борис Кирилович. – ДР 0116U004144. УДК 535.3.

15 с.

Метою роботи було розроблення та створення пристроїв для вимірювання просторово-часового розподілу та величини внутрішніх механічних напружень в прозорих і непрозорих матеріалах та конструкціях, а також приладу для діагностики оптичних параметрів (показників заломлення та поглинання) матеріалів. Принцип функціонування створених приладів базується на використанні модуляційної поляриметрії, а досягнута при цьому виявна здатність систем відносно величини анізотропії діелектричних властивостей на кілька порядків перевищує можливості традиційних методів. Була вирішена задача використання надчутливого методу МП при реєстрації явища лінійного та циркулярного подвійного променезаломлення і плеохроїзму в напівпровідникових кристалах та структурах, амплітудна і фазова анізотропія в яких індукована внутрішніми (склад, структура), або зовнішніми (незначні перепади температури, сила одновісного стискання) чинниками. Аналіз експериментальних результатів свідчить про їх надзвичайно високоякісне узгодження з розрахунками, що дає підстави для отримання кількісних результатів оптичних параметрів та дослідження їх залежностей від різноманітних технологічних та фізичних факторів таких, як склад та топологічні параметри, структурні властивості та їх зв'язок з температурним режимом виготовлення.

29.04.19.0160/0218U006299

Розроблення і створення високочутливих експресних біосенсорних систем:

Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Сердега Борис Кирилович. – ДР 0114U000893. УДК 535.3.

17 с.

Проектом передбачалася розробка та створення надчутливого поляриметра, що реагує на зміни діелектричної проникливості (або показника заломлення) оточуючого середовища, в основі якого лежить явище поверхневого плазмонного резонансу, як базового приладу біохімічних сенсорів нового покоління для аналізу біосередовищ та моніторингу довкілля. В основу роботи створених поляриметрів закладено один з двох принципів. Модуляція поляризації скануючого світлового променя та реєстрація на частоті модуляції сигналу, що відповідає різниці інтенсивностей двох ортогонально поляризованих світлових хвиль IS-IP. Або модуляційно-поляриметрична реєстрація фазового зсуву між ортогональними лінійно поляризованими компонентами скануючого світлового променя. Такий прилад являється базовим для створення широкого кола пристроїв:

дослідження морфології та фізичних властивостей надтонких металевих і композитних плівок, моніторингу довкілля та аналізу біомолекулярних або хімічних середовищ. В останніх двох випадках його застосування для певних цілей залежить тільки від наявності (або розробки) робочого елемента комплементарного до відповідних біомолекул або молекул газу.

29.15 Ядерна фізика

29.04.19.0161/0218U005391

Розробка рекомендацій застосування активіційної методики визначення ізотопного складу ядерних матеріалів (компонент ядерного палива та їх активних відходів) у герметичних металевих контейнерах по їх запізнілому гамма-випромінюванню: Заключний звіт /Інститут електронної фізики Національної академії наук України; Керівник Маслюк Володимир Трохимович. – ДР 0118U000546. УДК 535.173; 539.173, 537.226.

31 с.

Досліджено гамма-спектри неопромінених та активованих ядерних матеріалів (^{232}Th , ^{235}U , ^{238}U , ^{239}Pu , ^{240}Pu , ^{241}Am) в герметичних контейнерах із неіржавіючої сталі при максимальній енергії гальмівного випромінювання 12.5 МеВ. Це дозволило встановити оптимальні пари продуктів (^{89}Rb , ^{138}Cs) запізніле гамма-випромінювання яких придатне для їх ізотопного аналізу в герметичних контейнерах із неіржавіючої сталі.

29.04.19.0162/0218U005459

Дослідження та впровадження радіаційних технологій на реакторі ВВР-10М ІЯД НАНУ для отримання радіаційно-стійких матеріалів з покращеними властивостями: Заключний звіт /Інститут ядерних досліджень НАН України; Керівник Литовченко Петро Григорович. – ДР 0116U006351. УДК 537.311.322.539.21;12.04.

32 с.

Об'єкт дослідження - радіаційні технології нейтронно-трансмутаційного легування для отримання матеріалів з підвищеною однорідністю розподілу питомого опору. Мета роботи - розробка та впровадження перспективних радіаційних технологій на реакторі ВВР-М ІЯД НАН України. Методика дослідження - перспективною технологією є нейтронно-трансмутаційне легування напівпровідникових матеріалів, яке дозволяє отримати кремній з кращими властивостями. Визначальним матеріалом, який використовується в мікроелектронній технології є нейтронно-трансмутаційний кремній. Впроваджено радіаційні технології на реакторі ВВР-10М ІЯД НАНУ. Для отримання кремнію з високою однорідністю розподілу домішки бору впроваджено метод нейтронного трансмутаційного легування в каналах реактора ВВР-10М. Було встановлено, що найбільш оптимальними для нейтронно-трансмутаційного легування є канали: ВЕК-29/60М, ВЕК-ТК3 та ГЕК-6. Доля теплових нейтронів в цих каналах найбільша в порівнянні з іншими каналами (суттєве пом'якшення спектру), так в ВЕК-29/60 – 80%, ВЕК-ТК3 – 98%, ГЕК-6 – 75%, що дуже важливо для проведення нейтронно-трансмутаційного легування. Проведені виміри та розрахунки розподілу теплових нейтронів в каналі ВЕК-29/60М. Показано, що розподіл потоку теплових нейтронів по висоті на відстані 125 мм від центру активної зони реактора в обидві сторони дозволяє проводити нейтронне легування кремнію з достатньою точністю. Проведено опромінення зразків кремнію в каналах: ВЕК-29/60М, ВЕК-ТК3 та ГЕК-6 реактора ВВР-10М. Розроблена методика очистки поверхні вихідних і опромінених зразків кремнію до відпалу радіаційних дефектів. Визначені режими відпалу

радіаційних дефектів опромінених зразків кремнію. Отримані зразки компенсованого високоомного нейтронно легovanого кремнію n- типу, опромінені в вертикальному каналі ТК-3 придатні для виготовлення Е- детекторів з широким набором товщин чутливої області. Отримані зразки високоомного нейтронно-легovanого кремнію р- типу опромінувалися на каналі ГК-6 необхідні для виготовлення фотоприймачів на ПО "Ритм" м. Чернівці. Отримані зразки низкоомного нейтронно-легovanого кремнію n- типу опромінені в вертикальному каналі 29/60 придатні для використання в виробництві силової напівпровідникової техніки. Важливим є впровадження розробленої радіаційно-термічної технології яка дозволить підвищити радіаційну стійкість кремнію, який буде використовуватись на об'єктах з підвищеною радіаційною навантажністю, а саме, на об'єктах атомної енергетики і прискорювачах ядерних частинок. Ключові слова - ядерний реактор, вертикальний та горизонтальний канали, щільність потоку нейтронів, пристрій, відпал.

29.04.19.0163/0218U006121

Багаторівневе моделювання самоорганізації точкових дефектів в конструкційних матеріалах при сталій дії опромінення: Заключний звіт /Інститут прикладної фізики НАН України; Керівник Харченко Василь Олегович. – ДР 0117U003561. УДК 539.24; 536.92.

104 с.

Розвинено послідовний підхід до опису мікроструктурних перетворень в матеріалах, що зазнають сталої дії опромінення. Представлено результати формування мікроструктури дефектів у чистому цирконії, використовуючи схему багатомасштабного моделювання. Досліджено структурні та електронні властивості кристала цирконію з різною концентрацією ізольованих вакансій та енергетичні властивості кристала з вакансійними комплексами за допомогою квантово-механічного формалізму (розрахунки з перших принципів). Досліджено динаміку розвитку каскадів у чистому цирконії, змінюючи енергію первинно вибитого атому, напрямок його руху і температуру з використанням методів молекулярної динаміки. Проведено моделювання процесів перерозподілу вакансій та утворення вакансійних кластерів в цирконії з використанням теорії швидкісних реакцій та проведено статистичний аналіз структурного безладу, спричиненого процесами опромінення.

29.04.19.0164/0218U006160

Дослідження впливу Чернаводської та Рівненської АЕС на радіаційний стан річок Стир та Дунай у транскордонному контексті: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Коваленко Григорій Дмитрович. – ДР 0115U004545. УДК 539.16(282.243.7).

124 с.

Визначено, що робота Чернаводської АЕС призвела для збільшення об'ємної активності тритію в р. Дунай на території України в 3-5 разів у порівнянні фоновим значенням. При введенні в експлуатацію додатково ще двох блоків в деяких випадках об'ємна активність тритію може перевищити 100 Бк/л. Діяльність Рівненської АЕС приводить до підвищення об'ємної активності тритію на кордоні з Білоруссю до 30 Бк/л при фоновому значенні 4 Бк/л. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.04.19.0165/0218U006362

Розвиток та тестування детекторних систем для проектів ЦЕРН RD51 та UA9: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тара-

са Шевченка; Керівник Безшийко Олег Анатолійович. – ДР 0113U007277. УДК 53.07; 539.1.

28 с.

Об'єкт дослідження: Одночипові та багаточипові детекторні панелі на основі мікроструктурних газових детекторів типу Micromegas/Ingrid. Мета роботи: Розробити алгоритми та програмні моделі для одночипових та багаточипових детекторних панелей на основі мікроструктурних газових детекторів типу Micromegas/Ingrid, провести необхідні розрахунки, порівняти розраховані величини з отриманими експериментально. Методи дослідження: Програмне моделювання фізичних процесів, які проходять при роботі мікроструктурних газових детекторів. За результатами моделювань і експериментальних досліджень було подано статтю в міжнародний журнал JINST. Виконано перші модельні розрахунки для побудови розрахункової моделі для плати Octoboard з 8 чипів ("Octopus"), і зроблено доповіді на робочих мітингах колаборації LSTPC.

29.04.19.0166/0218U006363

Розробка на основі антропометричних фантомів системи підвищення якості лікування онкологічних захворювань з використанням джерел іонізуючого випромінювання та контролю і гарантування цієї якості: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Безшийко Олег Анатолійович. – ДР 0117U004986. УДК 539.1.08; 53.082.

31 с.

Об'єкт дослідження - якість променевої терапії онкологічних захворювань. Мета роботи - сформувані рекомендації з фізико-технічних та організаційно-економічних засад для побудови всеукраїнської програми підвищення якості променевої терапії в онкології на основі технологій 3D друку. Методи дослідження - дослідження даних, науково-технічний і організаційно - економічний аналіз. Розглянуто та проаналізовано стан використання антропометричних дозиметричних фантомів у світі для підвищення якості променевої терапії в онкології, виділено основні причини і обмеження для створення широкої мережі контролю та підвищення якості променевої терапії в онкології на державному і міждержавному рівнях на базі антропометричних дозиметричних фантомів, пропонується спосіб вирішення цієї проблеми, надано рекомендації з фізико-технічних та організаційно-економічних засад для побудови всеукраїнської програми підвищення якості променевої терапії в онкології: шляхи створення ефективних дозиметричних фантомів для кожного онкологічного центру; вибір дозиметричних детекторів для фантомів на сучасному етапі розвитку техніки; базова функціональність відкритого програмного забезпечення для планування дозових навантажень в променевій терапії; рекомендації по створенню контролюючої структури для періодичного контролю всіх онкологічних закладів стосовно якості доведення дозових навантажень на органи та тканини пацієнта при променевій терапії.

29.17 Фізика газів і рідин. Термодинаміка і статистична фізика

29.04.19.0167/0218U005282

Термодинамічна теорія фазових переходів між структурними станами межового масти-ла із урахуванням просторової неоднорідності: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Ляшенко Яків Олександрович. – ДР 0116U006818. УДК 539.62:621.891.

42 с.

Об'єкт дослідження - процеси зсувного плавлення, що спостерігаються в тонких твердоподібних плівках мастила при межовому терті. Метою проекту є вивчення поведінки мультиконтактної трибологічної системи, яка працює в режимі межового тертя. Також метою є дослідження на основі побудованої теорії впливу зовнішніх факторів й властивостей контактуючих матеріалів на процеси, що відбуваються при плавленні, та вироблення, на основі отриманих результатів, рекомендацій щодо оптимальних параметрів мастил, за яких тертя зменшується. Дослідження проведені для різних мультиконтактних трибосистем, які у своєму складі мають 4 або 10 блоків. Методи дослідження - в роботі використовувались методики дослідження фазових переходів.

29.04.19.0168/0218U006060

Вплив зовнішніх факторів на спектральні властивості композитів із спіральною структурою для первинних перетворювачів сенсорів біологічних речовин: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Сушинський Орест Євгенович. - ДР 0117U003809. УДК 532.738; 548Ф14; 547.96; 577.112; 547.454.

59 с.

На основі проведеного аналізу періодичних видань проведено відбір функціональних матеріалів на основі рідкокристалічних речовин нематичного та холестеричного типу для створення чутливих середовищ зі спіральною структурою, селективне відбивання яких лежить у видимій області спектра. Здійснено аналіз механізмів взаємодії рідкокристалічних речовин з біологічними речовинами. У роботі проведено експериментальні дослідження спектральних характеристик системи рідкий кристал-біооб'єкт. Виявлено, що кверцитин здійснює слабкий вплив на смугу селективного відбивання рідкокристалічної матриці на основі ефірів холестерину, який дещо зростає з підвищенням температури. Оптична густина рідкокристалічної матриці лінійно зростає зі збільшенням концентрації внесеного кверцитину. Запропоновано використання холестерико-нематичної суміші на основі нематичного рідкого кристала 5CB та холестеричного рідкого кристала BLO-61 у якості чутливого елемента оптичного сенсора холестерину. Виявлено механізм взаємодії ХНС з холестериним. Наслідком взаємодії рідкокристалічних речовин зі спіральною структурою з біооб'єктами є зміна півширини смуги селективного відбивання та її зміщення. Це явище можна покласти в основу створення чутливого середовища оптичних сенсорів для ідентифікації та визначення процентного складу біооб'єктів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.19 Фізика твердих тіл

29.04.19.0169/0218U005168

Розробка технологічних процесів виготовлення фотодіодних структур антимоніду індію:

Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Кладько Василь Петрович. - ДР 0117U004049. УДК 537.311.322.

25 с.

Розроблено технологічний маршрут формування фотодіодної структури. Передано замовнику 20 шт експериментальних фотодіодів з протоколами вимірювань. Робота передається за кордон за договірною ціною.

29.04.19.0170/0218U005277

Створення та оптимізація властивостей фоточутливих елементів на основі плівок сульфідів (оксидів) олова та цинку (SnS₂/SnS,

ZnO(S)/SnS): Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Косяк Володимир Володимирович. - ДР 0116U006813. УДК 538.975+539.23.

95 с.

Об'єкт досліджень: структурні властивості плівок сульфідів олова та цинку отриманих при різних умовах. Предмет досліджень: вплив фізико-технологічних умов отримання на структурні властивості плівок сульфідів олова Мета роботи: Покращення технології отримання однофазних плівок SnS₂ і SnS, шляхом удосконалення технологій термічного випаровування у КЗО (вакуумний метод) та розробки методики отримання даних плівок методом спреї-піролізу (безвакуумний метод). Розробка комплексних підходів до вивчення впливів умов одержання плівок на їх структурні властивості. В результаті це дасть можливість визначити оптимальні фізико-технологічні умови отримання високотекстурованих однофазних конденсатів з низьким рівнем мікрореформацій, малою концентрацією дефектів пакування та дислокацій в об'ємі зерен, придатних для приладового використання.

29.04.19.0171/0218U005395

Чисельне моделювання когерентного випромінювання в пачках багатьох контактів Джоузефсона та розробка теорії електричних властивостей багатопшарових багатокластерних систем "надпровідник – напівпровідник з нанокластерами металу – надпровідник": Заключний звіт /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; Керівник Гриб Олександр Миколайович. - ДР 0118U006422с. УДК 538.945; 538.975.

55 с.

Об'єкти теоретичних досліджень: когерентне випромінювання пачки контактів Джоузефсона, які складається з шарів низькотемпературних надпровідників, розділених гібридними бар'єрами з напівпровідника та нормального металу. Мета роботи - розробка теорії когерентного випромінювання в пачках довгих контактах Джоузефсона, створених з низькотемпературних надпровідників з гібридними бар'єрами. Метод дослідження - математичне моделювання електричних властивостей пачок довгих контактів Джоузефсона. Чисельними методами розраховані електричні характеристики пачок з різною кількістю довгих контактів Джоузефсона (до шести) з неоднорідним розподілом критичних струмів вздовж контактів, сходинок нульового поля на вольт-амперних характеристиках та потужність когерентного випромінювання на цих сходинках. За допомогою моделі апроксимована похідна виміряної в експерименті вольт-амперна характеристика гетероструктури MoRe-Si(W)-MoRe. Показано, що особливості на похідній зумовлені появою сходинок нульового поля. Результати досліджень можуть бути використаними для розробки малопотужних джерел випромінювання для використання у фізиці.

29.04.19.0172/0218U005492

Теоретичні та експериментальні дослідження електронних, магнітних і оптичних властивостей нанорозмірних вуглецевомістких матеріалів: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Горшков В'ячеслав Миколайович. - ДР 0116U003763. УДК 538.95.

203 с.

В роботі розроблено технологічні методи синтезу та виготовлено плівки a-SiO₂:C/Si, a-SiOC:H/Si, та нанопорошки SiO₂:C, Al₂O₃:C із різною термічною обробкою. Встановлено взаємозв'язок між збільшенням вмісту ізолизованого вуглецю (C) та зростанням широкої смуги видимої фотоломінесценції (ФЛ) у a-SiOC:H плівках та нанопорошках SiO₂:C.

Доведено, що ФЛ випромінювання виникає від С наноточок, розподілених по поверхні $\text{SiO}_2\text{:C}$. Встановлено, що зростання інтенсивності ФЛ у нанопорошках $\text{Al}_2\text{O}_3\text{:C}$ відбувається завдяки формуванню $\text{SiO}_2\text{:C}$ на поверхні Al_2O_3 частинок. Досліджено транспорт носіїв заряду в графенових шарах на SiO_2 . Встановлено, що розсіяння носіїв заряду в графені за підвищених температур визначається фононою складовою. Отримано робочу формулу для ємності контакту метал-графенова плівка. Розроблено простий метод синтезу графенових флейків із твердого прекурсору. Вперше спостережено нові С структури у вигляді графенових бульбашок, багатощарових С трубок та "зірок", які формуються після гамма-опромінювання. Виявлено та пояснено значне зменшення питомого опору оксиду графена під час термічного відпалу за низьких температур. Розроблено кінетичний метод Монте-Карло для вивчення процесів вирощування та випаровування наночастинок на/з нанотрубок, а також нестабільності нанодотів, яка призводить до їх перетворення на впорядковані ланцюжки нанокластерів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

29.04.19.0173/0218U005564

Механічні властивості та мікроструктура наноструктурних високоентропійних сплавів CoCrFeNiMnVx : Заключний звіт /Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І.Веркіна; Керівник Табачнікова Олена Дмитрівна. – ДР 0118U002124. УДК 536.48.61 с.

Досліджені низькотемпературні механічні властивості високоентропійних сплавів системи CoCrFeNiMnVx у наноструктурному та грубозернистому станах. У системі CoCrFeNiMnVx ($x=0, 0,25, 0,5, 0,75$) у наноструктурному стані з'ясовано вплив концентрації атомів ванадію x на механічні властивості та діючі мікромеханізми пластичної деформації сплавів у широкій області температур в залежності від їх фазового складу. Для сплаву CoCrFeNiMnVx ($x=0$) отримані емпіричні оцінки мікроскопічних параметрів взаємодії дислокацій з бар'єрами в залежності від структурного стану.

29.04.19.0174/0218U005565

Оптично-активні матеріали на основі металічних та напівпровідникових нанокристалів, впроваджених у кристалічні та аморфні матриці: Заключний звіт /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Керівник Халавка Юрій Богданович. – ДР 0116U001447. УДК 538.958; 546.05.1 с.

Дослідження присвячене синтезу твердотільних оптично активних композитів шляхом трансферу нанокристалів напівпровідника CdTe/CdS у неорганічні матриці та дослідження їх властивостей. Композити синтезовані шляхом трансферу нанокристалів напівпровідників та металів у неорганічні і органічні твердотільні матриці. Описано теоретичні дослідження спектральних характеристик квазічастинок у масиві напівпровідникових квантових точок, впроваджених у полімерні матриці та йонні кристали, та здійснено комплексну оцінку перспектив їх використання як люмінофорів у оптоелектронних приладах.

29.04.19.0175/0218U005589

Вплив просторової неоднорідності та залежних від часу збурень на властивості надпровідних контактів: Заключний звіт /Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова НАН України; Керівник Золотарюк Ярослав Олександрович. – ДР 0118U005404. УДК 538.945, 538.915, 530.182.52 с.

Для кільцевого масиву SFS контактів побудовано діаграму існування вкладених або невипромінюючих солітонів на площині параметрів "швидкість-стала зв'язку" за умови врахування індуктивного зв'язку між сусідніми комірками, показано що область існування цих солітонів розширюється якщо коефіцієнт взаємної індуктивності від'ємний, розраховані вольт-амперні характеристики (ВАХ) цього контакту та продемонстровано що присутність вкладеного солітона на ВАХ проявляється у вигляді забороненої щільності по напруженості. Для передемпфованого SFS контакту показано, що середній час перебування в надпровідному стані підвищується якщо друга гармоніка струм-фазової залежності від'ємна, і навпаки, знижується, якщо вона додатна. За допомогою методу функцій Гріна одержано нові аналітичні результати для залежності струму від різниці фаз для SIS'IS контакту та SIS контакту що складається з двоциліндричних надпровідників. Вираз для SIS'IS контакту чинний для довільного значення коефіцієнта проходження електронів та товщини проміжного S' - проміжку. Оцінку правильності одержаного результату є його узгодженість з відомими результатами для граничних випадків малої прозорості бар'єру та переходу у відому залежність для SIS - контакту, якщо товщину прошарку S' покласти рівною нулю. Робота передається за кордон за договірною ціною.

29.04.19.0176/0218U005621

Вплив триплет - триплетної анігіляції на здатність нових типів органічних гетерогенних сцинтиляторів до роздільної реєстрації іонізуючих випромінювань за формою сцинтиляційного імпульсу: Заключний звіт /Інститут сцинтиляційних матеріалів Національної академії наук України; Керівник Галунов Микола Захарович. – ДР 0118U001506. УДК [539.219.3:539.1.074.3:547]:620.179.155.1.38 с.

Проведено дослідження форми сцинтиляційного імпульсу зразків органічних монокристалів, полікристалів та композиційних сцинтиляторів на основі антрацену, стильбену, p -терфенілу та фенантрена для різних типів радіаційного збудження, виміряні їх спектри поглинання, флюоресценції, фосфоресценції та затриманої флюоресценції. Виявлено, що в спектрах люмінесценції фенантрена, p -терфенілу та стильбену проявляється затримана флюоресценція, яка спричинена міграцією триплетних екситонів та їх наступною анігіляцією. Вивчено особливості процесу триплет-триплетної анігіляції на формування повільного компонента імпульсу люмінесценції в цих системах як при радіаційному типі збудження, так й при збудженні фотонами світла у видимому діапазоні. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.04.19.0177/0218U006030

Нові підходи, методи та принципи радикального підвищення на основі ефектів багатократності розсіяння чутливості та інформативності дифракційних досліджень функціональних матеріалів: Заключний звіт /Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України; Керівник Молодкін Вадим Борисович. – ДР 0113U000032. УДК 539.216, 539.264, 539.211.309 с.

Встановлено невідоме раніше явище дисперсійного підсилення у сотні тисяч разів прояву недосконалостей структури функціональних матеріалів у статистичних картинах динамічно розсіяного в них випромінювання та у залежностях від умов дифракції легко вимірюваних параметрів картини багатократного розсіяння. Розкрито фізичну природу цього явища та створено на його основі нові (фазоваріаційні), перспективні для практичного впровадження, принципи стру-

ктурної діагностики з новітніми функціональними можливостями чутливості, інформативності та експресності для багатопараметричних об'єктів наноіндустрії та медицини.

29.04.19.0178/0218U006031

Аномалії електронних властивостей метал-вуглецевих наноструктур під впливом концентрованих потоків енергії: Заключний звіт /Інститут металофізики ім. Г. В. Курдюмова НАН України; Керівник Нищенко Михайло Маркович. – ДР 0113U000035. УДК 544.225: 538.915.

191 с.

В роботі розглянуто способи модифікації матеріалів вуглецевими нанотрубками і створення плазмонних наноструктур під дією лазерного опромінення і високої температури. Досліджено електричні, емісійні і адсорбційні властивості. Виявлено квантові ефекти в електропровідності та при відбитті електронів, аномалії фотоефекту, електропровідності і поглинання світла при деформації, орієнтації і впорядкуванні ВНТ в композиті з металами.

29.04.19.0179/0218U006035

Фазові та структурні перетворення в негомогенних твердих розчинах на основі металів IVB групи, що контролюються дифузією елементів заміщення і втілення: Заключний звіт /Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України; Керівник Івасишин Орест Михайлович. – ДР 0113U000030. УДК 548.4;548.571;669.2.017;620.18.

363 с.

У звіті викладено результати досліджень, які були проведені відділом "Фізика міцності та пластичності негомогенних сплавів" протягом 2013-2017 рр. стосовно фазових та структурних перетворень у сплавах на основі металів IVB групи при реалізації контрольованих дифузією процесів в результаті різних видах термічного та термосилового впливу. У першому розділі досліджено особливості дифузійного вирівнювання хімічного складу (на макрорівні) в ході неперервного швидкісного нагрівання титанових сплавів метастабільного бета- класу різних систем легування. Вперше встановлено, що у титанових сплавах, подібно до вуглецевих сталей, має місце явище пара- та орторівноваги. Другий розділ присвячено дослідженню впливу хімічного складу, мікроструктури, фазового складу, швидкості та способу деформації на механічну поведінку різних титанових сплавів. У третьому розділі розглянуто процеси сплаво- та структуроутворення при синтезі сплавів на основі титану, цирконію та гафнію з дисперсних систем. У четвертому розділі досліджено можливості застосування процесів крипу (дифузійній повзучості) для заліковування залишкової пористості в титанових і цирконієвих сплавах, отриманих методами порошкової металургії. П'ятий розділ безпосередньо доповнює третій та четвертий розділи і присвячено детальному дослідженню рентгенівськими методами структурних станів, які утворюються при синтезі сплавів на основі титану та цирконію з порошкових систем, а також при наступній поверхневій обробці. Шостий розділ присвячено моделюванню з перших принципів електронної будови і властивостей сплавів на основі титану та цирконію з ніобієм.

29.04.19.0180/0218U006188

Вплив зовнішніх факторів на структурно-фазові перетворення на межах зерен металів і сплавів: Заключний звіт /Інститут металофізики ім.Г.В.Курдюмова НАН України; Керівник Шматко Олег Анатолійович. – ДР 0118U000415. УДК 536.2;538.9;548.

84 с.

Встановлено закономірності впливу зовнішніх факторів на характеристики рухливості меж зерен. Виявлено закономірності сегрегаційних процесів на межах зерен під дією зовнішніх впливів. Розроблено фізичну концепцію керованого впливу зовнішніх факторів на дифузійні процеси, що відбуваються на межах зерен.Запропоновано способи механіко-термічного оброблення металів та сплавів на основі концепції контрольованого впливу на них зовнішніх факторів. Визначено кінетичні і термодинамічні параметри рухливості меж зерен під дією зовнішніх впливів; з'ясувано фізичних умов утворення та розчинення зерномежових сегрегацій домішкових атомів під дією зовнішніх впливів; визначено параметри дифузії домішкових атомів межами зерен під дією зовнішніх впливів; розроблено фізико-математичну модель процесів, ініційованих рухом меж зерен, та впливу на той рух домішкових атомів і дефектів кристалічної будови.

29.04.19.0181/0218U006409

Розроблення і створення технологій вирощування багатопарових дифракційних ґраток для оптохімічних сенсорів та їх апробація на підприємствах електронної техніки" Етап 4 : "Виготовлення серії оптохімічних сенсорів та проведення експериментальних досліджень. Впровадження розробки та складання науково-технічного звіту про роботу:

Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Мамикін Сергій Васильович. – ДР 0114U0002520. УДК 535.016, 535.9, 535.417, 535.421.

8 с.

Для профільованих підкладок (дифракційна ґратка на поверхні кремнію), отриманих методом лазерно-індукованої абляції, розроблено технологію електророзчинного осадження шару плазмон-активного металу (Au) у вигляді наночастинок або плівки. Виготовлено плазмон-поляритонні фотодетектори типу бар'єра Шоттки, які показали високе значення коефіцієнта поляризаційної чутливості $I_p/I_s=4.5$. Досліджено особливості збудження поверхневих локальних плазмонів (ЛПП) та поверхневих плазмонних поляритонів (ППП) в дифракційних ґратках у вигляді періодичного масиву золотих нанодротів на діелектричних (скляних) підкладах, що вкриті додатковою тонкою плівкою золота. Виявлено, що при збільшенні товщини такої плівки відбувається перехід від збудження ЛПП в нанодротах до збудження ППП. Крім того, відбувається перерозподіл енергії між ЛПП і ППП при зміні геометричних параметрів нанодротів, що може бути актуальним при тонкій настройці сенсорних елементів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.27 Фізика плазми

29.04.19.0182/0218U005143

Створення нових функціональних матеріалів шляхом модифікації та легування в процесі опромінення їх поверхню потоками плазми: Заключний звіт /Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України; Керівник Махлай Вадим Олександрович. – ДР 0117U005249. УДК 533.9; 538.9.

27 с.

Розроблено методику нанесення багатопарових покриттів на різні матеріали з різними фізичними властивостями. Проведені дослідження з модифікації вольфрамових покриттів різної товщини, які розглядаються в якості потенційної альтернативи для елементів, що констатуватимуть з плазмою, у термоядерному реакторі ІТЕР. Встановлено, що при застосування теплових навантажень близьких до порогу плавлення вольфраму морфологія поверхні розвивається

переважно через процеси плавлення та повторного затвердіння під час плазмової обробки. Модифікований шар включає в себе змішаний матеріал покриття з субстратом. Показана можливість ефективно легувати матеріал підкладки вольфрамом. В результаті плазмової обробки в модифікованому шарі концентрація вольфраму досягає декількох десятків вагових процентів. Локальне збільшення концентрації вольфраму у приповерхневому шарі може значно знизити коефіцієнт розпорощення сталльної поверхні. На основі отриманих результатів будуть здійснені прогнозуючі оцінки щодо функціонування елементів дивертора та першої стінки термоядерного реактора, що контактуватимуть з потужними потоками плазми.

29.04.19.0183/0218U005352

Моделювання вольт-амперних характеристик довгих джозефсонівських контактів на основі експериментальних результатів: Заключний звіт /Донецький національний університет імені Василя Стуса; Керівник Ткаченко Віра Сергіївна. – ДР 0118U005181. УДК 539.21.

37 с.

Розроблена узагальнена модель квантового транспорту в довгому джозефсонівському переході, яка відповідає різноманітним експериментальним умовам. Результати чисельних розрахунків порівняно з експериментальними даними, отриманими в ІМФ НАН України

29.04.19.0184/0218U006006

Фізичні явища, що виникають під час течії щільної низькотемпературної заповненої плазми в плазмодинамічних системах зі швидкими електронами: Заключний звіт /Інститут фізики НАН України; Керівник Гончаров Олексій Антонович. – ДР 0117U005089. УДК 533.9.004.14; 621.039.6.

25 с.

Експериментальне дослідження особливостей течії щільної багатокомпонентної низькотемпературної металевої плазми в плазмооптичних системах з нееквіпотенціальними електродами та швидкими електронами показало існування самофокусування низькоенергетичного плазмового потоку та можливість фокусування такого потоку як додатним так і від'ємним потенціалом фокусувальної плазмооптичної системи. Ці результати створюють наукове підґрунтя для розробки технологічних пристроїв з металевою плазмою очищеною від мікрочастинок, а також є привабливими для розробки інноваційних вакуумно-дугових джерел заряджених часток.

29.29 Фізика атома і молекули

29.04.19.0185/0218U005280

Розробка перспективних наноструктурних багатошарових покриттів з покращеними фізико-механічними та трибологічними властивостями: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Бондар Олександр В'ячеславович. – ДР 0116U006816. УДК 539.23]-022.532(047.31).

89 с.

Основним завданням наукової роботи є розробка методів структурної інженерії багатошарових наноструктурних покриттів на основі нітридів та карбідів перехідних металів із заданими фізико-механічними властивостями. Завданням проекту є дослідження впливу параметрів осадження, товщини та складу бішарів на властивості покриттів, а також розробка технологічних рекомендацій до практичного застосування даних покриттів. Складність полягає в тому, що одержання матеріалів методами вакуумно-дугового випаровування є багатофакторним процесом, до якого слід та-

кож віднести вплив умов осадження покриттів та домішок атомів робочої атмосфери в камері на структуру, напружений стан, елементний та фазовий аналіз зростаючого покриття. В даній роботі представлені результати дослідження багатошарових покриттів MoN/CrN та TiN/ZrN, методами растрової електронної мікроскопії, рентгеноструктурного аналізу, просвічуючої електронної мікроскопії та спектрометрії вторинних іонів встановлено. Показано що у багатошарових покриттях систем MoN/CrN та TiN/ZrN утворюється типова стовпчаста структура з переважною орієнтацією кристалітів з текстурами (111), (200) та (311) кубічних γ -Mo₂N та CrN фаз (покриття MoN/CrN) та кубічні TiN та ZrN фази (структури типу NaCl) з переважною орієнтацією кристалітів з віссю [111], перпендикулярною площині росту (покриття TiN/ZrN);

29.31 Оптика

29.04.19.0186/0218U005173

Графен та метало-графенові наноструктури для підсиленої поверхнею спектроскопії комбінаційного розсіяння та ефективних терморегулюючих технологій: Заключний звіт /Інститут фізики НАН України; Керівник Фесенко Олена Мар'янівна. – ДР 0117U003135. УДК 535.33/.34.

38 с.

Об'єкт дослідження - дослідження та розробка нових високоефективних графенових та метало-графенові підкладки для підсилення оптичного сигналу для surface enhanced spectroscopy (SERS). Мета дослідження: дослідження та розробка нових дешевих підкладок на основі графенових та графено-металевих наноструктур для підсилення оптичного сигналу у спектроскопії комбінаційного розсіяння. Вивчення та моделювання ефектів підсилення оптичного сигналу у спектроскопії комбінаційного розсіяння графеновими та метало-графеновими наноструктурами. Теоретичні дослідження коливань решітки, теплового транспорту і механізмів поверхнево підсиленого комбінаційного розсіяння в графені та наноструктурах графен/золото. Методи дослідження: спектроскопія комбінаційного розсіювання (SERS), моделювання. Теоретичні і практичні результати, новизна: було проведено вимірювання Раман спектрів зразків графену кількох типів при різних температурах, в діапазоні від 100 до 400 К та розраховано температурні коефіцієнти зміщення G-піку графену. Здійснено вимірювання КР спектрів графену і оксиду графену на золотій і кварцовій підкладках, а також графену на SiO₂ з додаванням наностарів при температурах від -170°C до 130 °C. За результатами експериментів побудовано калібровочну криву зміщення G-піку графену. Визначено, що структура графен на золотій підкладці має вищий показник теплопровідності, ніж аналогічний зразок на кварці, що узгоджується з теоретичними обрахунками молдовської сторони, які показали збільшення фонних станів графену при додаванні золота. Ефективність провадження: збільшення продуктивності праці і конкурентоздатності продукції, підвищення чутливості детектування та візуалізації.

29.04.19.0187/0218U005393

Розробка фізичних засад та експериментальних основ синтезу багатофункціональних наносистем на базі низьковимірних мезоскопічних структур, які утворюються в металевих та напівпровідникових матеріалах: Заключний звіт /Технічний центр Національної академії наук України; Керівник Барабаш Максим Юрійович. – ДР 0118U001203. УДК 537.363.

68 с.

Встановлена принципова можливість квантового тунелювання через дефект малих ділянок довжини ВБЛ. Показано, що варіюючи величини зовнішніх магнітних полів, прикладених до ВБЛ, можна змінювати у досить широкому діапазоні швидкість даного процесу. Встановлена можливість здійснення низькотемпературних квантових коливань ВБЛ у доменній стінці циліндричного магнітного домену. Визначені умови здійснення даного явища. Встановлений квантовий характер гіротропного вигину ДС, обумовленого квантовими осциляціями ВБЛ.

29.04.19.0188/0218U005401

Фотохімічне субнанополірування поверхні діелектриків за допомогою оптичного ближнього поля: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Григоров Валерій Іванович. – ДР 0118U000710. УДК 535; 539.183/.184; 681.7; 77; 535.14; 535.33:621.373.8; 537.86.

95 с.

Показано, що еванесцентне поле на границі розділу кварц-розчин гіпохлориду натрію залежать і від параметрів шорсткості поверхні, і від її форми. Обраховано величини еванесцентного поля для синусоїдальної і трикутної форми поверхні. В обох випадках поле мало максимуми в області виступів та мінімуми в області западин. Наведено експериментальні результати використання методу ближньопольового субнанополірування поверхні кварцу з використанням водного розчину гіпохлориту натрію. Останній слугував джерелом реакційно спроможного атомарного хлору. Встановлені оптимальний кут падіння і потужність лазерного променя, час опромінення зразка для ефективного фотохімічного полірування.

29.04.19.0189/0218U005566

Керування потоками енергії в оптичних полях та діагностика наночастинок: Заклучний звіт /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Керівник Ангельський Олег В'ячеславович. – ДР 0116U001444. УДК 535.5; 535.36.

222 с.

У роботі, експериментально реалізовано метод створення градієнтних пасток, фазових сингулярностей, орбітальних і спінових потоків на основі двовісного кристала. Комп'ютерне та фізичне моделювання переміщення наночастинок у еванесцентному полі дозволили розробити метод визначення розподілу за розмірами наночастинок за вимірюванням інтенсивності розсіяної еванесцентної хвилі. Експериментальні дослідження еластичності еритроцитів в еванесцентному полі дозволили оцінити патології крові.

29.33 Лазерна фізика

29.04.19.0190/0218U006344

Розроблення і створення високоточних гігromетрів для вимірювання вологості природного газу: Заклучний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкар'єва Національної академії наук України; Керівник Венгер Євген Федорович. – ДР 0114U000848. УДК 622.691.4.05.002.56.

64 с.

1. Виготовлений експериментальний зразок конденсаційного гігromетра, і проведені його експериментальні дослідження на калібрувальних газових

сумішах з різним вмістом вологи. Для забезпечення роботи гігromетра в автоматичному режимі розроблений мікроконтролерний електронний блок і програмне забезпечення на базі плати емуляції мікроконтролера EVAL ADuC847

QS. Для передачі даних виміру від гігromетра до комп'ютера розроблена і виготовлена іскрозахищена інтерфейсна електрична плата і лінія зв'язку. Лінія зв'язку може бути використана у вибухонебезпечних середовищах, таких як газові станції. 2. Проведено аналіз основних фізичних процесів, що протікають в гігromетрах конденсаційної дії і вплив цих процесів на точність вимірювання точки роси. Використано новий спосіб вимірювання точки роси газів, оснований на дослідженні залежності швидкості осідання конденсату на охолоджену поверхню дзеркала при температурах поверхні дзеркала нижче точки роси. Впровадження нового методу в конденсаційну гігromетри дозволяє вирішити принципові питання впливу на точність вимірювання температури точки роси таких параметрів, як швидкість охолодження дзеркала, швидкість потоку газу через вимірювальну камеру, а також впливу забруднюючих речовин і гідрофільних домішок, які осідають з газу на поверхню дзеркала в процесі проведення вимірювань. У порівнянні з аналогами, метод дозволяє істотно підвищити точність вимірювання температури точки роси по волозі при наявності в газі різних розчинних і нерозчинних у воді домішок. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.04.19.0191/0218U006345

Розроблення і створення пожежо- та вибухонебезпечних волоконно-оптичних датчиків тиску та вимірювальних оптоелектронних пристроїв: Заклучний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкар'єва Національної академії наук України; Керівник Венгер Євген Федорович, Шапар Володимир Миколайович. – ДР 0114U000849. УДК 621.317.531.

59 с.

Розроблено і виготовлено експериментальний зразок волоконно-оптичного датчика тиску, призначеного для вимірювання тиску в вибухонебезпечних газових середовищах. Діапазон вимірювання збиткового тиску 0,1 - 5 атм, чутливість датчика 0,05 атм, похибка вимірювання 10% від вимірюваної величини в діапазоні збиткового тиску 0,1-0,5 атм. В діапазоні 0,5-5 атм похибка вимірювання не перевищує 4%. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.35 Радіофізика. Фізичні основи електроніки

29.04.19.0192/0218U006191

Гігієнічна оцінка поєднаної дії магнітного поля промислової частоти (50 Гц) та канцерогенних речовин (нітрозамінів): Заклучний звіт /Державна установа "Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзєєва Національної академії медичних наук України"; Керівник Думанський Юрій Данилович. – ДР 0115U000650. УДК 537.531:613.648.2:547.414:576.385.5.

305 с.

Об'єкт дослідження: магнітне поле промислової частоти (50 Гц), канцерогенні речовини (нітрозаміни). Мета дослідження: Визначення особливостей та критеріальних показників функціональних змін в організмі за умов дії магнітного поля промислової частоти на тлі різного рівня навантаження хімічних канцерогенів. Методи дослідження: розрахункові, інструментальні, математичні, токсикологічні, фізіологічні, імунологічні, біохімічні, гематологічні. результати: вперше визначені особливості територіально-просторового розрахунку рівнів магнітного поля промислової частоти (50 Гц) та канцерогенних речовин (нітрозамінів) у навколишньому середовищі; встановлені дозо-часові та дозо-ефективні залежності біологічних ефектів при дії магнітного поля на тлі різних концентрацій токсичних попередників нітрозамінів, основні особливості відгуку орга-

нізму на поєднаний вплив цих факторів; науково обґрунтовані та розроблені для населення профілактичні заходи з мінімізації впливу поєданої дії магнітного поля 50 Гц та канцерогенних чинників.

30 МЕХАНІКА

30.15 Загальна механіка

30.04.19.0193/0519U001054

Хорошун Анатолій Сергійович. Метод функцій Ляпунова в задачах стійкості, керування та стабілізації неточних різнотемпових механічних систем: Дис... д.ф.-м.н. /Інститут механіки ім.С.П.Тимошенка НАН України. – Захищена 26.03.2019.

УДК 531.36.

300 с.: 26 іл. – Бібліогр.: 195 назв.

Дисертаційна робота присвячена застосуванню методу функцій Ляпунова для дослідження динамічних характеристик неточних різнотемпових систем диференціальних рівнянь, які є математичними моделями механічних систем. Розвинуто метод функцій Ляпунова для врахування рухомості стану рівноваги системи диференціальних рівнянь та наявності в ній параметра, що визначає відношення швидкостей "швидких" та "повільних" рухів. Розвинуто спосіб побудови керування, що забезпечує бажану динаміку траєкторій моделей малоприводних механічних систем.

30.04.19.0194/0218U005171

Методика синтезу рівнянь руху віброізоляованої гіроскопічної системи: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Кришталь Володимир Федорович. – ДР 0118U003586. УДК 531.383.

14 с.

В роботі запропоновано методику синтезу рівнянь руху віброізоляованої гіроскопічної системи з використанням загальних теорем динаміки. Синтезовані рівняння руху утримують відомі реакції в осях підвісу елементів гіроскопічної системи і корпусу, що дозволяє досліджувати динаміку взаємного впливу системи віброзахисту та гіроскопічної системи. Робота передається за кордон за договірною ціною.

30.17 Механіка рідини і газу

30.04.19.0195/0218U005165

Довготривала міцність теплостійких сталей при складному напруженому стані: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Можаровська Тамара Миколаївна. – ДР 0117U001644. УДК 539.388.1.

14 с.

У звіті представлені результати досліджень сталі 15Х2МФА ($T = 550\text{ C}$) в умовах повзучості і складного напруженого стану при тривалому статичному навантаженні і рівняння стану, яке описує довготривалу міцність сталі з урахуванням впливу виду напруженого стану на її ресурс.

30.04.19.0196/0218U005572

Математичне моделювання генерації акустичних шумів групою тіл в потоці в'язкої нестислової рідини: Заключний звіт /Інститут транспортних систем і технологій Національної академії наук України; Керівник Мирний Сергій Сергійович. – ДР 0118U003895. УДК 532.516.

118 с.

Об'єктом цього дослідження є акустичні шуми, що виникають при обтіканні групи тіл потоком в'язкої нестислової рідини. Метою даного проекту є розробка методики математичного моделювання та аналізу акустичних шумів, що виникають при обтіканні групи тіл потоком в'язкої нестислової рідини. Було виконано ґрунтовний огляд експериментальних досліджень, присвячених вивченню шумів, що виникають при обтіканні як поодинокого циліндру, так і групи циліндрів. Проведено математичне моделювання обтікання групи з двох та трьох циліндрів з урахуванням їх різного положення відносно потоку. Для кожного розрахункового випадку моделювалися шуми, що виникають в процесі взаємодії групи циліндрів з потоком. Було отримано нестационарні та осередненні за часом аеродинамічні параметри циліндрів у групі. Було визначено зміни картини течії в залежності від положення групи циліндрів у потоці. Були визначені відмінності параметрів шумів, що виникають при обтіканні поодинокого циліндру та при обтіканні групи циліндрів.

30.19 Механіка деформованого твердого тіла

30.04.19.0197/0519U001046

Мікуліч Олена Аркадіївна. Розвиток методу граничних інтегральних рівнянь до динамічних задач неоднорідних та структурно-неоднорідних середовищ у континуумі Коссера: Дис... д.т.н. /Луцький національний технічний університет. – Захищена 22.02.2019.

УДК 539.3.

255 с.: 9 табл., 88 іл. – Бібліогр.: 300 назв.

Розроблено методологію визначення напруженого стану неоднорідних та структурно-неоднорідних середовищ з тунельними порожнинами чи отворами довільного перерізу за дії змінних у часі розподілених та локалізованих навантажень на основі застосування перетворення Фур'є за часом та розвитку методу граничних інтегральних рівнянь із використанням апарату теорії функцій комплексної змінної. У рамках непрямого підходу методу граничних елементів побудовано представлення для переміщень і мікроротів у рамках моментної теорії пружності на основі уточнених фундаментальних функцій, у яких виокремлено складові, що враховують вплив оберально-зсувних деформацій. У роботі вивчено напружений стан структурно-неоднорідних пінистих середовищ з додатнім та від'ємним значеннями коефіцієнта Пуассона за дії змінного у часі навантаження.

30.04.19.0198/0218U005056

Розробка і апробація тривимірних розрахункових моделей для визначення напружено-деформованого стану промислового устаткування: Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Дащенко Олександр Федорович. – ДР 0115U000421с. УДК 539.319:627.352.2.

134 с.

Основні результати досліджень: Створено математичні моделі базових деталей і вузлів важких металообробних машин. Побудовано алгоритми для 3D моделювання несучої системи, деталей і вузлів металообробних машин. Виконана реалізація побудованих моделей в сучасних програмних комплексах. Методика статичного і динамічного розрахунку несучої системи металообробних машин. Виконані експериментальні перевірки результатів чисельного аналізу побудованих моделей базових деталей і вузлів важких металообробних машин. Розроблені концепції оптимального проектування, побудовані методики для проведення статичних і динамічних розрахунків і надання рекомендацій по конструктивних рішеннях елементів несучої системи, деталей і вузлів важких металообробних машин.

30.04.19.0199/0218U005432

Розробка математичної моделі й методу числового моделювання несучих високоточних конструкцій з композиційних матеріалів, проведення випробувань міцності труб з різними схемами армування із композиційних матеріалів: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут" Механіко-машинобудівний інститут; Керівник Бобир Микола Іванович. – ДР 0118U001774. УДК 539.43+620.179.1.

164 с.

Для ефективного використання КМ в силових конструкціях космічних апаратів (КА) проведено комплекс експериментально-теоретичних досліджень по визначенню фізико-механічних характеристик армованих КМ за умов статичного навантаження з врахуванням параметрів анізотропії. Розроблені відповідні методики та експериментальне обладнання для зазначених випробувань КМ. Визначені коефіцієнти температурного лінійного розширення, характеристики міцності та деформативності КМ. Проведено аналіз та границі використання узагальненого феноменологічного критерію макроруїнування КМ, зручного для інженерного застосування. Проведені числові моделювання моношару з вуглецевого волокна та полімерної основи не виявило надійної формули розрахунку модулів Юнга в напрямках, перпендикулярних основному, коли вхідними даними є модулі Юнга окремих складових моношару, обмірювані у основному напрямку, а також вагові частки цих складових. Тому для зменшення "неусувної" похибки в значеннях модулів Юнга моношару бажано застосовувати натурний експеримент. На основі проведених розрахунків запропонована уточнена та спрощена методика визначення "еквівалентних" характеристик моделі стільникового заповнювача панелі у вигляді 6-ті граних у плані (HEXCEL) комірок. Робота передається за кордон за договірною ціною.

30.04.19.0200/0218U006177

Розробка методики дослідження та оптимізації напруженого стану тіл з метою опрацювання раціональних режимів обробки та експлуатації елементів енергетичного обладнання та технічних пристроїв: Заключний звіт /Інститут прикладних проблем механіки і математики ім.Я.С.Підстригача; Керівник Гачкевич Олександр Романович. – ДР 0115U003056. УДК 539.3.

563 с.

З використанням методів прикладної математики, механіки, електродинаміки суцільного середовища, теорії теплопровідності, нерівноважної термодинаміки, фізичного матеріалознавства, теорії оптимального управління розроблено нові моделі механіки для кількісного опису і оптимізації теплових, механічних і електромагнітних процесів та структурних змін з врахуванням специфіки теплообміну і навантаження в розглядуваних проблемах обробки та експлуатації елементів енергетичного обладнання та технічних пристроїв, термочутливості матеріалу, його електричних, магнітних і радіаційних властивостей, пружно-пластичного характеру деформування за комплексних зовнішніх дій (силових, теплових і електромагнітних). Знайдено і досліджено розв'язки нових лінійних і нелінійних задач про визначення і оптимізацію параметрів, які характеризують термомеханічну поведінку конкретних тіл за врахування вказаних факторів.

30.04.19.0201/0218U006180

Розробка експериментально-розрахункових методів оцінки напружено-деформованого стану та міцності композиційних елементів

конструкцій авіакосмічної техніки з пошкодженнями: Заключний звіт /Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України; Керівник Марчук Михайло Володимирович. – ДР 0116U007436. УДК 539.3 539.4 629.76/.78:620.22.

72 с.

Об'єкт дослідження - напружено-деформований стан шаруватих композитних оболонок за наявності міжшарових дефектів. Мета роботи - вдосконалення змішаної схеми методу скінчених елементів для розрахунку напружено-деформованого стану композитних оболонок з урахуванням наявності міжшарових дефектів технологічного та експлуатаційного походжень. Кількісна оцінка на цій основі впливу розшарувань на міцність відповідальних оболонкових конструкцій за дії експлуатаційних навантажень. Методи дослідження - метод скінчених елементів, методи обчислювальної математики, сучасні технології розробки програмного забезпечення. На основі запропонованого та обгрунтованого варіанту уточненої теорії композитних оболонок розроблено нову змішану схему методу скінчених елементів для розрахунку шаруватих структур. Суть схеми полягає у заданні в якості вузлових невідомих двовимірних скінчених елементів, на які розбивається середина поверхня кожного складника, як переміщення так і міжшарових контактних напружень. Це дозволяє врахувати появу або наявності міжшарових пошкоджень технологічного чи експлуатаційного походжень. Проведено тестування запропонованої схеми. Розглянуто балон високого тиску з міжшаровим дефектом між двома макрошарами. Зроблена оцінка його тримкої здатності за різних навантажень. Результати досліджень опубліковані в [16, 18, 27 -29, 30, 31, 34].

30.04.19.0202/0218U006250

Визначення тріщиностійкості і довговічності композитних матеріалів на основі методів нелінійної механіки руйнування: Заключний звіт /Інститут механіки ім.С.П.Тимошенка НАН України; Керівник Камінський Анатолій Олексійович. – ДР 0115U005710. УДК 539.42.

26 с.

На основі запропонованого авторами методу операторних ланцюгових дробів розроблені математичні методи для дослідження повільного розвитку тріщин у в'язкопружних композитах у випадках невеликих зон передруїнування, коли концепція коефіцієнтів інтенсивності напружень не дає вірних результатів. В межах теми розглянуто короткотривале та довготривале навантаження композитних пластин з тріщинами з метою визначення безпечних зовнішніх навантажень елементів конструкцій, які пошкоджено, а також досліджується їхня довговічність залежно від структури композитів, анізотропії їхніх пружних і в'язкопружних властивостей. Розроблені у межах роботи методики може бути застосовано для розрахунку міцності і надійності багатьох важливих конструкцій з композитів, зокрема в авіакосмічній промисловості. Перевага цієї розробки над іншими підтверджується рядом авторських свідоцтв на винаходи, а також тим фактом, що фундаментальні основи теорії, на якій засновано ці методики, увійшли до вітчизняних та закордонних фахових видань, науково-технічних довідників, монографій.

30.04.19.0203/0218U006251

Розробка методів визначення характеристик повзучості та релаксації ізотропних нелінійно-в'язкопружних матеріалів за умов складного напруженого стану: Заключний звіт /Інститут механіки ім.С.П.Тимошенка НАН України; Керівник Голуб Владислав Петрович. – ДР 0115U005709.

УДК 539.3.

33 с.

Сформульовано рекомендації щодо визначення параметрів ядер спадковості, що входять до визначальних рівнянь в'язкопружності, які побудовано виходячи із гіпотези пропорційності направляючих тензорів, а в'язкопружні властивості задаються нелінійними залежностями між інваріантами тензорів деформацій та напружень у формі рівнянь типу рівнянь Работнова.

30.04.19.0204/0218U006252

Напружено-деформований стан і стійкість структурно неоднорідних та підкріплених елементів конструкцій при дії статичних навантажень: Заключний звіт /Інститут механіки ім.С.П.Тимошенка НАН України; Керівник Гузь Олександр

Миколайович. – ДР 0114U002160. УДК 539.3.

55 с.

Досліджено напружено-деформований стан нелінійно-пружних ортотропних композитних і пружно-пластичних ізотропних оболонок з підкріпленими криволінійними отворами, визначено фізико-механічні характеристики матеріалів покриттів і основ в широкому діапазоні температур для задач стійкості шаруватих конструкцій, встановлено закономірності взаємодії системи жорстких штампів з попередньо навантаженими пружними тілами, виконано аналіз отриманих результатів і розроблено рекомендації щодо створення інженерних методів розрахунків структурно-неоднорідних та підкріплених елементів конструкцій.

31 ХІМІЯ

31.01 Загальні питання хімії

31.04.19.0205/0218U005408

Нанокompозити на основі бісфосфонатів паладію та фулеренвісних кремнеземів для розробки протипухлинних препаратів цілеспрямованої дії: Заключний звіт /Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського Національної академії наук України; Керівник Козачкова Олександра

Миколаївна. – ДР 0118U004242. УДК 541.49+546.302+546.98.

55 с.

За звітний період вивчено нові комплексні сполуки паладію(II) з амінопропілдендифосфонову кислоту (APrDP). Встановлено склад, будову, стійкість та області рН утворення комплексів. Доведено, що APrDP з паладієм утворює комплекси еквімолярного складу, в яких ліганд координований до паладію атомами азоту та кисню фосфонової групи. Синтезовано нанокompозити з APrDP, іммобілізовані на поверхні кремнезему, амінокремнезему та фулеренвісного кремнезему. Вивчено сорбцію паладію. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.04.19.0206/0218U005618

Розроблення технології одержання йоду високої чистоти з сировини різного походження: Заключний звіт /Інститут сцинтиляційних матеріалів Національної академії наук України; Керівник Чергинець Віктор Леонідович. – ДР 0118U002297.

УДК [544.353:546.15]:543.67.

66 с.

Оптимізовано технологію отримання йоду високої чистоти з залишків виробництва монокристалів йодидних сцинтиляторів за рахунок глибокого очищення вихідних розчинів від домішок важких металів і талію. Отримано дослідні зразки йод-пасті і йоду особливої чистоти, які за якістю не гірші від закордонних аналогів. Розроблено технологічну документацію та Дослідно-промисловий технологі-

чний регламент одержання йоду високої чистоти. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.15 Фізична хімія

31.04.19.0207/0218U005561

Фотоелектрохімічні комірки з акумулюванням "сонячного" водню: Заключний звіт /Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України; Керівник Колбасов Геннадій Якович. – ДР 0116U005398. УДК 544.52 : 541.138 : 621.352.

66 с.

Розроблені методики та оптимізовані процеси отримання фоточувливих електродів хімічними та електрохімічними методами на основі плівок полікристалічних напівпровідникових оксидів, сульфідів та селенідів металів та графенових структур, для отримання та акумулювання водню й досліджені їх фотоелектрохімічні та фотоелектрокаталітичні властивості. Встановлені МН матеріали та нанокompозити на основі графеноподібних матеріалів у якості катодів фотоелектрохімічної комірки. Ці сполуки використані при розробці фотоелектрохімічної системи для перетворення сонячного світла в хімічну енергію водню. Визначені оптимальні склади електролітів, тип іон-провідної мембрани та розроблена конструкція фотоелектрохімічної комірки з акумулюванням водню та повністю оборотна ФЕХ комірка. Розроблена фотоелектрохімічна паливна комірка з модифікованим CdSe фотоелектродом та системою МН/повітряний електрод. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.04.19.0208/0218U005562

Наукові основи та закономірності електрохімічних процесів формування упорядкованих нанорозмірних та мікрорівневих матеріалів хемотроніки: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Лінючева Ольга

Лодимирівна. – ДР 0116U003761. УДК 541.544.

234 с.

Створені наукові основи електрохімічного формування упорядкованих нано- та мікрорівневих матеріалів хемотроніки базуються на розмежуванні впливу механізму транспорту заряду електрохімічного процесу на стратифікацію структури поверхневих фаз електрода, яке для напівпровідникових фаз керується відношенням градієнтів електричного поля і носіїв заряду у рідкій та в твердій фазах. Нанорівневе структурування потребує контролю градієнтами поля у напівпровідниковій фазі і пов'язане з переносом заряду на межі електрод-електроліт. Мікрорівневе структурування потребує контролю градієнтами концентрації у розчині й регулює масообмін в 3D-электродах. Напряму росту твердої фази відповідає переважному вектору електричного поля, тангенціальні спотворення якого нівелюють величинами градієнтів поля, досяжними в імпульсному режимі. Високочастотний імпульсно-реверсний режим дає контроль над транспортом зарядів у напівпровіднику на частоті 10 кГц завдяки усуненню впливу переносу на межі напівпровідник-розчин та у розчині. При частоті 100 кГц досягається критичне відставання перебудови градієнту стехіометрії TiO₂ від градієнту електричного поля, що сприяє дробленню й ущільненню фази TiO₂. Тому формування металевих фаз заданого розміру можливо лише на мікрорівні, а напівпровідникові структури з характерним розміром 10 нм неможливо сформувати методами електрохімії водних розчинів. Створені наукові основи обґрунтовують нові методи захисту від корозії вентильних металів в елементах хемотроніки і системах катодного захисту, метода покращення технічних характеристик 3D-електродів газових сенсорів. Вперше показана можливість

створення електрохімічних діодів з одним чи обома титановими електродами. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.04.19.0209/0218U005563

Комплекс пристроїв моніторингу та діагностики газоаналітичних систем для визначення ціаністого водню у повітрі: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Букет Олександр Іванович. – ДР 0117U002275. УДК 541.544.202 с.

Визначено область потенціалів електрохімічної стабільності і корозійної стійкості титану та каталітично активних електродів на його основі в розчинах сульфатної та перхлоратної кислот. Встановлено, що отримання ціаністого водню в процесі анодного окислення роданіду з виходом за струмом HCN близько 100% можливе при використанні розчинк 1M KSCN. Запропоновано конструкції електрохімічного генератора для приготування ціановодново-повітряної суміші, в яких як робочий електрод використовували платицу або титан, активований Pt або RuO₂. Визначено діапазон струмового навантаження на генераторах, в якому зберігається кулонометричний характер генерації ціаністого водню. Досліджено кінетику електрохімічного відновлення AgCN та показано його придатність для використання як катодного матеріалу генератора HCN. Виготовлено дослідні зразки двоелектродних комірок генератора ціаністого водню. Встановлено, що комірки генератора здатні генерувати HCN із виходом за струмом, близьким до 100%, при струмових навантаженнях 1...10мА. За результатами проведених досліджень створено лабораторний зразок електрохімічного генератора ціаністого водню, який за діапазоном концентрації ціаністого водню та допустимою похибкою її відтворення відповідає вимогам ПГС 2-го розряду. Розроблено триелектродні амперометричні сенсори ціаністого водню для моніторингу повітряного середовища на основі газодифузійних високодисперсних каталітичних електродів із використанням розчинів сульфатної кислоти з добавкою іонів купруму (II) як електроліту та обладнаних хемосорбційним фільтром. Проведено лабораторні випробування розроблених електрохімічних сенсорів та визначено їх технічні характеристики. За діапазоном вимірюваних концентрацій, роздільній здатності, швидкодії, стабільності характеристик розроблені сенсори відповідають кращим зразкам сенсорів провідних газоаналітичних фірм, а за селективністю переважають їх. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.04.19.0210/0218U005616

Механохімічний та сонохімічний синтез нанодисперсних порошків складних оксидів - перспективних матеріалів сучасної електроніки та каталізу: Заключний звіт /Інститут сорбції та проблем ендоекології НАН України; Керівник Зажитков Валерій Олексійович. – ДР 0117U000859. УДК 544.72.02; 544.478.02.

46 с.

Встановлено, що механохімічна обробка суміші оксидів MoO₃-TiO₂ дозволяє одержати нанокристали оксиду молибдену достатньо рівномірно розподілені в сітці з аморфного оксиду титану. Показано, що синтезовані механохімічним методом наностержні молібдату цинку виявляють високу каталітичну активність в процесі окислювального дегідратування етанолу з виходом оцтового альдегіду 96-97% при температурі реакції 200 °С.

31.04.19.0211/0218U006316

Оптичний сенсор для виявлення вибухоне-

безпечних та токсичних газів: Заключний звіт /Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України; Керівник Колбасов Геннадій Якович. – ДР 0113U008001. УДК 681.7.068:681.7:543.27.08.

98 с.

Проведені дослідження фізико-хімічних властивостей плівок гідроксиду нікелю і триоксиду вольфраму та їх вплив на газохромні процеси в атмосфері CO, хлору та водню; визначено фактори, які впливають на селективність та чутливість цих плівок. Встановлено, що для визначення CO, хлору та водню в їх газових сумішах необхідно застосовувати плівки Ni(OH)₂ різної товщини з використанням фільтруючих елементів. На основі плівок WO₃/Pd та NiOOH були розроблені візуальні сенсори та лабораторні макети сенсорів селективного визначення H₂ CO і Cl₂; чутливість сенсорів до цих газів складала 1-2 об.% (для візуальних сенсорів) та 0,01- 0,1 об.% (для лабораторних макетів). Розроблено метрологічне забезпечення методики визначення CO, хлору і водню в газових сумішах та контроль якості плівок для сенсорних елементів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.17 Неорганічна хімія. Комплексні сполуки

31.04.19.0212/0218U005475

Багатошарові структури на основі товстих плівок для низькотемпературної (600°С) паливної комірки: Заключний звіт /Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України; Керівник Білоус Анатолій Григорович. – ДР 0116U004303. УДК 546.831.643:72.54-36.

54 с.

Розроблено методику виготовлення керамічних паливних комірок методом стрічкового лиття. Проведено порівняльне дослідження електричних властивостей розробленої паливної комірки з комерційним аналогом. Виготовлена КПК має вищі характеристики ефективності роботи у порівнянні її з комерційним аналогом. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.04.19.0213/0218U006202

Створення ефективних матеріалів для дозиметрії на основі активованих перехідними і рідкісноземельними елементами складів квазібінарних розрізів Li₂B₄O₇-Li₂B₃O₅ та Li₂B₄O₇-MgB₄O₇: Заключний звіт /Інститут електронної фізики Національної академії наук України; Керівник Гомоннай Олександр Васильович. – ДР 0115U001157. УДК 621.315.59.

203 с.

Розроблено і виготовлено однозонну піч опору для синтезу сплавів і отримання склоподібних зразків, вдосконалено стенд для дослідження люмінесцентних характеристик матеріалів. Проведено серії технологічних процесів та отримано зразки складів на квазібінарному розрізі Li₂B₄O₇-MgB₄O₇, леговані Cu або Mn, та зразки склоподібного і кристалічного Li₂B₄O₇, активовані оксидами Eu, Er і Tb різної концентрації. Проведено порівняльне дослідження термолюмінесцентних властивостей промислових детекторів і виготовлених робочих елементів з монокристалічних зразків Li₂B₄O₇:Cu і Li₂B₄O₇:Mn, опромінених низькоенергетичним рентгенівським випромінюванням. Досліджено чутливість, лінійність характеристик, енергетичну залежність, відтворюваність властивостей і фединг при 313 К. Показано, що за своїми характеристиками матеріали відповідають вимогам і можуть бути використані в медицині при клінічних дослідженнях.

31.19 Аналітична хімія

31.04.19.0214/0218U005270

Розробка методик аналізу в хімії та біології, що базується на фізико-хімічних методах:

Заключний звіт /Запорізький національний університет; Керівник Луганська Ольга Василівна. – ДР 0115U004338. УДК 543.6:544.076.32.

59 с.

Об'єкт дослідження - поверхнево-активна речовина алкїлдиметилбензиламоній хлорид у водному розчині. Предмет дослідження - іоноселективні електроди з полівінілхлоридними мембранами, оберненими до поверхнево-активної речовини алкїлдиметилбензиламоній хлориду. Мета роботи - розробити оптимальний склад мембрани іоноселективного електрода та застосувати її при конструюванні ІСЕ і розробці методики кількісного визначення даної сполуки в реальному об'єкті. Склад мембрани іоноселективного електрода, що містить полівінілхлорид, дібутилфталат, електродно-активну речовину на основі аніонообміннику тетрафенілборату, а саме іонний асоціат катіону алкїлдиметилбензиламоній хлориду з аніоном натрій тетрафенілборату у стехіометричному співвідношенні 1:1, при такому співвідношенні компонентів, у мас. %: ДБФ - 67-71; ЕАР - 6 - 8; ПВХ - решта. Рішення належить до аналітичної хімії, електрохімії і може бути використано для виробництва сенсорних елементів іоноселективних електродів - хімічних сенсорів - для кількісного визначення концентрації іонів у водних розчинах із застосуванням матеріалів, що мають низьку вартість компонентів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.21 Органічна хімія

31.04.19.0215/0218U005266

Поліфункціональні нітрогеновмісні гетероциклічні антиоксиданти як ефективні сповільнювачі процесів фотодеградації квантових точок в оптично активних матеріалах:

Заключний звіт /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Керівник Кушнір Олег Васильович. – ДР 0116U006958. УДК 547.8:544.475;621.315.592:530.145.

200 с.

Розроблено прості та ефективні методи синтезу нових похідних нітрогеновмісних гетероциклічних сполук. Вперше запропоновано модифіковану методику синтезу водних колоїдів нанокристалів CdTe, що дозволяє отримувати

нанокристали CdTe більшої концентрації з малим розкидом за розміром і більшою фотостабільністю та успішно проводити синтез нанокристалів із впровадженням домішок перехідних металів (Hg²⁺, Mn²⁺ та Zn²⁺). Встановлені закономірності "структура - антиоксидантна активність" дозволяють здійснювати цілеспрямований синтез, що значно скоротить час і зусилля в пошуках нових високоєфективних антиоксидантних препаратів та синергічних композицій на їх основі.

31.04.19.0216/0218U006185

Синтез та аналіз нових речовин і матеріалів:

Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Ятчинши Йосип Йосипович. – ДР 0113U005264. УДК 547 543.62 546 543.63.

45 с.

Науково дослідна робота присвячена створенню методик синтезу нових полікарбоксилатів різного функціонального призначення для будівельної та нафтогазової промисловості. Розроблені методики є легкодоступними для промислового впровадження, синтез вихідних (мет)акрилатних моно-

мерів та їх кополімеризація проводиться без використання органічних розчинників.

31.25 Хімія високомолекулярних сполук

31.04.19.0217/0218U006390

Полімерні піноматеріали з використанням рідкоскляного грануляту: Заключний звіт /Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля; Керівник Римар Тетяна Ернстівна. – ДР 0116U008701. УДК 678.652.66.022.32.

52 с.

У роботі досліджувалися рідкоскляні та карбамідоформальдегідні композиції для отримання гранульованих блокових теплоізоляційних матеріалів, властивості вказаних матеріалів, їх структура та фазовий склад, а також способи отримання теплоізоляційних матеріалів. Головною метою дослідження є розробка рецептури і технології отримання теплоізоляційних матеріалів на основі гранульованого рідкоскляного наповнювача і різного полімерного зв'язуючого. В результаті досліджень було отримано блоковий теплоізоляційний матеріал на основі різного полімерного зв'язуючого і спучених рідкоскляних гранул, який являє собою пористий матеріал з однорідною дрібнопористою структурою, низькою щільністю і досить високими показниками міцності. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.27 Біологічна хімія

31.04.19.0218/0218U005579

Дослідити вплив нанокарбоксилатів металів на ростову і функціональну активність азотфіксувальних бактерій з метою їх ефективної інтродукції в агроценози: Заклучний звіт /Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Козар Сергій Федорович. – ДР 0116U003074. УДК 579.24:579.64:579.66.

100 с.

Об'єкт дослідження - активні штами діазотрофів, нанокарбоксилати металів, пшениця озима сорту Поліська 90. Мета роботи - дослідити вплив нанокарбоксилатів металів на активність азотфіксувальних бактерій для їх ефективної інтродукції в агроценози. Методи дослідження - мікробіологічні, біохімічні, математичні. Дослідження проводили з бактеріями родів *Rhizobium*, *Bradyrhizobium*, *Azotobacter* та *Azospirillum*. Вивчено вплив хелатів металів на активність діазотрофів та підібрано комплекс на їх основі, який підвищує активність бактерій: ростову, нітрогеназну, синтез речовин фітогормональної природи. Встановлено, що використання даного комплексу за передпосівної бактеризації насіння сільськогосподарських культур сприяє їх інтенсивному росту й розвитку, інтенсифікації азотфіксації у кореневій зоні рослин. В умовах польових дослідів із пшеницею озимою виявлено, що передпосівна бактеризація насіння *R. radiobacter* 204, активованими нанокарбоксилатами, забезпечує зростання потенційної азотфіксувальної активності на 93%, вмісту сухих речовин у рослинах - на 33%, підвищенню врожайності - на 25%. Розроблено спосіб підвищення активності діазотрофів за дії нанокарбоксилатів металів.

34 БІОЛОГІЯ

34.01 Загальні питання біології

34.04.19.0219/0218U005487

Літопис природи НПП "Мале Полісся" том 3: Заклучний звіт /Національний природний парк "Мале

Полісся"; Керівник Белінська Марина Миколаївна. – ДР 0117U003744. УДК 712.253:58(477.4/.5).

238 с.

Дослідження стану природних ландшафтів та екосистем, флори і фауни території парку; проведення їх інвентаризації та моніторинг довідки. Розробка напрямків охорони та збереження біорізноманіття. Робота передається за кордон за договірною ціною.

34.15 Молекулярна біологія

34.04.19.0220/0218U005169

Вивчення молекулярно-генетичних особливостей генетично модифікованих культурних рослин та встановлення закономірностей функціонування трансгенів: Заключний звіт /Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України; Керівник Моргун Богдан Володимирович. – ДР 0113U003100. УДК 57.085.2:577.21:577.213.3:582.542.11:582.683.2:582.926.2.

247 с.

Проведено роботу з генетичної трансформації пшениці та кукурудзи *in vitro* та *in planta*. Для відпрацювання *Agrobacterium*-опосередкованої трансформації пшениці *in vitro* розроблено модифіковане середовище (МС з додаванням 0,5 мг/л БАП та 0,16 мг/л піклораму) для регенерації (до 60%); в якості експлантів використано калюс, отриманий з незрілих зародків та апікальних меристем тридобових асептичних проростків (18-добовий); встановлено концентрації антибіотиків тиментину (350 мг/л) та цефтріаксону (400 мг/л), необхідні для елімінації агробактерій, підсилення регенерації, стимуляції росту рослин-регенерантів пшениці, приросту їх біомаси та вкорінення; вивчено гістологічні особливості регенерації пшениці в присутності антибіотика цефтріаксону у культуральному середовищі (регенерація відбувається шляхом прямого органогенезу); в залежності від конструкції в якості селективних агентів використано паромоміцин (100 мг/л) або фосфінотрицин (5 мг/л). Вперше отримано трансгенні рослини пшениці сортів Подолянка та Зимоярка, стійкі до гербіциду фосфінотрицину (Баста®), які експресують ген *bar*. Частота трансформації становила 1,8% для сорту Подолянка та 1,6% для сорту Зимоярка. В результаті *Agrobacterium*-опосередкованої трансформації пшениці *in planta* отримано канаміцин-стійкі та фосфінотрицин-стійкі рослини пшениці. Здійснено *Agrobacterium*-опосередковану та біолістичну трансформацію калюсів кукурудзи різних генотипів та отримано стійкі до гербіциду фосфінотрицину (Баста®) рослини Т1. Створено вектори pCB182 та pCB241, які містять послідовність гена стійкості до лускокрилих комах *csy1A(b)* та здатні до його передачі в рослинний геном. Відпрацьовані всі необхідні етапи культивування *in vitro* апікальних меристем пагонів спельти для отримання регенерантів. На підставі успішно проведеної генетичної трансформації пшениці і кукурудзи з'ясовано молекулярно-генетичні особливості біотехнологічних рослин та вивчено закономірності функціонування трансгенів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

34.17 Біофізика

34.04.19.0221/0218U005257

Розробка нових методів флуоресцентної діагностики амілоїдних патологій: Заключний звіт /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; Керівник Трусова Валерія Михайлівна. – ДР 0116U000937. УДК 577.322.75.

68 с.

Мета – встановлення ролі ліпідної матриці в утворенні агрегаційно-компетентної конформації білків за допомогою молекулярно-динамічного моделювання. Крім того, необхідно було на основі флуоресцентних досліджень виявити оптимальні умови для детектування амілоїдних агрегатів білків за допомогою нових амілоїдних маркерів. Наразті, робота була спрямована на тестування сполук, які можуть бути ефективними репортерами фізико-хімічних властивостей ДНК. Об'єкт досліджень - фізичні процеси і механізми формування агрегаційно-компетентної конформації білків на мембранній матриці різного ліпідного складу та вплив фізико-хімічних параметрів оточення на чутливість нових флуоресцентних маркерів до амілоїдних фібрил. Методи досліджень - молекулярно-динамічне моделювання, молекулярний докінг, квантово-хімічні розрахунки, методи абсорбційної та флуоресцентної спектроскопії. На основі молекулярно-динамічного моделювання лізоциму-ліпідних систем продемонстровано, що формування білок-ліпідних комплексів супроводжувалося зростанням радіусу інерції та середньоквадратичного відхилення остова поліпептидного ланцюга, що свідчить про часткове розгортання лізоциму на ліпідній матриці. На основі отриманих результатів було запропоновано гіпотетичну модель нуклеації амілоїдних фібрил білка у мембранному оточенні, яка підкреслює роль електростатичних і гідروفобних білок-ліпідних взаємодій у конформаційних переходах лізоциму. У роботі також продемонстровано здатність нових бензантронів та цвіттерійонного скварану G6 детектувати фібрили лізоциму та інсуліну при оптимальних значеннях рН 7,4 та іонної сили менше 0,15 М та виявлено потенціал цих сполук детектувати зміни морфології фібрил, викликані локальними змінами рН та іонної сили. На основі результатів квантово-хімічних розрахунків охарактеризовано зв'язок чутливості похідних тіофлавіну Т до амілоїдних фібрил зі значенням торсійного кута між донорною та акцепторною групами молекул, що допоможе створювати удосконалені маркери фібрилярних агрегатів. Крім того, за допомогою флуоресцентної спектроскопії та молекулярного докінгу показано, що новий фосфонієвий барвник TDV зв'язувався з ДНК у малій борозенці, причому гідروفобні, електростатичні та водневі взаємодії грали важливу роль у стабілізації комплексу ДНК-зонд. Нові знання про механізми мембрано-асоційованої агрегації лізоциму та вплив фізико-хімічних властивостей оточення на чутливість флуоресцентних маркерів до амілоїдних фібрил є підґрунтям для розвитку удосконалених методів терапії конформаційних захворювань.

34.04.19.0222/0218U005619

Розробка редокс-активних матеріалів на основі нанокристалів оксидів з катіонами змінної валентності для контролю рівня активних форм кисню у живій клітині:

Заключний звіт /Інститут сцинтиляційних матеріалів Національної академії наук України; Керівник Максимчук Павло Олегович. – ДР 0118U002296. УДК [546.655'21-022.532.:535.373.3]+577.35.

34 с.

В рамках науково-дослідної роботи розроблено метод отримання нанодисперсних матеріалів на основі нанокристалів діелектриків $\text{CeO}_2\text{-x:Eu}^{3+}$ і $\text{Ce}_1\text{-xZr}_x\text{O}_2\text{:Eu}^{3+}$, що містять іони зі змінною валентністю. За допомогою методів люмінесцентної спектроскопії досліджено процеси формування кисневих вакансій в нанокристалах оксиду церію ($\text{CeO}_2\text{-x}$) і змішаних церій-цирконієвих оксидів ($\text{CeO}_2\text{-ZrO}_2$). Показано, що введення іонів-активаторів Zr^{4+} у кристалічну ґратку $\text{CeO}_2\text{-x}$ приводить до збільшення кількості кисневих вакансій і іонів Ce^{3+} , що робить цей матеріал перспективним для використання в якості антиоксиданта для біологі-

чних застосувань. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.23 Генетика

34.04.19.0223/0218U005074

Вплив технологічних прийомів вирощування на продуктивність гібридів кукурудзи для виробництва біоетанолу в умовах Лісостепу правобережного: Заключний звіт /Вінницький національний аграрний університет; Керівник Мазур Віктор Анатолійович. – ДР 0116U003904. УДК 631.527.5:633.15:620.952(477.4+292.485).

37 с.

Актуальністю дисертаційної роботи є тенденція до подальшого зростання виробництва кукурудзи в Україні зумовлена потребою до розв'язання енергетичної безпеки країни. Тому особливої актуальності набуває розробка нових та удосконалення існуючих технологічних прийомів вирощування кукурудзи, що забезпечить зростання рівня урожайності, якісних показників зерна в контексті виробництва біоетанолу. Метою є дослідження впливу різних технологій вирощування на врожайність гібридів кукурудзи для виробництва біоетанолу і пошук оптимальної технології. Об'єктом дослідження є процеси росту та розвитку і формування продуктивності кукурудзи залежно від гібридів, удобрення мікроелементами. Суб'єктом дослідження є технологія вирощування кукурудзи. Новизною є вивчення вирощування кукурудзи на біоетанол.

34.04.19.0224/0218U006197

Епідеміологічна характеристика основних нозологій, зареєстрованих в системі генетичного моніторингу: Заключний звіт /Державна установа "Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзєєва Національної академії медичних наук України"; Керівник Омельченко Єліна Михайлівна. – ДР 0115U000655. УДК 575.17:617.7-007.681.

114 с.

Об'єкт дослідження - реєстри випадків вроджених вад розвитку. Предмет дослідження - випадки вродженої і спадкової патології у новонароджених, самовільні викидні серед виходів зареєстрованих вагітностей, випадки непліддя. Мета роботи: Встановлення обтяженості населення вродженими вадами розвитку з різним типом успадкування в умовах зміненого оточення для удосконалення профілактики вродженої патології. Методи дослідження - епідеміологічні, статистичні. Отримані результати. Найвищий внесок у показники захворюваності новонароджених вродженою патологією дають вади розвитку системи кровообігу (5,46%), вади розвитку та деформації кістково-м'язової системи (5,34%). Найрідше виявляються вроджені вади розвитку органів дихання (0,19%). Структура вродженої патології в госпітальному реєстрі пацієнтів з вперше встановленим поза періодом новонародженості діагнозом в 2010-2016 рр. вказує на переважання ВВР з групи "Інші ВВР", (30,85+1,50%), ВВР кістково-м'язової системи - (26,97+1,44%), хромосомні аномалії - (14,48+1,14%). Середній вік встановлення діагнозу в пацієнтів за класами захворювань свідчить про недостатню ефективність системи скринінгу фенілкетонурії (ФКУ) та гіпотиреозу. Так, в окремих випадках діагноз ФКУ встановлювався в 28 років (середнє значення - 10,58+1,71), гіпотиреозу - в 34 (в середньому - 12,84+3,27). Так, синдромальні діагнози встановлюються в 14,69+0,58, діагнози ВВР ока, вуха, обличчя (11,54+2,02), вроджених вад розвитку системи кровообігу (10,79+1,11) та щілини губи та піднебіння (10,67+2,96). Основними факторами ризику виникнення вроджених вад, самовільних викиднів І-го триместру

вагітності та непліддя залишаються постійне проживання на радіоактивно забрудненій території, контакт з профшкідливостями, шкідливі звички, хронічні екстрагенітальні та інфекційні захворювання та ендокринні порушення подружжя. Сегрегаційна компонента серед випадків репродуктивних невдач (вроджені вади розвитку, самовільні викидні, безплідність) коливається в середньому близько 3%. При цьому сегрегаційний вантаж у контрольному реєстрі склав 0,53%. Карта реєстрації та макет бази даних впроваджені при створенні госпітального на базі Національної дитячої лікарні "ОХМАТДИТ" та регіональних на базі Житомирського обласного перинатального центру та Київського обласного центру охорони здоров'я матері та дитини реєстрів. Започатковано київський обласний регіональний реєстр вродженої патології, виявленої поза періодом новонародженості.

34.27 Мікробіологія

34.04.19.0225/0218U005417

Оцінка грибостійкості одного зразку стрічки герметизуючої марки "Герметик (LT/PVH) 1.6 та ґрунтовки (праймеру) бітумно-каучукової "Мастика AQUA PROTECT (M)-F" для антикорозійного захисту зовнішньої поверхні сталевих магістральних трубопроводів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуєнко Андрій Ігорович. – ДР 0118U005074. УДК 582.28.

4 с.

Досліджено грибостійкість зразку стрічки герметизуючої та ґрунтовки. Встановлено, що випробуваний зразок характеризується високою грибостійкістю, а матеріали, що входять до його складу, не сприяють розвитку мікроскопічних грибів. Надано рекомендації щодо підвищення опору зразків до впливу мікроскопічних грибів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0226/0218U005418

Обстеження повітря та внутрішніх поверхонь житлового приміщення на наявність мікроскопічних грибів за адресою: Київ, вул. Овруцька, буд. 28, кв. 17: Заклучний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуєнко Андрій Ігорович. – ДР 0118U005073. УДК 582.28.

5 с.

Проведено мікологічне дослідження проб повітря житлового приміщення. Встановлено кількісний та якісний склад мікроскопічних грибів. Виявлено та ідентифіковано мікроміцети, що належать до 11 видів 8 родів. Надано рекомендації щодо заходів для попередження контамінації повітря та стін приміщення мікроскопічними грибами. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0227/0218U005419

Дослідження одного зразку сиру напівтвердого "Сыр голубой с плесенью, 100 г, 50%" на предмет контамінації мікроскопічними грибами: Заклучний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуєнко Андрій Ігорович. – ДР 0118U005075. УДК 582.28:637.353.5.

4 с.

Проведено мікологічне дослідження зразку сиру напівтвердого. Встановлено кількісний та якісний склад мікроскопічних грибів. Виявлено та ідентифіковано мікроміцети, що належать до 1 виду 1 роду. Надано рекомендації щодо заходів для попередження контамінації сиру мікроскопічними

грибами Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0228/0218U005420

Визначення рівня контамінації двох зразків партій 04/16 та 01/18: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуенко Андрій Ігорович. – ДР 0118U001995. УДК 582.28.

4 с.

Проведено мікологічне дослідження двох зразків продукції на основі борошна. Встановлено кількісний та якісний склад мікроскопічних грибів. Виявлено та ідентифіковано мікроміцети, що належать до 9 видів 4 родів. Надано рекомендації щодо заходів для попередження контамінації продукції на основі борошна мікроскопічними грибами Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0229/0218U005421

Визначення стійкості до впливу мікроскопічних грибів зразку продукції на основі борошна: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуенко Андрій Ігорович. – ДР 0118U001996. УДК 582.28.

4 с.

Досліджено грибостійкість зразку продукції на основі борошна. Встановлено, що випробуваний зразок характеризується високою грибостійкістю, а матеріали, які входять до його складу, не сприяють розвитку мікроскопічних грибів. Надано рекомендації щодо заходів для підвищення опору зразку впливу мікроскопічних грибів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0230/0218U005514

Дослідження біологічних властивостей штамів-компонентів препарату Азогран: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Курдиш Іван Кирилович. – ДР 0118U004577. УДК 579.26; 579.852.1.

3 с.

Перевірено чистоту, морфолого-культуральні та фізіолого-біохімічні властивості призначених для контролю активності штамів, що входять до складу препарату Азогран Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0231/0218U005515

Виявлення грибів - збудників хвороб яблуні: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Курченко Ірина Миколаївна. – ДР 0118U005079. УДК 579.8; 579.06.

14 с.

Із зразків яблунь ізольовано комплекс фітопатогенних мікроскопічних грибів. Найбільш ураженими були корені і коренева шийка. Жодного потенційно фітопатогенного виду мікроскопічних грибів не виявлено у досліджених зразках ґрунту Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0232/0218U005516

Визначення наявності збудників бактеріальних хвороб дуба звичайного: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Патица Володимир Пилипович. – ДР 0118U005078. УДК 635.64:579.26.

8 с.

Із зразків дуба звичайного виділені бактерії та визначені їх біологічні властивості. В обох зразках виявлений збудник бактеріальної водянки дуба Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0233/0218U005517

Визначення наявності збудників бактеріальних хвороб розсади томатів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Патица Володимир Пилипович. – ДР 0118U006973. УДК 579.26:635.64.

6 с.

В результаті бактеріологічного аналізу розсади томатів семи гібридів не виявлено фітопатогенних бактерій, збудників бактеріальних хвороб. Ізольовані з рослин розсади томатів бактерії ідентифіковані як *Pseudomonas fluorescens*, *Enterobacter* sp. та *Bacillus* sp. За штучного зараження вони можуть спричинити невеликі локальні некрози. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0234/0218U005518

Визначення наявності збудників бактеріальних хвороб насіння і розсади томатів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Патица Володимир Пилипович. – ДР 0118U006974. УДК 579.26:635.64.

4 с.

В результаті бактеріологічного аналізу насіння і розсади томатів гібридів Марті ізольовані бактерії та досліджені їх біологічні властивості. У зразках фітопатогенних бактерій не виявлено. З місць ураження розсади ізольовано бактерії *Bacillus* sp., *Pantoea* sp. та *Enterobacter* sp. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0235/0218U006154

Випробування грибостійкості зразку конструкції антикорозійної поліетиленової "Полізом" та зразку конструкції антикорозійної бітумно-бутилкаучукової "Бізом-БК": Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуенко Андрій Ігорович. – ДР 0117U003586. УДК 582.26[678.5:620.193.8:006.354].

3 с.

Досліджено грибостійкість зразків конструкцій антикорозійних. Встановлено, що випробувані зразки характеризуються помірною грибостійкістю, а матеріали, які входять до їх складу, сприяють розвитку мікроскопічних грибів. Надано рекомендації щодо підвищення опору досліджених зразків до впливу мікроскопічних грибів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0236/0218U006156

Визначення стану та активності дослідного препарату: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Патица Володимир Пилипович. – ДР 0117U006210. УДК 579.841.3.

3 с.

Дослідний зразок препарату містить бульбочкові бактерії. Рекомендується для використання збільшити гектарну норму препарату на 20% Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0237/0218U006240

Дослідження біологічних властивостей штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U001639. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, автентичність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, проведена паспортизація

та процедура видачі досліджених штамів продуцентів згідно договорів 9-2017, 68-2017 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0238/0218U006241

Депонування штамів мікроорганізмів згідно "Інструкції про порядок депонування в Україні штамів мікроорганізмів з метою здійснення патентної процедури", дослідження вірулентності та консервація штамів за допомогою сублімації: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U001563. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, що є об'єктами угоди, проведена процедура депонування досліджених штамів продуцентів та консервація їх за допомогою сублімації Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0239/0218U006242

Депонування штамів мікроорганізмів згідно "Інструкції про порядок депонування в Україні штамів мікроорганізмів з метою здійснення патентної процедури" та підготовка культур препарату Azorhiz, Azoter, Azoter Sc, Azoter F до депонування: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U001565. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, що є об'єктами угоди, проведена процедура депонування досліджених штамів продуцентів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0240/0218U006243

Депонування штаму мікроорганізму та паспортизація культури, що входить до складу препарату "БіАгро 10 плюс" та "БіАгро Ліквідо" згідно "Інструкції про порядок депонування в Україні штамів мікроорганізмів з метою здійснення патентної процедури": Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U001564. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штаму мікроорганізмів, що є об'єктами угоди, проведена процедура депонування дослідженого штаму продуцента та його паспортизація Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0241/0218U006244

Депонування штамів мікроорганізмів згідно "Інструкції про порядок депонування в Україні штамів мікроорганізмів з метою здійснення патентної процедури", паспортизація штамів та дослідження їх вірулентності: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U001566. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів

мікроорганізмів, що є об'єктами угоди, проведена процедура депонування досліджених штамів продуцентів та їх паспортизація Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0242/0218U006245

Дослідження біологічних властивостей штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U003817. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, автентичність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, проведена паспортизація та процедура видачі досліджених штамів продуцентів згідно договорів 76-2017, 88-2017, 89-2017, 99-2017 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0243/0218U006246

Депонування штамів мікроорганізмів згідно "Інструкції про порядок депонування в Україні штамів мікроорганізмів з метою здійснення патентної процедури", підготовка культур препарату Мікобакт (Ризобакт) до депонування та дослідження їх вірулентності: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U003581. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, що є об'єктами угоди, проведена процедура депонування досліджених штамів продуцентів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0244/0218U006247

Підготовка мікроорганізмів препарату Агрінос А до депонування штамів згідно "Інструкції про порядок депонування в Україні штамів мікроорганізмів з метою здійснення патентної процедури": Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U007249. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, що є об'єктами угоди, проведена процедура депонування досліджених штамів продуцентів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0245/0218U006248

Дослідження біологічних властивостей штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U007252. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, автентичність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, проведена паспортизація та процедура видачі досліджених штамів продуцентів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0246/0218U006249

Дослідження біологічних властивостей штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U007466. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, автентичність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, проведена паспортизація та процедура видачі досліджених штамів продуцентів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0247/0218U006329

Депонування штамів мікроорганізмів згідно "Інструкції про порядок депонування в Україні штамів мікроорганізмів з метою здійснення патентної процедури": Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U001637. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, що є об'єктами угоди, проведена процедура депонування досліджених штамів продуцентів згідно договорів № 6-2017, 7-2017, 44-2017, 49-2017 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0248/0218U006330

Депонування штамів мікроорганізмів згідно "Інструкції про порядок депонування в Україні штамів мікроорганізмів з метою здійснення патентної процедури": Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U001638. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, що є об'єктами угоди, проведена процедура депонування досліджених штамів продуцентів згідно договорів № 8-2017, 42-2017, 67-2017, 70-2017, 77-2017 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0249/0218U006331

Дослідження мікрофлори біопрепаратів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U001562. УДК 579.66.

10 с.

Було досліджено кількісний та якісний склад мікроорганізмів різних таксономічних груп у біопрепаратах Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0250/0218U006332

Дослідження показників якості біопрепаратів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U001567. УДК 579.66.

4 с.

Було досліджено якісний склад біологічно активної мікрофлори препаратів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0251/0218U006333

Депонування штамів мікроорганізмів згідно "Інструкції про порядок депонування в Україні штамів мікроорганізмів з метою здійснення патентної процедури": Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U001781. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, що є об'єктами угоди, проведена процедура депонування досліджених штамів продуцентів згідно договорів № 59-2017, 94-2017 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0252/0218U006334

Депонування штамів мікроорганізмів згідно "Інструкції про порядок депонування в Україні штамів мікроорганізмів з метою здійснення патентної процедури" та дослідження їх вірулентності: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U003584. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, що є об'єктами угоди, проведена процедура депонування досліджених штамів продуцентів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0253/0218U006335

Ідентифікація штамів мікроорганізмів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U007251. УДК 579.66.

7 с.

Ідентифіковано за допомогою морфолого-культуральних властивостей п'яти штамів мікроорганізмів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0254/0218U006336

Дослідження вірулентності мікроорганізмів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U007464. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, що є об'єктами угоди Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0255/0218U006337

Депонування штамів мікроорганізмів згідно "Інструкції про порядок депонування в Україні штамів мікроорганізмів з метою здійснення патентної процедури" та дослідження їх вірулентності: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U003531. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, що є об'єктами угоди, проведена процедура депонування досліджених штамів продуцентів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0256/0218U006338

Депонування штамів мікроорганізмів згідно "Інструкції про порядок депонування в Україні штамів мікроорганізмів з метою здійснення патентної процедури" та дослідження їх вірулентності: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного

НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U007467. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, що є об'єктами угоди, проведена процедура депонування досліджених штамів продуцентів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0257/0218U006339

Дослідження мікрофлори біопрепаратів:

Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0118U000163. УДК 579.66.

10 с.

Було досліджено кількісний та якісний склад мікроорганізмів різних таксономічних груп у біопрепаратах Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0258/0218U006340

Депонування штамів мікроорганізмів згідно "Інструкції про порядок депонування в Україні штамів мікроорганізмів з метою здійснення патентної процедури": Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U005584. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, що є об'єктами угоди, проведена процедура депонування досліджених штамів продуцентів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0259/0218U006341

Депонування штамів мікроорганізмів згідно "Інструкції про порядок депонування в Україні штамів мікроорганізмів з метою здійснення патентної процедури": Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U007250. УДК 579.66.

5 с.

Встановлена життєздатність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, що є об'єктами угоди, проведена процедура депонування досліджених штамів продуцентів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0260/0218U006342

Дослідження мікрофлори біопрепаратів:

Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0118U003529. УДК 579.66.

10 с.

Було досліджено кількісний та якісний склад мікроорганізмів різних таксономічних груп у біопрепаратах Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0261/0218U006343

Колекція мікроорганізмів Інституту мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Підгорський Валентин Степанович. – ДР 0117U004512. УДК 579.2:579.8.

47 с.

Колекція мікроорганізмів зберігалася та підтримувалася в життєздатному стані та в оптимальних умовах зберігання, налічує 9140 штамів мікроорганізмів різних таксономічних груп робочого фонду: дріжджів, бактерій, молюкутів, мікроміцетів. Проведена ідентифікація та уточнення видового статусу колекційних штамів дріжджів, спорових, метаноокислюючих і молочнокислих бактерій, азотфіксуючих, морських та фітопатогенних, міжнародних референс-штамів. Виявлені продуценти біологічно активних метаболітів (ферментів, антибіотиків, імуномодуляторів та інше) серед мікроорганізмів колекції, досліджено вплив окремих факторів середовища на їхню цільову активність та визначені оптимальні умови культивування. Колекція за заявками користувачів забезпечувала культурами мікроорганізмів установи та заклади України та надавала інформацію про їхні властивості, умови культивування та зберігання. Із фондів Колекції видано 391 штамів мікроорганізмів 63 науковим, учбовим і промисловим закладам України Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0262/0218U006452

Дослідження морфологічних і культуральних особливостей штамів *Trichoderma viride*: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Курченко Ірина Миколаївна. – ДР 0117U003139. УДК 579.8; 579.06.

5 с.

Визначено мікробіологічну чистоту і життєздатність 2 штамів мікроскопічного гриба *Trichoderma viride*. Вивчено їх морфологічні і культуральні властивості Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0263/0218U006453

Дослідження контамінації сиру: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Курченко Ірина Миколаївна. – ДР 0117U003140. УДК 579.8; 579.06.

10 с.

З поверхні сиру (чотири зразки) ізольовано 8 видів мікроміцетів. Встановлено, що на поверхні сиру за кількістю переважають *Candida albicans*, *Geotrichum candidum* і *Aspergillus niger*. Серед виявлених на поверхні сиру видів мікроскопічних грибів є види, що належать до патогенних та умовно патогенних - *Aspergillus niger*, *Candida albicans*, *Coniothyrium fuckelii*, *Geotrichum candidum*, *Penicillium chrysogenum* та *Penicillium expansum* Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0264/0218U006454

Мікробіологічне дослідження зразків кисломолочної продукції: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Коваленко Надія Костянтинівна. – ДР 0117U007586. УДК 579.678.

3 с.

Склад мікрофлори зразків кисломолочної продукції відповідає встановленим вимогам згідно договорів 144-2017, 158-2017, 161-2017 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0265/0218U006455

Мікробіологічне дослідження зразків молочної продукції: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Коваленко Надія Костянтинівна. – ДР 0117U001640. УДК 579.678.

3 с.

Склад мікрофлори зразків молочної продукції відповідає встановленим вимогам, згідно договорів 11-2017, 14-2017, 55-2017 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0266/0218U006456

Дослідження зразків молочної продукції:

Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Коваленко Надія Костянтинівна. – ДР 0118U003528. УДК 579.678.

3 с.

Склад мікрофлори зразків молочної продукції відповідає встановленим вимогам Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0267/0218U006457

Мікробіологічне дослідження зразків бактеріальних заквасок:

Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Коваленко Надія Костянтинівна. – ДР 0117U001641. УДК 579.678.

3 с.

Склад мікрофлори зразків бактеріальних заквасок відповідає встановленим вимогам. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0268/0218U006458

Порівняльний тест пробіотичних препаратів та кисломолочних продуктів:

Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Коваленко Надія Костянтинівна. – ДР 0118U001046. УДК 579.678.

3 с.

Було проведено мікробіологічний порівняльний тест наданих пробіотичних препаратів та кисломолочних продуктів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0269/0218U006459

Мікробіологічне дослідження зразків кисломолочної продукції та бактеріальних заквасок:

Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Коваленко Надія Костянтинівна. – ДР 0117U007248. УДК 579.678.

3 с.

Досліджено склад мікрофлори зразків кисломолочної продукції та бактеріальних заквасок Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.29 Ботаніка

34.04.19.0270/0218U005077

Агроекологічна оцінка впливу симбіотичної взаємодії мікроорганізмів і бобових рослин на зміну еколого-агрохімічних властивостей ґрунтового покриву в умовах правобережного Лісостепу:

Заключний звіт /Вінницький національний аграрний університет; Керівник Первачук Микола Васильович. – ДР 0115U001542. УДК 581.557:631.461.5:633.35(447.47292.485).

24 с.

Актуальність теми. Довготривале нераціональне використання земельних ресурсів без належного врахування ландшафтних і ґрунтово-кліматичних особливостей, інтенсивний обробіток ґрунтів, висока насиченість сівозмін просапними та технічними культурами, укрупнення господарств та полів призвели до розвитку небувалих і щороку прогресуючих процесів дегуміфікації та ерозії ґрунтів. У природних умовах основну роботу зі стабілізації довкілля виконують мікроорганізми, в той час як на макроорганізми, напри-

клад, ссапці, приходиться біля 1% загального потоку речовин і енергії в угрупованнях. На ріллі виникає необхідність все більш плідної співпраці з мікроорганізмами, що населяють кожну земельну грудочку. Зміна економічних обставин в країні вимагає розробки нової концепції ведення сільськогосподарського виробництва, яка передбачає максимальне врахування природних біологічних факторів. У зв'язку з цим, питання управління врожайністю культур в умовах застосування обмеженої кількості добрив, мобілізації поживних елементів ґрунту та рослинних решток шляхом активізації мікробіологічних процесів має важливе значення і є досить актуальним. Важливість цієї проблеми обумовлена і високим рівнем родючості ґрунтів нашої країни, які при ощадливому і господарському ставленні до них спроможні забезпечити сталі врожаї та валові збори сільськогосподарської продукції. Мета досліджень: Дати оцінку зміни еколого-агрохімічних показників опідзолених ґрунтів за умов використання різних мікробіологічних препаратів. Задачі дослідження. В завдання досліджень входить вивчення наступних питань: " виявити вплив систематичного застосування мікробіологічних препаратів на агрохімічні показники ґрунту; " провести агроекологічну та агроекономічну оцінку на основі визначення агрохімічних властивостей з метою поліпшення стану ґрунтового покриву та вирощування екологічно чистої продукції. Об'єкт дослідження: Ґрунтові процеси та формування потенціалу продуктивності бобових культур під впливом різних систем застосування мікробіологічних препаратів. Предмет дослідження: Еколого-агрохімічні показники ґрунтів, мікробіологічні препарати, ґрунтові мікроорганізми, рухомі сполуки фосфору, вуглець, азот, гумус, конюшина рожева, люцерна посівна. Методи дослідження: польовий метод - вивчення впливу деяких агрозаходів на мікробіологічні та агрохімічні властивості ґрунту, кількісні показники продуктивності бобових культур; лабораторний метод - визначення кількісних і якісних характеристик об'єктів досліджень фізико-хімічними, хімічними, мікробіологічними методами; статистичний метод - встановлення вірогідності отриманих результатів, функціональних залежностей між різними чинниками і процесами на основі регресивного, дисперсійного методів аналізу.

34.04.19.0271/0218U005539

Ведення державного кадастра рослинного світу: Заключний звіт /Інститут ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України; Керівник Мінарченко Валентина Миколаївна. – ДР 0118U006051. УДК 633.88 (477).

507 с.

Здійснено облік природних ресурсів основних сировинно значущих видів лікарських та харчових рослин складені картохеми поширення видів та локалізації сировинних масивів. Розроблені рекомендації з оптимізації використання наявних ресурсів основних сировинно значущих видів лікарських і харчових рослин досліджуваного регіону та рекомендації щодо удосконалення Єдиної інформаційної аналітичної системи в контексті завдань державного кадастру рослинного світу (розділ "Ресурси"). Підготовлені матеріали для занесення до електронної бази даних рослинних ресурсів. Проаналізовано стан фітозабруднення екосистем найбільш небезпечними наземними інвазійними видами (трансформерами), проведено реконструкцію перебігу фітоінвазій на території України в історичному масштабі, складено карти сучасного поширення найбільш небезпечних наземних інвазійних видів та кадастр їхніх локалітетів, наведено перелік наземних інвазійних видів флори України, розроблені рекомендації щодо контролю поширення найзагрозливіших наземних модельних інвазійних видів флори України. - Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0272/0218U005557

Оцінка впливу кліматогенних змін на структуру та динаміку екосистем Прут-Дністерського межиріччя: Заключний звіт /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Керівник Чорней Ілля Ілліч. – ДР 0118U005300. УДК 574.4(477.85):581.54.

188 с.

Розглянуто теоретичні аспекти аналізу кліматогенних змін. Охарактеризовано природні комплекси регіону. Встановлено, що критично проблемними вважаються динамічні екосистеми, де коливання параметрів клімату відчутно позначаються на стабільності їх еволюції - карстові озера. Оцінено напрямки та масштаби можливих змін фіторізноманіття, ризику його втрат під дією кліматогенних факторів на основі сучасних підходів та методів з метою запобігання деградації унікальних і вразливих екосистем Прут-Дністерського межиріччя. Визначено найбільш стійкі та вразливі угруповання і види за відношенням до впливу кліматогенних змін. В результаті проведених досліджень було виявлено 10 найбільш активних інвазійних видів які масово поширені в регіоні і суттєво впливають на стан рослинного покриву завдяки своїм біоекологічним особливостям

34.04.19.0273/0218U006029

Фіторізноманіття, структурна диференціація, генезис, антропогенна трансформація та созологія природних та урбаногенних флор України; оптимізація фондів та вдосконалення експозицій Ботанічного музею: Заключний звіт /Національний науково-природничий музей НАН України; Керівник Новосад Валерій Васильович. – ДР 0113U002125. УДК 581. 526.54./477.75+470.62.

342 с.

Здійснене поглиблене вивчення спонтанних флор природного заповідника "Сланецький степ" та національного природного парку "Пирятинський. Проведені їхні систематичний, біоморфологічний, екологічний, хорологічний та флорокомплексний аналізи, встановлені особливості синантропної фракції, вивчено повний склад раритетного флорофонду. Створені довідково-інформаційні флористичні комп'ютерні банки даних. Проведене критико-таксономічне, ботаніко-географічне, морфолого-біологічне опрацювання видів модельних родів: *Trigonella*, *Crimea*, *Melilotoides* родини бобових та критико-систематичне опрацювання ендемічних видів флори Криму: *Anthemis sterilis*, *Cephalaria demetrii*, *Scleranthus koktebelica*. Завершена типіфікація видів судинних рослин описаних з України: родина *Lamiaceae* (роди: *Acinos* - *Origanum*, *Phlomis*, *Salvia*, *Satureja*, *Scutellaria*, *Sideritis*, *Stachys*, *Teucrium* та *Ziziphora*). Наводяться дані популяційно-онтогенетичного вивчення та збереження раритетного фіторізноманіття цілого ряду природних регіональних флор України та урбанофлори Київського мегаполісу. Приведені результати комплексного дослідження таксономічних, біоморфологічних, хорологічних, фенологічних, популяційних та созологічних особливостей модельного раритетного виду *Gymnospermium odessanum* (DC.) Takht. Розроблена біоморфологічна парадигма рекреаційної резистентності рослин (на прикладі раритетних видів Київського мегаполісу) та фітосоологічна оцінка раритетного флорофонду на популяційному рівні.

34.31 Фізіологія рослин

34.04.19.0274/0218U006400

Проведення оцінки відносної чисельності виноградного слимака на окремих адміністративних територіях західних областей України перспективних для його заготовівлі ТзОВ

"ОРГАНІК ЕСКАРГО: Заключний звіт /Інститут екології Карпат НАН України; Керівник Канарський Юрій Васильович. – ДР 0117U003814. УДК 594.38.

47 с.

На основі аналізу літературних джерел оцінено природні умови, потенційну природну рослинність на окремих територіях Волинської, Івано-Франківської, Львівської, Рівненської, Тернопільської та Хмельницької областей з метою пошуку найперспективніших ділянок для збору слимака виноградного. Проведено польові дослідження відносної чисельності слимака виноградного. Підготовлено матеріали науково-експертної оцінки щодо можливості заготовівлі виноградного слимака на окремих територіях вказаних адміністративних районів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.33 Зоологія

34.04.19.0275/0218U005371

Оцінка стану чорноморських популяцій морських ссавців у 2017 р: Заключний звіт /НДУ "Український науковий центр екології моря"; Керівник Савенко Оксана Валеріївна. – ДР 0117U007154. УДК 599:591.5(262.5).

136 с.

Звіт про НДР: 136 стор., 8 табл., 185 рис., 54 джерел. Об'єкт дослідження - чорноморські популяції морських ссавців. Метою науково-дослідної роботи була оцінка стану чорноморських популяцій морських ссавців у 2017 році. У звіті представлені матеріали з досліджень китоподібних, які були виконані за допомогою берегових та суднових візуальних спостережень, методу індивідуальної фотодентифікації особин та моніторингу викидів китоподібних на берег, із залученням громадськості. Дослідження стану популяцій китоподібних показали що в Чорному морі вони розподілені нерівномірно, особливо це характерно для афалін, які були дуже нечисленні у відкритих водах, а їх загальна зустрічальність виявилась низькою. Дельфін білобокий домінував в усіх акваторіях, включаючи шельфові води північно-західної частини Чорного моря, подекуди поступаючись в чисельності морській свині. Показники викидів китоподібних на узбережжя північно-західної частини Чорного моря виявились значно вищими ніж в минулі роки, причиною чого було потрапляння тварин в знаряддя рибальства та, ймовірно, інфекційне захворювання невідомої етіології. Результати досліджень дозволили встановити акваторії, які є важливими для перебування китоподібних та перспективними для їх подальшої охорони, насамперед це район Джарилгацької затоки і о. Джарилгач, води поблизу о. Зміїний і дельти р. Дунаю. Було встановлено що китоподібні активно використовують акваторії морських торговельних портів, в які регулярно заходять з метою харчування. Також було досліджено специфіку взаємодії китоподібних зі знаряддями рибальства. Результати дослідження популяцій китоподібних, які є найвищою ланкою трофічних ланцюгів в морських екосистемах та важливими індикаторами їхнього стану, допоможуть в розробці наукових засад охорони цих вразливих та таких, що перебувають під загрозою зникнення, морських ссавців.

34.04.19.0276/0218U006265

Вивчення структури і функціонування типових антарктичних екосистем - обґрунтування створення біогеографічних полігонів: Заключний звіт /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; Керівник Утевський Андрій Юрійович. – ДР 0117U007599. УДК 595.143.2..

143 с.

Мета роботи: розроблення нових інформаційних шарів тривимірної GIS-моделі Аргентинських островів, що відображають взаємозв'язки між екосистемами суходолу і морськими екосистемами прилеглих ділянок дна акваторії Аргентинських островів, та розроблення проекту нового біогеографічного полігону. Основні завдання: 1. Провести комплексний аналіз елементів суходільних екосистем, зокрема процесів біоаккумуляції важких металів, мікро- та макроелементів, їх переносу у ґрунти та донні відкладення. 2. Провести комплексний аналіз донних відкладень. 3. Провести аналіз біорізноманіття бентосних екосистем з використанням морфометричних та молекулярно-генетичних методів. 4. Провести тривимірну реконструкцію рельєфу дна проливів Мікк та Пенола за результатами акустичної зйомки акваторії Аргентинських островів. 5. Доповнити тривимірну GIS-модель Аргентинських островів новими інформаційними шарами "Примітивні ґрунти суходолу" та "Донні відкладення Аргентинських островів" за результатами комплексного аналізу елементів суходільних екосистем та донних відкладень. 6. Обґрунтувати створення нового біогеографічного полігону відповідно до Протоколу про охорону навколишнього середовища до Договору про Антарктику. Основні результати роботи: 1. Тривимірна ГИС-модель Аргентинських островів з інформаційними шарами - "Примітивні ґрунти суходолу" та "Донні відкладення Аргентинських островів". 2. Тривимірні ГИС-моделі шельфу островів в районі антарктичної станції "Академік Вернадський", побудовані за результатами акустичної зйомки. 3. Бази даних суходільних ґрунтів, біорізноманіття та генетичного баркодингу: зображення, координати та хімічний склад ґрунтів; зображення ділянок дна на різних глибинах, дані морфометричного аналізу бентосних організмів; зображення ваучерних екземплярів бентосних безхребетних, нуклеотидні послідовності мітохондріального гену CO1. 4. Обґрунтування та опис нового морського біогеографічного полігону із тривимірною GIS-моделлю акваторії Аргентинських островів. 5. Рекомендації і пропозиції щодо реалізації та використання результатів дослідження.

34.04.19.0277/0218U006310

Біоморфологія органів локомоції риб: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Мельник Олег Петрович. – ДР 0114U007279. УДК 591.47:597.2/5.

205 с.

Об'єкт дослідження - біоморфологія парних плавців різних видів риб. Мета дослідження - є обґрунтування методичних підходів та практичних рекомендацій щодо покращення фінансового забезпечення аграрної вивчення біоморфологічних особливостей будови скелету парних плавців, а також м'язів, що на них діють, у деяких видів риб. Методи дослідження включали: остеологічні (опис скелетних елементів парних плавців деяких видів риб), метричні (встановлення співвідношень промірів тіла та розвитку скелетних структур парних плавців у різних видів риб), статистичні (проведення статистичної обробки отриманих даних), рентгенологічні (з'ясування будови скелету парних плавців деяких видів риб), міологічні (визначення м'язів, які діють на парні плавці деяких видів риб, описання точок їх фіксації, а також визначення маси окремих м'язів та м'язових груп з метою встановлення ступеню відносного розвитку кожного окремого м'яза та м'язових груп), генетичні та мікроскопічні (визначення центрів іннервації парних плавців у трансгенних мутантів риб, з використанням конфокальної флуоресцентної мікроскопії). Галузь застосування - результати даних досліджень можуть бути використані при написанні методичних рекомендацій та підручників, а також при викладанні дисциплін: анатомія та морфологія Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.35 Екологія

34.04.19.0278/0218U005142

Гідробіологічні спостереження при знятті з експлуатації водоймища-охолоджувача Чорнобильської АЕС,: Заключний звіт /Інститут гідробіології НАН України; Керівник Гудков Дмитро Ігорович. – ДР 0116U000868. УДК [577.5:577.34.

182 с.

Отримано і проаналізовано дані про сучасний стан основних компонентів біоти, а також еколого-санітарних показників водного середовища у водоймищі-охолоджувачі (ВО) Чорнобильської АЕС, Встановлено, що зниження рівня води у ВО призвело, в першу чергу, до різких змін його морфометрії, а також гідрологічного та гідробіологічного режимів. При цьому основні гідрфізичні та гідрохімічні характеристики водного середовища ВО в різні сезони 2016-2017 рр. в середньому, залишалися в межах еколого-санітарних показників якості води для мезо-евтрофних та евтрофних умов. Враховуючи збільшення органічного забруднення екосистеми ВО наслідком загибелі значної кількості водних тварин і рослин літоралі, що призвело до певного погіршення якості водного середовища ВО, запропоновано корегування деяких еколого-санітарних показників якості води у бік збільшення трофності для подальшого гідробіологічного моніторингу. Робота передається за кордон за договірною ціною.

34.04.19.0279/0218U005369

Оцінка та діагноз стану біоценозів та біорізноманіття морських екосистем України у 2017 році: Заключний звіт /НДУ "Український науковий центр екології моря"; Керівник Ковалішина Світлана Петрівна. – ДР 0117U007152. УДК 574.58.

116 с.

Об'єкт дослідження - планктонні і бентосні спільноти гідробіонтів Чорного моря. Мета роботи - оцінка та діагноз стану біоценозів та біорізноманіття морських екосистем. Методи досліджень - проведені дослідження гідробіонтів на популяційному (біоценотичному) рівні, в ході яких реєструвався стан планктонної і бентосної спільноти морських екосистем. В звіті наведені результати спостережень за гідробіологічною складовою екосистем морського середовища Чорного моря у 2017 році, за екологічними критеріями та видами-індикаторами проведена оцінка стану біоти. Відзначено структурні зміни в угрупованнях гідробіонтів та визначено їх стан. Здійснено моделювання процесів впливу екстрагованих забруднювачів донних відкладень морського середовища у лабораторних умовах на популяцію мікроводорості. Активний розвиток кокколитофорид, а саме *Emiliania huxleyi*, а також ночесвіткі *Noctiluca scintillans* свідчать про підвищений рівень евтрофування та вказують на нестабільну екологічну ситуацію у досліджуваних акваторіях у літній період. В додатку А представлена карта - схема станцій досліджень у північно - західній частині Чорного моря, додатки Б, С та Е наведено список зареєстрованих видів фітопланктону, макрзообентосу та макрофітобентосу, в додатку Д кількісні показники макрзообентосу ПЗЧМ та в додатку Ж наведено список публікацій з теми.

34.04.19.0280/0218U005370

Оцінка якості морського довкілля методами біотестування та біоіндикації у 2017 році: Заключний звіт /НДУ "Український науковий центр екології моря"; Керівник Красота Людмила Леозорівна. – ДР 0117U007153. УДК 574.587(26): 574.64.

130 с.

Об'єкт дослідження - прибережні та відкриті райони північно-західної частини Чорного моря, різні за рівнем та

характером антропогенного навантаження. Метою науково-дослідної роботи була оцінка стану морського середовища прибережних і відкритих акваторій північно-західної частини Чорного моря методами біотестування та біоіндикації якості довкілля з використанням гідробіонтів різних систематичних рівнів. У звіті представлені матеріали досліджень з оцінки якості довкілля умовно чистих і антропогенно навантажених районів протягом 2017 року за методами біотестування та біоіндикації по фізіолого-морфологічних, систематичних, кількісних, галобіонтних і сапробіологічних показниках розвитку бентосних гідробіонтів (мідій та водоростей-мікрофітів). Надано порівняльну оцінку ступеню впливу середовища на тест-об'єкти та організми-монітори впродовж року та відносно показників, отриманих у попередні роки при дослідженні екологічного стану довкілля під час біомоніторингу. Здійснена інтегральна оцінка екологічного стану різних районів північно-західної частини Чорного моря є інформаційною для використання при прийнятті управлінських рішень, екологічній освіті населення, тощо.

34.04.19.0281/0218U005374

Формування переліку морських екосистем північно-західної частини Чорного моря, які забезпечують основні екосистемні послуги:

Заключний звіт /НДУ "Український науковий центр екології моря"; Керівник Коморін Віктор Миколайович. – ДР 0117U007157. УДК 574.5: 338.46.

118 с.

Звіт про НДР: 118 с., 11 табл., 22 рис., 91 джерела. Об'єкт дослідження - екосистеми північно-західної частини Чорного моря. Мета НДР - визначення на підставі комплексного підходу обґрунтованого переліку морських екосистем північно-західної частини Чорного моря, які забезпечують основні екосистемні послуги. Методи дослідження - в НДР використовувалися традиційні методи аналітичного узагальнення даних на підставі аналізу літературних джерел та законодавчих актів України відносно встановлення заповідних зон і заказників, вимог до добути морепродуктів та підтримки біорізноманіття морської флори та фауни. Результати дослідження - до переліку основних екосистем північно-західної частини Чорного моря були віднесені екосистеми що визначені за еколого-географічними показниками, та на підставі ТS та кластерного аналізу гідрофізичних і гідрохімічних показників. Сформовано перелік екосистем північно-західної частини Чорного моря та надано перелік основних екосистемних послуг, які вони забезпечують, відповідно до міжнародної класифікації. Визначені границі та загальні характеристики морських та прибережних екосистем.

34.04.19.0282/0218U005378

Діагноз стану екосистеми ботанічного заказника загальнодержавного значення "Філофорне поле Зернова": Заклучний звіт /НДУ "Український науковий центр екології моря"; Керівник Трет'як Ірина Петрівна. – ДР 0117U007161. УДК 574.58:581.52/582.275.39(262.5).

75 с.

Звіт про НДР: 75 стор., 26 табл., 40 рис, 39 джерел. Об'єкт дослідження - біоценози та навколишнє природне середовище Філофорного поля Зернова. Мета науково-дослідної роботи - діагноз стану екосистеми ботанічного заказника загальнодержавного значення "Філофорне поле Зернова" на основі інформації про сучасний стан його біорізноманіття. У звіті представлені матеріали досліджень з оцінки біорізноманіття пелагічних і донних біоценозів акваторії заказника стандартними гідробіологічними методами. Проведено ана-

ліз динаміки стану екосистеми Філофорного поля Зернова під впливом природних та антропогенних факторів середовища методом математичного моделювання. Дослідження сучасного стану біорізноманіття ботанічного заказника загальнодержавного значення "Філофорне поле Зернова" допоможе діагностувати стан його екосистеми.

34.04.19.0283/0218U005382

Наукове забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України стосовно збереження біорізноманіття та відновлення живих ресурсів моря у 2016 р: Заклучний звіт /НДУ "Український науковий центр екології моря"; Керівник Ковалішина Світлана Петрівна. – ДР 0117U007165. УДК 574.587(26).

101 с.

Об'єкт дослідження - планктонні і бентосні спільноти гідробіонтів Чорного моря; гідробіонти фіто- та мезозоопланктону, макрофітобентосу, а також макрозообентосу. Мета роботи - дослідження біорізноманіття та стану гідробіонтів у морському середовищі. Методи досліджень - проведені дослідження гідробіонтів на популяційному (біоценогічному) рівні, в ході яких визначався стан та біорізноманіття планктонної і бентосної спільноти морських екосистем. В звіті наведені результати спостережень за гідробіологічною складовою, наведено біорізноманіття гідробіонтів пелагіалі та бенталі, також проведена оцінка стану біоти за критеріями, прийнятими Секретаріатом Чорноморської комісії, оцінено трофічність вод за комплексними методами E-TRIX та BEAST. Отримана сучасна інформація про стан фітопланктону та концентрації хлорофілу-а, зоопланктону, макрофітобентосу, мейобентосу та макрозообентосу різних районів моря. В додатках А, Б наведено список зареєстрованих видів фітопланктону, макрозообентосу. В додатку В та С карти схеми районів дослідження, в додатку Д наведено список публікацій з теми.

34.04.19.0284/0218U005435

Агроландшафти. Біорізноманіття. Екомережа (Науковий довідник. Навчальний посібник): Заклучний звіт /Інститут агроєкології Національної академії аграрних наук України; Керівник Конішук Василь Васильович. – ДР 0118U005476. УДК 502.5:574.1:504:37.091.64(477).

264 с.

Матеріали підготовлено згідно виконання науково-дослідної роботи фундаментальних досліджень "Впровадження Пан'європейської інтегрованої системи екологічного менеджменту агроландшафтів та збереження біорізноманіття в Україні" Державна реєстрація УкрІНТЕІ № 0116U004064. Довідник містить дефініції (визначення, пояснення) основних термінів і понять із загальної екології, охорони навколишнього природного середовища, ландшафтознавства. У вступній частині до кожного розділу представлено основну характеристику агроландшафтів, біорізноманіття, екомережі. Визначення термінів і понять представлено у авторській інтерпретації, або за одим / кількома науковими джерелами, у тому числі згідно нормативно-правових актів, законів, державних стандартів України (ДСТУ - ISO), із відповідними посиланнями. Науковий довідник, навчальний посібник призначений для використання у викладанні навчальних дисциплін "Інвайронментологія (середовищезнавство). Екосистемологія", "Екосозологія" та інших для студентів третього освітньо-наукового рівня (аспірантів), спеціальності 101 - екологія (спеціалізація біо-екологія), галузь знань 10 - природничі науки. Дані також будуть корисними для науково-дослідних установ, викладачів, студентів, аспірантів і докторантів природничого профі-

лю, працівників сільського, лісового, водного господарств, природоохоронців тощо. Робота передається за кордон за договірною ціною.

34.04.19.0285/0218U005558

Оцінка впливу на довкілля (в частині водних організмів) будівництва гідротехнічної споруди (шлюзу-регулятора) на річці Сула в районі с. Тарасівка Полтавської області: Заключний звіт /Інститут гідробіології НАН України; Керівник Триліс В.В. – ДР 0118U002374. УДК 574.58[597:591.524.1:581.526.3](282.247.32).

24 с.

Досліджено сучасні показники гідробіоценозів р. Сула. Здійснено прогноз можливих змін в структурі біотичних угруповань в разі будівництва шлюзу-регулятора. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0286/0218U005560

Дослідження екологічного впливу техногенних нерадіаційних факторів на гідроекосистеми різного типу при створенні та експлуатації об'єктів атомної та теплової енергетики:

Заключний звіт /Інститут гідробіології НАН України; Керівник Протасов Олександр Олександрович. – ДР 0118U004726. УДК 574.5:574.633 (621.311.25+621.311.22).

84 с.

Встановлено на основі вивчення структурно-функціональної організації технооекосистем наслідки техногенного впливу на біотичні складові екосистем водоймоохолоджувачів, спеціальних технічних водойм, відкритих технічних водотоків, систем водопостачання, як елементів технооекосистем ТЕС та АЕС.

34.04.19.0287/0218U005567

Оцінка структури та динаміки фіторізноманіття як основа кліматогенних змін екосистем Прут-Дністровського межиріччя": Заключний звіт /Інститут ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України; Керівник Дідух Яків Петрович. – ДР 0118U005301с. УДК 574.4(477.85):581.54.

71 с.

Оцінено напрямки та масштаби можливих змін фіторізноманіття, ризики його втрат під дією кліматогенних факторів на основі сучасних підходів та методів. Визначено найбільш стійки та вразливі угруповання по відношенню до впливу кліматогенних змін. Виявлені 10 найбільш активних інвазійних видів які масово поширені в екосистемах Прут-Дністерського межиріччя.

34.39 Фізіологія людини і тварин

34.04.19.0288/0218U006009

Вивчити метаболічні та структурні порушення печінки при формуванні стеатозу печінки у дітей з біліарними розладами та патологією кишечника: Заключний звіт /Державна установа "Інститут гастроентерології НАМН України"; Керівник Степанов Ю.М. – ДР 0114U005583. УДК 612.392+616.34-002/371.9.

100 с.

Мета дослідження: виявити предиктори формування й удосконалити алгоритм діагностики стеатозу печінки у дітей. проаналізовані клініко-анамнестичні, лабораторно-інструментальні особливості перебігу стеатозу печінки, надані соноеластографічні характеристики структурним змінам печінки й жорсткості судинної стінки. Вивчені фактори ризику розвитку стеатозу печінки, на підставі фактор-

ного аналізу визначені та структурно організовані провідні фактори, що впливають на формування стеатозу печінки у дітей. Досліджений вплив присутності синдрому надмірного бактеріального росту на розвиток запальних, метаболічних й структурних порушень при стеатозі печінки. Вивчений вплив несінонімичного однонуклеотидного поліморфізма TLR4 Asp299Gly на формування й перебіг стеатозу печінки у дітей. Розроблені пропозиції щодо удосконалення неінвазивної діагностики стеатозу печінки у дітей.

34.41 Морфологія людини і тварин

34.04.19.0289/0218U005550

Морфологічні аспекти патології плаценти при залізодефіцитній анемії вагітних: Заключний звіт /Вищий державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет"; Керівник Давиденко Ігор Святославович. – ДР 0114U004125. УДК 611-013.85:618.39-021.3.

148 с.

Науково-дослідна робота присвячена патоморфологічній діагностиці синдрому плацентарної недостатності при залізодефіцитній анемії вагітних у гестаційному аспекті

34.45 Фармакологія

34.04.19.0290/0218U005413

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0118U001352. УДК 615.

3 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0291/0218U005414

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0118U004121. УДК 615.

4 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів згідно договорів 6-2018, 7-2018, 12-2018 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0292/0218U005415

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0118U001353. УДК 615.

4 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів згідно договорів 37-2018, 40-2018, 45-2018 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0293/0218U005416

Дослідження біологічних властивостей штамів-продуцентів Гаупсину: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0118U001472. УДК 615.

3 с.

Було проаналізовано властивості наданих штамів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0294/0218U006142

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0117U004666. УДК 615.

5 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів згідно договорів 10-2017, 13-2017, 17-2017, 18-2017, 19-2017, 20-2017, 26-2017 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0295/0218U006143

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0117U003198. УДК 615.

4 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів згідно договорів 35-2017, 46-2017, 47-2017 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0296/0218U006144

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0117U001780. УДК 615.

5 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів згідно договорів 34-2017, 36-2017 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0297/0218U006145

Дослідження біологічних властивостей штамів-продуцентів Гаупсину: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0117U006208. УДК 615.

3 с.

Було проаналізовано властивості наданих штамів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0298/0218U006146

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0117U007247. УДК 615.

4 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0299/0218U006147

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0117U003580. УДК 615.

5 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів згідно договорів 52-2017, 69-2017, 81-2017, 82-2017 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0300/0218U006148

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заклучний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0117U003199. УДК 615.

4 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0301/0218U006232

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заклучний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0117U006586. УДК 615.

5 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів згідно договорів 87-2017, 90-2017, 97-2017, 98-2017, 103-2017, 106-2017, 110-2017, 116-2017, 118-2017 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0302/0218U006233

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заклучний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0118U003530. УДК 615.

4 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів згідно договору 105-2017 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0303/0218U006234

Дослідження біологічних властивостей та ідентифікація штамів мікроорганізмів до виду: Заклучний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Олександр Богданович. – ДР 0118U001047. УДК 615.

3 с.

Було ідентифіковано 8 штамів мікроорганізмів, надано звіт із повними схемами ідентифікації кожного штаму, а також складом та характеристиками живильних середовищ і реагентів, які були використані в ході роботи Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0304/0218U006235

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заклучний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0117U005579. УДК 615.

3 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів згідно договору 124-2017 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0305/0218U006236

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заклучний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0117U005580. УДК 615.

4 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів згідно договорів 132-2017, 155-2017 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0306/0218U006237

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0117U007585. УДК 615.

4 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів згідно договорів 125-2017, 127-2017, 134-2017, 143-2017, 147-2017, 148-2017 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0307/0218U006238

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заклучний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0118U001048. УДК 615.

4 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів згідно договору 126-2017 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.19.0308/0218U006239

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заклучний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0118U000162. УДК 615.

4 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів згідно договору 131-2017, 138-2017 Робота розповсюджується за договірною ціною.

36 ГЕОДЕЗІЯ. КАРТОГРАФІЯ

36.23 Прикладна геодезія. Прикладні застосування аерозйомки і фотограмметрії

36.04.19.0309/0218U006002

Розробка та дослідження методів фотограмметрії, дистанційного зондування та геоінформаційних технологій для кількісної та якісної оцінки явищ, об'єктів і процесів: Заклучний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Дорожинський Олександр Людомирівич. – ДР 0113U005286. УДК 528.7(20/21); 528.7(1ф198); 528.92/94; 528.92:65.011.56.

217 с.

Подано методику оцінки зміщень русла річки на прикладі р.Дністер, з використання геоінформаційних технологій в гідрологічному моделюванні руслових процесів. Доведено ефективність комплексного підходу до дослідження гідрографічних об'єктів, який ґрунтується на використанні космічних зображень, топографічних карт, а також карт ґрунтового покриву з врахуванням типу рельєфу. Подано результати оцінки стану територій з небезпечними і руйнівними процесами (карстові утворення, техногенні загрози, лавини і землетруси). Розроблені методи і технології застосовано для реальних об'єктів. Виконані дослідження точності та ефективності використання зображень, отриманих з БПЛА для створення ортофотопланів у великих масштабах (кадастр, військова справа та ін.). Представлено теоретичні засади для створення автоматизованих систем опрацювання зображень, отриманих на растрових електронних мікроскопах. Експериментальні дослідження опрацювання знімків різних видів мікроб'єктів вказують на значні переваги такого підходу стосовно точності та оперативності їх в задачах мікростереофотограмметрії.

36.33 Картографія

36.04.19.0310/0218U006070

Наукові основи картографічного забезпечення проектування транспортних мереж України: Заклучний звіт /Національний транспортний університет; Керівник Павлюк Дмитро Олександрович. – ДР 0113U004786. УДК 528.4: 528.92: 528.94: 625.1: 625.7: 528.856.

34 с.

Розроблена методологія створення та використання карт та просторових баз даних для картографічного забезпечення проектування транспортних мереж України

37 ГЕОФІЗИКА

37.23 Кліматологія

37.04.19.0311/0218U006284

Розроблення наукових засад комплексного використання водних ресурсів України в умовах регіональних кліматичних змін: Заклучний звіт /Український гідрометеорологічний інститут; Керівник Осадчий Володимир Іванович. – ДР 0115U004253. УДК 551.583; 556; 556.541.3/.4; (477).

63 с.

Розроблено методологічні та методичні підходи для оцінки можливих змін кількісних та якісних характеристик водних ресурсів під впливом регіональних кліматичних змін, що дозволило виявити основні їх тенденції та оцінити роль природних й антропогенних чинників у формуванні хімічного складу і якості поверхневих вод. На основі аналізу багаторічних рядів даних, отриманих на державній мережі гідрометеорологічних спостережень, розроблено прогноз можливих змін якісних характеристик водних ресурсів у басейнах річок Дунаю, Західного Бугу та Дністра під впливом кліматичних змін

37.25 Океанологія

37.04.19.0312/0218U005366

Оцінка гідрофізичних характеристик морських вод України у 2017 році: Заклучний звіт /НДУ "Український науковий центр екології моря"; Керівник Диханов Юрій Михайлович. – ДР 0117U007149. УДК 551.46.

88 с.

Звіт про НДР: 88 с., 63 рис., 8 табл., 8 джерел Об'єкт дослідження - морські води Чорного моря. Мета НДР - дослідження сучасного стану та просторово-часової мінливості гідрологічних і гідрофізичних параметрів морської води Чорного моря і вплив їх на концентрацію і розподіл продуктивних (розподілу хлорофілу - а) показників морського середовища у 2017 році. У звіті наведені результати спостережень за кліматичну та частково біологічну складові екосистем морського середовища за 2017 рік, а також задіяні дані історичного масиву даних, починаючи з 1955 року.

38 ГЕОЛОГІЯ

38.15 Літологія

38.04.19.0313/0218U006354

Дослідження палеозою, мезозою і міоцену на перетині кордону південно-східної частини Подбці і західної частини України: Заклучний звіт /Інститут геології і геохімії горючих копалин НАН України; Керівник Павлюк М.І. – ДР 0115U005685. УДК 548.4:552.578:550.4(477).

32 с.

Інтегрувати наявні загальнодоступні територіальні геофізичні, геологічні та інші набори даних з метою побудови інформативної бази даних, яку можна використовувати для різноманітних геологічних досліджень. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.19 Геолого-геофізичні дослідження глибинної будови Землі

38.04.19.0314/0218U005314

Визначення сейсмічної небезпеки майданчика будівництва комплексу багатоквартирних житлових будинків з вбудовано-прибудованими нежитловими приміщеннями та паркінгом на 200 автомобілів за адресою Одеська обл., Овідіопольський район, с. Лиманка, масив 10, ж/м "Дружний" земельна ділянка 13 - за даними сейсмічного районування і генерування розрахункових акселерограм: Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Кендзера Олександр Володимирович. – ДР 0118U005110. УДК 550.34.

81 с.

Отримано значення уточненої сейсмічної бальності, методами загального і детального сейсмічного районування, кожної з таксонометричних одиниць відносно еталонного пункту, від зон можливого виникнення вогнищ землетрусів як місцевих (локальних) так і віддалених (зона Вранча). Побудовано комплекти розрахункових акселерограм для моделювання розрахункових сейсмічних впливів від близьких землетрусів і землетрусів зони Вранча, з урахуванням впливу інженерно-геологічних умов будівельного майданчика. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.04.19.0315/0218U005315

Уточнення сейсмічності ділянки будівництва торгово-сервісного аграрно-маркетингового комплексу з офісними приміщеннями по Старокостянтинівському шосе, 2/1-Г в м. Хмельницькому: Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Гринь Дмитро Миколайович. – ДР 0118U001629. УДК 550.34.

109 с.

Проведено сейсмічне мікрорайонування території з виділенням таксонометричних одиниць. Отримано значення уточненої, методами загального сейсмічного районування, сейсмічної бальності еталонного пункту і таксонометричних одиниць, включаючи положення місцевих зон можливого виникнення вогнищ землетрусів. Побудовано частотні характеристики середовища під будівельним майданчиком. Побудовано комплекти розрахункових акселерограм для моделювання розрахункових сейсмічних впливів від близьких землетрусів і землетрусів зони Вранча, з урахуванням впливу інженерно-геологічних умов будівельного майданчика. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.04.19.0316/0218U005384

Надання науково - технічних послуг з аналізу геотехнічної підоснови ґрунту південної частини о.Зміїний Вилківської міської ради Кілійського району Одеської області:

Заклучний звіт /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Гринь Дмитро Миколайович. – ДР 0118U005253. УДК 550.34.

12 с.

Проведено аналіз геотехнічної підоснови ґрунту з використанням інженерно - геофізичних методів вишукування на території острова Зміїний. Для вивчення геологічної

будови вибраної території була використана приповерхнева сейсморозвідка. У результаті інтерпретації сейсмічних даних був отриманий детальний геологічний розріз глибиною до 20 метрів. На геологічному розрізі відмічені щільні та осадові породи, розломи. Замовнику надано рекомендації про можливість будівництва на даній території. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.04.19.0317/0218U005385

Визначення сейсмічної небезпеки майданчика будівництва під нові виробничі потужності - за даними сейсмічного районування і генерування розрахункових акселерограм:

Заклучний звіт /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Кендзера Олександр Володимирович. – ДР 0118U001748. УДК 550.34.

76 с.

Отримано значення уточненої сейсмічної бальності, методами загального і детального сейсмічного районування, кожної з таксонометричних одиниць відносно еталонного пункту, від зон можливого виникнення вогнищ землетрусів як місцевих (локальних) так і віддалених (зона Вранча). Побудовано комплекти розрахункових акселерограм для моделювання розрахункових сейсмічних впливів від близьких землетрусів і землетрусів зони Вранча, з урахуванням впливу інженерно-геологічних умов будівельного майданчика. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.04.19.0318/0218U005386

Визначення сейсмічної небезпеки майданчика будівництва багатоповерхового житлового комплексу за адресою: м. Одеса, вул. Генуезька, 1 - за даними сейсмічного районування і генерування розрахункових акселерограм:

Заклучний звіт /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Кендзера Олександр Володимирович. – ДР 0118U005255. УДК 550.34.

80 с.

Отримано значення уточненої сейсмічної бальності, методами загального і детального сейсмічного районування, кожної з таксонометричних одиниць відносно еталонного пункту, від зон можливого виникнення вогнищ землетрусів як місцевих (локальних) так і віддалених (зона Вранча). Побудовано комплекти розрахункових акселерограм для моделювання розрахункових сейсмічних впливів від близьких землетрусів і землетрусів зони Вранча, з урахуванням впливу інженерно-геологічних умов будівельного майданчика. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.04.19.0319/0218U005483

Уточнення сейсмічності ділянки будівництва житлового комплексу з об'єктами громадсько-соціального призначення, паркінгами та благоустроєм пам'ятки природи "Крістерова гірка" по вул. Вишгородська, 45 в Подільському районі м. Києва": Заклучний звіт /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Гринь Дмитро Миколайович. – ДР 0118U005254. УДК 550.34.

124 с.

Проведено сейсмічне мікрорайонування території з виділенням таксонометричних одиниць. Отримано значення уточненої, методами загального сейсмічного районування, сейсмічної бальності еталонного пункту і таксонометричних одиниць, включаючи положення місцевих зон можливого виникнення вогнищ землетрусів. Побудовано частотні характеристики середовища під будівельним майданчиком. Побудовано комплекти розрахункових акселерограм для мо-

делювання розрахункових сейсмічних впливів від близьких землетрусів і землетрусів зони Вранча, з урахуванням впливу інженерно-геологічних умов будівельного майданчика. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.04.19.0320/0218U006057

Визначення сейсмічної небезпеки майданчика будівництва багатоповерхового житлового будинку в с. Крижанівка, Лиманського району, Одеської області - за даними сейсмічного районування і генерування розрахункових акселерограм: Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Кендзера Олександр Володимирович. – ДР 0118U000235. УДК 550.34.

76 с.

Отримано значення уточненої сейсмічної бальності, методами загального і детального сейсмічного районування, кожної з таксонометричних одиниць відносно еталонного пункту, від зон можливого виникнення вогнищ землетрусів як місцевих (локальних) так і віддалених (зона Вранча). Побудовано комплекти розрахункових акселерограм для моделювання розрахункових сейсмічних впливів від близьких землетрусів і землетрусів зони Вранча, з урахуванням впливу інженерно-геологічних умов будівельного майданчика. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.04.19.0321/0218U006058

Сейсмічне мікрорайонування і оцінка сейсмічної небезпеки території для уточненого проекту завершення будівництва Ташлицької ГАЕС: Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України; Керівник Вербицький Сергій Тарасович. – ДР 0116U008465. УДК 550.34.

48 с.

Проведено сейсмічне мікрорайонування території з виділенням таксонометричних одиниць. Отримано значення уточненої, методами загального сейсмічного районування, сейсмічної бальності еталонного пункту і таксонометричних одиниць, включаючи положення місцевих зон можливого виникнення вогнищ землетрусів. Побудовано частотні характеристики середовища під будівельним майданчиком. Побудовано комплекти розрахункових акселерограм для моделювання розрахункових сейсмічних впливів від близьких землетрусів і землетрусів зони Вранча, з урахуванням впливу інженерно-геологічних умов будівельного майданчика. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.41 Методи лабораторних мінералого-петрографічних і геохімічних досліджень

38.04.19.0322/0218U006396

Дослідження мінералого-геохімічних особливостей талькових сланців робочих горизонтів кар'єрів та шахт Кривбасу: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Максименко Наталія Іванівна. – ДР 0116U001851. УДК 549.08:553.673.

45 с.

Встановлено, що талькові сланці Криворізького басейну представляють собою складний полімінеральний агрегат, утворений в результаті дії низки різновікових магматичних, осадових, метаморфічних та гіпергенних процесів. Використання сучасних методів мінералогічних досліджень дозволило визначити у складі талькових сланців мінерали, що вміщують золото, платину, мідь, нікель, титан, рідкоземельні та інші елементи. Запропонована технологія збагачення талькових сланців магнітно-гравітаційним методом

в повітряно-мінеральному потоці враховує відміни у морфології мінеральних індивідів та продуктів їх подрібнення, значний градієнт фізичних характеристик окремих породоутворюючих мінералів: твердості, питомої ваги, магнітних властивостей тощо. Робота передається за кордон за договірною ціною.

38.59 Техніка і технологія геологорозвідувальних робіт

38.04.19.0323/0218U006122

Геолого-економічне обґрунтування і розробка Проекту промислового видобутку торфу на Углегорському торф'яному родовищі (Углегорський торф'яний масив) острову Сахалін: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Плотніков Олександр Володимирович. – ДР 0117U001844. УДК 550.8-047.44(571.64):622.013.

332 с.

Проведено геолого-економічна переоцінка промислового видобутку торфу на Углегорському торф'яному родовищі (Углегорський торф'яний масив) на острові Сахалін. Робота передається за кордон за договірною ціною.

39 ГЕОГРАФІЯ

39.19 Фізична географія

39.04.19.0324/0218U006254

Комплексні фізико-географічні дослідження природно-господарських комплексів (на прикладі Поділля): Заключний звіт /Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка; Керівник Сивий Мирослав Якович. – ДР 0113U003333. УДК 911.2.

170 с.

Звіт про НДР: 170 с.; 37 рис.; 10 табл.; 203 джерела. Об'єктом дослідження є природно-господарські геосистеми Поділля. Предметом дослідження є - теоретичні і методичні аспекти комплексних фізико-географічних досліджень природно-господарських геосистем (на прикладі регіональних геосистем Західного Поділля). Мета дослідження - полягає у вивченні фізико-географічних особливостей Західного Поділля для розроблення оптимізаційних заходів щодо функціонування природно-господарських геосистем у регіоні. Відповідно до мети і завдань дослідження використовувались наступні методи дослідження: системний аналіз, картографічний, експедиційний, статистико-аналітичний, джерелознавчий, порівняльно-географічний, математичний, часових зрізів, ретроспективний, описовий, категоризація та ін. Для оцінювання антропогенної трансформації геосистем регіону застосовувалась методика В.Анучина, М.Лемешева, К.Гофмана, П.Шищенка. Обробку аналітичної та статистичної інформації, а також таблицю і графічну (картосхеми, графіки, діаграми) інтерпретацію результатів здійснено за допомогою комп'ютерних програм Corel Draw та Microsoft Excel. Наукова новизна. Вперше проаналізовано хронологію процесу заселення й освоєння території Подільських Товтр; встановлено просторово-часові особливості розвитку поселенського навантаження й оцінено антропогенну трансформацію території Товтр, здійснено районування території за ступенем антропогенної трансформації, запропоновано концепцію (оптимізаційну модель) збалансованого розвитку регіону. Проведено ретроспективний аналіз дослідження геоекотонів вченими різних галузей природознавчих наук та сформовано на цій основі цілісне уявлення про геоекотони як специфічні утвори матеріального світу; уточнено визначення геоекотона як еколого-географічної категорії та об-

ґрунтовано доцільність його ширшого використання у географічній науці; визначено сутнісні властивості геоекотонів, здійснено їх класифікацію; розроблено модель геоекотона; вперше обґрунтовано уявлення про Західно-Подільське горбогір'я як про перехідну зону, або - географічний екотон; визначено роль геоекотонів у життєдіяльності людини, зокрема - у селитебному освоєнні теренів ЗПП; виявлено ступінь прояву селитебного ефекту рубажів контрастності, із якими пов'язане формування особливого типу поселень - геоекотонного; визначено чотири етапи розвитку ПЗФ на теренах ЗПП та оцінено сучасну його структуру; створено ряд таблиць і картографічних моделей, які різнобічно характеризують особливості просторово-територіальної локалізації природоохоронних територій і об'єктів; на основі принципів регіональної ландшафтної репрезентативності і функціонально-територіальної зв'язаності намічено шляхи оптимізації ПЗФ; Уперше з'ясовано передумови формування лучно-степових ландшафтів Західного Поділля; простежено історію розвитку лучно-степових ландшафтів упродовж антропогенного періоду; проілюстровано зміни лучно-степових ландшафтів протягом останніх століть; методом ключових ділянок вивчено структуру окремих лучно-степових ландшафтів і складено їх картосхеми; висвітлено сучасний стан лучно-степових ландшафтів Західного Поділля та напрям їхнього розвитку. Практична цінність Результати, отримані авторами можуть бути використані природоохоронними організаціями для вирішення завдань, пов'язаних з охороною та ефективним використанням природних ресурсів регіону. Запропонована концепція збалансованого розвитку використовується Тернопільською обласною державною адміністрацією та обласною радою для розробки програми соціально-економічного розвитку області. Окремі результати використовуються Тернопільським лісгоспом та його лісництвами (Збаразьке, Скалатське, Мшанецьке) для доповнення та уточнення діючої програми розвитку лісового господарства області. Результати дослідження по вивченню геоекотонів Західного Поділля використовувались для підготовки заключного звіту щодо інвентаризації геологічних і гідрологічних об'єктів природозаповідного фонду Тернопільської області відповідно до договору із науковим центром заповідної справи Мінприроди України. Дані про нововиявлені оселища деяких рідкісних видів рослин можуть бути використані при підготовці відомостей про них у наступних виданнях "Червоної книги України", при укладанні регіональних "Визначників флор ...", "Довідників ...", хорологічних атласів тощо. Отримані дані по вивченню лучно-степових ландшафтів можуть стати науковою базою для вирішення завдань, пов'язаних з охороною та раціональним використанням земельних ресурсів (зокрема при плануванні та впровадженні агроеліоративних заходів на вододільних слабодренованих територіях, які є специфічними в гідрологічному відношенні) та для з'ясування майбутніх перспектив раціоналізації природокористування в межах Західного Поділля. Робота розповсюджується за договірною ціною.

39.21 Економічна і соціальна географія

39.04.19.0325/0218U005258

Розробка методів просторового аналізу та прогнозу демографічного процесу й системи розселення регіону з метою оптимізації (на прикладі Харківської області): Заключний звіт /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; Керівник Сегіда Катерина Юріївна. – ДР 0116U000936. УДК 911.3.

231 с.

Об'єкт наукового дослідження - демографічний процес і система розселення регіону. Об'єкт наукової розробки - методи просторового аналізу та прогнозу демографічного

процесу й системи розселення регіону, модель управління демографічним процесом та оптимізації системи розселення регіону. Предмет дослідження - розробка методів просторового аналізу та прогнозу демографічного процесу й системи розселення регіону (на прикладі Харківської області), створення моделі управління демографічним процесом та оптимізації системи розселення регіону. Мета роботи - розробка методів просторового аналізу та прогнозу демографічного процесу й системи розселення регіону, створення моделі управління демографічним процесом та оптимізації системи розселення регіону, втілення дослідження за запропонованою методикою на матеріалах Харківської області, розробка науково-обґрунтованих заходів регіональної демографічної та екістичної політики. Методи дослідження: філософські, загальнонаукові (аналізу та синтезу, індукції та дедукції, абстрагування та конкретизації, аналогії, моделювання, ймовірнісно-статистичні та методи багатомірної статистики, систематизації, системного аналізу, ПС-аналізу, узагальнення, порівняльно-географічний та порівняльно-історичний методи), конкретних наукових (картографічний, ІФВ-моделювання) та спеціальні (демографічної статистики, методи дослідження розселення та демографічних характеристик населення, демографічного прогнозування) методи. За темою науково-дослідної роботи виконання роботи виконавцями проекту було підготовлено та опубліковано три розділи у монографіях, дев'ять статей у журналах, що входять до наукометричних баз даних Web of Science, Scopus та/або Index Copernicus, одинадцять статей у журналах, що входять до переліку фахових видань України, 23 тез доповідей, взято участь у восьми конференціях. За тематикою дослідження виконавцями проекту підготовлено та захищено вісім дипломних робіт, одну кандидатську та одну докторську дисертації, підготовлено та подано до захисту дві кандидатські дисертації.

39.23 Країнознавство

39.04.19.0326/0218U005220

Географія та туризмознавство Рівненщини і суміжних областей - геоекологічні та соціально-економічні проблеми: Заключний звіт /Приватний вищий навчальний заклад "Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука"; Керівник Калько Андрій Дмитрович. – ДР 0114U006029. УДК 911.9: 504.062.

19 с.

У процесі проведення наукового дослідження розв'язано важливе для розвитку національної економіки завдання: обґрунтування розвитку регіонів в сучасних умовах геополітичних, природних та соціально-економічних трансформацій в Україні. Об'єктом дослідження були процеси регіоналізації території України в умовах адміністративно-територіальної реформи та формування європейської інтеграції на прикладі Рівненщини та її суміжних областей. Мета дослідження наукове обґрунтування основних геоекологічних та соціально-економічних проблем географії та туризмознавства регіону та запропонування шляхів їх вирішення. Методи дослідження: загальнонаукові та емпіричні методи: аналізу і синтезу, метод польових досліджень, статистичний, наукового абстрагування, картографічний, моделювання та логічного узагальнення. Отримані теоретичні та практичні результати, можуть бути використані для формування стратегії розвитку регіону, вирішення екологічних проблем, соціально-економічних диспропорцій та розробки прогнозних рішень щодо розвитку туристичної сфери на регіональному рівні. Новизна дослідження полягає в удосконаленні механізмів управління регіоном, скоординованих на вирішення геоекологічних, соціально-економічних та рекреаційно-туристичних проблем. Сфера використання

результатів дослідження - географія, туризм, регіоналістика.

41 АСТРОНОМІЯ

41.25 Туманності. Міжзоряне середовище

41.04.19.0327/0218U006174

Моделювання поляризаційних карт залишків наднових зір та основних параметрів телескопа міжнародного проекту СТА. Вивчення електронних властивостей нанокластерів металооксидів для газосенсорних систем: Заключний звіт /Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України; Керівник Пелих Володимир Олександрович. – ДР 0117U002815. УДК 524.354 621.315.592.

40 с.

Розроблено теоретичну модель для побудови карт поляризації залишків наднових зір з урахуванням ефекту Фарадея та еволюції випадкового магнітного поля. Розроблено програмні засоби для моделювання карт параметрів Стокса: I, Q, U (четвертий параметр V рівний нулю в залишках наднових зір. Проведено чисельне моделювання карт поляризації залишків наднових зір, які еволюціонують в однорідному (на масштабах порядку радіуса залишка) магнітному полі, за різних наборів параметрів моделі та різних орієнтацій магнітного поля відносно спостерігача. Проведено дослідження затемнення приймальної камери SST-1M (малого черенковського телескопу) елементами конструкції прототипу та проведено розрахунок одного центрального кільця з "порожнистою" топологією з урахуванням вкладів внутрішнього кільця та зовнішньої частини тригера. Встановлено та налаштовано останню версію старіпе для реконструкції мюонних кілець. При реконструкції мюонних кілець було відтворено усі основні параметри, такі як: радіус кільця, його товщина, оптична ефективність та ін. Проаналізовано процеси формування нанокластерів ZnO в хімічно-активному середовищі з допомогою методу молекулярної динаміки. Встановлено, що утворені кластери в основному формуються в трьох структурних фазах: аморфна, вюрцитна і кубічна цинкової обманки в залежності від умов конденсації. Форма і структура новоутворених нанооб'єктів залежить від характеру кінцевого етапу формування, зокрема, швидкості охолодження, що і спостерігається при експериментальних дослідженнях. За результатами проведених робіт опубліковано 5 наукових праць, з них дві статті у журналі та три матеріали тез згідно з виступами на Міжнародних наукових конференціях.

43 ЗАГАЛЬНІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДНИЧИХ І ТОЧНИХ НАУК

43.01 Загальні питання природничих і точних наук

43.04.19.0328/0218U005381

Наукове забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України з моніторингу та оцінки стану забруднення морського середовища у 2016 р.(підготовка звіту): Заключний звіт /НДУ "Український науковий центр екології моря"; Керівник Коморін Віктор Миколайович. – ДР 0117U007164. УДК 502.2.08; 504.423.

145 с.

За даними моніторингових спостережень надано сучасний стан гідрохімічного режиму і евтрофікації вод. Проведені розрахунки індексу трофності морських вод Одеської

затоки і Придунайського узмор'я. Визначено рівень забруднення різних об'єктів морського середовища (води, донних відкладень, гідробіонтів) пріоритетними токсичними речовинами. У кооперації з Одеським національним університетом ім. І.І. Мечникова виконано відбір різних видів моллюсків і риб та їх аналіз на вміст токсичних металів, хлороганічних пестицидів і поліхлорованих біфенілів. Проведена порівняльна оцінка фактичного рівня забруднення Екологічним нормативам якості морського середовища. Виконана оцінка стану гідробіологічної спільноти (фіто-, зоопланктон, зообентос) досліджених районів

43.04.19.0329/0218U005529

Розробити науково-організаційні підходи та ринково-орієнтований інструментарій випробовування, експериментального виробництва та консалтингового супроводу трансферу інноваційних технологій і продукції в агропромисловому комплексі Полтавської області: Заключний звіт /Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова Інституту свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Кохан Андрій Володимирович. – ДР 0116U003700. УДК 001:63.001-76.

51 с.

Розроблені консалтингові та інформаційно-маркетингові забезпечення трансферу інноваційних технологій і наукової продукції в агропромисловому комплексі Полтавської області. Впроваджено 11 розробок у агроформуваннях Полтавської області. Проводилося випробування 8 наукових розробок. Робота передається за кордон за договірною ціною.

43.04.19.0330/0218U005541

Таксономічні, популяційні, еколого-ценотичні та ареалогічні дослідження видів рослинного світу, занесених до Червоної книги України (рослинний світ) з метою їх збереження в природному середовищі (четвертий етап): Заключний звіт /Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України; Керівник Мосякін С.Л. – ДР 0118U006052. УДК 502.172:502.211:58(477).

585 с.

Надано характеристики популяційних особливостей 20 модельних критичних видів, еколого-ценотичних особливостей 40 видів на основі проведених польових геоботанічних та еколого-ценотичних досліджень і аналізу інших наявних даних. Для 25 модельних критичних видів розроблені конкретні пропозиції із заходів щодо режиму їх збереження. Визначено таксономічний статус 45 модельних критичних видів на основі аналізу гербарних матеріалів, наявних сучасних таксономічних, філогенетичних та інших даних. Для 80 модельних видів підготовлені характеристики згідно з розробленими методичними рекомендаціями щодо збору, підготовки і стандартизованої подачі матеріалів по видах Червоної книги України. Підготовлені обґрунтування до модельних видів рослин та грибів щодо включення їх до та виключення з чергового видання Червоної книги України та проекти відповідних переліків видів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44/81 ТЕХНІЧНІ І ПРИКЛАДНІ НАУКИ. ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ

44 ЕНЕРГЕТИКА

44.01 Загальні питання енергетики

44.04.19.0331/0218U006317

ДКР ДП "Івченко-Прогрес" у сумісному Європейському Проекті "Зміцнені дисперсними оксидними частками матеріали для адитивного виготовлення жароміцних компонентів в енергетиці" (OXIGEN): Заключний звіт /Державне підприємство "Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро "Прогрес" імені академіка О.Г. Івченка; Керівник Дринов Олег Миколайович. – ДР 0113U003685. УДК 620.9.

10 с.

Об'єкт дослідження - Оксидні дисперсно-зміцнені (ODS) сплави для виготовлення жароміцних деталей, що застосовуються в енергетичній галузі, методами адитивних технологій. Мета роботи: Для всього консорціуму проекту OXIGEN: - об'єднання передового європейського досвіду у виготовленні спеціалізованих порошкових сплавів методом механічного сплавлення і знань в області жароміцних матеріалів для отримання можливостей подальшого застосування їх у сфері адитивного виготовлення деталей (методами: селективного лазерного спікання (SLM), лазерного осадження металу (LMD). Це створить інтегровану, першу в світі, можливість безпосередньо займатися виробництвом всього ланцюга від порошку до деталі і виробляти кращі в своєму класі жароміцні сплави, відповідно до вимог замовника, з метою їх подальшого застосування в установках з вироблення електроенергії, - створення і дослідження різних оксидних дисперсно-зміцнених сплавів, індивідуально розроблених для вирішення специфічних питань в досягненні необхідних характеристик жароміцних матеріалів, які в даний час обмежують можливість використання деталей в установках для вироблення електроенергії. У перспективі, це призведе до створення більш ефективних турбінних установок з вироблення електричної енергії. Для ДП "Івченко-Прогрес": - демонстрація поліпшення показників відцентрового колеса компресора перспективного газотурбінного приводу ДП "Івченко-Прогрес", виготовленого з оксидного дисперсно-зміцненого титан-алюмінієвого сплаву методом лазерного осадження металу (LMD). Тільки заміна матеріалу відцентрового колеса дозволить досягти поліпшення ККД компресора на 3% і знизити питомі витрати палива двигуна на 1%. Крім того, зменшення маси відцентрового колеса, в наслідок відмови від сталевого сплаву, і перехід на зміцнений титано-алюмінієвий сплав дозволить підвищити потужність всієї установки в цілому, - дослідження характеристик робочих лопаток четвертої ступені вільної турбіни газотурбінного приводу ДП "Івченко-Прогрес", виготовлених з оксидного дисперсно-зміцненого титан-алюмінієвого сплаву методом лазерного осадження металу (LMD), в робочих умовах при впливі на них статичних, динамічних та циклічних навантажень, циклічних термічних напруг, агресивного газового середовища при високій температурі і схильних до газової корозії. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44.04.19.0332/0218U006361

Імперативи взаємоузгодженого цільового розвитку енергетики та економіки: Заключний звіт /Державна установа "Інститут економіки та прогнозування НАН України"; Керівник Подолець Роман Здиславович. – ДР 0117U006115. УДК 338.27:620.9.

195 с.

Реалізовано підхід до формулювання цільового енергетичного сценарію, що базується на оцінці синергетичного ефекту від запровадження наборів заходів, згрупованих за пріоритетними напрямками: енергоефективність, відновлювана енергетика, модернізація та інновації, трансформація ринку та інституцій. Математичне моделювання та оцінка узгодженості довгострокових сценаріїв розвитку економіки та енергетики України реалізовано з використанням комплексу адаптованих модельних засобів відповідно до розробленого порядку через алгоритм м'якого поєднання моделей.

44.09 Енергоресурси. Енергетичний баланс

44.04.19.0333/0218U005060

Розвиток теоретичних основ підвищення енергоефективності електротехнічних комплексів, розробка методів діагностики та систем корекції енергоспоживання та енергоперетворення у процесі експлуатації та в аварійних режимах: Заклучний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Загірняк Михайло Васильович. – ДР 0115U002529. УДК 621.313.

499 с.

В результаті виконання етапів наукового дослідження було: 1) розроблено методологію оцінювання та керування процесами енергоперетворення в енергетичному каналі електротехнічних комплексів, яка, на відміну від існуючих, дозволяє за енергетичним критерієм визначити діагностичні ознаки нештатних ситуацій в роботі обладнання та запропонувати комплекс організаційних та технічних засобів, які забезпечать підвищення енергетичної керованості електротехнічних комплексів. 2) Розроблений метод ідентифікації параметрів електротехнічного комплексу, на відміну від існуючих, базується на складанні енергетичних моделей в формі рівнянь балансу гармонічних складових потужності між джерелом живлення і елементами енергетичного каналу, що дозволяє розширити кількість визначуваних невідомих параметрів схеми заміщення. 3) Розроблений метод діагностики асинхронних двигунів, на відміну від існуючих, дозволяє за допомогою розробленого алгоритму відокремлювати інформативні частоти у спектрі аналізованого сигналу, таким чином надає можливість виконувати діагностику при живленні від перетворювача частоти.

44.04.19.0334/0218U006429

Розроблення системи критеріїв оцінки та обґрунтування проектів енергоефективності з урахуванням критеріїв оцінки інвестиційних проектів: Заклучний звіт /Запорізький національний технічний університет; Керівник Слинко Георгій Іванович. – ДР 0117U006248. УДК 330.322.3:620.9.

139 с.

Об'єкт дослідження - енергоефективність об'єктів комунальної власності. Мета роботи - розробка системи критеріїв оцінки та обґрунтування проектів енергоефективності з урахуванням критеріїв оцінки інвестиційних проектів. Методи дослідження - системний підхід; проектний метод; монографічний; статистико-імовірнісний; абстрактно-логічний метод; емпіричний метод; моделювання. Розроблено рекомендації щодо впровадження комплексних заходів для забезпечення ефективного енергозбереження на рівні європейських стандартів. Розроблено критерії визначення основних характеристик обладнання для опалення окремих будівель. Розроблено критерії визначення втрат тепла в теплових мережах при транспортуванні теплової енергії. Розроблено критерії теплозабезпечення приміщень різних типів із врахуванням додаткових обігрівачів, типу будівельних матеріалів та утеплювачів стін, дахів, дверей та вікон із застосуванням

сучасних матеріалів та технологій їх впровадження. Розроблено критерії оцінки інвестиційних проектів щодо забезпечення енергоефективності на об'єктах комунальної власності. Розглянуто види різних палив та їх фізичні й теплотехнічні характеристики, надано рекомендації щодо особливостей використання палив у різних агрегатах. Розроблено та запропоновано методика оцінки енергоефективності будівель комунальної власності. Впровадження та використання розроблених критеріїв, методик та заходів дасть можливість зекономити значні кошти на виробництво, транспортування та використання теплової та інших видів енергії в сфері об'єктів комунальної власності Запорізької області. Робота передається за кордон за договірною ціною.

44.29 Електроенергетика

44.04.19.0335/0218U005052

Удосконалення теоретичних та експериментальних методів дослідження перехідних процесів в енергетичних установках, за рахунок структурної оптимізації моделей і технічних систем: Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Пелих Сергій Михайлович. – ДР 0115U000411. УДК 662.611.2:662.612.5. 106 с.

У роботі запропоновано нове розв'язання науково-прикладного завдання, що полягає у підвищенні ефективності автоматизованої системи теплопостачання зі змінною структурою об'єкта керування за критерієм, що враховує надійність, ефективність, вартість і якість за рахунок вдосконалення інформаційного і математичного забезпечення.

44.04.19.0336/0218U005194

Функціональні пристрої на основі композитних наноструктур: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Мачуляньський Олександр Вікторович. – ДР 0116U008156. УДК 621.318. 31 с.

Проведено дослідження взаємозв'язку оптичних властивостей металодіелектричного покриття (отриманого методом вакуумного осадження) з параметрами та мікроструктурою його компонент, а також умови одночасного проявлення ефектів прозорості та екранування в різних частотних діапазонах, які залежать від різних параметрів. Виконано математичне моделювання ефективності екранування багатофункціональних плівкових покриттів, прозорих у видимій області спектра та екрануючих в НВЧ діапазоні електромагнітного випромінювання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44.04.19.0337/0218U005267

Розробка Стратегії соціально-економічного розвитку Кирилівської селищної об'єднаної територіальної громади на період до 2023 року: Заклучний звіт /Центральноукраїнський національний технічний університет; Керівник Плешков Петро Григорович. – ДР 0118U001831. УДК 621.31. 36 с.

Розроблено енергетичний паспорт згідно вимог ДСТУ Б.А.2.2-12:2015 та ДБН 2.6.31-2016, який відповідає європейським стандартам EN 16247. Надано рекомендації щодо підвищення рівня енергетичної ефективності будівель, що враховують місцеві кліматичні умови. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44.04.19.0338/0218U005317

Розробка і впровадження верхнього рівня системи контролю і керування (СКК) блоку в частині контрольно-вимірювальних приладів та апаратури (КВП та А) котла при модернізації системи пиллоприготування на енергоблоках №2 та №5 Зміївської ТЕС ПАТ "Центренерго": Заклучний звіт /Державне підприємство "Харківський науково-дослідний інститут комплексної автоматизації"; Керівник Золотоверха Олена Сергійовна. – ДР 0118U001452. УДК 621.311.2:65.011.56. 50 с.

Об'єкт дослідження - технічні засоби існуючої СКК енергоблоків №№2, 5 Зміївської ТЕС. Мета роботи - розробка та впровадження верхнього рівня (ВР) СКК для забезпечення контролю та керування модернізованим вузлом пилосистеми у зв'язку з переводом блоків на спалювання вугілля газової групи. Методи дослідження - розробка спеціалізованого ПЗ та його моделювання на полігоні ХІКА на макеті з персональних комп'ютерів та контролера TREI. Створений програмно-технічний комплекс (ПТК) СКК має унікальну конфігурацію технічних засобів та надає персоналу достатню, достовірну та своєчасну інформацію про хід технологічних процесів, а також про стан технологічного обладнання і засобів автоматизації. Реалізація проекту дозволяє збільшити період експлуатації енергоблоків ТЕС на 15-20 років та підвищити їх ефективність на 6-10%. Впровадження ВР СКК не вносить жодних змін до затвердженого технічного проекту Зміївської ТЕС в частині дотримання вимог екології та захисту навколишнього середовища.

44.04.19.0339/0218U005318

Розробка і впровадження верхнього рівня систем технологічного контролю енергоблоків №№2,4,5 Зміївської ТЕС ПАТ "Центренерго": Заклучний звіт /Державне підприємство "Харківський науково-дослідний інститут комплексної автоматизації"; Керівник Золотоверха Олена Сергійовна. – ДР 0118U001453. УДК 621.311.2:65.011.56. 47 с.

Об'єкт дослідження - технічні засоби існуючої СТК енергоблоків №№1-6 Зміївської ТЕС. Мета дослідження - створення сучасного цифрового програмно-технічного комплексу СТК. Методи дослідження та апаратура - розробка СТК проводилась на полігоні ХІКА на макеті з персональних ЕОМ та контролера TREI з використанням спеціальних методик дослідження та тестування. Створення ПТК СТК дозволяє розширити можливості системи за рахунок виконання нових функцій (відображення, архівування оперативної і діагностичної інформації та інше), а також забезпечує розрахунок ТЕП та реєстрацію аварійних подій для блоків №№1-6. Заміна застарілих технічних засобів існуючої СТК на сучасні технічні та програмні засоби, дозволить збільшити період експлуатації енергоблоків ТЕС на 15-20 років. Впровадження СТК не вносить жодних змін до затвердженого технічного проекту Зміївської ТЕС в частині дотримання вимог екології та захисту навколишнього середовища.

44.04.19.0340/0218U006139

Інтеграція електричних транспортних засобів в електричну мережу: Заклучний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Балахонцев Олександр Васильович. – ДР 0117U001773. УДК 621.311.17. 105 с.

Удосконалена схема бортового обладнання електромобіля. Запропонований подвійний накопичувач енергії на основі літій-іонної батареї та суперконденсатора. Розроблена схема

підключення двох джерел енергії, яка дозволяє використовувати тягловий інвертор для одночасного керування потоками енергії від двох джерел. Рекомендована найкраща за техніко-економічними показниками схема станції швидкого заряджання електромобілів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44.04.19.0341/0218U006187

Розроблення технічних вирішень для динамічної компенсації реактивної потужності в системах електропостачання: Заклучний звіт /Львівський національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Федів Євген Ігорович. – ДР 0116U006722. УДК 621.316.727.

21 с.

Запропоновано спосіб узгодженого керування декількома силовими випрямлячами технологічних установок систем електроспоживання для забезпечення динамічної компенсації реактивної потужності в електромережі живлення. Запропоновано спосіб регулювання пересиланням змінного струму проміжною ланкою постійного струму, яка побудована на перетворювачах струму з повністю керованими напівпровідниковими вентилями. Досліджено нормальні режими роботи та показано можливість роботи вставки (електропередачі) постійного струму, виконаної відповідно запропонованого способу, в режимах з генеруванням реактивної потужності в мережі змінного струму.

44.31 Теплоенергетика. Теплотехніка

44.04.19.0342/0218U005617

Розроблення процесів конверсії твердих органічних відходів в збагачений воднем синтез-газ для відновлювано-водневої енергетики та паливно-комірчанних енергетичних установок: Заклучний звіт /Інститут вугільних енерготехнологій Національної академії наук України; Керівник Дудник Олексій Миколайович. – ДР 0116U007329. УДК 620.93:621.35:622.92.

58 с.

Об'єкт дослідження - процеси конверсії твердих органічних відходів. Мета роботи - визначення фундаментальних основ конверсії твердих органічних відходів (ТОВ). Методи дослідження - стандартні методи дослідження твердого палива та нові методи оцінювання процесів повітряної газифікації ТОВ та енергетичного вугілля. Узагальнено результати досліджень з визначення фізико-хімічних особливостей термічної конверсії ТОВ. З урахуванням даних щодо оптимізації роботи нового газифікатора ІВЕ НАНУ з використанням та без використання плазмотронів на пароповітряному та повітряному дутті встановлено вплив властивостей вихідної сировини на теплову потужність та ефективність газифікатора щодо виходу, складу та теплоти згоряння одержаного газу. На основі одержаних фундаментальних характеристик газифікації для різних видів вихідної сировини розроблено, проведено розрахунки та оптимізовано принципові схеми комбінованого виробництва електричної та теплової енергії, а також хімічних сполук з газифікацією ТОВ. З урахуванням аналізу одержаних результатів випробувань наявного обладнання, складено та оптимізовано матеріальний та тепловий баланс енергоустановок з метою досягнення максимального електричного та загального ККД. Розроблено принципові схеми нових когенераційних установок з газифікацією ТОВ в оберненому щільному шарі, бульбашковому киплячому шарі та циркулюючому киплячому шарі (ЦКШ): з електрогенератором з приводом від двигуна в внутрішнього згоряння та з електрохімічним генератором (ЕХГ) на твердооксидних паливних елементах (ТОПЕ).

Визначено, що використання технології плазмової повітряної газифікації в оберненому щільному шарі та технології ЦКШ замість технології повітряної газифікації в щільному шарі дозволить збільшити електричну потужність ЕХГ на ТОПЕ з 5 кВт до 30 кВт та до 17 кВт відповідно. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44.41 Пряме перетворення енергії

44.04.19.0343/0218U005523

Розробка енергоефективної електромеханічної системи електробусу на основі адаптивного векторно-керованого асинхронного електроприводу з акумуляторно-суперконденсаторним живленням: Заклучний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Пересада Сергій Михайлович. – ДР 0117U004284. УДК 621.313.

599 с.

Розроблено дослідний зразок електромеханічної системи електробусу з тяговим векторно-керованим асинхронним електроприводом потужністю 100 кВт, який забезпечує адаптивне енергоефективне векторне керування координатами тягового асинхронного двигуна електричного транспортного засобу, а також функцій автоматизації, які є стандартними для електроприводів транспортних засобів. Розроблено гібридне джерело живлення малої потужності, яке складається з акумуляторного блоку, швидкого накопичувача енергії на базі суперконденсаторів, силових DC-DC перетворювачів, керуючого контролера з реалізованими алгоритмами для раціонального керування процесами енергообміну між електроприводом і ГДЖ, сенсорної та інтерфейсної підсистем. Розроблено нові методи та алгоритми векторного керування тяговими АД, які забезпечують відпрацювання моменту (кутової швидкості) з максимізацією співвідношення момент/струм, адаптацію до варіацій активних опорів статора і ротора, завдяки чому зменшуються активні втрати в АД і відповідно підвищується ККД системи. Розроблено та досліджено експериментально нові методи керування DC-DC перетворювачами гібридного джерела живлення. Розроблено програмне забезпечення яке реалізує: алгоритми адаптивного енергоефективного керування асинхронними двигунами на цифровому сигнальному процесорі; телеметрію електромеханічної системи з використанням панельного комп'ютера водія; керування DC-DC перетворювачами.

44.04.19.0344/0218U006216

Розроблення і створення низькотемпературних самоорганізованих гібридних гетероструктур для фотоперетворювачів сонячної енергії: Заклучний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Смертенко Петро Семенович. – ДР 0114U002249. УДК 621.315.592.

50 с.

Створено фотоперетворювач сонячної енергії на основі гібридних структур органіка-неорганіка з ароматичними гетероциклічними амінами, а саме з клонідіном, шляхом осадження клонідіну на кремнієві підкладинки діаметром 100 мм. Технологія виготовлення фотоперетворювача запатентована у 2013 році і базується на саморганізації гетероциклічних амінів з водного розчину на патерні кремнієві підкладинки при кімнатній температурі. Фотоперетворювач сонячної енергії застосовується для потреб малої енергетики, сенсорики, робототехніки. Робота передається за кордон за договірною ціною.

45 ЕЛЕКТРОТЕХНІКА

45.01 Загальні питання електротехніки

45.04.19.0345/0218U006309

П'єзореzonансні пристрої з керуванням частоти: Заключний звіт /Українська інженерно-педагогічна академія; Керівник Хуторненко Сергій Володимирович. – ДР 0114U007397. УДК 621.373.121.

70 с.

Об'єктом дослідження є процеси генерування та стабілізації частоти в керованих за частотою кварцових генераторах. Предметом дослідження є керовані за частотою п'єзореzonансні пристрої: резонатори, генератори, фільтри і датчики на основі кварцових резонаторів з безпосереднім управлінням частотою. Метою дослідження є покращення технічних характеристик п'єзореzonансних пристроїв з керуванням частоти. Для досягнення поставленої мети в роботі вирішені наступні задачі: - запропоновано методику моделювання двомірних коливань кварцового резонатора на основі матрично-операторного метода з урахуванням залежності механічних та електричних граничних умов від поперечної координати; - розроблено математичну модель керованого по частоті кварцового резонатора з безпосереднім управлінням частотою шляхом створення градієнта електричного поля збудження у площині п'єзоелементу; - розроблено математичну модель керованого по частоті кварцового генератора з управлінням частотою кварцового резонатора змінною зазору між рухомих електродом збудження резонатора, та поверхнею кристалічного елемента резонатора, при цьому рухомий електрод має форму у вигляді однієї з гілок гіперболи. Методи дослідження. Для дослідження процесів генерування та стабілізації частоти в керованих за частотою кварцових резонаторах використані методи, які ґрунтуються на використанні: теорії розрахунку електричних і магнітних кіл, теорії коливань, теорії диференціального та інтегрального числень, операторному численні та комп'ютерного моделювання під час розробки та аналізу математичних моделей пристроїв. Теоретична значущість дослідження: розроблено теоретичні і методичні основи керування частотою кварцових резонаторів з безпосереднім керуванням частотою резонатора шляхом зміни міжелектродного зазору, при чому профіль зазору обрано спеціальної форми. Практична значущість дослідження полягає в наступному: визначені, систематизовані та проаналізовані інженерні співвідношення для визначення параметрів п'єзореzonансних пристроїв з керуванням частоти при проектуванні радіотехнічних пристроїв на основі кварцового резонатора з безпосереднім впливом на резонансну частоту; розроблені на рівні корисних моделей пристрої радіотехніки з покращеними технічними характеристиками - керовані за частотою кварцові генератори та датчики на основі кварцових резонаторів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

45.09 Електротехнічні матеріали

45.04.19.0346/0218U005179

Розроблення і створення технологій виро-щування нанокристалічних багатокомпонентних структур енергонезалежної пам'яті для інформаційних систем: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Литовченко Володимир Григорович, Лісовський Ігор Петрович. – ДР 0114U001890. УДК 62.382.2017.7; 621.397.579.017.

12 с.

Звіт по НДР: 11 сс., 1 частина, 5 таблиць, перелік публікацій за проектом. В результаті виконання проекту була розроблена технологія створення нанокристалічних багато-

компонентних систем енергонезалежної пам'яті надвисокої ємності, основана на процесах іонно-плазмового напilenня оксиду або оксинітриду кремнію і наступному формуючому відпалі, модернізоване існуюче технологічне обладнання, створений вимірювальний стенд для визначення електрофізичних характеристик багатопшарових нанокристалічних систем. Розроблені елементи пам'яті мають значні переваги над існуючими: значно меншу (від 2 до 4 разів) амплітуду імпульсів запису/стирання заряду, суттєво більшу деградаційну стійкість (до $10e10$ циклів) та помітно більший час енергонезалежного зберігання інформації. Ключові слова: технологія, пам'ять, багатокомпонентна структура, оксинітрид кремнію, нанокристалічна система, інформація.

45.04.19.0347/0218U005180

Розроблення і створення технологій виро-щування планарних структур для електрохімічних сенсорів газового аналізу: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Коваленко Сергій Анатолійович. – ДР 0114U001891. УДК 536.53; 621.397.579.017.

17 с.

Звіт по НДР: 16 с., 1 частина, 1 рисунок, 5 таблиць, перелік публікацій за проектом. В результаті виконання проекту була розроблена універсальна вакуумна технологія створення планарних структур для електрохімічних сенсорів аналізу вмісту кисню чи водню, а також індикаторів сірководню колірного типу. Означена технологія базується на процесі іонно-плазмового або магнетронного розплення матеріалів і є набагато швидшим і технологічно простішим способом, ніж існуючі. Вона також виявляється дешевшою, потребує менших витрат часу, оскільки даний спосіб не вимагає складних технологічних установок, процесів та технологічних режимів для отримання планарних газових сенсорів або індикаторів. Але головною перевагою перед існуючими способами є те, що весь процес виготовлення планарних структур для електрохімічних сенсорів виконується в одному технологічному циклі.

45.04.19.0348/0218U006300

Розроблення і створення технологій виро-щування нанокompозитних багатопшарових структур органічних і неорганічних напівпровідників для сенсорів біологічних речовин: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Лозовський Валерій Зиновійович. – ДР 0114U000750. УДК 536.53; 621.397.579.017.

19 с.

Створити газофазну технологію нано-композитних плівок та багатопшарових структур на основі органічних та неорганічних напівпровідників та металів (в тому числі з оболонкою) в матрицях з контрольованими параметрами на базі нових методів одночасної конденсації з кількох джерел для конструювання різноманітних чутливих елементів сенсорних систем для детектування електромагнітного випромінювання. Практична значимість проекту полягає у розробці технології одержання широкого класу чутливих нанокомпозитних матеріалів для сенсорної техніки, дослідженні властивостей сенсорів, сконструйованих на основі цих матеріалів, в залежності від технологічних умов та будови речовини, що є необхідною умовою створення технологічних основ виробництва широкого спектру сенсорів на спільній технологічній платформі.

45.04.19.0349/0218U006327

Розроблення і створення системи моніторин-

гу парникових газів в атмосфері Землі:

Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Кислий Володимир Павлович. – ДР 0114U000998. УДК 536.53; 397,579,017.

39 с.

Створена оптична дистанційна система кількісного та якісного визначення концентрацій газових складових атмосфери Землі для забезпечення сталого експрес-моніторингу озону та основних парникових газів (H₂O, CO₂, CH₄, N₂O) у приземному шарі атмосфери. Розроблено просту, віброзахисну оптичну схему фур'є-спектрометра на основі інтерферометра "подвійне котяче око". Обґрунтовано методи оцінки мінімальних робочих трас для вимірювань зі штучним джерелом випромінювання та визначення концентрацій газових складових основних парникових газів та озону, їх загального вмісту та їх висотного розподілення в шарах атмосфери за спектрограмами фур'є-спектрометра. На основі проведеного комплексу вимірювань спектрів поглинання сонячного випромінювання в інфрачервоному діапазоні 2-20 мкм отримані дані про детальний розподіл озону за висотою у різні пори року та уточнено його розподіл в тропосфері у порівнянні з іншими методами досліджень. Робота передається за кордон за договірною ціною.

45.04.19.0350/0218U006328

Розроблення і створення апаратури безконтактного контролю розподілу температури у високотемпературних технологічних процесах: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Ліптуга Анатолій Іванович. – ДР 0114U000999. УДК 535.233.43; 535.233.52.

29 с.

Розроблено оригінальну оптичну методику безконтактного вимірювання розподілу температури у мікро- та макрооб'єктах, створено макетний зразок апаратури. В ній поєднані переваги тепловізійних систем (можливість одночасного отримання інформації з великої кількості точок), радіометрів спектрального відношення (незалежність вимірювання від коефіцієнта сірості) та сучасних комп'ютерів (накопичення та одночасна обробка великих масивів інформації про значення температури при кожному вимірюванні). Розроблений прилад працює при кімнатній температурі, не потребує холодоагентів. Діапазон вимірювання температури 500 - 3000 К, час одного вимірювання - секунди. Похибка вимірювань - не більше 1,5%. Робота передається за кордон за договірною ціною.

45.29 Електричні машини

45.04.19.0351/0218U006186

Дослідження і розрахунок лінійного електрогенератора потужністю 40 Вт: Заключний звіт /Львівський національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Макачук Олександр Володимирович. – ДР 0115U000459. УДК 621.313; 621.311.21Ф827.

74 с.

Розроблено алгоритм розрахунку перехідних і установившихся процесів у електромеханотронній системі "випрямляч-генератор"; опрацьовано елементи методики проектування таких машин. Об'єктом дослідження є лінійний електрогенератор - як електромеханічний перетворювач енергії, що складається з шитованого статора, на осерді якого розташовано обмотку з довільним просторовим розподілом провідників по пазах та трансформатора з полюсами, утвореними із постійних магнітів.

45.37 Силова перетворювальна техніка

45.04.19.0352/0218U005320

Автономна високоефективна система електроживлення на основі фотоелектричних перетворювачів: Заключний звіт /Чернігівський національний технологічний університет; Керівник Красножон Олексій Васильович. – ДР 0116U006960. УДК 621.314.1:621.383.51.

170 с.

Запропоновано концепцію побудови високоефективних автономних систем електроживлення (АСЕ) на основі фотоелектричних перетворювачів (ФЕП). Проведена оцінка і обґрунтування вибору акумуляторних батарей (АКБ) для АСЕ. Розроблено методи та засоби підвищення ефективності АСЕ. Розроблено моделі неізольованих двонаправлених перетворювачів для ФЕП. Створено експериментальний зразок перетворювача постійної напруги для ФЕП. Створено гістерезисний оптимізатор точки максимальної потужності для ФЕП. Створено зв'язаний з мережею квазі-імпедансний інвертор з джерелом накопичення енергії та генерацією на основі ФЕП для широкого діапазону потужності. Розроблено моделі здвоєного квазі-імпедансного інвертора та однофазного інвертора на основі схеми розгортання з підвищенням та зниженням напруги. Створено експериментальний зразок інвертора на основі схеми розгортання. Зібрано експериментальний зразок АСЕ потужністю 1 кВт.

45.45 Електрозварювальне устаткування

45.04.19.0353/0218U005389

Підвищення показників енергоефективності та ресурсозбереження засобами силової електроніки для технології отримання високонадійних зварюваних з'єднань різнорідних матеріалів: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Бондаренко Олександр Федорович. – ДР 0116U006924. УДК 621.314.

184 с.

Об'єктом науково-дослідної роботи є електромагнітні процеси в системі "мережа живлення - перетворювач електроенергії - нестационарне навантаження". Метою роботи є підвищення показників енергоефективності та ресурсозбереження засобами силової електроніки для технології отримання високонадійних зварюваних з'єднань різнорідних матеріалів. Наукова робота ґрунтується на комплексному підході, який поєднує знання про закономірності протікання електрофізичних процесів при зварюванні різнорідних матеріалів, підходи щодо формування імпульсів струму з метою отримання якісного з'єднання матеріалів, та оптимального використання і розподілення в часі енергії мережі при створенні імпульсів зварного струму заданої форми. Методи дослідження: теорії електричних та електронних кіл, теорії автоматичного керування, математичного та фізичного моделювання, структурно-параметричної оптимізації, математично-статистичного аналізу. Апаратура - налагоджувальні плати та стенди, цифровий осцилограф, цифрові багатфункціональні генератори, лабораторні джерела живлення, аналізатор якості електричної енергії, обчислювальна техніка, сучасна система стиснення деталей для контактного зварювання. В результаті виконання НДР розроблено ефективні схеми топології для побудови основних вузлів джерел живлення установок контактного мікрозварювання, розраховано оптимальні режими їх функціонування, отримано аналітичні залежності, що характеризують їх роботу, запропоновано рішення та заходи для підвищення електромагнітної сумісності таких джерел, їх енергоефективності, точності формування ними зварювальних імпульсів, надій-

ності їх функціонування. Впровадження запропонованих рішень надає можливість досягти значення коефіцієнту потужності джерел живлення установок контактного мікрозварювання більш ніж 0,99, отримати ККД не нижче 80%, знизити пульсацію кривої вихідної потужності до 3%. Отримані результати і науково-технічні розробки відповідають сучасному рівню та світовим тенденціям перетворювальної техніки. Основними галузями застосування запропонованих технічних рішень є електроніка, приладобудування, медицина. Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження - адаптація та масштабування розроблених рішень та заходів з метою їх застосування в установках контактного зварювання живих м'яких тканин.

47 ЕЛЕКТРОНІКА. РАДІОТЕХНІКА

47.09 Матеріали для електроніки і радіотехніки

47.04.19.0354/0218U001940

Розробка та виготовлення комплектів заготовок пластин захисних з оптичного германію: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Пекар Григорій Соломонович. – ДР 0117U001856. УДК 536.53; 621.397.579.017.

22 с.

Вирощено кристал оптичного германію за розробленою в Інституті оригінальною технологією, розроблено методику виготовлення заготовок з оптичного германію з заданими Замовником характеристиками. Виготовлені заготовки з оптичного германію передано Замовнику.

47.13 Технологія й устаткування для електронного і радіотехнічного виробництва

47.04.19.0355/0218U006181

Ширококутові дослідження поляризаційних характеристик декаметрового радіовипромінювання космічних джерел на радіотелескопі УРАН-2: Заключний звіт /Полтавська гравіметрична обсерваторія Інституту геофізики ім. С.І. Суботіна НАН України; Керівник Браженко Анатолій Іванович. – ДР 0113U001138. УДК 523.164; 621.396.65.

71 с.

Вперше спостерігалися декаметрові сплески III типу зі зміною знаку швидкості дрейфу. Дискутується можлива інтерпретація таких сплесків на основі плазмового механізму випромінювання. На українських радіотелескопах УТР-2 і УРАН-2 зареєстровано кілька десятків незвичайних сплесків. Часові та частотні параметри цих сплесків не схожі ні на які-небудь із відомих сплесків декаметрового діапазону; ступінь кругової поляризації сплесків типу гусениця становить близько 10%. Проаналізовано властивості сплесків пара IIIb-III типу, які спостерігалися на радіотелескопі УРАН-2 у діапазоні частот 16-32 МГц. Проаналізовані тривалість, швидкість частотного дрейфу, відношення частот у один і той же момент часу і ступінь поляризації сплесків пара IIIb-III типу. Зважуються всі за і проти їх гармонічного зв'язку. Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.04.19.0356/0218U006182

Розробка, впровадження і використання методів моніторингу низькочастотного спорадичного випромінювання космічних радіоджерел на радіотелескопі УРАН-2: Заключний звіт /Полтавська гравіметрична обсерваторія Інституту геофізики ім. С.І. Суботіна НАН України; Керів-

ник Браженко Анатолій Іванович. – ДР 0117U004718. УДК 523.164:621.396.65.

25 с.

Вперше спостерігалися декаметрові сплески III типу зі зміною знаку швидкості дрейфу. Дискутується можлива інтерпретація таких сплесків на основі плазмового механізму випромінювання. Вона полягає в тому, що в деякому частотному діапазоні групова швидкість електромагнітних хвиль, генерованих швидкими електронами, менша за швидкість цих електронів, і таким чином випромінювання від джерела сплеску на нижчій частоті реєструється раніше випромінювання на вищій частоті. Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.29 Електровакуумні і газорозрядні прилади й пристрої

47.04.19.0357/0218U006325

Виготовлення вузлів магнетрона 3-мм діапазону: Заключний звіт /Радіоастрономічний інститут Національної академії наук України; Керівник Виноградов Володимир Вікторович. – ДР 0118U003071. УДК 621.385.64.

12 с.

В результаті виконання цієї ДКР був виготовлений, протестований та переданий Замовнику один комплект вузлів магнетрона 3-мм діапазону згідно з Договором № 4.110.14.

47.31 Прискорювачі заряджених частинок і плазми

47.04.19.0358/0218U006301

Розробка детекторних систем для експериментів на прискорювачах та технологій для фізики прискорювачів: Заключний звіт /Інститут ядерних досліджень НАН України; Керівник Третьак Володимир Ілліч. – ДР 0117U003256. УДК 621.384.6; 621.384.647; 539.1.08.

26 с.

Установлена технологія для масового виробництва кристалічних сцинтиляторів ZnMoO₄ та Li₂MoO₄ великої маси (1 кг) із високочистим збагаченим ізотопом 100Mo. Детектори показують прекрасну енергетичну роздільну здатність та відокремлення сигналів від альфа-частинок від гамма/бета сигналів. Радіоактивне забруднення 100Mo ізотопно збагачених кристалів є дуже низьким (232Th, 226Ra < 10 мікроБк/кг, 40K < 4 мБк/кг). Визначений період напіврозпаду 100Mo відносно 2n2b-розпаду на основний стан 100Ru: T_{1/2} = [6.90 ± 0.15(stat.) + 0.37(syst.)] × 10¹⁸ р. Сцинтиляційні болометри на основі Li₂100MoO₄ вибрані для реалізації криогенного 2бета-експерименту з 10 кг 100Mo (CUPID-0/Mo). Завершено виробництво першої партії із 20 кристалів Li₂100MoO₄ із збагаченим ізотопом 100Mo розмірами 044x45 мм та масою =200 г для першої фази експерименту в установці EDELWEISS-III в підземній лабораторії Модан. Перші вимірювання заплановані в 2018 р.

47.43 Поширення радіохвиль

47.04.19.0359/0218U006105

Просторово-часові нестационарні електромагнітні та акустичні взаємодії в системі атмосфера - море - речовина; вплив стану середовища та складних відбивачів на дистанційну діагностику при локаційному та ретрансляційному зондуванні та на метеорний радіозв'язок: Заключний звіт /Інститут радіофізики та електроніки ім. О.Я.Усикова НАН України; Керівник Ківа Фелікс Васильович, Величко Анатолій Федорович. – ДР 0113U000048. УДК 621.371: 681.84.

1195 с.

Реферат звіту за НДР "Просторово-часові нестационарні електромагнітні та акустичні взаємодії в системі атмосфера - море - речовина; вплив стану середовища та складних відбивачів на дистанційну діагностику при локаційному і ретрансляційному зондуванні та на метеорний радіозв'язок" (шифр "Обрій"). Звіт з НДР "Обрій" в 5 книгах. Книга 1: 97 с., 8 табл., 27 рис., 32 посилання. Книга 2: 189 с., 3 табл., 82 рис., 14 посилань. Книга 3: 283 с., 34 табл., 107 рис., 224 посилання. Книга 4: 330 с., 47 табл., 725 рис., 320 посилань. Книга 5: 299 с., 82 рис., 8 табл., 191 посилання. Об'єкт дослідження - взаємодії електромагнітних і акустичних хвильових процесів з довкіллям, складними відбивачами хвилі природного і штучного походження, проявами викидів метану, вуглеводних та газових гідратів в товщі моря і на морському дні, біологічними об'єктами, та вплив на характеристики хвиль, сигналів, на дистанційну діагностику об'єктів і довкілля, на метеорний радіозв'язок, на різні біологічні об'єкти цих внутрішніх та зовнішніх чинників. Мета роботи - розв'язання задач взаємодії електромагнітного поля і хвильових акустичних процесів з довкіллям і іншими чинниками, їх експериментальні дослідження, а також розробка нових і удосконалення існуючих способів обробки сигналів, які враховують діючі фізичні умови поширення і розсіювання хвиль. Методи дослідження - теоретичні дослідження умов поширення хвиль при дії внутрішніх та зовнішніх чинників, розробка нових методів розв'язання задач електродинаміки та акустичних хвильових процесів дистанційної діагностики, натурний експеримент. Результати та їхня новизна. Встановлено нові закономірності впливу довкілля у різних умовах на просторово-часові нестационарні електромагнітні та акустичні взаємодії в системі атмосфера - море - речовина. Розглянуто використання глобальних навігаційних супутникових систем для діагностики умов поширення сигналів на траєкторіях, а також підвищення точності і стабільності існуючих систем навігації завдяки врахуванню особливостей довкілля. Запропоновано нову потокову технологію пакетної обробки радіосигналів і даних, яка використовує ідеї стандарту високошвидкісної передачі LTE і математичну обробку на основі експонентної виробляючої функції й пов'язаних з нею рядів, для вдосконалення ретрансляційних вимірювальних радіосистем. Створено імітаційну модель розсіювання звуку в газових факелах, яка враховує часові варіації емісії газоподібних у водний стовп та еволюцію метанових бульбашок при спливанні. Визначено потенційну точність вимірювання координат газових сипів за фазовими характеристиками ехо-сигналів. В результаті досліджень впливу електромагнітних та акустичних полів на насіння рослин та на мікроорганізми виявлено залежність біологічного відгуку від несучої частоти при опроміненні в дискретних смугах частот надзвичайно високочастотного діапазону. Встановлено можливість за допомогою електромагнітної дії і аерації води киснем відновлювати знижені функціональні показники насіння пшениці з урахуванням ступеня ушкодження.

47.49 Радіолокація. Радіонавігація. Радіокерування

47.04.19.0360/0218U005332

Розробка антени X -діапазону: Заключний звіт /Радіоастрономічний інститут НАН України; Керівник Секретарьов Станіслав Сергійович. – ДР 0115U007153. УДК 621.396.96.

23 с.

У результаті виконання цієї НДР було розроблено, виготовлено та поставлено замовнику десять зразків хвилеводно-циліндричних антен міліметрового діапазону довжин хвиль.

47.59 Вузли, деталі й елементи радіоелектронної апаратури

47.04.19.0361/0218U006126

Дослідження можливості застосування базальтової арматури при реконструкції існуючих чи будівництві нових об'єктів гірничо-металургійного комплексу: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Валоной Олександр Іванович. – ДР 0117U001450. УДК (621.743.074:69):(622+669).

31 с.

Досліджено можливість застосування базальтової арматури при реконструкції існуючих чи будівництві нових об'єктів гірничо-металургійного комплексу. Робота передається за кордон за договірною ціною.

49 ЗВ'ЯЗОК

49.29 Лінії зв'язку

49.04.19.0362/0218U005503

Розробка імпульсної надширокосмугової системи радіозв'язку терагерцового діапазону частот: Заклучний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Наритник Теодор Миколайович. – ДР 0117U000442. УДК 621.39.

421 с.

Розроблено макетний зразок телекомунікаційної системи радіозв'язку терагерцового діапазону 130-132 ГГц типу "точка-точка" на основі використання імпульсних надширокосмугових сигналів для локальних комп'ютерних мереж та сенсорних мереж передавання інформації, який створений на запропонованому авторами неенергетичному методі приймання імпульсних надширокосмугових радіосигналів.

49.39 Телефонний зв'язок і апаратура

49.04.19.0363/0218U005202

Розробка проектно-кошторисної документації за титулом "Технічне переоснащення Єдиної оперативно-диспетчерської служби екстреної медичної допомоги КУ "Одеський обласний центр екстреної медичної допомоги і медицини катастроф" за адресою: м. Одеса, вулиця Академіка Воробйова, 9, будівля П19. Створення системи зв'язку і передачі даних": Заклучний звіт /Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова; Керівник Каптур Вадим Анатолійович. – ДР 0118U001444. УДК 621.396.

73 с.

Проектоване обладнання та програмне забезпечення (ПЗ) ОДС повинне забезпечувати виконання наступних функцій: терміновий та гарантований прийом та опрацювання викликів (голос, дані, включаючи SMS-повідомлення) у режимі реального часу від абонентів телекомунікаційних мереж загального користування (ТМЗК) - фіксованого зв'язку, мобільного зв'язку, Інтернет; технологічне забезпечення отримання даних про місце знаходження абонентів мобільного зв'язку, IP-адрес абонент Інтернет, від яких надходять екстрені виклики, а також даних від оператора зв'язку, необхідних для забезпечення реагування на екстрені виклики; забезпечення можливостей здійснення вихідного зв'язку в сторону ТМЗК, вхідного та вихідного зв'язку в межах відомчої мережі; забезпечення можливості взаємодії з іншими відомчими телефонними мережами (МНС, МВС, тощо), з комутаційним обладнанням служб екстреного виклику "101", "102", "104", "112", з системами зв'язку місце-

вих та центральних органів державної влади з використанням трактів E1 і усіх діючих та сучасних видів сигналізації (СКК-7 – національна версія 3.0, DSS1, R2D, 2BCK). Робота передається за кордон за договірною ціною.

49.04.19.0364/0218U005231

Розробка та дослідження двовимірних просторових подільників/суматорів потужності міліметрового діапазону: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Омеляненко Михайло Юрійович. – ДР 0117U000934. УДК 621.395; 621.396; 621.3.049.

68 с.

Завданням науково дослідної роботи є розробка та дослідження двовимірних просторових подільників/суматорів потужності міліметрового діапазону. Завданням науково дослідної роботи є розробка та дослідження двовимірних просторових подільників/суматорів потужності міліметрового діапазону. Запропоноване застосування у якості електродинамічної основи для побудови багатоканальних подільників потужності хвильоводно-щільної лінії дозволило реалізацію їх за деревовидною структурою міліметровому діапазонах довжин хвиль по планарній технології, що забезпечило високу технологічність і відносно низьку вартість пристроїв. По зазначеній технології розроблений подільник потужності на два канали з малими додатковими втратами (менше 0.1 дБ); запропонована і розроблена топологія подільника на три канали, що задовольняє високим вимогам малих додаткових втрат і низького значення КСХ у широкій смузі частот. Результати експериментальних досліджень виготовленого зразка багатоканального подільника потужності продемонстрували високий ККД пристрою і низьку нерівномірність розподілу потужності по його вихідним портам.

49.43 Радіозв'язок і радіомовлення

49.04.19.0365/0218U005294

Дослідження умов використання радіотехнології надширокопasmового радіодоступу у смугах радіочастот 3,1 – 4,8 ГГц та 6 – 9 ГГц: Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут радіо і телебачення"; Керівник Маковецько Дмитро Олександрович. – ДР 0117U005236. УДК 621.396.

172 с.

Об'єкт дослідження: процес визначення шляхів успішної інтеграції України в Європейську систему зв'язку з урахуванням світового досвіду ефективного використання радіочастотного ресурсу та технологічних рішень. Мета роботи: подальший розвиток новітніх радіотехнологій в Україні та забезпечення визначення технічних параметрів і вимог до РЕЗ радіотехнології надширокопasmового радіодоступу (UWB) у смугах радіочастот 3,1 – 4,8 ГГц та 6 – 9 ГГц. Результати НДР: показано, що ефективно, з точки зору радіочастотного ресурсу, використання радіоелектронних засобів UWB у смугах радіочастот 3,1 – 4,8 ГГц та 6 – 9 ГГц в Україні можливо з урахуванням відповідних рекомендацій. Техніко-економічний ефект: результати роботи стануть підставою для подання центральним органом виконавчої влади в галузі зв'язку до Кабінету Міністрів України пропозицій щодо долучення стандарту радіотехнології UWB до Плану використання радіочастотного ресурсу в Україні з подальшим використанням в галузі зв'язку, що тим самим підвищить конкурентоспроможність і безпеку країни. Сфера (галузь) використання: радіотехнології.

49.04.19.0366/0218U005513

Ефекти електромагнітної взаємодії в мікрохвильових багатоярусних планарних структурах та розвиток теорії фільтрів для засобів телекомунікацій: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Захаров Олександр Віталійович. – ДР 0116U003764. УДК 621.372.

229 с.

Розроблена теорія для багатоярусних смугопропускаючих фільтрів планарної конструкції, її положення підтверджені вимірами на діючих експериментальних зразках. На основі встановлених теоретичних положень створено нові схемотехнічні рішення смугопропускаючих фільтрів з різноманітними частотними характеристиками, що відображено в матеріалах патентів. Встановлено, що трирезонаторні фільтри зі змішаним перехресним зв'язком $K13 = Km + Ke$, що дорівнює нулю ($K13 = 0$), мають два еквідистантно розташовані полюси загасання або постійний час затримки. Ця закономірність складає основу побудови багаторівневих фільтрів. Створено методики побудови двоярусних смугопропускаючих фільтрів з різноманітними частотними характеристиками, які не використовують низькочастотні прототипи, а дозволяють безпосередньо обчислити схемні елементи. Запропоновано і проаналізовано нові конструкції планарних смугопропускаючих трирезонаторних фільтрів з перехресним зв'язком, які характеризуються великим різноманіттям реалізованих частотних характеристик. В процесі аналізу отримані кількісні показники коефіцієнтів зв'язку двоярусних планарних фільтрів, мікросмужкових та смужкових, з різними діелектричними сталими, та з резонаторами різних конфігурацій. Це дозволяє проектувати фільтри в різних частотних діапазонах і з різними технічними вимогами.

50 АВТОМАТИКА І ТЕЛЕМЕХАНІКА. ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ТЕХНІКА

50.03 Теорія автоматичного керування

50.04.19.0367/0419U001166

Кобиш Олена Іванівна. Автоматизація процесу керування групою повітрянагрівачів доменної печі на основі нечіткої логіки: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет "Дніпровська політехніка". – Захищена 28.02.2019.

УДК 65.011.56(043.3).

169 с.: 6 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 120 назв.

Дисертаційна робота присвячена рішення наукової задачі підвищення ефективності процесу стабілізації температури доменного дуття в умовах низької калорійності доменного газу шляхом розробки методу керування процесами нагріву насадки кожного повітрянагрівача групи і нагріву доменного дуття на основі оцінки тривалості поточного періоду роботи повітрянагрівачів з досягненням заданого режиму чергування періодів роботи повітрянагрівачів доменної печі при використанні дерева прийняття рішень, заснованого на ідентифікованих нечітких базах знань, що дозволяє знизити витрату доменного газу. На підставі аналізу даних роботи групи ПН і результатів імітаційного моделювання сформована нечітка база знань про процес нагріву дуття в повітрянагрівачі доменної печі. Виконано структурну та параметричну ідентифікацію при різних значеннях заданої температури доменного дуття для різних форм функцій приналежності вхідних і вихідних параметрів. Розроблена система керування групою повітрянагрівачів доменної печі, функціонуюча на базі підсистеми керування нагрівом насадки та підсистеми оцінки тривалості режимів роботи ПН. З

використанням методів багатокритеріальної оптимізації реалізоване корегування поведінки системи керування з врахуванням поточних виробничих умов функціонування групи ПН. Розроблено алгоритм визначення ситуацій та вибору сценаріїв керування на основі дерева прийняття рішень.

50.04.19.0368/0419U001180

Шейкус Антон Романович. Автоматичне керування оптимальними статичними режимами процесів ректифікації з використанням рухливих керуючих впливів: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет "Дніпровська політехніка". – Захищена 28.02.2019.

УДК 66.012-52:66.048.3.

271 с.: 6 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 141 назва.

У дисертаційній роботі представлено вирішення актуального наукового завдання розробки методу автоматичного керування оптимальними статичними режимами процесів ректифікації з використанням рухливих керуючих впливів, а також удосконалення математичної моделі і алгоритмів, необхідних для його реалізації. Розроблено математичну модель процесу багатокомпонентної ректифікації, яка враховує дискретні і неперервні рухливі керуючі впливи на процес. Здійснено модифікацію тета-методу розрахунку статичних характеристик процесу, запропоновано методуки параметричної ідентифікації моделі. Досліджено технологічні особливості і розроблено метод автоматичного керування оптимальними статичними режимами процесів ректифікації з використанням рухливих керуючих впливів. Методом передбачені розрахунки оптимальних величин традиційних і рухливих керуючих впливів на процес за нормалізованим критерієм оптимізації, що дозволяє підвищити продуктивність і енергоефективність ректифікаційних апаратів. Розроблено математичну модель і алгоритми, необхідні для реалізації методу автоматичного керування оптимальними статичними режимами процесів ректифікації з використанням рухливих керуючих впливів. Доведено, що використання методу дозволяє підвищити вихід цільового продукту до 5% і, одночасно з цим, знизити теплові витрати в випарнику куба до 8%.

50.05 Теоретичні основи програмування

50.04.19.0369/0218U006225

Модернізація програмної системи підтримки діяльності Центру надання адміністративних послуг Тернопільської міської ради: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Пукас Андрій Васильович. – ДР 0117U003870. УДК 004.4.

54 с.

Об'єкт дослідження - автоматизація доступу до послуг бюджетних установ. Предмет дослідження - веб-орієнтована програмна система підтримки діяльності Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП) Тернопільської міської ради. Мета роботи - підвищення якості обслуговування населення за допомогою вдосконалення підсистеми адміністрування й мінімізації черги відвідувачів та отримувачів послуг ЦНАП у м. Тернополі. Методи дослідження - методи системного аналізу, методи комп'ютерного моделювання, методи об'єктно-орієнтованого проектування та програмування, методи оптимізації. Результати дослідження: підсистема реєстрації клієнтів у чергу через термінали забезпечує підвищення рівня організації процесу обслуговування відвідувачів ЦНАП; підсистема розподілу відвідувачів та отримувачів послуг між адміністраторами ЦНАП забезпечує оптимізацію розподілу навантаження на адміністраторів; вдосконалена підсистема виводу черги на електронних табло забез-

печує підвищення рівня інформативності процесу обслуговування відвідувачів ЦНАП; інтеграція електронної черги на сайті з чергою, сформованою через термінал підвищує ефективність управління чергою; застосування протоколів шифрування даних підвищує ступінь захисту системи. Наукова новизна полягає у вдосконаленні архітектурної системи, на основі використання сучасних веб-технологій та прикладних програмних систем, що забезпечило підвищення ефективності надання адміністративних послуг ЦНАП ТМР.

50.37 Обчислювальні центри (ОЦ)

50.04.19.0370/0218U005174

Синтез операцій криптографічного перетворення з заданими характеристиками: Заключний звіт /Черкаський державний технологічний університет; Керівник Рудницький Володимир Миколайович. – ДР 0116U008714. УДК 004.056.55.

100 с.

В процесі виконання проекту розроблено новий метод синтезу операцій криптографічного перетворення з заданими характеристиками, який дозволяє забезпечити підвищення якості систем захисту інформації та оперативності обробки інформації і, перш за все, криптостійкості та оперативності функціонування систем криптографічного захисту інформації. Запропоновано: метод побудови операцій розширеного матричного перетворення з довільною кількістю змінних на основі встановлення нових взаємних зв'язків між елементарними функціями в операціях, а також між операціями прямого та оберненого перетворення, що забезпечило розширення групи операцій криптоперетворення та побудову алгоритму для практичної реалізації нових і вдосконалення існуючих криптопримітивів; удосконалено метод підвищення якості псевдовипадкової послідовності на основі використання операцій криптографічного перетворення, що забезпечило підвищення швидкості систем потокового шифрування за рахунок паралельної обробки заданої кількості бітів послідовності; синтезовано та досліджено групу операцій криптографічного додавання за модулем два з точністю до перестановки результатів виконання операцій, що забезпечило теоретичне обґрунтування підходу до підвищення стійкості та надійності систем потокового шифрування.

50.04.19.0371/0218U005175

Методи та засоби захисту конфіденційних даних в хмарних сховищах: Заключний звіт /Черкаський державний технологічний університет; Керівник Ланських Євген Володимирович. – ДР 0116U008713. УДК 004.056.

65 с.

Об'єктом дослідження є процеси захисту інформації, яка зберігається, обробляється і передається в хмарних сховищах. Метою проекту є забезпечення підвищення конфіденційності даних в хмарних сховищах за рахунок розробки методів та моделі їх захисту при передачі, обробці та зберіганні. В процесі виконання роботи використані: теорія множин; теорія інформації та кодування, теорія чисел; теорія ймовірності та методи математичної статистики; математичний апарат теорії матриць та булевої алгебри; теорія кодів, що контролюють помилки; теорія алгоритмів, теорія чисел, інженерія програмного забезпечення. Основним науковим результатом є розробка методу вбудовування стеганографічного повідомлення на основі LSB методу шляхом використання ключового елемента контейнера для вибору алгоритмів вбудовування інформації в стеганоконтейнері для його прихованої передачі та зберігання в хмарних сховищах; розробка методу збільшення варіативності алгоритмів вбудовування стеганографічного повідомлення на основі умовного

інформаційного резервування, що забезпечило факторіальне збільшення можливої кількості алгоритмів вбудовування інформації та підвищення достовірності передачі ключового елемента. На основі дослідження побудованої моделі системи на основі розроблених методів визначено, що підвищення достовірності передачі ключового елемента для систем стеганографічного захисту інформації в хмарних сховищах склало не менше 40%.

50.04.19.0372/0218U005177

Розробка методів та засобів оцінки ефективності соціоінжинірингу: Заключний звіт /Черкаський державний технологічний університет; Керівник Миронець Ірина Валеріївна. – ДР 0116U008715. УДК 004.056:007.

52 с.

Основні завдання проекту полягали у визначенні репрезентативності вхідних даних соціоінжинірингу, на основі випадкової генерації диз'юнктивних нормальних форм, а також розробці методу оцінки ефективності підвищення якості впливів на свідомість соціуму. В процесі виконання проекту запропоновано метод підвищення ефективності соціоінжинірингу та метод оцінки підвищення якості впливів на свідомість соціуму за рахунок розробки математичного та програмного забезпечення на основі мінімізації булевих функцій методом направленої перебору, які в сукупності забезпечать зменшення економічних витрат на досягнення поставлених задач в управлінні соціумом. Отримані результати є практично необхідними для подальшої розробки теоретичних основ методології оцінки ефективності управління в соціальній інженерії.

50.04.19.0373/0218U006276

Формування політики безпеки та розробка технічного завдання на створення комплексної системи захисту інформації Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави: Заключний звіт /Державне підприємство "Український науковий центр розвитку інформаційних технологій"; Керівник Поліщук Валерій Борисович. – ДР 0117U005298. УДК 004.056.5.

160 с.

Розроблені політика безпеки та технічне завдання на створення комплексної системи захисту інформації (КСЗІ) електронної версії Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави, як обов'язковий етап створення КСЗІ державних електронних ресурсів згідно діючих нормативних документів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

50.43 Системи автоматичного керування, регулювання і контролю

50.04.19.0374/0218U005285

Методи та математичні моделі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Ободяк Віктор Корнелійович. – ДР 0112U006083. УДК 004.681.518.

383 с.

Об'єкт дослідження - слабо формалізовані процеси прийняття рішень в освіті та промисловості. Мета роботи - розроблення методів, моделей та інформаційних технологій підвищення функціональної ефективності систем підтримки прийняття рішень в освіті та промисловості. Предмет дослідження - методи, моделі та інформаційні технології прийняття рішень в освіті та промисловості, оцінка функціональної ефективності інтелектуальних систем аналізу даних, ме-

тоди захисту інформації в інфокомунікаційних системах, інформаційно-аналітичні системи в освіті. На основі аналітичного огляду та аналізу тенденції розвитку інтелектуальних систем аналізу даних створено основи інформаційного аналізу та синтезу системи підтримки прийняття рішень, які функціонують в режимах машинного навчання, кластерного аналізу, факторного кластер-аналізу і прогнозування. Отримала подальший розвиток інформаційно-екстремальна інтелектуальна технологія аналізу даних, яка ґрунтується на максимізації інформаційної спроможності системи в процесі її машинного навчання. Розроблено методи та математичні моделі аналізу і керування слабо формалізованими процесами в промисловості та освіті.

50.47 Автоматизовані системи керування технологічними процесами

50.04.19.0375/0519U001069

Ушкаренко Олександр Олегович. Розвиток моделей, методів та засобів автоматизованого керування автономними електроенергетичними системами: Дис... д.т.н. /Херсонський національний технічний університет. – Захищена 14.03.2019.

УДК УДК 681.5.013.015.2:629.5(064.5).

396 с.: 29 табл., 133 іл. – Бібліогр.: 371 назва.

Об'єктом дослідження є процеси автоматизованого керування автономними електроенергетичними системами (АЕЕС), до складу яких входять дизель- та газодизель-генераторні агрегати, що оснащені мікропроцесорними системами керування й апаратно-програмними засобами автоматизації. Метою дослідження є наукове обґрунтування та побудова теоретичних засад розвитку моделей, методів і технічних засобів, що вирішують важливу науково-технічну проблему створення нового та удосконалення існуючого обладнання електроенергетичних об'єктів, їх інформаційно-керуючих систем, що досягається шляхом розвитку математичного, апаратного, інформаційного та програмного забезпечення автоматизованих систем керування (АСК) АЕЕС, методів моделювання процесів керування, підвищення ефективності АСК АЕЕС для забезпечення ефективного автоматизованого керування АЕЕС, покращення якості електроенергії та енергоефективності. Використано методи системного аналізу, теорії автоматичного управління, теорії випадкових процесів, графів та логічних схем алгоритмів, теорії паттернів, теорії масового обслуговування, теорії марківських процесів. Вперше розроблено дискретно-детерміновані моделі компонентів програмного забезпечення контролю параметрів та автоматизованого керування АЕЕС, побудованих на основі цифрових автоматів та логічних схем алгоритмів. Вперше розроблено метод формування графоаналітичної форми запису процедури перетворення інформаційних аргументів в функціональних структурах систем керування об'єктами у складі АЕЕС. Набули подальшого розвитку методи автоматизації процесів керування АЕЕС з дизель- та газодизель-генераторними агрегатами та технології покращення якості дистанційного керування в режимі реального часу. Галузь використання - електроенергетика.

50.04.19.0376/0419U001215

Димова Ганна Олегівна. Інформаційна технологія ідентифікації і прогнозування протікання безперервних технологічних процесів: Дис... к.т.н. /Херсонський національний технічний університет. – Захищена 15.03.2019.

УДК 681.518:62-50.

184 с.: 3 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 148 назв.

Мета - вирішення задачі ідентифікації технологічних процесів безперервного виробництва для визначення структури динамічного об'єкта за вихідним сигналом, структури його оператора на основі структурних властивостей лінійних операторів та упорядкування множини вихідних сигналів безперервного технологічного процесу; об'єкт - процес ідентифікації вихідних сигналів безперервного технологічного процесу; методи - теорія ймовірностей і випадкових процесів, теорія систем управління, метод простору станів, метод факторизації; розроблено інформаційну технологію прогнозування протікання безперервного процесу та отримання рівнянь представлення процесу за вимірними вихідними параметрами. Галузь використання - на безперервних виробництвах для контролю та прогнозування стану процесів, для дослідження процесів будь-яких динамічних систем.

50.04.19.0377/0218U005406

Розробка експертної системи в гемології:

Заключний звіт /Державний гемологічний центр України; Керівник Манохін О.Г. – ДР 0116U002054. УДК 004.422.

58 с.

Об'єкт розробки - експертна система для вирішення завдань гемологічної експертизи каміння. Мета роботи - розробка інтелектуальної та експертної системи, яка використовує експертні знання висококваліфікованих фахівців-гемологів у завданнях проведення експертизи каміння. Основу ЕС складає база знань про предметну область, яка накопичується в процесі побудови та експлуатації ЕС. Методи дослідження та апаратура. У процесі роботи над проектом на різних етапах розроблення застосовувалися методи формалізації, аналізу і синтезу, моделювання й інші теоретико-емпіричні методи, які використовують у технологіях експертних систем. Результати та їх новизна. У роботі розглядаються інформаційні технології експертних систем, призначених для вирішення завдань гемологічної експертизи каміння. Гемологічна експертна система (далі - ГЕС) - це комп'ютерна програма, яка моделює міркування експерта-гемолога і використовує для цього базу знань, що містить факти і правила цієї галузі знань і діяльності, спеціальні процедури логічного висновку. Системи, засновані на знаннях, можуть бути складовою частиною комп'ютерної системи навчання. Головна перевага ГЕС - можливість накопичувати знання, зберігати їх тривалий час, оновлювати і тим самим забезпечувати певну незалежність конкретної організації від наявності в ній кваліфікованих фахівців. Накопичення знань дозволяє підвищувати кваліфікацію фахівців, що працюють на підприємстві, використовуючи найкращі, перевірені рішення. Галузь застосування та ступінь впровадження. Результати досліджень і розробок буде впроваджено в повсякденну діяльність експертів-гемологів ДГЦУ, можливе тиражування програмного продукту для потреб інших експертних організацій алогічного профілю. Системи, засновані на знаннях, заплановано впровадити як складову частину в комп'ютерні системи навчання на курсах ДГЦУ. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.49 Автоматизовані системи організаційно-го керування

50.04.19.0378/0218U006318

Розвиток та супроводження інформаційної системи моніторингу програм розвитку міста Києва:

Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U005483. УДК 658.012.011.56:061.5/.6.

29 с.

Об'єкт дослідження: організаційно-технологічні процеси

управління та моніторингу за ходом розроблення, затвердження та виконання програм розвитку міста, зокрема, міських цільових програм, програм економічного та соціального розвитку м. Києва, координації і контролю цих процесів, моніторингу, аналізу використання бюджетних та позабюджетних коштів, направлених на реалізацію програм. Мета роботи: розвиток програмного комплексу підтримки технологічного процесу управління, оперативного моніторингу та контролю за виконанням програм розвитку міста для забезпечення координації роботи структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) з питань розроблення, затвердження та виконання програм розвитку міста або внесення змін до них. Результат проведених робіт: розробка та модифікація програмного забезпечення щодо програм розвитку міста, створення інформаційного фонду, системно-технологічного супроводження ІС програм розвитку міста, надання консультативної допомоги користувачам системи.

50.04.19.0379/0218U006319

Супроводження та формування інформаційного фонду автоматизованої системи обліку, зберігання електронних копій текстів та контролю за виконанням розпорядчих документів міської влади, ІДС "Розпорядження":

Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U005482. УДК 658.012.011.56. 22 с.

Об'єкт дослідження: інформаційний фонд автоматизованої системи обліку, зберігання електронних копій текстів розпорядчих документів міської влади (ІДС "Розпорядження"). Мета роботи: забезпечення структурних підрозділів апарату виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) інформацією щодо прийнятих розпорядчих документів міської влади та внесених змін до них. Результат проведених робіт: формування бази даних та настройка програмного забезпечення ІДС "Розпорядження" на робочих місцях співробітників апарату виконавчого органу Київської міської ради (КМДА), забезпечення структурних підрозділів КМДА інформацією щодо прийнятих розпорядчих документів міської влади та внесених змін до них.

50.04.19.0380/0218U006320

Інформаційне та системно-технологічне супроводження інформаційно-комп'ютерної технології для формування програм економічного і соціального розвитку міста:

Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U005484. УДК 658.012.011.56:061.5/.6. 41 с.

Об'єкт дослідження: організаційно-технологічні процеси формування Програми економічного і соціального розвитку м. Києва в частині капітальних вкладень та капітального ремонту на 2017 рік, контроль її виконання та формування проекту програми капітальних вкладень/капітального ремонту на 2018-2020 роки. Мета роботи: створення актуального інформаційного середовища на основі сучасних інформаційних технологій для забезпечення виконання розрахунків, необхідних для вирішення питань, пов'язаних з формуванням програми капітальних вкладень та капітального ремонту, як складової частини Програми економічного і соціального розвитку м. Києва, моніторингом освоєння капітальних вкладень та фінансування об'єктів будівництва та капітального ремонту, цільового та ефективного використання бюджетних коштів; створення та уточнення бази даних

показників капітального будівництва та капітального ремонту за замовленням Київської міської державної адміністрації та підприємств і організацій міста; формування програми капітальних вкладень та капітального ремонту м. Києва на 2017 рік, проекту програми капітальних вкладень на 2018-2020 роки та річних програм по розподілу асигнувань на фінансування будівництва та капітального ремонту. Результат проведених робіт: створення актуального інформаційного середовища на основі сучасних інформаційних технологій для забезпечення формування Програми економічного і соціального розвитку м. Києва на 2017 рік та оперативного моніторингу освоєння капітальних вкладень та фактичного фінансування об'єктів.

50.04.19.0381/0218U006321

Розробка, модифікація та доповнення функціональних можливостей програмного забезпечення інформаційної технології формування програм капітальних вкладень міста Києва і моніторингу їх виконання (ІКТ "Будівельний комплекс"): Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут

соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U005485. УДК 658.012.011.56:061.5/.6.

74 с.

Об'єкт дослідження - організаційно-технологічні процеси розробки програм (проектів програм) капітальних вкладень та капітального ремонту, які формуються в межах Програми економічного і соціального розвитку міста Києва та контролю їх виконання. Мета роботи - удосконалення організаційно-технологічних процесів розробки програм (проектів програм) капітальних вкладень та капітального ремонту, які формуються як частина Програми економічного і соціального розвитку міста Києва, та моніторингу їх виконання, що передбачає розробку та реалізацію додаткових функціональних можливостей інформаційно-аналітичної комп'ютерної технології формування програм капітальних вкладень м. Києва і контролю їх виконання. Висвітлено: загальну характеристику проблеми; роботи по розробці та реалізації додаткових функціональних можливостей ІКТ "Будівельний комплекс" та ІКТ "Будівельний комплекс-обмін".

50.04.19.0382/0218U006322

Супроводження та розвиток інформаційної системи "Промисловість і наука": Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U005491. УДК 658.012.011.56:061.5/.6.

37 с.

Об'єкт дослідження: організаційно-технологічні процеси координації, регулювання та підтримки в межах компетенції Департаменту промисловості та розвитку підприємства роботи промислового і науково-технічного комплексу міста Києва з питань збільшення обсягів товарного виробництва та реалізації конкурентоспроможної імпортозамінюючої продукції, впровадження нових екологічно чистих і ресурсозберігаючих технологій, підвищення конкурентоздатності та оновлення продукції, насичення внутрішнього ринку продукцією київських виробників. Мета роботи: створення актуального інформаційного середовища для аналізу та підтримки прийняття рішень щодо: розвитку міського кооперування, налагодження економічних та виробничих взаємовідносин між промисловими підприємствами міста; ефективного відтворення, розвитку та використання науково-технічного та промислового потенціалу міста; інноваційної та інвестиційної політики м. Києва, створення і роз-

витку інноваційної інфраструктури; визначення пріоритетів галузевого розвитку промисловості, проведення структурних змін та формування напрямів інвестиційної політики у промисловості для забезпечення сталого розвитку економіки. Результат проведених робіт: інформаційне супроводження ІС "Промисловість і наука": актуалізація інформаційно-довідникового та інформаційного фонду системи, розширення переліку показників бази даних, надання консультативної допомоги користувачам системи; розширення функціональних можливостей системи: розробка нових функціональних модулів, удосконалення інтерфейсу користувача, оптимізація механізмів пошуку та обробки інформації; системно-технологічне супроводження ІС "Промисловість і наука": адміністрування бази даних, забезпечення стабільної роботи системи та захисту інформації.

50.04.19.0383/0218U006323

Інформаційне та системно-технологічне супроводження інформаційно-комп'ютерної системи аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій та установ, що належать до комунальної власності територіальної громади м. Києва (ІКС) "Баланс": Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U005493. УДК 658.012.011.56:061.5/.6.

41 с.

Об'єкт дослідження: показники фінансово-господарської діяльності та технологічні процеси аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій та установ комунальної власності територіальної громади м. Києва. Мета роботи: створення актуального інформаційного середовища на основі сучасних інформаційних технологій для забезпечення проведення аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій та установ комунальної власності територіальної громади м. Києва. Результат проведених робіт: інформаційне супроводження ІКС Баланс" (підготовка бази даних ІКС "Баланс" до періоду звітності; програмний модуль "Локал баланс"; підготовка режиму "Аналіз діяльності"; підготовка режиму "Універсальні звіти"); системно-технологічне супроводження ІКС "Баланс" (забезпечено безперебійну роботу програмного комплексу, супроводження процедури формування та передачі файлів з показниками піврічної фінансової звітності підприємств, установ та організацій комунальної власності м. Києва для оприлюднення на сайті Департаменту внутрішнього фінансового контролю та аудиту).

52 ГІРНИЧА СПРАВА

52.01 Загальні питання гірничої справи

52.04.19.0384/0218U006123

Удосконалення організаційно-технічних заходів екологічної безпеки при відпрацюванні крутопадаючих покладів відкритим способом: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Ніколашин Юрій Михайлович. – ДР 0117U001013. УДК 502.171 : 622.271.32.

39 с.

Підвищення ефективності організаційно-технічних заходів екологічної безпеки розробки крутопадаючих покладів на глибоких залізрудних кар'єрах. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.13 Техніка і технологія розробки родовищ твердих корисних копалин

52.04.19.0385/0218U005437

Проект рекультивуації порушених земель шахтоуправління з підземного видобутку руди (на правах шахт) ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг": Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Антош Валерій Іванович. – ДР 0117U006585. УДК 622.882.012.2.001.63.

100 с.

Виконано проект, в тому числі розділ "Оцінка впливу на навколишнє середовище". Отримання позитивного експертного висновку в органах експертизи на відповідність проектної документації, розробленої за цим договором, нормам: охорони праці та промислової безпеки; санітарного законодавства; охорони навколишнього середовища, охорони надр. Розроблена стадія "Робоча документація/ робочі креслення". Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.04.19.0386/0218U005438

Випробування транспортбельних властивостей складів закладних сумішей з різною рухливістю: Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Куліш Станіслав Андрійович. – ДР 0118U004664. УДК 622.273.216.001.4.

83 с.

Досліджено та проведено випробування транспортбельних властивостей складів закладених сумішей з різною рухливістю з мінімальним зниженням міцності на лабораторній торувій установці. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.04.19.0387/0218U005439

Визначення рівня сейсмічних коливань земної поверхні в гірничих відводах шахт "Тернівська" та "Гвардійська" під час проведення масових вибухів: Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Седунова Таїса Трохимівна. – ДР 0118U004666. УДК 622.235.535.2.012.2.

21 с.

Проведено сейсмовимірювання рівня впливу сейсмічних коливань при виробництві масових вибухів в шахтах ПАТ "Кривбасзалізрудком" на житлові будинки, розташовані поблизу гірничого відводу. На підставі виконаних сейсмометричних спостережень встановлено рівні сейсмічної небезпеки масових вибухів відповідно до Національного стандарту України: ДСТУ 4704: 2008 "Проведення промислових вибухів. Норми сейсмічної безпеки". Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.04.19.0388/0218U005440

Розробка висновку щодо безпечного ведення робіт, експлуатації будівель, споруд та природних об'єктів, що знаходяться в зонах впливу від підземних гірничих робіт шахт ПАТ "Кривбасзалізрудком": Заклучний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Штанько Людмила Олександрівна. – ДР 0118U004667. УДК 622.837/.838.

96 с.

Визначено можливі форми зрушення гірських порід і зони можливого воронкоутворення в межах шахтних полів шахт "Родіна", "Октябрьська", "Гвардійська" і "Терновська". Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.04.19.0389/0218U005441

Надання висновку щодо безпечної експлуатації будівель, споруд та природних об'єктів, що знаходяться в зоні ведення гірничих робіт ПрАТ "Суша Балка", у 2018 році: Заклучний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Діденко Вадим Євгенійович. – ДР 0118U004668. УДК 622.837/.838.

25 с.

Аналіз наданого для видачі висновку документації дозволяє констатувати, що безпека експлуатації будівель, споруд і природних об'єктів, що знаходяться в зоні деформацій від гірничих робіт шахт "Ювілейна" та ім.Фрунзе, в 2018 році забезпечується виконанням заходів охорони, передбачених проектами заходів охорони. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.04.19.0390/0218U005442

Розробка проекту по зміцненню бетонного кріплення стволу і ліквідації водопритоків: Заклучний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Приймаченко Володимир Миколайович. – ДР 0118U001759. УДК 622.283.4.001.13+622.53.

67 с.

Дослідження виконано на шахтах ПрАТ "ЗЗРК" для видачі проекту з ін'єкційного зміцнення порід, що знаходяться за бетонним кріпленням стволу "Вантажний № 2", способом цементации для зниження горизонтальних навантажень і зниження притоку води до стволу в позначках від -300 до -345. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.04.19.0391/0218U005444

Гірничий департамент. Технічний огляд і технічна діагностика кріплення армування з видачею паспорта технічного стану. Допоміжні штольні горизонтів -10 м, -60 м, -90 м ЦПТ ДФ № 3: Заклучний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Чепурний Володимир Іванович. – ДР 0118U001762. УДК 622.258.016.32 (088.22).

64 с.

Проведено аналіз технологічної, проектної та ремонтної документації діючих підземних виробок, органолептичний огляд, вимір геометричних параметрів виробок і конструкцій, інструментальне обстеження ерозійного, корозійного і механічного зносу, геофізичні вимірювання методом Ш-ЕМПЗ в підземних виробках. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.04.19.0392/0218U005445

Гірничий департамент. Технічний огляд і технічна діагностика кріплення армування з видачею паспорта технічного стану. Транспортні стовбури ЛК-1, ЛК-2, ЛК-3 ЦПТ ДФ 3: Заклучний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керів-

ник Чепурний Володимир Іванович. – ДР 0118U001763. УДК 622.258.016.22 (088.22).

61 с.

Проведено аналіз технологічної, проектної та ремонтної документації діючих підземних виробок, органолептичний огляд. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.04.19.0393/0218U005446

Комплексне інструментальне обстеження технічного стану ствола "Головний" шахти № 3/5 АТ "Марганецький ГЗК": Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Чепурний Володимир Іванович. – ДР 0118U001765. УДК 622.25.016.22.022.56.

83 с.

Проведено: дослідження кріплення та прилеглого до ствола масиву гірських порід, аналіз умов експлуатації шахтного ствола. Визначено експлуатаційні параметри системи "підйомна посудина-армування". Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.04.19.0394/0218U006127

Дослідження зрушень земної поверхні за результатами спостережень деформацій закладених реперів профільних ліній шахти імені Орджонікідзе ПАТ "ЦГЗК": Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Долгих Олександр Вікторович. – ДР 0117U001451. УДК 622,834 : 622,25.

102 с.

Обстежено пункти опорної мережі та репери спостережної станції. Виконано роботи по відновленню мережі спостережної станції. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.04.19.0395/0218U006402

Удосконалення способів підвищення стійкості гірничих виробок в умовах глибоких шахт: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Донецький національний технічний університет"; Керівник Негрій Сергій Григорович. – ДР 0117U004316. УДК 622.83.

230 с.

Запропоновано заходи щодо ефективного використання анкерного кріплення при кріплення покрівлі виробки та забезпечення стійкості її підшви створенням локально укріплених зон сумішами, що розширюються. Запропоновано ефективний ресурсозберігаючий засіб охорони виробки, який передбачає використання рядової породи та забезпечує обмежену піддатливість в умовах слабких порід підшви. Обґрунтовано параметри способів управління покрівлею в лаві та охорони виробок в умовах раптових обвалень порід покрівлі. Розроблено методики прогнозу зони обвалення порід та малоамплитудних розривних порушень. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.45 Збагачення корисних копалин

52.04.19.0396/0218U005154

Розробка методів і технічних рішень, спрямованих на вдосконалення технологічних можливостей, конструктивних характеристик та збільшення ресурсу експлуатації валкових брикетних пресів: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Баюл К.В. – ДР 0117U000673. УДК 622.788.32:621.777.06.083.133.

65 с.

Запропоновано компоувальне рішення рами преса, що дозволяє виконувати синтез конструкції преса шляхом раціонального поєднання складових приводу преса та валкового блоку з метою забезпечення тривалого ресурсу експлуатації. Розроблена вдосконалена конструкція валків, яка дозволила збільшити продуктивність пресу до 25...50т/годину та врівноважити розподіл навантажень на валковий блок, що збільшує ресурс експлуатації пресу. Розроблено гідравлічний пристрій для захисту пресу від перевантажень в межах до 2500...3000кН. Розроблена та випробувана конструкція шнекового підпресовника, забезпечує на валковому пресі виробництво якісних брикетів із матеріалів з малою насипною щільністю - 0,2...0,5г/см3 Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.04.19.0397/0218U006125

Дослідження технологічних режимів зневоднення та знепилення тонких класів: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Олійник Тетяна Анатоліївна. – ДР 0117U001447. УДК 622.794.

35 с.

Визначено застосування стандартних методик, комплексу сучасних методів аналізу, описаних в методиках, що діють на державних стандартах. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.47 Розробка нафтових і газових родовищ

52.04.19.0398/0218U006445

Дослідження доцільності використання хромованих насосно-компресорних труб для видобування вуглеводнів на Семеренківському ГКР: Заключний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Карпаш Максим Олегович. – ДР 0115U001850. УДК 622.276.5.054.3.

122 с.

Метою науково-технічної роботи є розроблення рекомендацій щодо доцільності використання хромованих насосно-компресорних труб або запропонувати їх аналог та визначити матеріали і марку сталей для облаштування устя свердловини та прокладання шлейфа, для видобування вуглеводнів на Семеренківському ГКР. У результаті виконання роботи було оформлено технічне завдання на дослідження доцільності використання хромованих насосно-компресорних труб для видобування вуглеводнів на Семеренківському ГКР. Представлено результати оцінки фактичного технічного стану трубних зразків НКТ, що дозволить зрозуміти природу їх пошкодження та підібрати матеріали, стійкі до таких чинників. Було визначено причини та характер корозійних пошкоджень насосно-компресорних труб для видобування вуглеводнів на Семеренківському ГКР. Розроблено перші редакції нормативних корпоративних документів на промислово реалізацію результатів НДР. На підставі виконаних досліджень та перевірочних розрахунків запропоновано тип насосно-компресорних труб для використання на Семеренківському ГКР.

52.04.19.0399/0218U006446

Розроблення та прийняття методом перекладу 441 національних стандартів, гармонізованих з міжнародними європейськими (Стандарт НС-3) згідно з Програмою робіт з національної стандартизації на 2017 рік: Заключний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Карпаш Максим Олегович. – ДР 0117U003972с. УДК 622.692.4.

48 с.

У результаті роботи розроблено, затверджено та зареєстровано національний стандарт України ДСТУ EN 12405 Коректори до лічильників газу електронні. Частина 1: Корекція об'єму (EN 12405-1:2005+A2, IDT). Цей стандарт встановлює вимоги та процедури випробування до конструкції, функціонування та безпеки та відповідності щодо коректорів до лічильників газу електронних, та використовуються для вимірювання об'єму паливного газу 1 та 2 покоління відповідно до EN 437. Стандарт поширюється тільки на три типи корекції: корекція за функцією температури, корекція за функцією тиску та температури зі сталим коефіцієнтом стиснення та корекція за функцією тиску й температури із врахуванням коефіцієнта стиснення. Робота передається за кордон за договірною ціною.

53 МЕТАЛУРГІЯ

53.03 Теорія металургійних процесів

53.04.19.0400/0218U006430

Рафінування електронно-променевим переплавленням зворотних відходів жароміцних нікелевих сплавів для литих деталей авіаційного машинобудування, що виготовляються методом високошвидкісної спрямованої кристалізації: Заключний звіт /Запорізький національний технічний університет; Керівник Наумик Валерій Владиславович. – ДР 0117U001818. УДК 669.24.002.8:621.74.045.

73 с.

Об'єктом дослідження є сучасні високотемпературні нікелеві сплави, які використовуються для виготовлення відповідальних виливків для авіатехніки, технологічних процесів для переробки свіжих сплавів і для власного технологічного відновлення. Метою дослідження є вивчення перспектив використання електронно-променевого переплаву відходів від переробки нікелевого сплаву для відповідальних частин літакобудування, отриманих методом швидкісної спрямованої кристалізації, з метою забезпечення їх механічними, технологічними та експлуатаційними властивостями на рівні, що вимагається відповідною нормативною та технічною документацією. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.31 Виробництво чорних металів і сплавів

53.04.19.0401/0218U005147

Розвиток наукових та технологічних складових процесів підготовки та здійснення особливо глибокої десульфуратії чавуну із застосуванням різних реагентів: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Шевченко А.П. – ДР 0115U001063. УДК 669.162.267.5.

239 с.

Виконано комплекс розрахунково-теоретичних, експериментальних розробок з вивчення основних складових раціональних процесів підготовки і застосування різних реагентів для забезпечення матеріало- і енергоекономічних технологій позапичної обробки чавуну зі ступенем десульфуратії чавуну до 99%, швидкості десульфуратії до 14,6% сірки в хвилину, питомого ступеня десульфуратії до 27% на 0,1 кг/т введеного магнію, ступеня засвоєння магнію до 95% і більше на промислових комплексах позапичної підготовки чавуну перед сталеплавильним переділом. Сформульовано найбільш раціональні хімічні складки різних реагентів, а також рекомендації по технології їх отримання для забезпечення найбільш високої їх знесірченої здатності і ступеня десульфуратії (аж до 99%). Процес моноінжекції магнію характеризується наступним найвищим ступінем засвоєння рафінуючого реагенту (95% і більше); найменшою витратою реагенту -

1,2-1,9 кг на 1 кг видаленої сірки; особливо глибокою десульфуратією чавуну - до 0,0003-0,0020% сірки; найбільш високою продуктивністю процесу; найменшими експлуатаційними та капітальними витратами Робота передається за кордон за договірною ціною.

53.04.19.0402/0218U005148

Розробка критеріїв і методики прогнозування фізико-хімічних і теплофізичних властивостей феросплавів з метою їх ефективного використання при виробництві сталі: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Тогобицька Д.М. – ДР 0115U001062. УДК 669.02/09:669.168:669.18.083.133.

233 с.

Застосовано метод фізико-хімічного моделювання. Розроблено методику розрахунку на рівні міжатомної взаємодії параметрів мікронеоднорідності металевих розплавів структурного та зарядового стану і прогнозування на їх основі фізико-хімічних та теплофізичних властивостей феросплавів різного складу та технологічного призначення. З метою підвищення технологічності вітчизняних марок феросиліцію експериментально випробувана методика їх "утяжеління" з використанням відходів феросплавів та добавок чавунової та сталевий стружки. Виконано аналіз їх впливу на щільність виготовлених брикетів та часу їх плавлення в металевому розплаві. Математичне та фізичне моделювання, систематизація літературних та власних експериментальних даних і створення інтегрованої документально-фактографічної бази забезпечили підґрунтя для реалізації розрахунку оптимального складу стандартних марок феросплавів при формуванні їх властивостей з метою забезпечення підвищеного і стабільного засвоєння елементів при обробці металевих розплавів Робота передається за кордон за договірною ціною.

53.04.19.0403/0218U005151

Вдосконалення технології огрудкування сировини та виплавки чавуну в змінних шихтових умовах: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Нестеров О.С. – ДР 0115U001069. УДК 669.162.2:669.162.262.

144 с.

На основі комплексного аналізу з урахуванням сучасних тенденцій розвитку доменного процесу було проаналізовано стан коксоаглодоменного виробництва України в паливно-сировинних умовах, які суттєво змінилися. Показана необхідність змін в технології доменної плавки і організації агломераційного виробництва з метою мінімізації негативних наслідків, викликаних істотним розширенням сировинної бази аглодоменного комплексу, особливо за рахунок нетрадиційних для України видів сировини, і нестабільністю його складу і властивостей. Особливу увагу приділено підвищенню ефективності використання вторинних ресурсів, зміні сировинних і паливних параметрів доменного процесу при вдування пилувугільного палива і використанні низькокрем'янистої сировини з підвищеним вмістом заліза (малошлакова плавка) Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.04.19.0404/0218U005152

Наукове обґрунтування і розробка нової ресурсо- та енергоефективної технології комбінованої продувки конвертерної ванни киснем і нейтральним газом: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Чернятевич А.Г. – ДР 0115U001070. УДК 669.184.244.56:669.184.235.083.133.

159 с.

Досліджено та розроблено на базі результатів високо-температурного моделювання, що дозволяє шляхом хімічного аналізу проб металу, шлаку та відхідних газів, вимірів температури ванни та фіксації відеозйомкою макрофізичних явищ отримати достовірну інформацію відносно фізико-хімічних, гідро-газодинамічних і тепло-масообмінних процесів, що протікають, спосіб комбінованої продувки конвертерної ванни через триярсну фурму визначено орієнтованими групами над- і звукових кисневих струменів, який забезпечує оптимальний перерозподіл кисню, що вдувається, на реакції у металевій, шлаковій та газовій фазах та запобігання виносам і агресивній дії факелів допалення на футеровку агрегату Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.04.19.0405/0218U006124

Технічне обстеження й аналіз сировинної бази ТОВ "Еристовський ГЗК", технологій збагачення магнетитових кварцитів і товарних концентратів, продуктів збагачення, відходів, що одержуються у результаті переробки руд: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Олійник Тетяна Анатоліївна. – ДР 0118U000116. УДК 622.7:622.354.

38 с.

Виконано технічне обстеження та аналіз сировинної бази Єристовського родовища. Робота передається за кордон за договірною ціною.

53.37 Виробництво кольорових металів і сплавів

53.04.19.0406/0218U006431

Розробка та промислова апробація технології виробництва алюмінієвих сплавів з інвертованою структурою для фасонного лиття деталей відповідального призначення: Заключний звіт /Запорізький національний технічний університет; Керівник Мітяєв Олександр Анатолійович. – ДР 0117U004757. УДК 669.714:669.715.

29 с.

Об'єкт дослідження - процеси отримання інвертованої структури в алюмінієвих сплавах. Мета роботи - регламентоване отримання алюмінієвих сплавів з інвертованою (розрідненою) мікроструктурою, вироби з яких мають підвищені механічні, технологічні та експлуатаційні властивості. Методи дослідження - математичне планування експерименту, регресійний аналіз, методи аналітичної та графічної оптимізації. Розроблена технологія виробництва алюмінієвих сплавів з інвертованою мікроструктурою, в результаті якої отримана технологічна інструкція "Технологія отримання дрібнокристалічної шихти алюмінієвих сплавів" дотримання вимог якої забезпечить ефективні, універсальні, екологічно безпечні способи диспергування та інвертування мікроструктури виливків. Галузь застосування - машинобудування, авіаційна техніка. Робота передається за кордон за договірною ціною.

53.43 Прокатне виробництво

53.04.19.0407/0218U005149

Розробка теоретичних і технологічних рішень, що забезпечують збільшення стабільності показників якості гарячекатаного сортового і штабового прокату: Заклучний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Приходько Ігор Юрійович. – ДР 0115U001064. УДК 621.771.25.004.12.083.133.

168 с.

Встановлені закономірності сукупного впливу коливань хімічного складу сталі температурно-деформаційних параметрів прокатки, параметрів термообробки в лінії станів та умов післядеформаційного охолодження прокату на стабільність показників його якості. Наукові результати, які отримані в роботі, дозволяють розробляти конкретні рекомендації для промислових станів з підвищення стабільності показників якості продукції Робота передається за кордон за договірною ціною.

53.04.19.0408/0218U005150

Розробка науково обґрунтованого енергозберігаючого режиму пом'якшуючої термічної обробки гарячедеформованого прокату з хромомолібденової та хромомолібденованадієвої сталі: Заклучний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Луценко В.А. – ДР 0115U001065. УДК 621.771:621.785:669.15-194.5.083.133.

98 с.

У результаті досліджень встановлено особливості впливу температури нагріву на величину зерна й формування структури при охолодженні хромомолібденовмісткої сталі, що дозволило за рахунок підвищення температури нагріву на 200°C збільшити зерно та підвищити стійкість аустеніту в 2 рази, що при охолодженні зі швидкостями 0,8...2°C/с та ізотермічній витримці в бейнітній області (400-450°C) сприяло формуванню проміжних структур, які обумовлюють при відпалі скорочення нагріву на 20% і відповідність механічних властивостей нормативним вимогам Робота передається за кордон за договірною ціною.

53.47 Виробництво труб

53.04.19.0409/0218U005254

Розробка нових процесів пластичного деформування заготовок для енергетичного машинобудування на основі способів комбінованої термомеханічної дії: Заклучний звіт /Донбаська державна машинобудівна академія; Керівник Жбанков Ярослав Геннадійович. – ДР 0116U007403. УДК 621.785.616.

263 с.

Об'єкт дослідження - енергоефективні та ресурсозберігаючі процеси і інструмент пластичного деформування заготовок для енергетичного машинобудування. Мета роботи - підвищення енергоефективності та розширення можливостей технологій виготовлення заготовок для енергетичного машинобудування підвищеної якості за рахунок використання нових схем деформування із комбінуванням температурного та механічного впливу на заготовку під час кування та штампування. Методи дослідження - метод скінчених елементів, енергетичний метод потужностей та метод розрахунку еволюції мікроструктури металу. Теоретичні та практичні результати - розроблені методики проектування процесів кування та штампування деталей енергетичного машинобудування на основі способів комбінованого деформування. Новизна - отримали подальший розвиток уявлення про здійснення технологічних процесів кування та штампування за схемами деформування із комбінованим термомеханічним та кінематичним впливом інструмента та заготовки. Область застосування - кування крупних поковок. Робота передається за кордон за договірною ціною.

53.49 Металознавство

53.04.19.0410/0419U001136

Котляр Сергій Миколайович. Управління

фазово-структурним складом та рівнем механічних властивостей доєвтектичних силумінів з підвищеним вмістом домішок: Дис... к.т.н. /Фізико-технологічний інститут металів та сплавів НАН України. – Захищена 28.02.2019.

УДК 661.74:669.14.046.554.

246 с.: 45 табл., 70 іл. – Бібліогр.: 192 назви.

Дисертація присвячена встановленню закономірностей легування доєвтектичних силумінів, їх вібраційної обробки і обробки флюсами і лігатурами з метою визначення оптимального складу, кількості введених лігатурних добавок і флюсів для одержання структури металу з найкращими споживчими характеристиками. На основі результатів комплексного дослідження впливу легуючих елементів на властивості сплавів побудовані моделі "склад-властивості", досліджені структури сплавів після вібраційної обробки, а також флюсової і лігатурної обробки у поєднанні з критичним аналізом літературних даних з даної проблеми. В роботі вирішена науково - практична задача встановлення оптимального співвідношення основних легуючих елементів доєвтектичних силумінів, які використовуються в литому стані і забезпечують підвищений рівень механічних властивостей, що стабільно відтворюється. Досліджений комплексний вплив рафінуючи-модифікуючого флюсу та зерноподрібнюючої лігатури AlTi5B1. Змінюється морфологія евтектичного кремнію за рахунок засвоєння натрію та подрібнюється Al твердий розчин за рахунок введення частинок TiB2. Доведено, що зменшення температурного інтервалу вібраційної обробки розплаву до області кристалізації залізвмісних фаз зменшує її ефективність незначимо при суттєвому зменшенні витрат електроенергії порівняно з вібраційною обробкою в усьому інтервалі кристалізації. Це забезпечує зміну морфології залізвмісних фаз з пластинчастої на розгалужену скелетну форму. На основі отриманих результатів розроблена універсальна схема цілеспрямованого керування фазово-структурним складом, а відповідно, - і рівнем службових властивостей, що дозволяє отримувати сплави з підвищеними та стабільно відтворюваними механічними властивостями.

53.04.19.0411/0218U005156

Розроблення СОУ НАН "Сталь для армування та попереднього напруження бетону. Методи випробовування. Частина 1. Арматурні стрижні, катанка і дріт": Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Рибалка Є. М. – ДР 0117U004149. УДК 669.14.018.291.3:006:666.

49 с.

Розроблено стандарт СОУ ІЧМ 24.1-001:2017, гармонізований з міжнародним стандартом ISO 15630-1:2010 зі ступенем відповідності "ідентичний". Статус стандарту змінено на "СОУ ІЧМ" згідно з рекомендаціями Технічного центру НАН України. Стандарт поширюється на всі види випробувань арматурного прокату, катанки і дроту для підтвердження відповідності вимогам національних гармонізованих чинних в Україні стандартів на цю продукцію. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.04.19.0412/0218U005238

Створення нових високотехнологічних матеріалів на основі карбіду бору та розробка технологічних принципів отримання елементів засобів індивідуального захисту з підвищеними службовими характеристиками: Заключний звіт /Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича; Керівник Волкогон Володимир Михайлович. – ДР 0116U007868. УДК 661.6:669.018.45.

88 с.

Проведено експериментальне дослідження процесу формування гетерофазної кераміки на основі карбіду бору у присутності активуючих домішок, в якості яких використовувалися порошки оксиду хрому. Активуючі домішки в кількості до 30 мас% вводили в склад вихідної шихти, а їх змішування здійснювали в процесі помолу порошоків карбіду бору. Встановлено, що застосування цієї домішки при отриманні гетерофазної кераміки з карбіду бору, дає можливість знизити температуру гарячого пресування на 150-200 град, що сприяє підвищенню експлуатаційного ресурсу технологічної оснастки та зниженню споживання електроенергії. Введення порошоків оксиду хрому до складу шихти на основі карбіду бору позитивно впливає на формування характеристик міцності кераміки. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.04.19.0413/0218U006032

Вплив водню на електронну структуру, фазові переходи та механічні властивості конструкційних сплавів на основі перехідних металів III періоду: Заключний звіт /Інститут металофізики ім. Г.В.Курдюмова НАН України; Керівник Гаврилюк Валентин Геннадійович. – ДР 0113U000034. УДК 53.03; 54-165; 538.915; 539.563;539.422.22.

122 с.

Запропоновано нову концепцію водневого окрихчення металічних матеріалів, суть якої полягає у впливі водню на електронну структуру сплавів, і, отже, на тип міжатомного зв'язку, а саме посилення його металічної компоненти, що призводить до зменшення модуля пружності. На основі вищезгаданої концепції запропоновано і захищено патентом України на винахід хімічний склад водневостійкої аустенітної сталі з елементами, що зменшують концентрацію вільних електронів, для підвищення їх водневої стійкості.

53.04.19.0414/0218U006033

Структурна стабільність і фазові перетворення інтерметалічних сполук та твердих розчинів d-перехідних металів, перспективних для створення сплавів з високотемпературним ефектом пам'яті форми: Заключний звіт /Інститут металофізики ім. Г.В.Курдюмова НАН України; Керівник Коваль Юрій Миколайович. – ДР 0113U000036. УДК 669.017.3; 539.216; 539.22.

211 с.

Сформульовано принципи вибору перспективних матеріалів з ЕПФ для високотемпературного застосування та фізичні причини обмеження прояву ЕПФ та термопружності у цих матеріалах. Узагальнено закономірності змін температур МП у квазібінарних сполуках системи Cu (Ni, Co) - Zr (Ti) в залежності від параметрів електронної будови та співвідношення атомних розмірів. Знайдено дві групи сполук, які відрізняються характером МП, а саме, утворенням одного мартенситу або двох. При утворенні однієї мартенситної фази, максимальна температура МП не перевищує 500-650 К (0.35-0.45Tпл) але перетворення має термопружний характер; в той же час при утворенні 2-х мартенситів, МП має місце при більш високих температурах до 1000 К (0.7-0.75Tпл), котре може бути нетермопружним. Вперше встановлено, що при не термопружному характері МП можливим є значне відновлення, а при певних режимах навантаження і повне відновлення форми при ЕПФ. Визначено шляхи покращення характеристик високотемпературного ЕПФ. Показано, що при високотемпературному ЕПФ можна отримати 10% відновлюваної мартенситної деформації, як у Ni3Ta, та забезпечити повне відновлення форми при температурах вищих за 1000 К, як у інтерметаліді NiIn. Запропоновано нову мікромагнітну теорію сплавів з магнітною

пам'яттю форми на основі Ni₂MnGa. Розглянуто вплив впорядкування атомного і композиційного на параметри мартенітного перетворення в сплавах на основі заліза (Fe-Ni, Fe-Ni-Sm, Fe-Pt).

53.04.19.0415/0218U006034

Фізичні основи формування високоміцних теплостійких станів в сталях шляхом гетерогенізації структур ледебуритними складовими: Заключний звіт /Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України; Керівник Ошкад'яров Станіслав Петрович, Тельович Роман Володимирович. – ДР 0113U000037. УДК 669.017.3; 620.18.

140 с.

Об'єкт дослідження - фазові і структурні перетворення при швидкому нагріванні до високих температур вуглецевих сталей доевтектоїдного, евтектоїдного та заевтектоїдного складів з неоднорідним розподілом цементиту та інших структурних елементів. Мета роботи - дослідження можливостей формування в структурі вуглецевих сталей зміцнюючих складових ледебуритного типу в умовах швидкої зміни температури при нагріванні і охолодженні та використання явища неповної гомогенізації аустеніту для покращення механічних властивостей сталей різних класів. Загальний методологічний підхід - формування в сталях вихідних мікроструктур із спеціальним просторовим розподілом карбідної фази, як за розміром, так і за формою, які б сприяли збереженню шляхом швидкого нагрівання до температур вище евтектичної нерозчиненої карбідної фази або графіту в оточенні вуглецевого аустеніту, як головної умови появи контактного(евтектичного) плавлення. Методичний підхід вивчення впливу на структуру сталі температури швидкого нагрівання в інтервалі 720-1450 оС із застосуванням електроконтактного та лазерного способів нагрівання в інтервалі швидкостей 101 - 105 К с-1.

55 ТЕХНОЛОГІЯ. МАШИНОБУДУВАННЯ

55.03 Машинознавство і деталі машин

55.04.19.0416/0218U005155

Розробка хімічного складу сталі та технологічних параметрів деформаційної та термічної обробки залізничних коліс, що забезпечують підвищення їх ресурсу в різних умовах експлуатації: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Бабаченко Олександр Іванович. – ДР 0117U000674. УДК 621.017:669.14.018.294.083.133.

101 с.

Встановлено, що вдосконалення хімічного складу колісної сталі поряд з термічною обробкою залізничних коліс, є ефективним способом підвищення надійності і довговічності цих виробів. Проведена виплавка дослідних злитків з різними системами легування. Встановлено вплив хімічного складу на механічні властивості і мікроструктури сталей для залізничних коліс. Дослідили вплив тривалості високотемпературної витримки та швидкості охолодження на мікроструктуру та твердість дослідних сталей Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.04.19.0417/0218U006395

Розробка комплексу технічних рішень для підвищення надійності та довговічності деталей машин та їх вузлів: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Нецаєв Василь Павлович. – ДР 0116U001803. УДК 621.8-027.45.

124 с.

Підвищення зносостійкості великомодульних зубчатих передач за рахунок застосування інноваційного методу поверхневого плазово-дугового зміцнення робочих поверхонь зубів Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.09 Машинобудівні матеріали

55.04.19.0418/0218U005337

Діагностичні параметри та механічні аспекти формування мезоскопічного деформаційного рельєфу на поверхні експлуатованих сталей: Заключний звіт /Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя; Керівник Марущак Павло Орестович. – ДР 0116U006908. УДК 669.788.

125 с.

Запропоновано новий метод оцінювання пошкодженості матеріалу та динамічного руйнування магістральних газопроводів, що ґрунтується на концепції багаторівневого опису деформівного твердого тіла, полікристалічний матеріал розглянуто як нелінійну ієрархічно організовану систему. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.04.19.0419/0218U006066

Розробка процесів отримання структурно упорядкованих частинок біовуглецю, як модифікуючих наповнювачів вуглецьпластиків: Заключний звіт /Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України; Керівник Мазна Олександра Вікторівна. – ДР 0115U002250. УДК 621.661.66:678.5.

189 с.

Об'єкти дослідження - процеси отримання вуглецевих наноструктурних частинок шляхом піролізу і карбонізації деревини сосни та бамбуку при застосуванні гідротермальних процесів (при температурах до 250 С) та пічної високотемпературної обробки (температура до 2500 С), структура та властивості продуктів піролізу і карбонізації деревини та бамбуку, наномодифікація полімерних композиційних матеріалів для підвищення електропровідності та механічних властивостей. Мета роботи - розробка науково-технологічних основ отримання вуглецевих наноструктурних частинок (ВНЧ) з деревини (зокрема із відходів деревообробки) і бамбуку, що мають упорядковану (кристалічну) структуру і можуть бути застосовані як модифікатори полімерних композитів - вуглецьпластиків для підвищення електропровідності, міцності та модуля пружності. Методи дослідження - електронна та оптична мікроскопія, визначення електропровідності та фізико-механічних властивостей. Розроблена технологія отримання ВНЧ в процесах гідротермальної обробки (ГТО) деревини при низьких температурах (до 250 С) і визначені особливості упорядкування структури біовуглецю. Визначено склад і структура сировини з бамбуку, як об'єкту для отримання біовуглецю. Проведені процеси отримання біовуглецю з бамбуку методами ГТО і визначені склад і структури ВНЧ, отриманих із бамбуку. Проведений порівняльний аналіз структури і властивостей (електропровідності) ВНЧ з біовуглецю, що отримані за різними технологіями. Досліджено склад і структура полімерних композиційних матеріалів на основі високомодульних вуглецевих волокон з наномодифікованою полімерною матрицею. Визначено перспективні процеси уведення частинок-модифікаторів у полімерне зв'язуюче для подальшого використання в композитах. Показано, що використання вуглецевих наноструктурних частинок для модифікування полімерного зв'язуючого є ефективними для підвищення електричних і фізико-механічних властивостей вуглецевих композитів і дозволяє реалізувати потенційно високі властивості вуглецевих волокон для використання в композиційних матеріалах.

55.15 Ливарне виробництво

55.04.19.0420/0218U005269

Отримання імпульсно-плазмових композиційних покриттів із підвищеними експлуатаційними властивостями на основі високолегованих сплавів на Fe-C-основі: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Приазовський державний технічний університет"; Керівник Чабак Юлія Геннадіївна. – ДР 0116U005479. УДК 669.13 (043.3).

159 с.

Об'єкт досліджень - процеси підвищення функціональних властивостей металовиробів за рахунок поверхневої обробки концентрованими джерелами енергії. Мета роботи - підвищення функціональних властивостей сталевих та чавунних виробів шляхом утворення імпульсно-плазмових захисних покриттів композиційної будови. Методи досліджень: оптична та сканувальна електронна мікроскопія, енерго-дисперсійна спектроскопія, рентгеноструктурний метод досліджень; визначення твердості та мікротвердості; випробування на зносостійкість; методи математичної статистики. В роботі визначено закономірності модифікування та нанесення захисних покриттів імпульсно-плазмовою обробкою з використанням катодів із високолегованих Fe-C-сплавів. Встановлено особливості формування композиційної структури імпульсно-плазмових покриттів при комбінованому застосуванні різнорідних катодів. Отримано дані стосовно впливу параметрів пост-плазмової термічної обробки на механізм та кінетику фазово-структурних перетворень в імпульсно-плазмових покриттях. Визначено рівень фізико-механічних та експлуатаційних властивостей імпульсно-плазмових покриттів в залежності від їх хімічного складу, параметрів та типу структурного градієнту. Розроблено параметри технологічних процесів імпульсно-плазмової та пост-плазмової термічної обробки покриттів, отриманих з використанням катодів з високолегованих чавунів та сталей. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.04.19.0421/0218U006054

Дослідження процесів електророзрядного видалення стрижнів із металевих виливків: Заключний звіт /Інститут імпульсних процесів і технологій; Керівник Вовченко Олександр Іванович. – ДР 0116U008786. УДК 621.747.5.044.

22 с.

Об'єкт досліджень - електророзрядне руйнування керамічних оболонок і стрижнів у виливках, виготовлених литтям по виплавлюваних моделях. Метою роботи є визначення можливості використання електророзрядної обробки (ЕРО) для руйнування оболонок і стрижнів блоків виливків, наданих Замовником, що виготовляються литтям по виплавлюваних моделях. Сутність ЕРО полягає у використанні імпульсів тиску, створюваних при високовольтному пробії ріднини. При дії електророзрядних імпульсів на оброблюваний об'єкт і викликаючих розтягуючі і стискаючі зусилля, забезпечується руйнування керамічних оболонок і стрижнів у виливках. Для підвищення повноти і якості електророзрядного очищення, необхідне використання додаткових механізмів знеміцнення стрижнів і форм. Це, в першу чергу, може бути електророзрядна обробка в середовищі розчинів поверхнево-активних речовин, що дає змогу створити синергетичний ефект у зниженні інтегральної міцності керамічних оболонок і стрижнів. Систематизовано результати відомих робіт і підготовлено аналітичний звіт з технічним описом розроблених моделей електророзрядних установок (ЕРУ) для видалення стрижнів із виливків різної складності та габаритів. Актуалізовано переваги імпульсного методу для видалення

стрижнів порівняно з традиційними. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.04.19.0422/0218U006392

Підвищення якості виливків із залізовуглецевих та кольорових сплавів за рахунок управління ливарними процесами: Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Лисенко Тетяна Володимирівна. – ДР 0114U000637. УДК 621.74.04.

256 с.

Об'єктом дослідження є технологічний процес лиття в заморожені ливарні форми і стрижні з протипригарним покриттям. Предметом дослідження є протипригарні покриття, які впливають на якість виливків при литті в заморожені ливарні форми. Методи дослідження. При виконанні роботи були використані нові методи нанесення протипригарних покриттів на заморожені форми і стрижні; для експериментальної перевірки адекватності моделей застосовували методики дослідження теплофізичних властивостей, газопроникності, когезійних і адгезійних властивостей покриттів, методики дослідження покриттів на стирання, а також використовували метод аналізу ієрархій. Запропоновано та досліджено нові склади протипригарних покриттів для заморожених ливарних форм. Встановлено, що використання протипригарних покриттів істотно поліпшують якість поверхні виливки, знижуючи пригар та ерозію форми. Також їх використання знижують поверхневу газову пористість за рахунок низької газотворної здатності і високої газопроникності.

55.16 Ковальсько-штампувальне виробництво

55.04.19.0423/0218U006183

Вдосконалення технологічних процесів холодного об'ємного штампування на основі формування моделі штампованих матеріалів з використанням вібротехнологій: Заключний звіт /Вінницький національний аграрний університет; Керівник Сивак Роман Іванович. – ДР 0112U006703. УДК 621.73.011.001.5.

96 с.

Розроблено методику розрахунку напружено-деформованого стану, застосування яких дозволяє підвищити ефективність процесів холодного об'ємного штампування. Отримала розвиток теорія деформуємості заготовок складного профілю в умовах граничного формування і уточнені методи оцінки ймовірності руйнування в найбільш небезпечних областях; уточнені методи оцінки деформованості заготовок в умовах об'ємного напруженого стану та складного навантаження; отримали подальший розвиток методи оцінки параметрів пластичності при використанні двох показників напруженого стану, що враховують вплив першого і третього інваріантів тензора напружень, а також другого інваріанта девіатора напруг, при такому підході вид траєкторії навантаження однозначно визначається умовами формування заготовок.

55.19 Різання матеріалів

55.04.19.0424/0218U005162

Розробка і впровадження комплексу машин для зрізання і переробки чагарників на твердопаливні види палива: Заключний звіт /Вінницький національний аграрний університет; Керівник Серета Леонід Павлович. – ДР 0112U006702. УДК 621.93:674.8:662.63.

80 с.

Науково-дослідна робота на тему: "Розробка і впровадження комплексу машин для зрізання і переробки чагарників на твердопаливні види палива з подальшим їх використанням" складається з 75 листів машинописного тексту пояснювальної записки формату А4. При розробці науково-дослідної роботи було використано 79 літературних джерел, побудовано 27 рисунки та 18 таблиць, використано 101 формулу. Робота присвячена актуальному питанню енергозаміщення традиційних джерел енергії за рахунок використання альтернативного виду палива на основі відходів деревини отриманих під час очисток придорожніх смуг, ліній електропередач, та в результаті діяльності лісосаготівельних та комунальних підприємств. Проведено аналіз ресурсних можливостей та технологій отримання та переробки відходів деревини. Виконано порівняльний аналіз різних видів палива, наведено напрямки використання продуктів переробки відходів деревини. Розраховано економічну ефективність використання котлів на продуктах переробки відходів деревини. Наведено результати розрахунків машини для подрібнення відходів деревини, та результатів дослідження можливості використання палива на основі відходів деревини, і альтернативні напрямки його використання. Виконано розрахунки подрібнювача деревини. Ключові слова: відходи деревини, паливні брикети, паливні пилети, паливні гранули, біомаса, альтернативні джерела енергії, мульчування, збереження ґрунту, біологічна система землеробства.

55.04.19.0425/0218U005485

Теорія кінематики та динамічних робочих процесів обробки небезпечних об'єктів мобільними верстатами-роботами: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Струтинський Василь Борисович. – ДР 0116U003695. УДК 621.9.

441 с.

Розроблена концепція високоточної обробки небезпечних об'єктів мобільними верстатами-роботами. Для забезпечення необхідної точності обробки запропонована методологія компенсації впливу деформацій несучої системи мобільного верстата-робота введенням векторних зворотніх зв'язків. Розроблені методи синтезу схемних рішень верстатів із самоформуючими стрижневими просторовими механізмами.

55.04.19.0426/0218U005512

Створення методів проектування процесів формоутворення конструкцій машинобудування при в'язкопластичному деформуванні гомогенних, евтектичнозміцнених та порошкових матеріалів: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Тітов Вячеслав Андрійович. – ДР 0116U003687. УДК 621.77.014, 621.7.01.

371 с.

Розроблені методи розрахункового проектування процесів формоутворення конструкцій машинобудування при в'язкопластичному деформуванні гомогенних, евтектичнозміцнених та порошкових матеріалів.

55.22 Обробка поверхонь і нанесення покриттів

55.04.19.0427/0419U001149

Литвин Олександр Олександрович. Підвищення ефективності двостороннього шліфування торців деталей різних діаметрів зі схрещеними осями кругів та деталей: Дис...

к.т.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 28.02.2019.

УДК 621.923.

175 с.: 6 табл., 80 іл. – Бібліогр.: 132 назви.

Дисертація присвячена підвищенню ефективності двостороннього шліфування торців деталей різних діаметрів зі схрещеними осями кругів та деталей. Розроблено модульне 3D моделювання профілів кругів, зняття припуску та формоутворення при двосторонньому шліфуванні деталей, які мають торці різного діаметру. Проаналізовано вплив способу фіксації деталей, які мають торці різного діаметру на геометричну похибку формоутворення торцевих поверхонь. При обробці штовхачів ДВЗ досліджено вплив орієнтації шліфувальних кругів на точність формоутворення торцевих поверхонь. При розрахунку сил різання, потужності, продуктивності обробки, зносу шліфувальних кругів при торцевому шліфуванні додано коефіцієнти, що враховують температуру нагрівання деталей та сумарну податливість технологічної системи. Отримала подальший розвиток концепція профілювання шліфувальних кругів при двосторонньому торцевому шліфуванні деталей з різними діаметрами, що полягає у виборі довжин калібруючих ділянок інструментів в залежності від діаметрів торцевих поверхонь, що забезпечує економію абразиву, підвищення ефективності використання шліфувальних кругів та високу точність оброблених торцевих поверхонь деталей. Розроблено нові ефективні способи торцевого шліфування штовхачів ДВЗ орієнтованими профільованими шліфувальними кругами.

55.23 Виробництво виробів із порошкових матеріалів

55.04.19.0428/0218U006119

Виготовлення і випробування аксіальної електронної гармати, системи сканування променя (або переміщення робочого столу) в "х-у" напрямках і джерела живлення: Заключний звіт /Інститут прикладної фізики НАН України; Керівник Дрозденко Михайло Олександрович. – ДР 0117U006928. УДК 621.762.

8 с.

Було створено систему переміщення столу в координатах х-у, яка реалізована на базі мікроконтролера AtMEGA2560. Система передачі даних між персональним комп'ютером та контролером базується на віртуальній послідовній шині передачі даних RS-232. Фізичне з'єднання створено за допомогою USB протоколу передачі даних.

55.35 Металургійне машинобудування

55.04.19.0429/0218U005153

Розробка основних технологічних рішень для проектування і створення універсальних комплексів позапічної десульфурації чавуну різними реагентами: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Маначин І.О. – ДР 0117U004150. УДК 669.162.267.6.083.133.

70 с.

На основі аналізу дослідних, дослідно-промислових і промислових обробок чавуну різними реагентами сформульовані основні параметри реалізації обробки чавуну різними реагентами (магній, вапно, в.т.ч. з активують добавками, суміші магнію з вапном). Розроблено принципову схему універсального комплексу десульфурації чавуну, здатного виконувати широке коло завдань по десульфурації чавуну окремо за допомогою магнію, вапна, вапна з активують добавками, а також сумішами вапна з магнієм в різному співвідношенні. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.39 Хімічне і нафтове машинобудування

55.04.19.0430/0218U005272

Розробка концепції комбінованого виробництва енергії в судновій та стаціонарній енергетиці на основі внутрішньоциклової низькотемпературної тригенерації: Заключний звіт /Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова; Керівник Радченко Андрій Миколайович. – ДР 0116U008669. УДК 621.57:620.97.

118 с.

Об'єкт досліджень - процеси утилізації скидного енергопотенціалу двигунів та енергоустановок. Мета НДР - розробка концепції комбінованого виробництва електричної (механічної) енергії, тепла та холоду в судновій та стаціонарній енергетиці шляхом внутрішньоциклової трансформації скидного тепла із застосуванням низькотемпературних циклів на озонобезпечних НРТ, що забезпечують скорочення споживання палива (на 5...10%) і підвищення потужності (на 10...15%). Фундаментальна проблема, що вирішується: Використання скидного енергопотенціалу в судновій та стаціонарній енергетиці в умовах обмежених обсягів скидного тепла або ж його використання для зовнішнього теплоі холодопоживання та при експлуатації в умовах помірного клімату України з метою підвищення паливної ефективності шляхом трансформації тепла за нових принципів - із застосуванням бустерних низькотемпературних циклів на НРТ, виявлення особливостей та закономірностей їх реалізації як основи концепції комбінованого виробництва енергії з внутрішньоцикловою (для потреб енергоустановки) тригенерацією. Результати дослідження: Досліджена сумісна робота когенераційного газопоршневого модуля та термотрансформатора пілотної установки автономного комбінованого електро-, тепло- та холодопостачання, визначені параметри сумісної роботи когенераційного газопоршневого модуля та термотрансформатора, результати узагальнено у вигляді принципів трансформації тепла. Розроблені методології визначення раціональних параметрів термотрансформаторів комбінованого типу і принципи їх проектування з урахуванням змінних теплових навантажень відповідно до поточних кліматичних умов експлуатації. Сформульовані основні положення концепції комбінованого виробництва енергії в судновій та стаціонарній енергетиці на основі внутрішньоциклової низькотемпературної тригенерації.

55.04.19.0431/0218U005396

Послуги з авторського нагляду, управління, інформаційного та технічного обслуговування системи авторизованої електронної системи голосування (АЕСГ/М "Вибір 3М") у міжсесійний період та в період проведення сесій Одеської обласної ради: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Глауберман Михайло Абович. – ДР 0118U004197. УДК 621.577:620.92.

10 с.

Виконана робота забезпечує задовільний технічний стан та підтримку функціональної спроможності автоматичної електронної системи голосування у міжсесійний період та під час проведення сесій Одеської обласної ради.

55.42 Двигунобудування

55.04.19.0432/0218U005271

Розробка технології підвищення ефективності функціонування енергетичних установок малотоннажних суден шляхом використанням спиртових палив: Заключний звіт /Національний університет кораблебудування ім. адмірала Мака-

рова; Керівник Митрофанов Олександр Сергійович. – ДР 0116U008670. УДК 621.431.

63 с.

Об'єктом дослідження є процеси, які протікають у ЕУ малотоннажних суден при використанні спиртових палив, а саме процеси перетворення енергії у двигуні та системі ТХУ ВГ. Метою дослідження є підвищення ефективності ЕУ малотоннажних суден при використанні спиртових палив, шляхом раціональної організації робочого процесу двигуна з ТХУ ВГ; встановлення впливу складу синтез-газу на основні параметри циклу двигуна; визначення раціонального співвідношення параметрів робочого процесу ДВЗ та параметрів роботи системи термохімічної утилізації теплоти, що забезпечать прийнятні питомо витрату палива, потужність двигуна та його екологічність при заданих умовах експлуатації. Методи дослідження та апаратура. Методи математичного моделювання. Теоретичні і практичні результати 1. Установлено, що масова добавка синтез-газу до етанолу (1...10%) дозволяє значно покращити процес згоряння, при цьому спостерігаються зростання індикаторного ККД двигуна та зниження питомої індикаторної витрати палива на 11,7%. Добавка синтез-газу дозволяє підвищити коефіцієнт надлишку повітря ϕ до 1,2 без зниження швидкості згоряння паливовітряної суміші, що, у свою чергу, приводить до зменшення теплових втрат з ВГ, зниження температури відпрацьованих газів, а також зменшує викиди токсичних речовин у атмосферу. 2. Наявність водню у складі синтез-газу покращує моторні властивості паливовітряної суміші, а саме дозволяє витратити значно менше енергії на займання суміші (0,23 МДж), що покращує пуск двигуна (особливо в зимовий період). Залежно від величини добавки синтез-газу 1...10% до етанолу зменшується загальна тривалість згоряння суміші τ_z , що знаходиться в межах 33...60° (так, наприклад, при 10 примусовим запалюванням, які працюють на етанолі з добавками синтез-газу, при застосуванні ТХУ теплоти ВГ ефективно використовувати реакцію розкладання етанолу, яка має низькі енергетичні характеристики процесу хімічного перетворення. Зниження витрати етанолу досягається при ступенях конверсії - 30...100% і складає 1...12% залежно від навантаження двигуна. Раціональна різниця температур на вході в утилізуючий пристрій значно впливає на ефективність застосування ТХУ теплоти ВГ. Діапазон роботи поршневих ДВЗ із примусовим запалюванням при різниці температур 20 К лежить у діапазоні 26...100% від номінального навантаження, при 260 К - 94...98 підвищує ефективність використання ТХУ теплоти ВГ у ДВЗ із примусовим запалюванням. Зниження температури реакції конверсії значно розширює межі значень різниці температур на вході в утилізаційний пристрій, при яких досягається зниження питомої витрати етанолу. При зниженні температури конверсії на 50 К верхня межа різниці температур на вході в утилізаційний пристрій T збільшується в 1,23 рази, на 100 К - в 1,46 раз. Мінімальне значення потужності, при якій досягається зниження питомої витрати етанолу для різниці температур на вході в утилізаційний пристрій 160...260 К при зменшенні температури конверсії на 50...100 К, знижується в 1,3...2,6 разів. Новизна: Вперше виконано дослідження впливу параметрів роботи ЕУ малотоннажних суден, на базі ДВЗ с ТХУ ВГ, на ефективність використання спиртових палив. Визначені шляхи та методи підвищення ефективності двигуна з системою ТХУ ВГ. Розроблені практичні рекомендації щодо налаштування основних параметрів роботи ДВЗ та системи термохімічної утилізації теплоти відпрацьованих газів. Визначені можливі діапазони роботи системи ТХУ ВГ у складі енергетичних установок малотоннажних суден при використанні спиртових палив. Ефективність впровадження: Впроваджено на ПАТ "Чорноморсуднопроект" та

ТОВ "Мотор-Плюс". Сфера (галузь) використання: Суднобудування, двигунобудування, машинобудування

55.55 Комунальне машинобудування

55.04.19.0433/0218U005224

Обстеження, дослідження витрат та якості підживлювальної води з визначенням фактичної балансової схеми в системі водопостачання ПАТ "Харківський плитковий завод": Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-технічний центр металургійної промисловості "Енергосталь"; Керівник Нікулін Сергій Йохимович. – ДР 0118U001581. УДК 628.1.

43 с.

В ході роботи для вирішення поставлених задач було виконано комплексне обстеження стану систем водопостачання, водовідведення, водопідготовки, водоочищення та водоохолодження; визначено витрати та втрати води в системах водопостачання; складено фактичну балансову схему системи водопостачання заводу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

58 ЯДЕРНА ТЕХНІКА

58.01 Загальні питання ядерної техніки

58.04.19.0434/0218U006200

Спектрометрична детектуюча система та методика вимірювання щільності потоку теплових нейтронів для застосування в ядерній фізиці і медичних прикладеннях: Заключний звіт /Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України; Керівник Маслов Микола Іванович. – ДР 0117U006922. УДК 539.12;621.039.

28 с.

Мета досліджень - Розробка блок-схеми та макетування малогабаритної двоканальної спектрометричної детектуючої системи реєстрації теплових нейтронів на основі кремнієвих планарних неохолоджуваних детекторів (КПНД) і конверторів з металевого гадолінію, розробка методики вимірювання щільності потоку теплових нейтронів для застосування в ядерній фізиці і медичних прикладеннях з використанням створеного в попередньому проекті двохдетекторного модуля. В основі розробленого методу лежить виділення спектрального розподілу конверсійних електронів гадолінієвого конвертора із змішаного гамма електронного потоку. Такий розподіл отримується використанням двохканальної детектуючої системи, виготовленої на основі кремнієвих планарних неохолоджуваних детекторів товщиною 300 мкм. У результаті виконання робіт за поточним договором: - розроблена блок-схема та виконано макетування малогабаритної двоканальної спектрометричної детектуючої системи реєстрації теплових нейтронів на основі кремнієвих планарних неохолоджуваних детекторів з розміром робочої області 5x5 мм² і конверторів з металевого гадолінію; - макетування малогабаритної двоканальної спектрометричної детектуючої системи дозволило покращити енергетичну роздільну здатність до 1,8 кеВ в порівнянні зі створеним раніше макетом двохдетекторного модуля; - експериментально вимірний спектральний розподіл конверсійних електронів з металевого гадолінієвого конвертора; - розроблена методика вимірювання щільності потоку теплових нейтронів з використанням макета малогабаритної двоканальної спектрометричної детектуючої системи, що базується на вимірюванні щільності потоку конверсійних електронів; - методика може бути застосована в ядерній фізиці і медичних прикладеннях, наприклад, в бор нейтрон-захватній терапії.

58.09 Ядерні сировинні матеріали і паливо

58.04.19.0435/0218U005053

Теоретичні основи експлуатації ВВЕР-1000 з мінімальною ймовірністю накопичення пошкодження оболонок твелів: Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Максимов Максим Віталійович. – ДР 0115U000407. УДК 621.039.003:621.039.548.

106 с.

Розроблено метод прогнозування розгерметизації оболонок твелів реактора типу ВВЕР-1000 за механізмом накопичення деформаційної пошкоджуваності оболонок, що враховує для кожної ТВЗ історію її навантаження і неоднорідність розподілу енерговиділення серед твелів.

58.31 Застосування ізотопів і іонізуючих випромінювань

58.04.19.0436/0218U006028

Дослідження К-заборонених бета- та гамма-переходів в деформованих ядрах: Заключний звіт /Інститут ядерних досліджень НАН України; Керівник Лашко Анатолій Петрович. – ДР 0116U006017. УДК 539.163.

47 с.

Об'єкт дослідження - К-заборонені бета- та гамма-переходи в деформованих ядрах. Мета роботи - вивчення процесів, що відбуваються в деформованих ядрах з порушенням правил відбору за асимптотичними квантовими числами, систематизація експериментальних даних, виявлення властивих їм закономірностей з метою отримання емпіричних формул для розрахунків ймовірностей таких переходів і перевірка їх придатності в експериментах з пошуку переходів високої мультипольності в розпадах К-ізомерів та К-заборонених переходів в деформованих ядрах. Методи досліджень - бета- та гамма-спектрометрія високої роздільної здатності. Отримані оцінки ймовірностей К-заборонених гамма-переходів в деформованих ядрах і перевірена їх придатність в експериментах з пошуку переходів високої мультипольності в розпадах ізомерів. Уточнена схема розпаду ^{177m}Lu, визначені інтенсивності гілок гамма- та бета-мінус-розпаду цього ізомера, а також розраховані коефіцієнти конверсії для трьох К-заборонених гамма-переходів. Встановлено інтенсивності трьох E0-переходів в ядрі ¹⁹⁴Pt.

58.35 Дія випромінювань і захист від них

58.04.19.0437/0218U005209

Виконання розрахунково-аналітичного моделювання з використанням розрахункового коду MELCOR в рамках участі у програмі CSARP: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки"; Керівник Воробйов Юрій Юрійович. – ДР 0118U003889. УДК 621.039.58:004.9.

124 с.

Об'єкт дослідження - теплогідролічна модель реактора типу ВВЕР-1000/В-320. Мета роботи - розширення технічних та аналітичних можливостей Державного підприємства "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки" (ДНТЦ ЯРБ) та Державної інспекції ядерного регулювання України (Держатомрегулювання) під час аналізу аварій та перехідних процесів на ЯПВУ з використанням сучасних аналітичних засобів, що сприятиме підвищенню та забезпеченню безпеки атомних електростанцій (АЕС). Метод дослідження - збір вхідних даних для розробки моделі, розробка теплогідролічної моделі ЯПВУ реактора типу ВВЕР-1000/В-320 для комп'ютерного коду MELCOR версії 2.1, виконання розрахунків важких аварій

для сценаріїв, що характеризуються найбільш консервативним характером розвитку. Робота розповсюджується за договірною ціною.

58.04.19.0438/0218U005210

Виконання розрахунково-аналітичного моделювання з використанням розрахункового коду TRACЕ в рамках участі у програмі САМР: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки"; Керівник Воробйов Юрій Юрійович. – ДР 0118U003888. УДК 621.039.58:004.9.

279 с.

Об'єкт дослідження - теплогідрравлічні моделі ядерних паровиробних установок (ЯПВУ) реакторів типу ВВЕР-1000/В-320 та ВВЕР-440/В-213. Мета роботи - розширення технічних та аналітичних можливостей Державного підприємства "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки" (ДНТЦ ЯРБ) та Державної інспекції ядерного регулювання України (Держатомрегулювання) під час аналізу аварій та перехідних процесів на ЯПВУ з використанням сучасних аналітичних засобів, що сприятиме підвищенню обґрунтованості державних експертиз ядерної та радіаційної безпеки матеріалів детерміністичного аналізу безпеки атомних електростанцій (АЕС). Метод дослідження - порівняльні теплогідрравлічні розрахунки вихідних подій, які розглядаються у рамках аналізу проектних аварій (АПА). Робота розповсюджується за договірною ціною.

58.04.19.0439/0218U005508

Методика виконання експертизи (технічної оцінки) матеріалів імовірнісного аналізу безпеки енергоблоків АЕС: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки"; Керівник Жабін Олег Ігорович. – ДР 0118U003885. УДК 621.039.58:004.9.

61 с.

Об'єкт дослідження - діяльність Державного підприємства "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки" з виконання експертизи (технічної оцінки) матеріалів імовірнісного аналізу безпеки (далі - ІАБ). Мета роботи - вдосконалення методичної бази проведення державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки та технічної оцінки матеріалів ІАБ в складі Звіту з аналізу безпеки енергоблоків атомних електростанцій. Метод дослідження - аналіз наявного у ДНТЦ ЯРБ досвіду виконання експертизи (технічної оцінки) матеріалів ІАБ; аналіз чинних законодавчих і нормативно-правових актів з ядерної та радіаційної безпеки України, документів експлуатуючої організації, які необхідно використовувати під час проведення експертизи (технічної оцінки). Розроблена Методика буде використовуватись у діяльності органу технічної підтримки ДІЯРУ ДНТЦ ЯРБ при виконанні експертизи матеріалів відповідних досліджень ІАБ. Робота розповсюджується за договірною ціною.

58.04.19.0440/0218U005509

Методика виконання експертизи (технічної оцінки) матеріалів детерміністичного аналізу безпеки енергоблоків АЕС: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки"; Керівник Жабін Олег Ігорович. – ДР 0118U003886. УДК 621.039.58:004.9.

59 с.

Об'єкт дослідження - діяльність Державного підприємства "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки" з виконання експертизи (технічної оцінки) матеріалів детерміністичного аналізу безпеки (далі - ДАБ).

Мета роботи - вдосконалення методичної бази проведення державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки та технічної оцінки матеріалів ДАБ в складі Звіту з аналізу безпеки енергоблоків атомних електростанцій. Метод дослідження - аналіз наявного у ДНТЦ ЯРБ досвіду виконання експертизи (технічної оцінки) матеріалів ДАБ; аналіз чинних законодавчих і нормативно-правових актів з ядерної та радіаційної безпеки України, документів експлуатуючої організації, які необхідно використовувати під час проведення експертизи (технічної оцінки). Розроблена Методика буде використовуватись у діяльності органу технічної підтримки ДІЯРУ ДНТЦ ЯРБ при виконанні експертизи матеріалів відповідних досліджень ДАБ. Робота розповсюджується за договірною ціною.

58.04.19.0441/0218U005510

Методика оцінки відповідності електрообладнання, важливого для безпеки атомних станцій, вимогам з ядерної та радіаційної безпеки: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки"; Керівник Поливода Сергій Костянтинович. – ДР 0118U003884. УДК 621.039.58:004.9.

43 с.

Об'єкт дослідження - діяльність підприємства "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки" з виконання державної експертизи (технічної оцінки) матеріалів, що обґрунтовують відповідність електрообладнання, важливого для безпеки атомних станцій, вимогам з ядерної та радіаційної безпеки. Мета роботи - вдосконалення методичної бази проведення державної експертизи (технічної оцінки) документів, на підставі яких проводять оцінку безпеки електрообладнання, важливого для безпеки. Методи дослідження - аналіз наявного у ДНТЦ ЯРБ досвіду виконання експертизи (технічної оцінки) документів щодо модернізації та впровадження електрообладнання; аналіз чинних законодавчих і нормативно-правових актів з ядерної та радіаційної безпеки України, документів експлуатуючої організації, які необхідно використовувати під час проведення експертизи (технічної оцінки). Розроблена Методика готова до впровадження в практику ДНТЦ ЯРБ з метою підвищення якості виконання державної експертизи (технічної оцінки) матеріалів технічних рішень про модернізацію та впровадження електрообладнання на енергоблоках атомних електростанцій України. Положення Методики можуть бути використані як додаткові вимоги, до процедури та обсягу виконання експертизи (технічної оцінки) матеріалів технічних рішень з модернізації устаткування або звітів з обґрунтування ядерної безпеки під час експлуатації атомних електростанцій (наприклад: продовження строку експлуатації електрообладнання або після впровадження технічних рішень з модернізації; звітів з обґрунтування ядерної безпеки у разі змін електричних схем устаткування; впровадження нових систем тощо). Робота розповсюджується за договірною ціною.

58.04.19.0442/0218U005511

Методика виконання експертизи (технічної оцінки) матеріалів технічних рішень про склад та експлуатацію паливних завтанжень енергоблоків АЕС: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки"; Керівник Овдієнко Юрій Миколайович. – ДР 0118U003883. УДК 621.039.58:004.9.

53 с.

Об'єкт дослідження - діяльність підприємства "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки" (ДНТЦ ЯРБ) з виконання експертизи (те-

хнічної оцінки) матеріалів технічних рішень про склад та експлуатацію паливних завантажень енергоблоків атомних електростанцій (АЕС) України з водо-водяними енергетичними реакторами (ВВЕР). Мета роботи - вдосконалення методичної бази проведення державної експертизи (технічної оцінки) матеріалів технічних рішень про склад та експлуатацію паливних завантажень енергоблоків АЕС України з реакторами ВВЕР. Метод дослідження - аналіз наявного у ДНТЦ ЯРБ досвіду виконання експертизи (технічної оцінки) матеріалів технічних рішень про склад та експлуатацію паливних завантажень; аналіз чинних законодавчих і нормативно-правових актів з ядерної та радіаційної безпеки (ЯРБ) України, документів експлуатуючої організації, які необхідно використовувати під час проведення експертизи (технічної оцінки); аналіз особливостей окремих енергоблоків, які впливають на обсяг технічних рішень про склад та експлуатацію паливних завантажень енергоблоків АЕС України з реакторами ВВЕР. Робота розповсюджується за договірною ціною.

58.04.19.0443/0218U006287

Оперативний та технологічний аналіз порушень у роботі АЕС України за 2017 рік:

Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки"; Керівник Воронцов Дмитро Віталійович. – ДР 0118U003887. УДК 621.039:65.012.12.

162 с.

Об'єкт дослідження - порушення в роботі атомних електричних станцій (АЕС) України, які сталися протягом 2017 року. Мета роботи - проведення аналізу порушень в роботі АЕС України за 2017 рік., який спрямований на запобігання виникненню порушень, підвищення ефективності використання досвіду експлуатації АЕС та підвищення рівня експлуатаційної безпеки. Методи дослідження: оперативний аналіз звітів про порушення в роботі АЕС (оцінка коректності проведення розслідування і документування його висновків, у тому числі правильності визначення причин порушення та адекватності призначених коригувальних заходів); статистична обробка інформації про порушення в роботі АЕС за різними аспектами (загальна статистика, розподіл за категоріями і т.ін.); аналіз причин порушень за результатами оперативних повідомлень; узагальнення висновків щодо адекватності призначених коригувальних заходів; розгляд і аналіз причин повторюваності порушень; оцінка своєчасності впровадження та статусу виконання коригувальних заходів, призначених за результатами розслідувань порушень. Робота розповсюджується за договірною ціною.

58.04.19.0444/0218U006288

Розробка імовірнісної моделі енергоблока ВВЕР-1000/В-320 для внутрішніх вихідних подій при роботі енергоблока на номінальному рівні потужності для коду SAPHIRE 8:

Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки"; Керівник Жабін Олег Ігорович. – ДР 0118U003880. УДК 621.039.58:004.9.

53 с.

Об'єкт дослідження - імовірнісна модель типового енергоблока з реактором типу ВВЕР-1000/320. Мета роботи - розширення технічних та аналітичних можливостей ДНТЦ ЯРБ Держатомрегулювання під час виконання експертиз матеріалів з імовірнісного аналізу безпеки (ІАБ) енергобло-

ків з використанням сучасних аналітичних засобів, що сприятиме підвищенню обґрунтованості експертних оцінок матеріалів ІАБ, розроблених експлуатуючою організацією. Метод дослідження - вибір базової моделі, конвертація баз даних у формат, що підтримується програмним кодом SAPHIRE 8.1.4, виконання розрахунків на основі конвертованої моделі та перевірка збіжності отриманих результатів з результатами базової моделі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

58.04.19.0445/0218U006289

Теплогідравлічна модель багатоцільового контейнеру БЦК-31 (за технологією HOLTREC) для коду ANSYS CFX:

Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки"; Керівник Жабін Олег Ігорович. – ДР 0118U003881. УДК 621.039.58:004.9.

63 с.

Об'єкт дослідження - багатоцільовий контейнер (БЦК) БЦК-31 для зберігання відпрацьованого ядерного палива (ВЯП) енергоблоків ВВЕР-1000 централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП). Ціль роботи - розширення технічних та аналітичних можливостей Державного підприємства "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки" (ДНТЦ ЯРБ) та Державної інспекції ядерного регулювання України (Держатомрегулювання) в частині моделювання процесів теплообміну під час сухого зберігання ВЯП. Метод дослідження - збір вхідних даних для розробки моделі БЦК-31 (виробництва концерну HOLTREC) для коду ANSYS, проведення та аналіз теплогідравлічного розрахунку ЦСВЯП з використанням розробленої моделі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

58.04.19.0446/0218U006290

Методика підготовки вихідних даних та проведення оцінок і прогнозування радіаційних наслідків аварій за допомогою системи підтримки прийняття рішень РОДОС:

Заключний звіт /Державне підприємство "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки"; Керівник Богорад Володимир Іванович. – ДР 0118U003882. УДК 621.039.586:004.9.

83 с.

Об'єкт дослідження - діяльність групи аналізу даних інформаційно-кризового центру (ІКЦ) Державної інспекції ядерного регулювання (Держатомрегулювання) з виконання прогнозних оцінок радіаційних наслідків аварій за допомогою використання системи підтримки прийняття рішень (СППР) з позаоб'єктового реагування на аварійні ситуації на атомних електростанціях (АЕС) - RODOS: Real-time On-line DecisiOn Support system (РОДОС). Мета роботи - вдосконалення системи аварійного реагування Держатомрегулювання. Метод дослідження - аналіз результатів участі фахівців Державного підприємства "Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки" (ДНТЦ ЯРБ) у широкомасштабному міжнародному протиаварійному тренуванні ConvEx-3, що проводилось 21-22 червня 2017 року в ІКЦ Держатомрегулювання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

59 ПРИЛАДОБУДУВАННЯ

59.14 Проектування і конструювання приладів

59.04.19.0447/0218U006131

Створення установки для виготовлення еле-

ментів рентгенівської оптики з використанням протонної літографії: Заклучний звіт /Інститут прикладної фізики НАН України; Керівник Возний Віталій Іванович. – ДР 0115U002772. УДК 621.386.8.

36 с.

Створена установка для отримання багаточарових рентгенівських дзеркал та дифракційних ґраток для рентгенівської мікроскопії в діапазоні довжин хвиль 1 нм. Модернізовано магнетронну приставку ВУП-5М для підвищення потужності магнетронів та збільшення робочої площі поверхні розплення. Отримано контрольні плівки міді та вуглецю при різних режимах роботи магнетронної приставки та різного тиску робочого газу аргону. Визначено елементний склад, товщину та однорідність плівок Cu і C на підкладці з монокристалічного кремнію та ситалу методом РІХЕ та RBS. Підготовлено підкладки для фазових дифракційних ґраток: монокристалічний кремній з двошаровим покриттям Cu/Ti, отриманий методом магнетронного розплення, та нанесено фоторезист ПММА на їх поверхню. Опромінено мішені з фоторезистом ПММА на каналі ядерного скануючого мікроскопа, проведено травлення опроміненних областей та досліджено поверхню зразків методом растрової електронної мікроскопії.

59.04.19.0448/0218U006132

Створення установки фазоконтрастної томографії біологічних об'єктів: Заклучний звіт /Інститут прикладної фізики НАН України; Керівник Данильченко Сергій Миколайович. – ДР 0115U002773. УДК 621.386.8;535-34..

41 с.

Макет першої черги установки фазоконтрастної томографії біологічних об'єктів; комплекс інженерно-конструкторських і технічних рішень для забезпечення необхідних параметрів проходження протонного пучка до мішені конвертора; порівняльний аналіз спектрів рентгенівського випромінювання, отриманих з різних мішеней при різних енергіях протонів.

59.04.19.0449/0218U006397

Розробка та впровадження пристроїв автоматизації для підвищення енергоефективності електромеханічних систем: Заклучний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Бондаревський Станіслав Львович. – ДР 0116U001828. УДК 004.4' 22:621.373.3.

45 с.

Розроблені апаратні та програмні комплекси, що дозволяють отримати напірно-витратні та енергетичні характеристики турбомеханізмів в автоматичному режимі. Розроблена методика та виготовлено стенди для аналізу енергоефективності джерел штучного освітлення, що оснований на вимірюванні освітленості і не передбачає використання професійних пристроїв фотометрії. Розроблена методика вимірювання коефіцієнту пульсації світлового потоку, на пристрою власної розробки, що передбачає використання загальнодоступної елементної бази. Робота передається за кордон за договірною ціною.

59.37 Прилади для теплотехнічних і теплофізичних вимірювань

59.04.19.0450/0218U005232

Аналіз вітчизняної нормативної бази та світового досвіду з питань розрахунку кількості теплової енергії, спожитої на опалення місць теплової енергії та розробка пропозицій змін до Методики розрахунку кількості

теплоти, спожитої на опалення місць загального користування багатоквартирних будинків: Заклучний звіт /Національний університет водного господарства та природокористування; Керівник Кізеєв Микола Дмитрович. – ДР 0117U003267. УДК 536.6.

108 с.

Об'єкт дослідження - внутрішньобудинкові системи централізованого опалення, засоби обліку спожитої теплової енергії на опалення. Мета роботи - аналіз можливості встановлення лічильників тепла в квартирах залежно від типів та схем внутрішньобудинкових систем централізованого опалення та розроблення Методики розрахунку кількості теплової енергії, спожитої на опалення місць загального користування багатоквартирних будинків, де детально розглянуто розподіл обсягу теплової енергії, спожитої на опалення за розрахунковий період у багатоквартирному житловому будинку, між окремими споживачами. Метод дослідження - аналіз вітчизняної нормативної бази та світового досвіду з питань обліку тепла, спожитого на опалення багатоквартирних житлових будинків.

59.43 Прилади для вимірювання іонізуючих випромінювань

59.04.19.0451/0218U005622

Розроблення композиційних сцинтиляторів на основі ZnWO₄ та твердих розчинів ZnS - ZnSe для сучасних детекторів іонізуючого випромінювання: Заклучний звіт /Інститут сцинтиляційних матеріалів Національної академії наук України; Керівник Гінькова Віра Сергіївна. – ДР 0117U006219. УДК [539.1.074.3:546.47'78'21]+621.386.82.

47 с.

При виконанні роботи було проведено комплексне дослідження процесу твердофазного синтезу мікросталічного ZnWO₄ без та в присутності мінералізаторів та твердих розчинів ZnS - ZnSe. Розроблена методика компактування отриманих порошків люмінофорів. Встановлено, що найкращі зразки композитних сцинтиляторів мають світловий вихід не гірше ніж у монокристалічних зразків. Робота розповсюджується за договірною ціною.

59.71 Загальні структурні елементи, вузли вимірювальних приладів і систем

59.04.19.0452/0218U005116

Розробка та дослідна експлуатація портативного аналізатора на основі амперметричних ферментних біосенсорів для контролю якості напоїв у виноробстві. Розробка електронного модуля портативного амперметричного аналізатора: Заклучний звіт /Інститут електродинаміки Національної академії наук України; Керівник Мельник Володимир Григорович. – ДР 0113U005234. УДК 681.2.08.114:663.2.014.019.

145 с.

Об'єкт досліджень - біосенсорні аналізатори на основі амперметрії. Розроблено нові принципи побудови нового типу потенціостату з диференціальним каналом вимірювання струмів двох робочих електродів та програмне забезпечення, що реалізують диференційний метод вимірювання. Підвищено максимальну чутливість вимірювального каналу до 1 рА, що відповідає найвищим вимогам до апаратури подібного призначення і параметрам кращих аналогів набагато більшої вартості. Збільшено ширину діапазонів вимірювань, поліпшено метрологічні характеристики приладів. Розроблено та затверджено в уповноваженому підрозділі ДП "УКРМЕТРТЕСТСТАНДАРТ" Програму та мето-

дику метрологічної атестації амперметричного біосенсорного аналізатора". Виготовлено експериментальні зразки аналізаторів, які застосовуються в НАН України як наукове обладнання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

59.04.19.0453/0218U005117

Розробка та дослідна експлуатація портативного кондуктометричного біосенсорного аналізатора сахаридів для харчової промисловості. Розробка електронного модуля портативного кондуктометричного аналізатора: Заключний звіт /Інститут електродинаміки Національної академії наук України; Керівник Мельник Володимир Григорович. – ДР 0113U005233. УДК 681.2.08.114:664.1.014/.019.

187 с.

Об'єкт дослідження - мультибіосенсорні вимірювання кондуктометричним методом. Розроблено нові, удосконалені методи вимірювань і принципи побудови апаратно-програмного комплексу диференційного кондуктометричного аналізатора для мультибіосенсорних систем. Розроблено необхідну технічну документацію і виготовлено експериментальні зразки портативного аналізатора з автоматичним налаштуванням та самодіагностикою датчиків. Розроблено необхідне програмне забезпечення. Розроблена та затверджена ДП "УКРМЕТРТЕСТСТАНДАРТ" "Програма та методика метрологічної атестації", проведена метрологічна атестація експериментального зразка кондуктометричного аналізатора МХП-3. Прилади використовуються як наукове обладнання в НАН України та в країнах ЄС. Робота розповсюджується за договірною ціною.

61 ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ. ХІМІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

61.33 Виробництво добрив

61.04.19.0454/0218U005276

Підвищення ефективності грануляторів і сушарок з активними гідродинамічними режимами для отримання, модифікації і капсулювання добрив: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Артюхов Артем Євгенович. – ДР 0116U006812. УДК 66.099.

140 с.

Об'єкт дослідження - процеси отримання добрив та гранул з особливими властивостями в грануляційних пристроях вібраційного та вихрового типу, у тому числі багатоступеневих, процеси отримання та термообробки гранульованих модифікованих та капсульованих добрив. Мета роботи - дослідження впливу гідро- та термодинамічних показників здійснення процесу гранулювання (у тому числі капсулювання і модифікації) на якість гранульованої продукції, розробка науково обґрунтованої методики розрахунку грануляційних та сушильних пристроїв з активними гідродинамічними режимами. Методи дослідження. В основу фізичного моделювання покладено методи теорії подібності. Експериментальні дослідження проведено з метою перевірки адекватності запропонованої математичної моделі. Адекватність отриманих розрахункових залежностей обумовлена застосуванням математичних моделей, що базуються на загальних положеннях гідрогазодинаміки та кінетики зневоднення, а також зіставленням розрахункових та експериментальних даних. Теоретично описано та експериментально досліджено процеси тепломасообміну при здійсненні гранулювання у вихрових грануляторах та сушіння в багатоступеневих поличних апаратах. Запропоновано нові способи утилізації відходів грануляційних установок та проведені експериментальні дослідження з визначення їх ефективності. Розроблено мето-

дику інженерного розрахунку грануляторів з активними гідродинамічними режимами та багатоступеневих сушарок.

61.51 Технологія переробки нафти і газу

61.04.19.0455/0218U005288

Механізми контролю нафтопродуктів в системі Державного резерву України: Заключний звіт /Український державний науково-дослідний інститут "Ресурс"; Керівник Запталов Борис Йосипович. – ДР 0117U000697. УДК 665.6/.7 :658.56.

96 с.

Об'єкт дослідження - послідовність процесів, які визначають порядок контролю якості та факторів, які впливають на збережуваність нафтопродуктів при тривалому зберіганні. Ціль роботи - врахування специфіки тривалого зберігання в системі державного матеріального резерву при розробці Тимчасової Інструкції на перехідний період змін в системі технічного регулювання України. Методи дослідження - пошуково-аналітичні, системний аналіз, загальнонаукові логічні методи (аналіз, порівняння, синтез, узагальнення). Результати та їх новизна: для встановлення порядку організації та проведення робіт, пов'язаних з контролем якості нафтопродуктів під час їх приймання, зберігання, транспортування та відпуску в НДР було здійснено: 1) аналіз правового забезпечення механізму контролю; 2) встановлення єдиної термінології на перехідний період змін в системі технічного регулювання стосовно питань організації контролю нафтопродуктів; 3) встановлено особливості контролю якості при довготривалому збереженні матеріальних цінностей державного резерву; 4) вимоги до вимірювальних лабораторій підприємств - зберігачів стосовно вимірювальних можливостей згідно ДСТУ ISO 10012:2005; 5) визначення єдиного порядку організації та проведення робіт, пов'язаних із контролем якості нафтопродуктів.

61.04.19.0456/0218U006415

Напрями розвитку нафтопереробного комплексу України: Заключний звіт /Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України; Керівник Шпілевський Володимир Вікторович. – ДР 0115U005566. УДК 338.23.

220 с.

Об'єкт дослідження - розвиток нафтопереробного комплексу України в сучасних умовах. Мета дослідження - розробка методичного забезпечення і практичне обґрунтування напрямів розвитку нафтопереробного комплексу України в сучасних умовах. Методи дослідження - аксіоматичний, теоретичного узагальнення, аналізу, синтезу, системного аналізу, сценарного моделювання. Проведено аналіз стану і тенденцій розвитку нафтопереробного комплексу в провідних країнах світу, ЄС та Україні. Розвинуто теоретичні засади енергетичної безпеки в нафтовій сфері країн, розроблено методичний підхід до її оцінки, виявлено проблеми і визначено шляхи її посилення. Визначено теоретичні положення та методичний підхід до вибору напрямів розвитку і обґрунтування структурних перетворень в нафтопереробному комплексі України. Обґрунтовано методичні положення, сформовано сценарії розвитку нафтопереробного комплексу з яких відібрано найбільш доцільні до реалізації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

62 БІОТЕХНОЛОГІЯ

62.01 Загальні питання біотехнології

62.04.19.0457/0218U005571

Ензими базидіоміцетів у "зелених" перетвореннях органічних сполук за фізіологічних

УМОВ: Заключний звіт / Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Жук Тетяна Сергіївна. – ДР 0118U001604. УДК 527.649.

53 с.

В результаті екранізації окислювальної каталітичної активності цільних клітинних культур базидіоміцетів *P. Sapidus*, *Ph. Squarossa*, *A. Biennis*, *D. Albidofuscus*, за відношенням до модельним вуглецю, встановлено, що найбільш перспективним є базидіоміцет *D. Albidofuscus*.

64 ЛЕГКА ПРОМИСЛОВІСТЬ

64.01 Загальні питання легкої промисловості

64.04.19.0458/0218U005583

Розроблення проекту зміни до технічних умов на тканини фільтрувальні: Заключний звіт / Державне підприємство "Київський державний науково-дослідний інститут текстильно-галантерейної промисловості"; Керівник Прокопова Євгенія Анатоліївна. – ДР 0118U007231. УДК 006; 677:075.

14 с.

Об'єкт дослідження: фільтрувальні тканини Метою проекту є розробка проекту поправки до технічних умов фільтрувальних тканин різної сировини в умовах конкурентоспроможності продукції на українському ринку. У проекті внесено поправку № 4 до технічних умов ТУ У 17.5-23152014-017-2003 "Фільтрування тканин" відповідно до вимог СОУ КЗПС 74.9-02568182-003: 2016 у зв'язку з додаванням технічних умов до нових виробів з фільтрувальних тканин.

65 ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ

65.01 Загальні питання харчової промисловості

65.04.19.0459/0218U005111

Наукові основи прогнозування хімічних модифікацій харчових нутрієнтів у проектуванні технологій виробництва функціональних продуктів на основі впровадження принципів доказової медицини в сфері забезпечення базових показників стандартів здорового харчування: Заключний звіт / Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України "Науково-дослідний та проектний інститут стандартизації і технологій екобезпечної та органічної продукції"; Керівник Крохальова Альвіна Адольфівна. – ДР 0113U004166. УДК 396/.398:641.56:610:613.24/.25.

598 с.

Розроблено і удосконалено розрахункові та інструментальні методики визначення активності окислювальних та гідролітичних ферментів, біологічної цінності та антиоксидантної активності харчових продуктів. Систематизовано дані показників якості і безпечності та сформована наукова база даних моделювання функціональних властивостей продуктів. Розроблено нормативну, методичну базу для створення сучасного виробництва функціональних продуктів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

65.51 Промисловість безалкогольних напоїв

65.04.19.0460/0218U005146

Надання консультативних послуг під час ревізії та налагодки установки підготовки води

для напоїв: Заключний звіт / Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Михайленко Володимир Григорович. – ДР 0118U004152. УДК 663.86.

23 с.

Надані консультації з довантаження іонообмінної смоли у фільтри та подальша налагодка установки. Розроблено ескіз схеми автоматичного включення сигналізації установки підготовки води. Робота розповсюджується за договірною ціною.

65.63 Молочна промисловість

65.04.19.0461/0218U005136

Молекулярно-генетична ідентифікація молочнокислої мікрофлори національних молочних продуктів і біотехнологія створення бактеріальних препаратів: Заклучний звіт / Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького; Керівник Сливка Ірина Миколаївна. – ДР 0117U006193. УДК 637.131.8.

91 с.

Метою роботи є створення бактеріальних препаратів для виробництва кисломолочних продуктів та сирів на основі виділених штамів молочнокислих бактерій із традиційних національних продуктів, виготовлених непромисловим способом. Робота передається за кордон за договірною ціною.

66 ЛІСОВА І ДЕРЕВООБРОБНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

66.37 Виробництво меблів

66.04.19.0462/0218U005360

Розроблення та прийняття методом перекладу 271 національного стандарту, гармонізованого з міжнародними та європейськими (Стандарт НС-4)", а саме: 932.2.1-2018 ДСТУ EN 12520 (EN 12520:2015, IDT) Меблі побутові для сидіння. Механічні та структурні вимоги щодо безпеки. 933.2.1.1-2018 ДСТУ EN 12521 (EN 12521:2015, IDT) Меблі побутові. Столи. Механічні та структурні вимоги щодо безпеки: Заклучний звіт / Товариство з обмеженою відповідальністю "Український інститут меблів"; Керівник Сагаль Сергій Захарович. – ДР 0118U004745. УДК 684.

7 с.

Об'єкт дослідження: нормативна база Європейського Союзу в групі 97.140 - меблів побутових: меблів для сидіння, столів. Мета роботи: розробка національних стандартів України, ідентичних Європейським, дозволить забезпечувати безпеку меблів для сидіння та столів побутових. Галузь застосування: організації та підприємства меблевої промисловості. Метод дослідження: розроблення національних стандартів, ідентичних Європейським відповідно до вимог ДСТУ 1.2:2015, ДСТУ 1.5:2015 та ДСТУ 1.7:2015. В стандартах визначено показники, що забезпечують вимоги щодо безпеки меблів для сидіння та столів побутових.

66.04.19.0463/0218U005361

Розроблення та прийняття методом перекладу 271 національного стандарту, гармонізованого з міжнародними та європейськими (Стандарт НС-4)", а саме: 934.2.1-2018 ДСТУ EN 15372 (EN 15372:2016, IDT) Меблі. Міцність, довговічність, безпека. Вимоги до столів побутових, небутових, призначених: За-

ключний звіт /Товариство з обмеженою відповідальністю "Український інститут меблів"; Керівник Сагаль Сергій Захарович. – ДР 0118U004933. УДК 684.

7 с.

Об'єкт дослідження: нормативна база Європейського Союзу в групі 97.140 - столів непобутових. Мета роботи: розробка національного стандарту України, ідентичного Європейському, дозволить забезпечувати безпеку столів непобутового призначення. Метод дослідження: розроблення національного стандарту, ідентичного Європейському відповідно до вимог ДСТУ 1.2:2015, ДСТУ 1.5:2015 та ДСТУ 1.7.:2015. В стандарті визначено показники, що забезпечують вимоги щодо безпеки столів непобутових.

67 БУДІВНИЦТВО. АРХІТЕКТУРА

67.01 Загальні питання будівництва

67.04.19.0464/0218U005183

Науково-технічний супровід по об'єкту: "Будівництво житлового будинку по вул. Ілліча, 17 м. Києва": Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний інститут будівельного виробництва"; Керівник Чуканова Наталія Петрівна. – ДР 0115U005849. УДК 69:001.89;728.

237 с.

Розробка програми НТС; дублюючий розрахунок конструкцій каркасу; визначення категорії складності та класу наслідків об'єкта будівництва; обстеження несучих та огорожуючих конструкцій; виконання інженерно-геодезичних робіт із спостережень за деформаціями; розробка рекомендацій щодо безпечної експлуатації прилеглої до будівельного майданчика забудови. Робота передається за кордон за договірною ціною.

67.04.19.0465/0218U005184

Проведення дублюючих розрахунків існуючих фундаментів та каркасу укриття ГПА 1 і ГПА 2, аналіз прийнятих проектних рішень та варіанти кріплення нового обладнання на існуючий фундамент з наданням рекомендацій по об'єкту "Реконструкція компресорної станції "Бар" газопроводу "Союз" Барського району Вінницької області: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний інститут будівельного виробництва"; Керівник Чуканова Наталія Петрівна. – ДР 0116U008391. УДК 69:001.89;69:51-7;725.3:621.643.053.

107 с.

На підставі аналізу наданих Замовником даних проведено дублюючі розрахунки існуючих фундаментів та каркасу укриття, аналіз прийнятих проектних рішень та варіантів кріплення нового обладнання на існуючих фундаментах з наданням рекомендацій по об'єкту. Надано висновок по несучій здатності існуючих фундаментів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

67.04.19.0466/0218U005187

Дублюючі перевірочні розрахунки та проведення експертизи ІРЕКН на виконання робіт з моніторингу на поверхні трубопроводів діаметром понад 6-8 м при масі ланки до 22 т та РКН на експлуатацію будівельних машин та механізмів (кран стріловий самохідний TEREХ DEMAG AC 100г/п 100т): Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний інститут будівельного виробництва"; Керівник Ячменьова Юлія Володимирівна. – ДР 0116U007051. УДК 69:338.45;621.644.073;69.002.5.

75 с.

Проаналізовано витрати труда робітників; середній розряд робіт, визначений для ланки робітників; витрати будівельних матеріалів, виробів необхідних для виконання даних робіт.

67.04.19.0467/0218U005188

Систематизація даних обстежень об'єктів Черкаської ТЕЦ: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний інститут будівельного виробництва"; Керівник Чуканова Наталія Петрівна. – ДР 0117U003903. УДК 69:001.89;69.0594725.42:620.9.

137 с.

Проведено обстеження будівельних конструкцій ТЕЦ, здійснено аналіз результатів обстеження та дана оцінка технічного стану будівель в цілому.

67.04.19.0468/0218U005189

Розробка індивідуальних кошторисних норм на виконання днопоглиблювальних робіт на об'єкті "Експлуатаційне днопоглиблення - підчистка дна від наносів на внутрішній акваторії морського порту "Южний" та внутрішньому підхідному каналі" та складання на їх основі договірної ціни з необхідними додатками: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний інститут будівельного виробництва"; Керівник Ячменьова Юлія Володимирівна. – ДР 0117U006138. УДК 69:338.45;725.3.

52 с.

Індивідуальні норми призначені для встановлення переліку та кількості ресурсів (витрат праці та часу експлуатації будівельних машин і механізмів, витрат матеріалів, виробів і конструкцій), необхідних для виконання днопоглиблювальних робіт та складання на основі розроблених норм договірної ціни.

67.04.19.0469/0218U005244

Розроблення проекту ДСТУ - Н "Настанова щодо визначення термінів будівництва об'єктів житлового, громадського та комунального призначення" на заміну СНиП 1.04.03-85*": Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний інститут будівельного виробництва"; Керівник Вахович Інна Володимирівна. – ДР 0112U003828. УДК 69(094);721.01:658.511.54.

111 с.

Стандарт містить загальні рекомендації щодо визначення тривалості нового будівництва об'єктів виробничого, невиробничого призначення та лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури. Цей стандарт призначений для застосування усіма суб'єктами будівельної діяльності для визначення тривалості будівництва об'єктів.

67.04.19.0470/0218U005245

Розроблення проекту ДСТУ - Н "Настанова з виконання комплексної термомодернізації будинків цивільного призначення": Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний інститут будівельного виробництва"; Керівник Максимов Артем Сергійович. – ДР 0112U005298. УДК 69:006;691.175;699.8;728.

143 с.

Розроблено національний нормативний документ на виконання комплексної термомодернізації будинків цивільного призначення. Приведена характеристика об'єкта стандартизації, описано процедуру розроблення проекту ДСТУ, на-

ведені документи, які формуються в процесі розроблення ДСТУ-Н.

67.04.19.0471/0218U005246
Розроблення проекту ДСТУ - Н "Настанова з проведення експертизи проектів будівництва": Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний інститут будівельного виробництва"; Керівник Вахович Інна Володимирівна. – ДР 0112U005662. УДК 69(094);721.01:658.511.54.

64 с.

Розроблений стандарт визначає процедуру проведення експертизи проектною документації на будівництво та містить рекомендації щодо організації процедури її виконання. Стандарт визначає перелік організацій, для яких виконання його положень є обов'язковим при проведенні експертизи проектів будівництва, порядок надання проекту будівництва на експертизу, строки та вартість проведення експертизи, ДСТУ установлює порядок оформлення, затвердження та видачі письмових експертних звітів за результатами експертизи проектів будівництва, надає форми експертних звітів за напрямками проектів.

67.04.19.0472/0218U005247
Розроблення проекту ДСТУ - Н "Настанова щодо визначення усереднених показників виробітку працівників підприємств будівельної галузі": Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний інститут будівельного виробництва"; Керівник Вахович Інна Володимирівна. – ДР 0112U005663. УДК 69(094);721.01:658.511.54.

45 с.

Стандарт містить загальні рекомендації щодо визначення усереднених показників виробітку працівників підприємств будівельної галузі. Аналіз динаміки та тенденцій продуктивності праці в будівельному комплексі України. Збір, порівняння та аналіз даних щодо рівня виробітку в будівництві в Україні та інших країнах світу.

67.04.19.0473/0218U005273
Розроблення проекту державних будівельних норм на заміну ДБН В 1.2-14:2008 "Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель, споруд, будівельних конструкцій та основ: Заключний звіт /ТОВ "Український інститут сталевих конструкцій імені В.М. Шимановського"; Керівник Гордеев Вадим Миколайович. – ДР 0116U005776.

УДК 69.006.

77 с.

Створення нормативного документу на заміну ДБН В 1.2-14:2008 "Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель, споруд, будівельних конструкцій та основ". Направлення проекту ДБН на перевірку. Доопрацювання проекту ДБН за результатами перевірки. Подання доопрацьованого проекту ДБН до Мінрегіону для розгляду та затвердження. Робота передається за кордон за договірною ціною.

67.04.19.0474/0218U005353
Проведення перевірки та погодження проекту "Посібник "Озеленення стін з автоклавного газобетону": Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний інститут будівельного виробництва"; Керівник Червяков Юрій Миколайович. – ДР 0117U003899. УДК 69:624.012.3/4.

13 с.

У процесі проведення перевірки проекту посібника перевірено: основні положення щодо зовнішнього та внутрішнього оздоблення стін будівель, зведених з використанням піздрюватобетонних блоків; технічні вимоги до поверхонь, що підлягають оздобленню; - технічні вимоги до оздоблювальних матеріалів; - вимоги до запропонованих технологій виконання робіт; - помилки та способи їх попередження або виправлення; - відповідність використаних термінів установленим вимогам. Підготовлено зауваги та пропозиції за результатами розгляду посібника.

67.04.19.0475/0218U006352
Виконати аналіз дослідної експлуатації лабораторного обладнання для модифікації бітума та за її результатами удосконалити конструкцію приладу: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-технічний центр" Дорожній контроль якості"; Керівник Ваїл Михайло Шаевич. – ДР 0116U007529. УДК 625.7./8.

20 с.

Доопрацювання і удосконалення конструкції приладу, що проведені за результатами дослідної експлуатації зразка приладу, дозволять отримати необхідний склад модифікованого бітуму

67.04.19.0476/0218U006353
Розробити технічну документацію та експериментальний зразок приладу для визначення стійкості фарб для горизонтальної розмітки автомобільних доріг до стирання: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-технічний центр" Дорожній контроль якості"; Керівник Ваїл Михайло Шаевич. – ДР 0116U007530. УДК 625.7./8.

16 с.

Розроблено технічну документацію та експериментальний зразок приладу для визначення стійкості фарб для горизонтальної розмітки автомобільних доріг до стирання

67.04.19.0477/0218U006382
Інформаційно-аналітичне забезпечення функціонування системи управління фінансово-економічною безпекою суб'єктів господарювання України в сучасних умовах: теорія, методологія, практика: Заклучний звіт /Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова; Керівник Момот Тетяна Валеріївна. – ДР 0116U005339. УДК 336:657.15:338.24.

349 с.

Метою роботи є удосконалення визначення стратегічного моніторингу в системі фінансово-економічної безпеки підприємства, визначення концептуальних основ та порядку проведення стратегічного моніторингу в системі управління фінансово-економічною безпекою підприємства.

67.07 Архітектура

67.04.19.0478/0218U006386
Гуманізація предметно-просторового середовища центру найважливішого міста: Заклучний звіт /Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова; Керівник Вотінов Максим Алевкович. – ДР 0114U005591. УДК 711.61.

65 с.

На підставі аналізу позитивного закордонного досвіду розроблені рекомендації по основним напрямкам гуманізації архітектурно-містобудівної інфраструктури в найважливіших містах України (на прикладі міста Харкова).

67.09 Будівельні матеріали і вироби

67.04.19.0479/0218U005302

Провести дослідження та розробити Рекомендації щодо застосування неметалевих композитних ґраток при ремонті транспортних споруд методом торкретування та відповідний Альбом технічних рішень: Заключний звіт /Товариство з обмеженою відповідальністю науково-виробниче підприємство "КРОК"; Керівник Колесник Юрій Романович. – ДР 0116U008620. УДК 620.193.01:624.92.

197 с.

Об'єкт дослідження – торкретбетон армований композитними ґратками. Мета - полягає в розробці Рекомендацій щодо застосування неметалевих композитних ґраток при ремонті транспортних споруд методом торкретування, та Альбому відповідних технічних рішень. Методи дослідження – були задіяні теоретичний та експериментальний методи дослідження за ДБН В.2.3-6:2016, ДБН В.2.3-14:2006, ДБН В.2.3-22:2009, ДСТУ-Н Б-В.2.6-185:2012, СОУ 42.1-37641918-112:2014, ГОСТ 32487:2013. Метою торкретування були виготовлені дослідні лабораторні бетонні зразки армовані композитними ґратками. Виконані фізико-механічні та фізико-хімічні випробування композитних і бетонних зразків. Результати роботи –Проведені експериментальні дослідження показали, що композитні матеріали мають високу міцність на розтяг, стиск та зріз, корозійну стійкість, хороше зчеплення з бетоном і близький з ним коефіцієнт теплового розширення. Показано, що композитні матеріали – арматура та ґратки досить перспективні в процесі торкретування, вони підвищують фізико – механічні властивості та довговічність торкретбетонних шарів та оболонок. В результаті проведених випробувань фізико – механічних властивостей лабораторних бетонних зразків виготовлених методом торкретування, встановлено, що міцність бетонних балок і плит, армованих сіткою з композитної арматури на третину вище, а прогин в два рази менше показників аналогічних зразків, армованих сіткою із сталевий арматури (з рівними діаметрами стрижнів і чарунками ґраток). Розроблено, узгоджено, та затверджено в установленому порядку Рекомендації та Альбом технічних рішень щодо застосування неметалевих композитних ґраток при ремонті транспортних споруд методом торкретування. Застосування: при ремонті залізобетонних транспортних споруд і конструкцій методом торкретування. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.04.19.0480/0218U005339

Удосконалення процесу віброекструзії фібробетонних виробів: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Андреев Ігор Анатолійович. – ДР 0115U005447. УДК 532.137: 666.97.

94 с.

У звіті подано типи фібрової арматури, способи і обладнання для виготовлення фібробетонних виробів. Основну увагу приділено удосконаленню процесу віброекструзійного формування фібробетонних виробів. Запропоновані математичні залежності для опису віброекструзії і нові конструкції обладнання дозаторів-живильників цементного розчину і фібрової арматури.

67.04.19.0481/0218U006063

Провести дослідження та розробити національний стандарт на метод визначення еквіпенетраційної температури та індексу пенетрації бітумних в'язучих: Заклучний звіт /Харківський національний автомобільно-дорожній університет; Керівник Золотарьов Віктор Олександрович. – ДР 0116U005527. УДК 691.16.

132 с.

Розроблено метод визначення еквіпенетраційної температури та індекс пенетрації, які об'єктивніше та достовірніше дозволяють оцінити теплостійкість бітумних в'язучих, ніж існуючі методи визначення температури розм'якшення та заснованого на її основі індексу пенетрації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.04.19.0482/0218U006064

Провести дослідження та розробити національний стандарт на метод визначення показника когезії бітумних в'язучих: Заклучний звіт /Харківський національний автомобільно-дорожній університет; Керівник Золотарьов Віктор Олександрович. – ДР 0116U005528. УДК 691.16.

171 с.

Удосконалено нормативна база дорожніх бітумних в'язучих шляхом введення в систему оцінки якості показника когезійної міцності, що визначається за методом одноплоского зсуву при фіксованих значеннях температури та швидкості випробування. Розроблено проект національного нормативного документу ДСТУ "Бітум та бітумні в'язучі. Метод визначення показника когезії". Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.04.19.0483/0218U006184

Розробка та дослідження модифікованих бетонів різного функціонального призначення на основі портландцементів ПАТ "Івано-Франківськцемент": Заклучний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Саницький Мирослав Андрійович. – ДР 0116U006710. УДК 691.32; 691.328;691.5.

97 с.

Розроблено бетони з підвищеними будівельно-технічними властивостями в різних температурних умовах експлуатації на основі портландцементів ПАТ "Івано-Франківськцемент" шляхом комплексного модифікування хімічними добавками пластифікуючої дії та мінеральними ультрадисперсними компонентами. Показано технічний, технологічний та економічний ефект їх впровадження, а також широкий спектр областей застосування в сучасному будівництві, в т. ч. житловому, громадському, дорожньому. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.11 Будівельні конструкції

67.04.19.0484/0218U005185

Дослідження технічного стану існуючої підпірної стіни по вул. Глибочицькій, 73-77 при будівництві адміністративно-житлового комплексу з вбудованими прибудованими приміщеннями громадського та торговельно-призначення і паркінгом по вул. Глибочицькій, 73-77 в Шевченківському районі м. Києва: Заклучний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний інститут будівельного виробництва"; Керівник Чернухін Олександр Мойсїйович. – ДР 0116U004487. УДК 624.15; 69.059; 728; 725.

25 с.

Проведено візуальний огляд, інструментальні обміри конструктивних елементів та визначено технічний стан підпірної стіни. Робота передається за кордон за договірною ціною.

67.13 Технологія будівельно-монтажних робіт

67.04.19.0485/0218U005186

Науко-технічний супровід в частині: "Проведення дублюючих розрахунків існуючих фундаментів та каркасу укриття ГПА 1 і ГПА 2, аналіз прийнятих проектних рішень та варіанти кріплення нового обладнання на існуючий фундамент з наданням рекомендацій по об'єкту "Реконструкція компресорної станції "Бар" газопроводу "Союз" Барського району Вінницької області: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний інститут будівельного виробництва"; Керівник Чуканова Наталія Петрівна. – ДР 0116U004361. УДК 624.15:696/697;69.059.

107 с.

На підставі аналізу наданих Замовником даних проведено дублюючі розрахунки існуючих фундаментів та каркасу укриття, аналіз прийнятих проектних рішень та варіантів кріплення нового обладнання на існуючих фундаментах з наданням рекомендацій по об'єкту. Надано висновок по несучій здатності існуючих фундаментів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

67.23 Архітектурно-будівельне проектування

67.04.19.0486/0218U005507

Ландшафтний дизайн території навколо головного корпусу Національного університету "Львівська політехніка": Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Онуфрив Ярина Олегівна. – ДР 0118U001674. УДК 721.012:658.511.54; 727.3.

25 с.

Розроблено концепцію ландшафтного дизайну території навколо головного корпусу Національного університету "Львівська політехніка", що складається із опорного плану території та існуючого дендроплану, проектного дендроплану, проектного плану благоустрою території та попереднього розрахунку вартості проектно-будівельних робіт. Робота розповсюджується за договірною ціною.

67.53 Інженерне забезпечення об'єктів будівництва

67.04.19.0487/0218U005340

Розроблення проекту Зміни №1 ДБН В.2.5-75:2013 "Каналізація. Зовнішні мережі та споруди": Заключний звіт /Український державний науково-дослідний і проектно-вишукувальний інститут "УкрНДІводоканалпроект"; Керівник Оглобля Олександр Іванович. – ДР 0117U004946. УДК 628.2.

5 с.

Розроблено першу, другу та остаточну редакції Зміни №1. Погоджено з трьома Міністерствами, отримано висновок перевірки. Направлено в Мінрегіон для розгляду та затвердження

68 СІЛЬСЬКЕ І ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО

68.01 Загальні питання сільського господарства

68.04.19.0488/0218U005265

Розробка алгоритмів оцінювання безпечності продукції сільського господарства на

основі біоінформатики, біосенсорики та інструментальних методів аналізу: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Шаванова Катерина Євгенівна. – ДР 0116U006966. УДК 606:63-027.3:614.8.

146 с.

Об'єкт дослідження - продукція АПК (продукція рослинництва і тваринництва, сільськогосподарські тварини). Предмет - методи оцінки безпечності продукції рослинництва і тваринництва та діагностики хвороб тварин. Мета дослідження - Мета проекту полягає в розробці біоінформаційних підходів до оцінки безпечності продукції рослинництва і тваринництва та діагностики хвороб тварин із застосуванням сучасних інструментальних методів. Методи дослідження - Підходи класичної та структурної біоінформатики та молекулярно-генетичні методи на основі секвенування послідовностей, що кодують цільові білки, дають можливість визначити цільові гени різного еволюційного походження, вивчити їх структурно-функціональну організацію (інтрон-екзонна структура), здійснити пошук гомології нуклеотидної і амінокислотної послідовності, а також провести дослідження структурно-біологічних відмінностей білкових продуктів. 3-D моделі транслюваних білків дозволять розширити розуміння механізмів їх роботи. Ґрунтуючись на даних, що отримані під час виконання біоінформаційного і експериментального дослідження, створена тест-система та розроблено алгоритм, що дозволить отримувати найкращі результати. Методичний підхід щодо діагностики, запропонований авторами проекту, з використанням принципів біоінформатики і біосенсорики є значно дешевший за аналогі і не поступається за ефективністю класичним та дозволяє розробити алгоритм для створення подібних тест-систем для інших збудників. Галузь застосування - Результати проведених досліджень стали основою для їх наступного

впровадження в практику ветеринарії для експресного контролю хвороб та попередження їх розповсюдження серед тварин і людей. Отримані нові результати можуть бути в подальшому використані для розробки нових методів діагностики різних хвороб. Проект здійснено на стику таких наук, як: ветеринарна медицина, паразитологія, імунохімія, молекулярна біологія та біотехнологія з її важливим напрямом біосенсорика, адже буде вирішуватись цілий комплекс принципово нових міждисциплінарних завдань. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.04.19.0489/0218U005359

Науково-методичні основи інтегральної оцінки інноваційного забезпечення екосистемних послуг в аграрному секторі: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Ковалів О.І. – ДР 0118U005415. УДК 001.89:378.14:330.341.1:338.23:631.15.

25 с.

Розроблені науково-методичні основи присвячені удосконаленню методів оцінки екосистемних послуг в аграрному секторі шляхом застосування методу інтегрального картографування біофізичних параметрів екосистем. Він дозволяє оцінити фактичний стан екосистем у межах території дослідження та порівняти різні сценарії територіальної організації земель. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.04.19.0490/0218U005362

Розробити науково-методичні основи економічної оцінки інноваційного забезпечення екосистемних послуг в аграрному секторі: Заключний звіт /Інститут агроєкології і економіки

природокористування НААНУ; Керівник Ковалів О.І. – ДР 0116U000701. УДК 001.89:378.14:330.341.1:338.23:631.15.

65 с.

Удосконалені методи оцінки екосистемних послуг в аграрному секторі шляхом застосування методу інтегрального картографування біофізичних параметрів екосистем. Сформовано перелік індикаторів екосистемних функцій, які можуть бути визначені за допомогою даних дистанційного зондування Землі. Розроблено три методи вартісної оцінки екосистемних послуг, що базуються на трьох різних підходах для оцінки екопослуг та дешифрування дистанційного зондування Землі для оціни стану екосистем. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.05 Грунтознавство

68.04.19.0491/0419U001165

Онищук Наталія Вікторівна. Оцінювання стану ґрунтового покриву Гоцанського району Рівненської області: Дис... к.с.-г.н. /Національний університет водного господарства та природокористування. – Захищена 06.03.2019.

УДК 631.4 (477.81) (043.2).

295 с.: 36 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 375 назв.

Дисертаційну роботу присвячено оцінюванню стану ґрунтового покриву Гоцанського району Рівненської області та вивченню агрофізичних та біологічних властивостей ґрунтів для організації органічного землеробства та вирощування окремих культур. Уперше виконано комплексну оцінку стану орних земель щодо вимог сільськогосподарських культур за шкалою оцінювання їхнього рівня родючості: 0-0,382 - низький; 0,383-0,618 - середній; 0,619-1 - високий. Удосконалено методичні підходи до вивчення стану родючості ґрунтів з використанням агрофізичних та біологічних показників.

68.29 Землеробство

68.04.19.0492/0218U005119

Зміна ґроєкологічних властивостей чорноземів типових та звичайних в результаті землеробського використання: Заключний звіт /Центральноукраїнський національний технічний університет; Керівник Топольний Федір Пилипович. – ДР 0111U005187. УДК 631.472.54:631.872.

39 с.

Проведено аналіз та оцінку трансформаційних змін, які відбулися в ґрунтах під впливом землеробського використання. На основі узагальнення матеріалів крупномасштабних ґрунтових досліджень вибрано модальні репрезентативні ділянки з метою визначення напрямку змін антропогенно-змінених чорноземів типового та звичайного важкосуглинкового та легко-глинистого гранулометричного складу застосовуючи порівняльно-географічний, порівняльно-профільно-генетичний, порівняльно-аналітичний та інші методи досліджень. Встановлено тенденцію змін морфологічних, фізичних та фізико-хімічних властивостей чорноземів типового та звичайного важкосуглинкового та легкоглинистого гранулометричного складу в результаті землеробського використання. Виявлено характер інтенсифікації та напрямку деградаційних процесів ґрунтів агроєкосистем. Розроблені математичні моделі для теоретичного розрахунку загального азоту залежно від умісту гумусу. Удосконалено методику агроєкологічного бонітування ґрунтових показників залежно від їхньої рівноважної щільності з метою класифікації ґрунтів за рівнем родючості ґрунту. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.04.19.0493/0218U005161

Наукове обґрунтування раціональних структур і параметрів об'ємного гідромеханічного привода сільськогосподарських машин з метою підвищення ефективності їх функціонування: Заключний звіт /Вінницький національний аграрний університет; Керівник Іванов Микола Іванович. – ДР 0112U006700. УДК 631.3:62-82.

154 с.

Об'єкт дослідження - системи та засоби гідрофікації сільськогосподарських машин. Мета роботи - дослідження впливу параметрів гідроприводів сільськогосподарських машин на показники якості технічних характеристик. Розроблення на підставі отриманих результатів рекомендацій щодо вибору раціональних значень параметрів гідроприводів сільськогосподарських машин. Методи дослідження - виконання обчислювальних експериментів з використанням програмних продуктів Mathcad, Delphi по моделюванню роботи систем гідроприводів сільськогосподарських машин з використанням методів механіки твердих тіл та рідин. Результати - розроблені алгоритми обчислення математичних моделей гідросистем рульового керування сільськогосподарських машин із запропонованим насосом-дозатором, керуванням хилом льюльки аксіального роторнопоршневого насоса типу PVC 1.63, блочнопорційних відокремлювачів консервованих кормів. Проведено аналіз впливу параметрів насоса-дозатора на якість роботи системи рульового керування. В межах практично-дослідних значень рекомендовано квазіоптимальні комбінації параметрів насоса-дозатора нової конструкції. При дослідженні роботи системи керування подачею рідини насоса типу PVC 1.63 показано, що використання ефекту дії поршнів в блоку циліндрів на похилий диск (лютьку) насоса може бути використано для формування зворотного зв'язку по тиску на виході насоса. З цією метою необхідно забезпечити зсув осей цапф відносно осі блока циліндрів на 5мм. Аналіз конкурентноспроможності розроблених конструкцій, в тому числі системи гідроприводів блочно-порційного відокремлювача консервованих кормів свідчить про їх значні потенціальні можливості практичного використання при реальній економічній ефективності. Результати НДР зведено до вигляду, який дозволяє їх впровадження до теоретичного та практичного використання в подальших дослідженнях. Прогноз припущення щодо розвитку об'єкта дослідження - пошук подальших конструктивних рішень щодо рекомендацій, отриманих в процесі моделювання об'єктів дослідження Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.04.19.0494/0218U005394

Методичні рекомендації щодо виробництва пшениці озимої з урахуванням фаз циклу сонячної активності: Заключний звіт /Інститут агроєкології і економіки природокористування НААНУ; Керівник Мельник Петро Павлович. – ДР 0118U006960. УДК 339.138:631.95.

25 с.

Описано виробництво пшениці озимої з урахуванням фаз циклу сонячної активності у зональному розрізі України. Встановлено детальні зміни врожайності цієї культури за роками та фазами. Запропоновано критерії та принципи, еколого-економічні заходи, спрямовані на вдосконалення системи менеджменту в агроєкосистемах. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.04.19.0495/0218U005410

Розробити комплекс еколого-безпечних заходів боротьби з твердою сажкою в органічних агрофітоценозах: Заключний звіт /Сквир-

ська дослідна станція Інституту овочівництва і баштанництва Української академії аграрних наук; Керівник Терновий Юрій Вікторович. – ДР 0118U004064. УДК 631.95.

41 с.

Встановлено, що найбільшу ефективність в боротьбі із твердою сажкою на органічних посівах пшениці озимої забезпечує комплексний підхід використання всіх агротехнічних заходів, який включає дотримання сівозміни, розкладання з допомогою деструктора уражених рослинних решток, перевірка на наявність спор посівного матеріалу, обробка насіння препаратом АМІНЕОН.

68.04.19.0496/0218U005411

Розробити науково-методичні основи формування збалансованих агрофітоценозів для органічного насінництва бобових культур:

Заключний звіт /Сквицька дослідна станція Інституту овочівництва і баштанництва Української академії аграрних наук; Керівник Терновий Юрій Вікторович. – ДР 0116U000562. УДК 631.95.

47 с.

Проведена екологічна експертиза елементів технології виробництва органічного насіння бобових культур за впливом на навколишнє середовище і здатністю забезпечувати показники якості насіння відповідно ДСТУ 2240-93. Системи підбору екологічно безпечних методів боротьби із ураженням специфіки вирощування бобових рослин включає: дозвіл сертифікаційним органом на використання препарату в органічному виробництві; ефективність в боротьбі з патогеном і комплекс попереджувальних заходів по унеможливленню попадання патогену в органічні агроценози.

68.33 Агрохімія

68.04.19.0497/0218U005578

Дослідити бінарну композицію штамів *Bradyrhizobium japonicum* з різною стратегією виживання та можливість її використання як основи бактеріальних препаратів:

Заключний звіт /Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Крутило Дмитро Валерійович. – ДР 0116U003071. УДК 635.652.2:631.847.211.

41 с.

Об'єкт дослідження - бульбочкові бактерії, бінарна композиція штамів, соя. Мета роботи - дослідити серологічне та генетичне різноманіття бульбочкових бактерій сої в агроценозах України, вивчити ефективність застосування бінарної композиції штамів *B. japonicum* як основи мікробних препаратів для сої. Методи дослідження - мікробіологічні, молекулярно-генетичні, серологічні, вегетаційних та польових дослідів, статистичні. Встановлено, що в ґрунтах різних регіонів України сформувались гетерогенні популяції ризобій сої, представники яких належать до 7 відомих серогруп: KB11, 46, M8, 6346, HR, OR, NR. Трапляються також неідентифіковані бульбочкові бактерії. Домінуючими в агроценозах є інтенсивнорослі ризобії серогрупи KB11. Із застосуванням методу ПЛР-RFLP ITS-регіону бульбочкових бактерій сої виявлено значний генетичний поліморфізм штамів із повільним та інтенсивним ростом. На основі рестрикційних профілів 16S-23S рДНК їх віднесено до різних ITS-типів. Рестрикційний аналіз гену *groB* дозволив виявити істотні відмінності між штамми ризобій сої з різною швидкістю росту. За використання рестриктаз *MspI*, *HaeIII* та *NdeII* інтенсивнорослі штами об'єднано в одну генетичну групу, тоді як повільнорослі штами віднесено до двох-трьох генетичних груп. Встановлено, що спільне використання двох штамів *B. japonicum* 46 та *B. japonicum* KB11 у співвід-

ношенні 1:1 (бінарна композиція) дозволяє підвищити рівень фіксації молекулярного азоту та надземну масу рослин сої різних сортів на 7,8-19,6% порівняно з моноінокуляцією. Позитивний вплив на формування та функціонування симбіотичних систем, ріст і розвиток рослин сої спричиняють не лише штами-інокулянти, але і продукти їх метаболізму. За використання штамів із різною швидкістю росту та їх фільтратів суттєво змінюється співвідношення місцевих та інтродукованих ризобій у бульбочках. Обробка насіння сої бінарними композиціями штамів *B. japonicum* на фоні різних моноштамових популяцій ризобій (*B. japonicum* KB11 і 6346) сприяє підвищенню рівня азотфіксації та продуктивності сої. Найбільші приростки надземної маси рослин порівняно з контролем (на 8,8-25,2%) отримано за поєднання штамів *B. japonicum* 46 і *B. japonicum* KB11. За використання створеної бінарної композиції *B. japonicum* 46 + KB11 (Пат. на винахід № 114981 Україна) як основи Ризобофиту та Ризогуміну не спостерігається значного домінування окремих штамів у бульбочках, вони перебувають у стані динамічної рівноваги, а сформовані симбіотичні системи є збалансованішими. Отримано стабільні приростки врожайності сої порівняно із контролем на 20-33%. Найефективнішим є застосування торф'яної форми Ризогуміну. Сфера використання - сільське господарство, мікробіологічна промисловість.

68.35 Рослинництво

68.04.19.0498/0218U005076

Розроблення промислових моделей та об'єднання робочих режимів тепломасообмінного обладнання з вібраційним інтенсифікатором процесів сушіння та екстрагування:

Заключний звіт /Вінницький національний аграрний університет; Керівник Бандура Валентина Миколаївна. – ДР 0116U004840. УДК 664.3:631.563.2.

134 с.

Звіт про НДР 139 с., 95 рис., 13 табл., 155 літературних джерел. Об'єкт дослідження: є технології сушіння та екстрагування рослинних олійних культур, та фізико-механічні, теплофізичні процеси, що їх супроводжують, вплив їх на екологію виробництва та ефективне використання ресурсів. Технологічний процес сушіння насіння соняшнику та ріпаку Мета роботи: формування принципово нових підходів в переробних та харчових технологіях агропромислового виробництва, створення новітніх енергоефективних та матеріалоощадних технологій, принципів та обладнання, що реалізують переваги комбінованого та адресного підведення енергії на основі вібраційних технологій та поточної організації обробки в процесах сушіння та екстрагування. Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити наступні завдання: 1. Аналіз теорії і техніки, результатів впровадження енергоефективних підходів при сушінні та екстрагуванні рослинної сировини. 2. Розробка теоретичних засад технологій сушіння та екстрагування, у яких використовується комбіноване та адресне підведення енергії за вібраційної дії на виконавчі органи обладнання. 3. Розробка аналітичних моделей досліджуваних процесів тепломасопереносу та отримання залежностей для основних параметрів оцінки. 4. Проведення комплексних експериментальних досліджень кінетики фізико-хімічних процесів переносу при комбінованому енергетичному впливі на оліємістку сировину. 5. Узагальнення результатів експериментального моделювання, формування загального алгоритму розрахунку і оптимізації апаратів, проведення комп'ютерного моделювання. 6. Складання технічних завдань та конструкторської документації на виготовлення дослідних зразків обладнання. Впровадження розроблених експериментальних моделей на виробництві. Предметом дослідження: є сушарки та екстрактори комбінованої технологічної дії з мікрохвильовим підведенням енер-

гії та вібраційним інтенсифікатором досліджуваних процесів. Методи досліджень. Для теоретичних досліджень використані сучасні концепції фізичного та математичного моделювання сипких середовищ, теорії подібності, теорії вібраційного та хвильового транспортування сипких мас, класичної теорії подібності, методів теплофізичного моделювання, фізичних методів аналізу структури розчинів. При виконанні експериментальних досліджень були використані німецька апаратура Robotron, сучасні комплекси для оцінки параметрів тепло масообміну, кінематичних, силових та енергетичних характеристик віброхвильового транспортування мас, сучасні методики і прилади, серед яких оригінальні розробки авторів. Для аналітичного дослідження використовувалось програмне забезпечення Matlab, MathCAD, Excel. Результати досліджень: Проєктовані зразки дозволяють уточнити розрахунки конструкцій промислових мікрохвильових екстракторів, їх типорозмірний ряд із відповідними режимними параметрами; моделювати означені процеси в умовах віброзрідженого шару; розробити технологічну схему екстракційного вилучення олії та сушіння сировини із насіння ріпаку за допомогою мікрохвильового інтенсифікатора, отримати продукт, що відповідає вимогам діючих державних стандартів; встановити ефективність використання в мікрохвильовому полі полярного, більш безпечного, нетоксичного етилового спирту на противагу неполярному, токсичному, вибухонебезпечному гексану. Розробка експериментальних моделей вібраційних сушарок, обґрунтування оптимальних режимів їх експлуатації дасть можливість значною мірою зменшити енерго- та матеріалоемність вібраційних сушарок. Для вітчизняної промисловості розробка експериментальних моделей вібраційних сушарок та екстракторів дасть можливість значною мірою зменшити енерго- та матеріалоемність досліджуваного технологічного оснащення. Результати дозволили обґрунтувати робочі режими обробки сипких мас продукції за умов інфрачервоного опромінення віброзваженого шару продукції; отримані параметри незрівноваженості коливної системи для ефективного переміщення сировини при мінімізації енерго- та матеріаловитрат. Результати НДР впроваджені ПрАТ "Вінницький олійно-жировий комбінат" (м. Вінниця). Отримані результати досліджень використовуються у підготовці нових лекційних курсів та циклів лабораторних робіт з дисциплін: "Технологічне обладнання переробних і харчових виробництв", "Процеси та апарати переробних та харчових виробництв", "Механіко-технологічні властивості с.г. матеріалів". Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.04.19.0499/0218U005407

Розробити систему захисту від бур'янів посадок верби (Salix) та тополі (Populus): Заключний звіт /Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН; Керівник Макух Ярослав Петрович. – ДР 0116U002128. УДК 632.51.

90 с.

Системи захисту насаджень верби та тополі з урахуванням змін забур'яненості дозволять раціонально застосовувати гербіциди і їх комбінації, знизити вартість захисту на 25 – 30% та гербіцидне навантаження на довкілля на 20-25%.

68.04.19.0500/0218U005430

Розробити елементи технології вирощування насіння сучасних гібридів цукрових буряків: Заключний звіт /Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН; Керівник Доронін Володимир Аркадійович. – ДР 0116U003187. УДК 633,63:631,531,12.

34 с.

На підставі досліджень розроблено спосіб вирощування

насіння цукрових буряків. З'ясовано, що за садіння здорових неуражених коренеплодів приживлюваність їх була значно вищою і становила 76,9%, водночас як за садіння уражених коренеплодів вона була нижчою на 4,4%. Застосування частково уражених гнилями коренеплодів для садіння висадків призвело до істотного зниження урожайності та якості насіння. Урожайність насіння зменшилася на 0,09 - 0,13 т/га, схожість - на 4-6%, порівняно з варіантами, де висаджували здорові коренеплоди. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.04.19.0501/0218U005449

Методичні рекомендації. Особливості виробництва органічного насіння зернобобових культур: Заключний звіт /Сквирська дослідна станція Інституту овочівництва і баштанництва Української академії аграрних наук; Керівник Терновий Юрій Ікторович. – ДР 0118U005492. УДК 631.95.

31 с.

Визначені основні критерії якості посівного матеріалу бобових культур. Встановлені фактори впливу на баланс органічних агрофітоценозів основних бобових культур. Досліджені агротехнічні заходи впливу на посівні якості органічного насіння зернобобових культур.

68.04.19.0502/0218U005472

Розробити математичну модель сорту наукового супроводу технологій вирощування сільськогосподарських культур: Заключний звіт /Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН; Керівник Присяжнюк Олег Іванович. – ДР 0116U000387. УДК 633.63:631.54.

75 с.

Комплексні математичні моделі продуктивності сільськогосподарських культур забезпечать високу технологічність і сучасний рівень наукового забезпечення, комплексність, широке використання можливостей сучасних засобів моделювання, високу адаптацію технології вирощування до вимог підвищення продуктивності нових гібридів культур.

68.04.19.0503/0218U005473

Створити бази даних технологій вирощування різних видів енергетичних культур: Заключний звіт /Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН; Керівник Присяжнюк Олег Іванович. – ДР 0116U000389. УДК 633.63:631.54.

41 с.

Застосування розробленої інформаційної системи забезпечить високу технологічність і сучасний рівень технічного забезпечення проведення досліджень, комплексність, широке використання локальної мережі й Інтернету, високу адаптацію технологій вирощування до потреб енергетичних рослин.

68.04.19.0504/0218U005474

Розробити теоретичні та практичні аспекти застосування портативних спектрофотометрів для визначення стану рослин: Заключний звіт /Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН; Керівник Присяжнюк Олег Іванович. – ДР 0116U000386. УДК 633.63:631.54.

45 с.

Методика оцінки стану рослин з використанням портативних спектрофотометрів забезпечить високу технологічність і сучасний рівень технічного забезпечення, комплексність, широке використання локальної мережі й Інтернету, високу адаптацію технологій вирощування до вимог рослин.

68.04.19.0505/0218U005493

Методичні рекомендації щодо оцінювання колекційного матеріалу нагідок лікарських за показниками декоративності: Заключний звіт /Дослідна станція лікарських рослин Інституту агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Куценко Наталія Іванівна. – ДР 0118U001866. УДК 633,88.

24 с.

В основу методичних рекомендацій покладено результати багаторічних селекційних досліджень з видом *Calendula officinalis* L. Викладений матеріал містить рекомендації щодо вивчення біологічних, морфологічних, господарсько-цінних та декоративних ознак нагідок лікарських.

68.04.19.0506/0218U005494

Методичні рекомендації щодо способів і термінів зберігання насіння лікарських та ефіроолійних рослин: Заключний звіт /Дослідна станція лікарських рослин Інституту агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Куценко Наталія Іванівна. – ДР 0118U001867. УДК 633,88.

32 с.

На сьогодні виробництво насіння являє собою складний комплексний процес до якого входять окремі ланки, що в сукупності є єдиною технологією. Одним із завдань завершального етапу технологічного процесу у насінництві є збереження посівних якостей насіння. В основу методичних рекомендацій покладено результати багаторічних досліджень з насінням сортів лікарських культур. Викладений матеріал містить рекомендації щодо способів та термінів зберігання насіння лікарських та ефіроолійних рослин.

68.04.19.0507/0218U005495

Удосконалення технологій вирощування лікарських рослин для забезпечення відповідності фармацевтичної сировини вимогам GACP: Заключний звіт /Дослідна станція лікарських рослин Інституту агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Глущенко Людмила Анатоліївна. – ДР 0116U000481. УДК 633,88.

71 с.

У зв'язку із переходом до Європейських вимог щодо управління якістю лікарської рослинної сировини нагальна необхідність підготовки документів, які відображали б процес виробництва ЛРС та виступали гарантом підтвердження її походження, однорідності та якості. Розроблено документ - "Протокол виробництва лікарської рослинної сировини", який гарантує виробнику фітопрепаратів, що лікарська рослинна сировина була вирощена у відповідності до вимог "Настанов належної практики культивування та збору лікарських рослин" (GACP). Для адаптації нових і удосконалених прийомів технологій вирощування до вимог і рекомендацій Належної практики культивування та збору лікарських рослин розроблені Технологічні регламенти вирощування лопуху справжнього та нагідок лікарських.

68.04.19.0508/0218U005496

Розроблення науково-методичних засад формування високопродуктивних фітоценозів лікарських рослин в умовах сільських селітебних територій: Заключний звіт /Дослідна станція лікарських рослин Інституту агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Глущенко Людмила Анатоліївна. – ДР 0116U000489. УДК 633,88.

107 с.

Проведено комплексні дослідження із встановлення впливу культивування лікарських рослин на сільських селітебних територіях. Визначено основні чинники, які впливають на якість лікарської рослинної сировини при дрібнотоварному виробництві. Розроблено рекомендації з формування високопродуктивних фітоценозів лікарських рослин в умовах сільських селітебних територій.

68.04.19.0509/0218U005497

Розроблення еколого-економічних інструментів відтворення рідкісних і зникаючих видів лікарських рослин для їх репатріації на території природно-заповідного фонду України: Заключний звіт /Дослідна станція лікарських рослин Інституту агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Глущенко Людмила Анатоліївна. – ДР 0116U000490. УДК 633,88.

82 с.

В результаті виконання науково-дослідної роботи отримано наступна наукова продукція: сформовано колекційно-експериментальний розсадник раритетних видів, накопичено посадковий та насінневий матеріал для культивування та подальшої репатріації в об'єкти природно-заповідного фонду, розроблені рекомендації із відтворення рідкісних і зникаючих видів лікарських рослин на територіях природно-заповідного фонду України.

68.04.19.0510/0218U005498

Розробити технології розсадного вирощування лікарських рослин: Заключний звіт /Дослідна станція лікарських рослин Інституту агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Глущенко Людмила Анатоліївна. – ДР 0116U000484. УДК 633,88.

63 с.

Дана розробка в Україні проводиться вперше. За результатами досліджень розроблено технологічні параметри висіви оптимальної кількості насіння у чарунки касет. Розроблено технології розсадного способу вирощування материнки звичайної і меліси лікарської за умов краплинного зрошення та визначено взаємовплив усіх компонентів агроценозу з участю лікарських рослин за нових умов вирощування.

68.04.19.0511/0218U005499

Розробити методологію насіннезнавства лікарських та ефіроолійних культур: Заключний звіт /Дослідна станція лікарських рослин Інституту агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Куценко Наталія Іванівна. – ДР 0116U000485. УДК 633,88.

46 с.

Теоретично обґрунтовано проблеми в ланках насінницької практики лікарських та ефіроолійних рослин та розроблено методичні основи зберігання насіння лікарських і ефіроолійних рослин при промисловому культивуванні. Проведено вивчення фізико-механічних властивостей насіння.

68.04.19.0512/0218U005500

Створити сорти лікарських і ефіроолійних культур з підвищеним вмістом біологічно активних речовин у фармацевтичній сировині: Заключний звіт /Дослідна станція лікарських рослин Інституту агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Куценко Наталія Іванівна. – ДР 0116U000486. УДК 633,88.

38 с.

Підготовлено та передано до Українського інституту експертизи сортів новостворені сорти козлятника лікарського (сорт Чародій) та собачої кропиви п'ятилопатевої. Викремлено для подальшої селекційної роботи кращі зразки м'яти, кмину посівного, лопуху справжнього.

68.04.19.0513/0218U005501

Створити сорти лікарських рослин декоративного напрямку використання, стійкі до абіотичних чинників навколишнього середовища: Заключний звіт /Дослідна станція лікарських рослин Інституту агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Куценко Наталія Іванівна. – ДР 0116U000487. УДК 633.88.

60 с.

Проведено випробування зразків на заключних етапах селекції, фітохімічні дослідження сировини селекційних зразків, виділено перспективні зразки за стійкістю до абіотичних чинників та за комплексом морфологічних і господарсько-цінних ознак. Розроблено методичні рекомендації щодо оцінювання колекційного матеріалу нагідок за показниками декоративності.

68.04.19.0514/0218U005528

Створити сорти горошку посівного (озимого) з підвищеною кормовою і насінневою продуктивністю, стійких до умов перезимівлі:

Заключний звіт /Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова Інституту свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Барилко Маргарита Григорівна. – ДР 0116U003713. УДК 631.523.352.

13 с.

Створено та передано на державне сорто випробування новий сорт горошку посівного (озимого) Капріо. Сорт створено методом багаторазового масового добору із сорту Полтавська 25. Сорт перевищує стандарт Полтавська 77 по урожайності зеленої маси на 10%, насіння – 15%. Вміст сирого протеїну в зеленій масі - 22-25%. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.04.19.0515/0218U005530

Виділити джерела і донори цінних ознак з колекцій вики, багаторічних бобових і злакових трав в умовах посилення посушливості клімату Лівобережного Лісостепу України:

Заклучний звіт /Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова Інституту свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Барилко Маргарита Григорівна. – ДР 0116U003701. УДК 633.31.352.262:631.527.

36 с.

На реєстрацію подано ознакові колекції люцерни, стоколосу безостого та базову колекцію горошку посівного. Виділено 258 джерел та 86 еталонів господарсько-цінних ознак із колекції люцерни, стоколосу безостого та горошку посівного (озимого та ярого). На основі генетичного аналізу виділено 29 донорів господарських цінних ознак горошку посівного (ярого) та стоколосу безостого. Колекцію поповнено 8 зразками горошку посівного (ярого) 2 зразками горошку посівного (озимого), 5 зразками стоколосу безостого. На реєстрацію подано 2 зразки горошку посівного (ярого), 1 зразок горошку посівного (озимого) та три зразки люцерни. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.04.19.0516/0218U005531

Розробити адаптивні технології вирощування сучасних сортів зернобобових культур в

умовах Лівобережного Лісостепу: Заклучний звіт /Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова Інституту свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Лень Олександр Іванович. – ДР 0116U003709. УДК 635.656:631.8:632.9.

50 с.

За результатами проведених досліджень було розроблено адаптивні технології вирощування сучасних сортів зернобобових культур, які забезпечують

урожайність на рівні 2,5-3,8 т/га. Дані технології передбачають в собі інокуляцію насіння мікробіопрепаратом Ризогумін та підживлення рослин у фазу гілкування добривами. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.04.19.0517/0218U005532

Розробити агротехнічні прийоми підвищення насінневої продуктивності нових сортів вики ярої в умовах недостатнього зволоження лівобережного Лісостепу: Заклучний звіт /Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова Інституту свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Олєпир Роман Вікторович. – ДР 0116U003714. УДК 631.51.01:631.8:633.352.

20 с.

Сформовано систему основного обробітку ґрунту та застосування біопрепаратів і мікродобрив в технології вирощування насіння горошку посівного (ярого). Визначено та обґрунтовано оптимальні параметри підвищення насінневої продуктивності нових сортів вики ярої. Визначено вплив застосування біопрепаратів та мікродобрив в технології вирощування вики ярої на рівень загальних виробничих витрат, умовний чистий прибуток, собівартість одиниці основної продукції, рентабельність. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.04.19.0518/0218U005533

Вивчити особливості формування угруповань бур'янів залежно від впливу основних технологічних заходів в умовах Лівобережного Лісостепу: Заклучний звіт /Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова Інституту свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Кохан Андрій Володимирович. – ДР 0116U003704. УДК 633.11:633.356:632.51.

30 с.

Встановлено, що для умов Лівобережного Лісостепу кращими короткоротаційними сівозмінами за рівнем конкурентної здатності основних польових культур по відношенню до бур'янів є зернопросапні сівозміни з насиченням кукурудзою або цукровими буряками, які забезпечують зниження забур'яненості в сівозміні на 19,9-48,5%. Кращою системою обробітку ґрунту для контролю сеgetальної рослинності виявилась класична яка передбачає поверхневий обробіток під пшеницю озиму і полицевий (20-22 см) під інші культури сівозміни, що дозволяє знизити забур'яненість посіву на 10,1-41,0%. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.04.19.0519/0218U005534

Розробити систему удобрення культур у короткоротаційних сівозмінах із використанням сидератів та залученням у кругообіг побічної продукції попередників: Заклучний звіт /Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова Інституту свинарства і агропроми-

слового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Кохан Андрій Володимирович. – ДР 0116U003705. УДК 633.11:633.356:632.51.

38 с.

За результатами проведених досліджень, для умов недостатнього зволоження Лівобережного Лісостепу, було розроблено систему удобрення культур у сівозмінах з короткою ротацією на основі використання мінеральних добрив, сидератів та побічної продукції попередника. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.04.19.0520/0218U005535

Розробити елементи технології вирощування кукурудзи відповідно до ґрунтово-кліматичних умов Лівобережного Лісостепу:

Заклучний звіт /Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова Інституту свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Кохан Андрій Володимирович. – ДР 0116U003707. УДК 633.15: 631.51: 631.816.8: 631.531.27.

46 с.

Вивчено вплив різних способів основної обробки ґрунту на формування продуктивності у гібридів кукурудзи різних груп стиглості. Визначено оптимальний строк посіву кукурудзи залежно від групи стиглості гібридів. Досліджено та розроблено систему удобрення для умов Лівобережного Лісостепу. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.04.19.0521/0218U005536

Розробити елементи технології вирощування соняшнику відповідно до ґрунтово-кліматичних умов Лівобережного Лісостепу:

Заклучний звіт /Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова Інституту свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Кохан Андрій Володимирович. – ДР 0116U003710. УДК 633.853.78: 631.51: 631.816.8. 23 с.

Досліджено вплив мінеральних добрив, біопрепаратів та стимулятора росту на ріст та розвиток рослин соняшника, їх показники продуктивності. Встановлено, оптимальні та збалансовані норми внесення даних препаратів. На основі отриманих результатів удосконалено технологію вирощування соняшнику в ґрунтово-кліматичних умовах Лівобережного Лісостепу. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.04.19.0522/0218U005537

Розробити адаптивні технології вирощування сучасних сортів зернових колосових культур в умовах Лівобережного Лісостепу:

Заклучний звіт /Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова Інституту свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Лень Олександр Іванович. – ДР 0116U003708. УДК 633.11: 633.16: 631.82: 632.9.

36 с.

На основі результатів досліджень розроблено адаптивну технологію вирощування сучасних сортів зернових колосових культур, яка передбачає в собі інюкуляцію насіння мікробіопрепаратом Поліміксобактерин, підживлення посіву мікродобривом Гідрогумін та комплексний захист рослин. Технологія забезпечує урожайність пшениці озимої на рівні 5,9 т/га, ячменю ярого - 5,0 т/га. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.04.19.0523/0218U005538

Розробити адаптивну технологію вирощування сортів сої різних груп стиглості в умовах недостатнього зволоження Лівобережного Лісостепу:

Заклучний звіт /Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова Інституту свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Олєпир Роман Вікторович. – ДР 0116U003715. УДК 631.81:633.34.

24 с.

У результаті проведених досліджень розроблено адаптивну технологію вирощування сортів сої різних груп стиглості, яка передбачає передпосівну обробку насіння мікробіопрепаратом та позакореневе підживлення рослин у фазу першого трійчатого листка мікродобривом в поєднанні з протигрибковим препаратом комплексної дії. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.04.19.0524/0218U005540

Розробити наукові основи застосування меліорантів за біологізації вирощування цукрових буряків та інших культур:

Заклучний звіт /Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН; Керівник Заришняк Анатолій Семенович. – ДР 0116U002142. УДК УДК: 631.821.1.631.41.

36 с.

Обґрунтування параметрів високої продуктивності кислих ґрунтів за біологізації системи удобрення буряків цукрових. Удосконалення технологічних прийомів внесення меліорантів. Розробка концепції застосування меліорантів в умовах біологізації. Стабілізація кислотно-лужного балансу, збереження та відтворення родючості кислих ґрунтів з відновленням екологічної рівноваги в агроландшафтах.

68.04.19.0525/0218U005574

Удосконалити прийоми біотехнологічного поліпшення вихідного матеріалу оздоровлених сортів картоплі:

Заклучний звіт /Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Решотько Леонід Миколайович. – ДР 0116U002080. УДК 578:615.281.

37 с.

Об'єкт дослідження – мікророслини картоплі сортів Щедрик, Тирас, Сувенір чернігівський під дією різних спектрів випромінювання та мікробних препаратів. Мета досліджень - удосконалення прийомів біотехнологічного поліпшення вихідного матеріалу оздоровлених сортів картоплі шляхом створення оптимальних умов для адаптації безвірусних рослин *in vitro* до відкритого ґрунту за використання енергозберігаючих технологій, біопрепаратів. Удосконалено технологію вирощування вихідного насінневого матеріалу картоплі шляхом створення оптимальних умов для адаптації безвірусних рослин *in vitro* до відкритого ґрунту за використання енергозберігаючих прийомів вирощування мікророслин та біопрепаратів. Технологія викладена у науково-практичних рекомендаціях. Встановлено, що застосування двох прийомів – корекція червоним світлом під час останнього пасажування *in vitro* та бактеризація рослин картоплі при висаджуванні у відкритий ґрунт мікробними препаратами Поліміксобактерин та Бактопасльон, сприяє додатковому підвищенню приживаності рослин картоплі сортів Тирас, Щедрик, Сувенір чернігівський від 4,4% до 15,7%, продуктивності – від 11,7% до 22,4%, збільшенню кількості бульб у клоні від 3,8% до 26,1% залежно від сорту картоплі і біопрепарату, що зменшує витрати на виробництво картоплі першого бульбового покоління на 10 – 25%. Використання корекції червоним світлом за допомогою фітосвітлодіодів

дало можливість зменшити вартість отримання рослин картоплі in vitro на 10 – 12

68.04.19.0526/0218U005576

Вивчити вихідний гібридний матеріал кормового люпину та створити адаптивний, високопродуктивний, ранньостиглий сорт люпину вузьколистого стійкий проти основних захворювань: Заключний звіт /Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Бардаков Володимир Анатолійович. – ДР 0116U002088. УДК 633.367:631.527.

28 с.

Об'єкт дослідження - процес створення ранньостиглого, фузаріозостійкого селекційного матеріалу люпину шляхом використання його колекційного генофонду. Мета роботи - на основі вивчення створеного гібридного селекційного матеріалу, використовуючи наявний генофонд люпину колекції Інституту, сучасними методами селекції створити і передати в державне сорто випробування адаптивний, високопродуктивний, ранньостиглий сорт люпину вузьколистого зернового типу використання. Методи дослідження - польові, лабораторні та методи математичної статистики. Створено та передано на державне сорто випробування новий сорт люпину вузьколистого Горизонт зернового типу використання. Сорт ранньостиглий, період від сходів до дозрівання 88-90 днів. Забезпечує врожай насіння 2,8 т/га, зеленої маси - 40,1 т/га, що вище стандарту відповідно на 0,4 та 0,2 т/га. Вміст алкалоїдів в насінні - 0,035%, сирого протеїну в насінні – 32%. Стійкий проти фузаріозу та антракнозу, вилягання, розтріскування бобів. Основні споживачі даної розробки - сільськогосподарські товаровиробники Чернігівської області та інших регіонів люпиносіяння, різні НДУ, які займаються селекцією люпину. Новий сорт буде впроваджуватися у виробництво шляхом укладання ліцензійних угод. Орієнтовні обсяги впровадження 1,3-1,8 тис га.

68.04.19.0527/0218U005577

Розширити генетичне різноманіття люпину шляхом формування колекцій для забезпечення селекційних програм високоякісним вихідним матеріалом: Заключний звіт /Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Бардаков Володимир Анатолійович. – ДР 0116U002089. УДК 631.527:633.367.1.

28 с.

Об'єкт дослідження - процес створення ранньостиглого, високопродуктивного, стійкого проти хвороб селекційного матеріалу люпину шляхом використання його колекційного генофонду. Мета проекту - поповнити та вивчити колекцію сортозразків люпину, різного еколого - географічного походження, за основними господарсько цінними ознаками в умовах Лівобережного Полісся України, та виділити найбільш цінні форми для подальшого використання їх в селекції люпину в якості джерел селекційних ознак. Методи дослідження - польові, лабораторні та методи математичної статистики. В результаті проведених досліджень було підготовлено каталог в якому наведено характеристику 42 колекційних зразків люпину вузьколистого з колекції ІСМАВ НААН за основними господарсько-цінними ознаками. Приведено дані щодо оцінки колекційних зразків за ознаками ранньостиглості, насінневої продуктивності, урожайності зеленої маси та стійкості проти хвороб. Створено ознакову колекцію, яка включає 125 зразків люпину жовтого, білого, вузьколистого та мутабельного видів з 10 країн світу, з високим оптимальним або низьким проявом 8

господарсько-цінних ознак. Вивчено та виділено 72 джерела цінних господарських ознак для селекції кормового люпину. Зареєстровано в Національному центрі генетичних ресурсів рослин України 9 цінних зразків люпину. Використання колекції люпину здійснюватиметься селекційними науководослідними установами, а також учбовими закладами України, як матеріал для наукових та освітніх програм. Виділені джерела та донори господарсько-цінних ознак будуть використані при створенні нових сортів люпину, які забезпечать стабільне одержання високих врожаїв зерна (2-5 т/га) і зеленої маси (50-60 т/га).

68.04.19.0528/0218U005605

Розробити та удосконалити ефективні методи оцінки вихідного та селекційного матеріалу до грибних, бактеріальних хвороб, стеблової нематоди і характертер успадкування та виділити джерела стійкості для створення нових сортів картоплі: Заключний звіт /Інститут картоплярства УААН; Керівник Тактаєв Борис Анатолійович. – ДР 0116U002237. УДК 635.21:632.4.

72 с.

В лабораторії протягом 2016-2018рр. на інфекційному фоні проводили оцінку вихідного та селекційного матеріалу на стійкість проти: стеблової нематоди 327 гібридів (в результаті виділено 30 генотипів з високим проявом даної ознаки); кільцевої гнилі 334 (виділено 36 генотипів). Методом штучного зараження бульб визначали стійкість проти мокрої гнилі 566 гібридів (виділено 76 стійких генотипів), фузаріозу - 192 зразки (стійких виділилося 25), фітофторозу бульб - 256 зразків (високостійких 32). Методом штучного зараження листків визначали стійкість до фітофторозу листя 1100 гібридів (виділили 93 стійких). На природному інфекційному фоні вивчали 673 гібриди на стійкість проти альтернاریозу (виділили 67 стійких). Виділені гібриди, як джерела стійкості будуть залучені до селекційного процесу зв створення сортів стійких до хвороб. За результатами досліджень розроблено польовий метод випробування сортів та селекційного матеріалу на стійкість до мокрої бактеріальної гнилі, лабораторний метод визначення наявності бактеріальної інфекції в латентній формі, лабораторні методи визначення стійкості селекційного матеріалу проти фітофторозу листя, альтернاریозу та сухої фузаріозної гнилі.

68.04.19.0529/0218U005606

Розробити елементи технології контролю фітопатогенів в агроценозах картоплі : Заключний звіт /Інститут картоплярства УААН; Керівник Тактаєв Борис Анатолійович. – ДР 0116U002247. УДК 635.21:632.913:631.95.

65 с.

Розроблено елементи технології захисту від хвороб для сортів Кіммерія та Щедрик. Виділено, за комплексом ознак, сорти з відносно високою стійкістю до основних хвороб картоплі (альтернاریозу, ризоктоніозу, парші звичайної, сухої і мокрої гнилей). В середньому за три роки групову стійкість до ураження вказаними хворобами проявили сорти - Кіммерія, Щедрик, Арія, Слов'янка, Околиця, Фея. Визначено оптимальні комбінації бакових сумішей (фунгіцид+біологічно активні речовини+ протруйник+мікродобриво), застосування яких забезпечило у сорту Щедрик приривку врожаю на рівні 11,2 т/га, а у - Кіммерія 9,1 т/га, при цьому економічний ефект становив, відповідно, 103 і 93 тис. грн./га. Розроблено безпечні для людини і навколишнього середовища регламенти, а також науковометодичні рекомендації "Застосування бакових сумішей з біологічно активними сполуками для захисту картоплі від хвороб в умовах Полісся України".

68.04.19.0530/0218U005607

Вивчити адаптивні властивості інтродукованих форм батату в умовах Полісся України:

Заключний звіт /Інститут картоплярства УААН; Керівник Гордієнко Валентина Василівна. – ДР 0118U003241. УДК 635.21:632.4.

13 с.

Вихідним матеріалом в дослідженнях було використано інтродуковані зразки сортів батату: Вінницький рожевий, Афганець, Betti, Мурасака, Порто-Амарелло, Борегад, Манчжурський, Orleans, Bonita. Найбільш урожайним виявився сорт Вінницький рожевий - 1396 г/кущ. Кількість бульб під кущем сягала 6,8 шт. та середня маса товарної бульби 338г. У сорту Порто-Амарелло була відносно невелика урожайність - 453 г/кущ та зав'язалось по одній бульбі в кущі з вагою товарної бульби 453 г. Найменший урожай сформували сорти Манчжурський та Борегад - відповідно 143 та 254 г/кущ. Для вирощування культури в харчових цілях рекомендується використовувати сорти батату Вінницький рожевий, Афганець, Мурасака, Порто-Амарелло.

68.04.19.0531/0218U005608

Інтродукувати та поповнити генофонд картоплі, виділити джерела цінних ознак :

Заключний звіт /Інститут картоплярства УААН; Керівник Гордієнко Валентина Василівна. – ДР 0116U002248. УДК 635.21:632.4.

39 с.

Колекція генофонду картоплі нараховує 3044 зразки. За звітний період було інтродуковано 91 зразок картоплі. Проведено трьохрічне вивчення щодо прояву норми реакції інтродукованих зразків на вирощування в умовах Південного Полісся України 36 сортів, серед яких виділено 12 з високим проявом комплексу основних господарсько-цінних показників. Виділено джерела стійкості проти стеблової нематоди (10 шт.), проти кільцевої гнилі (8 шт.), проти парші звичайної (13 шт.), проти картопляної нематоди (20 шт.), проти сухої фузаріозної гнилі (17 шт.). До НЦГРРУ занесені дані по 41 зразкам картоплі. На даний час паспортизовано 90,5% зразків колекції картоплі. В НЦГРРУ зареєстровано 16 цінних за корисними ознаками зразки. Зареєстрована в ГЦГРРУ колекція картоплі за ознаками відмінності. Передано науково-дослідним установам 468 пакетозразків, з них 70 зарубіжним установам.

68.04.19.0532/0218U005609

Розробити раціональну систему удобрення картоплі на основі органічного землеробства в умовах Полісся України:

Заключний звіт /Інститут картоплярства УААН; Керівник Купріянова Тетяна Миколаївна. – ДР 0116U002813. УДК 635.21:631.8:81.

44 с.

В результаті проведених досліджень встановлено, що робота в ґрунт сидеральної маси позитивно впливає на його агрофізичні властивості, покращує структуру і вологемність. Найбільший урожай в середньому за три роки досліджень 25,9 т / га бульб отриманий при внесенні 40 т / га гною на фоні подвійного сидерального пару і застосуванні двох обробок рослин картоплі препаратом Фітодоктор (Спрофит), п., 3 кг / га.

68.04.19.0533/0218U005610

Розробити елементи технології вирощування нових сортів картоплі, вивчити їх вплив на урожайність, якісні показники та придатність до переробки:

Заключний звіт /Інститут картоплярства УААН; Керів-

ник Купріянова Тетяна Миколаївна. – ДР 0116U002243. УДК 635.21:631.526.32:664:631.563.9.

36 с.

Використання хелатних добрив в середньому збільшило урожайність у сорту Слаута на 3,7-8,4т/га порівняно з контролем, у сорту Гурман на 3,4-5,0т/га порівняно з контролем, найменший відсоток пошкоджених бульб ґрунтовими шкідниками та хворобами у сорту Слаута отримано за обробки бульб при садінні (Квантум Сіамін-0,5л/т, Діафан 3-18-18 - 2,0л/т, Квантум СРКЗ-1,0л/т) + обробіток рослин по вегетації та сорту Гурман за внесення N45P45K70 (вродкид)+ обробка бульб при садінні + обробіток рослин по вегетації.

68.04.19.0534/0218U005611

Розробити технологічні прийоми удобрення картоплі в короткоротаційній сівозміні на супіщаних дерново-підзолистих ґрунтах Полісся України:

Заключний звіт /Інститут картоплярства УААН; Керівник Купріянова Тетяна Миколаївна. – ДР 0116U002244. УДК 635.21:631.86/87:631.872.

32 с.

В результаті проведених досліджень встановлено, що робота в ґрунт сидеральної маси позитивно впливає на його агрофізичні властивості, покращує структуру і вологемність. Найбільший урожай в середньому за три роки досліджень 25,9 т / га бульб отриманий при внесенні 40 т / га гною на фоні подвійного сидерального пару і застосуванні двох обробок рослин картоплі препаратом Фітодоктор (Спрофит), п., 3 кг / га.

68.04.19.0535/0218U005612

Розробити нові та удосконалити існуючі технологічні прийоми, технічні засоби для міжрядного обробітку і формування гребенів при вирощуванні картоплі:

Заключний звіт /Інститут картоплярства УААН; Керівник Рожнятовський Андрій Олегович. – ДР 0116U002245. УДК 635.625.21:631.632.

55 с.

Для забезпечення високої якості обробітку та формування об'ємних гребенів, виготовлено макет агрегату для формування гребенів (дисковий підгоргач). За його використання висота збільшувалась на 3,0 см, ширина при основі на 5,6 см, обхват на 5,6 см, у порівнянні з контролем - 21,8 см, 62,1 см, та 78,2 см відповідно. Найвищу біологічну урожайність картоплі отримано у варіанті 4, яка становила 33,1т/га, та була на 7,9 т/га вищою у порівнянні з контролем (25,2 т/га). Вихід бульб насінневої фракції при цьому становив 21,8 т/га або на 4,5 т/га більше від контролю (17,3 т/га).

68.04.19.0536/0218U005613

Оцінка вартості нових сортів картоплі та економічна ефективність їх виробництва:

Заключний звіт /Інститут картоплярства УААН; Керівник Бондарчук Анатолій Андрійович. – ДР 0116U002249. УДК 635.28:338.433:001.891.

45 с.

Вивчено етапи створення сортів картоплі та витрати на кожному з етапів, визначено економічну ефективність впровадження нових сортів у виробництво. Створено базу даних та практичні рекомендації з визначення вартості нових сортів картоплі та їх економічної ефективності.

68.04.19.0537/0218U005614

Розробити способи інтенсифікації процесу

виробництва добазового та базового насіння картоплі на основі вихідного матеріалу створеного біотехнологічним методом в умовах центрального Полісся України:

Заключний звіт /Інститут картоплярства УААН; Керівник Тимко Людмила Володимирівна. – ДР 0116U002242. УДК 635.21:631.531.

59 с.

Згідно загальноприйнятої технології відтворення базового насіння картоплі, вихідним матеріалом для формування еліти використовується вихідний матеріал, оздоровлений методом термотерапії і культури меристеми, що забезпечує можливість виробити високопродуктивний і якісний насіннєвий матеріал. Для попередження інфікування оздоровленого насіннєвого матеріалу вірусами його вирощують в умовах ізоляції від джерел та переносників вірусних інфекцій картоплі.

68.04.19.0538/0218U005615

Удосконалити систему оцінки показників сортової відповідності та вивчити вірусологічний стан базового насіння картоплі з різних агроекологічних зон України:

Заключний звіт /Інститут картоплярства УААН; Керівник Вишнеvsька Ольга Володимирівна. – ДР 0116U002241. УДК 635.21:631.53:001.

88 с.

Удосконалена система оцінки показників сортової відповідності оздоровленої картоплі ґрунтується на комплексному застосуванні інструментальних методів діагностики та органолептичних показників підвищує якісні характеристики базового насіння, яке отримують в різних агроекологічних зонах України. Проведені моніторингові дослідження за динамікою чисельності та видового складу крилатих виявили критичні періоди зростання кількості переносників вірусних інфекцій картоплі підвищують ефективність захисних заходів. Розроблені методи удосконалення процесу відтворення добазового насіннєвого матеріалу картоплі на основі застосування мікробіологічних препаратів дозволяють знизити ураження бульб хворобами та підвищити кількісний вихід насіннєвих бульб.

68.37 Захист сільськогосподарських рослин

68.04.19.0539/0218U005166

Розробка синергічних композицій гербіцидів для ефективного захисту посівів та попередження виникнення резистентних біотипів бур'янів: Заключний звіт /Інститут фізіології рослин і генетики; Керівник Сичук Анна Михайлівна. – ДР 0117U006326. УДК 581.1:632.954.

29 с.

Роботу присвячено перевірці наявності синергічного підвищення фітотоксичної дії на бур'яни при комплексуванні гербіцидів інгібіторів транспорту електронів з гербіцидами інгібіторами біосинтезу каротиноїдів, виборі конкретних компонентів гербіцидних композицій для застосування в посівах сільськогосподарських культур, вивченню селективності цих композицій щодо культурних рослин та ефективності контролювання ними бур'янів.

68.04.19.0540/0218U005443

Впровадження методів боротьби з карантинними травами: Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Петрухін Антон Всеволодович. – ДР 0118U001761. УДК 504+632.9.

74 с.

Метою виконання НДР є дослідження ефективності застосування розчину бішофіту як гербіциду проти карантинного бур'яну амброзії полинолистої в межах промплощадки ПАТ "ІнГЗК". Підтверджено, амброзія полинолиста є карантинною рослиною, обмежено поширеною по території України, алергенною, небезпечною для здоров'я людини, а її біологічні властивості зумовлюють поширення в різноманітних умовах за відсутності природної рослинності. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.04.19.0541/0218U005448

Методичні рекомендації. Комплекс заходів боротьби з твердою сажкою в органічному агрофітоценозі пшениці:

Заключний звіт /Сквирська дослідна станція Інституту овочівництва і баштанництва Української академії аграрних наук; Керівник Терновий Юрій Ікторович. – ДР 0118U005491. УДК 631.95.

32 с.

Визначено комплекс агротехнічних заходів які унеможливають потрапляння твердої сажки в органічні агроценози пшениці озимої. Встановлено ефективність використання біологічного препарату "Амінеон" в боротьбі з твердою сажкою.

68.39 Тваринництво

68.04.19.0542/0218U005203

Розробка та вивчення ефективності використання нових біологічно-активних та кормових добавок у годівлі сільськогосподарських тварин:

Заключний звіт /Вінницький національний аграрний університет; Керівник Чудак Роман Андрійович. – ДР 0112U004270. УДК 636.087,3.003.13.

129 с.

В розробленій НДР досліджено ефективність використання в годівлі тварин нових біологічно-активних та кормових добавок, зокрема їх вплив на продуктивність сільськогосподарських тварин та птиці, яйценосність, гематологічні показники, перетравність корму, забійні показники, якість м'яса, та стан структур органів травлення. На основі економічних розрахунків розроблено науково-практичні рекомендації щодо впровадження даних добавок для виробництва тваринницької продукції в господарствах галузі.

68.04.19.0543/0218U005429

Дослідження смертності медоносних бджіл в Україні й Австрії: спільний аналіз даних і факторів ризику, інформаційна підтримка бджолярів:

Заключний звіт /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Керівник Федоряк Марія Михайлівна. – ДР 0118U000776. УДК [638.1:504.5/6]:001.9(477+436).

65 с.

У результаті анкетування бджолярів України, проведеного співробітниками Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, із залученням керівництва асоціації "Буковинський бджоляр", а також бджолярів і науковців з усіх регіонів України, створено базу даних щодо результатів зимівлі бджолиних колоній у 2017-2018 рр. в різних фізико-географічних зонах України. Встановлено, що втрати бджолиних колоній в Україні після зимівлі 2017-2018 рр. в середньому склали 11,3% (95% СІ 10,0-12,6%). Аналіз багаторічної динаміки показав, що максимальні втрати спостерігалися після зимівлі 2016-2017 рр. (17,9%), а мінімальні - після зимівлі 2015-2016 рр. (9,9%). Виявлені суттєві відмінності щодо методів і термінів проведення противарроа-тозних заходів в Україні та Австрії. Проаналізовано поро-

дність бджіл окремих респондентів з Чернівецької області. Встановлено, що тільки 19% були відносно чистими лініями (карніка, карпатка, українська степова). Створений в рамках проекту сайт використовується учасниками проекту для залучення респондентів до моніторингу смертності бджіл в Україні, а також інформування практикуючих бджолярів України у контексті проблем бджільництва.

68.04.19.0544/0218U006140

Жувальна активність корів, як критерій оцінки оптимального перебігу технологічного процесу виробництва молока: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Костенко Василь Іванович. – ДР 0115U003297. УДК 636.2.034:612.3.

42 с.

Об'єкт дослідження - корови української чорно-рябій молочної породи. Мета дослідження - науково обґрунтувати вплив рівня румінації (жувальної активності) на характер перебігу технологічного процесу виробництва молока. Методи дослідження - Для реєстрації фізіологічних показників використовувалася електронна система MilConNM™ з блоком ідентифікації на базі транспондерів на нашійних ремнях, які суміщають функції ідентифікації, обліку рухової активності тварин і їх жувальної активності (румінації) та автоматичної передачі накопичених даних на комп'ютер з використанням інфрачервоних технологій. Установлено стійку тенденцію до більшої румінальної активності високопродуктивних корів у порівнянні з менш продуктивними. Так, високопродуктивні тварини характеризувалися найвищою тривалістю жування упродовж доби (371,9 хв.), переважаючи середньопродуктивних на 3,5%. Перевага ж середньопродуктивних над низькопродуктивними склала 8,3%. Наведені результати засвідчують наявність позитивної залежності рівня молочної продуктивності корів від їх жувальної активності упродовж доби, що підтверджується коефіцієнтом рангової кореляції між показниками, що досліджувалися. Так, коефіцієнт кореляції між загальною тривалістю добового жування та добовим надоем склав +0,304 і був статистично значимим. Також слід відзначити послідовне нарощування показників жувальної активності від отелення до запуску з незначним зниженням на 4-му місяці лактації. Галузь застосування - молочне скотарство Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.41 Ветеринарія

68.04.19.0545/0519U001051

Білий Дмитро Дмитрович. Патогенетична роль гемостазу та його корекція за хірургічного лікування неоплазій молочної залози у собак: Дис... д.вет.н. /Білоцерківський національний аграрний університет. – Захищена 14.03.2019.

УДК 636.7:619:618.19:619:616.15:616-089.

307 с.: 106 табл., 53 іл. – Бібліогр.: 523 назви.

Об'єкт дослідження - собаки із пухлинами молочної залози. Мета дослідження - клініко-експериментально обґрунтувати патогенетичну роль гемостазу за різних патоморфологічних типів пухлин молочної залози в собак та розробити комплексні схеми його фармакологічної корекції за їх електрохірургічного лікування. Методи досліджень - клінічні, морфологічні, фізичні, гемостазіологічні, гістоморфологічні, статистичні. Наукова новизна - теоретично і клініко-експериментально обґрунтовано комплексне лікування собак за пухлин молочної залози різних гістоморфологічних типів із використанням електрохірургічного способу їх видалення та післяопераційної фармакологічної корекції імуностимулятором ронколейкіном, гемостатиком транексамом

у поєднанні із нестероїдним протизапальним засобом ацелізином чи низькомолекулярним гепарином фленоксом. Встановлено, що факторами ризику є породний фактор, вік, гормональний дисбаланс, промислова забрудненість екосистем. Доведено, що за пухлин формується гіперкоагуляційний синдром із тромбемією через внутрішній і зовнішній механізми коагуляційного каскаду. Доведено, що електрохірургічна мастектомія дозволяє оптимізувати техніку операції, сприяє зниженню рівня гемостазіологічних і ендотеліальних порушень, частоти рецидивів і метастазів. Встановлено, що фармакологічна корекція усуває гіперкоагуляційний синдром, зменшує частоту рецидивів і метастазів та підвищує виживаність пацієнтів. Впроваджено: отримано 3 патенти України на корисну модель, матеріали дисертації увійшли до науково-методичного посібника, використовуються в науково-дослідній і навчальній роботі на факультетах вищих навчальних закладів. Сфера (галузь) використання: ветеринарна медицина.

68.04.19.0546/0419U001163

Гердева Альона Олександрівна. Клініко-експериментальне обґрунтування застосування бурштинової кислоти за гнійних ран у собак: Дис... к.вет.н. /Білоцерківський національний аграрний університет. – Захищена 14.03.2019.

УДК 636.7.09:616-001.4:661.743.2.

161 с.: 11 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 388 назв.

Об'єкт дослідження - Об'єкт дослідження – гнійні рани в собак. Мета дослідження – клініко-експериментальне обґрунтування застосування бурштинової кислоти для лікування собак із гнійними ранами. Методи дослідження – клінічні, морфологічні, біохімічні, мікробіологічні, гістологічні, статистичні. Наукова новизна. Доведено вплив різних доз бурштинової кислоти на організм клінічно здорових собак та визначено оптимальну дозу для лікування тварин із гнійними ранами. Доведено, що внутрішньовенне застосування виготовленого на основі бурштинової кислоти 1,5%-ного розчину реамберину проявляє дезінтоксикаційну, антигіпоксичну та антиоксидантну дію, оптимізує репаративні процеси у тварин із гнійними ранами і сприяє скороченню терміну загоєння інфікованих ран. Клінічно, теоретично й експериментально обґрунтовано ефективність патогенетичного методу лікування гнійних ран у собак із використанням бурштинової кислоти та препарату, виготовленого на її основі, – 1,5%-ного розчину реамберину. Доведено, що бурштиноterapia підвищує антиоксидантний захист організму, знижує інтенсивність процесів перекисного окиснення ліпідів та рівень ендогенної інтоксикації організму. Впроваджено: отримано 2 патенти України на корисну модель, матеріали дисертації увійшли до 1 методичних рекомендацій, використовуються в науково-дослідній і навчальній роботі на факультетах вищих навчальних закладів. Сфера (галузь) використання: ветеринарна медицина

68.04.19.0547/0218U005525

Аналіз ризику розповсюдження вірусу гепатиту Е серед популяції свиней, уражених вірусом РРСС, в Україні та Франції: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"; Керівник Лиманська Ольга Юріївна. – ДР 0118U003927. УДК 022:2008:619:616.98-036.22:578.8:636.4[477+44].

60 с.

Проведено аналіз літературних даних щодо стану свинарства у світі та тих найбільш актуальних задач, які необхідно вирішувати для ефективного розвитку даної галузі тваринництва; стосовно сучасного стану та основних напрямів розвитку галузі свинарства в Україні. Вивчено епі-

зоотологічну та епідеміологічну характеристику гепатиту Е. Проаналізовано дані стосовно розповсюдження інфекційних захворювань, у тому числі і репродуктивно-респіраторного синдрому свиней (РРСС) та цирковірусної інфекції, у свино-господарствах у різних регіонах світу. Вивчено епізоотичну ситуацію стосовно РРСС в Україні. Проведено дослідження 77 зразків фекалій від свиней з різним статусом здоров'я з господарств Полтавської, Сумської, Луганської та Дніпропетровської областей України щодо наявності генетичного матеріалу збудника РРСС та цирковірусу свиней. Встановлено, що дані зразки фекалій є вільними від генетичного матеріалу вказаних вірусів. Дані зразки підготовлено для подальших досліджень французькими партнерами.

68.04.19.0548/0218U005575

Селекціонувати штами мікроорганізмів з високим пробіотичним потенціалом. Створити ефективний біопрепарат для профілактики і лікування шлунково-кишкових захворювань: Заключний звіт /Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; Керівник Кравченко Наталія Олександрівна. – ДР 0116U002081. УДК 636.087.8:619.

50 с.

Об'єкт досліджень: штами мікроорганізмів з високим пробіотичним потенціалом. Мета роботи: Селекціонувати штами мікроорганізмів з високим пробіотичним потенціалом та створити на їх основі ефективний біопрепарат для профілактики і лікування шлунково-кишкових захворювань. Одержано штаму *Bacillus subtilis* ВРТ-В1 з високою антагоністичною активністю до патогенних та умовно патогенних мікроорганізмів, з достатнім рівнем адгезії, що забезпечує штаму можливість колонізації слизових оболонок кишечника та прояву пробіотичних властивостей, резистентності до 0,4% фенолу, 40% жовчі, 10% хлориду натрію та стресовим значенням рН (від 0,7 до 9,0), що дозволяє витримувати дію травних метаболітів при проходженні через шлунково-кишковий тракт тварин. На основі штаму *Bacillus subtilis* ВРТ-В1 створено експериментальний зразок біопрепарату та розроблено спосіб його виготовлення. При випробуванні у виробничих умовах господарства Чернігівської області ефективності його застосування для лікування та профілактики шлунково-кишкових захворювань встановлено, що у клінічно хворих телят з симптомами діареї та у телят з ознаками відставання у рості та кахексії відбувається відновлення природного кишкового мікробіоценозу внаслідок швидкої колонізації травного тракту телят біфідобактеріями, лактобактеріями, лактозопозитивної облигатної кишковою паличкою. Встановлено 100% лікувальний та профілактичний ефект від застосування експериментального зразка біопрепарату при розладах функції шлунково-кишкового тракту молодяку великої рогатої худоби, Збереженість поголів'я за застосування нового пробіотику складає 100%.

68.04.19.0549/0218U006141

Розроблення і створення аналітичних систем експрес-діагностики в біотехнології та ветеринарії і забезпечення впровадження у виробництво високочутливого біосенсора діагностики захворювань великої рогатої худоби та птиці на лейкоз і туберкульоз безпосередньо у сільських господарствах: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Ушенін Юрій Валентинович. – ДР 0115U000894. УДК 535.41; 539.411.

73 с.

Під час виконання проекту з метою створення аналітичних систем експрес-діагностики в біотехнології та ветеринарії і забезпечення впровадження у виробництво високочутливого біосенсора діагностики захворювань великої рогатої худоби та птиці на лейкоз і туберкульоз безпосередньо у сільських господарствах було розроблено технічну документацію до аналітичної системи експрес-діагностики в біотехнології та ветеринарії. Розроблено та створено експериментальний зразок аналітичної системи експрес-діагностики в біотехнології та ветеринарії. Було проведено тестування експериментального зразка аналітичної системи експрес-діагностики в біотехнології та ветеринарії. За результатами тестування було модернізовано та дороблено розроблений експериментальний зразок аналітичної системи експрес-діагностики в біотехнології та ветеринарії не має аналогів в Україні для вирішення широкого кола завдань по діагностиці захворювань. Прилад призначено для проведення експресної діагностики захворювань великої рогатої худоби на лейкоз і туберкульоз, найнебезпечніших вірусних та генних хвороб безпосередньо у сільських господарствах, що дасть змогу істотно покращити якість продукції тваринництва та підвищити її конкурентоспроможність на зовнішньому ринку.

68.43 Заготівля продукції сільського господарства

68.04.19.0550/0218U006358

Визначення специфічної мікрофлори плодів та овочів: Заклучний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Лєгута Тетяна Миколаївна. – ДР 0117U006785. УДК 635.012.

110 с.

Визначені найпоширеніші хвороби при зберіганні овочів сімейства пасльонових (томат, солодкий перець, баклажан) та кісточкових плодів (вишня, черешня, абрикос). Встановлено, що два основних класи мікроорганізмів, які викликають псування - це бактерії та гриби. Запропоновано склад композицій для обробки овочів та фруктів з задовільним токсикологічним профілем для організму людини. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.47 Лісове господарство

68.04.19.0551/0218U005072

Біоценотичні засади та молекулярно-генетичні механізми вирощування біологічно стійких високопродуктивних лісів: Заклучний звіт /Національний лісотехнічний університет України; Керівник Криницький Григорій Томкович. – ДР 0115U002314. УДК [577+632.4+632.938]:582.475.4 630*231.

170 с.

Об'єкти дослідження - середньовікові, пристигаючі, стилі і перестійні дубово-соснові, сосново-букові і букові деревостани, а також соснові деревостани різного віку із симптомами ураження кореневою губкою та бактеріозами, насіння і ювенільні екземпляри сосни звичайної. Мета роботи - опрацювати біоценотичні та генетичні засади запровадження в Україні наближеного до природи лісівництва, з'ясувати молекулярні механізми імунної відповіді на прикладі основної лісоутворюючої породи України - сосни звичайної на дію фітопатогенів та визначити перспективність використання генів, які забезпечують її резистентність до збудників небезпечних фітохвороб як маркерів для оцінки генотипів деревних рослин на стійкість до фітозахворювань. Методи дослідження - лісівничі, лісівничо-таксаційні, мікробіологічні, молекулярно-біологічні, генно-інженерні, біоінформативні, статистичні. У роботі викладено біоценотичну кон-

цепцію запровадження в Україні наближеного до природи лісівництва. Висвітлено процеси природного поновлення деревних порід і способи та механізми переформування одновікових деревостанів у різновікові. Виявлено диференціальний характер експресії генів дефензинів у тканинах сіячів сосни у відповідь на інфікування патогенами із різним способом живлення. Здійснено молекулярне клонування гена дефензину 1 сосни звичайної і встановлено його інтрон-екзонну структуру. Сиквенс цього гена депоновано в міжнародну базу даних GenBank під номером KX 690107. Розроблено молекулярно-генетичні методи діагностики збудників кореневої гнилі, фузаріозів та бактеріальної водянки сосни звичайної, які роблять можливим визначити патогенний чинник на ранніх стадіях розвитку інфекції. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.04.19.0552/0218U005397

Дослідити вуглецепоглинальну та киснепродуктивну здатність дубових захисних насаджень України в умовах змін клімату:

Заключний звіт /Інститут агроекології та природокористування НААН; Керівник Мороз Віра Василівна. – ДР 0116U002329. УДК УДК 504.38:581.5:631.963.3.

53 с.

Запропоновано науково-практичні засади у вигляді формул, інформаційно-довідкових таблиць з визначення об'єму стовбура, видового числа, фітомаси, вуглецепоглинальної та киснетвірної здатності дубових захисних лісових смуг. Розроблено методичні рекомендації: "Екологічні функції дубових полезахисних лісових смуг Полісся та Лісостепу України / Науково-методичні рекомендації".

68.04.19.0553/0218U005398

Екологічні функції дубових полезахисних лісових смуг Полісся та Лісостепу України. Науково-методичні рекомендації:

Заключний звіт /Інститут агроекології та природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Мороз Віра Василівна. – ДР 0118U005456. УДК УДК 630.181:631.963.2:574.36:581.5.

39 с.

У науково-методичних рекомендаціях проаналізовано сучасний стан дубових полезахисних лісових смуг, їх екологічні функції, конструктивні та лісівничо-таксаційні особливості. За біометричними показниками дубових полезахисних лісових смуг розроблено - емпіричні рівняння, інформаційно-довідкові таблиці з визначення об'єму стовбура залежно від біометричних показників (висота, діаметр) та розрядні об'ємні таблиці. Встановлено біопродуктивну здатність лінійних дубових насаджень, та запропоновані конверсійні коефіцієнти з визначення надземної фітомаси за компонентами дерева і деревостану. Розроблено моделі вуглецепоглинальної та киснепродукувальної здатності дубових полезахисних лісових смуг і сформовано інформаційні таблиці для практичного використання.

68.04.19.0554/0218U006220

Економіко-екологічна оцінка раціонального використання деревної біомаси: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Гевко Роман Богданович. – ДР 0114U001077. УДК 630*88.

131 с.

Об'єкт дослідження - процес використання деревної біомаси. Метою роботи є проведення економіко-екологічної оцінки використання деревної біомаси як альтернативного джерела енергії. Методами дослідження є теоретичне та

історичне узагальнення, групування і порівняння, спостереження, формалізація, аналіз, синтез економіко-математичні та кореляційні методи. В результаті виконаного дослідження отримані такі результати: визначено сучасний стан та особливості використання деревної біомаси, а також перспективи розвитку лісових ресурсів і проблеми їх раціонального використання. Узагальненим науковим результатом роботи є розробка науково-практичних рекомендацій щодо напрямків підвищення раціонального використання деревної біомаси в Україні. Ступінь впровадження - на рівні розробок. Запропоновані науково-практичні рекомендації можуть бути використані експертами у сфері проведення економічних досліджень.

69 РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО

69.01 Загальні питання рибного господарства

69.04.19.0555/0218U006278

Доопрацювання проекту удосконаленого національного "Переліку нормативів екологічної безпеки – гранично допустимих концентрацій речовин для води водних об'єктів рибогосподарського водокористування" з урахуванням Європейського законодавства у галузі водної політики: Заклучний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Крайнюкова Алла Миколаївна. – ДР 0116U006618. УДК 639.2/3:504.

30 с.

Сформовано список унормованих хімічних речовин для включення до удосконаленого національного "Переліку...". Список перекладено на українську мову та здійснено розподіл на індивідуальні хімічні речовини (690) та суміші речовин (374). На основі зазначених списків розроблено Проект удосконаленого національного "Переліку нормативів екологічної безпеки – гранично допустимих концентрацій речовин для води водних об'єктів рибогосподарського водокористування" Робота розповсюджується за договірною ціною.

70 ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО

70.03 Наукові основи водного господарства

70.04.19.0556/0218U005252

Оцінити якісний і кількісний склад альгофлори і гідрохімічних компонентів водної товщі ставу "Торф'яний Кар'єр" (сmt. Барішівка, Київська обл.) у зимовий період: Заклучний звіт /Інститут гідробіології НАН України; Керівник Щербак Володимир Іванович. – ДР 0118U004096. УДК [556.114+581.526.325](285.3).

26 с.

Встановлено, що основу якісного і кількісного складу альгофлори ставу "Торф'яний Кар'єр" (сmt. Барішівка) формують синьозелені водорості з домінуванням *Aphanizomenon flos-aquae*, який викликає зимове "цвітіння" води у даній водоймі. Цей феномен пояснюється високим вмістом у водній товщі ставу мінеральних форм азоту і фосфору, відношенням N:P в межах 1,26-3,55, що характерно для високоєвтрофних водойм та значною концентрацією органічних речовин у воді ставу.

70.25 Стічні води, їх очищення і використання

70.04.19.0557/0418U000670

Божко Ігор Костянтинович. Комбінована теплонасосна система теплопостачання на

основі: Дис... к.т.н. /Київський національний університет будівництва і архітектури. – Захищена 14.03.2018.

УДК 628.884; 536.24.

166 с.: 11 табл., 79 іл. – Бібліогр.: 150 назв.

Дисертація присвячена вирішенню актуальної проблеми – дослідження оптимальної експлуатації існуючих та розробці нових енергоефективних теплонасосних систем теплопостачання. На підставі моделювання було обґрунтовано доцільність застосування горизонтальних ґрунтових теплообмінників неглибокого (до 2 м) залягання у теплонасосних системах теплопостачання. Виконано комплекс теоретичних та експериментальних досліджень їх роботи в складі експериментальних теплонасосних систем теплопостачання. Встановлена оптимальна конструкція горизонтального ґрунтового теплообмінника та умови сезонного вилучення природної теплоти ґрунту. На основі отриманих результатів було розроблено та впроваджено комбіновану теплонасосну систему теплопостачання на основі ґрунтових теплообмінників та досліджено спільну роботу низькотемпературних опалювальних приладів різного конструктивного виконання. Розроблена методика розрахунку основних параметрів горизонтальних ґрунтових колекторів неглибокого залягання. Запропоновано використання ґрунтових теплообмінників в системі кондиціонування повітря для відновлення температурного стану ґрунтового масиву в літній період.

70.04.19.0558/0218U005236

Удосконалення існуючих та розробка нових споруд для забору, очищення та транспортування води, очистки стічних вод населених пунктів і промислових підприємств: Заключний звіт /Національний університет водного господарства та природокористування; Керівник Шадуря Віктор Опанасович. – ДР 0115U003839. УДК 628,2.

95 с.

Об'єкт дослідження - споруди для забору, очищення та транспортування води, очистки стічних вод населених пунктів та промислових підприємств Предмет дослідження - параметри і режими роботи споруд для забору, очищення та транспортування води, очистки стічних вод населених пунктів і промислових підприємств Мета дослідження - подальший розвиток засад інтенсифікації роботи споруд для забору, очищення та транспортування води, очистки стічних вод населених пунктів і промислових підприємств Методи дослідження - теоретичні із застосуванням методів математичного аналізу, теорії імовірностей та математичної статистики; експериментальні - на основі результатів визначення показників проб води і стічних вод; лабораторні, напіввиробничі і виробничі дослідження

70.04.19.0559/0218U006280

Розроблення проекту НД "Осад стічних вод. Підготування органомінеральної суміші з осаду стічних вод": Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Горбань Наталія Сергіївна. – ДР 0116U006625. УДК 628.3:504.064.4.

114 с.

У національному стандарті встановлені вимоги щодо властивостей ОСВ як добрива та регламентоване його підготування (зневоднення, стабілізування знезараження тощо) для безпечного і ефективного подальшого використання, також надані конкретні рекомендації щодо методів підготування органомінеральної суміші на спорудах стабілізації і визначені загальні положення до безпечного транспортування та зберігання органомінеральної суміші Робота розповсюджується за договірною ціною.

70.27 Якість води

70.04.19.0560/0218U005570

Комплексна маловідходна технологія демінералізації стічних вод та очищення від йонів важких металів для забезпечення екологічної безпеки: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Трус Інна Миколаївна. – ДР 0118U001605. УДК 628.16; 628.316.

100 с.

В результаті проведених досліджень було розроблено ефективні технології демінералізації води, визначено оптимальні параметри фізико-хімічних процесів для максимального вилучення поліюантів з водних розчинів. Розроблено методи утилізації відпрацьованих сорбентів та осадів водочищення у складі будівельних матеріалів. Запропоновано ефективні технології комплексної переробки мінералізованих вод з метою отримання очищеної води та речовин, які придатні для подальшого використання, що сприяє покращенню екологічної ситуації в Україні.

70.04.19.0561/0218U006281

Дослідження транскордонних впливів господарської діяльності на стан поверхневих та підземних вод на території України (на прикладі Шацьких озер): Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Бабаєв Михайло Вікторович. – ДР 0116U006632. УДК 556.531:556.31.

120 с.

Визначено вплив основних факторів на стан підземних та взаємопов'язаних з ними поверхневих вод на території України, суміжній з Білоруссю. Визначено долі (частки) транскордонного впливу господарської діяльності Білорусі на водне середовище України. Визначено комплекс необхідних оптимально достатніх за екологічними критеріями досліджень для оцінки транскордонного впливу Білорусі на підземні та поверхневі води України Робота розповсюджується за договірною ціною.

70.81 Випробування, вимірювання, контролювання у водному господарстві

70.04.19.0562/0218U006255

Аналіз досягнення Україною встановлених національних цільових показників до Протоколу про воду та здоров'я (затверджені Наказом Мінприроди України від 14.09.2011 р. № 324) та визначення необхідності їх перегляду: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Васенко Олександр Георгійович. – ДР 0116U006635. УДК 628.1.033:614.777:504.4.06(1/9):341.238.

102 с.

Проведено аналіз умов міжнародного та національного законодавства в сфері забезпечення населення безпечною питною водою та послугами санітарії; аналіз проблем питного водопостачання та санітарії в Україні; практичні та організаційні заходи для забезпечення виконання вимог Протоколу про воду та здоров'я. Оцінка результатів процесу досягнення національних цільових показників (НЦП) до протоколу про воду та здоров'я до контрольного терміну (2015 рік). Рекомендації щодо перегляду національних цільових показників, їх індикаторів та кроків щодо їх досягнення до контрольного терміну (2020 рік). Робота розповсюджується за договірною ціною.

71 ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ. ТУРИСТСЬКО-ЕКСКУРСІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

71.01 Загальні питання внутрішньої торгівлі

71.04.19.0563/0218U006000

Розвиток метрологічного забезпечення вимірювань електрофізичних параметрів об'єктів кваліметрії: Заключний звіт /Національний університет "Львівська політехніка"; Керівник Походило Євген Володимирович. – ДР 0113U005290. УДК 658.62:658.562 339:006:658.6:006; 658.8:006.

79 с.

Метод дослідження базується на використанні теоретичних основ електротехніки, фізики, хімії, кваліметрії, вимірювальної техніки, теорії електричних кіл та сигналів. Застосовувалися імітаційний метод вимірювання параметрів об'єктів неелектричної природи, методи імітаційного моделювання. Експериментальні дослідження проводилися за допомогою лабораторних пристроїв, сучасних вимірювальних приладів та стандартних методик. Результати НДР впроваджені в дисертаційних роботах аспірантів та навчальному процесі.

73 ТРАНСПОРТ

73.29 Залізничний транспорт

73.04.19.0564/0218U005580

Вдосконалені інформаційні технології моделювання взаємодії рухомого складу та колії: Заключний звіт /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.Лазаряна; Керівник Кузнецов Валерій Геннадійович. – ДР 0118U001814. УДК 629.4.072.

72 с.

Об'єктом дослідження є процеси взаємодії рухомого складу із сучасними екіпажами з різними типами та характеристиками колії. Метою роботи є розробка вдосконалених інформаційних технологій моделювання процесів взаємодії рухомого складу та колії, що дозволить більш коректно враховувати динаміку рухомого складу та дасть змогу підвищити безпеку руху. Методи дослідження - експериментальні та аналітичні. В результаті виконаних досліджень запропоновано і теоретично обґрунтовано інструментарій для розв'язання практичних завдань, пов'язаних з динамікою рухомого складу і взаємодією з залізничною колією, у тому числі й для вирішення задач інтероперабельності та впровадження руху поїздів з високими швидкостями. Точне визначення динамічних показників дозволить підвищити рівень надійності та безпеки процесу перевезень в сучасних умовах на залізничному транспорті Республіки Білорусь та України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.19.0565/0218U005581

Вдосконалені інформаційні технології моделювання взаємодії рухомого складу та колії: Заключний звіт /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.Лазаряна; Керівник Кузнецов Валерій Геннадійович. – ДР 0118U001814. УДК 629.4.072.

72 с.

Об'єктом дослідження є процеси взаємодії рухомого складу із сучасними екіпажами з різними типами та характеристиками колії. Метою роботи є розробка вдосконалених інформаційних технологій моделювання процесів взаємодії рухомого складу та колії, що дозволить більш коректно враховувати динаміку рухомого складу та дасть змогу

підвищити безпеку руху. Методи дослідження - експериментальні та аналітичні. В результаті виконаних досліджень запропоновано і теоретично обґрунтовано інструментарій для розв'язання практичних завдань, пов'язаних з динамікою рухомого складу і взаємодією з залізничною колією, у тому числі й для вирішення задач інтероперабельності та впровадження руху поїздів з високими швидкостями. Точне визначення динамічних показників дозволить підвищити рівень надійності та безпеки процесу перевезень в сучасних умовах на залізничному транспорті Республіки Білорусь та України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.19.0566/0218U006213

Методика визначення часу, необхідного для подання сигналів працівниками колійного господарства при виконанні своїх функціональних обов'язків: Заключний звіт /Львівський науково-дослідний інститут судових експертиз Міністерства юстиції України; Керівник Ковальчук Ореста Богданівна. – ДР 0116U004833. УДК 343.148:656.081:159.9.

122 с.

На підставі проведених теоретичних та польових досліджень було створено алгоритми визначення часу, необхідного для подання сигналів працівниками колійного господарства, при виконанні своїх функціональних обов'язків.

73.04.19.0567/0218U006214

Встановлення технічної спроможності даних службового розслідування при проведенні судових залізнично-транспортних експертиз:

Заклучний звіт /Львівський науково-дослідний інститут судових експертиз Міністерства юстиції України; Керівник Джус Олег Володимирович. – ДР 0116U004832. УДК 343.148:656.21.

94 с.

Результатом науково-дослідної роботи є алгоритм верифікації матеріалів службового розслідування, який має важливе значення в частині встановлення необхідних (технічно спроможних, достовірних) даних для виконання судової залізнично-транспортної експертизи.

73.04.19.0568/0218U006215

Комп'ютерно-технічне дослідження інформації в пам'яті SIM (USIM) та R-UIM карток: Заклучний звіт /Львівський науково-дослідний інститут судових експертиз Міністерства юстиції України; Керівник харабуга Юрій Станіславович. – ДР 0116U004834. УДК 343.148.6:004+621.39.

52 с.

Розроблено нову редакцію методики 10.9.10, що містить усі необхідні положення для криміналістичного дослідження інформації в пам'яті SIM, USIM та R-UIM карток.

73.31 Автомобільний транспорт

73.04.19.0569/0419U001139

Шапенко Євгенія Миколаївна. Удосконалення методів раціональної організації роботи водіїв міського пасажирського транспорту:

Дис... к.т.н. /Національний транспортний університет. – Захищена 22.02.2019.

УДК УДК 656.132.

189 с.: 26 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 132 назви.

Дисертаційна робота присвячена удосконаленню методів раціональної організації роботи водіїв міського пасажирського транспорту. На основі проведених досліджень розроблено метод аналітичного розрахунку складності міського автобусного маршруту на основі показника напруженості

роботи водія, що дозволяє підвищити обґрунтованість методів оперативного планування роботи пасажирського транспорту та оцінювати перспективні заходи, щодо оцінки рівня транспортного обслуговування, вибору режимів руху на маршруті, проведення тендерів, удосконалення інфраструктури та безпеки перевезень. Удосконалено метод визначення складності маршруту на основі сумарних енерговитрат за рейс, що надає змогу вирішувати задачі планування пасажирських перевезень. Дістав подальшого розвитку алгоритм визначення величини напруженості роботи водія на міському автобусному маршруті, що, на відміну від інших, заснований на типізації транспортних ситуацій виконання рейсу та вирішення їх послідовністю дій управління водієм.

73.04.19.0570/0419U001142

Гаркуша Микола Васильович. Удосконалення методу оцінки стійкості покриття нежорсткого дорожнього одягу до утворення колії:

Дис... к.т.н. /Національний транспортний університет. – Захищена 22.02.2019.

УДК УДК 625.7/.8.

209 с.: 24 табл., 103 іл. – Бібліогр.: 188 назв.

Дисертаційна робота присвячена удосконаленню методу оцінки стійкості покриття нежорсткого дорожнього одягу до утворення колії та враховано комплексну дію основних факторів, а саме: термов'язкопружнопластичних властивостей асфальтобетону, вертикального тиску на покриття транспортних засобів та часу їх дії на конструкцію; інтенсивності прикладання вертикальних навантажень. Із літературного аналізу встановлено, що покриття нежорсткого дорожнього одягу перебуває у складних умовах експлуатації, що підтверджується інтенсивним зростанням дефектів у вигляді колії, у зв'язку з ростом параметрів транспортних навантажень та високих літніх температур, також існуючі методи оцінки стійкості покриття до утворення колії є недосконали. Отримано аналітичну залежність та удосконалено метод оцінки стійкості покриття нежорсткого дорожнього одягу до утворення колії, від дії вертикальних навантажень транспортних засобів, що дозволяє враховувати комплексну дію основних факторів, а саме: термов'язкопружнопластичні властивості асфальтобетону; укріплення ґрунтів; температуру асфальтобетону; вертикальний тиск на покриття пневматичних коліс при проїзді транспортних засобів; інтенсивність прикладання вертикальних навантажень; час дії навантаження. Експериментально досліджено розрахункові термореологічні характеристики асфальтобетонів та укріплених ґрунтів, міцність зчеплення між асфальтобетоном та основою при зсуві, проведено натурні, лабораторні та стендові дослідження впливу різних факторів на утворення залишкових деформацій у вигляді колії, отримано закономірності дії впливових факторів на інтенсивність утворення колії в асфальтобетонному покритті нежорсткого дорожнього одягу. Розроблено практичні рекомендації та методику розрахунку щодо підвищення стійкості асфальтобетонного покриття нежорсткого дорожнього одягу до утворення колії за рахунок рецептурно-структурних, конструктивних та технологічних заходів, що дозволило отримати економічний ефект. Результати дисертаційних досліджень знайшли застосування при розробці нормативних документів для проектування, будівництва, реконструкції, ремонту та експлуатації асфальтобетонних покриттів на автомобільних дорогах України.

73.04.19.0571/0218U005182

Виконати аналіз та розробити національні стандарти щодо методів випробувань бітумних в'язучих з ідентичним ступенем відповідності до європейських норм (12 докумен-

тів)" (п. пл. 85: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Копинець Іван Вікторович. – ДР 0116U007464. УДК 691.16:625.85.

30 с.

Об'єкт дослідження - бітум та бітумні в'язучі. Мета дослідження - вдосконалення нормативної бази дорожнього комплексу та її гармонізація із стандартами Європейського Союзу шляхом розроблення національних стандартів щодо методів випробування бітумів та бітумних в'язучих. При виконанні роботи було розроблено, погоджено та направлено на прийняття в установленому порядку національні стандарти, а саме: ДСТУ EN 58:201X (EN 58:2012, IDT) Бітум та бітумні в'язучі. Відбирання проб бітумних в'язучих; ДСТУ EN 12594:201X (EN 12594:2014, IDT) Бітум та бітумні в'язучі. Підготовка проб для випробування; ДСТУ EN 12596:201_ (EN 12596:2014, IDT) Бітум та бітумні в'язучі. Визначення динамічної в'язкості з використанням вакуумного капілярного віскозиметра; ДСТУ EN 13302:201X (EN 13302:2010, IDT) Бітум та бітумні в'язучі. Визначення динамічної в'язкості бітумного в'язучого з використанням ротаційного віскозиметра; ДСТУ EN 1427:201_ (EN 1427:2015, IDT) Визначення температури розм'якшеності за методом кільця і кулі; ДСТУ EN 1426:201_ (EN 1426:2015, IDT) Бітум та бітумні в'язучі. Визначення глибини проникності голки (пенетрації); ДСТУ EN 12593:201_ (EN 12593:2015, IDT) Бітум та бітумні в'язучі. Визначення температури крихкості за методом Фраса; ДСТУ EN 13587:201_ (EN 13587:2016, IDT) Бітум та бітумні в'язучі. Визначення властивостей при розтягуванні; ДСТУ EN 12595:201_ (EN 12595:2014, IDT) Бітум та бітумні в'язучі. Визначення кінематичної в'язкості; ДСТУ EN 13398:201_ (EN 13398:2010, IDT) Бітум та бітумні в'язучі. Визначення еластичності; ДСТУ EN 12592:201_ (EN 12592:2014, IDT) Бітум та бітумні в'язучі. Визначення розчинності; ДСТУ EN 13399:201_ (EN 13399:2010, IDT) Бітум та бітумні в'язучі. Визначення стабільності модифікованих бітумів при зберіганні. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.04.19.0572/0218U005196

Виконати аналіз та розробити національні стандарти щодо методів випробувань асфальтобетонів з ідентичним ступенем відповідності до європейських норм серії EN 12697 (15 документів)" (п. пл. 87: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Тимошук Олександр Юрійович. – ДР 0116U007477. УДК 625.7/.8.

53 с.

Об'єкт дослідження - асфальтобетонні суміші. Мета дослідження - вдосконалення нормативної бази дорожнього комплексу та її гармонізація із стандартами Європейського Союзу шляхом розроблення національних стандартів щодо методів випробування асфальтобетонів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.04.19.0573/0218U005205

Провести дослідження систем ціноутворення в контрактах міжнародних інженерних організацій в дорожньому господарстві та оцінити вартість дорожніх робіт згідно з CESMM3: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Ілляш Сергій Іванович. – ДР 0117U001939. УДК 338.1:625.7/.8.

41 с.

Об'єкт дослідження - система ціноутворення в контрактах міжнародних інженерних організацій. Мета роботи - дослідження систем ціноутворення в контрактах міжнародних інженерних організацій та визначення об'єктивної вартості робіт відповідно до CESMM3 з урахуванням кореспондування їх до національної системи ціноутворення в дорожньому господарстві. Застосування - при визначенні справедливої та об'єктивної вартості робіт з будівництва, реконструкції та ремонтів автомобільних доріг. Метод дослідження - опрацювання науково-технічної літератури, аналіз вихідних даних, моніторинг чинних законодавчих та нормативно-правових актів, узагальнення, метод аналогії, виконання розрахунків. Актуальність розробки - сучасних умовах наближення України до Європейського Союзу та великою кількістю проектів, і саме в дорожньому господарстві, із залученням коштів Міжнародних фінансових організацій виникає необхідність гармонізації вітчизняного законодавства із міжнародною практикою. Застосування в практиці проформ FIDIC є важливим кроком, що сприятиме формуванню сприятливого інвестиційного клімату в будівництві. Однією із складових застосування зазначених проформ є визначення вартості робіт згідно з CESMM3. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.04.19.0574/0218U005206

Виконати аналіз та розробити національні стандарти щодо технічних вимог до асфальтобетонів з ідентичним ступенем відповідності до європейських норм серії EN 13108 (8 документів)" (п. пл. 86: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Тимошук Олександр Юрійович. – ДР 0116U007493. УДК 625.7/.8.

33 с.

Об'єкт дослідження - асфальтобетони. Мета дослідження - вдосконалення нормативної бази дорожнього комплексу та її гармонізація із стандартами Європейського Союзу шляхом розроблення національних стандартів щодо технічних вимог до асфальтобетонів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.04.19.0575/0218U005211

Виконати аналіз та розробити методику оцінки ефективності реалізації державних цільових програм розвитку автомобільних доріг загального користування: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Печончик Тарас Іларіонович. – ДР 0117U001938. УДК 388.1:625.71.

98 с.

Мета роботи - розроблення методики оцінки ефективності реалізації державних цільових програм розвитку автомобільних доріг загального користування. Застосування - при здійсненні оцінки виконання державних цільових програм розвитку дорожнього господарства. Метод дослідження - аналіз існуючих нормативно-правових актів і документів щодо підготовки державних (цільових) програм розвитку, а також оцінки ефективності їх виконання. У процесі дослідження використовуватимуться методи комплексного і системного аналізу, абстрактно-логічний, графічний, статистичний, розрахунково-конструктивний, порівняльного аналізу, експертних оцінок, графоаналітичний та інші. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.04.19.0576/0218U005213

Провести аналіз і розробити пропозиції щодо

концепції та програми інформаційного забезпечення дорожнього господарства на 2018-2022 роки: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Печончик Тарас Іларіонович. – ДР 0117U005117. УДК 388.1:625.7/.8.

102 с.

Об'єкт дослідження - концепція та програма інформаційного забезпечення дорожнього господарства на 2018-2022 роки. Мета роботи - розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо концепції та програми інформаційного забезпечення дорожнього господарства на 2018-2022 роки. Застосування - при розробленні програми інформаційного забезпечення дорожнього господарства. Метод дослідження. У процесі дослідження використовуватимуться методи комплексного і системного аналізу, абстрактно-логічний, статистичний, розрахунково-конструктивний, експертних оцінок та інші. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.04.19.0577/0218U005214

Виконати аналіз та розробити національні стандарти щодо систем дорожніх огорожень з ідентичним ступенем відповідності до європейських норм серії EN 1317 (8 документів)" (п. пл. 137: Заклучний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Вирожемський Валерій Костянтинівич. – ДР 0116U007489. УДК 625.74.

16 с.

Об'єкт дослідження - нормативні документи, що встановлюють вимоги до дорожніх огорожень. Мета роботи - розвиток та удосконалення нормативно-технічної бази дорожнього господарства з питань безпеки дорожнього руху, забезпечення приведення вітчизняної нормативної бази до вимог умов асоціації України з Європейським Союзом. Метод дослідження - гармонізація нормативних документів стосовно вимог до дорожніх огорожень, порядку їх застосування та випробування шляхом розроблення системи взаємопов'язаних вимог та посилань, застосування єдиної термінології, аналогічних методів випробувань та вимірювань. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.04.19.0578/0218U005423

Виконати аналіз та розробити національний стандарт з влаштування водовідведення з мостів: Заклучний звіт /Національний транспортний університет; Керівник Медведєв К.В. – ДР 0117U001964. УДК 624.21.

41 с.

У проекті ДСТУ XXXX:201X наведено настанови з влаштування систем поверхневого водовідведення на автодорожніх мостах, що забезпечить якість транспортно-експлуатаційних показників транспортних споруд та збереження окремих вузлів від передчасного руйнування. Пріоритетними питаннями, вирішенню яких сприяє розроблюваний ДСТУ, є покращення відведення води з поверхні проїзної та пішохідної частини автодорожніх мостів, водовідведення дренажної води, влаштування колекторів для спрямування води до очисних споруд та місць скидання; можливість застосування ефективних технічних рішень з водовідведення з поверхні автодорожніх мостів, що збільшить строк їх експлуатації та покращить екологічний стан довкілля.

73.04.19.0579/0218U005424

Провести науково-технічне забезпечення та наповнення електронної бази даних щодо інформації з питань будівництва, реконструкції, ремонтів та утримання автомобільних

доріг" (п. пл. 163: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Френкель Зінаїда Юхимівна. – ДР 0116U007494. УДК 65.012.45.002:625.7/.8.

177 с.

Об'єкт дослідження - науково-технічна література з основних напрямків розвитку дорожнього комплексу з питань: проектування автомобільних доріг та штучних споруд на них; будівництва та експлуатаційного утримання автомобільних доріг, мостів та шляхопроводів; інвестиційних проектів на будівництво автомобільних доріг тощо. Мета роботи - створити електронну базу даних на базі інформаційної системи, розташованої в мережі Internet, з метою забезпечення спеціалістів дорожньої галузі авторизованим доступом до науково-технічної інформації, отриманої з науково-технічних видань, профільних періодичних видань щодо питань проектування, будівництва, реконструкції, ремонту та експлуатаційного утримання автомобільних доріг загального користування. Метод дослідження - теоретико-методологічною основою дослідження є діалектичний метод пізнання науково-технічних видань, вітчизняних і закордонних публікацій. Впровадження - розроблена інформаційно-аналітична система буде використовуватись для оперативного подання науково-технічної інформації фахівцям дорожньої галузі. А саме для прискорення впровадження прогресивних вітчизняних розробок спеціалісти відділу аналізують і узагальнюють розробки з питань економічної, інноваційної політики, стратегії розвитку дорожньої галузі і на цій основі виконують підготовку інформаційних науково-технічних матеріалів (сигнальних оповіщень, статей та ін.) і розповсюджують серед абонентів ДІЗК (диференційного інформаційного забезпечення керівників) та ВРІ (вибіркового розповсюдження інформації). Результати роботи - розповсюдження нових наукових розробок та нормативно-технічних документів на конференціях, нарадах, семінарах і надання допомоги підвідомчим організаціям Укравтодору в отриманні науково-технічної документації, яка викликає інтерес у споживача, виконує підготовку відео- та фотоматеріалів, відеофільмів з актуальних питань дорожньої галузі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.19.0580/0218U005453

Виконати аналіз, переглянути СОУ 45.2-00018112-066:2011 та привести його статус до вимог чинного законодавства: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Бондар Тетяна Василівна. – ДР 0117U001944. УДК 625.096.

41 с.

Об'єкт дослідження - лінійний аналіз аварійності на автомобільних дорогах загального користування. Метою роботи є перегляд СОУ 45.2-00018112-066:2011 "Безпека дорожнього руху. Порядок проведення лінійного аналізу аварійності та оцінка умов безпеки руху на автомобільних дорогах загального користування" та розробка національного стандарту (ДСТУ) з врахуванням вимог чинного законодавства, діючих будівельних норм і національних стандартів з метою підвищення безпеки руху на автомобільних дорогах загального користування. Область застосування - при плануванні заходів з підвищення безпеки дорожнього руху при ремонті та утриманні автомобільних доріг загального користування. Метод дослідження - теоретичний. Результати роботи - розроблено ДСТУ на заміну СОУ 45.2-00018112-066:2011 "Безпека дорожнього руху. Порядок проведення лінійного аналізу аварійності та оцінка умов безпеки руху на автомобільних дорогах загального користування" з врахуванням вимог нормативних актів та національних нормативних документів. Впровадження розробки - удосконалення норма-

тивної бази дорожнього господарства щодо безпеки дорожнього руху. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.19.0581/0218U005460

Провести дослідження та розробити рекомендації щодо приготування та застосування асфальтобетонних сумішей на основі спінених бітумів: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Тимошук Олександр Юрійович. – ДР 0117U001941. УДК 691.168:625.85.

30 с.

Об'єкт дослідження - різні типи асфальтобетонів на спіненому бітумі. Мета роботи - провести лабораторні дослідження для встановлення впливу спінення бітумів на якість, склад та технологічні параметри приготування різних типів асфальтобетонів та розробити Р В.2.7-37641918-894:2018 "Рекомендації щодо приготування та застосування асфальтобетонних сумішей на основі спінених бітумів". Методи дослідження - стандартні лабораторні випробування зразків різних типів асфальтобетонів згідно ДСТУ Б В.2.7-319. Одне з актуальних питань, яке виникає при приготуванні асфальтобетонних сумішей, є зниження енерговитрат на їх виготовлення. Застосування спінених бітумів дозволяє не лише знизити температуру приготування, укладання та ущільнення асфальтобетонних сумішей, а також створює можливість, за рахунок зниження поверхневого натягу бітумів, досягати більш якісного та рівномірного обволікання мінеральних складових асфальтобетонної суміші в'язким та забезпечити високу однорідність суміші. Крім того, зниження температури приготування асфальтобетонних сумішей зменшує теплове старіння бітумів, що сприяє підвищенню довговічності дорожніх покриттів. Впровадження - Р В.2.7-37641918-894:2018 будуть використовуватись при приготуванні та застосуванні різних типів асфальтобетонних сумішей на основі спінених бітумів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.19.0582/0218U005461

Провести дослідження зернової сегрегації асфальтобетонних сумішей та запропонувати заходи щодо її зниження: Заклучний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Тимошук Олександр Юрійович. – ДР 0117U001943. УДК 691.168:625.85.

38 с.

Об'єкт дослідження - зернова сегрегація асфальтобетонних сумішей. Мета роботи - встановлення залежності зернової сегрегації асфальтобетонних сумішей різних видів від проектного зернового складу та технологічних факторів, що виникають на етапах виготовлення та застосування сумішей. Розроблення пропозицій щодо заходів зі зниження зернової сегрегації. Впровадження - підвищення якості влаштування та довговічності покриттів дорожнього одягу з використанням асфальтобетонних сумішей. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.19.0583/0218U005462

Виконати аналіз та розробити національний стандарт на методи вимірювань показників забруднення навколишнього середовища в межах впливу автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури: Заклучний звіт /Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М.П. Шульгіна; Керівник Харитонова Наталія Миколаївна. – ДР 0117U001950. УДК 625.7/.8:628.5.

37 с.

Об'єкт дослідження - методи вимірювань показників забруднення навколишнього середовища в межах впливу автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури. Мета роботи - виконати аналіз законодавства, чинних нормативно-технічних документів та технічної літератури з питань охорони навколишнього природного середовища стосовно автомобільних доріг щодо порядків вимірювань, засобів вимірювальної техніки, відбору проб, методів вимірювання. Провести дослідження та проаналізувати досвід застосування існуючих методів вимірювань. Розробити національний стандарт (ДСТУ) з врахуванням вимог чинного законодавства, діючих будівельних норм і національних стандартів з метою удосконалення проведення порядків вимірювань, відбору проб показників забруднення навколишнього середовища від автомобільних доріг. Область застосування - при ремонті та експлуатаційному утриманні автомобільних доріг. Методи дослідження - аналітичні, інформаційно-пошукові, інструментальні, лабораторні та розрахункові. Результат роботи: Розроблено ДСТУ ХХХХ:201Х "Автомобільні дороги. Методи вимірювання основних параметрів стану довкілля" на заміну СОУ 45.2-00018112-005:2005 "Настанова з вимірювань показників забруднення навколишнього середовища у дорожньому господарстві", СОУ 45.2-00018112-021:2007 "Відбір проб забруднюючих речовин в організованих викидах стаціонарних джерел підприємств дорожньої галузі", СОУ 42.1-37641918-118:2014 "Автомобільні дороги. Визначення вібраційного навантаження. Оцінка впливу на будівельні споруди" з врахуванням вимог нормативних актів та національних нормативних документів. Впровадження розробки - удосконалення нормативної бази дорожнього господарства щодо охорони навколишнього середовища. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.19.0584/0218U005463

Провести науковий супровід робіт з розроблення нормативно-технічних документів дорожнього господарства та забезпечити наукову-технічну підтримку галузевим семінарам, конференціям та виставкам: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Стулій Микола Миколайович. – ДР 0117U001953. УДК 625.7/.8:65.012.45.002.

62 с.

Об'єкт дослідження - електронна база будівельних норм, нормативних і технічних документів Укравтодору; проекти документів; Фонд будівельних норм та нормативних документів Укравтодору; каталоги, інформаційні покажчики нормативних документів; накази, розпорядження, рішення наукової ради Укравтодору; науково-технічна література з основних напрямків розвитку дорожнього комплексу. Мета роботи - проведення перевіряння технічних завдань і проектів будівельних норм, нормативних та технічних документів, розроблених на замовлення Укравтодору; надання науково-практичних та методичних консультацій фахівцям галузі з питань нормування, стандартизації; інформування фахівців галузі щодо нових документів; забезпечення функціонування Інформаційно-пошукової системи та Фонду будівельних норм і нормативних документів; видання інформаційних довідників про затверджені нові будівельні норми, нормативні і технічні документи та зміни до них; поширення знань про нові технології, матеріали, машини і механізми у дорожній галузі проведенням тематичних семінарів, конференцій, форумів та виставок та розповсюдженням інформації з іншомовних джерел (для цього виявляється та уточнюється інформаційна потреба споживачів щодо інформації з іноземних джерел і робляться переводи від-

повідних матеріалів). Методи дослідження - аналітичний, теоретичний, науково-інформаційний. Результати НДР будуть впроваджені через внесення змін до Інформаційно-пошукової системи; надання висновків перевірки проектів документів; надання консультацій фахівцям галузі з питань метрології і стандартизації; перекладів з іноземних джерел інформації про стан та розвиток дорожніх галузей інших країн; інформації про затверджені нові будівельні норми, нормативні та технічні документи і зміни до них; інформації про замінені та скасовані документи; проведення галузевих семінарів, конференцій, форумів та виставок, розповсюдження нових наукових розробок з іноземних джерел. Сфера застосування - дорожнє господарство України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.19.0585/0218U005478

Виконати аналіз та розробити альбом типових проектних рішень земельного полотна автомобільних доріг загального користування:

Заключний звіт /Національний транспортний університет; Керівник Славінська Олена Сергіївна. – ДР 0117U001962. УДК 625.731.1.

179 с.

Наведено аналіз варіантів конструкцій поперечних профілів земельного полотна в залежності від місцевих ґрунтових та гідрогеологічних умов району проходження автомобільних доріг загального користування. Розглянуто основні проектні вимоги, щодо улаштування проектів земельного полотна. Узагальнено основні вимоги до проектування варіантів конструкцій поперечних профілів земельного полотна.

73.04.19.0586/0218U005521

Виконати аналіз та оптимізацію алгоритмів інформаційно-аналітичної системи розрахунку потреб в коштах на поточний ремонт та експлуатаційне утримання автомобільних доріг загального користування з розширенням її функціональних можливостей:

Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Печончик Тарас Іларіонович. – ДР 0117U001951. УДК 388.1:625.7/.8.

177 с.

Об'єкт дослідження - Інформаційно-аналітична система розрахунку потреб в коштах на поточний ремонт та експлуатаційне утримання автомобільних доріг загального користування. Мета роботи - оптимізація Інформаційно-аналітичної системи розрахунку потреб в коштах на поточний ремонт та експлуатаційне утримання автомобільних доріг загального користування. Застосування - при вирішенні управлінських задач щодо експлуатаційного стану автомобільних доріг загального користування. Метод дослідження. У процесі дослідження будуть використовуватись нормативний та економіко-математичний методи комплексного і системного аналізу, моделювання, статистичний, абстрактно-логічний, порівняльного аналізу та інші. Актуальність розробки. Згідно вимог чинних нормативних документів з інформаційного забезпечення дорожнього господарства, інформаційні послуги для всіх користувачів надаються централізовано, з єдиної серверної потужності Укравтодору. Тому необхідно організувати web-доступ спеціалістів дорожніх організацій до єдиного інформаційного ресурсу актуальних даних. Крім того, існує потреба у розширенні функціональних можливостей Інформаційно-аналітичної системи розрахунку потреб в коштах на поточний ремонт та експлуатаційне утримання автомобільних доріг загального користування (далі - ІАС). Централізований доступ до детальних актуальних даних про автомобільні дороги та фінансові витрати

на їх утримання в розрізі сукупностей "простих об'єктів" дозволить оперативно приймати управлінські рішення для оптимізації використання наявних фінансових ресурсів при виконанні робіт з поточного ремонту та експлуатаційного утримання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.19.0587/0218U005522

Виконати аналіз та розробити посібник до ДСТУ 8748:2017 "Настанова щодо проведення динамічних випробувань автодорожніх мостів": Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Боднар Лариса Петрівна. – ДР 0118U000738. УДК 624.21:625.745.1.

29 с.

Об'єкт дослідження - динамічні випробування автодорожніх мостів. Мета роботи - розробка посібника до ДСТУ 8748:2017 "Настанова щодо проведення динамічних випробувань автодорожніх мостів". Методи дослідження - пошук та аналіз інформації, загальні методи теоретичних досліджень: абстрагування, індукція, дедукція, синтез. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.19.0588/0218U005542

Провести дослідження технології гарячий ресайклінг на дорозі та підготувати пропозиції щодо її застосування для різних типів та видів асфальтобетонів: Заклучний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Ілляш Сергій Іванович. – ДР 0117U001940. УДК 625.85.

111 с.

Об'єкт дослідження - процеси та матеріали гарячого ресайклінгу на дорозі без зміни або зі зміною складу асфальтобетону. Ціль роботи - встановлення вимог до порядку та технологічних параметрів процесів гарячого ресайклінгу асфальтобетону на дорозі без зміни та зі зміною складу асфальтобетону. Методи дослідження - аналітичні (статистичні), експериментальні. Результати роботи. За результатами експериментальних та аналітичних досліджень надано висновки щодо забезпечення ефективності гарячої регенерації асфальтобетонних шарів з застосуванням технологій гарячого ресайклінгу асфальтобетону на дорозі та розроблено Р.В.2.3-37641918-899:2018 "Рекомендації з регенерації шарів асфальтобетонного покриття за технологією гарячого ресайклінгу на дорозі без зміни або зі зміною складу асфальтобетону", які встановлюють: класифікацію методів гарячого ресайклінгу асфальтобетону на дорозі; особливості технологічних процесів гарячого ресайклінгу у залежності від виду дефектів та міри ураженості покриття; вимоги до матеріалів; вимоги до порядку та технологічних параметрів процесів при виконанні гарячого ресайклінгу на дорозі без зміни або зі зміною складу асфальтобетону існуючого покриття. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.19.0589/0218U005543

Виконати аналіз, переглянути ВБН В.3.1-218-190-2004 та привести їх статус до вимог чинного законодавства: Заклучний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Бабяк Ігор Петрович. – ДР 0117U001945. УДК 624.21:625.745.1.

26 с.

Об'єкт дослідження - експлуатація автодорожніх мостів на автомобільних дорогах загального користування. Предмет дослідження - сукупність робіт з утримання автодорожніх мостів. Мета роботи - розроблення остаточної редакції проекту ДСТУ XXXX:201X "Настанова з утримання

автодорожніх мостів". Робота призначена для застосування експлуатаційними та будівельними організаціями дорожньої галузі незалежно від форми власності і відомчої підпорядкованості, які виконують роботи з утримання автодорожніх мостів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.19.0590/0218U005544

Виконати аналіз, переглянути СОУ 45.2-00018112-026:2008 та СОУ 45.2-00018112-027:2008 і привести їх статус до вимог чинного законодавства: Заклучний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Бабяк Ігор Петрович. – ДР 0117U001946. УДК 624.21:625.745.1.

27 с.

Об'єкт дослідження - елементи автодорожніх мостів на дорогах загального користування, утворення дефектів елементів автодорожніх мостів. Предмет дослідження - класифікація елементів, класифікація дефектів елементів автодорожніх мостів на автомобільних дорогах загального користування. Мета роботи - розроблення ДСТУ щодо класифікації елементів автодорожніх мостів; розроблення ДСТУ щодо класифікації дефектів елементів автодорожніх мостів. Робота призначена для застосування при обстеженнях та випробуваннях мостів всіх систем на автомобільних дорогах загального користування. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.19.0591/0218U005545

Виконати аналіз, переглянути ГБН В.2.3-218-003:2010 та ВБН В.2.3-218-197:2005 і привести їх статус до вимог чинного законодавства: Заклучний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Бабяк Ігор Петрович. – ДР 0117U001947. УДК 624.21:625.745.1.

24 с.

Об'єкт дослідження - ДСТУ XXXX:201X "Настанова з улаштування гідроізоляції проїзної частини автодорожніх мостів". Предмет дослідження - вимоги до гідроізоляційних матеріалів, до технології влаштування гідроізоляції, до контролю якості матеріалів та технології. Мета роботи - розроблення остаточної редакції проекту ДСТУ XXXX:201X "Настанова з улаштування гідроізоляції проїзної частини автодорожніх мостів". Робота призначена для застосування експлуатаційними, науково-дослідними, проектними та будівельними організаціями при проектуванні, будівництві, контролі якості виконання робіт, обстеженні автодорожніх мостів і шляхопроводів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.19.0592/0218U006065

Провести дослідження щодо оцінки міцності нежорстких дорожніх одягів за параметрами їх деформації під дією динамічного навантаження та розробити відповідні рекомендації: Заклучний звіт /Харківський національний автомобільно-дорожній університет; Керівник Кіяшко Ігор Володимирович. – ДР 0115U001610. УДК 625.7/8.

251 с.

В роботі виконано збір, аналіз та узагальнення світового досвіду щодо існуючих методів оцінки міцності та залишкового ресурсу нежорстких дорожніх конструкцій. Обґрунтовано перелік параметрів, що впливають на показники міцності дорожніх конструкцій. Проведено комплекс польових досліджень на діючій мережі автодоріг. Розроблено рекомендації щодо оцінки міцності нежорстких дорожніх одягів

за параметрами їх деформацій під дією динамічного навантаження. Робота супроводжується розрахунком соціальної ефективності від впровадження розробки. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.04.19.0593/0218U006069

Розроблення сучасних методів проектування, будівництва та експлуатації дорожніх конструкцій, транспортних споруд та інженерних мереж земляного полотна: Заключний звіт /Національний транспортний університет; Керівник Савенко Вячеслав Якович. – ДР 0114U006496. УДК 625.7/8:556.3.

177 с.

Розроблено методику техніко-економічного обґрунтування програм ремонтно-відновлювальних робіт на вулично-дорожніх мережах міських населених пунктів. Запропоновано математичну модель процесів динаміки і переносу домішок в ближній зоні викиду відкритих потоків із врахуванням широкого комплексу факторів та особливостей природних водних потоків, пов'язаних з їх складним тривимірним турбулентним характером та анізотропним станом.

73.04.19.0594/0218U006416

Виконати аналіз та привести МР Д.1.1-03450778-854:2015 "Методичні рекомендації з оптимізації проведення процедур закупівель дорожніх робіт" у відповідність до вимог законодавства: Заключний звіт /Державне підприємство "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна"; Керівник Ілляш Сергій Іванович. – ДР 0117U005121. УДК 338.1:625.7/.8.

54 с.

Об'єкт дослідження - закупівлі дорожніх робіт. Ціль роботи - розробити методичні рекомендації з оптимізації проведення процедур закупівель дорожніх робіт, врахування особливостей здійснення закупівель дорожніх робіт та послуг в умовах чинного законодавства. Методи досліджень - аналіз вихідних даних, моніторинг чинних законодавчих та нормативно-правових актів. Впровадження - методичні рекомендації будуть використовуватись при здійсненні закупівель робіт та послуг з будівництва, реконструкції, ремонтів та експлуатаційного утримання автомобільних доріг загального користування. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.34 Водний транспорт

73.04.19.0595/0419U001214

Таргунакова Юлія Дмитрівна. Моделі, методи та засоби побудови інформаційної технології розв'язання прямих задач морської магнітометрії: Дис... к.т.н. /Херсонський національний технічний університет. – Захищена 15.03.2019.

УДК 004.942: 621.3.013.

263 с.: 3 табл., 65 іл. – Бібліогр.: 166 назв.

Мета - розробка моделей, методів та інформаційної технології розрахунку індукованих магнітних полів тонкостінних конструкцій, які забезпечують вимоги навігаційної точності морської навігації та удосконалення якості ідентифікації затонулих об'єктів. Об'єкт - тривимірні квазістаціонарні магнітні поля тонкостінних конструкцій, які застосовуються при вирішенні спеціальних завдань; мета - розробка моделей, методів та інформаційної технології розрахунку індукованих магнітних полів тонкостінних конструкцій, які забезпечують вимоги навігаційної точності морської навігації та удосконалення якості ідентифікації затонулих об'єктів. Методи - теорії магнітного поля, теорети-

чної електротехніки, математичної фізики, скінченних елементів, граничних елементів і вторинних джерел. Галузь використання - суднобудування, металообробка, космічні технології.

73.04.19.0596/0218U005388

Удосконалення антикорозійного захисту баластних відсіків суден: Заключний звіт /Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова; Керівник Щедролюсов Олександр Вікторович. – ДР 0118U001703. УДК 629.5.

24 с.

Об'єкт дослідження - конструкція баластних відсіків суден. Мета дослідження - зменшення витрат та зниження трудомісткості ремонту баластних відсіків шляхом застосування плавучих інгібіторів. Методи дослідження - використовувалися методи емпіричного дослідження. Проведено аналіз сучасного стану антикорозійного захисту баластних відсіків суден. Розглянуті методи захисту від корозії внутрішніх і зовнішніх поверхонь суден. Приведений перелік матеріалів, які використовуються для захисту від корозії. Проведено огляд проблем, що виникають при захисті від корозії баластних відсіків суден. Удосконалено конструктивно-технологічні схеми баластних систем. Розроблено технологію захисту баластних цистерн із застосуванням плаваючих інгібіторів "флотаційним" способом. Конструкція містить переносну цистерну приготування і подання плаваючих інгібіторів мастила, яка за допомогою переносного шланга під'єднується до трубопроводу. У кінці трубопроводу встановлений колектор з патрубком, через який покриття поступає в цистерну чистого баласту наливного судна. Відведення залишків покриттів робиться по повітряній трубі і переносному шлангу в переносну цистерну збору залишків покриттів. Виведення забрудненої води з баластної цистерни наливного судна робиться у відстійну цистерну через трубопровід. При осіданні на стінках баластних відсіків інгібітор проникає крізь продукти корозії до металу, витісняє воду з його поверхонь і утворює захисну водовідштовхувальну плівку. Практика показує, що такий спосіб захисту різко скорочує працезатрату й надійно охороняє металеві поверхні від корозії. Упровадження удосконаленої конструкції та розробленої технології антикорозійного захисту баластних відсіків дозволяє забезпечити антикорозійний захист баластних відсіків без виведення суден з експлуатації. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.37 Повітряний транспорт

73.04.19.0597/0218U005249

Дослідження впливу протижеледних хімреагентів що використовуються для зимового утримання доріг і аеродромів на коефіцієнт зчеплення з ФЕМами виробництва ТОВ КМД "Камбіо": Заключний звіт /Національний транспортний університет; Керівник Гамеляк Ігор Павлович. – ДР 0118U001664. УДК 625.70.

150 с.

Робота полягала у формулюванні основних положень методики оцінки впливу протижеледних хімреагентів що використовуються для зимового утримання доріг і аеродромів на коефіцієнт зчеплення з бетонною бруківкою виробництва ТОВ КМД "Камбіо". За результатами досліджень виконано аналіз ефективності застосування протижеледних хімреагентів по видаленню сніго-льодових відкладень з дорожніх і аеродромних покриттів із елементів мощення.

73.39 Трубопровідний транспорт

73.04.19.0598/0218U006176

Розроблення методології діагностування цілісності технологічних об'єктів трубопровідних систем з використанням полів різної природи: Заключний звіт /Інститут прикладних проблем механіки і математики ім.Я.С.Підстригача; Керівник Чекурін Василь Феодосійович. – ДР 0116U007435. УДК 656.56:658.012.011.56; 656.56:004 539.3.

63 с.

Розроблена структура, принципи функціонування, математично-алгоритмічне забезпечення та комплекс програм для системи моніторингу балансу газу і виявлення витоків у магістральних газопроводах за нестационарних режимів роботи. Запропоновані науково-технічні рішення істотно розширюють функціонал та підвищують ефективність систем виявлення витоків порівняно із запропонованою на попередньому етапі системою, яка призначена для стаціонарних режимів. Реалізація результатів роботи в ГТС України дозволяє: точність оперативного балансування маси газу в ГТС і обчислення його калорійності, знизити втрату газу в процесі його транспортування, мінімізувати екологічні наслідки неконтрольованої розгерметизації магістральних газопроводів.

73.04.19.0599/0218U006441

Магістральні трубопроводи. Терміни та визначення основних понять. Розроблення зміни №1 до ДСТУ 4611: Заключний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Карпаш Максим Олегович. – ДР 0117U002078. УДК 622.692.4.

49 с.

У результаті роботи розроблено та затверджено Зміну №1 ДСТУ 4611, застосування якої сприятиме збільшенню обсягів виробництва, поліпшенню умов праці, поліпшенню стану навколишнього середовища, економії енергоресурсів та матеріалів, зменшенню зносу обладнання, підвищенню продуктивності праці.

75 ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО. ДОМОВЕДЕННЯ. ПОБУТОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

75.31 Комунальне господарство

75.04.19.0600/0218U005061

Енергетичний моніторинг споживання та ефективності використання енергетичних ресурсів в комунальній енергетиці: Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Чорний Олексій Петрович. – ДР 0116U004580. УДК 620.9:504.064.36:004.051:697.1.

235 с.

В процесі виконання роботи було розглянуто підходи до керування енергоспоживанням міст, проведено аналіз сучасних інформаційних засобів енергомоніторингу. На основі дослідження початкових даних про енергоспоживання будівель різного призначення удосконалено підхід до енергетичного моніторингу та розроблено інструментарій сегментації різних об'єктів енергоспоживання. Розроблено інтерактивну систему моніторингу споживання енергетичних ресурсів будинками бюджетної сфери, що використовується у роботі відділу енергоменеджменту м. Кременчука. Розроблено інформаційно-аналітичний інструментарій, який дозволяє підвищити ефективність використання фінансових та

енергетичних ресурсів при енергозабезпеченні цивільних будівель при прийнятті управлінських рішень щодо доцільності впровадження енергозберігаючих технологій.

75.04.19.0601/0218U005259

Розрахунок нормативів питного водопостачання для населення м.Старокопчантинів:

Заключний звіт /Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0118U004649. УДК 644.61/62;628.1.

57 с.

На базі аналізу проведено розрахунок нормативів питного водопостачання для населення м. Старокопчантинів Робота розповсюджується за договірною ціною.

75.04.19.0602/0218U005260

Розрахунок нормативів питного водопостачання для населення м.Ладижин:

Заключний звіт /Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0118U004650. УДК 644.61/62;628.1.

47 с.

На базі аналізу проведено розрахунок нормативів питного водопостачання для населення м.Ладижин Робота розповсюджується за договірною ціною.

75.04.19.0603/0218U005261

Розрахунок нормативів питного водопостачання для населення м. Олешки:

Заключний звіт /Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0118U004651. УДК 644.61/62;628.1.

53 с.

На базі аналізу проведено розрахунок нормативів питного водопостачання для населення м. Олешки Робота розповсюджується за договірною ціною.

75.04.19.0604/0218U005262

Розрахунок нормативів питного водопостачання для населення м. Золотоноша:

Заключний звіт /Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0118U000330. УДК 644.61/62;628.1.

54 с.

На базі аналізу проведено розрахунок нормативів питного водопостачання для населення м. Золотоноша Робота розповсюджується за договірною ціною.

75.04.19.0605/0218U005263

Розрахунок нормативів питного водопостачання для населення м. Біла Церква:

Заклучний звіт /Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0118U000332. УДК 644.61/62;628.1.

40 с.

На базі аналізу проведено розрахунок нормативів питного водопостачання для населення м Біла Церква Робота розповсюджується за договірною ціною.

75.04.19.0606/0218U005264

Розрахунок нормативів питного водопостачання для населення м. Корсунь-Шевченківський:

Заклучний звіт /Науково-дослідний та

конструкторсько-технологічний інститут міського господарства; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0118U000331. УДК 644.61/62;628.1.

48 с.

На базі аналізу проведено розрахунків нормативів питного водопостачання для населення м. Корсунь-Шевченківський Робота розповсюджується за договірною ціною.

75.04.19.0607/0218U006399

Експериментальні дослідження способів задержання і озеленіння фітоценозами пилкових поверхонь хвостосховищ гірничозбагачувальних комбінатів Кривбасу: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Гацький Анатолій Костянтинівич. – ДР 0116U001862. УДК 631.963.3:622'17.

55 с.

Об'єктом досліджень є способи боротьби з пилоутворенням на сухих пляжах хвостовищ за допомогою їх біологічного закріплення. У результаті досліджень визначено, що найбільш ефективними для задержання хвостовищ є квіткові рослини Космея двічіпериста (*Cosmos bipinnatus*) та Чорнобривці прямостоячі (*Tagetes erecta*). З бурянових рослин найбільшу ефективність має курай іберійський (*Salsola iberica*) Робота передається за кордон за договірною ціною.

75.35 Домоводство

75.04.19.0608/0218U005215

Розробка та вдосконалення напівфабрикатів для кулінарних кондитерських виробів: Заключний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Доценко Віктор Федорович. – ДР 0115U003984. УДК 664.68.613:2.

364 с.

Об'єкт дослідження - технологія кулінарних напівфабрикатів. Предмети досліджень - різні кулінарні напівфабрикати для кондитерських виробів, а також фізико-хімічні та структурні процеси, що відбуваються під час їх приготування та зберігання Мета роботи - розробка нових кулінарних напівфабрикатів з використанням рослинної сировини вітчизняного походження. Методи дослідження - органолептичні, фізико-хімічні, реологічні та математично-статистичні, згідно із загальноприйнятими і спеціальними методами; дослідження впливу новітніх інгредієнтів на основні технологічні показники напівфабрикатів; моделювання процесів виробництва окремих напівфабрикатів та процесів поєднання їх в окремі вироби; математичне моделювання вибору концентрації новітньої добавки, оброблення та статистичний аналіз отриманих результатів. Досліджено види рослинної сировини, визначено її вплив на показники якості готової продукції та встановлено оптимальні параметри для введення в рецептуру. Здійснено моделювання рецептурних композицій та врахування отриманих фізико-хімічних даних при складанні рекомендацій щодо використання кулінарних напівфабрикатів та технологічних карт. У результаті проведених досліджень отримано 37 патентів України (8 на винахід та 29 на корисну модель), розроблено 3 технологічні картки та 2 уніфіковані рецептури на нові страви з використанням розроблених напівфабрикатів. На основі результатів виконаних досліджень розроблено принципові технологічні схеми новітніх страв для закладів ресторанного господарства з використанням інноваційних видів рослинної сировини. Впровадження розроблених технологій можливе на наявному обладнанні та з використанням існуючих потужностей закладів ресторанного господарства виробляти як нові напівфабрикати з рослинної сировини, так і використовувати їх для виробни-

цтва новітніх страв, тим самим зменшити калорійність виробів та покращити їх харчову та біологічну цінність.

76 МЕДИЦИНА І ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

76.01 Загальні питання медицини й охорони здоров'я

76.04.19.0609/0218U005328

Моніторинг поєднаної травми в умовах хронічного йододефіциту: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Шимон В.М. Філіп С.С. – ДР 0115U003905. УДК 616-001-031.14.

58 с.

Для сучасної травми є характерним значне пошкодження тканин, як на макроскопічному, так і на мікроскопічному рівнях. Насамперед це пов'язано із особливостями сучасного травмуючого фактору, який характеризується високою швидкістю та значною вагою, а в поєднанні із стрімким розвитком антибіотикорезистентних та патогенних мікроорганізмів, проблематика травми, сьогодні, набуває все більшої актуальності, що в свою чергу є ще більш важливим для населення, що проживає в умовах хронічного йододефіциту. Сучасний стан проблеми характеризується невирішеністю питань, щодо використання багаторічної хірургічної тактики ("Damage control"), спрямованої на скорочення обсягу першого оперативного втручання і відтермінування остаточного відновлення пошкоджених органів і структур до стабілізації життєво важливих функцій організму. Перед медициною в цілому та перед хірургією зокрема постають нові питання прогнозування, діагностики та профілактики інфекційних ускладнень лікування травми з урахуванням оптимальної тактики лікування, травматичного шоку, самої травми та ускладнень остеопоротичного характеру. Безпосередньо вивчення імунометаболічних змін, особливо в умовах хронічного йододефіциту, а згодом застосування методів їх корекції, суттєво покращать результати лікування сучасної поєднаної травми.

76.04.19.0610/0218U005469

Наукове забезпечення реформи охорони здоров'я регіонального рівня: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Слабкий Геннадій Олександрович. – ДР 0115U001923. УДК 614.2.001.73:001.8.353.1.

116 с.

Проведено аналіз захворюваності, поширеності хвороб серед населення Закарпатської області та показників народжуваності та смертності населення. Здійснено аналіз діяльності системи охорони здоров'я області. На основі законодавчо визначеної стратегії реформування охорони здоров'я розроблені пропозиції для регіонального рівня.

76.04.19.0611/0218U005547

Семантико-дискурсивний та лінгвопрагматичний потенціал пропріальної лексики у сучасній медичній терміносистемі: Заключний звіт /Вищий державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет"; Керівник Рак Олександр Михайлович. – ДР 0114U002470. УДК 81'373.2.

147 с.

Об'єкт дослідження: відомі деривати в медичній терміносистемі сучасних англійської, німецької, французької та української мов, зафіксовані за лексикографічними джерелами методом суцільної вибірки

76.04.19.0612/0218U006190

Вдосконалення наукових підходів до гігієнічної оцінки діяльності теплоенергетичних об'єктів:

Заключний звіт /Державна установа "Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзеева Національної академії медичних наук України"; Керівник Сердюк Андрій Михайлович. – ДР 0115U000648. УДК 614.71:351.777.621.311.22.

225 с.

Об'єкти дослідження: рівень хімічного забруднення пріоритетними забруднюючими речовинами атмосферного повітря, ґрунтів та ґрунтових вод на територіях в зоні впливу теплоенергетичних об'єктів (ТЕО), включаючи місця розташування накопичувачів відходів теплоенергетики (у т.ч. оксидів азоту, оксидів сірки, оксидів вуглецю, дрібнодисперсного пилу, важких металів, радіонуклідів). Мета роботи: визначення рівнів забруднення усіх компонентів довкілля (атмосферне повітря, ґрунт, гідросфера) внаслідок діяльності ТЕО, вплив ТЕО на умови проживання та здоров'я населення на прилеглих до теплоенергетичних об'єктів територіях. Методи досліджень: логічні, теоретичні, хімічні, фізико-хімічні, фізичні, статистичні, картографічні з використанням GPS та GIS технологій, інструментальні з використанням комплексу газоаналізаторів мобільної медико-екологічної лабораторії. Отримані результати: проведено інструментальні дослідження щодо оцінок впливу Трипільської ТЕС та її золовідвалу на забруднення атмосферного повітря, ґрунту та ґрунтових вод. Встановлено наднормативне забруднення довкілля (ґрунту; атмосферного повітря (пилу (у т.ч. ЗЧ10 та ЗЧ2,5), озону та бенз(а)піреном); ґрунтових вод (на територіях прилеглих до золовідвалу ТЕС). Встановлено, що ТЕО, які працюють на твердому паливі є постійним джерелом забруднення довкілля наночастками, які поширюються на значні відстані (8 км і більше). Проведено оцінку впливу CO₂ викидів Трипільської ТЕС на формування локальних рівнів вмісту радіовуглецю в траві, виконано моделювання кількості і просторового розподілу аерозольної компоненти радіоактивних викидів Трипільської ТЕС. Доведено, що вимірювання вмісту природних радіонуклідів, депонованих на поверхню лісового ґрунту, дозволяє дослідити інтегральні радіоактивні аерозольні викиди ТЕС. Оцінено, що рівні ризику для здоров'я експонованого населення (в зонах впливу Трипільської ТЕС), перевищують допустимий рівень (НҚ?1) при гострих інгаляційних впливах для діоксиду азоту, діоксиду сірки, бенз(а)пірену (НҚ =1,2?8,2); хронічних - для сірки діоксиду (НҚ=1,4?1,8). Область застосування: гігієна довкілля, медична екологія, екологія, охорона навколишнього природного середовища.

76.04.19.0613/0218U006195

Дослідити залежність між фізико-хімічними та санітарно-гігієнічними параметрами домінантних одорантів для препаратів побутового призначення і косметично-парфумерних засобів та розробити методи їх санітарно-хімічного контролю в повітрі населених місць:

Заключний звіт /Державна установа "Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзеева Національної академії медичних наук України"; Керівник Голіченков Олександр Михайлович. – ДР 0115U000654. УДК 614.718:661.18-035.66:687.5.

316 с.

Об'єкти досліджень: ГДК хімічних чинників в повітрі населених місць, фізико-хімічні константи, орієнтовно безпечні рівні впливу хімічних чинників, кореляційні моделі теоретичного нормування хімічних чинників, параметри газохроматографічного аналізу, терпеноїди, повітря житлових приміщень. Мета роботи: Розробити санітарно-хімічні

методи контролю летких домінантних компонентів ароматизаторів для препаратів побутової хімії і парфумерно-косметичних засобів та обґрунтувати їх орієнтовно безпечні рівні в повітрі населених місць. Методи досліджень: фізико-хімічні, статистичні. Результати досліджень. Розроблено нову прогностичну модель теоретичного нормування хімічних чинників в повітрі населених місць (ОБРВ) за підходами "структура-активність", яка на відміну від офіційної "ранжировочної" системи має високу достовірність та відтворюваність результатів. Запропоновано новий принцип методики вимірювання масової концентрації хімічних чинників в повітрі, який ґрунтується на твердофазній адсорбції та безперервній динамічній мікроекстракції, на основі якої розроблено аналітичний метод визначення терпеноїдів в повітрі населених місць. Обґрунтовані ОБРВ терпеноїдів в атмосферному повітрі населених місць, як за розробленою, так і діючою в Україні офіційною моделлю. За результатами досліджень підготовлено та узгоджено "Комітетом з питань гігієнічного регламентування МОЗ України" "Матеріали з обґрунтування орієнтовно безпечних рівнів впливу (ОБРВ) терпеноїдів в атмосферному повітрі населених місць" та Методичні вказівки "Обґрунтування орієнтовно безпечних рівнів впливу (ОБРВ) легких хімічних сполук в атмосферному повітрі населених місць за фізико-хімічними константами" та методичний документ "Методичні вказівки з виконання вимірювання масової концентрації терпеноїдів в повітрі населених місць та в повітрі приміщень житлового і громадського призначення методом газорідинної хроматографії". Атестовано ДП "Укрметртестстандарт" розроблений методичний документ "Методика виконання вимірювання масової концентрації терпеноїдів в повітрі населених місць та в повітрі приміщень житлового і громадського призначення методом газорідинної хроматографії" МВВ № 081/12-1009-15 від 21.12.2015. Одержано Патент № 120065 від 25.10.17. Опубл. "Бюлетень № 20" МПК С 07С 7/135 Спосіб газохроматографічного вимірювання масової концентрації фенолу в повітрі та подано заявку № U 201710452 від 30.10.17 на патент на корисну модель "Селективний спосіб вимірювання масової концентрації терпеноїдів в повітрі" Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.04.19.0614/0218U006196

Обґрунтування принципів і критеріїв гігієнічної оцінки засобів нормалізації внутрішнього середовища житла:

Заключний звіт /Державна установа "Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзеева Національної академії медичних наук України"; Керівник Семашко П.В.; Сурмашева О.В. – ДР 0115U000649. УДК 614.71:711.553:625.712.63.

254 с.

Об'єкт дослідження: засоби нормалізації внутрішнього середовища житла, мешканці, прилегла територія, фактори ризику. Мета НДР: захист населення від негативного впливу факторів ризику фізичної, хімічної та біологічної природи, що створюються при роботі деяких засобів нормалізації внутрішнього середовища житлових приміщень. Методи досліджень: фізичні, хімічні, математичні, соціологічні, бактеріологічні, аналітичні. Виявлені достовірні ($P < 0,05$) відмінності показників особистісної тривожності при наявності захворювань залежно від проживання в умовах задовільного чи незадовільного природного освітлення та інсоляції житла. Встановлено, що функціонування сліт-систем призводить до нерівномірного розподілу температури повітря в приміщенні. Доведено, що внутрішні блоки побутових кондиціонерів та вентиляційні системи з рекуперацією порушують акустичний стан житлових приміщень та викликають негативну суб'єктивну оцінку мешканців. Науково обґрунтовано використання мінімальної чи стандартної еритемної

доза за перший нормований двогодинний відрізок часу після сходу сонця для коригування тривалості інсоляції житлового приміщення в інші інтервали світлового дня. Надана оцінка рівнів контамінації плісневими грибами повітря закритих приміщень. Граничним рівнем вмісту спор мікроскопічних грибів в повітрі закритих приміщень рекомендовано прийняти рівень контамінації нижче 200 КУО/м³. Встановлена ефективність зволожувача повітря "холодного" типу "Тон" та знезаражувача - очисника повітря "ТІОН "А 310" щодо деконтамінації від мікробного забруднення повітря закритих приміщень.

76.04.19.0615/0218U006258

Встановлення екологічних ризиків наслідків забруднення поверхневих вод України: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Васенко Олександр Георгійович. – ДР 0116U006631. УДК 502.5+614.7:551.531.

224 с.

Досліджено сучасний екологічний стан основних водних басейнів України та рівень нестабільності гідрохімічних умов у них. Розглянуто концептуальні, структурні, статистичні та інші аспекти побудови механізму оцінки екологічного ризику. Запропоновано Проект "Методика оцінки екологічного ризику забруднення поверхневих вод України" Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.03 Медико-біологічні дисципліни

76.04.19.0616/0218U005470

Корекція функціонального стану автономної нервової системи у хворих з вегетативними дисфункціями за допомогою діафрагмально-го дихання в режимі біологічного зворотного зв'язку: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Савка Юліанна Михайлівна. – ДР 0115U005223. УДК 612.172.2+612.176.

45 с.

Виявлено збільшення загальної варіабельності серцевого ритму та низькочастотних спектральних показників при використанні глибокого дихання в режимі біологічного зворотного зв'язку у здорових осіб молодого віку, що зберігається протягом 1 місяця після завершення експерименту. Встановлено взаємозв'язок між наростанням рівня вегетативних порушень та ступенем вираження клінічних проявів захворювання, поглибленням вентиляційних порушень, тривалістю БА, частотою загострень захворювання протягом року.

76.04.19.0617/0218U005480

Електричні та магнітні властивості адаптивних наноструктур на основі перехідних металів та їх оксидів: Заключний звіт /Інститут магнетизму НАН та МОН України; Керівник Товстоліткін О.І. – ДР 0114U000092. УДК 539.2:536.42:538.22.

208 с.

Відпрацьовано методи технологічного впливу на магнітний стан та дисипативні параметри тонких плівок, наночастинок і композитних наноструктур на основі феромагнітних металів та оксидів на їх основі, зокрема феритів-шпінелей та заміщених манганітів. Досліджено електричні, магнітні та резонансні властивості наносистем на основі таких матеріалів. Зроблено висновки щодо впливу заміщень у різних кристалічних підґратках оксидних магнетиків на характер та ієрархію магнітних взаємодій. Вперше показано перспективність використання керованих механічними напруженнями ефектів для цілеспрямованого контролю магні-

тної анізотропії та інших магнітних характеристик перовскітових нано- і гетероструктур.

76.04.19.0618/0218U005489

Розробка фізичних основ новітніх систем магнітної пам'яті та систем обробки інформації
Етап IV "Дослідження процесів переманічування систем магнітних наноелементів під дією радіочастотного, надвисокочастотного та оптичного випромінювання": Заключний звіт /Інститут магнетизму НАН та МОН України; Керівник Бар'яхтар В.Г. – ДР 0118U004008. УДК 537.6;538.9.

84 с.

Запропоновано способи стабілізації вихорів у ультратонких круглих магнітних нанодисках в матриці антидисків та магнітних скирміонів у двовимірному магнетикі на немагнітній провідній підкладинці. Визначено дисперсійні співвідношення для магнітопружної та пружномагнітної хвиль, які поширюються в антиферомагнітних нанодротах та тонких еліптичних пластинах. Досліджено динаміку вектора Нееля, при одночасному існуванні постійного спіно-поляризованого струму та змінного струму зарядів, що може бути використано для створення керованих вузькосмугових детекторів (випромінювачів) сигналів у терагерцевому діапазоні. Досліджено спіно-калоричні ефекти в антиферомагнетиках, під дією зовнішнього спіно-поляризованого струму.

76.04.19.0619/0218U005519

Метаболіти молочнокислих бактерій як альтернативні противірусні засоби: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Білявська Любов Олексіївна. – ДР 0118U006148. УДК 615.281.8:579.22:578.825:578.826:578.76:578.282:578.22.

53 с.

Досліджено вплив екзополісахаридів (ЕПС) молочнокислих бактерій різних родів на структурно-функціональні особливості клітин та розвиток аденовірусної та герпетичної інфекції in vitro Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.13 Медична техніка

76.04.19.0620/0218U006172

Розроблення і створення сенсорних систем біоплазм для діагностики, лікування та профілактики серцево-судинних, інфекційних і нейрологічних хвороб та забезпечення впровадження у виробництво портативного аналізатора плазми крові для експрес-аналізу системи кровообігу на початкових стадіях захворювань людини: Заключний звіт /Інститут фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова Національної академії наук України; Керівник Ушенін Юрій Валентинович. – ДР 0115U000893. УДК 535.41; 539.411.

76 с.

Вирішена задача створення високочутливого інструментального вимірювального приладу та методу аналізу процесу агрегації клітин крові, який дозволив би виявляти наявність слабо вираженого процесу запалення, асоційованого онкозахворюваннями, зокрема головного мозку людини (гліоми). Розроблено метод визначення ступеню агрегації клітин крові та дослідження її динаміки методом поверхневого плазмонного резонансу (ППР). Метод ППР дозволяє фіксувати поверхневі взаємодії біологічних молекул та клітин безпосередньо, без використання радіоактивної або ферментної позначки, що безумовно відкриває нові горизонти у

використанні імунологічних методів та створенні принципово нової аналітичної апаратури. Розроблено основні технічні рішення макету експериментального зразка високочутливого імуносенсорного портативного аналізатора плазми крові, заснованого на ефекті ППР. Розроблено оптичну схему та електронні вузли. Розроблено комплект електронних плат. Виготовлено експериментальний зразок високочутливого імуносенсорного портативного аналізатора плазми крові, проведено його перевірка.

76.29 Клінічна медицина

76.04.19.0621/0519U001042

Чабанов Павло Вікторович. Діагностика та лікування хворих на нейрогенні розлади сечовипускання з поєднаною патологією дистальних відділів товстої кишки: Дис... д.мед.н. /Державна установа „Інститут урології НАМН України”. – Захищена 05.03.2019.

УДК 616.62+616.34]-009-02-092-08.

319 с.: 99 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 346 назв.

Дисертаційна робота присвячена вивченню та науковому обґрунтуванню лікування хворих з поєднаною нейрогенною патологією нижніх відділів сечовивідної системи і дистальних відділів товстої кишки на основі визначення тону-су детрузора стінки товстої кишки та їх сфінктерного апарату, розробки методу електростимуляції детрузора та дистального відділу товстої кишки за допомогою відповідної частотно - амплітудної характеристики. Дослідження базувалося на результатах комплексного обстеження та лікування 252 пацієнтів з поєднаною нейрогенною патологією нижніх відділів сечовивідної системи і нижніх відділів товстої кишки, які сформували 4 групи: 1) зі зниженим тонусом усіх нервово-м'язових структур - 57 чоловік (22,6%), 2) з підвищеним тонусом нервово-м'язових структур по гіперкінетичному типу - 70 чоловік (27,8%), 3) з відносно підвищеним тонусом нервово-м'язових структур по гіпокінетичному типу - 68 чоловік (27,0%), 4) змішана - 57 чоловік (22,6%). Результати лікування оцінювали по змінам симптомів шляхом оцінки скарг, характерних для дисфункції нижніх сечових шляхів, підрахунку балів по РРВС рекомендованого ICS, опитувальника суб'єктивної оцінки тяжкості симптомів дисфункції нижніх відділів шлунково-кишкового тракту Colorectal-Anal Distress Inventory 8 (CRADI-8), щоденника сечовипускання, динаміки об'єктивних показників урофлоуметрії; електроміографії; показників латентного періоду бульбокавернозного рефлексу. Оцінка цих параметрів проводилася до початку лікування та після 1-го, 3-го, 6-го курсів. На основі вивчення стану нижніх сечових шляхів за допомогою уродинамічних та електроміографічних методів дослідження у хворих з поєднаною нейрогенною патологією нижніх відділів сечовивідної системи і дистальних відділів товстої кишки було визначено два стани тону-су детрузора та дистального відділу товстої кишки - зі зниженим тонусом та з підвищеним тонусом. Залежно від цього призначались різні методи лікування електростимуляції. Електростимуляція призначалась при відсутності протипоказань. Доведено, що ефективність лікування хворих з поєднаною нейрогенною патологією нижніх відділів сечовивідної системи і дистальних відділів товстої кишки залежить від визначення тону-су детрузора та дистального відділу товстої кишки та методик лікування. Позитивний ефект відмічався у 87,1% випадків.

76.04.19.0622/0419U001135

Новоселецький Валерій Олуксандрович. Дисфункція м'язів у жінок з остеоартрозом колінних суглобів: зв'язок з лептинемією, поліморфізмом Q223R(rs1137101) гена LEPR

та можливості корекції: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Національний науковий центр "Інститут кардіології імені академіка М. Д. Стражеска " Національної академії медичних наук України. – Захищена 12.02.2019.

УДК 616.72-007.248: 616.728.3-003.7:79-055.2]:577.175.8:575.113.

191 с.: 53 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 270 назв.

Дисертаційна робота присвячена покращенню ефективності ранньої діагностики, прогнозу перебігу та лікування хворих на ОА колінних суглобів на основі вивчення рівнів лептину сироватки крові, поліморфізму Q223R(rs1137101) гена LEPR, стану м'язів згиначів/розгиначів гомілки та включення до комплексу лікування ДІФН. Уперше досліджено поліморфізм Q223R(rs1137101) гена LEPR у популяції жінок із ОА та виявлено швидке прогресування ОА у носіїв генотипу AG та GG. Вивчено вплив ДІФН на рівень лептину, інтенсивність больового синдрому, вираженість клінічних симптомів і якість життя хворих на ОА, що дає підставу рекомендувати додавати його до комплексного лікування захворювання.

76.04.19.0623/0419U001146

Кардашевська Ольга Ігорівна. Особливості клінічного перебігу,профілактики та лікування захворювань пародонту у працівників птахофабрики: Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 01.03.2019.

УДК 616.311.2-002+616.314.17-008.6] -036-08-084:636.52/.58.

235 с.: 29 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 260 назв.

З метою вивчення поширеності, інтенсивності та особливостей клінічного перебігу захворювань пародонта у птахівників, нами було обстежено 352 працівники птахофабрики. Вік обстежених становив 20-55 років. Стаж роботи на птахофабриці - від 1 до 15 років. Зростання частоти захворювань пародонта зі стажем корелювало зі зростанням інтенсивності патологічного процесу у пародонті. Для клінічного перебігу захворювань пародонта у працівників птахофабрики характерними були: підвищена кровоточивість ясен; переважання дифузного характеру гінгівіту; переважання генералізованого пародонтиту II-III ступеня з важким клінічним перебігом і рясними серозногнійними і гнійними виділеннями. Проведені нами дослідження можуть вказувати на те, що мікробний аерозоль у повітрі робочих зон птахофабрики стає джерелом мікробного забруднення порожнини рота, невластивими для неї мікроорганізми. Вища ефективність лікування за запропонованими нами схемами підтверджена клінічними даними, індексними оцінками і мікробіологічними дослідженнями у найближчі і віддалені терміни.

76.04.19.0624/0419U001147

Фур Микола Борисович. Обґрунтування профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей із зубощелепними аномаліями зі шкіл-інтернатів: Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 01.03.2019.

УДК 616.314.1/.2-007-053.5:376]-084.

260 с.: 55 табл., 53 іл. – Бібліогр.: 333 назви.

На основі клінічного обстеження 528 дітей віком 7,9,12 та 15 років зі шкіл-інтернатів визначено поширеність та інтенсивність карієсу тимчасових та постійних зубів та хвороб пародонта. Проаналізовано поширеність та структуру зубощелепних аномалій у дітей інтернатних закладів, застосований дентальний естетичний індекс (DAI) для визначення ступеню важкості ЗЩА та потреби їх лікування у цих

дітей. Встановлено кореляційний зв'язок між ЗЩА та показниками карієсу зубів та хвороб пародонта у дітей шкіл – інтернатів, між зубощелепними аномаліями і зростом та масою тіла, між соматичною патологією та ЗЩА у дітей, які перебувають у школах-інтернатах з урахуванням характеру ЗЩА. Встановлено, що між ЗЩА та захворюваннями опорно-рухового апарату та дихальної системи у обстежених дітей існує кореляційний зв'язок. Розпрацьовано диференційований комплекс первинної профілактики карієсу з урахуванням ступенів ризику його виникнення та хвороб пародонта у дітей із ЗЩА зі шкіл-інтернатів та проаналізовано його ефективність.

76.04.19.0625/0419U001153

Боровик Катерина Миколаївна. Роль вітронектину та галектину-3 у розвитку та прогнозуванні перебігу гострого інфаркту міокарда у поєднанні з ожирінням: Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 22.02.2019.

УДК 616.127-005.8-036.11-056.52:616.124.2-073.432.19(043.3).
219 с.: 32 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 161 назва.

Робота присвячена підвищенню ефективності діагностики і лікування хворих на гострий інфаркт міокарда із супутнім ожирінням на підставі оцінки активності вітронектину та галектину-3, а також дослідженню їх прогностичного значення у розвитку несприятливого перебігу гострого інфаркту міокарда. Проведене дослідження демонструє, що у хворих на гострий інфаркт міокарда спостерігається зростання рівня галектину-3 на 32,4% та концентрації вітронектину на 25,9% разом зі збільшенням проатерогенних ЛПНЩ, при зниженні фізичного компоненту якості життя за наявності ожиріння, мультисудинного ураження коронарних артерій та ускладненого перебігу госпітального періода кардіоваскулярної події. Наявність гіпергалектинемії та вітронектинемії у хворих на гострий інфаркт міокарда та ожиріння супроводжується збільшенням тяжкості атеросклеротичного ураження коронарних судин. У хворих з гострим інфарктом міокарда та ожирінням визначається збільшення об'єму лівого шлуночка та зниження його контрактильності разом зі зростанням параметрів міокардіально-артеріальної жорсткості. Зростання індексу маси тіла та прогресування ожиріння абдомінального типу у хворих на гострий інфаркт міокарда супроводжується гіпервітронектинемією та гіпергалектинемією, що взаємопов'язані зі збільшенням кінцевого систолічного ($r=0,44$ та $r=0,64$ відповідно) та кінцевого діастолічного ($r=0,48$; $p<0,05$ та $r=0,57$; $p<0,05$ відповідно) об'ємів та зниженням контрактильності ($r=-0,41$; $p<0,05$ та $r=-0,38$; $p<0,05$ відповідно) разом зі збільшенням ЛПНЩ за умов високої активності галектину - 3. Застосування АСК у комбінації як з тикагрелором, так і з клопідогрелем у складі подвійної антитромбоцитарної терапії після перенесеного гострого інфаркту міокарда у хворих з ожирінням сприяло виразному зниженню маркера адгезії вітронектину та галектину-3, а також супроводжується більш значним зниженням ризику кардіоваскулярних подій за умов проведеного первинного перкутанного втручання як метода реперфузії та при залученні до лікування АСК з тикагрелором в групі високого ризику у віддаленому постінфарктному періоді. Рівні галектину $>12,83$ нг/мл та вітронектину $>283,26$ нг/мл можливо розглядати в якості предикторів виникнення повторних серцево-судинних подій протягом 6 місяців після перенесеного інфаркту міокарда у хворих з ожирінням.

76.04.19.0626/0419U001156

Кравцова Вікторія Ігорівна. Особливості перебігу хронічної серцевої недостатності у

хворих на хронічну хворобу нирок під впливом терапії блокаторами ренін-ангіотензин-альдостеронової системи: Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 22.02.2019.

УДК [616.12-008.46-036.1+616.61-008.6-036.1]-07-092:611.018.74.

188 с.: 60 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 120 назв.

Проведене дослідження присвячене проблемі активації ренін-ангіотензин-альдостеронової системи (РААС) та впливу на структурно-функціональний стан серця, судин та нирок у хворих із коморбідною кардіоренальною патологією, способом медикаментозної корекції блокаторами РААС на різних рівнях з урахуванням величини фракції викиду лівого шлуночка (ФВ ЛШ) серця та розробці алгоритму індивідуалізації терапії. Робота заснована на аналізі даних, отриманих при обстеженні та лікуванні 129 хворих (109 хворих на ХСН і ХХН, 20 хворих на ХСН) (44 чоловіків і 85 жінок) віком від 45 до 65 років. Вивчені особливості клінічного перебігу та його взаємозв'язки з показниками активності РААС у хворих на ХСН без супутньої патології та в поєднанні з ХХН і на цій основі визначено внесок ХХН у формування особливостей перебігу ХСН при коморбідній патології. У хворих на ХСН в поєднанні з ХХН встановлені особливості структурно-функціонального стану серця, судин і нирок, активність компонентів РААС, їх взаємозв'язки й оцінено вплив наявності ХХН на зміни структурно-функціонального стану органів-мішеней і нейрогуморального статусу. Встановлені особливості активації РААС і показників структурно-функціонального стану серця, судин та нирок у хворих на ХСН з супутньою ХХН залежно від величини фракції викиду лівого шлуночка серця. Проведена порівняльна оцінка впливу блокади ренін-ангіотензин-альдостеронової системи на клінічний перебіг, структурно-функціональний стан серця і судин у хворих на ХСН зі збереженою і "середньою" ФВ ЛШ серця в поєднанні з ХХН. Досліджена оцінка впливу терапії антагоністами мінералокортикоїдних рецепторів на клінічний перебіг, нейрогуморальний статус і структурно-функціональний стан серця і судин у хворих на ХСН зі зниженою ФВ з супутньою ХХН, а основі аналізу впливу блокади РААС на різних рівнях розроблений метод оптимізації лікування хворих на ХСН зі збереженою і "середньою" ФВ ЛШ серця в поєднанні з ХХН.

76.04.19.0627/0218U005139

Удосконалити лікувально-профілактичні заходи з попередження розвитку ускладнень урогенітального мікоплазмозу: Заключний звіт /Державна установа "Інститут дерматології та венерології Національної академії медичних наук України"; Керівник Бондаренко Гліб Михайлович. – ДР 0115U000581. УДК 616.9:576.893.161.21]-053.31-036.2-08-084.

72 с.

Наукова робота присвячена вирішенню наукового та практичного завдання - підвищенню ефективності лікування хворих на урогенітальний мікоплазмоз, спричинений урогенітальними мікоплазмами, шляхом розробки комплексного методу терапії на підставі вивчення порушень стану цитокінового профілю і глутатіонової ланки антиоксидантної системи. М. genitalium було виявлено у 15,8% хворих. (у вигляді моноінфекції - у 10%, у поєднанні з іншими ППСШ - у 90%). В усіх чоловіків з мікоплазмозом встановлено уретрит, у жінок - цервіцит в 86,1% випадках. Розроблено комплексний метод терапії хворих на урогенітальний мікоплазмоз, спричинений мікоплазмами з урахуванням порушень цитокінів (підвищення рівнів ІЛ-1бета, ФНП-альфа і ІФН-гама) та глутатіонової ланки антиоксидантної системи (зниження активності глутатіонзалежних ферментів) з використанням

кларитроміцину та глутоксиму. Метод дозволяє досягти високого рівня клінічного і етіологічного одужання (92,3%).

76.04.19.0628/0218U005140

Удосконалити методи терапії та профілактики прихованих форм сифілісу: Заключний звіт /Державна установа "Інститут дерматології та венерології Національної академії медичних наук України"; Керівник Бондаренко Гліб Михайлович. – ДР 0115U000580. УДК 616.972-036.15-084085.28:615.849.19.

96 с.

Об'єкт дослідження – приховані форми сифілісу. Мета роботи – підвищити ефективність лікування і профілактики прихованих форм сифілісу із застосуванням нових комплексних етіопатогенетичних методів лікування, на підставі вивчення функції ендотелію судин. Методи дослідження – клінічні, біохімічні, серологічні, молекулярні та статистичні. Вивчено стан мікрогемоециркуляторного русла в осіб із прихованими формами сифілісу. Виявлено особливості змін у системі згортання крові у хворих на прихований сифіліс; виявлені ознаки безсимптомного системного васкуліту. Показано характер змін у балансі компонентів системи оксиду азоту, що свідчило про наявність системної ендотеліальної дисфункції. Вивчено захворюваність, клініко-епідеміологічні та лабораторні особливості прихованого сифілісу. На підставі отриманих результатів розроблено комплексний метод лікування хворих з прихованими формами сифілісу з урахуванням функціонального стану судинного русла.

76.04.19.0629/0218U005141

Вивчити клініко-біохімічні та імунологічні аспекти тяжких форм псоріазу та розробити комплексні методи лікування: Заключний звіт /Державна установа "Інститут дерматології та венерології Національної академії медичних наук України"; Керівник Кутасевич Яніна Францівна. – ДР 0115U000579. УДК 616.517-036.17-008.9-092-085.

109 с.

Об'єкт дослідження: хворі на різні клінічні форми псоріазу (300), кров, сеча. Метою роботи було підвищення ефективності лікування хворих на тяжкі форми псоріазу шляхом розробки комплексного методу терапії на підставі вивчення клініко-біохімічних та імунологічних показників. Методи: клінічні, біохімічні, імуноферментні, інструментальні, статистичні. Уточнено дані про характер цитокінового дисбалансу при псоріазі. Визначено залежність рівнів інтерлейкінів-1бета, -10, високочутливого С реактивного білка, епідермального фактора росту від ступеня тяжкості дерматозу та активності суглобового синдрому. Встановлено клініко-патогенетичну роль васкулоендотеліального фактора росту в перебігу псоріазу. Визначено клініко-патогенетичну роль показників стабільних метаболітів оксиду азоту та встановлено їх взаємозв'язок з протромбінним індексом, фібриногеном і розчинними фібрин-мономерними комплексами у хворих на тяжкі форми псоріазу. Встановлено пряму залежність вмісту цих показників від ступеня тяжкості дерматозу та активності суглобового синдрому. Метод інфрачервоної дистанційної термографії дозволяє визначити запалення у суглобах та періартикулярних тканинах на ранньому доклінічному етапі, встановити ступінь активності запалення на стадії виражених змін і проводити моніторинг у процесі терапії. Розроблено комплексний метод терапії хворих на тяжкі форми псоріазу з використанням на фоні базової терапії, засобу, що покращує мікроциркуляцію (L-аргінін) та хондропротектору (глюкозаміну сульфат).

76.04.19.0630/0218U005200

Експериментальне обґрунтування застосування блакитної глини для корекції патологічних станів при зовнішньому застосуванні: Заключний звіт /Державна установа "Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України"; Керівник Насібуллін Борис Абдуллайович. – ДР 0117U003495. УДК 615.838.7.03 : 616 - 092.9. 59 с.

Проведено дослідження щодо експериментального обґрунтування застосування блакитної глини для корекції патологічних станів (опік, дерматит). при зовнішньому застосуванні. Встановлено наявність корегуючої дії блакитної глини при її зовнішньому застосуванні у щурів з експериментальними патологіями, що дозволило рекомендувати проведення клінічних випробувань.

76.04.19.0631/0218U005279

Дослідження змін у кістках при переломах за умов використання наноматеріалів для метал-остеосинтезу з урахуванням функції м'язового апарату: Заклучний звіт /Сумський державний університет; Керівник Кузенко Євген Вікторович. – ДР 0116U006815. УДК 616.71-74.

142 с.

Предмет досліджень - морфометричні, мікробіологічні показники та НДС титанових пластин різної конфігурації, морфологічні параметри та гістохімічні показники кісткової тканини НЩ здорової людини та за умов остеопоротичних змін, імітаційні 3D моделі з серединним та ангулярним переломами НЩ та біомеханічні характеристики контактуючих біологічних тіл (відламки НЩ, жувальні м'язи). Методи дослідження - профілометрія, скануюча електронна мікроскопія (СЕМ), мікробіологічні дослідження, гістологічні, імуногістохімічні дослідження, комп'ютерна томографія (КТ), 3D комп'ютерне моделювання (КМ) у програмі ANSYS, математичні методи. Метою дослідження є створення анатомофункціональних пластин, що включає розробку методики оптимізації пластин за рахунок урахування векторів дії м'язового апарату НЩ. Для досягнення поставленої мети були визначені наступні завдання. Завдання дослідження: 1.Визначити морфо-функціональні особливості кісткової тканини НЩ. 2.Дослідити вплив ультраструктурної та проліферативної активності клітин кісткової тканини НЩ. 3.Дослідити мікробіологічну адгезію до титанових пластин з вірною шорсткістю поверхні. 4.Розробити найбільш оптимальні методику та алгоритми комп'ютерного моделювання для дослідження напруженого стану пластини скріплюючої перелом кортикальної кістки НЩ. 5.Розробити найбільш оптимальні пластини для металостеосинтезу НЩ з урахуванням векторів дії її м'язового апарату шляхом комп'ютерного моделювання ангулярного перелому. 6.Провести порівняльну оцінку конструкцій пластин за максимальними напруженнями, що виникають під дією жувальних навантажень, та перевірити надійності фіксації з подальшою розробкою пластини зі зменшеними площею контакту "кістка - пластина" та товщиною металу.

76.04.19.0632/0218U005281

Розроблення та дослідження засобів місцевого призначення з гемостатичними властивостями для невідкладної допомоги та хірургії: Заклучний звіт /Сумський державний університет; Керівник Погорелов Максим Володимирович. – ДР 0116U006817. УДК 616-001-002.16-005.1-089.811/.814-083.98(047.31).

52 с.

Отримані дані щодо швидкості деградації гемостатичних засобів різного складу, визначена залежність ступеню та швидкості деградації в залежності від молекулярної маси хітозану та cross-linking агентів. Проведений експеримент дозволив вибрати оптимальний склад зразків та спланувати експеримент на модельних тваринах. В результаті експериментів на тваринах доведена високі гемостатичні властивості зразків з ацетату хітозану з додаванням транексамової кислоти та лактату хітозану, модифікованого кКар.

76.04.19.0633/0218U005287

Порівняльний морфологічний аналіз динаміки загоєння дефекту діафізу довгої кістки скелета при імплантації в його порожнину кальцій-фосфатних остеопластичних матеріалів: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Сікора Віталій Зіновійович. – ДР 0116U002837. УДК 616.718.4-001.5-089.843-77:[546.41+549.752/.757]:616.718.4-003.93(043.5).

105 с.

Об'єкт дослідження - репаративна регенерація довгої кістки скелета. Мета дослідження - встановлення морфологічних характеристик і рейтингу показників динаміки регенераторного процесу експериментального дефекту діафізу довгої кістки скелета залежно від імплантації в його порожнину різних кальцій-фосфатних остеопластичних матеріалів, що використовуються для протезування кісткових дефектів у сучасній травматології. Методи дослідження: растрова електронна і світлова мікроскопія, морфометричний, комп'ютерно-томографічний, динамічне мікроіндентування, статистичний.

76.04.19.0634/0218U005297

Пошук "Індексу ризику" прогресії атеросклерозу та можливого розвитку тромбемболізму у осіб різних вікових категорій:

Заклучний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Болдижар Патріція Олександрівна. – ДР 0116U007379. УДК 616.14-02.

131 с.

Доведено статистичну відмінність за клініко-лабораторними показниками між хворими із субклінічною та симптоматичною формою атеросклерозу. Запропоновано формулу "Інсульт-STOP" для пацієнтів із атеросклеротичним стенозом сонних артерій. Запропоновано критерій визначення ймовірної тривалості збереження кінцівки у хворих після непрямой ревааскуляризації нижніх кінцівок.

76.04.19.0635/0218U005354

Розробка методів комплексного лікування хворих з патологічними процесами щелепно-лицевої ділянки різної етіології з урахуванням індивідуальних особливостей.: Заклучний звіт /Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова; Керівник Шувалов Сергій Михайлович. – ДР 0114U000020. УДК 617.52-089:616-003.93.

236 с.

предмет дослідження - в особливості анатомічної будови, кровообігу та іннервації підборідного відділу, ефективність та строки лікування переломів підборідного відділу нижньої щелепи, обґрунтування та оцінка ефективності застосування магнітолазерної терапії та препарату, що містить нуклеотиди у комплексному лікуванні хворих з переломами нижньої щелепи, що супроводжуються пошкодженням нижньоальвеолярного нерва. об'єкт дослідження - переломи підборідного відділу нижньої щелепи; явище порушенням

функції нижньоальвеолярного нерва у пацієнтів з травматичними переломами нижньої щелепи. Методи дослідження - анатомічні, загальні гістологічні, морфометричні, загальноклінічні, рентгенологічні, реографія, біохімічне дослідження ротової рідини, кількісні та якісні сенсорні тести, апаратні методи дослідження чутливості (електроодонтодіагностика), статистичні методи. - мета науково-дослідної роботи: підвищення ефективності лікування хворих з переломами підборідного відділу нижньої щелепи та переломів нижньої щелепи, що супроводжуються порушенням функції нижньоальвеолярного нерва шляхом розробки комплексного методу лікування, що включає хірургічне втручання та медикаментозну терапію, на підставі уточнення анатомо-топографічної будови щелепи, що впливає на вибір терміну іммобілізації і терміни загоєння переломів. - основні завдання, задачі чи проблеми, які необхідно було вирішити для досягнення мети: 1. Встановити філо- та онтогенетичні особливості підборідного відділу нижньої щелепи, які впливають на загоєння переломів. Дослідити особливості анатомічної будови підборіддя (кровообігання, іннервації, структури кістки), особливості зміщення фрагментів зламанної щелепи у підборідному відділі, які впливають на ефективність загоєння. 2. Розробити алгоритм діагностики пошкоджень нижньоальвеолярного нерва з використанням сучасних методів діагностики. 3. Дослідити в експерименті відмінності у кількісних, якісних та часових показниках остеогенезу при стандартизованих переломах переднього відділу, ділянки кута нижньої щелепи та на піддослідних щурах, оцінити ефективність препарату, що містить нуклеотиди запобігати та відновлювати морфологічні порушення в нервових волокнах при моделюванні травми нерва. 4. Дослідити особливості клінічного перебігу, кровообігу, загоєння та хірургічної фіксації переломів підборідного відділу нижньої щелепи. 5. Оцінити клінічну ефективність використання магнітолазерної терапії та препарату, що містить нуклеотиди при лікуванні переломів нижньої щелепи, що супроводжуються пошкодженням нижньоальвеолярного нерва. 6. Розробити схему комплексного лікування переломів підборідного відділу, яка включає хірургічне втручання, медикаментозну терапію та уточнені строки іммобілізації, і визначити її ефективність. - у випадку, якщо відбувалися відхилення від запланованого календарного плану НДР, коригування завдань, проблем та результатів, викладених у запиті - описати це у звіті.

76.04.19.0636/0218U005363

Розробка та обґрунтування методів корекції панкреатичної гіпертензії у хворих на хронічний панкреатит: Заклучний звіт /Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова; Керівник Каніковський Олег Євгенійович. – ДР 0114U003759. УДК УДК 001.2(075/5);616/37-002-089.

145 с.

Науково-дослідну роботу присвячено покращенню результатів лікування ХП шляхом оптимізації діагностики, хірургічної корекції ВПГ та комплексного лікування. В результаті проведених клінічних досліджень виявлено, що рецидивуючий больовий синдром, падіння ІМТ менше 16,3, підвищення рівня альфа-амілази у плевральному або перитонеальному ексудаті більше 1024 од., розширення до 4,7мм і кістозна трансформація системи проток ПЗ є предикторами ВПГ у хворих на ХП. Використання опитувальника оцінки якості життя обстежених хворих SF-36, рекомендованого Міжнародним центром дослідження якості життя, і ВАШ для оцінки больового синдрому поряд з клінічними і лабораторно-інструментальними методами діагностики ВПГ дозволяє більш точно підійти до вибору комплексного лікування хворих на ХП. Пригнічення зовнішньої секреції і

відновлення евакуаційної активності системи проток ПЗ підвищує ефективність лікування на 12,8%, зменшує тривалість функціонування зовнішньої панкреатичної нориці на 28,7 днів, знижує тиск у панкреатичній протоці з 2,40 до 1,78 кПа. Панкреатоностомія за Gray - Izbičky як метод внутрішньої декомпресії дозволяє зменшити кількість рецидивів ВПГ на 11,1%, та зменшує показник SF-36 "інтенсивність болю" до 3,2+0,19. Ендоскопічна папілосфінктеротомія із назобілярним дренажуванням і ендоскопічною дилатацією панкреатичної протоки є найбільш доцільним лікувальним втручанням при обструктивній формі ХП. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.04.19.0637/0218U005392

Особливості перебігу вірусних та бактеріальних інфекцій в залежності від генетичних, морфологічних та метаболічних факторів:

Заключний звіт /Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова; Керівник Мороз Лариса Василівна. – ДР 0114U003922. УДК 616.98:575:572.7:577.12.

226 с.

В роботі представлені предиктори ефективності противірусної терапії у хворих на ХГС з визначенням клініко-біохімічних, серологічних, молекулярно-генетичних, молекулярно-генетичних (rs 12979860 поліморфізм гена IL-28B і ss 469415590 поліморфізм гена IFNL4) показників та морфологічних змін печінки. Наявність генотипів C/C гена IL-28B і TT/TT гена IFNL4 асоціюються з більш високим рівнем досягнення СВВ порівняно з T/T і ?G/?G генотипами. Розроблена прогностична МСМВ вірогідності досягнення СВВ на ПВТ у хворих на ХГС за генетичними і клінічними детермінантами. Встановлено, що Asp/Asp генотип гена TLR4 у хворих на гастроінтестинальну форму сальмонельозу зустрічається частіше ніж у здорових. Носії алелі Gly гена TLR4 зустрічаються частіше серед хворих на гастроінтестинальну форму сальмонельозу, алелі Gly - серед хворих з важким перебігом сальмонельозу. Використання процедури QLiM встановило, що інкубаційний період і тривалість хвороби з високою вірогідністю визначають важкість сальмонельозу.

76.04.19.0638/0218U005431

Особливості перебігу, лікувально-діагностична тактика та профілактика захворювань твердих тканин зубів, пародонту і слизової оболонки порожнини рота при дії місцевих та загальних факторів:

Заключний звіт /Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова; Керівник Шінкарук-Диковицька Марія Михайлівна. – ДР 0113U006438. УДК [616.314+616.311+616.314.14]:616-07-08-084.

250 с.

Предмет дослідження: клінічні показники стану порожнини рота, рівень захворюваності зубів, рівень резистентності емалі та показники пальцевої й долонної дерматогліфіки; засоби і методи комплексного лікування і профілактики захворювань твердих тканин зубів, пародонту і СОПР. Об'єкт дослідження: регіональні особливості та маркери ризику захворюваності на карієс зубів; лікування пацієнтів з карієсом зубів і пульпітом; тканини порожнини рота, кров і ротова рідина хворих із захворюваннями твердих тканин зубів, пародонту і СОПР. Мета дослідження: вивчення особливостей перебігу та розробка і впровадження нових методів діагностики і лікування захворювань твердих тканин зубів, пародонту і слизової оболонки порожнини рота; підвищення ефективності лікування і профілактики вказаних захворювань на основі розробки патогенетично обґрунтованих комплексних методів і схем з урахуванням дії загальних

та місцевих факторів. Методи дослідження: епідеміологічні, медико-соціологічні, клінічні, лабораторні, функціональні, експериментальні, імунологічні, психологічні, статистичні. Розроблені на основі показників дерматогліфіки дискримінантні моделі прогнозування імовірності низького або середнього рівнів інтенсивності карієсу зубів, та високого або помірного рівнів резистентності емалі зубів до карієсу. Розроблена комп'ютерна програма визначення рівнів інтенсивності карієсу або резистентності емалі зубів до карієсу. Розроблений комплекс лікувально-профілактичних заходів у пацієнтів із ураженнями СОПР, поєднаними з ревматоїдним артритом. Запропоновано алгоритм вибору премодикації, засобів і технологій місцевого знеболення при лікуванні карієсу зубів і пульпіту біологічним та екстирпаційним методом. Розрацьований метод комплексного лікування і профілактики глосодинії. Розроблена методика комплексного лікування і профілактики захворювань пародонту у пацієнтів з ураженнями міжхребцевих дисків шийного відділу. Результати досліджень впроваджені в практичну діяльність міських та обласних клінічних стоматологічних поліклінік м. Вінниці, Хмельницького, Полтави, Житомира. Положення роботи включені в навчальний процес кафедр: стоматології дитячого віку Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова; терапевтичної стоматології Національного медичного університету імені О. О. Богомольця; терапевтичної стоматології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького; терапевтичної стоматології Одеського національного медичного університету; терапевтичної стоматології ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського", Донецького національного медичного університету ім. М. Горького. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.19.0639/0218U005468

Моніторинг гестаційного процесу при патології навколоплодового середовища:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Маляр Василь Андрійович. – ДР 0115U001289. УДК 618.3+618.346] - 06 - 037.

78 с.

Доведена роль гестаційної перебудови ендометриальних сегментів спіральних артерій, змін кровоплину в децидуальній частині плодових оболонок та водно-електролітного балансу в виникненні патології навколоплодового середовища у пацієнток групи ризику. Отримано нові дані при гестаційному діабеті та зміні мікробіоценозу секрету піхви.

76.04.19.0640/0218U005526

Розробка та удосконалення новітніх технологій в хірургічному лікуванні та профілактиці післяопераційних ускладнень у хворих з захворюваннями органів черевної та грудної порожнини:

Заклучний звіт /Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова; Керівник Шапринський В.О. – ДР 0113U007692. УДК 616.329-89.844.

380 с.

Об'єкт дослідження: стенозуючі захворювання стравоходу. Предмет дослідження: динаміка патоморфологічних змін слизової оболонки стравоходу, стінки ілеоцекального сегмента та стан проліферативної активності клітин його слизової оболонки, динаміка показників фактора росту ендотелію і інтерлейкіну-6, стану мікрофлори порожнини ротоглотки та стравоходу, стан кровопостачання товстокишкового трансплантату, ручний і апаратний способи формування стравохідно-органних анастомозів, мініінвазивні допоміжні оперативні втручання. Методи дослідження: загально-клінічні, лабораторні, біохімічні, бактеріологічні, інструментальні, експериментальні, морфологічні,

проточної ДНК-цитометрії, статистичні. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.04.19.0641/0218U005546

Дизрегуляторні порушення нейроімуноендокринних взаємодій та шляхи їх корекції: Заключний звіт /Вищий державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет"; Керівник Ткачук Світлана Сергіївна. – ДР 0114U002469. УДК 612.8:612.4:612.017]:612.062/.067.

324 с.

В експериментальній роботі за допомогою комплексу сучасних морфометричних, біохімічних, фізіологічних, мікробіологічних, методів дослідження вивчені особливості фотоперіодичних змін під впливом гіпоксичного прекодицювання та патогенез взаємозв'язків між ішемією головного мозку й цукровим діабетом на різних системних рівнях організму: окремих органів, структур головного мозку, системи гемостазу, показників системного метаболізму. Це дає можливість одержати вперше одночасну об'єктивну сукупну інформацію про роль біоритмів у перебігу гіпоксичних станів та реагуванні на них нейроімуноендокринної системи в нормі та за умов патології.

76.04.19.0642/0218U005551

Клініко-діагностичні критерії змін в гормонозалежних органах і системах організму жінки в період перименопаузи та менопаузи:

Заключний звіт /Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова; Керівник Григоренко Анастасія Петрівна. – ДР 0114U003565. УДК 618.1-007:616.018.2.

206 с.

Проведено комплексне обстеження жінок перименопаузального віку з порушенням функціонування гормонозалежних органів для визначення патогенетичних механізмів виникнення змін у цих органах; визначено роль спадкових факторів у розвитку клімактеричних розладів та раннього клімаксу; досліджено вплив екзогенних чинників на генетично запрограмований час настання природної менопаузи; здійснено обґрунтування методів прогнозування і профілактики клімактеричних розладів та порушень у гормонозалежних органах і системах; запропоновано впровадження у практичну медицину нового способу лікування клімактеричних розладів з використанням трансдермальної терапевтичної системи, що містить естрогени та гестагени; розроблено математичну модель прогнозування клімактеричних порушень та пізніх ускладнень менопаузи.

76.04.19.0643/0218U005552

Епідеміологія, клініко-лабораторна діагностика, терапія та реабілітація вегетативних розладів, коморбідних з депресією, у дітей підліткового віку: Заключний звіт /Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова; Керівник Піпа Лариса Володимирівна. – ДР 0113U004528. УДК 616-053.2:616.839:616.895.4.

98 с.

Об'єкт дослідження: вегетативні розлади, коморбідні з депресією у дітей підліткового віку, які навчаються в загальноосвітніх школах за різними навчальними програмами, і які лікуються в дитячих соматичних стаціонарах. Предмет дослідження: епідеміологія та клінічний поліморфізм вегетативних розладів, патофізіологічні особливості когнітивної та емоційної сфер, рівень серотоніну та генетичних маркерів схильності до розвитку вегетативних розладів у дітей, коморбідних з депресією. Мета: вивчити поширеність в регіоні вегетативних розладів у дітей, коморбідних з депресією, виявити клінічні прояви і генетичні предиктори

її розвитку для своєчасного лікування і оптимізації профілактики. Завдання дослідження: 1. Дослідити особливості складових емоційних проявів у підлітків різних вікових груп з соматоформними розладами для формування доклінічних ознак захворювання, розробки заходів для їх профілактики та лікування за допомогою анкети оцінки стану здоров'я школяра, шкали "термометр", теста оцінки настрою, тести Айзенка і Спілбергера, також Бека та Ковач. Окрім того, проводиться анкетування батьків за допомогою тесту-опитувальника (А.Я.Барга, В.В.Столін). Викладачам та вихователям пропонується заповнити опитувальник "Карта спостережень Д.Стотта". 2. Дослідити розповсюдженість та вираженість тривоги та соматизованої депресії серед дітей юнацького віку за допомогою модифікованої шкали Спілбергера та опитувальника дитячої депресії Maria Kovacs (1992), який дозволяє визначати кількісні показники спектру депресивних симптомів - зниженого настрою, гедоністичної здібності, вегетативних функцій, самооцінки, міжособистинської поведінки. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.04.19.0644/0218U005553

Розробити програму консервативного лікування нейрокомпресійного больового синдрому при дегенеративно- дистрофічних захворюваннях попереково-крижового відділу хребта: Заключний звіт /ДУ "Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України"; Керівник Рой Ірина Володимирівна. – ДР 0115U005853. УДК 617.559:616.8-003.8]-009.7-089.5.

202 с.

Звіт про НДР: 202 стор., 45 рис., 23 табл., 204 джерело. Об'єкт дослідження - 530 хворих, дані клініко-рентгенологічних, неврологічних обстежень, анкетні результати, магнітно-резонансно томографічні, комп'ютерно томографічні прояви дегенеративно-дистрофічних захворювань попереково-крижового відділу хребта. Мета роботи - розробити систему диференційованого консервативного лікування пацієнтів з больовим синдромом попереково-крижового відділу хребта при дегенеративно-дистрофічних захворюваннях на основі вивчення та систематизації знань про причини виникнення болю, розробки нових і вдосконалення існуючих методів діагностики, лікування і реабілітації. Методи дослідження - у клінічній частині використані наступні методи: ортопедичне та неврологічне обстеження, анкетування, тестування ходьби, рентгенологічний, магнітно-резонансної (МР) томографії, сонографічний, електроміографії (ЕМГ). В експериментальній: гістологічний. Також використано системний підхід щодо синтезу результатів клінічної та променевої діагностики з метою прогнозування та диференційованого застосування різних методів лікування. Визначена роль різних типів епідуральних блокад, нейроабляції ККС в лікуванні нейрокомпресійного больового синдрому при дегенеративно-дистрофічних захворюваннях попереково-крижового відділу хребта. Ступінь впровадження - публікації, тези, доповіді. Результати дослідження впроваджені у роботу клінік та відділу реабілітації ДУ "ІТО НАМН України".

76.04.19.0645/0218U005554

Розробити диференційовану тактику та удосконалити методи хірургічного лікування хворих на остеоартроз колінного суглоба:

Заключний звіт /ДУ "Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України"; Керівник Гайко Георгій Васильович. – ДР 0115U005851. УДК 616.711-007.234-018.3-001.5-08.

144 с.

Мета роботи - покращити ефективність хірургічного лікування хворих із остеоартрозом колінного суглоба шляхом розробки диференційованого підходу до вибору оптимальних методик оперативних втручань. На основі комплексного клініко-інструментального обстеження хворих на остеоартроз колінного суглоба розроблений клініко - діагностичний алгоритм хірургічного лікування цих пацієнтів. При визначенні вибору виду оперативного втручання враховували: Р-графічна стадія остеоартрозу, вік пацієнта, наявність асептичного некрозу одного з виростків стегнової кістки, величина дефекта кісткової тканини медіального виростка великогомілкової кістки, величина згинальної контрактури. Розроблений диференційний підхід до оперативного лікування хворих на остеоартроз колінних суглобів дозволив отримати 65% добрих та 34% задовільних результатів.

76.04.19.0646/0218U005555

Розробити заходи з ранньої діагностики ортопедичних проявів у хворих з наслідками спінальних дизрафій, їх консервативної та оперативної корекції, реабілітації: Заключний звіт /ДУ "Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України"; Керівник Гук Юрій Миколайович. – ДР 0115U005852. УДК 616.711.7-007.254-053.1-07-039.73-089:615.825.

271 с.

Об'єкт дослідження - пацієнти з ортопедичною патологією при різних формах спінальних дизрафій. Мета роботи - покращення результатів діагностики та лікування хворих з ортопедичними проявами у хворих з наслідками спінальних дизрафій шляхом вивчення клініко-рентгенологічних проявів захворювання, їх систематизації, розробки системи консервативного, оперативного лікування та комплексу реабілітаційних заходів. Метод дослідження - клінічний, рентгенологічний, ультрасонографічний, статистичний. Клініко-ортопедично обстежено та проліковано 107 пацієнтів з ортопедичними проявами на тлі спінальних дизрафій. Встановлено, що патологія опорно-рухового апарату зустрічається в усіх хворих, може мати як вроджений так і набутий характер; її частота та важкість безпосередньо залежать від рівня нейросегментарного ураження спинного мозку. Встановлені загальні принципи, напрямки та етапність ортопедичного лікування, яке включає консервативні та хірургічні методи лікування, реабілітацію. Доведена ефективність запропонованої системи комплексного ортопедичного лікування цієї важкої категорії хворих.

76.04.19.0647/0218U005556

Розробити технологію лікування та реабілітації хворих з бойовою поліструктурною травмою кінцівок: Заклучний звіт /ДУ "Інститут травматології та ортопедії Національної академії медичних наук України"; Керівник Гайко Георгій Васильович. – ДР 0115U005854. УДК 616.711.7-007.254-053.1-07-039.73-089:615.825.

147 с.

Об'єкт дослідження - пацієнти з бойовою поліструктурною травмою кінцівок. Мета роботи - покращити результати лікування хворих з вогнепальними поліструктурними ушкодженнями кінцівок на основі розробки технології лікування та реабілітації. Метод дослідження - клінічний, рентгенологічний, сонографічний, біохімічний, гістологічний. Проведено аналіз лікування 221 пацієнтів. На 25 кролях, було вивчено вплив клітинних суспензій на регенерацію сідничного нерву. Встановлено позитивний вплив комбінованого застосування кісткового мозку та жирової тканини. Вивчено помилки та ускладнення, а також відмінності наданні медичної допомоги на 3 та 4 рівнях, встановлені прогностичні

фактори лікування поранених.

76.04.19.0648/0218U005591

Розробити схеми лікування хворих на саркоїдоз органів дихання з резистентністю до терапії глюкокортикостероїдами або протипоказаннями до їх призначення: Заклучний звіт /ДУ "Національний інститут фізіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України"; Керівник Гаврисюк Володимир Костянтинович. – ДР 0116U000184. УДК 616.24-002.582-085.001.5.

200 с.

Об'єкт дослідження - 202 хворих на вперше виявлений саркоїдоз легень. Мета роботи - підвищення ефективності лікування хворих на саркоїдоз органів дихання з резистентністю до терапії глюкокортикостероїдами (ГКС) або протипоказаннями до їх призначення на основі розробки оптимальних схем застосування препаратів другої лінії. Методи дослідження - клінічні, комп'ютерна томографія легень, дослідження вентиляційної функції й дифузійної здатності легень. Створено алгоритм персоналізованої терапії хворих на саркоїдоз легень, заснований на врахуванні протипоказань до призначення, серйозних побічних ефектів ГКС і резистентності до ГКС-терапії, а також характеру відповіді на проведенне лікування в кожному окремому випадку. Застосування алгоритму терапії дозволило досягти клінічного вилікування у 97,0% хворих на саркоїдоз легень. Запропоновано шкалу оцінки рівня втоми у даної категорії хворих як додатковий критерій оцінки ефективності лікування. Розроблений спосіб лікування хворих на саркоїдоз II-III стадії при наявності протипоказань до терапії глюкокортикостероїдами шляхом ступінчатого введення метотрексату, що дозволяє підвищити до рівня 84,0% ефективність лікування хворих на саркоїдоз. Сфера застосування - пульмонологія, фізіатрія. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.19.0649/0218U005592

Розробити короткострокові схеми лікування хворих на хіміорезистентний туберкульоз: Заклучний звіт /ДУ "Національний інститут фізіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України"; Керівник Литвиненко Наталія Анатоліївна. – ДР 0116U000185. УДК 616.24-002.5-085.2/.3:576.852.211:615.015.8.001.5.

367 с.

Об'єкт дослідження - 1327 хворих на мультирезистентний туберкульоз легень. Мета роботи - визначити оптимальні режими хіміотерапії для хворих на моно-, полі-, рифампіцин-, мультирезистентний туберкульоз та туберкульоз із розширеною резистентністю за складом, кількістю протитуберкульозних препаратів, тривалістю інтенсивної та підтримуючої фаз хіміотерапії, що дозволить підвищити ефективність лікування хворих та заощадити державні кошти. Методи дослідження - клінічні, рентгенологічні, клініко-лабораторні, мікробіологічні, статистичні (ретроспективні та проспективні). Розроблена технологія призначення алгоритмів скорочених 12-місячних режимів хіміотерапії на основі лінезоліду у хворих із новими випадками, що призвело до підвищення ефективності лікування у хворих на мультирезистентний туберкульоз на 14,8%, із прерозширеною резистентністю на 41,6% та зменшення вартості лікування у 1,5-2,4 рази. Розроблений спосіб лікування хворих на вперше виявлений резистентний до рифампіцину туберкульоз легень, який полягає у додатковому призначенні лінезоліду до стандартного режиму хіміотерапії із застосуванням у середніх добових дозах за один прийом 5-ти ефективних протитуберкульозних препаратів, від початку лікування до отримання тесту медикаментозної чутливості МБТ, що дозволило підвищити частоту припинення

бактеріовиділення на 31,9%, зникнення клінічних проявів на 16,3%, уникнути прогресування на фоні однакової переносимості. Розроблений метод ведення побічних реакцій у хворих на мультирезистентний туберкульоз, що включає усі заходи активного фармаконагляду (адекватний моніторинг, лікування та реєстрація побічних реакцій), які призвели до виявлення виражених побічних реакцій менше ніж у 5,0% випадків та дозволили зменшити частоту перерв лікування на 15,0%. Сфера застосування - фтизіатрія Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.19.0650/0218U005593

Вивчити механізми розвитку метаболічних порушень при експериментальній емфіземі легень та обґрунтувати можливість їх корекції: Заключний звіт /ДУ "Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України"; Керівник Коржов Віталій Іванович. – ДР 0116U000186. УДК 616.24-007.63:577.11-085.001.6.

248 с.

Об'єкт - кров білих щурів з експериментальною емфіземою легень (ЕЛ). Мета - з'ясувати характер порушень стану глутатіон-залежної системи детоксикації і оксидантно-антиоксидантної системи крові та обґрунтувати можливість їх медикаментозної корекції при експериментальній ЕЛ. Методи - експериментальні, біохімічні, гістологічні, статистичні. Отримані нові дані щодо метаболічних порушень при експериментальній ЕЛ: активація процесів перекисного окиснення ліпідів (ПОЛ), інактивація редокс-системи глутатіону, зсув про/антиоксидантного балансу, розвиток ендогенної інтоксикації. Розроблена технологія визначення критеріїв оцінки функціонального стану глутатіон-залежної системи (ГЗС) детоксикації крові при папаїновій ЕЛ за рівнем активності ключових глутатіон-залежних ферментів в гемолізаті еритроцитів, що дозволяє оцінити ступінь порушення в даній системі, розкрити один із механізмів розвитку метаболічних порушень. Розроблена технологія відновлення функціонального стану ГЗС шляхом введення тваринам з експериментальною ЕЛ сукцинату натрію, що дозволяє відновити її гомеостаз, підвищити процеси детоксикації та антиоксидантного захисту за рахунок підвищення активності глутатіон-залежних ферментів до рівня значень здорових тварин. Розроблена технологія корекції порушень в оксидантно-антиоксидантній системі крові за умов експериментальної ЕЛ шляхом введення мексидолу, що дозволяє знизити концентрацію малонового діальдегіду та підвищити активність основних глутатіон-залежних ферментів, а отже, знизити інтенсивність процесів ПОЛ та підвищити антиоксидантний захист. Розроблений новий спосіб корекції функціонального стану ферментів антиоксидантної системи крові при експериментальній ЕЛ шляхом введення піддослідним тваринам сукцинату натрію, що дозволяє підвищити активність глутатіон-редуктази на 47,0%, глутатіон-пероксидази на 61,2% і каталази на 66,0% та розкрити механізм безпосереднього впливу даної сполуки на функціональний стан антиоксидантних ферментів. Сфера застосування - біохімія медична, пульмонологія Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.19.0651/0218U005594

Дослідити місцеві імуноморфологічні реакції легеневої тканини хворих при хронічному туберкульозному запаленні: Заключний звіт /ДУ "Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України"; Керівник Ліскіна Ірина Валентинівна. – ДР 0116U000187. УДК 616.24-002.5-036.12.091.8.001.5.

240 с.

Об'єкт - 340 гістопрепаратів тканини легень з туберкульозом та 36 препаратів біопсій, отриманих при ФБС. Методи - гістологічні, гістохімічні, імуногістохімічні, статистичні. Мета - визначити імуноморфологічні прояви місцевих клітинних реакцій, що характерні для хронічного специфічного туберкульозного запального процесу в легеневій тканині людини. Уперше в Україні проведено імуногістохімічне виявлення різних імунокомпетентних клітин у легеневій тканині з туберкульозом. Встановлений прямий достовірний зв'язок кількості спостережень МБТ та ділянок тканин з найбільшим рівнем експресії їх антигенів з клітинами макрофагального ряду, а також кількості виявлених МБТ та рівня експресії їх антигенів залежно від ступеня активності запального процесу. Розроблено морфологічні критерії застосування різних гістохімічних методів для більш точного визначення наявності туберкульозного процесу та ступеня його активності. Встановлено, що діагностична ефективність методу Ціля-Нільсена склала 91,2%, флуоресцентного - 94,1% та імуногістохімічного дослідження - 97,1%. Розроблено "Спосіб морфологічної діагностики туберкульозної інфекції", ефективність методу 77,8%. Сфера застосування - фтизіатрія, патологічна анатомія Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.19.0652/0218U005595

Розробити алгоритм діагностики, ведення і прогнозування тяжкого перебігу бронхіальної астми із урахуванням фенотипів захворювання: Заключний звіт /ДУ "Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України"; Керівник Яшина Людмила Олександрівна. – ДР 0116U000188. УДК 616.248.036-037-07.001.5.

266 с.

Об'єкт дослідження - 461 хворих на бронхіальну астму. Мета - підвищити точність діагностики бронхіальної астми із урахуванням фенотипів захворювання. Методи - анкетування, клінічні, функціональні, рентгенологічні, імунологічні, генетичні, статистичні. Установлені основні клініко-функціональні, імунологічні, генетичні та рентгенологічні

особливості тяжкого перебігу бронхіальної астми (БА), що дозволило розробити технологію діагностики тяжкої бронхіальної астми на етапі первинної медичної допомоги та технологію діагностики фенотипів тяжкої бронхіальної астми на етапі спеціалізованої медичної допомоги. Розроблений алгоритм діагностики, ведення і прогнозування тяжкого перебігу бронхіальної астми із урахуванням фенотипів захворювання, який дозволяє на етапі первинної медичної допомоги підвищити точність діагностики тяжкої БА на 20,0% та виділити імовірні фенотипи захворювання. На етапі спеціалізованої медичної допомоги дозволяє виділити додатковий фенотип астми з фіксованою бронхообструкцією у 14,4% пацієнтів серед хворих з імовірним поєднанням БА і хронічного обструктивного захворювання легень (ХОЗЛ) та підвищити точність діагностики алергічної БА на 10,0% (з алергічним ринітом на 8,8 з ХОЗЛ на 14,4%, БА із супутніми захворюваннями - хворобами серцево-судинної системи на 23,2%, синдромом обструктивного апноє-гіпноє сну на 10,6%, з подальшим проведенням прогнозування тяжкого перебігу БА із урахуванням фенотипів захворювання. Розроблена технологія діагностики підвищеного опору дихальних шляхів у хворих на БА, ХОЗЛ та їх поєднання, що дозволило підвищити точність діагностики на 10,0%. Розроблений новий спосіб діагностики обструкції дрібних бронхів у хворих на БА, який дозволив підвищити точність діагностики на 22,0%. Галузь застосування - терапія, пульмонологія Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.19.0653/0218U005596

Розробити технологію лікування бронхіальної астми у дітей залежно від фенотипових особливостей організму:

Заключний звіт /ДУ "Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України"; Керівник Речкіна Олена Олександрівна. – ДР 0116U000189. УДК 616.248-053.2-085.89-008.447.001.5.

323 с.

Об'єкт: 226 дітей із бронхіальною астмою (БА). Мета - підвищення ефективності лікування дітей, хворих на бронхіальну астму, на підставі нових наукових даних про асоціації поліморфних варіантів генів та встановлення кандидатних генів, які детермінують індивідуальну відповідь на препарати базисної терапії, формування фенотипів бронхіальної астми у дітей та розробки алгоритму диференційованого вибору схем базисної терапії за фенотиповими відмінностями. Методи - клінічні, анкетування, функціональні, імунологічні, генетичні, математичні, статистичні. Встановлено провідні генотипи, що модифікують ризик неконтрольованої БА, підвищуючи його в 2-3 рази: генотипи AT2R1 CC/AC, eNOS T-786C CC і NAT C41T TT; генні асоціації AT2R1 AC з eNOS T-786C CC та AT2R1CC з NAT C41T TT; ген-факторні асоціації - фенотип БА з IgE 400 МО/л і більше за наявності генотипу AT2R1 AC/CC та/або eNOS T-786C CC. Розроблено технологію визначення ризику неконтрольованої БА у дітей за індексом функціональних змін (ІФЗ) та індексом Кердо (ІК), коли при ІФЗ > 3,09 (зрив адаптації) та ІК < 1 (ваготонія) діагностують високий ризик і посилюють об'єм базисної терапії, що дозволяє досягти контролю астми у 70,0% хворих, а також зменшити частоту загострень БА на 30,0%. Розроблено алгоритм прогнозу ризику несприятливого перебігу БА у дітей, який дозволяє шляхом обчислення суми прогностичних порогів для найбільше інформативних клініко-анамнестичних маркерів підтвердити наявність ризику середньотяжкого та/або тяжкого перебігу БА з достовірністю 95,0% та спростувати цей ризик із достовірністю 80,0%. Розроблено спосіб лікування персистуючої бронхіальної астми у дітей із різними IgE-залежними фенотипами та генотипами за геном AT2R1, що підвищує рівень контролю астми в 3,4 рази за рахунок зменшення частоти денних і нічних симптомів, потреби в бронхолітиках короткої дії та відновлення експіраторного потоку повітря в легенях за показником об'єму форсованого видиху ОФВ1 на 16,5%. Сфера застосування - педіатрія, пульмонологія, алергологія Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.19.0654/0218U005597

Провести епідеміологічне і молекулярно-генетичне дослідження щодо розповсюдження хіміорезистентних штамів M. tuberculosis в Україні:

Заключний звіт /ДУ "Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України"; Керівник Журило Олександр Анатолійович. – ДР 0116U000190. УДК 576.852.211-036.22:575.191.001.5(477).

214 с.

Об'єкт - штам МБТ від хворих на туберкульоз легень. Мета - отримання надійної та репрезентативної інформації щодо циркуляції і медикаментозної стійкості M. tuberculosis в Україні серед хворих з новими випадками та випадками повторного лікування з використанням сучасних фенотипічних і молекулярно-генетичних методів досліджень. Методи - генетичні, бактеріологічні, статистичні. Установлено високий рівень циркуляції MDR-штамів МБТ серед хворих з новими випадками - 24,1% і серед хворих з рецидивами - 58,1%. Виявлені високі рівні резистентності M.tuberculosis до протитуберкульозних препаратів 1-го ряду, в першу чергу ізони-

азиду - 37,3% і рифампіцину - 25,1%. Установлено, що у хворих з вперше діагностованим туберкульозом легень за допомогою VNTR-ETR методу генотипування по ETR локусах були виявлені штам МБТ сімейства Beijing (штами із профілем 42435 склали 42,5% від 360 проаналізованих ізолятів). Установлено, що за SNP-генетичними профілями досліджених штамів МБТ структура популяції представлена штамми МБТ з домінуванням штамів першої принципової генетичної групи. Створена система управління якістю досліджень в лабораторіях, що здійснюють діагностику туберкульозу на різних рівнях надання медичної допомоги. Запропонований алгоритм розрахунку потреби у витратних матеріалах та виробках медичного призначення для діагностики туберкульозу. Розроблені стратегічні напрями лабораторної діагностики туберкульозу в Україні. Сфера застосування - фтизіатрія Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.19.0655/0218U005598

Розробити технологію хірургічного лікування хворих на обмежені форми хіміорезистентного туберкульозу легень:

Заключний звіт /ДУ "Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України"; Керівник Калабуха Ігор Анатолійович. – ДР 0116U000191. УДК 616.24-002.5-089:615.015.8.001.5.

179 с.

Об'єкт - 270 хворих на хіміорезистентний туберкульоз легень (ХРТБ). Мета - підвищення ефективності лікування хворих на обмежені форми ХРТБ шляхом розробки й впровадження технології хірургічного лікування зазначеного контингенту на основі оптимізації застосування хірургічних втручань. Методи - клінічні, хірургічні, рентгенологічні, лабораторні. Розроблено технологію хірургічного лікування хворих на обмежені форми ХРТБ, яка передбачає обґрунтовану послідовність дій з формування контингенту хворих із показаннями до хірургічного лікування, визначення термінів, об'єму обстеження й передопераційної підготовки, виду і техніки виконання оперативного втручання, уточнення режиму післяопераційної хіміотерапії за результатами досліджень резекційного матеріалу. Застосування розробки дозволило досягти вилікування 96,7% хворих при зменшенні кількості рецидивів до 1,8% та відсутності летальності. Установлено, що при лікуванні хворих на ХРТБ із використанням хірургічного втручання, спостерігається тенденція до підвищення прямих медичних витрат на 9,2% при достовірному зниженні коефіцієнту "вартість/ефективність" на 210,2%. Розроблений спосіб атипової резекції легень у хворих на обмежені форми ХРТБ забезпечує достовірне скорочення тривалості операції з 27,5 хв до 9,2 хв, зниження числа післяопераційних легенево-плевральних ускладнень та обумовлених ними повторних операцій на 96,4%, зменшення терміну післяопераційного стаціонарного лікування з 20,7 днів до 14,5 днів Сфера застосування - фтизіатрія, хірургія Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.19.0656/0218U005599

Розробити новий метод інвазивної діагностики та алгоритм диференційної діагностики етіології дисемінованих процесів у легенях:

Заключний звіт /ДУ "Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України"; Керівник Опанасенко Микола Степанович. – ДР 0116U000192. УДК 616.24-02-079.4-007.001.362.001.5.

543 с.

Об'єкт - 210 пацієнтів з наявністю дисемінації в легенях, яким була проведена біопсія легень із застосуванням різних інвазивних методик. Мета - удосконалення диферен-

ційної діагностики при синдромі легеневої дисемінації, створення нового способу інвазивної діагностики та алгоритму діагностичних дій при синдромі легеневої дисемінації. Методи - клініко-інструментальні, лабораторні, цитологічні, мікробіологічні, патоморфологічні, статистичні. Серед етіологічних чинників найчастіше зустрічався саркоїдоз 46,0% та онкологічне враження 21,3%. Вивчено інформативність різних видів забору біопсійного матеріалу для гістологічного дослідження. Встановлено, що інформативність відеоторакоскопічної біопсії легень складала - 98,0%, відеоасистованої біопсії - 94,7%, трансбронхіальної біопсії при фіброbronхоскопії - 87,5%, відкритої біопсії - 100,0%. Інформативність гістологічного дослідження біоптатів легень для встановлення етіології внутрішньолегеневої дисемінації, що складала від 87,5% до 100,0% залежно від способу забору матеріалу. Розроблено 25 нових медичних технологій, серед них 4 способи біопсії легень - "Спосіб біопсії легень при синдромі легеневої дисемінації неясного генезу", який дозволив знизити частоту недорозправлення легень з 18,8% до 3,4%; "Спосіб біопсії легень при синдромі легеневої дисемінації неясного генезу", який дозволив знизити частоту недорозправлення легень з 21,9% до 4,0%; "Спосіб відеоторакоскопічної біопсії легень при синдромі легеневої дисемінації неясного генезу", який дозволив скоротити термін стаціонарного лікування з 18,4 до 8,2 днів; "Спосіб біопсії легень при синдромі легеневої дисемінації неясного генезу", який дозволив знизити частоту недорозправлення легень з 13,9% до 3,0% випадків та знизити вартість біопсії легень. Сфера застосування - фтизіатрія, торакальна хірургія. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.19.0657/0218U005600

Удосконалити діагностику та лікування дітей, хворих на вперше діагностований туберкульоз: Заключний звіт /ДУ "Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України"; Керівник Білогорцева Ольга Іванівна. - ДР 0116U000193. УДК 616.24-002.5-053.2-036.13-07-085.001.5.

299 с.

Об'єкт дослідження - 234 дитини із вперше діагностованим туберкульозом (ВДТБ). Мета роботи - підвищення ефективності надання протитуберкульозної допомоги дітям, хворим на ВДТБ. Методи дослідження: клінічні, лабораторні, статистичні. Встановлено, що за останні 12 років відсоток бактеріовиділювачів серед хворих до 14 років збільшився у 2,4 рази ($p < 0,05$), серед підлітків вдвічі. Погіршилась структура ТБ за рахунок збільшення хворих I та IV категорій. Установлено, що для діагностики ВДТБ у дітей найбільш вагомими є комп'ютерна томографія органів грудної порожнини, позитивний імунологічний тест на метаболічно-активні МБТ, контакт із хворим на ТБ з "МБТ+". Майже у 70,0% пацієнтів мікробіологічно не вдається підтвердити етіологію ТБ. Розроблений спосіб отримання діагностичного матеріалу від хворих на ТБ дітей, який дозволяє підвищити ефективність мікробіологічної діагностики у 2,8 рази. Розроблено тактику ведення випадку ВДТБ у дітей, яка дозволяє здійснювати індивідуалізований підхід щодо лікування хворих I категорії шляхом визначення тривалості інтенсивної фази лікування. Сфера застосування - фтизіатрія, педіатрія. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.19.0658/0218U005620

Нові сцинтиляційні композиційні детектори для медичної рентгенівської діагностики: Заклучний звіт /Інститут сцинтиляційних матеріалів Національної академії наук України; Керівник Галкін Сергій Миколайович. - ДР 0118U001505. УДК 539.1.074.3+615.849.11.

48 с.

Удосконалено конструкцію сцинтиляційних композиційних рентгенівських детекторів для медичної діагностики на основі сцинтиляційних порошоків ZnSe та GAGG:Ce. Відпрацьовано технологічні прийоми виготовлення сцинтиляційних композиційних рентгенівських детекторів для медичної діагностики. Виготовлено зразки сцинтиляційних композиційних рентгенівських детекторів на основі ZnSe та GAGG:Ce за оптимізованої технології і конструкції детекторів. Вивчено вплив розміру часток та умов виготовлення композиційних сцинтиляторів ZnSe на їх світловий вихід, просторову роздільну здатність та рівень післясвітіння. Встановлено, що найбільший світловий вихід і низький рівень післясвітіння для енергій рентгенівських квантів від 40 до 70 кеВ мають композиційні сцинтиляційні детектори з розміром гранул сцинтиляційного порошку ZnSe 100-140 мкм. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.19.0659/0218U006044

Коморбідні стани в клініці внутрішніх хвороб та практиці сімейного лікаря: предиктори розвитку, рання діагностика, профілактика і лікування: Заклучний звіт /Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського; Керівник Сміян Світлана Іванівна. - ДР 0113U001244. УДК 616.1/4-036-07/-08.

97 с.

Звіт про НДР: 95с., 7 табл., 8 рис., 165 джерел. ВНУТРИШНІ ХВОРОБИ, КОМОРИДНІ СТАНИ Об'єкт дослідження - хворі на ІХС - 283, хронічне обструктивне захворювання легень 219, остеоартроз 52, первинний гіпотиреоз 136, анкілозивний спондилоартрит 104, подагра 103, ревматоїдний артрит 239, хронічна хвороба нирок II-VD стадії 261, хронічний лімфолейкоз 134, лімфома Ходжкіна 30, актинічний та себорейний кератоз 85, школярі м. Тернополя 540. Мета дослідження: Розробити та оптимізувати адекватні патогенетично обґрунтовані програми медикаментозної та немедикаментозної корекції у клініці внутрішніх хвороб і практиці сімейного лікаря із врахуванням коморбідних станів, базуючись на дослідженні основних предикторів їх розвитку (зокрема, вивчені метаболічних порушень, змін параметрів імунного захисту, пероксидного окиснення ліпідів, ендогенної інтоксикації та функціональної активності внутрішніх органів та опорно-рухового апарату, порушень діастолічної функції міокарда лівого шлуночка та вартельності ритму серця, жорсткості артеріальної стінки, змін добового профілю артеріального тиску та ЕКГ, рівня діагностично-прогностичних маркерів серцевої недостатності), аналізу ранніх методів діагностики та розробки диференційованих алгоритмів профілактики і комплексного лікування. Методи дослідження: клінічні, імунологічні, лабораторні, інструментальні, фармакоекономічні, статистичні.

76.04.19.0660/0218U006045

Морфофункціональні зміни в тканинах і заловах органів травного тракту, а також в залозистих органах іншої локалізації при моделюванні патологічних процесів: Заклучний звіт /Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського; Керівник Герасимюк Ілля Євгенович. - ДР 0115U001159. УДК 616.3-018.2/72-02:616.3-092] -092.9.

159 с.

Звіт про НДР: 159 сторінок, 30 таблиць, 84 рисунків, 75 джерел. Об'єкти дослідження - особливості структурної будови паренхіми та морфометричні характеристики кровоносних судин окремих залоз щурів у нормі та їх реорганізація при моделюванні різних патологічних станів. Мета роботи - встановити особливості динаміки структурних змін в парен-

хімі та кровоносних судинах окремих залоз щурів при різних патологічних станах пов'язаних із зміною центральної і органної гемодинаміки в експерименті. Методи дослідження - морфологічні, ін'єкційні, рентгенангіографічні, морфометричні, функціональні, математичні, статистичні. Видові особливості галузження кровоносних русел внутрішніх органів щурів обумовлені видовими особливостями, а також відмінності в структурній організації судин різних органів які можуть бути наслідком різного віддалення органа від аорти і різної функціональної вазомоторної активності судин та інтенсивності гемодинамічного навантаження, що треба враховувати при експериментальних морфологічних дослідженнях. При моделюванні патологічних процесів, що супроводжуються порушеннями центральної і органної гемодинаміки характер судинних реакцій внутрішніх органів залежить від виду порушення кровообігу. При гіперперфузії судини реагують в залежності від калібру: дрібні артерії і артеріоли - констрикторними реакціями, артерії більшого калібру - збільшенням ємності за рахунок дилатації. Судинні русла володіють адаптаційно-компенсаторними механізмами, завдяки яким можливі часткові зворотні зміни. Досліджено вплив різних методів корекції модельованих патологічних процесів на стан органної гемодинаміки та структурну організацію тканин залозистих органів.

76.04.19.0661/0218U006128

ДК 021:2015 "90710003-7 Екологічний менеджмент" Проведення досліджень та обґрунтування методів боротьби з амброзією та іншими карантинними рослинами, рослинами-алергенами": Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Бондаренко Анатолій Миколайович. – ДР 0117U007195. УДК 616-022.82:582.

78 с.

Проведені дослідження проєктивного покриття амброзії до та після проведення обробки, визначено рН ґрунтів, досліджено ефективність застосування механічного та біологічного способу знищення. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.04.19.0662/0218U006448

Особливості діагностики і лікування туберкульозу легень, плеври, кісток, та черевних органів в умовах епідемії: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Дужий Ігор Дмитрович. – ДР 0115U007130. УДК 616.25:616-073.75.

145 с.

Об'єкт дослідження - хворі із синдромом плеврально-го випоту туберкульозного та неспецифічного генезу. Мета роботи - вивчити роль ультрасоноскопії у ранній діагностиці захворювань плеври туберкульозного та іншого генезу на основі порівняльного аналізу її результатів з даними рентгенографії органів грудної порожнини і торакоскопії. Методи дослідження - статистично-математичний аналіз результатів клінічних, лабораторних, променевих, торакоскопічних, патоморфологічних, гістологічних досліджень у хворих із синдромом плеврального випоту. Запропоновано використовувати алгоритм діагностики захворювань плеври, в основі якої первинне ультрасоноскопічне дослідження, що тотожне діагностиці захворювань плевральної порожнини, оскільки плевральний випіт супроводжує усі плевральні патологічні процеси. Своєчасна діагностика синдрому плеврального випоту попереджає ускладнений перебіг захворювання за рахунок зменшення кількості та поширеності плевральних на шарувань та злук, зменшує кількість таких змін після лікування та у віддалений період, попереджає рецидиви плевриту, розвиток хронічного плевриту, легеневого і позалегеново-

го туберкульозу. Результати НДР впроваджені в практичну роботу лікарів-хірургів торакальних Сумської обласної клінічної лікарні та Сумського обласного клінічного протитуберкульозного диспансеру. За результатами НДР отриманий патент України.

76.33 Гігієна й епідеміологія

76.04.19.0663/0218U005343

Наукові дослідження препаратів Калігула, КС і Рубікон, ВГ: Заключний звіт /Національний медичний університет; Керівник Омельчук Сергій Тихонович. – ДР 0117U006516. УДК 613:632.95.

29 с.

Проведено санітарно-гігієнічні дослідження умов праці при застосуванні препаратів Калігула, КС і Рубікон, ВГ.

76.04.19.0664/0218U005344

Наукова експертиза реєстраційних матеріалів об'єкту: "Препарат "СПС-6ТМ". Суміш стабілізуюча. ТУ У 20.1-3791119-001:2018" та нормативно-технічної документації, що поширюється на його виробництво: Заключний звіт /Національний медичний університет; Керівник Омельчук Сергій Тихонович. – ДР 0118U003944. УДК 613:632.95.

3 с.

Проведена наукова експертиза реєстраційних матеріалів з метою встановлення відповідності вимогам медичних критеріїв безпеки об'єкту: "Препарат "СПС-6ТМ". Суміш стабілізуюча. ТУ У 20.1-3791119-001:2018" та нормативно-технічної документації, що поширюється на його виробництво.

76.04.19.0665/0218U005345

Наукові дослідження препаратів Манітоба, КС, Галіл, КС і АГ-М1-480, КС: Заключний звіт /Національний медичний університет; Керівник Омельчук Сергій Тихонович. – ДР 0117U006144. УДК 613:632.95.

37 с.

Розроблено гігієнічні нормативи і регламенти безпечно-го застосування препаратів Манітоба, КС, Галіл, КС і АГ-М1-480, КС

76.04.19.0666/0218U005346

Токсиколого-гігієнічна оцінка об'єкту: "Фумігант ГАЗТОКСИН (д.р. фосфід алюмінію 56%)": Заключний звіт /Національний медичний університет; Керівник Омельчук Сергій Тихонович. – ДР 0118U001060. УДК 613:632.95.

9 с.

Проведена токсиколого-гігієнічна оцінка об'єкту: "Фумігант ГАЗТОКСИН (фосфід алюмінію 56%)", підготовлено експертний висновок щодо можливості його державної реєстрації в Україні.

76.04.19.0667/0218U005347

Наукова експертиза реєстраційних матеріалів засобів миючих "NanoStar": Заключний звіт /Національний медичний університет; Керівник Омельчук Сергій Тихонович. – ДР 0118U006140. УДК 613:632.95.

3 с.

Проведена наукова експертиза реєстраційних матеріалів з метою встановлення відповідності медичним критеріям безпеки засобів миючих "NanoStar"

76.04.19.0668/0218U005348

Наукові дослідження препаратів Рапсан 500 SC, KC і Мокса, 250 ЕС, KE: Заключний звіт /Національний медичний університет; Керівник Омельчук Сергій Тихонович. – ДР 0117U006150. УДК 613:632.95.

24 с.

Проведені санітарно-гігієнічні дослідження з вивчення умов праці при застосуванні препаратів Рапсан 500 SC, KC і Мокса, 250 ЕС, KE на ріпаку та зернових культурах, розроблені інструкції безпечного застосування препаратів.

76.04.19.0669/0218U005590

Санітарно-епідеміологічна та токсикологічна оцінка парфумерно-косметичної продукції, засобів побутової хімії, полімерних, синтетичних матеріалів та хімічної сировини для їх виробництва: Заключний звіт /Державна установа "Інститут гігієни та медичної екології ім.

О.М. Марзеєва Національної академії медичних наук України"; Керівник Голіченков Олександр Михайлович. – ДР 0118U000114. УДК 613.5:613.63:614.841.41:667.6.

291 с.

Мета роботи: Дати санітарно-епідеміологічну та токсикологічну оцінку парфумерно-косметичної продукції, засобів побутової хімії, полімерних, синтетичних матеріалів та хімічної сировини для їх виробництва. Об'єкти досліджень: полімерні, синтетичні матеріали та вироби із них, парфумерно-косметична продукція, засоби побутової хімії та компоненти їх рецептур. Методи досліджень: санітарно-хімічні, токсикологічні, статистичні, аналітично-інформаційні. Досліджені санітарно-хімічні, токсикологічні властивості, та дана гігієнічна оцінка полімерним, синтетичним матеріалам та виробам з них зарубіжного та вітчизняного виробництва. Проведені дослідження парфумерно-косметичної продукції, засобів побутової хімії, сировинних компонентів, надані рекомендації по безпечному їх використанню. На всі досліджені матеріали підготовлені висновки державної санітарно-епідеміологічної експертизи та протоколи досліджень. Робота передається за кордон за договірною ціною.

76.04.19.0670/0218U006149

Обстеження повітря, дерев'яних конструкцій стелі та підлоги і штукатурки кухні (площею 9,2 кв.м) та повітря і дерев'яної перегородки суміжної кімнати площею (18,5 кв.м) на наявність мікроскопічних грибів за адресою: м.Київ, вулиця Антоновича, буд. 4/6, кв. 24: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуєнко Андрій Ігорович. – ДР 0117U007468. УДК 613.6.

3 с.

Проведено мікологічне дослідження проб повітря та зразків внутрішніх поверхонь житлового приміщення. Встановлено кількісний та якісний склад мікроскопічних грибів. Виявлено та ідентифіковано мікроміцети, що належать до 5 виду 5 родів. Надано рекомендації щодо заходів для попередження контамінації повітря та стін приміщення мікроскопічними грибами Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.19.0671/0218U006150

Обстеження офісного приміщення на наявність мікроскопічних грибів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуєнко Андрій Ігорович. – ДР 0117U007463. УДК 613.5.

3 с.

Проведено мікологічне дослідження проб повітря офісного приміщення. Встановлено кількісний та якісний склад мікроскопічних грибів. Виявлено та ідентифіковано мікроміцети, що належать до 11виду 8 родів. Надано рекомендації щодо заходів для попередження контамінації повітря та стін приміщення мікроскопічними грибами Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.19.0672/0218U006152

Обстеження повітря та внутрішніх поверхонь житлового приміщення на наявність мікроскопічних грибів за адресою: м.Київ, вулиця Чигоріна, будинок 55, кв. 47: Заклучний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуєнко Андрій Ігорович. – ДР 0118U000160. УДК 582.28:693.65.

4 с.

Проведено мікологічне дослідження проб повітря та зразків внутрішніх поверхонь житлового приміщення. Встановлено кількісний та якісний склад мікроскопічних грибів. Виявлено та ідентифіковано мікроміцети, що належать до 21 виду 7 родів. Надано рекомендації щодо заходів для попередження контамінації повітря та стін приміщення мікроскопічними грибами Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.19.0673/0218U006153

Ідентифікація мікроскопічних грибів в трьох пробах повітря виробничого приміщення:

Заклучний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуєнко Андрій Ігорович. – ДР 0118U000161. УДК 582.26:635.64.

3 с.

Проведено мікологічне дослідження трьох проб повітря виробничого приміщення. Встановлено кількісний та якісний склад мікроскопічних грибів. Виявлено та ідентифіковано мікроміцети, що належать до 7виду 6 родів. Надано рекомендації щодо заходів для попередження контамінації повітря приміщення мікроскопічними грибами Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.19.0674/0218U006155

Мікологічне обстеження повітря та внутрішніх поверхонь житлового приміщення, що за адресою: м.Київ, вул. Левандовського (колишня Аніщенка), буд. 8/15-Б, кв. 30: Заклучний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуєнко Андрій Ігорович. – ДР 0117U007470. УДК 613.5.

3 с.

Проведено мікологічне дослідження проб повітря та внутрішніх поверхонь житлового приміщення. Встановлено кількісний та якісний склад мікроскопічних грибів. Виявлено та ідентифіковано мікроміцети, що належать до 9 виду 6 родів. Надано рекомендації щодо заходів для попередження контамінації повітря та внутрішніх поверхонь приміщення мікроскопічними грибами Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.19.0675/0218U006192

Вивчити мікроелементне забезпечення та розповсюдженість патологічних станів різної етіології у дітей - мешканців радіоактивно забруднених територій: Заклучний звіт /Державна установа "Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзеєва Національної академії медичних наук України";

Керівник Корзун Віталій Наумович. – ДР 0115U000651. УДК 613.955:616-021:613.27:614.876.

66 с.

Об'єкт дослідження - патологічні стани, мікроелементне забезпечення Мета роботи - Встановити особливості мікроелементного забезпечення та гігієнічні аспекти розповсюдженості патологічних станів у дітей, які проживають в районах, що зазнали впливу аварії на Чорнобильській АЕС. Методи дослідження - епідеміологічні; фізико-хімічні. В роботі використано аналізатор вольтамперометричний Екотест- ВА. Встановлено, що показники загальної захворюваності та розповсюдженість патологічних станів серед дітей, постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС, які мешкають на території Іванківського та Поліського районів, є значно вищими порівняно з загальнообласними даними. Визначено неоднорідність вмісту йоду в продуктах харчування місцевого виробництва та з північних областей, невідповідність захворюваності на йоддефіцитну патологію рівню нестачі йоду, наявність на території України районів з незвично високим вмістом даного мікроелемента в навколишньому середовищі (зокрема, Тарутинський район Одеської обл.). Розроблено рецептури харчових продуктів, які за рахунок збагачення морськими водоростями та альгінатом натрію володіють радіозахисними властивостями та можуть застосовуватись для попередження нестачі мікроелементів. Результати роботи впроваджено в діяльність Національного університету харчових технологій, Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, ДУ "Науковий центр радіаційної медицини НАМН України", ДУ "Український спеціалізований диспансер радіаційного захисту населення МОЗ України". Сфера застосування - лікувально-профілактичні заклади. Ефективність роботи - соціальна.

76.04.19.0676/0218U006194

Наукове обґрунтування принципів динамічного спостереження за формуванням здоров'я дитячого населення з використанням інформаційних технологій: Заключний звіт /Державна установа "Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзеева Національної академії медичних наук України"; Керівник Бердник Ольга Володимирівна, Антомонов Михайло Юрійович, Савіна Регіна Вікторівна. – ДР 0115U000653. УДК 613.95:519.22/25.

136 с.

Об'єкт дослідження - процес формування здоров'я дитячого населення. Мета роботи - розробка сучасних підходів до інтегральної оцінки здоров'я дитячого населення для удосконалення принципів динамічного спостереження за його формуванням з використанням інформаційних технологій. Методи дослідження - фізіологічні; антропометричні; розрахункові; соціологічні (анкетування); аналітичні. Проведено аналіз стану здоров'я дитячого населення на підставі просторової, часової та вікової його характеристик з використання прямих, непрямих, комплексних та інтегральних показників; визначено прогностичні тенденції зміни захворюваності дітей. Встановлено негативну тенденцію зростання захворюваності дітей дошкільного віку за 42-річний період, особливо виражену в мікрорайонах біля автомагістралей міста. Виявлено різновекторну спрямованість вікової зміни прямих та непрямих показників здоров'я дітей. Розроблено автоматизовану методику виявлення потенційно небезпечних складових інтегральної оцінки стану здоров'я дітей, доведено доцільність конструювання індексів за авторською методикою з урахуванням спрямованості дії вихідних показників. Розраховано ризик для здоров'я дітей, пов'язаний з впливом чинників способу життя та екологічними умовами з встановленням меж їх негативного впливу. Науково обґрунтовані підходи до динамічного спостереження за станом та детермінантами здоров'я, спрямовані на удосконале-

ння засад медико-профілактичного забезпечення дитячого населення. Результати дослідження використовуватимуться як методологічна основа моніторингу рівня та формування здоров'я дітей в системі громадського здоров'я.

76.35 Інші галузі медицини й охорони здоров'я

76.04.19.0677/0218U005548

Стресіндуковані морфофункціональні та біохімічні зміни структури хроноперіодичної і гепаторенальної систем у ссавців: Заключний звіт /Вищий державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет"; Керівник Булик Роман Євгенович. – ДР 0114U002472. УДК 612.176.067:[612.017.2+612.359+612.465]062-084.

193 с.

Вперше встановлено більш виражені загальні добові закономірності перебудов морфофункціональних параметрів компонентів циркадіанної системи - вентролатерального відділу супрахізматичних ядер та нонапептидергічних нейросекреторних популяцій субядер паравентрикулярних ядер гіпоталамуса, шишкоподібної залози, гіпокампна, надниркових залоз при епіфізарній гіпофункції, ніж при її гіперфункції.

76.04.19.0678/0218U005549

Особливості коморбідного перебігу захворювань внутрішніх органів: чинники ризику, механізми розвитку та взаємообтяження, фармакотерапія: Заключний звіт /Вищий державний навчальний заклад України "Буковинський державний медичний університет"; Керівник Хухліна Оксана Святославівна. – ДР 0114U002475. УДК 616.1/.4-03-036-037-07-085.

491 с.

Робота присвячена зіставленню метаболічних маркерів із структурними та функціональними змінами судин та серця, які виявлені у хворих на артеріальну гіпертензію та цукровий діабет типу 2, оптимізації діагностики хронічного панкреатиту на підставі комплексної оцінки структурно-функціональних порушень підшлункової залози, метаболічних розладів у взаємозв'язку з ремодельованням підшлункової залози у хворих на ожиріння та остеоартроз. Виконані дослідження дозволили підвищити ефективність лікування хронічного панкреатиту та ожиріння на підставі усунення встановлених чинників взаємообтяження. В ході дослідження було встановлено клінічні особливості перебігу неалкогольного стеатогепатиту у хворих на гіпертонічну хворобу II стадії на основі комплексного вивчення та корекції метаболічних, гемодинамічних розладів та ендотеліальної дисфункції, встановлено спільні патогенетичні механізми розвитку реактивних артритів та хронічної хвороби нирок, ранні діагностичні критерії їх виникнення

76.04.19.0679/0218U005623

Розробка багатофункціональних біосумісних наноконтейнерів і наноосійв для доставки, діагностики і лікування: Заключний звіт /Інститут сцинтиляційних матеріалів Національної академії наук України; Керівник Малюкін Юрій Вікторович. – ДР 0118U004764. УДК 621.002.3-0.22.532.

43 с.

В ході виконання НДР розроблено метод отримання водних суспензій гідрофобних органічних сполук (барвники, лікарські засоби) заснований на іммобілізації (адсорбції) органічної речовини на поверхні наночастинок (НЧ). Показано, що у водних розчинах неорганічних НЧ $Re1-xEu_xVO4$ ($Re = Y, Gd$) при додаванні катіонних барвників

завдяки електростатичній взаємодії відбувається адсорбція органічних молекул (барвників) в при поверхневому шарі НЧ, а також, в залежності від властивостей барвників, їх впорядкована агрегація і утворення складних комплексів НЧ/органічні молекули. Вивчена кінетична і термодинамічна стабільність комплексів НК/органічні молекули. Встановлено, що комплекси на основі неорганічних НЧ є інертними високо стабільними системами за кімнатних і фізіологічних температур. Отримано водні розчини, що містять органіко/неорганічні комплекси Gd_{0.9}Eu_{0.1}VO₄ - доксорубіцин. Розчини передані для досліджень в Інститут медичної радіології ім. С.П. Григор'єва НАМН України (Харків) Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.19.0680/0218U006046

Дослідження клініко-патогенетичних співвідношень при захворюваннях центральної та периферичної нервової системи для розробки нових методів діагностики, лікування та реабілітації: Заключний звіт /Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського; Керівник Шкробот Світлана Іванівна. – ДР 0113U001245. УДК 616.831/.833-092]-07/-08.

47 с.

Звіт по НДР: остаточний, 46 с, 6 табл., 23 джерел. Об'єкт дослідження - підтипи ішемічного інсульту в гострому періоді. Мета роботи: Встановлення патогенетичних механізмів підтипів ішемічного інсульту в гострому періоді на підставі вивчення гемодинамічних і метаболічних чинників та показників апоптозу для удосконалення діагностичної тактики та визначення предикторів несприятливого перебігу різних підтипів. Методи дослідження - загально-клінічні (шкала NIHSS, індекс Бартел, модифікована шкала Ренкіна; нейропсихологічне обстеження (Монреальська шкала оцінки когнітивних функцій (MoCA), опитувальник якості життя SF-36 (Medical Outcomes Study Short Form), госпітальна шкала тривожності і депресії (HADS); інструментальні (комп'ютерна томографія та магнітно-резонансна томографія головного мозку, транскраніальне дуплексне сканування, Ехо-ДКГ, капіляроскопія нігтьового ложа); лабораторні: біохімічні з визначенням активності катепсину D, мітохондріальної та внутрішньоклітинної СОД, каспази-3; імуноферментні з визначенням вмісту медіаторів запалення, стабільних метаболітів оксиду азоту, ендотеліну-1; цитофлуориметричні з визначенням кількості лейкоцитів крові у стадії апоптозу, некрозу, з підвищеним внутрішньоклітинним вмістом АФК та зниженим мітохондріальним потенціалом; статистичні. Результати дослідження впроваджені в лікувальний процес. Прогноз: будуть вивчені клініко-гемодинамічні особливості різних підтипів ішемічного інсульту для удосконалення діагностичної тактики та визначення предикторів несприятливого перебігу різних підтипів у гострому періоді та когнітивних порушень при лакунарному інсульті.

76.04.19.0681/0218U006047

Вдосконалення діагностичних, лікувальних і профілактичних заходів при розповсюджених вірусних і паразитарних хворобах: Заключний звіт /Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського; Керівник Андрейчин Михайло Антонович. – ДР 0114U001387. УДК 616:988/99-071-/08.

121 с.

Звіт про НДР (заключний): 120 с., 10 табл., 10 рис., 126 джерел. Об'єкт дослідження - хворі на грип, ГРВІ, вірусні гепатити, TORCH-інфекції, інфекційний мононуклеоз, хворобу Лайма, лямбліоз, ехінококоз, вугрово хворобу бешиху, лептоспіроз. Мета роботи - поглибити уявлення про особливості перебігу грипу, інших ГРВІ, вірусних гепатитів,

токсоплазмозу, дерматозів, лямбліозу та інших інфекційних хвороб, а також розробити методи вдосконалення діагностичних, лікувальних і профілактичних заходів при зазначених захворюваннях. Методи дослідження: загальноприйняті клінічні, лабораторні, серологічні, вірусологічні, паразитологічні та інструментальні. ПЛР, імунофлуоресцентна мікроскопія, УЗД, статистичний аналіз. На підставі комплексних досліджень поглиблено уявлення і отримано нові дані про цитокіновий статус організму хворого та їх роль у перебігу грипу та інших гострих респіраторних інфекцій. Доведено лікувальну ефективність нуклексу у терапії грипу та ГРВІ. Доведено необхідність скринінгу TORCH-інфекцій, зокрема токсоплазмозу, для жінок, що мають обтяжений акушерський анамнез, для профілактики вад розвитку і перинатальних ускладнень. Планування наступної вагітності рекомендоване тільки після проведеного специфічного лікування і досягнення стійкої ремісії. Обов'язковим є діагностичне УЗД при виявленні клініко-імунологічних ознак активності TORCH-інфекцій з наступним адекватним їх лікуванням, що допоможе забезпечити нормальний перебіг вагітності і зменшити перинатальні втрати. Встановлено, що серед 737 обстежених ВІЛ-інфікованих осіб 215 (29,2%) хворих на ВГ, переважна більшість з ГС 92,5%, ГВ+ГС 5,6%, ГВ 1,9%. Діагноз ГА у дорослих завжди потребує поглибленої диференційної діагностики з іншими хворобами печінки, що перебігають із жовтяницею, розширеного маркерного дослідження; повинен бути обґрунтований епідеміологічно і клінічно. Лабораторним підтвердженням може слугувати лише виявлення анти-HAV Ig M у сироватці крові або ДНК HAV у випорожненнях. Противірусна терапія з використанням пегільованого рекомбінантного інтерферону і рибавіріну (відповідно до чинних протоколів), була ефективною у 78% пролікованих хворих на гепатит С з різними генотипами вірусу: досягнуто біохімічної та безпосередньої вірусологічної відповіді. Такий високий відсоток відповідчів на терапію можна пояснити ретельним відбором кандидатів на рекомендовану ПВТ. Проаналізовано захворюваність та особливості клінічного перебігу інфекційного мононуклеозу у сучасних умовах. Враховуючи лімфопроліферативні властивості EBV, вважаємо за доцільне бути обережними при призначенні імуностимуляторів у хворих з ІМ. Удосконалено методику виявлення цистних форм лямблій. Підтверджено необхідність комплексного лікування поєднаних паразитозів (аскаридозу і лямбліозу) включенням альбендазолу та орнідазолу. Супутній лямбліоз, імовірно, є одним з обтяжливих чинників перебігу саркоїдозу та туберкульозу. Усунення інвазії найпростішими у пацієнтів із туберкульозом дозволить також зкоригувати розвиток побічних реакцій на протитуберкульозні препарати. Підтверджено ефективність альбендазолу у лікуванні ехінококозу, в до- і післяопераційному періоді видалення кісти. Підтверджено, що хемоміцин у лікуванні вугрової хвороби потрібно призначати індивідуально, залежно від тривалості захворювання та віку пацієнта. Розроблено лікарський засіб для топічної терапії бешихи та еризипелоїду у вигляді медикаментозної збовтуваної композиції (mixtura agitanda) і доведено її антибактеріальну ефективність у хворих бешихою. Виявлено особливості сучасних зоонозів - це поєднання різних сероварів лептоспір як етіологічного чинника лептоспірозу-мікст, що підтверджується динамікою титрів антитіл до обох збудників.

76.75 Соціальна гігієна. Організація й управління охороною здоров'я

76.04.19.0682/0519U001050

Ковтун Михайло Іванович. Медико-соціальне обґрунтування оптимізації функціонально-організаційної системи

офтальмологічної допомоги хворим на катаракту в умовах реформування охорони здоров'я України:

Дис... д.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 22.02.2019.

УДК 614.251 : 617.741 - 004.1 - 036 - 037 : 364.6 : 61 (043.3). 298 с.: 53 табл., 72 іл. – Бібліогр.: 533 назви.

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення і розв'язання актуальної наукової проблеми - оптимізації функціонально-організаційної системи офтальмологічної допомоги хворим на катаракту. Розроблено методичний підхід до оцінювання стану системи надання офтальмологічної допомоги населенню та методичне забезпечення її реформування, проведено аналіз та отримано комплексну характеристику сучасного стану системи офтальмологічної допомоги хворим на катаракту. Проведено епідеміологічні дослідження щодо захворюваності на катаракту та обсягів її хірургічного лікування в різних регіонах України та визначено основні проблеми в наданні офтальмологічної допомоги хворим на катаракту. Визначено гендерні та вікові особливості перебігу катаракти, строки звернення за хірургічним лікуванням після встановлення діагнозу, основні супутні очні та соматичні захворювання у хворих на катаракту та їх вплив на результати лікування, основні інтра- та післяопераційні ускладнення, шляхи їх усунення та профілактики. Розроблено класифікацію модифікацій факоемульсифікації катаракти з використанням діагностичне споріднених груп та показання щодо їх використання, протипоказання до амбулаторного лікування катаракти. З використанням результатів клінічного та соціологічного дослідження особливостей перебігу катаракти розроблено модель та метод прогнозування термінів перебування хворого на катаракту в стаціонарі.

76.04.19.0683/0419U001162

Григорян Олена Валеріївна. Обґрунтування методичних підходів до психофізіологічного відбору працівників промисловості на роботи з підвищеною небезпекою:

Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 22.02.2019.

УДК 612.821:323.3:338.45-051:331.461(043.3).

215 с.: 27 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 236 назв.

Дисертація посвячена установленню закономірностей формування професійної придатності працівників промисловості, к виконенню работ с повышенной опасностью, на основании изучения профессионально значимых психофизиологических функций и психологических качеств, и их связи с состоянием здоровья работающих в профессиях, которым необходим профессиональный отбор, в рамках проведения предвзятельных (периодических) медицинских осмотров и психофизиологической экспертизы. На основании натурального физиолого-гигиенического эксперимента доказано, что профессиональная пригодность работников, которые выполняют работы с повышенной опасностью, определяется соответствием к условиям и характеру труда, комплексом профессионально значимых психофизиологических функций и психологических качеств, которые в свою очередь, находятся в непосредственной связи с трудоспособностью и формированием здоровья данного контингента. На основании проведенных исследований, с целью усовершенствования профессионального отбора работников промисловості на выполнение работ с повышенной опасностью, разработана и внедрена в практику профессионального отбора авторская компьютерная программа психофизиологического тестирования - "ProfRisk".

76.04.19.0684/0218U005427

Вдосконалення системи підготовки фахівців соціальної роботи в Україні:

/Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Шандор Федір Федорович. – ДР 0115U001920. УДК 364-43-021.311.

94 с.

Досліджено актуальні проблеми і потреби населення, здійснено аналіз інновацій у теорії і практиці організації соціальних послуг як концептуальної основи соціальної роботи і підготовки фахівців. Окреслено основні напрями удосконалення системи професійної підготовки фахівців соціальної роботи: підготовка соціальних працівників до науково-дослідницької діяльності та роботи в полікультурному середовищі, модернізація змісту навчання майбутніх фахівців соціальної роботи, використання в навчальному процесі вітчизняних освітніх закладів окремих ідей прогресивного досвіду підготовки соціальних працівників у Великій Британії та США.

76.04.19.0685/0218U006193

Наукове обґрунтування критеріальної значущості прискорених методів оцінки безпеки для здоров'я дитячих виробів:

Заключний звіт /Державна установа "Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзеева Національної академії медичних наук України"; Керівник Платонова Аліна Георгіївна, Бабій Віталій Філімонович. – ДР 0115U000652. УДК 613.95:614.37. 224 с.

Об'єкт дослідження - чинні вітчизняні, європейські нормативно-правові та методичні документи щодо оцінки безпеки продукції для дітей, результати власних натурних та експериментальних лабораторних досліджень. Мета роботи - вивчення та наукове обґрунтування критеріальної значущості прискореного методу оцінки безпеки товарів, продукції (виробів) для дітей з метою удосконалення системи контролю за їх виробництвом та реалізацією. Методи дослідження - інформаційно-аналітичні, гігієнічні, соціологічні, лабораторні, математико-статистичні. З'ясовані особливості організації контролю за безпекою іграшок, текстильних та трикотажних виробів в державі та за кордоном. Встановлена фактична тривалість контакту дітей з іграшками в залежності від віку та умов виховання вдома або у дошкільному закладі. Розроблені референтні значення інтегральних показників параметрів тіла дітей. Встановлена тривалість безпосереднього контакту зі шкірою кожного шару одягу впродовж доби та в залежності від віку дітей. Встановлена залежність інтегрального індексу токсичності від відсотка вкладення волокон різного походження, що дозволило розробити та затвердити зміни до Державних санітарних норм і правил. Вперше використано ризикометричний підхід задля інтегральної оцінки безпеки одягу в залежності від площі, тривалості безпосереднього контакту зі шкірою, вікових особливостей організму дитини, що дозволило запропонувати та затвердити індекс безпеки та гігієнічну класифікацію текстильних та трикотажних виробів. В лабораторних умовах опрацьовані методичні підходи щодо визначення інтегрального індексу токсичності методом *in vitro* для одягу та засобів догляду за дітьми віком до 3-х років. Доведена залежність інтегрального індексу токсичності від кількісних характеристик вмісту хімічних сполук та рівнів їх міграції, що дозволило розробити патент на корисну модель та методичні рекомендації щодо прискореного методу оцінки безпеки товарів, продукції (виробів) для дітей.

77 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

77.01 Загальні питання фізичної культури і спорту

77.04.19.0686/0419U001169

Стасюк Вадим Анатолійович. Програмува-

ння тренувального процесу кваліфікованих футболістів у річному макроциклі: Дис... к.фіз.вих. /Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту. – Захищена 01.03.2019.

УДК 796.015.22 "450":796.332.017.2(043.3).

241 с.: 29 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 237 назв.

Дисертаційну роботу присвячено експериментальному обґрунтуванню ефективності побудови тренувального процесу кваліфікованих футболістів на основі програмування структурних утворень річного макроциклу. У процесі педагогічного дослідження на констатувальному етапі експерименту було обґрунтовано двохциклову систему побудови тренувального процесу кваліфікованих футболістів, визначено зміст їх підготовки у межах річного макроциклу. Особливістю підготовки кваліфікованих футболістів на формульованому етапі експерименту було використання методів програмування при побудові структурних утворень тренувального процесу (тренувальних завдань, які склали структуру програм тренувальних занять, мікроциклів, етапів річного циклу підготовки) в межах річного макроциклу. Порівняльний аналіз показників підготовленості та змагальної діяльності кваліфікованих футболістів на етапах констатувального та формульованого експерименту засвідчив передбачення, що побудова тренувального процесу спортсменів на основі програмування є ефективною як з точки зору теоретичного обґрунтування, так й практичної реалізації.

77.04.19.0687/0218U006385

Удосконалення навчального процесу з фізичного виховання студентів з різним рівнем фізичної підготовленості у технічному ВНЗ:

Заключний звіт /Київський національний університет будівництва та архітектури; Керівник Канішевський Станіслав Михайлович. – ДР 0115U005240. УДК 796.37.036.

76 с.

Об'єкт дослідження - фізичне виховання у вищому навчальному закладі технічного профілю. Мета дослідження - спроба оцінити можливі зрушення в окремих показниках функціонального стану студентів протягом навчального року. У методах дослідження були використані проба Мартіне та тест Купера. У звіті наведено основні результати дослідження, що виконано співробітниками кафедри фізичного виховання і спорту КНУБА в 2015-2017 рр. Зокрема: визначено оптимальну методику оцінки рівня фізичної підготовленості та функціональних можливостей студентів з різним рівнем фізичної підготовленості та стану здоров'я на протязі навчання у вузі (1-3 курси); проаналізовано результати оцінювання студентів з метою виявлення динаміки показників; внесені відповідні корективи у навчальний процес; розроблені методичні вказівки та практичні рекомендації щодо групових та самостійних занять фізичними вправами для студентів залежно від рівня їх фізичної підготовленості та стану здоров'я; сформовані передумови для подальшого дослідження.

77.03 Теорія фізичної культури і спорту

77.04.19.0688/0419U001168

Максименко Людмила Михайлівна. Використання засобів флорболу у процесі фізичного виховання дітей 5-6 років: Дис... к.фіз.вих.

/Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту. – Захищена 01.03.2019.

УДК 796.011.3:373.24.

257 с.: 41 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 345 назв.

Дисертація присвячена обґрунтуванню, розробці та оцінці ефективності програми фізкультурно-оздоровчих занять із використанням засобів флорболу у процесі фізично-

го виховання дітей 5-6 років. Результати констатувального експерименту щодо вивчення вікових особливостей фізичного розвитку, функціонального стану, фізичної підготовленості та психоемоційної сфери дітей 5-6 років покладено в основу розробки програми фізкультурно-оздоровчих занять із використанням засобів флорболу. Структурними елементами програми занять є: мета, завдання, принципи, організаційно-методичні умови реалізації програми, а також - критерії визначення її ефективності. Були визначені організаційно-методичні умови реалізації програми фізкультурно-оздоровчих занять із флорболу для дітей 5-6 років. Дані формульованого експерименту свідчать про доцільність та ефективність використання програми фізкультурно-оздоровчих занять із використанням засобів флорболу у процесі фізичного виховання дітей 5-6 років.

78 ВІЙСЬКОВА СПРАВА

78.01 Загальні питання військової справи

78.04.19.0689/0218U005170

Розробка змін до технічних умов України на куртки зимові для співробітників національної поліції:

Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Бакал Віталій Павлович. – ДР 0117U006513. УДК 355.14.

57 с.

Об'єкт дослідження: технічні умови України на куртки зимові для співробітників національної поліції. Мета роботи - розробити нормативно-технічну документацію на предмети однострою для поліцейських Національної поліції України, що дозволить забезпечити уніфікацію та стандартизацію предметів однострою, а саме: ТУ У 14.1-34045600-018:2016 "Куртки зимові (типу А, типу Б) спеціальні з плащової тканини для поліцейських Національної поліції України", ТУ У 14.1-34045600-020:2016 "Куртка зимова типу В з повсякденна із плащової тканини для поліцейських Національної поліції України". Матеріали досліджень будуть використовуватися Національною поліцією України для підготовки конкурсної (тендерної) документації, послідуєчого контролю якості, а також для організації прийомки готової продукції за укладеними договорами. Робота передається за кордон за договірною ціною.

78.04.19.0690/0218U006098

Обґрунтування рішень щодо побудови інтеграційної платформи баз даних єдиної інформаційної системи управління оборонними ресурсами:

Заключний звіт /Національний університет оборони України імені Івана Черняховського; Керівник Кіріпичніков Юрій Анатолійович. – ДР 0117U002693. УДК 004.75.

150 с.

Об'єкт дослідження - єдина інформаційна система управління оборонними ресурсами. Мета роботи - формування вимог до інтеграційної платформи баз даних єдиної інформаційної системи управління оборонними ресурсами та визначення шляхів її побудови. Методи досліджень - для вирішення поставлених завдань застосовувалися методи системного аналізу, теорії систем, моделювання, синтезу, узагальнення та класифікації, системного управління, принципи побудови систем управління ресурсами установи та інші. Основними результатами виконання НДР є: проведено аналіз функціональних систем управління оборонними ресурсами та розроблено модель їх інтеграції; визначено вимоги до інтеграційної платформи єдиної інформаційної системи управління оборонними ресурсами; визначено шляхи побудови інтеграційної платформи на основі сучасних технологічних рішень; розроблено практичні рекомендації щодо по-

будови інтеграційної платформи єдиної інформаційної системи управління оборонними ресурсами. Результати НДР можуть бути використані під час розробки технічних вимог (технічного завдання), а також у якості практичних рекомендацій щодо вибору технологічних рішень для побудови інформаційної інфраструктури Міністерства оборони України. Робота передається за кордон за договірною ціною.

78.04.19.0691/0218U006271

Розроблення ремінно-поясної системи для підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України: Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Бакал Віталій Павлович. – ДР 0117U002215. УДК 355.14.

99 с.

Об'єкт дослідження: процес розроблення ремінно-поясної системи для підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України. Мета дослідження: розроблення ремінно-поясної системи для підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України та нормативно-технічної документації на її виготовлення. Матеріали НДР можуть бути використані для вдосконалення процесу розроблення зразків предметів речового майна. Створений проєкт технічного опису ремінно-поясної системи може бути використаний для вдосконалення та модернізації форменого обмундирування для військовослужбовців підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.04.19.0692/0218U006272

Розроблення костюму (куртка, брюки) зимового спеціального для підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України: Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Бакал Віталій Павлович. – ДР 0117U002217. УДК 355.14.

79 с.

Об'єкт дослідження: костюм зимовий спеціальний для підрозділів спеціального призначення НГУ. Мета роботи: - аналіз діючих зразків костюмів зимових для підрозділів спеціального призначення світових та вітчизняних військових формувань та систематизація вимог до них; - розробка нового зразка костюму зимового спеціального для підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України та нормативно-технічної документації для його виготовлення. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.09 Воєнна історія

78.04.19.0693/0419U001170

Лухтан Андрій Іванович. Міжнародне військове співробітництво України (1991-2013 рр.): Дис... к.і.н. /Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського. – Захищена 13.03.2019. УДК [327.57:341.238:355.02](477:438+477:476)"1991/2013". 363 с. – Бібліогр.: 330 назв.

У дисертації з урахуванням надбавь вітчизняної історіографії на широкій і репрезентативній джерельній базі, частина з якої вперше вводиться до наукового обігу, викладені результати дослідження становлення міжнародного військового співробітництва України (1991-2013) та його розвиток у двосторонніх відносинах з Республікою Польща та Республікою Білорусь з урахуванням їх зовнішньополітичних орієнтацій на розвиток безпекової політики в регіоні. Запропоновано та обґрунтовано авторську періодизацію становлення міжнародного військового співробітництва України, виявлено характерні особливості, з

урахуванням воєнно-політичних подій, визначено еволюцію нормативно-правового забезпечення співробітництва. Узагальнено досвід становлення і розвитку міжнародного військового співробітництва України з Республікою Польща і Республікою Білорусь, розкрито особливості договірно-правового забезпечення співробітництва у військовій сфері. Уточнено понятійно-категорійний апарат за темою дисертації. Сформовано рекомендації з використання одержаних результатів дослідження та продовження наукового пошуку з метою підвищення ефективності міжнародного військового співробітництва з державами світу. Ключові слова: міжнародне військове співробітництво України, воєнно-політичне співробітництво, військове співробітництво, військово-технічне співробітництво, українсько-польське співробітництво, українсько-білоруське співробітництво.

78.19 Воєнна наука

78.04.19.0694/0218U005197

Обґрунтування створення системи стратегічних комунікацій Міністерства оборони та Збройних Сил України, як засіб протидії гібридній війні: Заключний звіт /Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського; Керівник Тарасов Віктор Миколайович. – ДР 0117U001581. УДК 355.40:356.35.

206 с.

Об'єкт дослідження - система стратегічних комунікацій Міністерства оборони та Збройних Сил України. Метою роботи є обґрунтування системи стратегічних комунікацій Міністерства оборони та Збройних Сил України як засобу протидії гібридній війні, її структури та порядку функціонування. Для реалізації поставлених завдань використовувались методи дослідження: системний аналіз, порівняння, спостереження - під час аналізу систем стратегічних комунікацій НАТО та окремих членів альянсу, умов і чинників, що впливають на ефективність функціонування системи стратегічних комунікацій Міністерства оборони та Збройних Сил України; метод експертного оцінювання - під час розробки методики оцінювання регіону та цільових аудиторій. Основні результати дослідження: проведено аналіз систем стратегічних комунікацій НАТО та окремих членів альянсу; визначено вимоги до системи стратегічних комунікацій Міністерства оборони та Збройних Сил України; обґрунтовано варіант структури, завдання та функції суб'єктів системи стратегічних комунікацій Міністерства оборони та Збройних Сил України; розроблено методику аналізу регіону та цільових аудиторій; розроблено методику формування нарративу та алгоритму координації заходів; розроблено методику оцінки ефективності системи стратегічних комунікацій Міністерства оборони та Збройних Сил України; розроблено рекомендації щодо побудови системи стратегічних комунікацій Міністерства оборони та Збройних Сил України. Результати роботи пропонується реалізувати в Міністерстві оборони України при удосконаленні системи стратегічних комунікацій Міністерства оборони та Збройних Сил України і впровадити в навчальний процес вищих військових навчальних закладів Збройних Сил України, на які покладено завдання розробки пропозицій щодо побудови системи стратегічних комунікацій Міністерства оборони та Збройних Сил України.

78.04.19.0695/0218U006062

Раціональний розподіл фінансових оборонних ресурсів для ефективного розвитку спроможностей сил оборони: Заключний звіт /Національний університет оборони України імені Івана

Черняхівського; Керівник Биченков Василь Васильович. – ДР 0117U003218. УДК 355.02 : 519.216.3.

259 с.

Об'єкт дослідження - управління фінансовими ресурсами в системі оборонного планування. Предмет дослідження - розроблення системи підтримки прийняття рішень раціонального розподілу фінансових оборонних ресурсів для ефективного розвитку спроможностей сил оборони. Мета роботи - удосконалення механізму розподілу фінансових оборонних ресурсів під час оборонного планування для ефективного розвитку спроможностей сил оборони. Методи дослідження. Для подання сил оборони України у вигляді складної динамічної системи - використовується метод системного аналізу. При побудові математичних моделей складних систем, застосовуються принципи теорії індуктивних методів математичного моделювання. Для побудови моделей складних систем використовується метод регресійного аналізу. В ході оцінки ефективності розподілу фінансових оборонних ресурсів під час оборонного планування для ефективного розвитку спроможностей сил оборони використані математичні методи економічного аналізу та теорії ймовірностей. Результатом наукової роботи є розробка програмного продукту "Визначення рівня спроможностей Збройних Сил України в залежності від розподілу фінансових ресурсів" в органах військового управління під час оборонного планування. Результати наукової роботи використовуватимуться під час здійснення процедури оборонного планування на основі спроможностей в силах оборони для здійснення раціонального розподілу фінансових ресурсів в ході вирішення завдання ефективного розвитку спроможностей сил оборони.

78.25 озброєння і Воєнна техніка

78.04.19.0696/0218U005447

Обґрунтування критеріїв діяльності підприємств, які здійснюють технічне обслуговування і ремонт авіаційної техніки та виготовлення компонентів до неї: Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут авіації; Керівник Калашніков Євген Гнатович. – ДР 0117U001613. УДК 629.70.36.34. 82 с.

Звіт про НДР: 82 с., 3 табл., 3 рис., 61 джерело. Об'єкт досліджень - процедура схвалення організацій з технічного обслуговування і ремонту та виробників компонентів авіаційної техніки державної авіації України відповідно до Правил схвалення організацій з технічного обслуговування та ремонту авіаційної техніки державної авіації (Частина-145В). Предмет досліджень - діяльність підприємств України, які здійснюють технічне обслуговування і ремонт авіаційної техніки та виготовлення компонентів до неї і яка не потребує схвалення компетентним органом. Мета НДР - Удосконалення нормативно-правового забезпечення процедур схвалення організацій з технічного обслуговування і ремонту та виробників компонентів авіаційної техніки державної авіації України. Проведено аналіз існуючої нормативно-правової бази України, нормативно-правової бази європейських країн та вимог ІСАО, що регламентують Правила схвалення організацій з технічного обслуговування та ремонту, а також організацій розробника та виробника авіаційної техніки державної авіації. Визначено критерії діяльності, яка не потребує схвалення компетентним органом, для організацій, які здійснюють технічне обслуговування, ремонт авіаційної техніки та виготовлення компонентів до неї. На основі результатів виконаних досліджень розроблено пропозиції щодо змін та доповнень до Прийнятних методів встановлення відповідності та керівного матеріалу до Методичних рекомендацій державної авіації щодо застосування Прийнятних методів встановлення відповідності та керівного матеріалу до Правил схвалення організацій з технічного

обслуговування та ремонту авіаційної техніки державної авіації (Частина-145В) (МРДА-08/17) та до проекту Методичних рекомендацій щодо прийнятних методів встановлення відповідності до Правил сертифікації повітряних суден, пов'язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, які належать до військової техніки, а також організацій розробника та виробника (Частина-21В).

78.04.19.0697/0218U006217

Розробка методики оцінки захисних властивостей балістичних шоломів: Заключний звіт /Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України; Керівник Чернотубенко Олександр Валентинович. – ДР 0117U003107. УДК 623.4:2355.351].001.7.

234 с.

Метою науково-дослідної роботи шифр "Корона" є розробка пропозицій щодо методики оцінки захисних властивостей балістичних шоломів та розробка проекту Державного (військового) стандарту "Засоби індивідуального захисту. Балістичні шоломи. Загальні технічні вимоги та методики випробувань балістичної стійкості". За результатами дослідження отримані дані аналізу розвитку балістичних шоломів провідних країн світу та досліді використання зразків балістичних шоломів військовослужбовців ЗС України в районі проведення АТО; визначені пріоритетні напрямки та тенденції розвитку балістичних шоломів; розроблені загальні вимоги до захисних властивостей балістичних шоломів військовослужбовців різних видів ЗС України; наданий проект Державного (військового) стандарту "Засоби індивідуального захисту. Балістичні шоломи. Загальні технічні вимоги та методики випробувань балістичної стійкості". Дані результати можуть бути реалізовані для розробки ТТЗ на дослідно-конструкторські роботи та робочої конструкторської документації в процесі проектування та виготовлення балістичних шоломів, а також для використання у наступних науково-дослідних роботах та у навчальному процесі вищих військових навчальних закладів Міністерства оборони України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.04.19.0698/0218U006423

Уніфікований неконтактний оптико-електронний датчик цілі для ЗУР: Заклучний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Сантоній Володимир Іванович. – ДР 0116U008194. УДК 623.462.

83 с.

Представлені результати проведених патентних досліджень та порівняльний аналіз наявних технічних рішень неконтактних оптико-електронних датчиків цілі для ЗУР, викладених в патентах, що опубліковано у відкритому друці. Розроблено патентний формуляр на оптико-електронний датчик цілі для ЗУР. Розроблено структуру та алгоритм роботи уніфікованого датчика цілі для ЗУР. Проведено розрахунок параметрів приймально-випромінювальних вузлів оптичної схеми уніфікованого оптико-електронного датчика цілі для ЗУР. Розроблена методика та проведено розрахунок показників надійності оптико-електронних датчиків цілі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81 ЗАГАЛЬНІ Й КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ

81.01 Загальні питання технічних, прикладних наук і галузей економіки

81.04.19.0699/0218U005584

Розроблення та прийняття методом перекладу 271 національного стандарту, гармонізованого з міжнародними та європейськими (Стандарт НС-4): Заключний звіт /Інститут технічної теплофізики Національної академії наук України; Керівник Дубовський Сергій Васильович. – ДР 0118U004793. УДК 19.080.

205 с.

Національні стандарти ДСТУ EN 16905-1 (EN 16905-1:2017, IDT) Теплові насоси з газомоторним приводом. Частина 1. Терміни та визначення; ДСТУ EN 16905-3 (EN 16905-3:2017, IDT) Теплові насоси з газомоторним приводом. Частина 3. Умови випробувань; 049.2.1.1-2018 ДСТУ EN 16905-5 (EN 16905-5:2017, IDT) Теплові насоси з газомоторним приводом. Частина 5. Розрахунок сезонних показників у режимах нагрівання та охолодження прийняти методом перекладу ідентичний щодо EN 16905-1:2017, IDT, EN 16905-3:2017, IDT, EN 16905-5:2017, IDT. Розглянути та прийняти технічним комітетом стандартизації, відповідальний за цей стандарт в Україні, - ТК 48 "Енергозбереження" Ці стандарти розроблено вперше. У цих національних стандартах зазначено вимоги, які відповідають законодавству України, вони є частиною багаточастинного стандарту, об'єднаних спільною назвою "Теплові насоси з газомоторним приводом", а саме: - Частина 1: Терміни та визначення понять; - Частина 2: Безпека; - Частина 3: Умови випробувань; - Частина 4: Методи випробування - Частина 5: Розрахунок сезонних показників у режимах нагрівання та охолодження. До стандартів внесено такі редакційні зміни: - слова "цей європейський стандарт", "ця частина" і "цей документ" замінено на "цей стандарт"; - структурні елементи стандарту: "Титульний аркуш", "Передмову", "Національний вступ", першу сторінку, "Терміни та визначення понять" та "Бібліографію" - оформлено згідно з вимогами національної стандартизації України. Ці стандарти застосовні тільки до пристроїв, що мають: а) теплові двигуни на газі з повністю автоматичними системами керування; б) закриту систему контурів, холодоагент яких не вступає в прямий контакт з флюїдом, що охолоджується або нагрівається; с) температуру теплоносія системи опалення (контур мережевої води), що не перевищує 105 °С при нормальному режимі експлуатації; д) максимальний робочий тиск у: 1) контурі мережевої води (якщо встановлений), що не перевищує 6 бар; 2) контурі гарячого водопостачання (якщо встановлений), що не перевищує 10 бар. Ці стандарти застосовні тільки до пристроїв, призначених для опалення або охолодження або заморожування з використанням або без використання рекуперації теплоти, він не охоплює пристрої, що мають конденсатор з повітряним або випарним охолодженням з додатком зовнішньої води; він охоплює моноблочні, спліт та мультиспліт системи. Цей стандарт охоплює одноканальні та двоканальні установки. Наведені вище пристрої можуть мати одну або декілька основних або допоміжних функцій. Ці стандарти застосовні до пристроїв, що підлягають типовим випробуванням. Вимоги до пристроїв, які не підлягають типовим випробуванням, повинні бути предметом подальшого розгляду. У випадку агрегованих установок (що складаються з декількох частин), цей стандарт застосовують тільки до тих, що розроблені та постачаються як комплектний агрегат. Ці стандарти розроблено згідно з правилами, установленими в

національній стандартизації

81.09 Матеріалознавство

81.04.19.0700/0419U001140

Супрун Олена Михайлівна. Закономірності формування дислокаційної структури та фізико-механічні властивості структурно-досконалих монокристалів алмазу, вирощених при високих тисках і температурах:

Дис... к.т.н. /Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України. – Захищена 28.02.2019.

УДК 548.4:539.3.

175 с.: 11 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 253 назви.

Дисертація присвячена вирішенню актуальної науково-технічної задачі вивчення дислокаційної структури монокристалів алмазу типів Ib, Pa та Pb в залежності від температури вирощування, швидкості росту та складу ростового середовища в області термодинамічної стабільності алмазу та визначенні їх фізико-механічних властивостей. Розроблена методика спостереження дислокацій, вивчена щільність дислокацій монокристалів, одержаних при температурах 1240 - 1500 °С при середній швидкості росту від 1 до 25 мг/год. Вивчена мікротвердість та визначені межі плинності, ступені деформації монокристалів алмазу в експериментах по ідентуванню при високих температурах 900 - 950 °С. Встановлено, що з підвищенням температури вирощування щільність дислокацій зменшується, а зростання швидкості вирощування приводить до збільшення щільності дислокацій; критично низькі температури вирощування приводять до утворення об'ємних дефектів кристалічної структури. Встановлено, що при температурах ідентування 900 - 950 °С алмазу характерне значне деформаційне зміцнення, обумовлене високим модулем зсуву і малою рухливістю дислокацій.

81.04.19.0701/0419U001141

Сліпченко Катерина Вячеславівна. Закономірності формування структури та властивостей композитів інструментального призначення на основі кубічного нітриду бору зі зв'язками з карбідів і нітридів хрому та ванадію: Дис... к.т.н. /Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України. – Захищена 28.02.2019.

УДК 620.22-419:661.657.5.

165 с.: 10 табл., 103 іл. – Бібліогр.: 139 назв.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.02.01 - матеріалознавство. - Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України. Дисертація присвячена розв'язанню важливої науково-технічної задачі - встановленню закономірностей утворення надтвердих композитів на основі кубічного нітриду бору (сBN) з використанням тугоплавких сполук з широкими зонами гомогенності та високими термічними властивостями в якості зв'язуючої фази, для високошвидкісної обробки сплавів на основі заліза. Встановлено, що при спіканні в умовах прикладення високого тиску та температури сBN з Cr₃C₂ або VC (60 об.% сBN) і алюмінієм під тиском 7,7 ГПа та температурах вище 2000 °С відбувається утворення боридів хрому та ванадію, що негативно впливає на фізико-механічні властивості спечених композитів. Мікротвердість матеріалу, поряд з іншими вимірюваними механічними властивостями, досягає найвищих значень в інтервалі температур 1850-2300 °С, який можна вважати як оптимальним температурним інтервалом спікання під тиском p = 7,7 ГПа. Випробування різальної здатності спечених композитів було проведено на кафедрі промислового виробництва Лундського Університету (Швеція) та на державному підприємстві ДЕМЗ НТАК "АЛКОМ" (м.Київ). В

умовах високошвидкісної обробки SS-EU1.4404 (AISI 316L, $v_c = 300\text{ м/хв}$) найбільш сприятливий ефект на стійкість інструменту до механічного і хімічного зносу був отриманий при використанні інструментів з систем зі зв'язками з сполук ванадію та алюмінію.

81.14 Проектування. Конструювання

81.04.19.0702/0218U005054

Методологія впровадження проектно-векторного управління інформаційними середовищами для моніторингу та управління науковими дослідженнями наукових груп:

Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Гогунський В.Д. – ДР 0115U000422с. УДК 004.9.

202 с.

Дослідження спрямоване на розробку теоретичних засад нової інформаційної системи наукової діяльності ВНЗ МОН України. Проект орієнтований на розв'язання протиріч розвитку наукових досліджень в Україні, які породжені різноплановістю виконуваних наукових досліджень, що унеможливує порівняння та оцінювання наукових результатів в контексті нового бачення та розуміння важливості Європейського вектору розвитку України. Виконано опис моделей проектно-векторного простору інформаційних середовищ. У дослідженні виконана формалізація завдань розробки методології управління проектами в інформаційній сфері України та визначено критерії оцінки ефективності системи оцінки наукової діяльності структурних підрозділів ВНЗ МОН України.

81.04.19.0703/0218U006219

Ідентифікація індивідуальних функцій перетворення багатопараметричних сенсорів:

Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Саченко Анатолій Олексійович. – ДР 0112U008459. УДК 681.3.08.

131 с.

Об'єкт дослідження - процес вимірювання енергетичної освітленості ультрафіолетового випромінювання напівпровідниковими фотодіодами. Мета дослідження - розроблення нейромережових методів точної ідентифікації індивідуальних функцій перетворення багатопараметричних сенсорів. Підвищення точності інформаційно-вимірювальних систем ультрафіолетового випромінювання. Методи дослідження - структурно-функціональний аналіз, теорії похибок, електричних кіл і нейронних мереж, а також методи імітаційного моделювання. Результати дослідження: проведено аналіз відомих методів і систем вимірювання ультрафіолетового випромінювання та сенсорів ультрафіолетового випромінювання у складі інформаційно-вимірювальної системи для визначення основних напрямів підвищення їх точності; розроблено та експериментально досліджено метод зниженої трудомісткості для ідентифікації індивідуальних функцій перетворення багатопараметричного сенсора за допомогою запропонованої моделі функції перетворення багатопараметричного сенсора та його похибок; розроблено систему автоматизованого формування навчальної вибірки для дослідження похибок запропонованого методу; розроблено архітектуру інформаційно-вимірювальної системи ультрафіолетового випромінювання та методу корекції похибок її компонентів, який забезпечує взаємозамінність сенсорів. Наукова новизна полягає у розробленні нейромережового методу ідентифікації індивідуальних функцій перетворення багатопараметричних сенсорів за результатами їх перевірки, який забезпечує: а) високу точність прогнозу результатів перевірки в точках, де дійсна перевірка не проводили-

ся, що дозволило суттєво скоротити кількість точок перевірки; б) стійкість до випадкових похибок експериментальних досліджень - зменшення їх впливу приблизно на порядок; отримала подальший розвиток модель функції перетворення багатопараметричних сенсорів та їхніх похибок, яка враховує всі можливі комбінації різних видів похибок сенсорів по кожній вимірюваній або впливаючій величині, що дало змогу автоматизувати формування навчальної вибірки для дослідження похибки запропонованого методу. Результати НДР пройшли апробацію на міжнародних та національних науково-практичних конференціях.

81.04.19.0704/0218U006222

Виділення контурів для структурно-статистичної ідентифікації об'єктів:

Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Крилов Віктор Миколайович. – ДР 0112U008453. УДК 004.93.

137 с.

Об'єкт дослідження - процес обробки візуальної інформації і прийняття рішень в умовах невизначеності у автоматизованих системах відеонагляду. Метою роботи є підвищення швидкодії методів контурної сегментації і виділення характерних точок для ідентифікації облич в прикладних інтелектуальних інформаційних технологіях комп'ютерного розпізнавання в умовах обмежених обчислювальних ресурсів. Методами дослідження є методи системного аналізу, методи виділення контурів, вейвлет-аналіз, функціональний аналіз, методи математичної статистики, методи моделювання та програмування. В результаті виконаного дослідження отримані такі результати: проаналізовано існуючі системи відеонагляду, методи виділення контурів, методи виділення характерних точок контуру; розроблено метод та базову інформаційну технологію виділення характерних точок контуру з регульованою деталізацією об'єктів, в основі яких лежить вейвлет-аналіз функції кривизни, що дозволило скоротити кількість точок контуру у відповідності з метою обробки; розроблено метод та базову інформаційну технологію контурної сегментації на базі методу Канні, відмінною особливістю яких є використання вейвлет-функцій для підкреслення перепадів інтенсивності зображення, що дозволило отримати послідовність контурних препаратів ієрархічного об'єкта з деталізацією, яка регулюється. Отримані результати можуть використовуватись у системах відеонагляду для підвищення швидкодії.

81.33 Корозія і захист від корозії

81.04.19.0705/0218U006130

Розробка технології та техніко-економічного обґрунтування процесу обробки каналу нарізного ствола гармати для підвищення ресурсу живучості ствола: Заключний звіт /Інститут прикладної фізики НАН України; Керівник Шкурат Олександр Іванович. – ДР 0116U006685. УДК 621.793.1.

140 с.

Розроблено конструкцію і виготовлено дослідний зразок циліндричного магнетронного розпилювача тугоплавких металів та підібраний оптимальний склад двощарового покриття. Проведено стендові випробування магнетронного розпилювача. Проведено комплекс досліджень фізико-механічних характеристик, кристалічної структури та морфології покриттів нібієм і танталом.

81.79 Кадри

81.04.19.0706/0218U005274

Педагогічні, методичні та лінгвістичні аспекти викладання іноземних мов у нелінгві-

СТИЧНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ: Заключний звіт /Чернігівський національний технологічний університет; Керівник Литвин Світлана Володимирівна. – ДР 0116U003919. УДК 378:37.091.33:811.

117 с.

Звіт про НДР становить 115 сторінок. Список використаних літературних джерел налічує 77, з них 22 іноземною мовою. Об'єктом дослідження є професійно спрямована іншомовна підготовка студентів нелінгвістичних спеціальностей. Предметом дослідження є сучасні підходи, методи та прийоми навчання іноземних мов у нелінгвістичних вищих навчальних закладах. Метою НДР є дослідження та наукове обґрунтування ефективних підходів, методів і прийомів навчання іноземних мов, висвітлення теоретичних та практичних аспектів викладання іноземних мов у нелінгвістичних вищих закладах освіти. Теоретико-методологічну основу дослідження становлять положення компетентнісного та професійно орієнтованого підходів до навчання, методичні засади навчання іноземних мов, Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти, теорія дидактики вищої школи. У роботі використані наступні методи дослідження: аналіз наукової літератури, синтез, теоретичне узагальнення, порівняння, вивчення та узагальнення зарубіжного педагогічного досвіду, педагогічне спостереження, опитування, бесіди з викладачами та студентами. Наукова новизна одержаних результатів полягає в удосконаленні теоретичних, методичних положень і практичних рекомендацій щодо інтенсифікації навчання іноземних мов та активізації пізнавальної діяльності студентів. Практичне значення результатів дослідження полягає в узагальненні ефективних форм і методів іншомовної підготовки студентів нелінгвістичних спеціальностей, розробці електронних навчальних курсів із дисциплін "Іноземна мова", "Іноземна мова за професійним спрямуванням", "Друга іноземна мова", "Іноземна мова наукового спілкування" на базі системи Moodle. Теоретичні та практичні напрацювання можуть бути використані в процесі професійної іншомовної підготовки майбутніх фахівців; для розробки робочих навчальних програм, дистанційних курсів, посібників, методичних рекомендацій тощо.

81.92 Пожежна безпека

81.04.19.0707/0218U006308

Вогнестійкість інженерних конструкцій за умов пожежі на нафтохімічних підприємствах: Заключний звіт /Львівський державний університет безпеки життєдіяльності; Керівник Семерак Михайло Михайлович. – ДР 0114U005546. УДК 614.841.12.

60 с.

Звіт про науково-дослідну роботу: 60 с., 31 рис., 8 табл., 30 джерел. Об'єктом дослідження є нестационарні теплові процеси в конструкціях вертикальних сталевих резервуарів, які відбуваються внаслідок дії теплових факторів пожеж в резервуарних парках зберігання нафти і нафтопродуктів. Предметом дослідження є вплив нестационарних теплових процесів в конструкціях вертикальних сталевих резервуарів, які відбуваються внаслідок дії теплових факторів пожеж в резервуарних парках зберігання нафти і нафтопродуктів, на їх цілісність. Метою цієї роботи є виявлення особливостей впливу нестационарних теплових процесів в конструкціях вертикальних сталевих резервуарів, які відбуваються внаслідок дії на них теплових факторів пожеж, на їх цілісність. На основі математичного моделювання процесу протікання пожежі розроблена методика визначення теплових потоків залежно від температури полум'я, геометричних розмірів резервуарів та відстані між ними. Розроблено методику визначення температурного поля в стінці резервуара, що нагрівається від теплового потоку полум'я пожежі, з урахуванням зміни в часі теплового потоку та зміни теплофізичних

характеристик залежно від значення температури. Це дало можливість встановити, що проміжок часу нагріву резервуару до критичної температури 550 °С є на 40...86% більшим ніж при розрахунку із постійним потоком та незалежними від температури теплофізичними характеристиками. Шляхом математичного моделювання процесу теплообміну при груповій пожежі в резервуарному парку із залученням енергетичного рівняння променевого теплообміну та рівняння нестационарної теплопровідності, методом кінцевих елементів, виявлено закономірності нагрівання стінок резервуару із нафтопродуктом залежно від ступеня його заповненості, типу палива та відстані між резервуарами. Виявлено найбільш небезпечне місце розташування резервуару відносно резервуарів, що горять. Побудовані регресійні залежності максимальних температур внутрішніх поверхонь резервуарів, які контактують з нафтопродуктом. Отримані регресійні залежності можна використовувати при проектуванні резервуарних парків з урахуванням діаметрів резервуарів та відстані між ними. Ключові слова: вертикальні сталеві резервуари, нестационарний тепловий процес, тепловий фактор, пожежа, цілісність.

82/90 ЗАГАЛЬНОГАЛУЗЕВІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ (МІЖГАЛУЗЕВІ ПРОБЛЕМИ)

82 ОРГАНІЗАЦІЯ Й УПРАВЛІННЯ

82.01 Загальні питання організації й управління

82.04.19.0708/0218U005251

Побудова нелінійних регресійних моделей тривалості розробки конструкторської документації суден: Заключний звіт /Кафедра програмного забезпечення автоматизованих систем Національного університету кораблебудування ім. адмірала Макарова; Керівник Приходько Сергій Борисович. – ДР 0117U003362. УДК 005.8:519.22.

40 с.

Мета роботи - підвищення достовірності оцінювання тривалості розробки конструкторської документації суден за допомогою нелінійних регресійних моделей тривалості розробки конструкторської документації суден, що побудовані на основі нормалізуючих перетворень. Об'єкт дослідження - процеси оцінювання тривалості розробки конструкторської документації суден при управлінні часом проектів розробки конструкторської документації суден. Методи дослідження - методи теорії ймовірності, математичної статистики, регресійного аналізу, інтервального аналізу. Сьогодні при управлінні часом проектів розробки конструкторської документації суден існує проблема підвищення достовірності оцінювання тривалості робіт. Вона пов'язана з залежністю тривалості робіт від впливу випадкових зовнішніх факторів, які неможливо передбачити заздалегідь. Встановлено, що нелінійні регресійні моделі тривалості розробки конструкторської документації суден, побудовані на основі нормалізуючих перетворень Джонсона, дозволяють підвищити достовірність оцінювання тривалості розробки конструкторської документації суден у порівнянні з нелінійними регресійними моделями на основі нормалізуючого перетворення у вигляді десятичного логарифму. Результати НДР упроваджені в процеси планування і управління часом у проектах розробки конструкторської документації суден та навчальний процес у НУК ім. адм. Макарова

82.13 Організація й управління державою. Адміністративне управління

82.04.19.0709/0519U001048

Омаров Азад Енвер огли. Механізми формування та реалізації державної політики екологічної безпеки України: Дис... д.держ.упр. /Національний університет цивільного захисту України. – Захищена 22.02.2019.

УДК 351.777:349.6 (477) (043.3).

421 с.: 3 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 365 назв.

Об'єкт дослідження: державна політика національної безпеки в сучасних умовах. Мета: розробка теоретичних і методологічних засад екологічної безпеки держави як частини системи державного управління національною безпекою. Методи: системний підхід; соціологічний метод; гіпотетико-дедуктивний метод; метод структурно-функціонального аналізу; порівняльні методи; статистичний метод; теоретико-концептуальний метод. Результати: обґрунтування теоретико-методологічних засад і практичних пропозицій з удосконалення механізмів державного управління екологічною безпекою в цілісному вигляді на основних ієрархічних рівнях глобальної соціо-екосистеми "людство - природа - середовище проживання", а також формування та реалізації політики екологічної безпеки як частини національної політики безпеки. Новизна: сформульовано новий теоретико-методологічний апарат, який відповідає складному об'єкту управління - глобальній соціо-екосистемі "людство - природа - середовище проживання", і містить цільове узагальнення основних елементів сучасного методологічного знання, визначення основних понять "екологічна безпека" та "екологічне управління"; удосконалено формалізацію теоретико-методологічних розробок і концептуально-конструктивних рішень проблем державного управління екологічною безпекою на рівні основних моделей, методологічний апарат яких адаптований до проблеми управління такою безпекою; концепція синергетичної моделі цивілізаційного розвитку, відповідно до якої людська спільнота, біологічні види та довкілля як складні системи постійно взаємодіють та еволюціонують у результаті процесів біфуркації та ін. Впроваджено в діяльність Сумською областною державною адміністрацією, Департаментом суспільних комунікацій Київської міської державної адміністрації, Департаментом комунального господарства Харківської міської ради, Національним університетом цивільного захисту України. Галузі використання: органи державної влади, органи місцевої влади.

82.04.19.0710/0218U005158

Компетентнісний підхід в діяльності вищої школи України з урахуванням європейського досвіду: Заключний звіт /Центральноукраїнський національний технічний університет; Керівник Семикіна Марина Валентинівна. – ДР 0118U004438. УДК 351:378 (330).

57 с.

В науково-дослідній роботі здійснений ґрунтовний аналіз досвіду зарубіжних країн використання компетентнісного підходу у вищій школі. Досліджений стан вищої школи України, її основні проблеми та недоліки. На основі отриманих результатів представлені практичні рекомендації щодо полегшення використання компетентнісного підходу у вітчизняну вищу освіту, розроблений план етапів даної процедури. Робота розповсюджується за договірною ціною.

82.04.19.0711/0218U005190

Правові засоби протидії корупції в системі державної служби: Заключний звіт /Науково-

дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України; Керівник Гаращук Володимир Миколайович. – ДР 0114U004237. УДК 342.51.

245 с.

Звіт про НДР: обсяг - 245 с., джерел - 198, додатків - 2. Істотні трансформаційні перетворення правової системи України в період незалежності останньої, що не минули жодної галузі вітчизняного права, нині дістали продовження, зокрема, у виникненні концептуально нових і кардинальному переосмисленні багатьох раніше існуючих доктринальних підходів до усвідомлення сутності явища та інтерпретації поняття "корупція". Це значною мірою зумовлено необхідністю практичної реалізації визначених на конституційному рівні пріоритетних напрямів державно-правового розвитку українського суспільства (побудова демократичної, соціальної, правової держави, забезпечення й всебічне гарантування прав і свобод людини), що вимагає - з-поміж здійснення інших першочергових заходів - відповідного нормативного забезпечення механізму запобігання і протидії корупції та її проявів, а також створення належних умов для ефективної його реалізації у правовому регулюванні перш за все проходження публічної служби. Ключові слова: корупція, публічна служба, запобігання та протидія корупції, принципи запобігання та протидії корупції, фінансовий контроль, конфлікт інтересів, викривачі корупції. Умови одержання звіту: за договором. Київ-171, вул. Антоновича, 180, УкрІНТЕІ.

82.04.19.0712/0218U005234

Документознавство та інформаційно-аналітична діяльність: роль і місце в управлінні: Заключний звіт /Національний університет водного господарства та природокористування; Керівник Якимчук Аліна Юріївна. – ДР 0115U005740. УДК 351.82.001.76.

127 с.

Об'єкт дослідження - документально-інформаційна діяльність органів державної влади. Мета роботи - визначення методичних засад реалізації державної політики щодо документознавства та аналітико-інформаційне забезпечення органів державної влади та місцевого самоврядування. Основними науковими результатами першого етапу були пропозиції з вирішення проблем документознавства та аналітико-інформаційного забезпечення органів державної влади, розвитку електронного врядування в Україні, розширення співпраці між громадськістю та органами державної влади, а також вивчення державної інформаційної політики України в сучасних економічних умовах.

82.04.19.0713/0218U005235

Інноваційні основи державного управління, адміністрування та економічного розвитку: Заключний звіт /Національний університет водного господарства та природокористування; Керівник Якимчук Аліна Юріївна. – ДР 0115U005739. УДК 351.82.001.76.

145 с.

Об'єкт дослідження - діяльність органів державної влади. Мета роботи - визначення методичних засад реалізації державної політики щодо підвищення ефективності роботи органів державної влади та місцевого самоврядування. Основними науковими результатами першого етапу були пропозиції з вирішення проблем функціонування органів державної влади, розвитку системи публічного адміністрування в Україні, розширення співпраці між громадськістю та органами державної влади, а також вивчення державної інформаційної політики України в сучасних економічних умовах військової інтервенції.

82.04.19.0714/0218U005278

Удосконалення системи правоохоронних органів щодо забезпечення фінансово-економічної безпеки України: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Резнік Олег Миколайович. – ДР 0116U006814. УДК 65.011.8:351.713.

102 с.

Мета дослідження полягає в тому, щоб на основі аналізу існуючих наукових поглядів, а також чинного законодавства України і практичних аспектів діяльності правоохоронних органів, запропонувати дієву концепцію охорони фінансової системи України, що передбачає створення єдиного правоохоронного органу по забезпеченню захисту її функціонування. Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що вони впроваджені у: - навчальний процес Сумського державного університету, що підтверджується актом впровадження від 15.05.2018 року; наукові результати проекту використовуються безпосередньо при вивченні дисципліни "Судові та правоохоронні органи", "Адміністративне право України", "Кримінальний процес"; - правотворчу діяльність Верховної Ради України при створенні єдиного правоохоронного органу у сфері захисту фінансово-економічної безпеки держави (лист Комітету ВР України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності № 04-18/11-2233 від 07.12.2017р) та внесення змін до КПК України

82.04.19.0715/0218U005488

Об'єктивність ціноутворення на регульованому фондовому ринку України: Заклучний звіт /Державна установа "Інститут економіки та прогнозування НАН України"; Керівник Шелудько Наталія Михайлівна. – ДР 0118U005285. УДК 336.76 (477).

98 с.

Об'єкт дослідження: регульований (біржовий) фондовий ринок в Україні. Мета дослідження: науково-методичний супровід розробки і реалізації законодавчих змін у сфері регулювання ринку капіталів в Україні. Методи дослідження: структурно-функціональний; аналізу і синтезу; узагальнення, історичний метод; метод статистичних порівнянь. У науково-дослідній роботі: здійснено узагальнення основних концепцій, що пояснюють динаміку цін на фондових ринках; з'ясовано природу цінних коливань на фондовому ринку, виокремлено фактори, що їх спричиняють; охарактеризовано феномен маніпулювання на фондовому ринку, з'ясовано його наслідки та проаналізовано практику Європейського Союзу в питаннях забезпечення протидії маніпулюванню ринком; узагальнено практику правового регулювання процедур виявлення та протидії маніпулюванню на регульованому фондовому ринку України; охарактеризовано якість інститутів кримінального права, пов'язаних із застосуванням відповідальності за маніпулювання на фондовому ринку в Україні; обґрунтовано висновки і рекомендації щодо розробки і реалізації законодавчих змін у сфері протидії зловживанням (маніпулюванню) на регульованому фондовому ринку України. Новизна результатів визначається тим, що уперше здійснено комплекс оцінку адекватності критеріїв маніпулювання на фондовому ринку, що містяться у вітчизняному законодавстві, визначено якість інститутів кримінального права, пов'язаних із застосуванням відповідальності за маніпулювання на фондовому ринку в Україні, що дало змогу обґрунтувати рекомендації щодо розробки і реалізації законодавчих змін у сфері протидії зловживанням (маніпулюванню) на регульованому фондовому ринку України. Результати роботи можуть бути використані при підготовці нормативних актів з питань регулювання ринку капіталів в Україні, зокрема при імплементації сучасної європейської практики. Робота розповсюджується за договірною ціною.

82.04.19.0716/0218U006302

Теоретичні та прикладні проблеми підвищення конкурентоспроможності держави та регіонів на засадах удосконалення механізмів управління економікою на галузевих, міжгалузевому та регіональних рівнях: Заклучний звіт /Донецький державний університет управління; Керівник Комар Юрій Миколайович. – ДР 0110U002887. УДК 332.133.6:332.025.1.

212 с.

Звіт про НДР: 212 сторінок, 23 рисунків, 13 таблиць, 194 літературних джерела. Об'єкт дослідження: процеси управління економічним розвитком малого міста. Предмет дослідження: сукупність теоретико-методичних та науково-практичних положень щодо формування та удосконалення системи управління економічним розвитком малого міста з урахування стратегії розвитку держави за сучасних умов. Мета дослідження: розробка комплексного наукового підходу щодо обґрунтування шляхів удосконалення системи управління економічним розвитком малого міста з урахування стратегії розвитку держави. Методи дослідження: системно-структурний аналіз (для аналізу термінології в понятійному апараті), порівняльний аналіз та узагальнення (для вивчення досвіду), статистично-економічний аналіз (для визначення тенденцій і закономірностей), системний аналіз (при розробці концепції та рекомендацій з удосконалення механізмів), абстрактно-логічний аналіз (для узагальнення результатів і формування висновків). Поглиблено методичні положення щодо оцінки результативності використання потенціалу економічного розвитку малого міста, визначено концептуальні положення формування системи управління економічним розвитком малого міста,

розроблено організаційно-економічне забезпечення управління економічним розвитком міста, визначено заходи щодо інфраструктурного забезпечення економічного розвитку міста. Результати дослідження упроваджені у навчальний процес і практичну діяльність підприємств, органів державної і регіональної влади. Ключові слова: механізми та інструменти управління економікою, національна економіка, галузі, конкурентоспроможність, механізми регулювання, сталий розвиток, соціальні індикатори, якість життя. Робота розповсюджується за договірною ціною.

82.15 Організація управління економікою

82.04.19.0717/0218U005409

Регулювання розвитку ринку небанківських фінансових послуг України: Заклучний звіт /Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ; Керівник Бачо Роберт Йосипович. – ДР 0115U001561. УДК 338.46:336.76.

400 с.

Визначено сутність понять "фінансова операція", "фінансовий продукт", "фінансова послуга" та здійснено класифікацію останніх за економічною та правовою природою. Визначено поняття небанківських фінансових установ та проведено їх класифікацію. Встановлено місце ринків небанківських фінансових послуг у системі функціонування фінансового ринку та ринків фінансових послуг. Визначено сутність ринків небанківських фінансових послуг у контексті інституційного підходу та відображено їх інституційну структуру, виокремлено фактори впливу на їх розвиток. Встановлено та узагальнено проблеми функціонування ринків небанківських фінансових послуг на підставі їх сегментування за інституційними рівнями. Визначено інструменти та механізми впливу на розвиток досліджуваних ринків та здійснено сегментацію органів інституційного регулювання залежно від правового статусу їх створення. Виділено основні етапи розвитку ринків небанківських фінансових

послуг з точки зору їх державного регулювання. Встановлено одночасне існування процесів регресу та прогресу на ринках небанківських фінансових послуг, яким притаманні про-тилежні перебіги розвитку. Сформовано та науково обґрунтовано систему показників для оцінювання ефективності інститутів регулювання на цих ринках та здійснено формалізацію зв'язків між заходами органу державного регулювання та станом ринків небанківських фінансових послуг. Запропоновано комплекс заходів для забезпечення розвитку ринків небанківських фінансових послуг та визначено напрями залучення небанківських фінансових послуг при формуванні державно-приватного партнерства на цих ринках. Оцінено існуючі моделі регулювання ринків небанківських фінансових послуг у країнах Європейського Союзу на національному та наднаціональному рівнях. Обґрунтовано необхідність впровадження європейського досвіду інституційного забезпечення захисту прав споживачів на національних ринках небанківських фінансових послуг. Розроблено та обґрунтовано концепцію сучасного розвитку ринків небанківських фінансових послуг України, сформовано та доведено комплекс гіпотез, обґрунтовано підходи та принципи функціонування з урахуванням особливостей інституційної будови досліджуваних ринків.

82.04.19.0718/0218U005422

Економічні механізми реалізації соціального діалогу та соціальної відповідальності на підприємствах: галузевий та регіональний аспекти: Заключний звіт /Приватний вищий навчальний заклад "Міжнародний університет фінансів"; Керівник Ляш Ольга Ігорівна. – ДР 0116U004314. УДК 338.1:330.87.

358 с.

Об'єктом НДР є процеси та закономірності функціонування економічних механізмів реалізації соціального діалогу та соціальної відповідальності на підприємствах. Предметом НДР є теоретико-методичні засади, науково-методологічні положення та практичні аспекти формування та функціонування економічних механізмів реалізації соціального діалогу та соціальної відповідальності на підприємствах. Мета дослідження - є наукове обґрунтування, розробка та вдосконалення теоретичних і методичних засад, надання практичних рекомендацій щодо формування економічних механізмів реалізації соціального діалогу та соціальної відповідальності на підприємствах. Методи дослідження - структурно-логічний аналіз, формалізація та порівняння, статистичний аналіз, економіко-математичне моделювання та інтелектуальний аналіз даних (дейтамайнінг). В ході виконання теми були отримані результати, які полягають у формуванні економічних механізмів реалізації соціального діалогу та соціальної відповідальності на підприємствах (на галузевому та регіональному рівнях). Перспективи впровадження. Одержані в ході виконання науково-дослідної роботи результати можуть бути рекомендовані для Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, Міністерству освіти і науки України для використання при підготовці спеціалістів в сфері економіки, а також для підприємств машинобудівної промисловості та паливно-енергетичного комплексу України та, окремі з них, для усіх сучасних підприємств.

82.04.19.0719/0218U005520

Внесок в науково-технічний трансфер Німеччина-Україна: Діалог експертів з очищення стічних вод від забруднення водойм міста Маріуполя важкими металами і розвиток процесів для скорочення викидів чорної металургії: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Приазовський державний технічний

університет"; Керівник Капустін Олексій Євгенович. – ДР 0118U001832. УДК 658.567.1(047.31).

86 с.

Досліджено об'єкти, що забруднюють навколишнє середовище в промисловому регіоні, зокрема, стоки шлако-сховищах, відстійниках, накопичувачів небезпечних відходів, акваторія морського порту. Дослідження показали, що використання сорбентів на основі шаруватих подвійних гідроксидів дозволяє досягти нормативних показників. Поєднання сорбційних технологій з іншими методами очищення дозволяє досягти нормативних вимог по всім забруднюючим речовинам. Вивчено процеси, що призводять до забруднення сульфідами акваторії морського порту, запропоновані і успішно реалізовані методи дезактивації. Проведено дослідження сульфідного озера на березі моря. Проведено лабораторні дослідження, запропонована комплексна схема повного очищення сульфідних вод. Робота розповсюджується за договірною ціною.

82.04.19.0720/0218U006407

Забезпечення економічної безпеки України в контексті інтегрування в ЄС: Заключний звіт

/Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України; Керівник Кизим Микола Олександрович. – ДР 0114U004556. УДК 338.23.

479 с.

Об'єктом дослідження є процес забезпечення економіки країни. Мета роботи - розробка теоретико-методологічних положень і науково-практичних рекомендацій щодо забезпечення економічної безпеки національної економіки України в контексті інтегрування в ЄС. Методи дослідження - метод аналізу ієрархій - для визначення пріоритетності складових економічної безпеки України; теорія логіки і гіпотетико-дедуктивний метод - для обґрунтування концепції формування економічної безпеки країни; кореляційно-регресійний, таксономічний та кластерний аналіз - для оцінювання рівня сформованості економічної безпеки України та країн ЄС; когнітивне моделювання, абстрагування, ідеалізація, формалізація - для визначення причинно-наслідкових зв'язків; імітаційне моделювання, сценарний підхід - для побудови сценаріїв формування економічної безпеки України. Розроблено концепцію формування економічної безпеки країни, яка складається із сукупності пов'язаних між собою положень, що забезпечує можливість її обґрунтованого вибору для України в умовах інтеграції її економіки. Удосконалено методичний підхід до визначення впливу корупції та неефективного державного управління на рівень економічної безпеки держави, який ґрунтується на когнітивному моделюванні та виборі сценаріїв формування економічної безпеки країни. Розроблено методичне забезпечення оцінювання рівня економічної безпеки України, яке, на відміну від існуючих, ґрунтується на розрахунку інтегрального показника, що дозволяє сформувати підґрунтя для проведення кластеризації країн світу з метою оцінки та діагностики рівня економічної безпеки країни. Розроблено методичне забезпечення формування економічної безпеки України на підґрунті поєднання сценарного підходу з принципами системної динаміки, що дозволило врахувати розвиток економічної, політичної, соціальної, духовної складових безпеки національної економіки та здійснювати вибір важелів державного регулювання. Удосконалено методичний підхід до визначення якості регіональних програм запобігання і протидії корупції. Розроблено організаційне забезпечення стратегічного планування економічної безпеки України. Результати наукових досліджень використовуються органами державного управління та в навчальному процесі вузів III-IV рівнів акредитації. Робота передається за кордон за договірною ціною.

82.29 Прогнозування. Футурологія

82.04.19.0721/0218U006115

Розроблення підходів до системної модернізації наукової діяльності в Україні через визначення точок зростання вітчизняного наукового потенціалу на основі застосування сучасних методів аналізу та прогнозування його розвитку: Заключний звіт /Державна установа "Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України"; Керівник Булкін Ігор Олексійович. – ДР 0114U007292. УДК 001.18, 001.89, 001.92, 338.28.

240 с.

Звіт про НДР: 240 с., 28 рис., 7 табл., 26 джерел. Об'єкт дослідження: науково-методичні підходи до системної модернізації наукової діяльності в Україні через визначення точок зростання вітчизняного наукового потенціалу на основі застосування сучасних методів аналізу та прогнозування його розвитку. Актуальність роботи: Невідповідність нинішнього стану державного управління сучасним завданням суспільно-економічного розвитку полягає у відсутності адекватного реагування державою на вплив екзогенних та ендогенних чинників світового технологічного розвитку задля їх спрямування технологічну трансформацію національної економіки. Головними проблемами державного управління у сфері науково-технологічної діяльності України є функціональна нездатність існуючої системи державних органів влади протистояти глобальним технологічним викликам XXI-го сторіччя та недосконалість чинної нормативно-законодавчої бази. Необхідно визнати, що сьогодні державне управління все ще не відповідає курсу країни прямувати до європейських стандартів демократичного врядування, оскільки залишається неефективним, схильним до корупції, внутрішньо суперечливим через вбудований конфлікт інтересів, надмірно централізованим, закритим від суспільства, громіздким і відірваним від потреб громадянина. Грунтуючись на домінанті консервації наявного науково-технічного потенціалу під гаслами його збереження, наукова політика української держави за часи незалежності так і не набула цілісності, послідовності, а відтак й належної ефективності. В світлі завдань, які ставить перед країною нове політичне керівництво України, особливої актуальності набуває дослідження динаміки змін сегментів вітчизняного науково-технічного потенціалу з метою визначення його найперспективніших напрямів на основі поєднання статистичних, морфологічних, наукометричних та форсайтних методів аналізу. Потреба у такому дослідженні обумовлена двома принциповими обставинами. По-перше, в умовах гострого бюджетного дефіциту має відбутися перехід від пасивного до вибіркового - модернізаційного курсу державної науково-технологічної політики. По-друге, збільшилась вагомість окремих, слабо пов'язаних між собою напівавтономних сегментів наукової сфери та їх вплив на загальний тренд розвитку української науки, що стало наслідком низької взаємної погодженості пріоритетів з-поміж численних суб'єктів науково-технологічної політики. Виявлені тенденції розвитку вітчизняної науково-технічної сфери вимагають проведення комплексних досліджень з метою визначення нових, як для України, та адаптованих до сучасних реалій точок зростання наукового потенціалу як передумови для створення стійких конкурентних засад соціально-економічного розвитку країни. Визначення, створення та розвиток точок зростання вітчизняного наукового потенціалу повинно відбуватись паралельно: " по-перше, виокремлення вітчизняних, реально існуючих, найбільш перспективних наукових розробок, які мають локальну та глобальну конкурентоспроможну перспективу; по-друге, визначення актуальних проблем розвитку наукової сфери Укра-

їни; по-третє, виділення проблемно-орієнтованих науково-технологічних напрямів (точок зростання) із залученням вітчизняного науково-технічного потенціалу. По виконанні роботи передбачається розроблення пропозицій щодо створення та/або вдосконалення нормативно-правових актів, якими мають визначатися умови здійснення науково-технічної діяльності в Україні в світлі прагнення до зайняття гідного місця на "технологічній карті" світу. Метою виконання даної роботи є визначення точок (зон) зростання вітчизняного науково-технічного потенціалу, які мають бути враховані для вирішення задач його системної модернізації та підтримані відповідними науково-політичними механізмами. Досягнення цієї мети передбачає вирішення наступних задач: 1) систематизацію наявного досвіду та інструментарію аналізу і прогнозування науково-технічного розвитку; 2) дослідження дієздатності існуючих методів визначення перспективних точок зростання; 3) картографування розвитку вітчизняного науково-технологічного потенціалу на базі поєднання статистичних, морфологічних, наукометричних та форсайтних методів аналізу; 4) обґрунтування вимог щодо модернізації наукової сфери України. Результатом виконання роботи передбачається формування та адаптація концептуальних підходів для об'єктивізації визначення напрямів розвитку науково-технологічної сфери України, а також розробка пропозицій до проектів нормативно-правових актів, що її регулюють. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84 СТАНДАРТИЗАЦІЯ

84.01 Загальні питання стандартизації

84.04.19.0722/0218U005307

Оцінка ефективності стандартизації в управлінні: Заключний звіт /Український державний науково-дослідний інститут "Ресурс"; Керівник Голінка Інна Василівна. – ДР 0117U000696. УДК 006.07:005.5/.94. 44 с.

Об'єкт дослідження - оцінювання ефективності стандартизації при управлінні в організації. Ціль роботи - узагальнення і систематизація методів оцінки ефективності стандартизації в управлінні. Методи дослідження - пошуково-аналітичні методи, системний аналіз, загальнонаукові логічні методи (аналіз, порівняння, синтез, узагальнення). Результати та їх новизна: здійснено аналіз інструментарію методології ISO для розрахунку впливу стандартів на мікрорівні організацій різних галузей. Основою оцінки ISO запропоновано ланцюг вартості організації. Проведено узагальнення та систематизацію ефектів від використання стандартизації та методів оцінки ефективності. Основою розробки методичного підходу з оцінки ефективності стандартизації в організації стали функції стандартизації з врахуванням складових стійкого розвитку. Сфера застосування: система державного матеріального резерву України

84.04.19.0723/0218U005434

Розроблення національних стандартів на бронезилети: Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Власов Володимир Анатолійович. – ДР 0114U000745. УДК 006.

8 с.

Розроблено два стандарта: ДСТУ 8782:2018 Засоби індивідуального захисту. Бронезилети. Класифікація. Загальні технічні умови та ДСТУ 8788:2018 Засоби індивідуального захисту. Бронезилети. Методи контролювання захисних властивостей. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.19.0724/0218U006061

Дослідження проблем системи метрологі-

чного забезпечення Збройних Сил України та розробка Концепції розвитку системи метрологічного забезпечення Збройних Сил України зразка 2020 року: Заключний звіт /Метрологічний центр військових еталонів Збройних Сил України; Керівник Дзисюк Олександр Васильович. – ДР 0117U004116. УДК 006.91:53.08:681.2(06).

170 с.

Об'єкт досліджень - система метрологічного забезпечення Збройних Сил України. Мета роботи - підвищення ефективності метрологічного обслуговування військової техніки сил оборони України. Проведено аналіз принципів організації метрологічного забезпечення збройних сил країн-членів НАТО, здійснено оцінювання сучасного стану та визначено основні тенденції розвитку організаційної, технічної та нормативної основ системи метрологічного забезпечення Збройних Сил України. Отримані наукові результати: концептуальна модель системи метрологічного забезпечення військ (сил) зразка 2020 року; рекомендації щодо застосування перспективних цифрових засобів вимірювальної техніки; перелік першочергових військових нормативних документів, що потребують розробки або перегляду. Робота розповсюджується за договірною ціною.

86 ОХОРОНА ПРАЦІ

86.29 Нещасні випадки на виробництві і їхнє попередження

86.04.19.0725/0218U005216

Аналіз виробничого травматизму в навчальних закладах України: Заключний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Володченко Наталя Валеріївна. – ДР 0115U000778.

УДК 331.46:614.82.

83 с.

Розроблено рекомендації, що забезпечують об'єктивний і адекватний аналіз причин і обставин, які призводять до травмування працівників під час навчально-виховного процесу. Розроблена методика підвищення рівня безпеки праці під час навчально-виховного процесу в закладах освіти на основі розрахунку ризиків виробничого травматизму яка лягла в основу алгоритму функціонування програмного комплексу моніторингу, оперативної обробки інформації про нещасні випадки та розрахунку кількісних оцінок ризиків травмування в закладах освіти. Робота передається за кордон за договірною ціною.

87 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ

87.01 Загальні питання охорони навколишнього середовища й екології людини

87.04.19.0726/0218U005376

Аналіз методологічних підходів до економічної оцінки екосистемних послуг моря: Заключний звіт /НДУ "Український науковий центр екології моря"; Керівник Павленко Микола Юхимович. – ДР 0117U007159. УДК 502.3/.7/504:338.

82 с.

Звіт про НДР: сторінки 82, таблиць 4, рисунків 8, джерела 76 Проведений аналіз свідчить, що одним з найбільш ефективних економічних підходів збереження морських екосистем є формування ринку екологічних послуг, а також механізму платежів заснованого на методології рентного підходу, виділення екологічної складової та її диференціації в різних типах морських екосистем з різними ставками за окремі види морського природокористування.

87.04.19.0727/0218U005379

Моделювання впливу кліматичних змін на екосистему Південного океану як основа для сталого невиснажливого користування живих ресурсів Антарктики: Заключний звіт /НДУ "Український науковий центр екології моря"; Керівник Коморін Віктор Миколайович. – ДР 0117U007162. УДК 504.064.2.

124 с.

Звіт про НДР: 124 с., 2 табл., 15 рис., 90 джерел. Об'єкт дослідження - екосистема Південного океану. Предметом дослідження є показники стану екосистем океану. Мета НДР - це підготовка рекомендацій щодо моделювання впливу кліматичних змін на екосистему Південного океану для сталого використання живих ресурсів. Методи дослідження - в НДР використовувалися порівняльний аналіз та метод математичного моделювання динаміки стану екосистем океану. Результати дослідження - для досягнення мети були вирішені наступні завдання: - аналіз стану природних ресурсів та механізмів їх збереження в Південному Океані; - аналіз сценаріїв кліматичних змін, що впливають на довкілля Південного Океану; - аналіз достатності існуючих міжнародних інформаційних систем та математичних моделей для діагнозу та прогнозу динаміки екосистем Південного Океану; - підготовка рекомендацій щодо моделювання екосистем Південного Океану з урахуванням впливу кліматичних змін для сталого використання живих ресурсів.

87.04.19.0728/0218U005585

Розробка програмно-моделюючого комплексу для оцінки впливу нерадіаційних викидів АЕС України на атмосферне повітря та населення прилеглих територій: Заклучний звіт /Державна установа "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України"; Керівник Попов Олександр Олександрович. – ДР 0118U005259. УДК 004 : 504.06.

80 с.

В результаті виконання роботи: досліджено фактори, що впливають на розповсюдження забруднюючих речовин в атмосферному повітрі від викидів техногенних джерел; виконано критичний аналіз найбільш відомих математичних моделей поширення домішок в атмосфері; розроблено ряд нових математичних моделей, в яких відсутні недоліки існуючих аналітичних моделей, і які дозволяють визначати розподіл концентрації домішок в просторі та часі відповідно при миттєвому (залповому), короткочасному, неперервному (фіксовані метеоумови) та довготривалому (змінні метеоумови) викидах від точкового, лінійного та площадкового техногенних джерел; описано модель вторинного вітрового підйому домішок з ґрунту, яка буде використовуватись разом з розробленими моделями для оцінки впливу АЕС на атмосферне повітря за довготривалий період викидів; описано математичні засоби статистичного аналізу даних моніторингу атмосферного повітря та оцінки ризиків для здоров'я персоналу та населення прилеглих територій від нерадіаційних викидів АЕС, які (засоби) будуть використовуватись в програмно-моделюючому комплексі, що розробляється; висунуто основні вимоги до комп'ютерної системи, описано її структурну організацію та етапи програмної реалізації; здійснено перевірку достовірності розроблених математичних моделей забруднення атмосферного повітря шляхом проведення комплексних експериментів; наведено приклади роботи розроблених математичних засобів та підсистеми візуалізації результатів для вирішення задач комплексної оцінки впливу нерадіаційних викидів АЕС України на атмосферне повітря та населення прилеглих територій; наведено варіанти впровадження розроблених засобів.

87.04.19.0729/0218U005586

Інформаційно-технічні методи попередження надзвичайних ситуацій, пов'язаних із хімічним забрудненням атмосфери на територіях розміщення АЕС України: Заключний звіт /Державна установа "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України"; Керівник Попов Олександр Олександрович. – ДР 0117U003394. УДК 351.861 + 504.064 + 004.94.

93 с.

В результаті виконання 2-го етапу роботи: розроблено нову математичну модель забруднення атмосферного повітря, яка на відміну від існуючих моделей представляє собою набір трьох аналітичних залежностей, що описують розповсюдження забруднюючих речовин в просторі та часі відповідно при миттєвому (залповому), короткочасному та неперервному викидах від техногенного джерела; вперше розроблено інформаційно-технічні методи попередження надзвичайних ситуацій природного, техногенного та терористичного характеру, пов'язаних із хімічним забрудненням атмосферного повітря на територіях розміщення АЕС за нестационарних та стаціонарних умов викиду забруднюючих домішок; розроблено лабораторну установку у вигляді програмного забезпечення, що реалізує запропоновані методи і до складу якого входять підсистема управління базами даних і знань, математичне забезпечення, підсистема візуалізації результатів та підсистема підтримки прийняття рішень; перевірено достовірність розроблених методів шляхом проведення комплексних експериментів; запропоновано варіанти впровадження розроблених методів та програмних засобів, що їх реалізують.

87.04.19.0730/0218U005587

Програмно-моделююча система аналізу та прогнозування рівня забруднення атмосферного повітря від викидів об'єктів енергетики: Заключний звіт /Державна установа "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України"; Керівник Попов Олександр Олександрович. – ДР 0118U001670. УДК 004 : 504.06.

71 с.

В результаті виконання проекту: 1. Згідно розроблених вимог проведено ряд натурних експериментів для ідентифікації параметрів моделей розповсюдження забруднюючих речовин в атмосфері від викидів об'єктів енергетики. Отримані результати експериментів проаналізовано та оброблено. 2. В розробленій авторами програмно-моделюючій системі MathMapMod вдосконалено модуль автоматизації ідентифікації параметрів моделей розповсюдження забруднюючих речовин в атмосферному повітрі від викидів об'єктів енергетики, а саме: розроблено математичні засоби оцінки впливу похибки визначення параметрів моделей на результат моделювання, алгоритм зниження розмірності задачі та алгоритм розпаралелення обчислень. Такий підхід дозволив значно скоротити час розв'язання задачі ідентифікації. 3. На основі отриманих результатів експериментів та за допомогою вдосконаленого модулю автоматизації ідентифікації здійснено більш точну ідентифікацію розроблених авторами математичних моделей розповсюдження забруднюючих речовин в атмосферному повітрі, що дозволило зменшити похибку моделювання до 5%. 4. Здійснено тестування вдосконаленої версії системи MathMapMod шляхом оцінки впливу на атмосферне повітря викидів від найбільших стаціонарних техногенних джерел м. Києва. Побудовано ряд екологічних карт розподілу найбільш небезпечних хімічних речовин в приземному шарі атмосфери та карт ризиків для здоров'я населення від такого впливу. Також здійснено вдосконалення модулю статистичного аналізу даних моніторингу ста-

ну атмосферного повітря, бази даних системи, блоку представлення результатів. Також продемонстровано можливість системи при прогнозуванні рівня техногенного навантаження на атмосферу від викидів найбільш потужних джерел забруднення атмосфери м. Києва на період до 7 днів. Похибка прогнозування становила не більше 10%, що є абсолютно прийнятним для такого роду задач. 5. Потенційним користувачам для більш швидкого оволодіння системою MathMapMod розроблено відповідну методичку її використання.

87.04.19.0731/0218U006049

Наукове супроводження заходів щодо екологічного оздоровлення басейну річок Дніпро та Сіверський Донець: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут екологічних проблем Мінприроди України; Керівник Васенко Олександр Георгійович. – ДР 0115U004554. УДК 504.064.3(282.247.32)(282.247.364).

480 с.

Оцінено ефективність заходів та їх коригування. Розроблено рекомендації для удосконалення заходів щодо екологічного оздоровлення басейну річок Дніпро та Сіверський Донець. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0732/0218U006071

Науковий супровід реалізації українсько-румунсько-молдовської програми екологічного моніторингу дельти Дунаю: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут екологічних проблем Мінприроди України; Керівник Васенко Олександр Георгійович. – ДР 0117U001493. УДК 504.064.3:574:(282.243.7.05).

212 с.

Проаналізовано системи моніторингу масиву поверхневих вод в дельті Дунаю на територіях України, Румунії та Молдови. Надано інформацію щодо системи управління водними ресурсами на цих територіях. Проведено оцінку сучасного екологічного стану масиву поверхневих вод в дельті Дунаю за гідрохімічними та гідробіологічними показниками на території України. Представлено проект міжнародної Українсько-Румунсько-Молдовської програми екологічного моніторингу дельти Дунаю, який передано на розгляд до Мінприроди України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0733/0218U006093

Збалансований розвиток економічних та екологічних систем промислового регіону на основі сумісної еволюції (на прикладі Донецької області): Заключний звіт /Донецький науковий центр НАН і МОН України; Керівник Коновалов Олександр Федорович. – ДР 0115U002730. УДК 504.0:332.122 (477).

94 с.

Побудовано моделі сумісної еволюції економічних та екологічних систем промислового регіону та розроблено науково-методичні підходи до державного регулювання збалансованого розвитку промислових регіонів

87.04.19.0734/0218U006100

Наукове обґрунтування технічних вимог до обладнання стаціонарних автоматизованих постів спостережень за станом атмосферного повітря в межах та поза межами населених пунктів, які забезпечать виконання вимог

Директиви 2008/50/ЄС та 2004/107/ЄС: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут екологічних проблем (УкрНДІЕП); Керівник Варламов Євгеній Миколайович. – ДР 0117U001498. УДК 504.064.3:504.3.054. 107 с.

Проведено аналіз відомих прототипів стаціонарних автоматизованих постів спостережень за станом атмосферного повітря щодо їх оснащення та автоматизованих засобів вимірювальної техніки і визначені такі, які здатні контролювати забруднюючі речовини, згідно вимог Директив 2008/50/ЄС та 2004/107/ЄС. Визначена структура автоматизованого поста спостережень стану атмосферного повітря: автоматизовані аналізатори ЗР атмосферного повітря, метеорологічна станція, система контролю функціонування аналізаторів, комп'ютеризована система збору і обробки інформації, система видачі даних з АПС на інформаційний центр системи моніторингу, система електроспоживання, системою підтримки мікроклімату, система анти вандалізму Розроблено проект нормативного документу "Технічні вимоги до обладнання автоматизованих стаціонарних постів спостережень за станом атмосферного повітря в межах та поза межами населених пунктів, які забезпечать виконання вимог Директиви 2008/50/ЄС" Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0735/0218U006102

Наукове обґрунтування вимог щодо розміщення постів спостереження за якістю атмосферного повітря за межами населених пунктів, відповідно до вимог Директив 2008/50/ЄС та 2004/107/ЄС: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут екологічних проблем (УкрНДІЕП); Керівник Варламов Євгеній Миколайович. – ДР 0117U001500. УДК 504.064.3:504.3.054. 78 с.

Опрацьовано інформацію щодо антропогенного впливу на стан атмосферного повітря по різних агломераціям з визначенням місць розташування в них основних підприємств-забруднювачів та переліку забруднюючих речовин, що нами викидаються. Проведено аналіз інформації щодо наявної мережі спостережень. Зроблено оцінку відповідності існуючої мережі спостережень вимогам Директив 2008/50/ЄС та 2004/107/ЄС. Визначені основні принципи розташування за межами населених пунктів України постів спостережень за станом атмосферного повітря для оцінки та управління якістю повітря відповідно до вимог Директиви 2008/50/ЄС. Розроблено проект документу "Вимоги щодо розміщення постів спостереження за межами населених пунктів, відповідно до вимог Директив 2008/50/ЄС та 2004/107/ЄС". Очікуваний результат від впровадження результатів роботи полягає у створенні у подальшому на території України сучасної мережі оцінки та управління якості атмосферного повітря, що відповідатиме вимогам Директив 2008/50/ЄС та 2004/107/ЄС. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0736/0218U006103

Визначення зон та агломерацій в Україні за ступенем забруднення атмосферного повітря відповідно до вимог Директив 2008/50/ЄС: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Варламов Євгеній Миколайович. – ДР 0117U001501. УДК 504.064.3:574. 76 с.

Розроблено Проект розподілення території України на зони та агломерації і Проект внесення змін до законодавства. Здійснено розподіл території України на зони та агло-

мерації оцінки і управління якості атмосферного повітря в Україні згідно вимогам Директиви 2008/50/ЄС Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0737/0218U006166

Розроблення структури реєстру постів (пунктів, станцій, моніторингових ділянок) спостережень за об'єктами довкілля та форматів даних: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Варламов Євгеній Миколайович. – ДР 0115U004551. УДК 504.064.3:574. 98 с.

В результаті досліджень зібрані дані та проаналізовано існуючі форми реєстрових записів ПС (структура, параметри, які спостерігаються, відомча підпорядкованість, регіон) у відомчих мережах моніторингу для різних об'єктів довкілля. На підставі аналізу розроблено інформаційну структуру запису ПС (пунктів, станцій, моніторингових ділянок) до державного Реєстру наступних природних об'єктів – поверхневих та підземних вод, атмосферного повітря, ґрунтів, лісів Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0738/0218U006167

Розроблення проекту рекомендацій щодо підготовки регіональних доповідей про стан НПС на основі екологічних показників: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Варламов Євгеній Миколайович. – ДР 0115U004552. УДК 504.064.3:574. 113 с.

В результаті досліджень проведена інтегральна оцінка за напрямом "Забруднення атмосферного повітря" на прикладі ряду областей України та запропоновані показники з регіональних доповідей: викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, якість атмосферного повітря в населених пунктах, стан радіаційного забруднення атмосферного повітря, використання озоноруйнівних речовин які можливо визначати за допомогою економічних показників (ЕП) Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0739/0218U006168

Оцінка стану проблеми видів-вселенців (чужорідних видів тварин і рослин) в Україні та розроблення рекомендацій щодо законодавчих і організаційних засад врегулювання та створення системи контролю за інтродукцією та поширенням таких організмів на території України відповідно до вимог Конвенції про біологічне різноманіття та рішень її керівних органів: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Васенко Олександр Георгійович. – ДР 0115U004553. УДК 504.064.3:502.58(094.2). 318 с.

Оцінено стан проблеми видів-вселенців в Україні. Здійснено огляд шляхів вирішення проблеми чужорідних інвазійних видів на законодавчому й організаційному рівні у світі та Україні. Розроблено рекомендації щодо законодавчих і організаційних засад врегулювання та створення системи контролю за інтродукцією та поширенням таких організмів на території України відповідно до вимог Конвенції про біологічне різноманіття Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0740/0218U006169

Розробка методичного керівництва щодо ве-

дення спеціального додаткового моніторингу акваторій, на яких відбувається значне розмноження інвазивних видів гідробіонтів:

Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Васенко Олександр Георгійович. – ДР 0115U004557. УДК 504.064.3:574.91:504.58.

279 с.

Розроблено проект "Методика розроблення програм спеціального моніторингу акваторій, на яких відбувається значне розмноження інвазивних видів гідро біонтів" Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0741/0218U006256

Аналіз ефективності реалізації водоохоронних заходів у басейнах річок Дніпро, Дністер та Дунай на території України:

Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Васенко Олександр Георгійович. – ДР 0116U006634. УДК 504.064.2:(282.247.32):(282.247.314):(282.243.7).

600 с.

Проаналізовано інформацію щодо екологічного стану басейнів річок Дніпро, Дністер та Дунай на території України, зроблено аналіз системи управління водними ресурсами та аналіз інформації сучасного стану комплексу заходів щодо поліпшення екологічного стану водних об'єктів на рівні басейнових управлінь та адміністративних одиниць. Проведено аналіз обсягів та джерел фінансування природоохоронних заходів та аналіз ефективності заходів щодо екологічного оздоровлення басейну річок Дніпро, Дністер та Дунай на території України. Розроблено рекомендації для удосконалення заходів щодо екологічного оздоровлення басейну річок Дніпро, Дністер та Дунай на території України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0742/0218U006257

Наукове забезпечення розробки та реалізації міжнародної Українсько-Румунсько-Молдовської програми екологічного моніторингу дельти Дунаю:

Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Васенко Олександр Георгійович. – ДР 0116U006633. УДК 504.064.3:574:(282.243.7.05).

114 с.

Розроблено проект Програми спільного транскордонного моніторингу дельти Дунаю. Проаналізовано досвід розроблення та впровадження програм комплексного екологічного моніторингу транскордонних водних об'єктів. Надано інформацію щодо засідання тристоронньої координаційної Комісії у рамках угоди між Міністерством навколишнього середовища та територіального планування Республіки Молдова, Міністерством вод, лісів та захисту навколишнього середовища Румунії та Міністерством екології та природних ресурсів України щодо співпраці в зоні охоронюваних природних територій дельти Дунаю та Нижнього Прута. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0743/0218U006259

Розроблення проекту методики застосування нижнього та верхнього порогів оцінювання якості атмосферного повітря згідно з вимогами Директиви 2008/50/ЄС:

Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Варламов Євгеній Миколайович. – ДР 0116U006629. УДК 504.064.3:574:504.3.054.

97 с.

В результаті досліджень визначені методи збирання, оброблення і оцінювання концентрації забруднюючих речовин які характеризують рівень забруднення атмосферного повітря зони або агломерації. Розроблено проект методики "Застосування нижнього та верхнього порогів оцінювання якості атмосферного повітря згідно з вимогами Директиви 2008/50/ЄС" Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0744/0218U006260

Розроблення методології порівняльної оцінки стану атмосферного повітря між регіонами за допомогою екологічних показників. Проведення апробації методології порівняльної оцінки стану атмосферного повітря на підставі екологічних показників в трьох областях України:

Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Варламов Євгеній Миколайович. – ДР 0116U006628. УДК 504.064.3:574:504.3.

208 с.

В результаті досліджень проведена порівняльна оцінка стану атмосферного повітря (за останні 5 років) в вибраних трьох областях України на підставі екологічних показників. Розроблена методологія порівняльної оцінки стану атмосферного повітря між регіонами за допомогою екологічних показників; зібрані статистичні матеріали щодо стану атмосферного повітря України за період з 1990 по 2015 роки; визначені максимальні значення статистичних екологічних показників для практичного використання розробленої методології. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0745/0218U006261

Перегляд реєстру мережі моніторингу поверхневих вод з урахуванням вимог Водної рамкової Директиви 2000/60/ЄС:

Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Варламов Євгеній Миколайович. – ДР 0116U006627. УДК 504.064.3:574:556.531.

151 с.

В результаті досліджень зібрані дані та проаналізовано інформацію щодо наявності відомчих мереж моніторингу поверхневих вод Держводагенства, ДСНС, інформація щодо Мінприроди, МОЗ відсутня за причин адміністративних змін, що відбуваються на тепер в цих організаціях. Проведено дослідження щодо характеристики мереж спостережень за станом поверхневих вод за відомчою приналежністю та розташуванням за басейнами основних річок. Запропонована інформаційна структура Реєстру та програмного продукту, який надає можливість створити повний перелік та узагальнити існуючу мережу спостережень за станом поверхневих вод відомчих систем моніторингу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0746/0218U006262

Розроблення проекту рекомендацій щодо розподілення території України на зони та агломерації та порядку їх перегляду згідно з вимогами Директиви 2008/50/ЄС:

Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Варламов Євгеній Миколайович. – ДР 0116U006626. УДК 504.064.3:574.

59 с.

Зібрані та проаналізовані дані по всім областям України щодо чисельності населення, обсягів викидів забруднюючих речовин зі стаціонарних та пересувних джерел та щіль-

ності викидів на людину та на площину (км²). Визначені принципи розподілення України на зони та агломерації для оцінки та управління якістю повітря відповідно до вимог Директиви 2008/50/ЄС. Розроблено проект рекомендацій, щодо розподілення території України на зони та виділення агломерацій для проведення моніторингу атмосферного повітря згідно вимогам Директиви 2008/50/ЄС. Визначені рекомендації щодо структури компетентних органів у зонах, агломераціях та державі і їх функцій для оцінки та управління якістю повітря. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.03 Теорія і методи вивчення охорони навколишнього середовища, використання природних ресурсів і екології людини

87.04.19.0747/0218U005373

Комплексна оцінка впливу природних та антропогенних факторів на стан морського середовища України у 2017 році: Заключний звіт /НДУ "Український науковий центр екології моря"; Керівник Коморін Віктор Миколайович. – ДР 0117U007156. УДК 504.064.2.

72 с.

Звіт про НДР: 72 с., 20 табл., 6 рис., 33 джерела. Об'єкт дослідження - екосистема прибережних вод Чорного моря та фактори впливу. Предметом дослідження є показники стану морської екосистеми та показники факторів впливу. Мета НДР - це підготовка рекомендацій щодо національної системи моніторингу факторів впливу на морське довкілля відповідно до вимог Європейської директиви з морської стратегії. Особливу увагу приділено впливу токсичного забруднення. Методи дослідження - в НДР використовувалися порівняльний аналіз та метод математичного моделювання динаміки стану морської екосистеми. Результати дослідження - для досягнення мети були вирішені наступні завдання: а) оцінка забрудненості екосистеми північно-західного шельфу Чорного моря токсичними речовинами; б) аналіз існуючої системи моніторингу факторів впливу на морське довкілля на її відповідність вимогам європейського законодавства до системи управління станом морського довкілля; в) комплексна оцінка впливу природних та антропогенних факторів на якість прибережних вод Чорного моря у 2017 р. на базі математичного моделювання; г) підготовка рекомендацій щодо національної системи моніторингу факторів впливу на морське довкілля відповідно до вимог Європейської директиви з морської стратегії.

87.04.19.0748/0218U005377

Оцінка тенденцій в економічній і соціальній сферах приморських регіонів України з урахуванням екологічних критеріїв: Заключний звіт /НДУ "Український науковий центр екології моря"; Керівник Шурда Ксенія Єдуардівна. – ДР 0117U007160. УДК 504.03; 332.142.6.

109 с.

Звіт про НДР: 109 с., 8 табл., 1 рис., 31 джерело. Об'єкт дослідження - процес використання природно-ресурсного потенціалу в системі сталого розвитку приморських регіонів. Мета роботи - розробка наукових рекомендацій щодо оцінки антропогенного впливу морекористування на екологічний стан навколишнього природного середовища з урахуванням соціально-економічних наслідків і тенденцій розвитку України відповідно до Рамкової Директиви про морську стратегію 2008/56/ЄС та Водної Рамкової Директиви 2008/105/ЄС. Методи дослідження - наукове узагальнення, статистичний аналіз, екологічне прогнозування. В процесі

роботи здійснена оцінка тенденцій зміни економічної і соціальної сфери в приморських регіонах України з урахуванням екологічних критеріїв, проведено аналіз екологічних і соціальних наслідків сталого економічного розвитку приморських регіонів. Науково-технічна робота спрямована на покращення екологічного стану навколишнього природного середовища у приморських регіонах з рекомендаціями щодо формування пріоритетів економіко-екологічного оновлення та покращення соціально-економічного стану приморських територій в контексті економічних і соціальних наслідків сучасного етапу сталого економічного розвитку.

87.04.19.0749/0218U005383

Розробка еколого-інформаційного забезпечення морської стратегії України у 2017 р. згідно Директиви ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері екологічної політики щодо морського середовища: Заключний звіт /НДУ "Український науковий центр екології моря"; Керівник Український Володимир Васильович. – ДР 0117U007166. УДК 504.064.2.

58 с.

Звіт з НДР: 58 с., 22 рис., 4 табл., 15 джерел. Об'єкт дослідження - вимоги Рамкової Директиви ЄС про морську стратегію (2008/56/ЄС), стан еколого-інформаційного забезпечення морського природокористування в УкрНЦЕМ. Мета роботи - розробка рекомендацій та удосконалення існуючого стану еколого-інформаційного забезпечення морського природокористування в Українському науковому центрі екології моря з урахуванням вимог Рамкової Директиви ЄС про морську стратегію (2008/56/ЄС). Методи дослідження - системний та аналітичний аналіз, метод порівнянь, узагальнення та метод технологій що використовують в геоінформаційних системах. В процесі роботи здійснено аналіз вимог Рамкової Директиви ЄС про морську стратегію (2008/56/ЄС) та аналіз можливостей сучасного еколого-інформаційного забезпечення морського природокористування в Українському науковому центрі екології моря відповідно вимог Рамкової Директиви ЄС про морську стратегію. Розроблено рекомендації щодо удосконалення еколого-інформаційного забезпечення морського природокористування в Українському науковому центрі екології моря з урахуванням вимог Рамкової Директиви ЄС про морську стратегію (2008/56/ЄС). Здійснено оновлення та оптимізацію структури бази даних "SeaBase" для підтримки технологій геоінформаційних систем на підставі програмного продукту "ESRI ArcMAP", "ESRI ArcGIS Server" і "Viewer for FLEX" та виконано модернізацію інтерфейсу доступу до бази даних "SeaBase". Підготовлено та введено в експлуатацію повнофункціональну версію оновленого веб-сайту Українського наукового центру екології моря та здійснена інтеграція картографічних сервісів та додатків.

87.04.19.0750/0218U005399

Розробити науково-практичні засади низьковуглецевого розвитку аграрного виробництва в Україні: Заклучний звіт /Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Бутрим Оксана Володимирівна. – ДР 0116U003310. УДК 504.06.

69 с.

Якісно нова методика оцінки зміни запасів вуглецю в мінеральних ґрунтах на землях сільськогосподарського призначення на основі розробленої бази коефіцієнтів і параметрів розрахунку, що характеризують агроєкологічний стан земель у розрізі кліматичних зон. Оцінка існуючих і прогнозних обсягів визначення змін запасів вуглецю на основі врахування оцінки впливу від застосування розробленої систе-

ми технологій і прийомів обробітки ґрунтів у розрізі кліматичних зон України. Проект концепції забезпечення екобезпечного низьковуглецевого рівня використання земель сільськогосподарського призначення.

87.04.19.0751/0218U005404

Концепція низьковуглецевого сільськогосподарського землекористування (проект): Заключний звіт /Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Бутрим Оксана Володимирівна. – ДР 0118U005457. УДК 504.06.

30 с.

Якісно нова методика оцінки зміни запасів вуглецю в мінеральних ґрунтах на землях сільськогосподарського призначення на основі розробленої бази коефіцієнтів і параметрів розрахунку, що характеризують агроекологічний стан земель у розрізі кліматичних зон. Оцінка існуючих і прогнозних обсягів визначення змін запасів вуглецю на основі врахування впливу від застосування розробленої системи технологій і прийомів обробітки ґрунтів у розрізі кліматичних зон України.

87.04.19.0752/0218U006050

Екологічні наслідки реалізації водоохоронних заходів на малих річках України:

Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут екологічних проблем Мінприроди України; Керівник Васенко Олександр Георгійович. – ДР 0116U006630. УДК 504.064.2:556.53.

565 с.

Проаналізовано інформацію про зміни сучасного екологічного стану малих річок України за останні 15-20 років, стосовно здійснення водоохоронних заходів на водотоках даного типу, у тому числі розроблених УКРНДІЕП, та оцінки їх екологічної ефективності. Визначено пріоритетні напрями водоохоронних заходів на малих річках з урахуванням гідрологічного режиму, у тому числі першочергові й довгострокові. Розроблено рекомендації щодо підвищення ефективності реалізації водоохоронних заходів на малих річках України, у тому числі на законодавчому та організаційному рівні, з урахуванням наявної інформації з цього питання, досвіду науковців УКРНДІЕП та інших дослідників Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0753/0218U006081

Дослідження транскордонних впливів господарської діяльності на стан поверхневих та підземних вод на території України (на прикладі транскордонної річки Західний Буг):

Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут екологічних проблем (УкрНДІЕП); Керівник Бабаєв Михайло Вікторович. – ДР 0117U001489. УДК 504.064:556.3:556.5. 402 с.

Визначено вплив основних притоків на забруднення поверхневих вод р. Західний Буг, а також визначені долі (частки) поверхневого та підземного стоку в формуванні її водності та гідрохімічного складу. Визначено комплекс необхідних оптимально достатніх за екологічними критеріями досліджень для оцінки транскордонних впливів України на поверхневі води та комплекс водоохоронних заходів для їх профілактики Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0754/0218U006085

Розроблення заходів з попередження біологічного забруднення транскордонних водних об'єктів баластними водами (з викори-

станням наноматеріалів): Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут екологічних проблем (УкрНДІЕП); Керівник Горбань Наталія Сергіївна. – ДР 0117U001495. УДК 504.064.2:504.054.

153 с.

Розроблено заходи з попередження біологічного забруднення транскордонних водних об'єктів баластними водами з використанням ефективних, ресурсозберігаючих та екологічно безпечних технологій і технологічних процесів очищення баластних вод. Визначено вплив на довкілля баластних вод та наноматеріалів за токсикологічними, мікробіологічними та хімічними показниками Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0755/0218U006086

Розроблення інноваційної технології очищення стічних вод від сполук азоту для підвищення екологічної безпеки водних об'єктів:

Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут екологічних проблем (УкрНДІЕП); Керівник Горбань Наталія Сергіївна. – ДР 0117U001496. УДК 54.053:628.316.12:504.06.

89 с.

Розроблено інноваційну технологію очищення стічних вод від сполук азоту для підвищення екологічної безпеки водних об'єктів. Об'єктом дослідження є процеси видалення із стічних вод сполук азоту, які знаходяться у високих концентраціях. Проведено експериментальні дослідження процесів очищення модельних і стічних вод від сполук азоту адаптованим іммобілізованим біоценозом на експериментальних біореакторах, обробляння та аналіз отриманих результатів. Визначено сучасні інноваційні методи очищення стічних вод від сполук азоту Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0756/0218U006099

Науково-методичне обґрунтування програми моніторингу впливу гірничозбагачувальних комбінатів, розташованих на евтрофних водоймах України, відповідно до вимог ЄС:

Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут екологічних проблем (УкрНДІЕП); Керівник Дмитрієва Олена Олексіївна. – ДР 0117U001494. УДК 504.064.:622.012:556.55.

479 с.

Розроблено науково-методичне обґрунтування програми моніторингу взаємовпливу процесів евтрофування складових довкілля та господарської діяльності залізрудних гірничо-збагачувальних комбінатів, враховуючи недостатність державного моніторингу в частині евтрофованих водних об'єктів, відсутність аналізу умов мешкання населення на їх узбережжі та соціальну відповідальність згаданих підприємств. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0757/0218U006158

Розроблення методик віднесення відходів до небезпечних: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Жуковський Тимофій Федорович. – ДР 0115U004543. УДК 504.064.4:628.4.04.

137 с.

Наведені результати дослідження основних джерел права Європейського Союзу та України у галузі відходів, а також порівняльного аналізу процедури віднесення відходів до небезпечних у Європейському законодавстві та у діючому природоохоронному законодавстві України. Запропоновано єдиний загальнодержавний підхід до процедури віднесення

кожного певного виду відходів до небезпечних, гармонізований із вимогами європейського законодавства щодо відходів. Наведено розроблені методики віднесення відходів до небезпечних для 15 категорій небезпечних властивостей, використання яких забезпечить створення стандартної основи європейського рівня при державному управлінні відходами, розробці та впровадженні заходів екологічно безпечного поводження з небезпечними відходами. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0758/0218U006163

Підготовка проекту Плану розроблення та прийняття стандартів у сфері моніторингу довкілля, гармонізованих зі стандартами ЄС: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Варламов Євгеній Миколайович. – ДР 0115U004548. УДК 504.064.3:574.

260 с.

Проведено аналіз відповідності стандартів з питання моніторингу довкілля Україні вимогам стандартів та директив ЄС. Визначені стандарти України, які потрібно гармонізувати до вимог стандартів та директив ЄС. Визначені нові стандарти з питання моніторингу довкілля, які потрібно розробити в Україні. Проведено співставлення нормативних документів ЄС з законодавчих актів України щодо об'єктів довкілля. Проект Плану розроблення та прийняття стандартів у сфері моніторингу довкілля, гармонізованих зі стандартами ЄС. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0759/0218U006165

Розроблення типового технічного завдання на створення комплексних систем екологічного моніторингу і контролю об'єктів підвищеної екологічної безпеки: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Варламов Євгеній Миколайович. – ДР 0115U004550. УДК 504.064:574.

80 с.

Зібрані і проаналізовані технічні завдання на створення комплексних систем екологічного моніторингу підприємств, які розроблялись УКРНДІЕП (авторами цієї роботи) та іншими підприємствами. Визначені основні об'єкти моніторингу на підприємстві (викиди, атмосферне повітря, стічні води, ґрунти та відходи). Визначені основні автоматизовані та неавтоматизовані функції систем моніторингу. Розроблено проект документу "Типове технічне завдання на створення комплексних систем екологічного моніторингу і контролю об'єктів підвищеної екологічної безпеки". Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.15 Забруднення середовища. Контроль забруднення

87.04.19.0760/0218U005367

Оцінка гідрохімічного режиму та характеристик забруднення морського середовища України небезпечними речовинами у 2017 році: Заключний звіт /НДУ "Український науковий центр екології моря"; Керівник Денга Юрій Михайлович. – ДР 0117U007150. УДК 502.2.08; 504.423.

175 с.

Звіт про НДР: 175 с., 84 рис., 46 табл., 1 джерело. Об'єкт дослідження - морське середовище прибережної зони Одеського узбережжя та морська акваторія України. Мета роботи - оцінка якості екосистем морського середовища за гідрологічними та гідрохімічними показниками, а також

рівнем забруднення. Дослідження в рекреаційній зоні Одеського регіону та відкритій частині виконувались згідно з розробленою в Українському науковому центрі екології моря Програмою екологічного моніторингу Чорного моря. В звіті наведені результати гідрофізичних і хіміко - аналітичних досліджень за станом екосистеми морського середовища у 2017 р.

87.17 Забруднення й охорона атмосфери

87.04.19.0761/0218U005357

Розробка технологій та установки очищення трапних вод від органічних та радіоактивних забруднень: Заключний звіт /Державна установа "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України"; Керівник Забулонов Юрій Леонідович. – ДР 0118U004285. УДК 502:504.

342 с.

Проведені лабораторні дослідження з вивчення фізико-хімічних параметрів в умовах дії магнітних полів та кавітації та оптимізовані процеси очищення імітаторів трапних вод

87.04.19.0762/0218U005502

Розробка системи оперативного радіаційного контролю швидкого реагування на базі літального апарату: Заключний звіт /Державна установа "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України"; Керівник Забулонов Юрій Леонідович. – ДР 0118U001709. УДК 502:504.

163 с.

Розроблено і виготовлено макет системи автоматизованого оперативного дистанційного контролю та спостереження за радіаційною обстановкою на базі ЛА, яка призначена для відео-, термо- та радіаційного оперативного спостереження за територією земної поверхні з використанням ЛА.

87.04.19.0763/0218U006082

Транскордонний вплив на якість атмосферного повітря теплових електростанцій України при спалюванні вугілля: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут екологічних проблем (УкрНДІЕП); Керівник Коваленко Григорій Дмитрович. – ДР 0117U001490. УДК 502.5:504.3.054: 621.311.22.

163 с.

Досліджено вплив транскордонного забруднення атмосферного повітря викидами ТЕС України потужністю більше 300 МВт, що використовують кам'яне вугілля. Визначено особливості процесів розсіювання викидів газоподібних речовин та легкої золи різнофракційного складу ТЕС України в транскордонному контексті. Проведено порівняльний аналіз розрахункових даних транскордонного масопереносу забруднюючих речовин газоподібних сполук та легкої золи досліджуваних ТЕС України та визначено внесок викидів, що вилітають за кордони України на територію суміжних держав. Визначено екологічний ризик на кордоні України, обумовлений масопереносом забруднюючих речовин газоподібних сполук та різнофракційного складу легкої золи досліджуваних ТЕС України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0764/0218U006084

Розроблення національного стандарту "Якість повітря. Викиди стаціонарних джерел. Наставови з відбору проб": Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут екологічних проблем (УкрНДІЕП); Керівник Калініченко Олена Олексіївна. – ДР 0117U001492. УДК 504.3.054:504.064.3(083.74).

206 с.

Розроблено остаточну редакцію проекту національного стандарту "Якість повітря. Викиди стаціонарних джерел. Настанови з відбору проб" і подано до органу національної стандартизації на експертизу та прийняття. Цей стандарт буде використано вимірювальними лабораторіями Державної екологічної інспекції України, організацій та установ Міністерства для виконання вимірювань при здійсненні державного контролю і моніторингу джерел забруднення атмосферного повітря. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0765/0218U006101

Наукове обґрунтування порядку розміщення стаціонарних постів спостереження за якістю атмосферного повітря та пунктів відбору проб, встановлення кількості постів у тому числі постів вимірювання приземного озону з урахуванням вимог Директиви 2008/50/ЄС: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут екологічних проблем (УкрНДІЕП); Керівник Варламов Євгеній Миколайович. – ДР 0117U001499. УДК 504.3.054.

148 с.

Робота направлена на аналіз організації спостережень за станом атмосферного повітря в Україні, зокрема щодо чисельності пунктів спостережень в тому числі автоматизованих постів спостережень, постів відбору проб та постів вимірювання приземного озону у різних субектів моніторингу, антропогенного навантаження на атмосферне повітря в зонах та агломераціях, наявності можливості обробки даних моніторингу атмосферного повітря (центрів) з метою визначення принципів створення мережі спостережень за станом атмосферного повітря в Україні, яка відповідати вимогам Директив 2008/50/ЄС та 2004/107/ЄС. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0766/0218U006164

Забезпечення імплементації Директиви 2008/50/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 травня 2008 р. про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи: розроблення координаційного плану нормативно-правових змін; аналіз відповідності існуючої мережі спостережень вимогам директиви: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Варламов Євгеній Миколайович. – ДР 0115U004549. УДК 504.3.054.

149 с.

Проведено аналіз нормативно-правових документів з питань моніторингу атмосферного повітря на відповідність вимогам Директиви та складена таблиця нормативно-правових документів України з питань моніторингу атмосферного повітря, які мають бути скореговані, або заново розроблені. Зібрані данні щодо мережі спостережень атмосферного повітря України з визначенням чисельності постів спостережень по регіонах України. Визначено відповідність кількості вимірювальних постів мережі спостережень України вимогам Директиви. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.19 Забруднення й охорона вод суші, морів і океанів

87.04.19.0767/0218U005078

Оцінка стану екологічної системи басейну річки Згар: Заключний звіт /Вінницький національний

аграрний університет; Керівник Первачук Микола Васильович. – ДР 0115U001543. УДК 504.453 (477.44+477.43).

14 с.

Мета досліджень: дослідити та дати оцінку показникам екологічного стану басейну річки Згар для подальшої розробки заходів спрямованих на збереження природних ресурсів, оптимізацію землекористування та управління станом екосистеми. Об'єкт дослідження: екосистема басейну річки Згар. Методи дослідження: теоретичний аналіз методичної, наукової вітчизняної та зарубіжної літератури при обґрунтуванні основних теоретичних положень дослідження; описовий метод, необхідний для надання цілісної і об'єктивної картини стану території басейну річки Згар; польові та лабораторні дослідження якісних показників досліджуваних об'єктів; систематизація та математичний аналіз результатів.

87.04.19.0768/0218U005368

Оцінка та діагноз евтрофікації морських вод північно-західного шельфу Чорного моря та її негативних наслідків у 2017 році: Заклучний звіт /НДУ "Український науковий центр екології моря"; Керівник Український Володимир Васильович. – ДР 0117U007151. УДК 504.45.058; 504.4.054; 504.064.

69 с.

Об'єкт дослідження - морські води та екосистема шельфу України. Мета НДР - визначення ступеню евтрофікації морських вод північно-західного шельфу Чорного моря, що знаходяться під впливом антропогенного навантаження, та надання кількісної оцінки їх якості і визначення негативних наслідків евтрофікації. Методи дослідження - НДР здійснювалась на підставі даних гідрофізичних, гідрохімічних та біологічних спостережень виконаних на північно-західному шельфі Чорного моря у 2017 р. та історичного масиву даних спостережень (2000-2017 рр.). Використовувалися данні постійного прибережного моніторингу УкрНЦЕМ у Одеському регіоні, а також супутникові данні вмісту хлорофілу-а на поверхні Чорного і Азовського морів та гідрометеорологічні дані пункту порт Одеса. Результати дослідження - В Одеському регіоні відмічається тенденція до зниження вмісту мінеральних форм азоту, спостерігалось збільшення фосфору фосфатного і фосфору загального. Відповідно спостерігалось підвищення трофності вод відносно минулого року. За комплексним показником індексу TRIX води Одеського регіону у 2017 р. відповідали "високому" рівню трофності. В районах віддалених від промислових зон трофність прибережних вод згідно середнього річного значення індексу TRIX відповідала "середньому" рівню. На узмор'ї Дунаю в складі загального фосфору і азоту переважає вміст суми розчинених їх мінеральних форм, а з віддаленням від гирла зростає вклад органічних форм фосфору і азоту. Води району філофорного поля Зернова за показником індексу TRIX відповідали "середньому" в квітні і "низькому" в липні і серпні рівню трофності. В червні в поверхневому шарі відмічалось великомасштабне "цвітіння" води бірюзового кольору, викликане спалахом розвитку мікроводоростей коколітофорид (*Emiliania huxleyi*). Цвітіння охоплювало велику частину поверхні глибоководної частини Чорного моря і спостерігалось в південній частині північно-західного шельфу. В червні було відмічено початок розвитку ноктілюки. У липні чисельність *Noctilucascintillans* досягає найбільших за 6 останніх років показників. Високі показники трофності вод прибережних районів, наявність гіпоксії придонних вод в окремих зонах, а також відмічені "цвітіння" морської води, масовий розвиток *Noctilucascintillans* вказують на недостатню якість вод особливо прибережних районів північно-західного шельфу Чорного моря, що потребує подальшого зниження біогенного навантаження на морське середовище.

87.04.19.0769/0218U006161

Розроблення методики очищення та оздоровлення малих річок України з відновлення природного гідрологічного режиму:

Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Захарченко Михайло Андрійович Мельник Людмила Василівна. – ДР 0115U004546. УДК 504.4.054:556.53.

171 с.

Розроблено методику перехоплення забрудненого поверхневого стоку з території малих населених пунктів на основі фітотехнологій. Використання даної технології дозволить зменшити кількість забруднення, що надходить у малі річки до 30-60%. Розроблено методику розрахунку самоочисної здатності малої річки, яка базується на врахуванні площ, зайнятих вищими водними рослинами. Даний підхід спрощує розрахунки і робить їх доступним для широкого кола спеціалістів. Результати даної роботи покладені в основу "Методики очищення та оздоровлення малих річок України з відновлення природного гідрологічного режиму" Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0770/0218U006410

Удосконалення системи спостережень за радіоактивним забрудненням відповідно до нормативних документів ЄС та дослідження поведінки радіонуклідів у навколишньому середовищі:

Заключний звіт /Український гідрометеорологічний інститут; Керівник Войцехович Олег Вадимович. – ДР 0115U002793. УДК 504.06,621.5+621.039+613.648.

293 с.

Розділ 1: Гармонізація нормативно-методичного забезпечення радіаційного моніторингу і робіт з обґрунтування реабілітаційних заходів зі стандартами ЄС і МАГАТЕ. В цьому розділі на основі аналізу правових засад забезпечення заходів радіаційної безпеки і функціональності суб'єктів радіаційного контролю і моніторингу України і вимог стандартів ЄС показана можливість щодо необхідного розширення функціональності існуючої системи спостережень за умови збереження мережі спостережень, технічного і науково-методичного супроводу діяльності системи, поєднуючи і використовуючи фаховий і технічний потенціал відомчих і науково-дослідних аналітичних лабораторій ДСНС (в частині мережі спостережень ГМС) в умовах тісної співпраці з регулюючими органами. На основі порівняльного аналізу рекомендацій МАГАТЕ і ЄС щодо організації, технічного, ресурсного і аналітичного забезпечення програм радіаційного моніторингу розроблено пропозиції щодо технічного переоснащення підрозділів моніторингу різного рівня. Зокрема, розроблено технічні вимоги щодо облаштування пунктів автоматизованого контролю на мережі ГМС моніторингу ПЕД гамма-опромінення, що мають бути включені в систему автоматизованого обміну даними EURDEP. Завершено розробку МВВ (методика виконання вимірювань) щодо визначення сумарної альфа- і бета-активності методом рідинної сцинтиляції, експрес методу визначення вмісту стронцію-90 у природних водах з застосуванням екстракції катіонітом КУ-2-8 та очищення трилоном Б. Наведено приклади успішного застосування цих методик для аналізу зразків в рамках участі УкрГМІ в перевірях професійності з боку МАГАТЕ. Проведено аналіз даних спостережень в рамках програм радіаційного моніторингу на об'єктах колишніх уранових виробництв, що є об'єктами реальної радіаційної небезпеки. Підготовлено рекомендації щодо застосування сучасних методів моніторингу і аналітичного забезпечення, а також оцінки впливу таких об'єктів на стан навколишнього природного середовища, які наведено у методичному документі "Моніторинг і технічний нагляд на майданчиках і

об'єктах спадщини уранового виробництва". Розділ 2: Дослідження поведінки радіонуклідів і деяких перехідних металів у системі "вода-завись-донні відклади" у замкнених водоймах. В цьому розділі представлено результати досліджень радіоактивного забруднення водойми-охолоджувача та інших водойм зони ЧАЕС. Проведені дослідження процесів трансформування радіоактивного забруднення та гідрохімічного режиму водойми-охолоджувача на початковій стадії її осушення у порівнянні з процесами що мають місце в інших водоймах зони ЧАЕС. Виконано огляд результатів попередніх досліджень радіоактивного забруднення ВО ЧАЕС. Вивчено температурно-кисневий режим водойми-охолоджувача. Досліджено особливості поведінки ^{137}Cs і ^{90}Sr в системі "вода - завислі наноси - донні відклади": вертикальний розподіл радіонуклідів у водній товщі та його сезонні зміни, розподіл радіонуклідів між рідкою та твердою фазами міграції, фізико-хімічні форми; Виконано параметризацію і калібрування параметрів для моделювання динаміки забруднення вод (спільно з фахівцями ІПММС НАНУ) із використанням тривимірної моделі поведінки радіонуклідів у стратифікованих озерах ТРИТОКС. Оцінено довготривалу тенденцію радіоактивного забруднення водної товщі ВО у порівнянні з процесами, що мають місце в інших водоймах зони ЧАЕС. Вивчено динаміку забруднення озер ближньої зони відчуження ЧАЕС і аналіз довготривалої динаміки вертикального профілю забруднення донних відкладів. Проведено параметризацію моделей адвективної дисперсії з урахуванням процесів седиментації і змиву радіонуклідів з прилеглих водозбірних територій.

87.24 Екологічні основи життєдіяльності населення

87.04.19.0771/0218U006087

Забезпечення екологічної безпеки водно-болотних угідь від інвазійних видів флори і фауни за результатами вивчення шляхів розповсюдження цих видів та їх впливу на стан екосистем водно-болотних угідь в басейні р.Дніпро:

Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут екологічних проблем (УкрНДІЕП); Керівник Клімов Олександр Васильович. – ДР 0117U001502. УДК 504.75(282.247.32)(477.25).

192 с.

Розроблено програму моніторингу вивчення шляхів розповсюдження інвазійних видів флори та фауни та їх впливу на стан екосистем водно-болотних угідь Дніпра Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0772/0218U006162

Розроблення нормативного документа "Внутрішньолaborаторний контроль якості вимірювань показників складу та властивостей проб об'єктів довкілля":

Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Калініченко Олена Олексіївна. – ДР 0115U004547. УДК 504.75:543.068.

101 с.

Проект нормативного документа розроблено у розвиток робіт з контролю якості вимірювань, які виконувались в Україні та світі. Сформульовано основні елементи контролю якості результатів вимірювань з урахуванням сучасних міжнародних підходів. Встановлено алгоритм та контрольні процедури для відповідних форм контролю. Терміни та визначення, що стосуються показників якості вимірювань та умов їх отримання приведено у відповідність до Міжнародного словника основних та загальних метрологічних термінів та

ДСТУ ГОСТ ІСО 5725-1-2005 Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0773/0218U006170

Методика організації екологічно безпечно-го водовідведення в населених пунктах України: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Дмитрієва Олена Олексіївна. – ДР 0115U004558. УДК 504.75:628.3.033.

220 с.

Розроблено методику організації екологічно безпечного водовідведення в населених пунктах щодо поліпшення стану поверхневих водних об'єктів України. Запропоновано технології регулювання та очищення поверхневих стічних та дренажних вод населених пунктів на локальних очисних спорудах (БІС) або з використанням систем господарсько-побутової каналізації, з урахуванням аварійних ситуацій. Крім того, запропоновано методику розрахунку еколого-соціального ефекту щодо впровадження заходів екологічно безпечного водовідведення в населених пунктах України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0774/0218U006277

Розроблення ДСТУ "Настанови щодо організації екологічно безпечного водовідведення в населених пунктах України": Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Дмитрієва Олена Олексіївна. – ДР 0116U006617. УДК 504.75:628.3.033.

235 с.

Проаналізовано існуючий стан систем водовідведення в населених пунктах України та їх вплив на поверхневі водні об'єкти. Розроблені рекомендації щодо перебудови в населених пунктах існуючих водовідвідних систем та доповнення їх елементами для забезпечення екологічно безпечного відведення господарсько-побутових, виробничих і поверхневих стічних вод та дренажних вод з території населених пунктів, включаючи аварійні ситуації. Приведено методику оцінювання еколого-соціального ефекту впровадження екологічно безпечного водовідведення в населених пунктах України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.26 Вплив забруднень навколишнього середовища на стан природних екосистем, популяцій і окремих рослинних і тваринних організмів

87.04.19.0775/0218U005295

Проаналізувати стан потенційних джерел виникнення надзвичайних ситуацій, систему контролю загрози їх виникнення та розробити проект Регламенту функціонування системи моніторингу небезпечних техногенних і природних процесів: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут цивільного захисту; Керівник Євдін Олександр Миколайович. – ДР 0116U006838. УДК 504.054/.058.

398 с.

Об'єкт дослідження - природні та техногенні процеси, що обумовлюють небезпеку виникнення надзвичайних ситуацій. Мета роботи - наукове обґрунтування та розроблення переліку показників, що визначаються суб'єктами та об'єктами моніторингу небезпечних техногенних і природних процесів та встановлення періодичності, з якою вони передаються до центрів моніторингу відповідного рівня. Методи дослідження - аналіз наукової та інших видів інформації,

структурно-логічний, системний підхід, соціологічний та метод визначення прогнозних тенденцій. На даний час моніторинг і прогнозування надзвичайних ситуацій в Україні здійснюються на рівні регіональних, галузевих або інших самостійних систем, не об'єднаних у єдиний інформаційно-аналітичний комплекс. З цією метою і розроблено проект Регламенту взаємодії суб'єктів моніторингу, спостереження, лабораторного контролю і прогнозування надзвичайних ситуацій. Розроблення такого документу на сьогодні є досить актуальним та було головною метою цієї НДР. Робота передається за кордон за договірною ціною.

87.04.19.0776/0218U006263

Розроблення методичних рекомендацій щодо проведення ОВНС об'єктів поводження з відходами: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Аніщенко Людмила Яківна. – ДР 0116U006624. УДК 504.054:504.064.4(083.13).

179 с.

Розроблено методичні рекомендації щодо проведення ОВНС об'єктів поводження з відходами, в яких детально описано процедуру, методи та обсяги проведення ОВНС означених об'єктів, склад та зміст відповідних звітних матеріалів, форми широкої участі громадськості у процедурах проведення ОВНС і контролю діяльності об'єктів поводження з відходами. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.29 Антропогенний вплив на краєвид. Охорона й оптимізація краєвида

87.04.19.0777/0218U005372

Оцінка процесів реседиментації в прибережній зоні Чорного моря у 2017 році: Заключний звіт /НДУ "Український науковий центр екології моря"; Керівник Золотарьов Георгій Георгійович. – ДР 0117U007155. УДК 504.54.056.

60 с.

Звіт про НДР: 60 с., 11 табл., 22 рис., 1 дод., 7 джерел. Об'єкт дослідження - оцінка екологічного стану морських донних відкладів в межах ареалів реседиментації, сучасні голоценові донні відклади джеметинського ярусу північно-західної частини Чорного моря та дельти річки Дунай. Мета роботи - дослідження ареалів поширення реседиментації донних відкладів в прибережній зоні північно-західного шельфу Чорного моря та дельти річки Дунай. Методи дослідження - геоекологічні роботи по вивченню реседиментації голоценових донних відкладень джеметинського ярусу. Проведено картування досліджуваної акваторії. На підставі отриманої карти реседиментації (вторинного замулення) донних відкладів Чорного моря за даними з 2006 р. по 2017 р. проведено районування досліджуваної акваторії. Продовжено розробку і впровадження способів методики геоекологічних спостережень для вивчення реседиментації. Зроблено обґрунтування місць розташування зон вторинного замулення в районі дельти річки Дунай з урахуванням антропогенних та гідрофізичних факторів.

87.04.19.0778/0218U006253

Розроблення Проекту організації території регіонального ландшафтного парку "Загребелля", охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів: Заключний звіт /Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка; Керівник Царик Любомир Петрович. – ДР 0117U001798. УДК 502.5 (477.84) 504.54:712.

253 с.

Об'єктом дослідження виступають ландшафти РЛП "Загребелля". Метою дослідження є всебічне вивчення, функціональне зонування та розроблення перспективного плану заходів для території РЛП "Загребелля". При роботі був використаний широкий спектр методів дослідження, зокрема: аналізу історичних та літературних джерел, польових досліджень, картографічних, моделювання, дешифрування космоснімків, лабораторних досліджень, оцінювання, узагальнення отриманого матеріалу тощо. Проведено експедиційні дослідження і натурні обстеження території парку з метою визначення основних типів місцевостей, за особливостями геоморфологічної будови, мікрокліматичних умов, ґрунтового покриву, природної рослинності, тваринного світу, типів угруповань та їх видового складу в границях РЛП "Загребелля". Виконано комплекс робіт, спрямованих на збирання відомостей про природні умови та ресурси, історико-культурні, рекреаційні об'єкти, соціально-економічний розвиток та іншої доступної інформації про територію регіонального ландшафтного парку та регіон його розташування. Сформовано основні підходи та методики зонування території регіонального ландшафтного парку, визначення перспектив соціально-економічного розвитку, організації наукових досліджень, моніторингу довкілля, розвитку рекреаційної діяльності тощо. Проведена соціально-економічна характеристика регіону розташування РЛП на сучасному етапі та прогноз його розвитку. Апробовано та вдосконалено методику оцінки природних та історико-культурних рекреаційних ресурсів, рекреаційних навантажень та антропогенної трансформації ландшафтів. Розроблено туристичні маршрути, еколого-освітні стежки. Створені інтегральні картографічні моделі території регіонального ландшафтного парку з виділенням функціональних зон; розміщення історико-культурних і рекреаційних об'єктів, еколого-освітніх стежок та маршрутів, приуроченості червонокнижних видів рослин і тварин, рідкісних рослинних угруповань на топографічній основі 1:10000. Обґрунтовано систему заходів перспективного розвитку РЛП. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.31 Заповідна справа. Природні території й акваторії, що охороняються

87.04.19.0779/0218U005201

Літопис природи Карпатського біосферного заповідника: Заключний звіт /Карпатський біосферний заповідник; Керівник Гамор Федір Дмитрович. – ДР 0117U004934. УДК 502.72(091), (470.21).

601 с.

Узагальнено результати наукових досліджень та спостережень за станом і змінами природних комплексів Карпатського біосферного заповідника у 2017 році

87.04.19.0780/0218U005351

Інформаційне забезпечення розвитку конкурентоспроможного органічного сільського господарства України в умовах євроінтеграції: Заключний звіт /Національний університет водного господарства та природокористування; Керівник Скрипчук Петро Михайлович. – ДР 0118U001413. УДК 502.4:658.

267 с.

Об'єкт дослідження - процеси інформатизації агропромислового виробництва забезпечення розвитку органічного сільського господарства України в умовах глобалізації аграрних ринків. Предметом є дослідження є науково-методологічне, інформаційне та соціо-еколого-економічне обґрунтування процесів геоуправління та інструментів забезпечення конкурентоспроможності органічного сільського

господарства України в умовах євроінтеграції Мета роботи - теоретико-методологічне і соціо-еколого-економічне обґрунтування інструментів геоуправління для забезпечення розвитку конкурентоспроможного органічного сільського господарства України. Методи дослідження - системний аналіз і синтез, аналітичні та статистичні дослідження, прикладні дослідження щодо використання інформаційних технологій для розробки інструментів управління органічним землеробством, моделювання, використання положень стандартів і директив щодо органічного виробництва ЄС та чинного законодавства України.

87.04.19.0781/0218U005375

Підготовка матеріалів до Національної доповіді України: оцінка стану екосистеми Чорного та Азовського морів у 2016 році: Заключний звіт /НДУ "Український науковий центр екології моря"; Керівник Орлова Ірина Георгіївна. – ДР 0117U007158. УДК 502.3.

49 с.

Об'єктом дослідження є морська екосистема у межах територіальних вод України Чорного і Азовського морів. Мета роботи - оцінити сучасний стан морських екосистем, тенденції змін та поповнити базу даних Регіонального банку даних Чорного та Азовського морів. Метод дослідження - статистичний аналіз експедиційних спостережень, картографічний аналіз даних. На підставі історичного і сучасного масиву даних гідрофізичних, гідрохімічних та гідробіологічних спостережень, супутникових даних вмісту хлорофілу-а на поверхні Азово-Чорноморського басейну та літературних джерел проведена оцінка стану екосистем Чорного і Азовського морів у 2016 році. Виявлені особливості природних та антропогенних процесів, що обумовлюють розвиток евтрофікації шельфових вод та пов'язаних з нею екологічно небезпечних явищ. Дана оцінка забрудненості токсичними хімічними сполуками (нафтовими і хлорованими вуглеводнями, важкими металами та радіоактивними елементами) морського середовища. Представлена оцінка стану гідробіотів (фіто- та зоопланктону, мейо- та макрозообентосу), а також оцінка екологічного стану окремих районів Азово-Чорноморського басейну сучасними методами біоіндикації та біотестування. Встановлено тенденції змін екологічного стану морських екосистем за останні роки. Надана інформація щодо перспектив наукових досліджень у галузі охорони морського довкілля України.

87.04.19.0782/0218U005380

Розробка рекомендацій щодо створення репрезентативної мережі морських охоронюваних районів у Південному Океані, зокрема у морі Уеддела: Заключний звіт /НДУ "Український науковий центр екології моря"; Керівник Дикий Євген Олександрович. – ДР 0117U007163. УДК 502.4:504.1/7(262.5/54).

51 с.

Звіт про НДР: 51 сторінок, 4 рис., 4 табл., 15 джерел посилання. Метою НДР є підготовка рекомендацій щодо створення репрезентативної мережі морських охоронюваних районів у Південному океані, зокрема у морі Уеддела. Для досягнення мети вирішені наступні завдання: - аналіз ролі міжнародної мережі природно-заповідних територій у взаємопов'язаній системі природа-людина; - аналіз морських охоронюваних районів в Південному океані як один з механізмів збереження та відновлення біорізноманіття Світового океану; - визначення поняття репрезентативної мережі морських охоронюваних районів у Південному океані; - підготовка рекомендацій щодо створення репрезентативної мережі морських охоронюваних районів у Південному океані,

зокрема у морі Уедделла. Об'єктами дослідження є природоохоронні території Південного океану. Предметом дослідження є показники стану екосистем океану. Методом дослідження є порівняльний аналіз.

87.04.19.0783/0218U005486

Літопис природи том 8: Заключний звіт /Національний природний парк "Бузький Гард"; Керівник Артамонов Владислав Альбертович. – ДР 0118U005508. УДК 502.7;502.7.

325 с.

Літопис природи - щорічний підсумковий документ, який включає в себе результати моніторингу екосистем та їх компонентів, а також усіх дослідних робіт, що виконувалися на території заповідника у звітному році. "Літопис природи" як система моніторингу являє собою щорічну зведення даних про стан заповідних територій та компонентів екосистем, включаючи охоронювані популяції рослин і тварин, цікаві природні об'єкти. В цілому, це зведення окремих фактів, результатів вимірювань, обліків тварин та інших спостережень. Основний зміст розділів спостережень для щорічного складання Літопису природи: 1. Погода. Метеорологічна характеристика сезонів року. Води. Календар природи. 2. Флора і рослинність. 3. Фауна і тваринне населення. 4. Інвентаризаційні роботи. - Складання анотованих списків ботанічних видів - Складання анотованих списків зоологічних видів - Складання кадастру рідкісних, унікальних і тих, що потребують особливої уваги об'єктів живої і неживої природи - Геоботанічне картування.

87.04.19.0784/0218U005588

Економіко-організаційні засади використання природно-ресурсного потенціалу держави: Заключний звіт /Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України"; Керівник Хвесик Михайло Артемович. – ДР 0118U004337. УДК 502.3:336.02; 338:504.

96 с.

Розроблено концептуальні положення формування системи децентралізованого управління природними ресурсами як ефективної форми взаємодії місцевих територіальних громад, підприємницьких структур та уповноважених органів державної влади щодо реалізації політики сталого природокористування.

87.04.19.0785/0218U006266

Проект створення об'єкту природно-заповідного фонду заказника місцевого значення "Воля Якубова": Заключний звіт /Національний лісотехнічний університет України; Керівник Шовган Анатолій Дмитрович. – ДР 0118U000428. УДК 502.75:582 (477).

115 с.

Метою дослідження є підготовка проекту створення об'єкту природно-заповідного фонду заказника місцевого значення "Воля Якубова" на території Дрогобицького району з метою збереження ландшафтного і біотичного різноманіття та підтримання екологічного балансу регіону. Об'єкт дослідження - лісові насадження території проектного заказника "Воля Якубова". Методи дослідження - лісівничо-таксаційні; геоботанічні, флористичні, фітосоціологічні. Мету створення заказника "Воля Якубова" зумовлюють чотири основні аспекти: екологічний; історичний; ботанічний, лісівничий. Створення об'єкту природно-заповідного фонду дозволять реалізувати: заповідання великовікових дубових та вільхових фітоценозів; охорона типових та рідкісних передкарпатських фітоценозів; на прикладі планованого за-

казника можна прослідкувати перехід від природної зони лісостепу до нижнього карпатського лісостепоного поясу ролінності. Територія майбутнього заказника може слугувати меморіальним місцем збереження національної пам'ятки - батьківщини народного героя Андрія Мельника. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0786/0218U006394

Проект створення об'єкту природно-заповідного фонду - ландшафтного заказника "Торфовище Білогорща": Заключний звіт /Інститут екології Карпат НАН України; Керівник Марискевич Оксана Георгіївна. – ДР 0117U001744. УДК 502.4 (477).

36 с.

Здійснено аналіз планово-картографічних матеріалів з визначенням обсягів польових та камеральних робіт з їх оновлення, земельно-облікової документації, матеріалів відведення земель у межах створюваної природно-заповідної території. Вивчено наявні матеріали щодо території, на якій заплановано створити ландшафтний заказник і проведення польових робіт для встановлення біотичної й ландшафтно-різноманітності ландшафтного заказника. Підготовлено картографічні матеріали для планованого ландшафтного заказника у масштабі 1:10000 з використанням матеріалів відведення земельних ділянок. Визначено режим території, у тому числі охоронні зобов'язання та обмеження, на використання земельної ділянки. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.33 Стихійні лиха і катастрофи антропогенного походження. Екологічна безпека

87.04.19.0787/0218U006159

Розроблення переліків відходів за ступенем їх небезпечності: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Жуковський Тимофій Федорович. – ДР 0115U004544. УДК 504.064.4:628.4.04.

459 с.

Наведені результати дослідження основних джерел права Європейського Союзу та України у галузі відходів, а також порівняльного аналізу принципів та шляхів класифікації відходів у Європейському законодавстві та у діючому природоохоронному законодавстві України. Запропоновано єдиний загальнодержавний підхід до процедури віднесення кожного певного виду відходів до небезпечних, гармонізований із вимогами європейського законодавства щодо відходів. Створено національний Перелік відходів на базі державного класифікатору відходів ДК 005-96, гармонізованого з Європейським Списком відходів, запровадження якого дозволить застосовувати міжнародно-порівняльні дані для моніторингу природоохоронних програм, а також високоякісні, узгоджені статистичні дані щодо утворення відходів та управління ними. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0788/0218U006264

Розробка методичних рекомендацій з впровадження основних засад та механізмів реалізації Стратегічної екологічної оцінки (СЕО) у розробки планів та програм: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Аніщенко Людмила Яківна. – ДР 0116U006636. УДК 502.5(049.3):(083.13).

105 с.

Розроблено методичні рекомендації з впровадження основних засад та механізмів реалізації стратегічної екологі-

чної оцінки (СЕО) у розробки планів, програм та інших документів державного планування, в яких містяться деталізовані положення щодо процедури визначення необхідності проведення, порядку, обсягів та методів здійснення СЕО документів державного планування, форм участі громадськості у процедурі проведення СЕО Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0789/0218U006279

Розроблення Порядку створення та ведення Реєстрів суб'єктів господарювання, які отримали Дозволи на здійснення операцій у сфері поводження з відходами: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Жуковський Тимофій Федорович. – ДР 0116U006623. УДК 504.064.4:628.4.04.

80 с.

В процесі виконання роботи здійснено дослідження основних джерел права Європейського Союзу та України у галузі відходів. Проведено порівняльний аналіз європейської та української нормативно-правової бази для впровадження обліку і реєстрації суб'єктів господарювання, які отримали Дозволи на здійснення операцій у сфері поводження з відходами. Встановлено, що реєстри повинні вестися для суб'єктів господарювання, які здійснюють операції поводження з відходами на професійному рівні, а також для суб'єктів господарювання, які утворюють відходи та здійснюють операції поводження з власними відходами. Розроблено єдиний загальнодержавний підхід до створення і ведення реєстрів суб'єктів господарювання, які отримали Дозволи на здійснення операцій поводження з відходами з урахуванням основних принципів європейської політики у галузі відходів, а також форми реєстрів, за якими повинен вестися облік Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0790/0218U006282

Розробка Порядку розроблення, подання та реєстрації Декларації щодо відходів з урахуванням основних принципів європейської політики у галузі відходів: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Жуковський Тимофій Федорович. – ДР 0116U006622. УДК 504.064.4:628.4.04.

76 с.

Здійснено дослідження основних джерел права Європейського Союзу та України у галузі відходів. Проведено порівняльний аналіз європейської та української нормативно-правової бази для впровадження декларації про відходи. Встановлено, що нормативно-правовий механізм декларування у галузі відходів, який впроваджено в Україні, не відповідає основним принципам європейської політики, потребує перегляду у відповідності зі змінами національного законодавства щодо відходів. Розроблено єдиний загальнодержавний підхід до процедури декларування щодо відходів з урахуванням основних принципів європейської політики у галузі відходів Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.04.19.0791/0218U006283

Оцінювання екологічного ризику від забруднення атмосферного повітря викидами підприємств паливно-енергетичного комплексу України: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Коваленко Григорій Дмитрович. – ДР 0116U006637. УДК 502.5+614.7:504.3.054.

141 с.

Визначено гранулометричний склад летючої золи при забрудненні атмосферного повітря при спалюванні вугілля на ТЕС України; визначені хімічний мікрокомпонентна і макрокомпонентного складу летючої золи при забрудненні атмосферного повітря на етапах спалювання вугілля; оцінений екологічний ризик забруднення атмосферного повітря викидами летючого попелу і її складовими (неканцерогенними, канцерогенними і радіоактивними речовинами) ТЕС України, що використовують вугілля Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.35 Рациональне використання і відтворення природних ресурсів

87.04.19.0792/0218U006080

Наукове обґрунтування переліку водних екосистем, які забезпечують основні екосистемні послуги та порядок здійснення оцінки вартісної цінності їх біорізноманіття та розроблення рекомендацій щодо відновлення і збереження цих екосистем: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут екологічних проблем (УкрНДІЕП); Керівник Васенко Олександр Георгійович. – ДР 0117U001487. УДК 504.062:574.58:504.7(083.13).

518 с.

Розглянуто передумови виникнення концепції екосистемних послуг та її основні положення на підставі огляду наявної інформації, а також основні екосистемні послуги водойм України. Дана загальна характеристика сучасного стану основних водних екосистем України і складено 2 науково обґрунтовані їх переліки: перелік основних водних об'єктів України за басейнами річок стосовно забезпечення водою належної якості-головної послуги гідроєкосистем, яка обумовлює всі інші послуги; перелік основних водних екосистем у складі територій ПЗФ та екомережів України, які забезпечують збереження генетичних ресурсів біорізноманіття водойм та інші послуги Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.53 Управління відходами. Маловідхідна і безвідхідна технології

87.04.19.0793/0218U006104

Розроблення Положення про побічні продукти на вимогу Рамкової Директиви Європейського Парламенту та Ради 2008/98/ЄС від 19 листопада 2008 року "Про відходи та скасування деяких Директив": Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем"; Керівник Жуковський Тимофій Федорович. – ДР 0117U001503. УДК 504.064.4.

154 с.

У результаті до проведених досліджень визначено ключовий критерій для віднесення речовин, матеріалів чи виробів до побічних продуктів, а також основні принципи та умови безпечного поводження з побічними продуктами, які мають сприяти підвищенню ефективності контролю повноваженими органами за їх обігом, здійснено оцінку економічної складової впливу побічних продуктів на навколишнє середовище в разі порушення норм екологічно безпечного поводження з ними, а також в разі надбання побічними продуктами статусу відходів, розроблено Положення про побічні продукти з урахуванням вимог Європейського законодавства та чинних нормативно-правових актів України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

89 КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

89.01 Загальні питання дослідження космічного простору

89.04.19.0794/0218U006042

Міжнародне співробітництво в космічній сфері: Заключний звіт /Товариство з обмеженою відповідальністю "Інформаційно-аналітичний центр "Спейс-Інформ"; Керівник Редчиць Сергій Петрович. – ДР 0117U003550. УДК 339.9.

27 с.

Об'єкт дослідження. Міжнародне співробітництво у космічній сфері. Мета роботи – Проведення наукових досліджень та створення науково-технічної продукції в рамках заходу №1 "Забезпечення міжнародного співробітництва у космічній сфері ("Співробітництво") завдання №7 "Поглиблення міжнародного співробітництва" Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2013 – 2017 роки: інформаційно-аналітичних та презентаційних матеріалів, поліграфічної та мультимедійної продукції, оновлених баз даних щодо міжнародного співробітництва та створених окремих виставкових експозицій, рекламно-презентаційної продукції для забезпечення учасників заходів міжнародного співробітництва з розвитку космічної діяльності. Метод дослідження: - імперико-теоретичний, аналітичний, хронологічний, порівняльно-історичний. Для формулювання певних теоретичних висновків проведено спостереження за діями та результатами об'єктів дослідження – підприємствами, інститутами й організаціями космічної галузі України та Державним космічним агентством України, які реалізують свої напрямки у певних секторах космічної діяльності. Наступним етапом відбувся збір та аналіз інформаційних матеріалів. Спираючись на отримані дані та тривалі спостереження, що мають хронологічний характер опрацьовано аналітично та видано систематизовані результати у вигляді певної класифікаційної хронологічної систематизованої довідки – інформаційні матеріали щодо національних та міжнародних правових актів з космічної діяльності розташовані у хронологічному порядку та систематизовані за напрямками. Також, застосовуючи емпіричний метод наукових досліджень – спостереження, а також аналіз і синтез, підготовлено інформаційні огляди міжнародних подій у космічній сфері, проведено аналіз міжнародних космічних проектів України та дослідження, аналіз і збір статистичних даних діяльності ДКА та підприємств космічної галузі, за звітний період, результатами чого стало видання звітів, інформаційно-презентаційних брошур, інформаційно-довідкових матеріалів й т.і. Зібрано інформаційні матеріали, проведено аналіз, систематизовано інформаційні та довідкові масиви, створено презентаційний відеофільм ДКА та річний звіт ДКА за 2016 рік, підготовлено виставкові експонати та експозиції для забезпечення урочистих та міжнародних заходів і подій у 2017 році. Процес дослідження окремих аспектів супроводжувався з використанням суто історичного методу, а також хронологічного, порівняльно-історичного, аналітичного, описового, що в процесі досліджень набуло результат у вигляді оновленої електронної бази даних веб-сайту ДКА. Ступінь впровадження: - підготовлено та виццено річний звіт ДКА загальним накладом у 200 прим., розроблено і створено 100 комплектів презентаційної продукції, супроводжено 1 систематизовану та наповнену базу даних веб-сайту ДКА, створено електронні презентації міжнародного спрямування щодо конкурентноспроможності галузі у світовій космічній спільноті, можливостей та перспектив космічної галузі України та створено презентаційний відеофільм ДКА. Результати науково-дослідної роботи впроваджені при забезпеченні заходів міжнародного співробітництва у космічній

сфері. Галузь застосування: - космічна. Робота передається за кордон за договірною ціною.

89.04.19.0795/0218U006043

Міжнародне співробітництво у космічній сфері: Заключний звіт /Товариство з обмеженою відповідальністю "Інформаційно-аналітичний центр "Спейс-Інформ"; Керівник Редчиць Сергій Петрович. – ДР 0117U007609. УДК 339.9.

10 с.

Об'єкт дослідження. Міжнародне співробітництво у космічній сфері. Мета роботи - Проведення наукових досліджень та створення науково-технічної продукції в рамках заходу №1 "Забезпечення міжнародного співробітництва у космічній сфері ("Співробітництво") завдання №7 "Поглиблення міжнародного співробітництва" Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2013 - 2017 роки. Метод дослідження: - первинні методи (збір інформації, вивчення джерел, спостереження, опитування та ін.), вторинні методи (обробка та аналіз отриманих даних - кількісний та якісний аналіз даних, їх систематизація), верифікаційний метод та прийоми (перевірка отриманих результатів). Для формулювання певних теоретичних висновків проведено збір інформації, вивчення джерел, спостереження за діями та результатами об'єктів дослідження - підприємствами, інститутами й організаціями космічної галузі України та Державним космічним агентством України, які реалізують свої напрямки у певних секторах космічної діяльності. Наступним етапом відбувся збір та аналіз інформаційних матеріалів. На отриманих даних та спостереженні, що мають хронологічний характер опрацьовано (проведено аналіз) та видано систематизовані результати. Застосовуючи емпіричний метод наукових досліджень - спостереження, а також аналіз і збір статистичних даних діяльності ДКА та підприємств космічної галузі, за звітний період, результатами чого стали: інформаційні, аналітичні, довідкові, презентаційні та інші дані для бази даних "Міжнародне співробітництво" (матеріали щодо космічних країн світу та учасників космічної діяльності; міжнародних космічних програм та проектів; інформаційні та аналітичні матеріали щодо світової космічної діяльності; видання з космічної тематики; доповіді та презентації для заходів міжнародного співробітництва; фотоматеріали та ілюстрації щодо космічної діяльності; відеосюжети, відеоролики, відеофільми щодо космічної діяльності); розроблені електронні оригінальні макети презентаційної й сувенірної продукції для забезпечення заходів міжнародного співробітництва; створена та виготовлена презентаційна і сувенірна продукція для забезпечення членів офіційних делегацій та учасників заходів міжнародного співробітництва; Процес дослідження окремих аспектів супроводжувався з використанням хронологічного, порівняльного, аналітичного та описового характеру, що в процесі досліджень набуло результат у вигляді оновленої та функціонуючої веб-сторінки програми Європейського Союзу "Horizont-2020" у складі офіційного веб-сайту ДКА. Ступінь впровадження: - підготовлені та систематизовані інформаційні, аналітичні, довідкові, презентаційні та інші дані для бази даних "Міжнародне співробітництво" (матеріали щодо космічних країн світу та учасників космічної діяльності; міжнародних космічних програм та проектів; інформаційні та аналітичні матеріали щодо світової космічної діяльності; видання з космічної тематики; доповіді та презентації для заходів міжнародного співробітництва; фотоматеріали та ілюстрації щодо космічної діяльності; відеосюжети, відеоролики, відеофільми щодо космічної діяльності) - станом на грудень 2017 року - мастер-копія на DVD-носії; актуалізована та наповнена даними інформаційно-довідкова база даних "Міжнародне співробітництво" - станом на грудень

2017 року - мастер-копія на DVD-носії; розроблені електронні оригінал-макети презентаційної й сувенірної продукції - мастер-копія на DVD-носії; створена та виготовлена презентаційна і сувенірна продукція для забезпечення членів офіційних делегацій та учасників заходів міжнародного співробітництва - 100 комплектів; функціонуюча веб-сторінка програми Європейського Союзу "Horizont-2020" у складі офіційного веб-сайту ДКА - на офіційному веб-сайті ДКА. Результати науково-дослідної роботи впроваджені при забезпеченні заходів міжнародного співробітництва у космічній сфері. Галузь застосування: - космічна. Робота передається за кордон за договірною ціною.

89.21 Некерований рух космічних апаратів і штучних небесних тіл

89.04.19.0796/0218U005484

Розробка методологічних основ побудови режиму міжорбітального маневру і режиму корекції точки стояння геостаціонарного супутника: Заключний звіт /Інститут космічних досліджень Національної академії наук України та Державного космічного агентства України; Керівник Губарев Вячеслав Федорович. – ДР 0118U001349. УДК 629.197.

101 с.

Об'єкт дослідження - методи виведення космічних апаратів на геостаціонарну орбіту, корекції та стабілізації точки стояння геостаціонарних супутників (ГСС). Мета дослідження - розробка і дослідження методів управління міжорбітальними перельотами, методів стабілізації довготи точки стояння ГСС з використанням сучасних двигунів. Методи дослідження - методи небесної механіки і процесів управління, лінійної алгебри, теорії стійкості руху, управління динамічними системами на основі теоретико-множинної інтерпретації властивостей неконтрольованих збурень. Отримані результати - метод виведення ГСС з проміжної високоеліптичної орбіти на геостаціонарну, методи штатних змін і стабілізації довготи точки стояння ГСС на основі сучасних двигунів великої і малої тяги. Область застосування - підприємства космічної галузі України, науково-дослідні та навчальні заклади НАН і МОН України Робота розповсюджується за договірною ціною.

89.53 Геофізичні дослідження космічними засобами

89.04.19.0797/0218U006326

Концепція побудови та експериментальне відпрацювання прототипу компактного супутникового приладу SIDRA з реєстрації потоків заряджених частинок високих енергій. Етап 5. Макетування цифрового модулю і прототипу приладу; виготовлення та налагодження каналу сцинтиляційного детектору частинок у складі детекторної головки і аналогового модулю: Заключний звіт /Радіоастрономічний інститут НАН України; Керівник Дудник Олексій Володимирович. – ДР 0117U002397. УДК 523.2 : 520.6.05 : 520.662.

50 с.

Виготовлено друковану плату цифрової обробки сигналів лабораторного прототипу компактного супутникового приладу SIDRA. Виготовлено механічний корпус до плати цифрової обробки сигналів, корпус детекторної головки, коліматор і утримувач антиспівпадального сцинтиляційного детектору. Виконане макетування модулю цифрової обробки сигналів, перевірена працездатність модулю та спеціального програмного забезпечення. Виготовлений сцинтиляцій-

ний детектор з монокристалу паратерфенілу, досліджені його люмінесцентні характеристики та налагоджена працездатність каналу сцинтиляційного детектору частинок у складі детекторної головки і модулю аналогової обробки сигналів. Визначена залежність технічного світлового виходу малогабаритного детектору на основі монокристала p-терфенілу від напрямку осей його кристалографічної решітки. Представлені рекомендації щодо розташування напівпровідникового фотоприймача відносно осей монокристала p-терфенілу під час розробки та виготовлення монітору ВРМ спектрофотометра ChemiX. Проаналізовано застосування дифузійної моделі для опису поширення сонячних космічних променів від спалахів на Сонці та високоенергійних частинок, генерованих ударними хвилями в геліосфері. Отримані співвідношення, які описують еволюцію інтенсивності космічних променів, напрям і величину їх потоків, спектральні характеристики. Проведено аналіз моделі поширення сонячних космічних променів, коли для опису процесу руху і розсіювання частинок застосовується кінетичне рівняння. Робота передається за кордон за договірною ціною.

89.57 Дослідження Землі з космосу

89.04.19.0798/0218U006432

Розробка проектних матеріалів для розробки програмного забезпечення системи управління малого космічного апарату: Заключний звіт /Запорізький національний технічний університет; Керівник Кудерметов Равіль Камілович. – ДР 0117U007008. УДК 004.75.

66 с.

Об'єктом дослідження є достатність БПЗ "Onboard Software" для розробки ПЗ та приладів системи управління (СУ) малого космічного апарату (КА) YUZHASAT-1. Мета роботи - оцінка можливостей БПЗ для розробки, відлагодження, тестування і відпрацювання ПЗ СУ та розробка моделей приладів СУ малого космічного апарату. Методи дослідження - пробне тестування демонстраційної версії БПЗ та математичне моделювання приладів СУ. Результати роботи показали відповідність складу БПЗ документації, що надана виробником, можливість його використання для створення ПЗ малого КА. Математичні моделі приладів СУ придатні для моделювання СУ малого КА на усіх етапах її розробки. Інформація щодо впровадження - результати роботи дозволили зробити висновок про доцільність придбання комерційної версії БПЗ, а розроблені моделі приладів СУ можна використовувати в процесі проектування СУ та ПЗ СУ. Робота передається за кордон за договірною ціною.

90 МЕТРОЛОГІЯ

90.01 Загальні питання метрології

90.04.19.0799/0218U005387

Дослідження основних тенденцій розвитку міжнародної та національних метрологічних систем з метою модернізації метрологічної інфраструктури та еталонної бази України:

Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут метрології"; Керівник Неежмаков Павло Іванович. – ДР 0118U004633. УДК 006.91:001.8.

61 с.

Об'єктом НДР є дослідження основних тенденцій розвитку міжнародної та національних метрологічних систем. Мета НДР - проведення дослідження основних тенденцій розвитку міжнародної та національних метрологічних систем для удосконалення метрологічної інфраструктури та еталонної бази України. Предметом НДР є проведення дослідження основних тенденцій розвитку національних ме-

трологічних систем Польщі та Австрії. Метод виконання - налагодження і підтримка науково-технічного співробітництва, участь у роботі міжнародних і регіональних метрологічних організацій, виконання угоди CIPM MRA, виконання спільних проектів, обмін інформацією, стажування фахівців, аналіз тенденцій розвитку глобальної метрологічної інфраструктури, діяльності міжнародних організацій з метрології і національних метрологічних інститутів. Робота має галузеве значення.

90.27 Вимірювання окремих величин і характеристик

90.04.19.0800/0218U005400

Послуги з налагодження та дослідження комплексу обладнання державного еталона:

Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Бржезицький Володимир Олександрович. – ДР 0118U000848. УДК 621.317.089.68.

29 с.

Звіт про НДР: 29 с., 4 розділи, 11 рис., 3 табл., 12 джерел. Об'єкт дослідження - комплекс обладнання державного еталона високої напруги змінного струму частоти 50 Гц класу 750 кВ. Мета дослідження - визначення характеристик комплексу обладнання державного еталона високої напруги змінного струму частоти 50 Гц класу 750 кВ. Метод дослідження - вимірювання параметрів електричних схем комплексу обладнання державного еталона високої напруги

змінного струму частоти 50 Гц класу 750 кВ для різних режимів його роботи. Аналізуються характеристики елементів комплексу обладнання державного еталона високої напруги змінного струму частоти 50 Гц класу 750 кВ та роботи комплексу в цілому. Особлива увага приділяється роботі комплексу обладнання державного еталона високої напруги змінного струму частоти 50 Гц класу 750 кВ в граничних режимах його використання за призначенням, згідно нормативної технічної документації комплексу обладнання. Результатом роботи є дані фактичних параметрів комплексу обладнання державного еталона високої напруги змінного струму частоти 50 Гц класу 750 кВ, які дають змогу визначити відповідність цих параметрів нормативним даним. Результати НДР можуть бути впроваджені в Державному підприємстві "Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів" (ДП "Укрметртестстандарт"), в компанії-виробнику комплексу обладнання державного еталона. Результати НДР можуть бути використані з метою удосконалення складових комплексів вимірювального обладнання високої напруги змінного струму частоти 50 Гц класів напруги 110 - 750 кВ. Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження - результати НДР можуть бути використані для подальшого розширеного дослідження характеристик та режимів роботи комплексу обладнання державного еталона високої напруги змінного струму частоти 50 Гц класу 750 кВ, які не увійшли до обсягу даної НДР. Умови одержання звіту: за договором.

АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК

Бабенко Антон Юрійович	0070	Мелехова Оксана Сергіївна	0135
Білий Дмитро Дмитрович	0545	Мікуліч Олена Аркадіївна	0197
Білоусова Олена Станіславівна	0041	Новоселецький Валерій Олуксандрович	0622
Близнюк Катерина Ростиславівна	0116	Омаров Азад Енвер огли	0709
Божко Ігор Костянтинівич	0557	Онищук Наталія Вікторівна	0491
Боровик Катерина Миколаївна	0625	Орехов Сергій Миколайович	0081
Буряк-Стефанова Наталія Борисівна	0002	Островська Галина Олександрівна	0100
Гаркуша Микола Васильович	0570	Падалка Сергій Сергійович	0009
Герасимов Тимофій Юрійович	0005	П'янківська Людмила Володимирівна	0111
Гердева Альона Олександрівна	0546	Приходько Микола Миколайович	0010
Горбач Андрій Миколайович	0066	Прокопчук Марія Миколаївна	0101
Григорян Олена Валеріківна	0683	Рудан Наталя Сергіївна	0003
Гуцал Віталій Анатолійович	0006	Сліпченко Катерина Вячеславівна	0701
Димова Ганна Олегівна	0376	Стасюк Вадим Анатолійович	0686
Іванова Анастасія В'ячеславівна	0086	Супрун Олена Михайлівна	0700
Іщук Наталія Василівна	0134	Таргунакова Юлія Дмитрівна	0595
Кардашевська Ольга Ігорівна	0623	Тімашова Вікторія Михайлівна	0084
Кобиш Олена Іванівна	0367	Ткач Богдан Миколайович	0110
Ковтун Михайло Іванович	0682	Ткачук Олена Геннадіївна	0106
Котляр Сергій Миколайович	0410	Трифаніна Любов Сергіївна	0102
Кравцова Вікторія Ігорівна	0626	Ушкаренко Олександр Олегович	0375
Кузько Маріанна Сергіївна	0105	Фур Микола Борисович	0624
Куницький Микола Прокопович	0085	Хорошун Анатолій Сергійович	0193
Курандо Олексій Сергійович	0087	Чабанов Павло Вікторович	0621
Лазаренко Світлана Вікторівна	0104	Чорноморець Євгенія Матеївна	0004
Литвин Олександр Олександрович	0427	Шапенко Євгенія Миколаївна	0569
Лухтан Андрій Іванович	0693	Шейкус Антон Романович	0368
Максименко Людмила Михайлівна	0688	Яблонський Андрій Іванович	0109

ЗМІСТ

00/26 СУСПІЛЬНІ НАУКИ	3
02 ФІЛОСОФІЯ	3
02.31 Філософія і методологія науки	3
02.41 Соціальна філософія	3
02.91 Історія філософії	3
03 ІСТОРІЯ. ІСТОРИЧНІ НАУКИ	3
03.09 Загальна історія	3
03.19 Історія окремих країн	4
03.41 Археологія	6
03.81 Допоміжні історичні дисципліни	7
04 СОЦІОЛОГІЯ	7
04.51 Соціологія сфер соціального життя, соціальних явищ і інститутів	7
05 ДЕМОГРАФІЯ	7
05.11 Загальні проблеми народонаселення	7
06 ЕКОНОМІКА. ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ	7
06.03 Економічні теорії	7
06.04 Політична економія	8
06.35 Наука управління економікою. Обліково-економічні науки	8
06.51 Світова економіка. Міжнародні економічні відносини	9
06.58 Відтворювальна структура економіки. Нагромадження і споживання. Добробут	10
06.61 Територіальна структура економіки. Просторова (регіональна) економіка	11
06.71 Галузева структура економіки. Галузеві і спеціальні економічні науки	12
06.73 Фінансова наука. Грошові та податкові теорії. Кредитно-фінансові інститути	13
06.75 Економічні проблеми організації і управління економікою країни	15
06.77 Економіка праці. Трудові ресурси	15
06.81 Економіка й організація підприємства. Управління підприємством	16
10 ДЕРЖАВА І ПРАВО. ЮРИДИЧНІ НАУКИ	17
10.01 Загальні питання	17
10.07 Загальна теорія держави і права	17
10.09 Історія держави і права	17
10.15 Державне (конституційне) право і управління	18
10.17 Адміністративне право	18
10.21 Фінансове право	19
10.23 Господарське право	19
10.27 Цивільне право	20
10.77 Кримінальне право	20
10.81 Кримінологія	20
10.85 Криміналістика	21
10.87 Міжнародне право	21
10.89 Міжнародне приватне право	22
11 ПОЛІТИКА. ПОЛІТИЧНІ НАУКИ	22
11.15 Теорія політичних систем. Внутрішня політика	22
11.25 Теорія міжнародних відносин. Зовнішня політика і дипломатія	23
13 КУЛЬТУРА	23
13.11 Культура в сучасному світі	23
13.17 Міжнародне співробітництво в галузі культури	23
13.61 Охорона пам'яток історії і культури	24
13.71 Архівна справа. Архівознавство	24
14 НАРОДНА ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА	25
14.01 Загальні питання народної освіти і педагогіки	25
14.07 Загальна педагогіка	25
14.09 Історія народної освіти і педагогіки. Персоналія	26
14.25 Загальноосвітня школа. Педагогіка загальноосвітньої школи	26
14.35 Вища освіта. Педагогіка вищої школи	27
15 ПСИХОЛОГІЯ	28

15.21	Загальна психологія	28
15.81	Прикладна психологія	28
16	МОВОЗНАВСТВО	29
16.01	Загальні питання мовознавства	29
16.21	Загальне мовознавство	30
16.31	Прикладне мовознавство	30
16.41	Мови світу	30
17	ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧІСТЬ	31
17.09	Історія літератури	31
18	МИСТЕЦТВО. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО	31
18.07	Теорія і методологія мистецтва і проблеми мистецтвознавства	31
18.11	Мистецтво в сучасному світі	31
18.31	Образотворче мистецтво	31
18.71	Народне мистецтво	32
19	МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ. ЖУРНАЛІСТИКА. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	32
19.21	Масова комунікація	32
19.45	Засоби масової інформації	32
20	ІНФОРМАТИКА	33
20.23	Інформаційний пошук	33
20.51	Інформаційне обслуговування	33
20.53	Технічні засоби забезпечення інформаційних процесів	33
21	РЕЛІГІЯ. АТЕЇЗМ	34
21.01	Загальні питання наукового атеїзму і релігієзнавства	34
21.31	Філософія і релігія	34
21.41	Релігії, церкви і суспільство	35
21.91	Історія атеїзму, релігій і церков	35
26	КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬНИХ НАУК	35
26.03	Суспільно-політична думка	35
26.11	Глобальні проблеми	36
27/43	ПРИРОДНИЧІ І ТОЧНІ НАУКИ	36
27	МАТЕМАТИКА	36
27.31	Диференціальні рівняння з частинними похідними	36
27.35	Математичні моделі природничих наук і технічних наук. Рівняння математичної фізики	37
27.37	Варіаційне обчислення і математична теорія оптимального керування	37
27.47	Математична кібернетика	37
28	КІБЕРНЕТИКА	38
28.15	Теорія систем автоматичного керування	38
28.17	Теорія моделювання	38
28.21	Теорія інформації	38
28.29	Системний аналіз	38
29	ФІЗИКА	39
29.01	Загальні питання фізики	39
29.03	Загальні проблеми фізичного експерименту	40
29.15	Ядерна фізика	41
29.17	Фізика газів і рідин. Термодинаміка і статистична фізика	43
29.19	Фізика твердих тіл	43
29.27	Фізика плазми	45
29.29	Фізика атома і молекули	46
29.31	Оптика	46
29.33	Лазерна фізика	47
29.35	Радіофізика. Фізичні основи електроніки	47
30	МЕХАНІКА	48
30.15	Загальна механіка	48
30.17	Механіка рідини і газу	48
30.19	Механіка деформованого твердого тіла	48
31	ХІМІЯ	50
31.01	Загальні питання хімії	50
31.15	Фізична хімія	50
31.17	Неорганічна хімія. Комплексні сполуки	51
31.19	Аналітична хімія	52
31.21	Органічна хімія	52
31.25	Хімія високомолекулярних сполук	52
31.27	Біологічна хімія	52
34	БІОЛОГІЯ	53
34.01	Загальні питання біології	53
34.15	Молекулярна біологія	53
34.17	Біофізика	53
34.23	Генетика	54

34.27	Мікробіологія	54
34.29	Ботаніка	59
34.31	Фізіологія рослин	60
34.33	Зоологія	60
34.35	Екологія	61
34.39	Фізіологія людини і тварин	63
34.41	Морфологія людини і тварин	63
34.45	Фармакологія	63
36	ГЕОДЕЗІЯ. КАРТОГРАФІЯ	65
36.23	Прикладна геодезія. Прикладні застосування аерозйомки і фотограмметрії	65
36.33	Картографія	65
37	ГЕОФІЗИКА	65
37.23	Кліматологія	65
37.25	Океанологія	65
38	ГЕОЛОГІЯ	65
38.15	Літологія	65
38.19	Геолого-геофізичні дослідження глибинної будови Землі	66
38.41	Методи лабораторних мінералого-петрографічних і геохімічних досліджень	67
38.59	Техніка і технологія геологорозвідувальних робіт	67
39	ГЕОГРАФІЯ	67
39.19	Фізична географія	67
39.21	Економічна і соціальна географія	68
39.23	Країнознавство	68
41	АСТРОНОМІЯ	69
41.25	Туманності. Міжзоряне середовище	69
43	ЗАГАЛЬНІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДНИЧИХ І ТОЧНИХ НАУК	69
43.01	Загальні питання природничих і точних наук	69
44/81	ТЕХНІЧНІ І ПРИКЛАДНІ НАУКИ. ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ	69
44	ЕНЕРГЕТИКА	69
44.01	Загальні питання енергетики	69
44.09	Енергоресурси. Енергетичний баланс	70
44.29	Електроенергетика	71
44.31	Теплоенергетика. Теплотехніка	72
44.41	Пряме перетворення енергії	72
45	ЕЛЕКТРОТЕХНІКА	72
45.01	Загальні питання електротехніки	72
45.09	Електротехнічні матеріали	73
45.29	Електричні машини	74
45.37	Силова перетворювальна техніка	74
45.45	Електрозварювальне устаткування	74
47	ЕЛЕКТРОНІКА. РАДІОТЕХНІКА	75
47.09	Матеріали для електроніки і радіотехніки	75
47.13	Технологія й устаткування для електронного і радіотехнічного виробництва	75
47.29	Електровакуумні і газорозрядні прилади й пристрої	75
47.31	Прискорювачі заряджених частинок і плазми	75
47.43	Поширення радіохвиль	75
47.49	Радіолокація. Радіонавігація. Радіокерування	76
47.59	Вузли, деталі й елементи радіоелектронної апаратури	76
49	ЗВ'ЯЗОК	76
49.29	Лінії зв'язку	76
49.39	Телефонний зв'язок і апаратура	76
49.43	Радіозв'язок і радіомовлення	77
50	АВТОМАТИКА І ТЕЛЕМЕХАНІКА. ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ТЕХНІКА	77
50.03	Теорія автоматичного керування	77
50.05	Теоретичні основи програмування	78
50.37	Обчислювальні центри (ОЦ)	78
50.43	Системи автоматичного керування, регулювання і контролю	79
50.47	Автоматизовані системи керування технологічними процесами	79
50.49	Автоматизовані системи організаційного керування	80
52	ГІРНИЧА СПРАВА	81
52.01	Загальні питання гірничої справи	81
52.13	Техніка і технологія розробки родовищ твердих корисних копалин	81
52.45	Збагачення корисних копалин	83
52.47	Розробка нафтових і газових родовищ	83
53	МЕТАЛУРГІЯ	84
53.03	Теорія металургійних процесів	84
53.31	Виробництво чорних металів і сплавів	84
53.37	Виробництво кольорових металів і сплавів	85

53.43	Прокатне виробництво	85
53.47	Виробництво труб	85
53.49	Металознавство	85
55	ТЕХНОЛОГІЯ. МАШИНОБУДУВАННЯ	87
55.03	Машинознавство і деталі машин	87
55.09	Машинобудівні матеріали	87
55.15	Ливарне виробництво	87
55.16	Ковальсько-штампувальне виробництво	88
55.19	Різання матеріалів	88
55.22	Обробка поверхонь і нанесення покриттів	89
55.23	Виробництво виробів із порошкових матеріалів	89
55.35	Металургійне машинобудування	89
55.39	Хімічне і нафтове машинобудування	89
55.42	Двигунобудування	90
55.55	Комунальне машинобудування	90
58	ЯДЕРНА ТЕХНІКА	91
58.01	Загальні питання ядерної техніки	91
58.09	Ядерні сировинні матеріали і паливо	91
58.31	Застосування ізотопів і іонізуючих випромінювань	91
58.35	Дія випромінювань і захист від них	91
59	ПРИЛАДОБУДУВАННЯ	93
59.14	Проектування і конструювання приладів	93
59.37	Прилади для теплотехнічних і теплофізичних вимірювань	94
59.43	Прилади для вимірювання іонізуючих випромінювань	94
59.71	Загальні структурні елементи, вузли вимірювальних приладів і систем	94
61	ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ. ХІМІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ	95
61.33	Виробництво добрив	95
61.51	Технологія переробки нафти і газу	95
62	БІОТЕХНОЛОГІЯ	95
62.01	Загальні питання біотехнології	95
64	ЛЕГКА ПРОМИСЛОВІСТЬ	95
64.01	Загальні питання легкої промисловості	95
65	ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ	96
65.01	Загальні питання харчової промисловості	96
65.51	Промисловість безалкогольних напоїв	96
65.63	Молочна промисловість	96
66	ЛІСОВА І ДЕРЕВООБРОБНА ПРОМИСЛОВІСТЬ	96
66.37	Виробництво меблів	96
67	БУДІВНИЦТВО. АРХІТЕКТУРА	96
67.01	Загальні питання будівництва	96
67.07	Архітектура	98
67.09	Будівельні матеріали і вироби	98
67.11	Будівельні конструкції	99
67.13	Технологія будівельно-монтажних робіт	99
67.23	Архітектурно-будівельне проектування	100
67.53	Інженерне забезпечення об'єктів будівництва	100
68	СІЛЬСЬКЕ І ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО	100
68.01	Загальні питання сільського господарства	100
68.05	Грунтознавство	100
68.29	Землеробство	101
68.33	Агрохімія	102
68.35	Рослинництво	102
68.37	Захист сільськогосподарських рослин	109
68.39	Тваринництво	109
68.41	Ветеринарія	110
68.43	Заготівля продукції сільського господарства	111
68.47	Лісове господарство	111
69	РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО	112
69.01	Загальні питання рибного господарства	112
70	ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО	112
70.03	Наукові основи водного господарства	112
70.25	Стічні води, їх очищення і використання	112
70.27	Якість води	113
70.81	Випробування, вимірювання, контролювання у водному господарстві	113
71	ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ. ТУРИСТСЬКО-ЕКСПУРСІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ	113
71.01	Загальні питання внутрішньої торгівлі	113
73	ТРАНСПОРТ	113
73.29	Залізничний транспорт	113

73.31	Автомобільний транспорт	114
73.34	Водний транспорт	120
73.37	Повітряний транспорт	120
73.39	Трубопровідний транспорт	120
75	ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО, ДОМОВЕДЕННЯ, ПОБУТОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ	120
75.31	Комунальне господарство	120
75.35	Домоводство	121
76	МЕДИЦИНА І ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	122
76.01	Загальні питання медицини й охорони здоров'я	122
76.03	Медико-біологічні дисципліни	123
76.13	Медична техніка	124
76.29	Клінічна медицина	124
76.33	Гігієна й епідеміологія	134
76.35	Інші галузі медицини й охорони здоров'я	136
76.75	Соціальна гігієна. Організація й управління охороною здоров'я	138
77	ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ	139
77.01	Загальні питання фізичної культури і спорту	139
77.03	Теорія фізичної культури і спорту	139
78	ВІЙСЬКОВА СПРАВА	140
78.01	Загальні питання військової справи	140
78.09	Воєнна історія	140
78.19	Воєнна наука	141
78.25	Озброєння і Воєнна техніка	141
81	ЗАГАЛЬНІ Й КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ	142
81.01	Загальні питання технічних, прикладних наук і галузей економіки	142
81.09	Матеріалознавство	142
81.14	Проектування. Конструювання	143
81.33	Корозія і захист від корозії	144
81.79	Кадри	144
81.92	Пожежна безпека	144
82/90	ЗАГАЛЬНОГАЛУЗЕВІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ (МІЖГАЛУЗЕВІ ПРОБЛЕМИ)	145
82	ОРГАНІЗАЦІЯ Й УПРАВЛІННЯ	145
82.01	Загальні питання організації й управління	145
82.13	Організація й управління державою. Адміністративне управління	145
82.15	Організація управління економікою	147
82.29	Прогнозування. Футурологія	148
84	СТАНДАРТИЗАЦІЯ	149
84.01	Загальні питання стандартизації	149
86	ОХОРОНА ПРАЦІ	149
86.29	Нешасні випадки на виробництві і їхнє попередження	149
87	ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ	149
87.01	Загальні питання охорони навколишнього середовища й екології людини	149
87.03	Теорія і методи вивчення охорони навколишнього середовища, використання природних ресурсів і екології людини	153
87.15	Забруднення середовища. Контроль забруднення	155
87.17	Забруднення й охорона атмосфери	156
87.19	Забруднення й охорона вод суші, морів і океанів	157
87.24	Екологічні основи життєдіяльності населення	158
87.26	Вплив забруднень навколишнього середовища на стан природних екосистем, популяцій і окремих рослинних і тваринних організмів	158
87.29	Антропогенний вплив на краєвид. Охорона й оптимізація краєвида	159
87.31	Заповідна справа. Природні території й акваторії, що охороняються	159
87.33	Стихійні лиха і катастрофи антропогенного походження. Екологічна безпека	161
87.35	Рациональне використання і відтворення природних ресурсів	162
87.53	Управління відходами. Маловідхідна і безвідхідна технології	162
89	КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	162
89.01	Загальні питання дослідження космічного простору	162
89.21	Некерований рух космічних апаратів і штучних небесних тіл	163
89.53	Геофізичні дослідження космічними засобами	163
89.57	Дослідження Землі з космосу	164
90	МЕТРОЛОГІЯ	164
90.01	Загальні питання метрології	164
90.27	Вимірювання окремих величин і характеристик	164
	АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК	166